

ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ

* ଲୀଳା ଖଣ୍ଡ *

ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ

* ଲୀଳା ଟୀକା *

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବିବରଣ

ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଗୋବିନ୍ଦ ଦୟାବାନ
ଜୟ ଶିକ୍ଷାଗୁରୁ କର ପ୍ରେମଭକ୍ତି ଦାନ ।
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଗୁରୁନନ୍ଦନ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର
ଜୟ ଜୟ ପତିତପାବନ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ।
ଜୟ ଜୟ ଅଦ୍ଭୂତ ଆରାଧ୍ୟ ଗଦାଧର
ଜୟ ଶ୍ରୀବାସ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରେମ ଜଳେବର ।
ଭକ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହ ବନ୍ଦେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ
ଅବତର ରାଧାନାଥ ଧର କଲେ ଧନ୍ୟ ।
ଜୟ ଜୟ ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ମୂର୍ତ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ
ବଳଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରା ଯେ ସୁଦଶନ ସାଥ ।
ଜୟ ଜୟ ଶେଷବାସୀ ବଇଷ୍ଣୁବରଣ
ଶିରେଧର ବନ୍ଦୁଅଛି ଧରୁର ଚରଣ ।
ସୁଖଶାନ୍ତ ଅନ୍ତେ ଲଳିତାଶ୍ରମ ବର୍ଣ୍ଣନ
ଯେଉଁରୂପେ ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ହେଲେ ପ୍ରକଟନ ।
ନୈମିଷ ଜାନନେ ଶୌନକାଦି ମୁନିଗଣେ
ଜୈମିନିଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ପରମ ଯତନେ ।

ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟବାଚ

କହ କହ ମୁନିବର ଅଭୂତ କଥନ
ଲଳିତାଶ୍ରମ ରସକୁ କର ଆସ୍ବାଦନ ।
କରୁପେ ହୋଇଲ ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥଙ୍କ ପ୍ରକାଶ
ସେହିକଥା ଶୁଣିବାରେ ବଳଇ ମାନସ ।
କେଉଁବେଳେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପତି ଜନ୍ମିଲେ
କେଉଁଦେଶେ ବାସକରି ପ୍ରଜାକୁ ପାଳିଲେ ।
କରୁପେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ଗଲେ ନୃପମଣି,
ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରତିମା ପ୍ରକାଶ କଲ କେହ୍ନେ ପୁଣି ।
ସର୍ବତ୍ର ଜାଣ ଭୁକ୍ତେ ମହାବିଚକ୍ଷଣ
ଯେହ୍ନେ ଯେମନ୍ତ କହ ସେ ସର୍ବ ବିବରଣ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନୀ ବୋଲନ୍ତି ତହିଁ ଆହେ ମୁନିଗଣ
କଲ ଯେ ଉତ୍ତମ ପ୍ରଶ୍ନ କରନ୍ତେ ଶ୍ରବଣ ।
ଯେଉଁ ଚରିତ ଅଟଇ ଅତି ପୁରାତନ
ସଦା ଶୁଭଦାନ କରେ ପାତକ ନାଶନ ।
ଶ୍ରବଣମାତ୍ରେ ଭକ୍ତି ମୁକ୍ତି କରେ ଦାନ
ସେହିସବୁ କଥା ଶୁଣ ହୋଇ ସାବଧାନ ।
ପ୍ରଥମ ପରୀକ୍ଷା ଜାଣ ଯହୁଁ ଗତ ହେଲା
ଦ୍ଵିତୀୟ ପରୀକ୍ଷା ଆସି ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ସ୍ଵାୟମ୍ଭୁବ ପ୍ରଥମମନ୍ତ୍ରର ଅଧିକାର
ତହିଁ ସତ୍ୟଯୁଗେ ଯାହା କହିବା ବିରୁଦ୍ଧ ।
ମରାତ ନାମରେ ହେଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନ
ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ହୋଇଲେ କଶ୍ୟପ ତପୋଧନ ।
କଶ୍ୟପଙ୍କ ପୁତ୍ର ଯେ ହୋଇଲେ ଦିବାକର
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରଜା ହେଲେ ତାହାଙ୍କ କୁମର ।
ସତ୍ୟଯୁଗେ ହେଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପତି
ସତ୍ୟବାଦୀ ସଦାଚାରୀ ଦାତା ଶୁଭମତି ।
ସାତ୍ତ୍ଵିକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଳନ୍ତି ନ୍ୟାୟେ ପ୍ରଜାଗଣ
ମଣୁଆନ୍ତି ପରଜାକୁ ପୁଣି ସମାନ ।
ଆତ୍ମ-ପରମାତ୍ମ-ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନରେ ପ୍ରବଣ
କ୍ଷତ୍ରଧର୍ମେ କରନ୍ତି ଶତ୍ରୁକୁ ଅଧୀନ ।
ସକ୍ଷରେ ବସି ପଜନ୍ତି ସଦା ଦ୍ଵିଜଗଣେ
ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ଯେବନ୍ତି କାୟାବାକ୍ୟମନେ ।
ଅଷ୍ଟାଦଶ ବିଦ୍ୟାରେ ଦ୍ଵିତୀୟ ବୃହସ୍ପତି
ସାମ୍ବତ୍ସରୀରେ ଯେଉଁପରି ଇନ୍ଦ୍ର ପୁରପତି ।
ଭଣ୍ଡାର ସମ୍ପଦ ତାଙ୍କ କୁବେର ସମାନ
ଦାତା ହେଲା ପ୍ରିୟବାଦୀ ଅତିରୂପବାନ ।
ଶୁଭର ଶ୍ରୀମାନ ସର୍ବ ଯଜ୍ଞ ଅଧିକାରୀ
ସତ୍ୟବାଦୀ ସଦାହିଁ ବିପ୍ରଙ୍କ ହିତନାଥ ।

ଆଦିତ୍ୟ ସମାନ ତେଜ ଅତି ଶୋଭାବନ
ସମର୍ପ ନନ୍ଦୋନ୍ନ ସବେ ଦର୍ଶନ କାରଣ ।
ସହସ୍ରାଶ୍ରମେଧ ରାଜପୁତ୍ର ଯଜ୍ଞଧର
ସାବଧାନ ହୋଇ ସବୁ କଲେ ନୃପବର ।
ମୋକ୍ଷ ବାଞ୍ଛାଯୁକ୍ତ ସଦା ପରମ ଶ୍ରୀମାନ
ସକଳ ଗୁଣରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟନ୍ତି ରାଜନ ।
ମାଳବ ନାମେଣ ଦେଶ ବିଖ୍ୟାତ ଭୁବନେ
ଅବନ୍ତୀ ନଗର ତହିଁ ବସିଛି ଯତନେ ।
ନନାରହେ ଯୁକ୍ତ ସେହି ଅବନ୍ତୀ ନଗର
ଦ୍ଵିତୀୟ ଅମରାବତୀ ଶୋଭେ ମନୋହର ।
ସେହିସ୍ଥାନେ ରହି ରାଜା କାୟବାକ୍ୟମନେ
ଅଭୁତ ଭକତି କଲେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଚରଣେ ।
ଏହିରୂପେ ଥାନ୍ତି ରାଜା ଅବନ୍ତୀ ନଗରେ
ବରନାଶ୍ରମଣ ସଦା ସେବନ୍ତି ସାଦରେ ।
ବିଷ୍ଣୁ ପୂଜା କରନ୍ତି ସେ ହରଷ ହୃଦୟେ
ଏକଦିନେ ଶ୍ରୀପତିଙ୍କ ପୂଜାର ସମୟେ ।
ଦେବତାଙ୍କ ଗୃହେ ନିଜେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ନୃପ କୁଳପୁରୋହିତ ସେକାଳେ ଅଇଲେ ।
ସଙ୍ଗେ ବହୁ ପଣ୍ଡିତ ଦେବଜ୍ଞ କବିଗଣ
ଫାର୍ଯ୍ୟାସୀମାନେ ପୁଣି ଅନେକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
ସେହିକାଳେ ଜଗନ୍ନାଥ ଜଟିଳ ରୂପରେ
ପୁରୋହିତ ସଙ୍ଗେ ମିଳି ଚଳନ୍ତି ପଥରେ ।
ମାଳାଚଳ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରକାଶିବାର କାରଣେ
କପଟବେଶେ ଚଳନ୍ତି ରାଜା ସନ୍ଧ୍ୟାଧାନେ ।
ତେଜୋମୟ ସନ୍ଧ୍ୟାସୀ ଦେଖିଣ ବସ୍ତ୍ରବର
ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଚଳିଲେ ଯେ କରଣ ଆଦର ।
ଏ ସଭାଙ୍କ ସହ ଦ୍ଵିଜ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ଦେଖି ରାଜା ସମାଦରେ ତାହାଙ୍କୁ କହିଲେ ।
ଶୁଣ ପୁରୋହିତେ କ୍ଷେତ୍ର କଥା ଜାଣ ଭଗେ
ସାକ୍ଷାତ ଶ୍ରୀହରି ବିହରନ୍ତି ଯେଉଁସ୍ଥଳେ ।
ଏହିନେତ୍ରେ କରି ପାରଇଲି ଦରଶନ
ଯଦିକାଣ କହଦେବ ମୋହର ଅତ୍ରେଣ ।
ଶୁଣି ପୁରୋହିତ ରୁହିଁ ଫାର୍ଯ୍ୟାସୀଗଣେ
କହନ୍ତି ବିନୟ କରି ମଧୁର ବଚନେ ।
ଶୁଣ ଶୁଣ ଧର୍ମଶାଳ ଫାର୍ଯ୍ୟାସୀଗଣ
ନୃପତି କହଲେ ଯାହା କଲେ ଶ୍ରବଣ ।

ସେହି ସଭା ମଧ୍ୟରେ ଜଟିଳ ନୃପ ପୁରୋହିତ
ରାଜାଙ୍କଠାରେ କହନ୍ତା କହିଣ କହିଲେ ।
ଶୁଣ ମହାରାଜ କିଛି ମୋହର ବଚନ
ଶିଶୁ କାଳରୁ ସେ ମହି ନନ୍ଦେ ଭ୍ରମଣ ।
ଭ୍ରମଣ ଆସିଲି ମୁହିଁ ସେହି ଶ୍ରୀମାନ
ସେ ସବୁ ମୋ ଠାରୁ ନଗର କରନ୍ତି ଶ୍ରବଣ
ମନୁଷ୍ୟର ଅଗମ୍ୟ ଅସଂଖ୍ୟ ଫାର୍ଯ୍ୟାସୀ
ଯତନେ କହିବ ତାର ବିସ୍ତାର କଥନ ।
ଏକ ମନ ହୋଇ ରାଜା ସାବଧାନେ ଶୁଣ
ପୃଥ୍ଵୀର ସକଳ ଫାର୍ଯ୍ୟାସୀ କଲୁଁ ସେ ଭ୍ରମଣ ।
ଶ୍ରବତବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଛି ଏକସ୍ଥାନ
ଓଡ୍ର ଦେଶ ନାମ ତାର ବିଖ୍ୟାତଟି ଜାଣ ।
ସେହି ଓଡ୍ର ଦେଶରେ ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁତୀରେ
ମନୋହରକ୍ଷେତ୍ର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନାମରେ ।
ସେହି କ୍ଷେତ୍ର ବରବଦେ ମାଳଗିରି ନାମ
ରୁଚିହରା କାନନେ ଆବୃତ୍ତ ଅନୁପମ ।
ସେହିଗିରି ମଧ୍ୟେ ଅଛି କଳ୍ପବଟ ଏକ
ରୁଚିହରା ଏକ ଏକ ଦୋଶ ଯାଏଁ ଠିକ ।
ସେହି ବଟବୃକ୍ଷର ମହିମା ଅଜୟନ
ସକ୍ଷାତେ ଅଟଇ ସେହୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସମାନ ।
ସେ ବଟପତ୍ରର ଗୁଣ ପଡ଼େ ଯାର ଦେହେ
ବ୍ରହ୍ମନିତ୍ୟ ପାପ ତାର ଗୁଡ଼ିଣ ପଳାଏ ।
ରୋହିଣୀ ନାମରେ କୁଣ୍ଡ ପଶ୍ଚିମେ ତାହାର
ପାବନ ଜଳେ ସେ କୁଣ୍ଡ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୃପବର ।
ତାର ଜଳ ଫୁଟି ମୁକ୍ତି ପଦ ମିଳେ ବଳେ
କୁଣ୍ଡର ମହିମା କିଏ କହିବ ସଂସାରେ ।
ତାରପୂର୍ବ ତଟେ ରହି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ
ଇନ୍ଦ୍ର ମାଳମଣି ମାଳମାଧବ ମୋହନ ।
କୁଣ୍ଡେ ସ୍ନାନସାରି ସେହୁ ଦରଶନ କରେ
ତତ୍ତ୍ଵେଶେ ମୁକ୍ତି ପାଏ ବୁଝ ହେ ମନରେ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗେ ଏକ ସ୍ଥାନ ପୁଣି
ଶବର ଘେନି ବୋଲି ଅଟେ ତାର ନାମ ।
ଭୃଗୁମ ଆଶ୍ରମ ସେହି ଜାଣ ହେ ନିଷ୍ଠୁର୍
ଶବର କୁଟୀର ରୁଚିହରା ଶୋଭାପାଏ ।
ଏକପଦ ପଥ ଅଛି ସେଠାରୁ ଘେନନ୍ତେ
ଗମନ କରନ୍ତି ବିଷ୍ଣୁ ଆଳିଷ୍ଠ ସେ ପଣଥ ।

ଶ୍ରୀମଳମାଧବ ମୁଣି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ
ଦରଶନ ମାତ୍ର କରନ୍ତି ସେ ମୁକ୍ତି ଦାନ ।
ତାଙ୍କ ସେବା ଲାଗି ମୁଣି ହୋଇ ବନରୁଣ
ବର୍ଷେ ହେଲୁ ଆସିଲଣି ଏ ବ୍ରତ ଆଚର ।
ପ୍ରଭୁ ଦର୍ଶନେ ଆସନ୍ତି ନିତ୍ୟ ଦେବଗଣ
କଳ୍ପତରୁ କୁସୁମ କରନ୍ତି ବରଷଣ ।
ନାନା ପୁତ୍ର ଗାନ ମୁଣି ଶୁଣଇ ଶ୍ରବଣେ
ଏମନ୍ତ ମହମା ଦେଖା ନାହିଁ କେଉଁ ପ୍ଲାନେ ।
ସେଠାରେ ଶୁଣିଲି ଏକ ପୁରାତନ ବାକ୍ୟ ।
ମାଧବ ଦର୍ଶନେ ଚତୁର୍ଥ ଜ ହେଲୁ କାକ ।
ପୁଣେ ମୁଣି ଅତିଶୟ ଅଜ୍ଞାନ ଯେ ଥିଲୁ
ଶ୍ରୀହର ଦର୍ଶନେ ଚିତ୍ତ ନିର୍ମଳ କରିଲୁ ।
ଏଣୁକରି କାହିଁରେ ନବଳେ ମୋର ମନ
ବସ୍ତୁ ବିନା ନେତ୍ରେ କିନ୍ତୁ ନକରେ ଦର୍ଶନ ।
ତୁମ୍ଭେ ମହାଭକ୍ତ ଏଣୁ ଦେବାକୁ ଆଦେଶ
ଆସିଅଛି ସିନା ମୁଣି ଆହେ ନରଞ୍ଜଣ ।
ଧନ ରତ୍ନେ କିନ୍ତୁ ମୋର ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ
ଏହି ମୋ ମାଗୁଣି ଭଜ ମାଧବ ଚରଣ ।
କେବେହେଁ ନମଣ ମିଥ୍ୟା ଏ ମୋର ବଚନ-
ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଜାଣ ଏହୁ ସବୁ ବିବରଣ ।
ଏହିରପେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ଜଟିଳ କହିଣ
ସେଠାରୁ ସେ ମହାତମା ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ।
ଶ୍ରୀରୁର ଗୌରୀଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ କରିଆଣ
ଲେଖଇ କ୍ଷେତ୍ର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

— X —

ବିଦ୍ୟାପତି ଓ ରାଜାଙ୍କ ବୃତ୍ତାନ୍ତ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ସବେ କର ହେ ଶ୍ରବଣ
ଜଟିଳଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ଦେଖିଣ ରାଜନ ।
ବ୍ୟାକୁଳିତ ଚିତ୍ତ ହୋଇ ତହୁଁ ସେ କହନ୍ତି
ଦିନଗଲା ଆହା ମୋର ହୋଇବ କି ଗତି ।
ପୁତ୍ରୋଦ୍ଧାୟକ ଗୁଣିଣ କହନ୍ତି ଦୁଃଖମନେ
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦର୍ଶନ କରିବି ମୁଁ କେହ୍ନେ ।
ଶୁଣି ପୁରୋହିତ ଭଣି ନନ୍ଦୁଅ କାତର
ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିବ ତୁମ୍ଭେ ଦେବ ଗଦାଧର ।

ବିଦ୍ୟାପତି ଆନ୍ତର କନିଷ୍ଠ ସହୋଦର
କ୍ଷେତ୍ରେ ପଠାଇବା ତାଙ୍କୁ ଆହେ ନୃପବର ।
ତହିଁ ଯାଇଁ ମାଧବଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ କରିଣ
କୁମ୍ଭକୁ କହିବେ ଆସି ସବୁ ବିବରଣ ।
ଏତେ କହି ପୁରୋହିତ ନିଜପୁତ୍ର ଗଲେ
ବିଦ୍ୟାପତି ଭ୍ରାତୃଙ୍କ ସେ ସମସ୍ତ କହିଲେ ।
ତା ଶୁଣି ହରଷ ଚିତ୍ତ ହେଲେ ତପୋଧନ
ରାଜାଙ୍କ ନିକଟେ ବେଗେ କଲେ ସେ ଗମନ ।
ଭକ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା ଦେଖି ଧାତକାରେ
କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କହିଲେ ଯେ ଗଦଗଦ ସ୍ଵରେ ।
ଶୁଣି ଦେବ ବିଦ୍ୟାପତି ମୋର ନିବେଦନ
ଯଦ୍ୟପି ଆପଣ କ୍ଷେତ୍ରେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଣ ପ୍ଲାନ କହନ୍ତି ମୋହରେ
ତେବେ ଜାଣିବି ସୁଦୟା ଅଛି ଭୃତ୍ୟଠାରେ ।
ବିଦ୍ୟାପତି କହନ୍ତି ନୃପତି ବାଣୀ ଶୁଣି
ସ୍ଥିର ଚିତ୍ତ ହୋଇ ତୁମ୍ଭେ ରହ ନୃପମଣି ।
ଏହିକ୍ଷଣି କ୍ଷେତ୍ରେ ମୁଣି କରିବ ଗମନ
ଏତେ କହି ଗଲେ ଦ୍ଵିଜ କରି ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ।
ରଥେ ଚଢ଼ି ଚଳିଗଲେ ହୋଇ ତୋଷମନ
ହୃଦୟେ ପ୍ରଭୁପଦ କରୁଛନ୍ତି ଧ୍ୟାନ ।
ଭ୍ରାତୃଙ୍କ ସେ ପୁଣି ମନେ ମନେ ଯେ ଏମନ୍ତେ
ପୁଣେ ପୁଣ୍ୟ ଫଳ ଆଜି ମିଳିଲାତ ମୋତେ ।
ଯେଣୁ ସାକ୍ଷାତେ ଦେଖିବି ଦେବ ଶିରିପତି
ଯାର ଦରଶନେ କାକ ଲଭିଲୁ ମୁକତି ।
ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ଯାହାର ଅନ୍ତ ନମିଳଇ
ସାକ୍ଷାତରେ ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖିବି ନେତ୍ରେ ମୁଣି ।
କର୍ମ ଧର୍ମ ଜ୍ଞାନେ ଯାଙ୍କ ଚରଣ ଅଦୃଶ୍ୟ
କେବଳ ଭକ୍ତ ଭାବେ ଯେଉଁ ପ୍ରଭୁ ବଣ ।
ଯାର ପ୍ରତିଲେମ ମୂଳେ ଅଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ
ଯାହାର ନିଶ୍ଚାୟ ଜାତ ବେଦଗୁରୁ ଗଣ ।
ସେହିପୁଣି ଗୁପ୍ତ ପିଞ୍ଜରୋଗର ଭିତରେ
ସ୍ଵରୂପ ଜ୍ଞାନରେ ମାନ୍ଦି ଜାଣନ୍ତି ଯାହାରେ ।
ଯେଉଁ ହରି ନୀଳଗିରି ମଉଳି ମଣ୍ଡନ
ଏ ପାପୀ ନୟନ ତାଙ୍କୁ କରିବ ଦର୍ଶନ ।
ସତେକ ଏ ଭାବ୍ୟମୋର ଉଦୟ ହୋଇଛି
ଶୁଭେ ମୋତେ ଦରଶନ ଦେବେ ଶିଶୁବନ୍ଧୁ ।

ଏହିପରି ଭାବ ଭାବ ଗଲେ ବିଦ୍ୟାପତି
 କିଛିଦିନେ ଉତ୍କଳର ସୀମାରେ ମିଳନ୍ତି ।
 ପୁଣ୍ୟତୋୟା ମହାନଦୀ ହୋଇଗଲେ ପାର
 ଏକାମ୍ର କାନନେ ଚଳିଗଲେ ବିପ୍ରବର ।
 ଚତୁର୍ଭୁଜମୟ ସର୍ବ ଦେଖିଣ ସେଠାରେ
 ପ୍ରଣାମ କରି ଚଳିଲେ ଅତି ହରଷରେ ।
 କୋଟିଲଙ୍ଗେଶ୍ୱର ଦେଖି ଦଣ୍ଡବତ କରି
 ସେଠାରୁ ଚଳିଲେ ମନେ ଧ୍ୟାନ ଶ୍ରୀହରି ।
 ଭାର୍ଗବ ନଦୀକ ପାରହୋଇ ଅତିଶରେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇଁ ଶ୍ରୀମାଳାଚଳରେ ।
 ଅତିଉଚ୍ଚ ଗିରିବର କଣକେ ବ୍ୟାପିତ
 ଉଠି ନପାରି କାନ୍ଦନ୍ତି ମନେ ହୋଇ ଶ୍ଵତ ।
 ହାୟ ହାୟ କେଉଁ ବୁଦ୍ଧି କରିବଇଁ ଏବେ
 ଦର୍ଶନ କରିବ କେହ୍ନେ ଶ୍ରୀମାଳାମାଧବେ ।
 ଜନଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଛନ୍ତି ସିଂହ ବ୍ୟାଘ୍ରଗଣ
 ଜାଣିଲ ନିଶ୍ଚୟ ହେଲା ମୋହର ମରଣ ।
 ଏତେ କହି ଶୟନ କରିଣ କୁଣାସନେ
 ଜପନ୍ତି ପ୍ରଣବମନ୍ତ ଐକାନ୍ତକ ମନେ ।
 ଏମନ୍ତ ସମୟେ ମନୁଷ୍ୟର ବାଣୀ କଣ୍ଠେ
 ଶ୍ରବଣ କଲେ ସେ ଘୋର ଶହନ କାନନେ ।
 ଗିରିର ପଶ୍ଚିମ ଦିଗେ ଧୀର ଧୀର ହୋଇ
 ଚଳିଗଲେ ଦ୍ଵିଜବର ଗୁରୁଆଡ଼େ ଗୁହଁ ।
 ସେହି ପଶ୍ଚିମ ପାରୁଣେ ଚତୁର୍ଭୁଜ ହୋଇ
 ବସିଛନ୍ତି ବହୁଜନେ ଦିବ୍ୟତେଜ ପାଇ ।
 ତାହାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି ଆନନ୍ଦିତ ମନେ
 ପ୍ରଣମିଲେ ଭକ୍ତଭରେ ତାଙ୍କର ଚରଣେ ।
 ବେନ ନୟନରୁ ବହିଯାଏ ଅଶ୍ରୁଧାର
 ହରି ହରି ବୋଲଣ ଡାକିଲେ ବାରବାର ।
 ଏହାକଲେ ବିଶ୍ଵାସୀ ନାମରେ ଶବର
 ହରିଙ୍କ ସେବକ ସେହୁ ମହାଭକ୍ତ ବର ।
 ମାଳମାଧବଙ୍କ ମାଳା ପ୍ରସାଦ ଘେନିଣ
 ନିଜଗୃହେ ଆୟୁଅଛି ହରଷ ହୋଇଣ ।
 ଦ୍ଵିଜବରେ ଦେଖି ସେହି ଶବର ଉପଶ
 ଭୂମିଷ୍ଠ ପ୍ରଣମି ପଦ କଲେକ ବନ୍ଦନ ।
 ସମ୍ମାନ କରି ବୋଇଲେ ବଚନ ମଧୁର
 ମୋଗୃହେ ଆଗତ କେଉଁକାର୍ଯ୍ୟେ ଦ୍ଵିଜବର ।

ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟମୋର ଆଜି ପାଇଲ ଅନ୍ଧଧୁ
 ବିପ୍ର ବିଷ୍ଣୁ ଏକବୋଲି ବଡ଼େ କହିଛନ୍ତି ।
 ବିଦ୍ୟାପତି କହନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ମହାଶୟ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାମେ ଅବନ୍ତୀର ନରଶୟ ।
 ହରିଙ୍କ ଉଦେଶେ ମୋତେ ଏଥୁ ପଠାଇଲେ
 ଦେଖିଯାଇଁ ତାଙ୍କୁ ସବୁ କହିବଇଁ ଭଲେ ।
 ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ଦେଖିବ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଚରଣ
 ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପବାସ ରହିବ ପ୍ରମାଣ ।
 ଶୁଣି ଶବର ନୃପତି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଲା
 ମନେ ମନେ ପୁଣି ଏହିପରି ସେ ଭାବିଲା ।
 ଜାଣିଲଇଁ ଏତେଦିନେ ଦୟାମୟ ହରି
 ଛୁଡ଼ିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ମୋତେ ଆନେ କୁପାକରି ।
 ଏହିପରି ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ତାର ମନେ
 ପ୍ରବକଥା ଚିତୋଇଲା ପୁଣି କିଛିକ୍ଷଣେ ।
 ସତ୍ୟଯୁଗେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ହୋଇବେ ରଜନ
 ହୋଇବେ ସେ ପୁଣି ଭବେ ମହାଭକ୍ତମାନ ।
 ସର୍ବଶୁଭେ ଏହିଠାକୁ ଆସିଣ ସେ ନୃପ
 କରିବେ ସହସ୍ରେ ଯଜ୍ଞ ଦୁଷ୍ଟାଇବେ ପାପ ।
 ତହିଁ ତୋଷହୋଇ ମାଳରୂପୀ ନାରାୟଣ
 ନବ ଲବଣ୍ୟ ମୁରତି ହେବେ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାନ ।
 ଦାରୁଗ୍ରସ୍ତ ରୂପେ ପ୍ରକଟିବେ ମାଳାଚଳେ
 ପତିତପାବନ ବାନା ଉଡ଼ାଇବେ ହେଲେ ।
 ପ୍ରଥମେ ଆସିଣ ତାଙ୍କ କୁଳପୁରୋହିତ
 କହିବ ଶ୍ରୀକାଙ୍କୁ ମାଳମାଧବ ବୃନ୍ଦାନ୍ତ ।
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇଛି ଏହି କଥା ପରୁବରୁ
 ଅନୁର୍ଦ୍ଧାନ ହେବେ ନିଶ୍ଚୟ ବାଣୀକନ୍ତରୁ ।
 ତେବେ ଆଉ ବିପ୍ରେ ପ୍ରତାରଣା କବାକାର୍ଯ୍ୟ
 ଏହୁ ମନଦୁଃଖ କଲେ ହୋଇବ ଅକାର୍ଯ୍ୟ ।
 ଏତେଭାବ କହିଲା ସେ ମଧୁର ବଚନ
 ଆସନ୍ତେ କରିବ ମାଳମାଧବ ଦର୍ଶନ ।
 ଏହାକହି ବିପ୍ରକର ଧରି ଘେନିଗଲା
 ମାଳଗିରି ଉପରେ ଯାଇଁଶ ଉଡ଼ିଗଲା ।
 ଶ୍ରୀବେଦିଣୀ କୁଣ୍ଡ କଳ୍ପବଟ ଏହିଦୁଇ
 ଅତି ଆନନ୍ଦ ମନରେ ଦର୍ଶନ କରାଇ ।
 ମାଳମାଧବଙ୍କୁ କରାଇଲା ଦରଶନ
 ନେତ୍ରଭରି ଦେଖେ ବିପ୍ର, ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ ।

କୋଟିକାମ ଶଶି ରୂପ ପ୍ରସନ୍ନବଦନ
 ନବନ ମାରଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଭୁବନ ମୋହନ ।
 ଚକ୍ରାକ୍ଷ୍ମ ଜ ଶଙ୍କରଂ ଗୋପାଧ୍ୟୁ ଧାରୀ
 ହୃଦୟେ କୌସୁର କୋଟିପର୍ଯ୍ୟ ଛରସ୍ବାର ।
 ଗଳାରେ ଯେ ବନମାଳା ବୈଜୟନ୍ତୀ ହାର
 ରତନ ମୁକୁଟ ଶିରେ ଅତି ମନୋହର ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗ ଯାକରେ ନାନାରହୁ ଆଭରଣ
 ଦାର ଦାଉ ଝଟକଇ ଅପବ କରଣ ।
 ଶ୍ରୀରଙ୍ଗା ଚରଣ ଶୋଭା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମାଧୁରୀ
 ଉପମା ଦେବାକୁ ନାହିଁ ନାହିଁ ତିନିପୁରୀ ।
 ବାମ ପାରୁଷେ ଶୋଭା ଲକ୍ଷ୍ମୀଠାକୁରଣୀ
 ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ସୀମା ବାଣୀ-ବାଦ୍ୟପରପୁଣୀ ।
 ଏକଦେଶ ଉଦିତ ହେମ ମରକତ ଆଶ୍ର
 ଶ୍ୟାମମେଦେ ସୌଦାମିନୀ ଜଡ଼ଅଛୁ କୃପା ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବଦନେ ଦୃଷ୍ଟି କରିଣ ଅପ ଶ
 ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମୁଖେ ମୁଦୁହାସ ସୁଶୋଭନ ।
 ସପ୍ତପଦା ଛସଧର ପଛରେ ଅନନ୍ତ
 ରହିଛନ୍ତି ଆହାକେତେ ଶୋଭା ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ।
 ସମ୍ମୁଖରେ ସୁଦର୍ଶନ ଗରୁଡ଼ ସହିତ
 ରୂପଦେଶି ବିପ୍ରବର ହୋଇଲେ ମୁକ୍ତିତ ।
 ଚାହା ଦେଖିଣ ଶବର ତୋଳଣ ଧଇଲେ
 ଜୟ ଜୟ ଧ୍ବଜ ଉଡ଼ାଇଣ କୋଳକଲେ ।
 ପ୍ରେମସିନ୍ଧୁମରେ ଦ୍ବିଜବର ନିମଗନ
 ଦୁଇ କରପୋଡ଼ି ସୁବ କଲେ ତତକ୍ଷଣ ।
 ଜୟ ଜୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର
 ଜୟ ଜୟ ବିଶ୍ବମାର କରୁଣାସାଗର ।
 ଜୟ ଜୟ ମାୟାମୟ ପରମ କାରଣ
 ଜୟ ଜୟ ଭୁବନମୋହନ ନାଭିପୁଣ
 ଜୟ ଜୟ ପତିତପାବନ ଦେବବନ୍ଧୁ
 ଜୟ ଜୟ ଭକତବଧନ ଗୋପକନ୍ଦୁ ।
 ଜୟ ଜୟ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ନାଥ ଦଇତ୍ୟାଧର
 ଜୟ ଜୟ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ମୁକୁନ୍ଦ ମୁରରୀ ।
 ଦୟାକର ଶ୍ରୀଚରଣ ଶୁଦ୍ଧା ଦେଇ ମୋର
 ମାଗୁନାହିଁ ଧନଜନ ତବ ଶ୍ରୀଛନ୍ଦ୍ରମରେ ।
 ଏହିପରି ନାନାସ୍ରବ କର ଦ୍ବିଜବର
 ବାର ବାର ପ୍ରଣମିଲେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପୟର ।

ଶବର ସହଚେ ଗୁହେ ପରବେଶ ହେଲେ
 ସେହି ରାତ୍ରି ଦୁହେଁ ହରି କଥାରେ ମଜ୍ଜିଲେ ।
 ଆରବନ ପ୍ରାତେ ଉଠି ସ୍ନାନ ବିଧି ସାରି
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପୁଣି କଲେ ମୋଦଭର ।
 ସମୁଦ୍ରରେ ସ୍ନାନକରି ପଞ୍ଚଦୋଶୀ ଭ୍ରମି
 ମାଳମାଧବ ଦେବଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମେ ନିମି ।
 ଶବର ପାଶୁ ମେଲଣି ମାଗି ଦ୍ବିଜବର
 ଲେଉଟିଲେ ନିଜଦେଶେ ଆନନ୍ଦ ଅନ୍ତର ।
 ଅବନ୍ତୀ ନଗରେ ଯାଇଁ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ
 ଭୁଣେ ଗାଇ ଗାଇ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଗୁଣ ଯଶ !
 ସେହିଦିନ ସାୟାହେଁ ଯେତେକ ଦେବଗଣେ
 ନିତ୍ୟାନୁରୂପେ ଆସିଲେ ପ୍ରଭୁ ଦରଶନେ ।
 ସେହିକାଳେ ଘୋରବାତ ବହିଣ ଲୁଗିଲୁ
 ସୁର୍ଯ୍ୟ ବାଲୁକା ଉଡ଼ି ଦିଗ ଆଜ୍ଞାବିଲୁ ।
 ଅତିଶୟ ଘୋରତର ପ୍ରଳୟ ସମାନ
 ଅନ୍ଧକାର ହେଲୁ କିନ୍ତୁ ନ ଦିଶିଲୁ ପୁଣ ।
 ଚକ୍ର ଫେଇ ଚାହିଁ ନ ପାରନ୍ତି ଦେବଗଣେ,
 ଶକ୍ତି ନାହିଁ ଶ୍ରୀମାଳମାଧବ ଦରଶନେ ।
 ଯହୁଁ ସବୁ ଘୋରବାତ ହୋଇଲୁ ନିବର୍ତ୍ତି
 ତହୁଁ ନୟନ ଫେଇଲେ ଭଲେ ଦେବଗ୍ରାତ ।
 ଦେଖିଲେ ବାଲୁକାଗଣି ପବିତ୍ର ସମାନ
 ମାଧବ ରୋହିଣୀ କୁଣ୍ଡ ହେଲୁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ।
 ବ୍ୟାକୁଳିତ ଚକ୍ରହୋଇ ସର୍ବଦେବଗଣ
 କର କରୁଡ଼ିଣ ସେହୁ କରନ୍ତି ରୋଦନ ।
 ବୋଲନ୍ତି କରୁଣସ୍ବରେ ଆହା ଦେବ ହରି
 ଶ୍ରୀମାଳମାଧବ ରୂପ ମାଳାଦ୍ବି ବିହାରୀ ।
 ନୟନାନନ୍ଦ ମୁରତି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର
 କେଉଁପରି ଦର୍ଶନ ପାଇବୁଁ ତୁମ୍ଭର ।
 କି କରବୁଁ କାହିଁ ଯିବୁଁ ନ ଦିଶଇ ବୁଦ୍ଧି
 ଦୟାକର ଦରଶନ ଦିଅ ଦୟାନିଧି ।
 କି ଅପରାଧେ ତେଜଲ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ମାଧବ
 ଅନୁଗତ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଆମ୍ଭେ ସର୍ବଦେବ ।
 ତୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀମୁଖି ଆମ୍ଭର ଅଟେ ପ୍ରାଣଧନ
 କି କାରଣେ ବନେ ଡାଗ କରୁଛ ଆପଣ ।
 ଶୁଣ ଆମ୍ଭେ ଦେବ-ଦେବ ଗୁଣଗନ୍ଧବନ୍ଧୀ
 ଆମ୍ଭ ସଦ୍ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ ପ୍ରଜନ ବାଞ୍ଛୁନିଜ ମତ ।

ଭୁମ୍ଭର ଆଦେଶବଳେ ଗୋଷ କହୁଁ ତାକୁ
 ଏବେ ଯେ ଦର୍ଶନ ଯାହା ନ ଦିଅ ଆମ୍ଭକୁ ।
 ଆଉ ସ୍ୱର୍ଗେ କମ୍ପା ଯିବୁଁ କବାକାର୍ଯ୍ୟ ତହିଁ
 ନିବାହରେ ବନେ ଥିବୁଁ ଜଟାବଳ୍ଲ ବସି ।
 ଯେ ଅବଧି ନପାଇବୁଁ ଭୁମ୍ଭ ଦରଶନ
 ତାବତ କାଳ ବନସ୍ତେ ଥିବୁଁ ଲନାର୍ଦ୍ଦନ ।
 ଭୁମ୍ଭ ଦର୍ଶନ ବିନୁହେ ଜଗତ-ଶିଶୁର
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନାଥ ଆମ୍ଭେ ସକଳ ଅମର ।
 ଦୁଃଖ ସିନ୍ଧୁମରେ ବୁଡ଼ି ରହିଲୁଣି ହାତେ
 ଲୟ ଲଗାଇଛୁ ଏକା ଭୁମ୍ଭ ପଦପାଦେ ।
 ଘାନବନ୍ଧୁ ଜଗନ୍ନାଥ କରୁଣା ସାଗର
 ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ କୃପା ଦୃଷ୍ଟି ପାତକର ।
 ଏ ଦୁଃଖ ସମୁଦ୍ର ଜଳୁଁ କର ହେ ଭଦ୍ରାର
 ଅନ୍ୟଗତ ନାହିଁ କିଛି ଜାଣି ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ।
 ଏହିରୂପେ ଦେବଗଣ କରୁଣ ହୃଦନେ
 ତାଙ୍କନ୍ତେ ଅତି ଆକୁଳେ ବିଷାଦିତ ମନେ ।
 ତାହାଙ୍କ ପ୍ରତି ସଦୟ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି
 ଅନ୍ତଃସ୍ତେ ରହିଣି କହିଲେ ମଞ୍ଜୁବାଣୀ ।
 ଶୁଣି ଶୁଣି ଦେବଗଣ ନକର ହୃଦନ
 ଏହି ବିଷୟରେ ସର୍ବେ ତେଜ ହେ ଯତନ ।
 ଆଜ୍ଞାତୁ ଦର୍ଶନ ଦୁଃଖର ହେବ ଜାଣି
 ଶ୍ରୀଜୀନାଥବ ରୂପ କଲି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ।
 କେବଳ ଦର୍ଶନ ଫଳ ଏଠାରେ ପାଇବ
 ଏବିନ୍ଦୁ ମୋହର ମୁଁ ଦେଖି ନ ପାରିବ ।
 ଯେହୁ ମୋ ରୂପକୁ ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କର
 ପ୍ରଣାମ କରିବ ଏଥୁ ହୃଦୟ ଭଲଭର ।
 ନିଶ୍ଚୟ ଏକଥା ବୁଝି ସର୍ବ ଦେବଗଣ
 ଏଥୁ ନମସ୍କାର କରି କର ହେ ଗମନ ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ କାରଣ ଜଣାଅ ବ୍ରହ୍ମାପାଣ
 ଅନ୍ତରେ କେହିହେ ଭୁମ୍ଭେ ନ ହୁଅ ବିରାଧ ।
 ଦୟାସାଗର ଶ୍ରୀହରି ଭକତ ଶାବନ
 କରନ୍ତେ ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ତହୁଁ ଦେବଗଣ ।
 ସେହିପ୍ରାଣେ ଭକ୍ତ ଚିତ୍ତେ ପ୍ରଣାମ ଆତର
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ଚଳିଲେ ବୋଲି ହରି ହରି ।
 ଜୀନାଥବଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେବା କଥା
 କହନ୍ତେ ହୃଦୟ ଫାଟେ ଭାସିଯାଏ ମଥା ।

ସକଳ ଅମରେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପ୍ରବେଶିଲେ
 ଆଦ୍ୟପ୍ରାନ୍ତ କରି ଏକେ ଏକେ କହିଲେ ।
 ଦେବଙ୍କ ବ୍ୟାକୁଳତ୍ୱ ଦେଖି ବେଦବର
 ପ୍ରବୋଧ ବାକ୍ୟେ କହିଲେ ହେ ସର୍ବ ଅମର ।
 ଶୋକ ପରିହର ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନେ ଯାଅ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବିଚାରଲୀ ବୁଝିବା ବିସ୍ମୟ ।
 ସମ୍ପ୍ରତି ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀମାଧବ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ
 ପୁଣି ତାରୁରୂପେ ପ୍ରକଟିବେ ଭଗବାନ ।
 ଦର୍ଶନ ପାଇବ ଭୁମ୍ଭେ ମନ୍ତ୍ରାଦ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର
 ସେହି ଏକ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଚତୁର୍ଥା ରୂପରେ ।
 ଆଶ୍ୱାସ ବଚନେ ଏହା କହନ୍ତେ ବିଧାତା
 ଦୁଃଖିତ ମାନସେ ତହୁଁ ସକଳ ଦେବତା ।
 ନିଜ ନିଜ ଆଳୟେ ଚଳିଲେ ତତକ୍ଷଣ
 ମାନସରେ ଚିନ୍ତାକଲେ ଅଭୟ ଚରଣ ।
 ଆଶା ରହିଲ ସବୁର ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ
 କପରି ଚତୁର୍ଥା ମୁଁ ହେବେ ଭଗବାନ ।
 ସତେ କି ସୁଗ୍ରାସ ହେବ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର
 ଦରଶନେ ସୁଖୀ ହେବା ସକଳ ଅମର ।
 ଏହିପରି ଦେବଗଣ କରନ୍ତି ଭ୍ରମେଣି
 ତାହାହିଁ ଭବନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ କୁଶପାଣି ।
 ଏଣେ ବିଦ୍ୟାପତି ଯାଇ ଅବନ୍ତୀ ନଗରେ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିର୍ମଳ-ମାଳା ଭେଟିଲେ ଶଙ୍ଖାରେ ।
 ଶ୍ରୀଜୀନାଥବଙ୍କର ଅଙ୍ଗଲି ମାଳ
 ଧରି ଶୁଭ୍ର ଦେଖି ସେ ଅବନ୍ତୀ ମନ୍ତ୍ରପାଳ ।
 ପ୍ରେମ ଗଦଗଦ ବାକ୍ୟ ବହୁସ୍ତୁତି କରେ
 ପ୍ରେମ-ଅଶ୍ରୁଧାର ବେନି ନୟନରୁ ଝରେ ।
 ବିରୁଦ୍ଧ ନରପତି ହୋଇ ମୋଦଭର
 ଆଜି ଜନ୍ମ କର୍ମଧରୁ ଧର୍ମଳ ମୋହର ।
 ଶ୍ରୀମୁଖିକ ଲକ୍ଷ୍ମୀମାଳା ଶିରେ ହୃଦେ ଘୋର
 ବାରମ୍ବାର କରିଣ କହଇ ନରସାଇ ।
 ଜୟ ଜୟ ମାଳାରୂପୀ ଶ୍ରୀଜୀନାଥବ
 ଜୟ ଜୟ ହେ ଅନନ୍ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ କେଶବ ।
 ହେ ମୁକୁନ୍ଦ ଦେବହରି କଳୁଷ ନାଶନ
 ଆଜି ମୁଁ କରିଲି ସାଷ୍ଟାତ ଦର୍ଶନ ।
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଆଜି ମୋର ଶୁଭ ନିଃଶ୍ୱାସ
 ଲଭିଲି ଶ୍ରୀମାଳାରୂପେ ପ୍ରଭୁ ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ।

ହେ କୋବିନ୍ଦ ଶିବେରୁଷା ପୁଷ୍ପମାଳ ବର
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ମୋହର କୋଟି କୋଟି ନମସ୍କାର ।
 ଯାର ସୁଗନ୍ଧରେ ଲୁଚି କଳ୍ପତରୁ ଗନ୍ଧ
 ଯାର ମଧୁଗନ୍ଧେ ଅଳପନ୍ଥ ହୋଇ ଅର ।
 ଯାର ବାସୁ ବାଜିଲେ ଜଗତ ପାପ ହରେ
 ଯାର ଶୋଭା ଦର୍ଶନେ ନୟନାନନ୍ଦଧରେ ।
 ଏମନ୍ତ ପ୍ରମୁଖ ସୁବାସିତ ସୁଷ୍ପଧାର
 ଶ୍ରୀମୁକୁନ୍ଦ ବସ ବିମଣ୍ଡିତ ମାଳାବର ।
 ତାହାକୁ କବା ଉପମା ଦେବା କେଉଁପରି
 ସାଦରେ ଯାହାକୁ ହୃଦେ ବଢ଼ିଥାନ୍ତି ହରି ।

ପଦ୍ମାବତୀପଦ୍ମବନ୍ଧୁ ସପତ୍ନୀ ଯା ହୃଦ୍ୟ ସ୍ୟା
 ବଳସତ୍ୟେ ପ୍ରବୁଦ୍ଧେ ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ହିରେଣ୍ୟିତା ।

ଯେଉଁ ବସ ମଣ୍ଡିଥାନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀସାମନ୍ତାଣୀ
 ସେହି ବସେ ପୁଷ୍ପମାଳା ବିରଜିତ ପୁଣି ।
 ହରି ହୃଦେ ଥାଇମାଳା ଗର୍ବକରୁଥାଇ
 ସପତ୍ନୀସ୍ତବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଆପଣେ ମଣାଇ ।
 ବଳସିତ ପୁଷ୍ପରେ ହସିକରେ ଜଣା
 ଦେଖ ଦେଖ ଆଗୋ ରମା ସାଗର ଦୁଲ୍ଲିଖା ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ବସେ ସଦା ମୁହିଁ ଅଛି ରହି
 ମୋ ତୁଲେ ତୁମ୍ଭେ କି ସମ ହେବ କମଳାଇ ।
 ଯେ ମାଳା କରେ ଏସନ ଲକ୍ଷ୍ମୀସଙ୍ଗେ ବାଦ
 ତାହାର ମହିମା ବଞ୍ଚିବ ତି କେ କୋବିନ୍ଦ ।
 ଏ ପ୍ରାୟ ଯେ କଣ୍ଠରୁଷା ଦେଖିଲି ନୟନେ
 ମୋ ଭାଗ୍ୟର ସୀମା କହ ନୋହିବ କଅନେ ।
 ଶୁଣ ହେ ଶ୍ରୀହରି ମାଳା ମୋର ନିବେଦନ
 କେଉଁ ତପେ ଏ ଫଳ କରିଛ ଉପାର୍ଜନ ।
 ଯେଣୁ ତୁମ୍ଭେ ଶୋଭାପାଆ ଶ୍ରୀହରି ହୃଦରେ
 ବ୍ୟାପିଅଛ ଯେ ଆବର ତାଙ୍କ ସବାଙ୍ଗରେ ।
 ଏହିପରି କହୁଁ କହୁଁ ସେ ଯେ ନରପତି
 ବଢ଼ିଲି ଆନନ୍ଦସିନ୍ଧୁ ପ୍ରେମ ପୁଣ୍ଡ୍ରମତି ।
 ଭୂମିସ୍ତ୍ର ହୋଇ ରଜନ ଦଣ୍ଡବତ କରେ
 ପୁଲକ ପୁର ଉଠଇ ସବ କଳେବରେ ।
 ବିନୟରେ ଆଶ୍ରୟ ପୁଛନ୍ତି ନରସାଇଁ
 କହନ୍ତି ଯେ ବିଦ୍ୟାପତି ହରଷିତ ହୋଇ ।
 ଶ୍ରୀମାଳମାଧବ ପାଦପଦ୍ମ କରି ଆଶ
 କନ୍ଦେ ଘନ ଅକ୍ଷୟ ବଇଁଶ୍ରବ ଦାସ ।

ବିଦ୍ୟାପତିଙ୍କ ମାଳ୍ୟସାଗ୍ରୀ ଓ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ବିବରଣ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ଅପୂର୍ବ କଥନ
 ସିଂହାସନ ପରେ ବସି ହରଷେ ରଜନ ।
 ବିଦ୍ୟାପତିଙ୍କ ପୁଚ୍ଛିଲେ ସର୍ବାର ବଚନେ
 ବଡ଼ ସନ୍ତସ୍ତ ତ ଜାତ ହେଉଛୁ ମୋମନେ ।
 ଯେଉଁଠାକୁ କେବେ ହେଲେ ନ କରିଛ ଗତି
 ସେକଥା କେନ୍ଦ୍ରେ ଜାଣିଲ ଆହେ ବିଦ୍ୟାପତି ।
 ନୃପତି ବଚନେ ବିଦ୍ୟାପତି ତହୁଁ ଭଣି
 ଶୁଣିବା ହେଉ ପୁଚ୍ଛିଲ ଯାହା ନୃପମଣି ।
 ମାଳଗିରି ନିକଟରେ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ
 ବାସ କରି ରହିଛନ୍ତି ଅନେକ ଶବ୍ଦରେ ।
 ତହିଁ ବିଶ୍ୱାସୀ ନାମେ ଶବ୍ଦରେକ ଜାଣ
 ସବୁ ଶବ୍ଦରଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଅଟେ ସେ ପ୍ରଧାନ ।
 ତାର ସଙ୍ଗେ ସଖ୍ୟ ଭାବ ଉପୁଜିଲ ମୋର
 ସଙ୍ଗେ ଘେନି ମୋତେ ସେ ଭୂମିଲ ବନଘୋର ।
 ବୁଲି ବୁଲି ସବୁସ୍ଥାନ ଦେଖାଇଲ ମୋତେ
 ଆନନ୍ଦମନେ ଭୂମିଲ ମୁଁ ତାର ସଙ୍ଗତେ ।
 ସାୟାହଳାଳେ ବୁଲନ୍ତେ ପର୍ବତ ଉପରେ
 ଶୁଭ ଚନ୍ଦ୍ର ନିରେଖିଲୁଁ ସେହି ସମୟରେ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ସନ୍ନିଧାନେ ଗଲୁଁ ଯେତେବେଳେ
 ପୁଷ୍ପର ସୁଗନ୍ଧ ପ୍ରସରିଲ ସେହି କାଳେ ।
 ମନୋହର ସୁଶୀତଳ ଧୀର ସମୀରଣ
 ପ୍ରସରିଲ ଘନଘନ ଆମୋଦିତ ପ୍ରାଣ ।
 ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳ ଶୁଭେ ଦୁର୍ଲଭ ଶବ୍ଦ
 ନାନାବିଧ ପୁଷ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି କଲେ ଦେବଦୃଢ଼ ।
 କୁତୁହଳେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଧଳଳ ଅମରେ
 ବଣା ବେଣୁ ମୃଦଙ୍ଗ ବଜାଇ ମଧୁସୂରେ ।
 ସୁ-ମଧୁରେ ଗାନ କଲେ ସବେ ସୁଦ୍ଧ ଗୀତ
 ଦବ୍ୟ ଉପରୁରେ ପୂଜା କଲେ ଦେବ ଯୁଥ ।
 ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲି ଯୁବ ଆରମ୍ଭିଲେ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଆରାଧ୍ୟ ସ୍ୱର୍ଗପରେ ଚଳିଗଲେ ।
 ସେହି ଉପହାର ପୁଷ୍ପ ମାଳା ଅଟେ ଏହି
 ସ୍ନେହେ ମୋତେ ଆଶିର୍ବାଦ ଯେ ଶବ୍ଦର ସାଇଁ ।

ଅଳକେଷ ଏ ମାଳା ପାପ ନାଶେ ସୁଖ ହେତୁ
 ମୁନି ନୁହଇ କେବେହେଁ ଆହେ ଧନୁ ସେତୁ ।
 ଯଦ୍ କର ଆଣିଛି ମୁଁ ତୁମ୍ଭର ନିମନ୍ତେ
 ସେଷ ବିବରଣୀ ଏବେ ଶୁଣ ଏକ ଚିତ୍ତେ ।
 ପଞ୍ଚମୋଶ ବିସ୍ତାର ଯେ ଅଟେ ସେଷବର
 ଚୌଦ୍ଦିଗେ ପୁଷ୍ପ କାନନ ଅତି ମନୋହର ।
 ମହାଦଧୀ ଘାଟେ ବିରଜଇ ମାଳଗିରି
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକାମୟ ତହିଁ ସାର ସାର ।
 କଳ୍ପତରୁବର ଏକ ଅଛି ଗିରିଗିଣେ
 ଦେଖିଲୁମାତ୍ରେ ଆନନ୍ଦ ଜନ୍ମ ଅନ୍ତରେକେ ।
 ଏକ କୋଶ ଆୟତନ ଅଟଇ ତାହାର
 ଫୁଲ ଫଳ ନହୁଅଇ କେବେହେଁ ଯାହାର ।
 ରବି ଗମନରେ ତଳେ ଶୁଷ୍କ ନ ଟଳଇ
 ରେହଣୀ ନାମେ କୁଣ୍ଡଳ ପଶ୍ଚିମେ ଶୋଭଇ ।
 ମାଳ ପାଷାଣରେ ଶୋହେ ବିଚିତ୍ର ସୋପାନ
 ତାର ଗୁରୁ ଦିଗରେ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦମାନ ।
 ସେହି କୁଣ୍ଡ ସଦା ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ସଳଳେ
 ଉଣା ବା ଅଧିକ ନ ହୁଅଇ କେନ୍ଦ୍ରବେଶଳ ।
 ସେହି ଜଳକୁ ଛୁଇଁଲେ ମୁକ୍ତି ଲଭନ୍ତି ଏ
 କହିଛି ଶବର ରାଜା ଏ କଥା ନିଶ୍ଚୟେ ।
 ଆବର ଶ୍ରବଣ କର ହେ ତପନ ବର୍ଣ୍ଣ !
 କୁଣ୍ଡ ପ୍ରବହନେ ଏକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବେଦା ଅଛି ।
 କଳ୍ପବଟ ସୁଗୀତଳ ଶୁଷ୍କା ମନୋହର
 ବିରଜନ୍ତ ବେଦାପରେ ଜଗତ ଠାକୁର ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ମାଳମଣି ମୟ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ବିରଜେ
 ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶୋହେ ଶୁଭିଭୁଜେ ।

ଏ ଗାଣୀତ୍ୟାକ୍ତ ମତଃ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମୋପର ସ୍ଥିତଃ

ଅଷ୍ଟମୀ ଚନ୍ଦ୍ର ସଜଳ ଶୋଭା ବିଜୟି ଶଲଭଃ ॥

ଏକାଶୀ ଅଙ୍ଗୁଳ ତାଙ୍କ ଦେହ ପରିମାଣ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପଦ୍ମାସନେ ବିଜୟେ ଆପଣ ।
 ଲଲିତ ଶୋଭଇ ଅଷ୍ଟମୀର ଚନ୍ଦ୍ର ଜଣି
 ମାଳ ଉତ୍ପଳ ନୟନ ତେରଇ ଚୁଢ଼ାଣି ।
 ନାସାଗୁଡ଼ି ତଳ ଫୁଲ ଜଣି ମନୋରମ
 ଯେଉଁ ନାସା ଦେଖି ଭୁଞ୍ଜେ ବିନତା ନୟନ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୟୁ ବଦନର ଅମୃତ କରଣ
 ନାସିକର ତାପସୟ କରେ ବିମୋଚନ ।

ଯଦିବା ପାଷାଣମୟ ଶ୍ରୀବୟୁ ଧାରଣ
 ତଥାପି ଧରନ୍ତି ଏହି ସବୁ ନିଦର୍ଶନ ।
 ଅଧରୁ ଅମୃତ ଝରେ ହସିବାର ଛଳେ
 ଚିକ୍ଚକ୍ଷ ଚିକ୍ଚକ ଶୋଭେ ପରମ ଉଜ୍ଜଳେ ।
 ମର୍ମତ ମୁକୁର ଜଣି ଗଣ୍ଡ ସୁଗ ସ୍ଥଳ
 ଅନୁପମ ରମଣୀୟ ଶ୍ରୀମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ।
 ମକର କୁଣ୍ଡଳ ଶୋହେ ବେନି ଶୁଭ ମୂଳେ
 ତଳ ବିମଣ୍ଡିତ ମଲ୍ଲୀ ମାଳତୀ ବକୁଳେ ।
 ଦୟାଶା ମରୁଆ ଗନ୍ଧା ତୁଳସୀର ତୁଳେ
 ଆଜାନୁଲମ୍ବିତ ମାଳା ବାସ ବନ ଫୁଲେ ।
 ଶ୍ରୀମୁଖମଣ୍ଡଳ ଝଳି କୋଟି ରବି ଜଣି
 ମାଳ ନାସିକାରେ ଝୁଲେ ମୁକୁତା ବସଣୀ ।
 ସେ ମୁଖତରୁ ମୁହିଁ କି ଉପମା ଦେବ
 ସୁ-ଲଳିତ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ଶୋଭା କି କହିବ ।
 ତହିଁ ଦୋହଲିବା ରମ୍ୟ କୁଣ୍ଡଳ ଶୁଭିର
 ଏମନ୍ତ ଉପମା ଆସେ ମନକୁ ମୋହର ।
 ଦୁଇପାର୍ଶ୍ୱେ ଗୁରୁ ଶୁଦ୍ର ମଧ୍ୟେ ଶରଧର
 ଏପରି ଶୋଭେ ସେ ମୁଖେ କୁଣ୍ଡଳ ସୁନ୍ଦର ।
 କଣ୍ଠଦେଶ ନାନା ଅଳଙ୍କାରେ ବିଭୂଷିତ
 ଦକ୍ଷିଣ ଆବର୍ଣ୍ଣ ଶଙ୍ଖେ ମୋତିକି ଜଡ଼ିତ ।
 ବକ୍ଷରେ ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଚିହ୍ନ କଉସୁଭ ମଣି
 ମୁକ୍ତାହାର ସର ସର ତାରାବଳୀ ଜଣି ।
 ସ୍ୱରସୁଗ ସୁପୀନ ଆୟତ୍ତ ମନୋରମ
 ଆଜାନୁଲମ୍ବିତ ଶୁଭିଭୁଜ ଅନୁପମ ।
 ପରିଧର ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ଅପ୍ତବ ଶୋଭିତ
 ନିର୍ମଳ ରତନହାର ତହିଁ ବିଦୋଳିତ ।
 ଉଜ୍ଜଳ ପ୍ରବାଳ ମୋତି ମାଣିକ୍ୟର ଜ୍ୟୋତି
 ପଦ୍ମରାଗ ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟର ମାଳ ପନ୍ଥ ପନ୍ଥ ।
 କୌସୁଭର ମଧ୍ୟେ ଯେହ୍ନେ ଏ ଚୌଦ ଭୁବନ
 ପ୍ରତିବିମ୍ବ ହୋଇଅଛି ହୁଏ ଅନୁମାନ ।
 ନମ୍ବନାଭ ହୃଦ ସ୍ପଷ୍ଟ ରୋମାବଳୀଗଣ
 ଆବିଷ୍ଟ ହେବାରେ ସେ ବିଚିତ୍ର ସୁଶୋଭନ ।
 ଯେହ୍ନେ ମାଣିକ୍ୟ ନିଜ ଶୁଣ୍ଠକୁ ବଢ଼ାଇ
 ଜଳପାନ କରେ ସର୍ବବିଚର ମନ୍ତ୍ର ହୋଇ ।
 ବେନି ଉରୁ ଉପରକୁ ଝୁଲି ରହନ୍ତାର
 କଟିର ସିଦ୍ଧା ମଧ୍ୟ ଶାଶୁ ପରକାର ।

ଲୋକେ ଲୋକେ ଦାମ କଳିଣୀର ଜାଳେ
 ତହିଁ ଅଳ୍ପ ମନୋହର ଶୋଭେ ପୁଷ୍ପମାଳେ ।
 ଦୁଇପିଚ ପରିସ୍ଥାନ ପରମ ଶୋଭନ
 ଉତ୍କଳ ଲବଣ୍ୟସମ୍ପଦ କାନ୍ତି ମୁଚିକିଣୀ ।
 ସୁନାକର ଧନ ପୀତାମ୍ବର ପରିଧାନ
 କରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ମାନସ ମୋହନ ।
 ଗଳାଠାରୁ ମୁକ୍ତାମାଳା ଜାନୁ ପରିଧନ୍ତେ
 ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୋହଲଇ ସୁ-ଶୀତଳ ବାତେ ।
 ସମ୍ବର ସମାନ ବେନି ଉଡ଼ୁ ସୁଶୋଭନ
 କି ଅବା ଲଲଟ ରମ୍ଭାତରୁ ମଙ୍ଗଳେଶ ।
 ମୁକ୍ତି ଦାନେ ମାଙ୍ଗଳ ତୋରଣ ଖଟେ ଭଲ
 ତୋରଣ ଆଶ୍ରୟ ଦୁଇ ଉଡ଼ୁ ପ୍ରମୁଦେଲ ।
 ଅନୁକମେ ବର୍ତ୍ତୁଳ ଶୋଭଇ ଜାନୁ ଦୁଇ
 ଚରଣକୁ ଭୁଜନା ଏ ଶିଶୁବନେ ନାହିଁ ।
 ସୁରକ୍ତ ଉତ୍ପଳ କବା ଜଳର ମଧ୍ୟରେ
 ଶ୍ଵେତ ବର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ ପୁଟେ ତା ଚଢ଼ିକଟିରେ ।
 ରତନ ବଳୟ ଶୋଭେ ସେ ଖୁରୁ ଚରଣେ
 ମଞ୍ଜୁ ମଞ୍ଜୀର ବାଜେଣି ମୁନି ମନ କଣେ ।
 ସେ ପଦ୍ମ ପାଦ ଯୁଗଳ ଦେଖି ମୁଁ ନୟନେ
 ଆନନ୍ଦ-ସମୁଦ୍ରେ ମଗ୍ନ ହେଲି ତତକ୍ଷଣେ ।
 ସର୍ବାଙ୍ଗେ ରହୁ ଭୂଷଣ ନାନା ପରକାରେ
 ସେ ରୂପ ମାଧୁରୀ ଦେଖାନାହିଁ ଚିନ୍ତିତରେ ।
 ଜ୍ଞାନ ଅହଙ୍କାର ଅଭିଶ୍ଵର୍ଷ୍ୟ ବେଦ ସାଥେ
 ଖଟେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶୋଭେ ଶୁଭ ହାତେ ।
 ଦଶହରାଯାକକୁ ଆଲିଆ କର କେତେ
 ମାଳାଦ୍ଵୀ ଶିଖରେ ପ୍ରଭୁ କରନ୍ତି ବିଜେ ।
 ସ୍ଵରଣ କଲେ ଦିଅନ୍ତି ଅଚଳା ଭକତ
 ଭବ ବନ୍ଧନରୁ ତାର ଦିଅନ୍ତି ମୁକତି ।
 ବିଚିତ୍ର ମହିମା ତାଙ୍କ ଶୁଣ ହେ ରାଜନ
 ଅଭୁତ ଦେଖିଲି ଯାହା କରୁଛୁ ଜଣାଣ ।
 ସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବାମ ପାଶେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀ
 ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ସୀମା ସରସ୍ଵତୀ ଶଶାପାଣି ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖେ ଦୃଷ୍ଟିଦେଇ ବେନି ସଞ୍ଜ
 ସୁମଧୁରେ ମୃଦୁ ମୃଦୁ ଶ୍ରବେ ହସୁଛନ୍ତି ।
 ସକଳ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗରେ ବସିତ
 କମଳାକ୍ଷୀ କମଳ ବଦନା କଳାବତୀ ।

ଜଗତର ପିତା ମାତା ଯେହୁ ଦେବରାଜ
 ତାଙ୍କୁ ନିଜ ନେତ୍ରେ ଦେଖିଛୁ ହେ ମହାରାଜ ।
 କରୁଣା କରନ୍ତି ତାରେ ଯେ କରେ ଦର୍ଶନ
 ସଂଶାତ ଏ ହେତୁ ଜ୍ଞାନ ହୋଇଲ ରାଜନ ।
 ତାହାଙ୍କ ପଛ ଦେଶରେ ଅନନ୍ତ ବିହରେ
 ପାଶାବୁଦ ଛନ୍ଦିକର ଧରଣି ଶିଖେ ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଗେ ଦେଖିଲି ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଦର୍ଶନ
 ଦେହ ଧରି କରଯୋଡ଼ି ଅଛି ବିଦ୍ୟାମାନ ।
 ସୁଦର୍ଶନ ପଛରେ ଗରୁଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟପତ
 କରଯୋଡ଼ି ଠିଆହୋଇ କୁଅଛି ସୁତ ।
 ଏହିରୂପେ ଅଭୁତ ସକଳ ରୂପ ଦେଖି
 ଆନନ୍ଦ ସମୁଦ୍ରେ ବୁଡ଼ିଗଲି ମୋର ଆଖି ।
 ରଜିବାନ୍ଧ ଯେହେ କେହି ଟାଣେ ଘନ ଘନ
 ତେସନେ ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଧାଏଁ ମୋର ମନ ।
 ବହୁଜନ୍ମ ଫଳ ଯଦି ଫଳେ ଏକ କାଳେ
 ସେହି ଫଳେ ମାଧବଙ୍କ ଦରଶନ ମିଳେ ।
 ବେଦପାଠ ଯଜ୍ଞ ବ୍ରତ ଦାନ ଖର୍ଚ୍ଚସ୍ନାନେ
 ସେ ରୂପକୁ ଦର୍ଶନ ନ ପାନ୍ତି ମର୍ତ୍ତ୍ୟଜନେ ।
 ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନାଁ ବିଷ୍ଣୁ ମୂର୍ତ୍ତି ମାଳମଣି
 ସୁ-ନିର୍ମଳ ମାଳ ଅମ୍ବରକୁ ଅଙ୍ଗ ଜଣି ।
 ସେ ରୂପକୁ ସଦା ଧ୍ୟାନ କରେ ଯେଉଁ ଜନ
 ପାପରୁ ମୁକ୍ତି ପାଏ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
 ଅଷ୍ଟାଦଶ ବିଦ୍ୟା ନିରମାଣ ଫଳ ମିଳେ
 ବିଷ୍ଣୁ ଦର୍ଶନର ଗତିଭାଗ ଫଳ-ଫଳେ ।
 କାମନା ଅଧିକ ଫଳ ମିଳେ ସେହି ସ୍ଥାନେ
 ସେହି ଦାତା ସତ୍ୟବାଦୀ ଦେଖନ୍ତି ଯେମାନେ ।
 ସର୍ବଯଜ୍ଞ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସର୍ବ ଗୁଣେ
 ଯେଉଁ ମାଧବଙ୍କ ରୂପ ଦେଖିଲି ନୟନେ ।
 ମାଧବ ସେବକ ଯେବା ଅଛନ୍ତି ସେ ଦେଶେ
 ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ତତ୍ତ୍ଵ ଶୁଣିଲି ବିଶେଷ ।
 ଯେଉଁ ରୂପ ଦେଖିଲି ତା କଲି ନିବେଦନ
 ଏଥିକ ହେ ନୃପ କର ଯାହା ହୁଏ ମନ ।
 ଏମନ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଆଗେ ବିଦ୍ୟାପତି
 ଜଣାଇଲା ଶ୍ରୀମାଧବ ଦର୍ଶନ ଭାରଣୀ ।
 ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତ ନୃପତି ଶୁଣି ସେ କଥନ
 ଭବ ପ୍ରେମମରେ କରେ ନିନ୍ଦା ଥନ ଥନ ।

ଧନ୍ୟ ସେହି ସୂର୍ଯ୍ୟବର୍ଣୀ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଭୂପ
 ଛାପିବେ ଯେହୁ ଚତୁର୍ଭୀମୂର୍ତ୍ତି ବିଷ୍ଣୁ ରୂପ ।
 ଧନ୍ୟ ସେହି ବିଦ୍ୟାପତି ନାମେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଚନ୍ଦ୍ରନେତ୍ରେ କଲୁ ଯେହୁ ମାଧବ ଦର୍ଶନ ।
 ସେ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତଙ୍କ ପାଦରେଶୁକୁ ମୋ ଆଶା
 ବୈଷ୍ଣବ ଦାସର ନାହିଁ ଅନ୍ୟ କେ ଭରସା ।

—୫*୫—

ବିଦ୍ୟାପତି ମୁଖ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରତତ୍ତ୍ୱ ଶୁଣି ରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ଭକ୍ତି

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆଦେ ମୁନିଗଣ
 ବିଦ୍ୟାପତି ମୁଖ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱ ଶୁଣନ୍ତେ ରାଜନ ।
 ପରମ ହରଷେ କହିଲେ ସେ ନରବିଘ୍ନ
 ଏତେ ଦିନେ ଶୁଭ ଶ୍ରାବ୍ୟ ହୋଇଲୁ ଉଦୟ ।
 ଏତେଦିନେ ସକଳ କଳ୍ପସ ହେଲୁ ନାଶ
 ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଲୁ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରେ କରିବାକୁ ବାସ ।
 ଅନେକ ଜନ୍ମର ମୋର ପାତକ ସମୂହ
 ଏ ମାଳା ପରଶେ ଏକାବେଳେ ହେଲୁଷୟ ।
 ଏବେ ରାଜ୍ୟସହ କ୍ଷେତ୍ରେ କରିଣ ପ୍ରୟାଣ
 ନିବାସ କରିବି ଗଡ଼ କରିଣ ନିର୍ମାଣ ।
 କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ ହୋଇ ଅଶ୍ୱମେଧ ଯଜ୍ଞ କରି
 ନିତ୍ୟ ନାନା ଉପବୃତ୍ତେ ପୂଜିବ ଶ୍ରୀହରି ।
 ପରମ ତାପିତ ମୋତେ ଦେଖି ନାରାୟଣ
 ବଚନ ପ୍ରାୟସ ମୋରେ କରିବେ ସିଞ୍ଚନ ।
 ନିଶ୍ଚୟ କହୁଛି ମୋର ଏକଥା ପ୍ରମାଣ
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଯେସେ କରିବ ଗମନ ।
 ଏହିରୂପେ ବାରମ୍ବାର କହଇ ରାଜନ
 ସେହି ସମୟେ ନାରଦ କଲେ ଆଗମନ ।
 ବାଣୀଯନ୍ତ୍ର ବାଲ କୃଷ୍ଣଗୁଣ ଗାଇ ଗାଇ
 ରାଜପଦ୍ମରେ ମିଳିଲେ ହସ ହସ ହୋଇ ।
 ଅଷ୍ଟସାହିକ ଶ୍ରବଣେ ହୋଇଛନ୍ତି ଶେଷ
 ହରିବୋଲି ନେହୁ ବହାଯାଏ ଅଶ୍ରୁଜଳ ।
 ବୈଷ୍ଣବ ଚିନ୍ତାମଣି ସେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନ
 ସୂର୍ଯ୍ୟପରି ତାଙ୍କ ଚେତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବରନ ।

ଦେଖି ସନ୍ତସନ୍ତ ରାଜା ସନ୍ତମେ ଉଠିଲୁ
 ପାଦ୍ୟ ଅର୍ଘ୍ୟଦେଇ ଆସନରେ ବସାଇଲୁ ।
 ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ପ୍ରଣାମ କରି ଯୋଡ଼ି ବେନିପାଣି
 ମୁନିବରକୁ କହଇ ବିନୟରେ ବାଣୀ ।
 ମୋର ଯଜ୍ଞ ତପ ଦାନ ବ୍ରତ ଅଧ୍ୟୟନ
 ସଫଳ ଆଜି ତୁମ୍ଭର ଯେଶୁ ଆଗମନ ।
 ନାରଦ ବୋଲନ୍ତି ରାଜା ଜାଣଇ ମୁଁ ଭଲେ
 ଧ୍ୟାନରୁ ବୁଝିଛି ତୁମ୍ଭେ ଯିବ ମାଳାତଳେ ।
 ବହନ ଯାଣାନିଶ୍ଚୟ କର ନୃପବର
 ମାଳାତଳେ ଯିବାଦୁର୍ଦ୍ଦେ ହୁଅସି ବାହାର ।
 ଏହା ଶୁଣି ରାଜା ଦୈବଜ୍ଞକୁ ଡକାଇଲେ
 ସେ ଜ୍ୟୋତିଷ କ୍ଷେତ୍ର ଯାହା ନିରୂପଣ କଲେ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁକ୍ଳସପ୍ତମୀରେ ପୁଷ୍ୟ ଶୁକ୍ଳବାର
 ଦିନ ନିରୂପଣ କଲେ କରିଣ ବିଭାର ।
 ଭକ୍ତିଭକ୍ତ ମହିମା ଶୁଣିଲୁ ମୁନି ପାଶେ
 ପାଠଶ୍ରବେ ସେ ସକଳ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବିଶେଷେ ।
 ନାରଦ ସହିତେ ଯୌତୁକ୍ଷି ଏକାସନେ
 ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ହରି କଥା ଆଳାପନେ ।
 ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡର କଥା ଅତି ସୁମଧୁର
 ଶ୍ରବଣେ ମହା ଆନନ୍ଦ ତାପକରେ ଦୁର ।
 ଦୁଇଭଲ ପୋଥିକ ମୁଁ କଲିଯେ ବର୍ଣ୍ଣନ
 ପାଠହେତୁ ଏକ ଏକ ପଦର କାରଣ ।
 ଯେଉଁକଥା ଲେଖା ନାହିଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁରାଣେ
 ଏଥିରେ ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନ ହୋଇଛି ବିଧାନେ ।
 ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଠେ ଜନ୍ମଇ ଅପୁର ଆନନ୍ଦ
 ଶ୍ଳୋକଅର୍ଥେ ବିରଚିତ ମନୋହର ପଦ ।
 ଧନ୍ଦା ଢେଳ ହରିକଥା ଶୁଣ ହେ ସକଳେ
 ଯେଉଁକଥା ଶୁଣିଲେ ସଂସାର ତରେ ହେଲେ ।
 ବିଷମ ଯମଦଣ୍ଡରୁ ନାହିଁ ପରିହାଣ
 ଦୁଃଖ ସେ ଭୟ ନାମାମୃତ କର ପାନ ।
 ପରମ ଦୟାଳୁ ପ୍ରଭୁ ଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ
 ଶ୍ରୀମାଳାତଳେ ବିହାର ଦେଖନ୍ତେ ସାଧୁ ଭ ।
 ଜଗତର ହିତ ଲାଗି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନେ
 ଅବତର ତାରନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିଚରଣେ ।
 ଯାହାଭୁଞ୍ଜି ଅଗତି ଆମ ତରେ ନେଲେ
 ସାଧନ ଅପେକ୍ଷା ନାହିଁ ଯେଉଁ ମାଳାତଳେ ।

ଏମନ୍ତ ଠାକୁର ଆର୍ତ୍ତ ଯେ ପାଷାଣଗଣ
 ଅବସ୍ଥାନ୍ତ ପାଉଛନ୍ତି ଯମର ସଦନ ।
 ଯଦି ଧାନ୍ୟ ନାହିଁ ତହିଁ ଗମନ କାରଣ
 ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସୁଖେ ପାଇବ ଦର୍ଶନ ।
 ମୋରବାକ୍ୟ ବୋଲି ମନେ ଦୃଶା ନ କରିବ
 ପୁଣ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣିବ ।
 ଜେମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣି ଆହେ ମୁନିଗଣ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କର ଯେପରି ଗମନ ।
 ପ୍ରକାଶୁ ଉଠି ନୃପତି ଦେବଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦୋଷଣ
 ପ୍ରଜାପତିତେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରେ କରିବ ଗମନ ।
 ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଣଧର ଥିବ ସର୍ବଜନେ
 ସେ ଅବଧି ବାଧକର ରହିବ ସେ ସ୍ଥାନେ ।
 ଯାର ଯେଉଁ କଳ୍ପିତ ଅଛଇ ବୃତ୍ତିଗଣ
 ସେ ବୃତ୍ତିରେ ସେଠାରେ ରହିବେ ସେହିଜନ
 ରାଜାସାଥେ ଶ୍ରୀଗଣ ଅମାତ୍ୟାଦି ନେଇ
 ମାଳାତଳେ ଯାନ୍ତିସବେ ସଜବାଜ ହୋଇ ।
 ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଅନଳେ ବଣିକ ଶୁଣୁ ସଙ୍ଗେ
 ବନ୍ଧୁର ବ୍ରାହ୍ମଣେନ ବ୍ୟବସାୟୀ ବର୍ଗେ ।
 ସର୍ବେମିଳି ମାଳାତଳେ କରନ୍ତି ଗମନ
 ସୁକ୍ଷ୍ମେ କରନ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ଦରଶନ ।
 ମନ୍ତ୍ର ଶୁଣି ଯେତେ ମଣ୍ଡଳରେ ଯେ ଆବର
 ଦୈବଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟଜ୍ଞ ଆଦି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିପ୍ରବର ।
 ନୃତ୍ୟଗୀତ ବାଦ୍ୟରେ ପ୍ରସାଣ ଯେତେଜନ
 ଦବ୍ୟ ଔଷଧି ଜାଣନ୍ତା ଯେତେ ବୈଦ୍ୟଗଣ ।
 ଦୃଷ୍ଟି କର୍ମ ଜ୍ଞାନ ଅଷ୍ଟାଦଶ ବିଦ୍ୟାବାନ
 ଉପାଙ୍ଗ ବିଦ୍ବାନ ସବେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
 ବେଦ ବେଦାନ୍ତ ପଣ୍ଡିତେ ଯେତେକ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ସୂର୍ଯ୍ୟକାର କର୍ମ କାର ଚୋର ଖଣ୍ଡଗଣ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରକର ଗୁଚ୍ଛବାସୀ ସ୍ତ୍ରୀବକ ସକଳେ
 ଶାସ୍ତ୍ରବିଶ୍ୱମାନେ ବାହାରନ୍ତି ମାଳାତଳେ ।
 ଶଙ୍ଖାହାରମାନେ ଆଉ ଯେତେ ଦୁଷ୍ଟକାରୀ
 ନଟୀବିଶ୍ୱାସୀଗଣ ଯେତେ ବ୍ୟଭିଚାରୀ ନାଶ ।
 ବେଶ୍ୟ ଅନୁଗତ ଧନୀ ଯେ କୃଷକଜନ
 ମେଷ ଗୁରୁ ଖର ଓଟ ଗୋରକ୍ଷକ ଜନ ।
 ଶକୁନ୍ତପାଳ ଆଦି ଯେ କର୍ପିରକ୍ଷ ନର
 ବ୍ୟାଘ୍ର ଭୀଷ୍ମକ ରକ୍ଷକ ଯେତେକ ପ୍ରକାର ।

ଅହାବୃତ୍ତି ସାପୁଆ ଶବର କେଳାମାନେ
 ଆଉଁସେତେ ହାତପାଶ ଡମ ଆଦି ଜନେ ।
 ମୋଟି ଚମାର ରଜକ କଣ୍ଠର ବାଉର
 ଯେତେ ଆଉ ଜାଣି ଛନ୍ଦି ରାଜ୍ୟରେ ମୋହର ।
 ସର୍ବେ ମିଳମିଶି କରି ହରଷିତ ମନେ
 ଗମନ କରନ୍ତି ମାଳଗିରି ଦରଶନେ ।
 ଏ ମାଳବ ଦେଶେ ଜନ୍ମି ଯେଉଁସବୁ ଜନ
 ମୋର ଆଜ୍ଞା ନିରନ୍ତର କରନ୍ତି ପାଳନ ।
 ନିଜ ନିଜ ବାସୁଗ୍ରାମ କରି ସର୍ବଜନେ
 ମାଳବଦେଶେ ନିବାସୀ ଅଛନ୍ତି ଯେସନେ ।
 ସେହିପରି ନିଜ ନିଜ ବାସୁଗ୍ରାମ ହୋଇ
 ମାଳାତଳ ବାସେ ଯାନ୍ତି ଦରଶନ ପାଇଁ ।

ଅନ୍ୟେ ତ ଯେ ମାଳବ ଦେଶଜାତୀ

ଆଜ୍ଞାମଦାୟା ମନୁପାଳୟନ୍ତି ।

ତେ ଯାନ୍ତି ସର୍ବେ ବସନ୍ତେ ହି ମାଳାତଳେ

ଯଥାସ୍ତ କୃତବାସୁ ରାଗୀଃ

ଏହିମତେ ଆଜ୍ଞାଦେଇ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ବାସେ ଚଳନ୍ତି ସକଳ ପରଜା ।
 ଦୋଷଣା ଶୁଣି ସମସ୍ତ ପରଜାମଣ୍ଡଳୀ
 କ୍ଷେତ୍ର ଗମନେ ଉଦ୍‌ଯୋଗୀ ହୋଇ କୁତୁହଳୀ
 ସବୁର ଆନନ୍ଦ ସିରୁ ଉଛୁଳି ପଡ଼ିଲୁ
 ମାଳାଦ୍ରୁ ଗମନେ ମନ ସବୁର ବଳିଲୁ ।
 ଧନ୍ୟ ସେହି ପ୍ରଜାଗଣ ରାଜ ଅନୁଗତ
 ମାଧବଙ୍କ ଦରଶନେ ହେଲେ ଏକମତ ।
 ମାଳାତଳ ଯାହାପାଇଁ ରହିଲେ ତକାଇ
 ବ୍ରାହ୍ମଣଠାରୁ ଅଛବ ଜାତି ଯାଏଁ ତହିଁ ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରବରେ କରିବା ପାଇଁକି ନିବାସ
 ସବୁ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଭଲେ ବଳିଲୁ ମାନସ ।
 ପରମ ଭକ୍ତ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପାଇଁ
 ନିରନ୍ତର ଚିନ୍ତେ ଏକା ଶ୍ରୀମାଳାଦ୍ରୁ ପାଇଁ ।
 ସେ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ନୃପର ପାଦଧୂଳି ତୋଳି
 ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ଧ୍ୟାନରେ ମଣ୍ଡିଇ ମଉଳି ।

ନୀଳାଚଳ ଗମନ ନିମନ୍ତେ ରାଜାର ଅଭିଷେକ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ପ୍ରଜାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନନ୍ଦନ
ହରଷରେ ହୃଦୟ ଯେ ହୋଇଗଲା ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ନାରଦ ସହିତ ରାଜା ସୁମନ୍ତଶା କଲ
ନିରୂପିତ ଦିନେ ଡାକ ଦେବଜ୍ଞେ କହିଲ ।
ଶୁଣନ୍ତେ ଦେବଜ୍ଞ ଏହି ଉତ୍ତମ ସମୟେ
ମାଙ୍ଗଳକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆଶିବାରେ ଯୁକ୍ତହୁଏ ।
ପୃଷ୍ଠୋତ୍ତମ ମତେ ତୁମ୍ଭେ ଆଶ ଶୀଘ୍ରକର
ବଳମ୍ଭ ନ ସନ୍ତେ ଆଉ ବୁଝନ୍ତେ ବିରୁର ।
ଆଜ୍ଞାପାଇ ସେ ଦେବଜ୍ଞ କଲ ଆୟୋଜନ
ଯାହାକରିବାରେ ତେବେ ବସିଲ ରାଜନ ।
ସିଂହାସନେ ବସିଲ ଅବନ୍ତୀ ଅଧିକାରୀ
ମଙ୍ଗଳ ଆଶୁର ବିପ୍ର କରେ ବେଦଧର ।
ତହୁଁ ସେହି ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷନରପତି
ମନ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଣ ଆନନ୍ଦିତ ଅତି
ଦବ୍ୟ ସିଂହାସନ ପରେ ବସିଲକ ଯାଇ
ସେ କାଳର ଯା ଆନନ୍ଦ ତାର ସୀମାନାହିଁ ।
ସେହି ଯେ ନୀଳାଦ୍ରି-ଯାତ୍ରା ଅଭିଷେକ ମତେ
ମଙ୍ଗଳ ଆଶୁର ଶାସ୍ତ୍ର ରହିଅଛି ଯେତେ ।
ସବ ପ୍ରଥମରେ ତାହା କଲେ ବିପ୍ରମାନେ
ନାନା ଉପହାର ଯୋଗାଇଲେ ପ୍ରଜାଗଣେ ।
ଶ୍ରୀସକ୍ତ ଅନଳସୂକ୍ତ ବରୁଣ ସୂକ୍ତରେ
ବାୟୁସୂକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଗଣେ ଉଚ୍ଚାର ମୁଖରେ ।
ପୃଥକ ପୃଥକ ବନ୍ଧେ ଯବଶର୍ପ ଜଳ
ନୃପତିଙ୍କ ଅଭିଷେକ କଲେ କୁତୁହଳେ ।
ସୁସ୍ନବାସ ବେତାଇଣ ମସ୍ତକ ଉପରେ
ସ୍ନାନ କରାଇ ସୁଗନ୍ଧ କଲେ ବିଧାନରେ ।
ଧୂମ୍ରହନ ବହିସମ ତେଜ ମନୋହର
ଦ୍ରାଘଶ ଡଳିବେ ବିଭୂଷିତ କଲେବର ।
କଣ୍ଠତଟେ ବିରଜଇ ତୁଳସୀର ମାଳ
ସାଧବେଶ ଧାରା ରାଜା ଅତି ଶୋଭଣାଳୀ ।
ଶୁକୁଣୀନ ପଟବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧଣ ରାଜନ
ଶ୍ରୀହର ନାମ ସୁନର କରଇ ଆରମ୍ଭନ ।

କୁଣ ହସ୍ତରେ ନୃପତି ନାନ୍ଦୀମୁଖ କରି
ରାଜ୍ୟଜୟୀ ହୋମକରେ ମନେ ମୋଦଉର ।
ଶୁଭକ୍ଷେପେ ଗଣ ହୋମ କଲ ସୁପତନେ
ଅଗ୍ନି ଆଦି ବିଗ୍ରହାଳେ ତୋଷିଲ ପୂଜନେ ।
ତଦନ୍ତେ ହରଷେ କରି ଜୟ ଶଙ୍ଖସ୍ତନ
ଅନଳ ଦେବଙ୍କୁ ଭଲେ କଲ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ।
ସେକାଳେ ଅଗ୍ନି ଦେବତା ହୋଇ ସୁପ୍ରସନ୍ନ
ହେଲେ ସୁଗନ୍ଧାତ୍ମ୍ୟ ଶ୍ରେତବର୍ଣ୍ଣ ଧୂମ୍ରହନ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଆବର୍ତ୍ତ ଶିଖାଟେକ ଧନଞ୍ଜୟ
ହୋମକୁଣ୍ଡରେ ଶୋଭିଲେ ସେହୁ ଅତିଶୟ ।
ସାକ୍ଷାତେ ସୁହସ୍ତେ ଜୟ ଅଭିଳାଷୀ ନୃପେ
ମହା ମଙ୍ଗଳର ଚକ୍ର ସମର୍ପିଲେ ଆପେ ।
ତହୁଁ ରାଜା ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ର ମନ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ
କ୍ଷମେ ପ୍ରଜାକଲ ନବଗ୍ରହକୁ ସରରେ ।
ଦେବଜ୍ଞ କହବା ବିଧିମତେ ନରପତି
ସବ ଦେବଦେବୀଗଣେ ପୂଜିଲ ଝଟତି ।
ଆନନ୍ଦ ମନରେ ସାର ନବଗ୍ରହ ହୋମ
କୁନ୍ତଳ ଅଙ୍ଗେ ସିଂହ ନୃପତି ଉତ୍ତମ ।
ପରିଧାନ କଲ ଦବ୍ୟ ମଙ୍ଗଳ ଭୂଷଣ
ରତନ ମୁକୁଟ ଶିରେ ପଗଡ଼ ନୂତନ ।
ଶୁଭ ବସନରେ ସେହି ପାଗ ମନୋହର
ରାଜହଂସ ପକ୍ଷପୁଞ୍ଜ ତହିଁକି ସୁନ୍ଦର ।
ବେନିକର୍ଣ୍ଣରେ ଶୋଭଇ ରତନ କୁଣ୍ଡଳ
ମଦନ ଦର୍ପଣ ଜଣି ମଣ୍ଡେ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ।
ତରଳ ସଂସ୍କୃତ ହାର କଣ୍ଠର ଭୂଷଣ
ତୁଳସୀମାଳା ସଙ୍ଗରେ ଦିଶଇ ଘଟଣ ।
ବାହୁଟି ଅଙ୍ଗଦ ଗୁରୁ ବଳସୁକୁ କରେ
ପିନ୍ଧଇ ନୃପତିବର ଆନନ୍ଦ ମନରେ ।
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମାର୍ଗନ୍ୟ ମୁଦ୍ରି କା ଅଙ୍ଗୁଳରେ ଶୋଭେ
ଏମନ୍ତେ ରତ୍ନ ଭୂଷଣ ମଣ୍ଡିତେଲ ଦେହେ ।
କନକ ସୁତ ବିରଜେ କଟୀ ହିବଳୀରେ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କିଙ୍କିଣୀ ଶୋଭେ ମୁକୁତା ଥୋପରେ ।
ପଦ୍ମରେ ପାଦଭୂଷଣ ରତନ କଠାଉ
ଅତି ଝଲମଲ ହୋଇ ଦିଶେ ଦାଉ ଦାଉ ।
ରାଜନେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଅଙ୍ଗ ଗଲେ ପୁଲହାର
କ୍ଷୀରବର ପାଟ ଯଥା ଅପବ ସୁନ୍ଦର ।

ବନ୍ଧ ଉପରେ ଶୋଭଇ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ଭସ୍ତ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ରାଜବେଶ ବରଷ ମାଧୁରୀ ।
ଲଲିତେ ଗୋପୀଜଳକ ଦଶେ ଜଳଜଳ
ପରମ ବୈଷ୍ଣବ ବର ଅବନୀ ନାୟକ ।
ହେମମୟ ଦରପଣ ଧରି ନିଜ କରେ
ଆପଣା ହରଷ ମୁଖ ନିଶ୍ଚୟ କରେ ।
ମନେ ମନେ ଅଭିଷେଦ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ
ମାଧବଙ୍କୁ ହୃଦୟରେ ସ୍ମରଣ କରଇ ।
ବେନିକର ଯୋଡ଼ି ରାଜା ଆରମ୍ଭିଲୁ ପ୍ରବ
ଜୟହେ ମଳାଦ୍ରୁମାଥ ଜୟହେ ମାଧବ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ମୁନିମାନେ
ଏହି ରୂପେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କଉତୁକ ମନେ ।
ପ୍ରବ ମୁଖେ କରିଣ ମଙ୍ଗଳ ଆବେପଣ
ଶାସ୍ତ୍ର ମତେ ସବୁ କର୍ମ କରି ସମାପନ ।
କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଜୟ କଥାମନେ ସୁମରଇ ।
ଯେଉଁପରି ଜୟ କରିଥିଲେ ପଦ୍ମଭୋଜା ।
ପାରିଜାତ ହରଣ କରିଣ ଜଗନ୍ନାଥ
ଦ୍ଵାରକାକୁ ବାହୁଡ଼ିଲେ ସତ୍ୟଭାମା ସାଥ ।
ସେହି କଥା ହୃଦୟରେ ଚିନ୍ତା ନୃପବର
ନାରଦଙ୍କୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲକ ସରୁର ।
ସବୁ ସୁଲକ୍ଷଣ ବେଳା ଆସି ପଡ଼ୁଥିଲୁ
ଯାହାକୁ ରାଜା ଦକ୍ଷିଣ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲୁ ।
ସେକାଳେ ବାଜିଲୁ କେତେ ମଙ୍ଗଳ ବାଜଣା
ମଙ୍ଗଳ ମହତ୍ତ୍ଵ ଜୟ କାହାଳୀ ଯେ ଗଣା ।
ଜୟ ଶଙ୍ଖ ଭେଷ୍ଟ ଭୂଷା ମୃଦଙ୍ଗ ଝାଞ୍ଜିତ
ମର୍ଦ୍ଦଳ କଂସାଳ ଗିରି ବାଜେ ସାର ସାର ।
ଡ଼ମ୍ପ ନାଗର ତେଲଙ୍ଗୀ ଯୋଦ୍ଧା ଝମ୍ପ ବାଦ୍ୟ
ଦନଦନ ବାଜି ଉଠେ ମନୋହର ନାଦ ।
ହରିବୋଲ ସହିତରେ ହୁଳ ହୁଳ ଧ୍ବନି
ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ଭଲିଥି ଉଠଇ ମେଦିନୀ ।
ଏମନ୍ତ ମଙ୍ଗଳ ବେଳା ଦେଖିଣ ରାଜନ
ଭକ୍ତଭାବେ କରଦେବ ନୃସିଂହ ଦର୍ଶନ ।
ଦୁର୍ଗା ମାଧବଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ଚହଁ
ଜୟ ଭଗବତୀ ଦୁର୍ଗା ବୋଲି ନରସାହିଁ ।

ଦେବୀଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ବସୁ ମସ୍ତକେ ଘେନିଲୁ
ରଥ ନିକଟକୁ କଉତୁକେ ଚଳିଗଲୁ ।
ସେକାଳେ ନଗରବାସୀ ସଜ ବାଜ ହୋଇ
ରାଜ ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ବନ୍ଧି ଅଇଲେକ ଧାଇଁ ।
ତହିଁ ଶୁଭକ୍ଷଣେ ରଥେ ଚଢ଼ିଲୁ ରାଜନ
ଚଉଦଗେ ବେଢ଼ିହନ୍ତି ଅନ୍ୟ ରାଜାଗଣ ।
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ରଥରେ ଶୋଭନ୍ତି ସବୁ ରାଜା
ମଧ୍ୟେ ଭାନ୍ତି ସମ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାଭୋଜା ।
ଅନ୍ତଃପୁର ରାଣୀମାନେ ବସି ଚଉଦୋଳେ
ରକ୍ଷକେ ବେଷ୍ଟି ତ ହୋଇ ଯାନ୍ତି ମାଳାତଳେ ।
ରାଜାସଙ୍ଗେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରଥେ ଗତି କରେ
ନିଜଗୁଣେ ସେହୁ ସର୍ବଜନଙ୍କୁ ନିସ୍ତାରେ ।
ବୈଷ୍ଣବ ମହିମା ମୁଖେ କେ ପାରିବ କହି
ଉଦ୍ଧାର ଉପାୟ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତବିନା ନାହିଁ ।
ନିଜ କୁଳକୁ ବୈଷ୍ଣବ କରଇ ପବନ
ଗର୍ଭେ ଧରିଥିବା ମାତା ହୁଅଇ କୃତାର୍ଥ ।
ବସୁମତୀ ଶ୍ରାବ୍ୟବତୀ ବୋଲୁଏ ନିଶ୍ଚୟ
ପୁରରେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ଯେ ପିତୃ ଧର୍ମହୁ ।
ଯେବଣ କୁଳେ ବୈଷ୍ଣବ ହୁଅଇ ଜନମ
ସପ୍ତପୁରୁଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ଦଣ୍ଡଇ ଯମ ।
ବୈଷ୍ଣବ ମହିମା ଦେବତାଙ୍କୁ ଅଗୋଚର
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ପୂଜ୍ୟପାତ୍ର ବୈଷ୍ଣବ ଠାକୁର ।
ବୈଷ୍ଣବ ରୂପେ ଯେ ବିଷ୍ଣୁ କରନ୍ତି ବିହାର
ଯେ ବୈଷ୍ଣବ ସେହି ବିଷ୍ଣୁ ବୁଝି ସାରେଷାର ।
ପରମ ବୈଷ୍ଣବ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜା
ବୈଷ୍ଣବ ବେଶଧାରୀ ତା ସକଳ ପରଜା ।
ସେ ଯେ ବୈଷ୍ଣବ ପ୍ରବର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦେ
ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯାହା କରେ ଦେନି ପ୍ରଜାବୃନ୍ଦେ ।
ଦବ୍ୟ ରଥେ ବସିରାଜା ତଳେ ମାଳାତଳେ
ହରି ହରି ବୋଲି ଯାନ୍ତି ପରଜା ସକଳେ ।
ଅବନ୍ତୀକ ପାର ହୋଇ ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତନୟ
ପ୍ରବ ମୁଖେ ଚାଲେ ରଥ ଫୁଲଇ ହୃଦୟ ।
ସେ ରଥ ପଛରେ ଅନ୍ୟ ନୃପଙ୍କର ରଥ
ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇ ତଳେ ଶୋଭା ଯେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ।
ହାତୋଳାମାନଙ୍କେ ବସି ପୁରନାରାୟଣ
ମହା ଆନନ୍ଦ ମନରେ କରନ୍ତି ଗମନ ।

ଉଦୟ ପୁରକୁ ଗୁଡ଼ି ମାଳବ ମିଳିଲେ
 ସେହି ରାସି ବଞ୍ଚି ପ୍ରଭାତେ ଚଳିଲେ ।
 ପୂର୍ବାହ୍ନେ ପୁଷ୍କର ଖାର୍ଯ୍ୟେ ପ୍ରବେଶି ବନ୍ଧନ
 ସ୍ନାନ ଦାନ କଲେ ହୋଇ ହରଷିତ ମନ ।
 ସେଠାରୁ ଯାଇ ମିଳିଲେ ଶ୍ରୀଜୟ ନଗରେ
 ସେ ନଗର ଦେଖି ରାଜା ପ୍ରଶଂସା ଆଚରେ ।
 ତହିଁ ରାସି ବଞ୍ଚି ପ୍ରାତେ କଲେକ ଗମନ
 ପୂର୍ବ ମୁଖେ ମହା ସୁଖେ ଚଳନ୍ତି ରାଜନ ।
 ରାଜଗଡ଼ କୁମର ଦେଶକୁ ହୋଇ ପର
 ଅଇଲେ ଭରତ ଗଡ଼େ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କୁମର ।
 ଭରତଙ୍କ ସ୍ଥାନ ଦେଖି ଅତି ମନୋହର
 ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ତଥୁ ମାଳବ ଶ୍ରୀର ।
 ପ୍ରଭାତେ ଉଠିଣ ସବେ ବିମାନ ଆଗେହି
 ପୂର୍ବାହ୍ନେ ମଧୁରାସୁରେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ।
 ମଧୁବନ ଦେଖିଣ ନାରଦ ମୁନିବର
 ରାଜାକୁ କହନ୍ତି ହୋଇ ଆନନ୍ଦ ଅପାର ।
 ହେ ରାଜନ ମୋର ଶିଷ୍ୟ ଧ୍ରୁବ ଏହି ବନେ
 ପାଇଲୁ ହରିଙ୍କ ପଦ ତପ ଆଚରଣେ ।
 ସନ୍ଧ୍ୟେ ପ୍ରଧୁବ ଚରିତ କହିଣ ନାରଦ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ କରଇଲେ ଭାବେ ଗଦ ଗଦ ।
 ତହୁଁ ଯମୁନା ଜଳରେ ସବେ ସ୍ନାନ ପାରି
 ଆନନ୍ଦେ ଦେଖିଲେ ବୃନ୍ଦାବନର ମାଧୁରୀ ।
 ବୃନ୍ଦାବନ ଦେଖି ସୁଖେ ସେ ଅବନୀପତି
 ହରଷ ମନେ ସେଠାରେ ବଞ୍ଚିଲେ ସେ ରାତି ।
 ପ୍ରଭାତେ ବୃନ୍ଦାବନକୁ ପ୍ରଣାମ କରିଣ
 ଶ୍ରେମାନନ୍ଦେ ପୂର୍ବ ମୁଖେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
 ସେହିଠାରୁ ଚାରିଦିନ ଗଲେ ପଥବାହ
 ଚନ୍ଦ୍ରକୃଷ୍ଣ ଗିରି ପାଶେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯାଇ ।
 ତହିଁ ସୀତାଦାମ ମୁଖି କର ଦରଶନ
 ନାନାମତେ ପ୍ରବ କରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନନ୍ଦନ ।
 ତହିଁ ରାସି ରହି ପ୍ରାତେ ଗଲେ ଗଙ୍ଗାଖରେ
 ପ୍ରୟାଗାର୍ଥେ ମିଳିଲେ ଦୁଇଦିନ ପରେ ।
 ମାଧବଙ୍କୁ ଦେଖି ତହୁଁ ଚଳିଲେ ଭୁବିତେ
 ଗଙ୍ଗାପାରେ କାଶୀଧାମେ ମିଳିଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରି ନରପତି
 ନମସ୍କାର କଲେ ହୋଇ ଆନନ୍ଦର ଅତି ।

ପ୍ରଭାତରୁ ଉଠି ରାଜା ନାରଦଙ୍କ ସାଥେ
 ପ୍ରଜାଙ୍କ ସହସତ ଗଲେ ମାଳାତଳ ପଥେ ।
 ସରସ୍ୱତୀ ସରସ ଜାହାଣ ଜଳ ଧାର
 ପାରହୋଇ ପୂର୍ବ ମୁଖେ ଚଳିଲେ ସଭର ।
 ଗଙ୍ଗା ଖରେ ଖରେ ସାବେ କରନ୍ତି ଗମନ
 ଗୟାଠାରେ କଲେ ଗଦାଧରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ।
 ତିନି ଦିନେ ଗଙ୍ଗା ପାର ହୋଇ ମୋଦମନେ
 ରାଜମହଲେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଦୁଇ ଦିନେ ।
 ତହୁଁ ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖରେ କଲେ ସେ ଗମନ
 ହିଦିନେ ମିଳିଲେ ବୈଦ୍ୟନାଥ ଶିବସ୍ଥାନ ।
 ସେହିଠାରୁ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟେ ବେଗ ହୋଇ ଗଲେ
 ଚର୍ଚ୍ଚିକା ସ୍ଥାନରେ ତିନି ଦିବସେ ମିଳିଲେ ।
 ବନମଧ୍ୟେ ସେହି ଦେବା କରଇନ୍ତି ବିଜେ
 ମହା ଯୋଗେଶ୍ୱର ଗଲେ ମୁଣ୍ଡ ମାଳା ସାଜେ ।
 କିଛି ଦୂର ତହୁଁ ଗଲେ ଦରଶନ ସାଣି
 ପୁଣ୍ୟତୋୟା ବୈତରଣୀ ନଦୀ ହେଲେ ପାରି ।
 ବିରଜା ଦେବୀଙ୍କି ସୁଖେ କଲେ ଦରଶନ
 ସେ ଦେବୀଙ୍କର ମହିମା ଅତି ଅକଥନ ।
 ନାରଦ ବୋଲନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପତିଙ୍କି
 ଶୁଣିହେ ରାଜନ ଏବେ ମୋର ଭାରଣୀକ ।
 ଜନେ କହନ୍ତି ଉତ୍କଳ ଦେଶ ଏହିଠାରୁ
 ଦେଶ ଦିଶୁଅଛି ନେତ୍ରେ କେମନ୍ତ ସୁଗୁରୁ ।
 ଏହି ଯେ ବିରଜା କ୍ଷେତ୍ର ମହାପୁଣ୍ୟ ସ୍ଥାନ
 ଏ ଦେବୀଙ୍କି ଭକ୍ତଭରେ କର ଦରଶନ ।
 ରଥରୁ ଉତ୍ତର ସ୍ତବ କର ଏହିଠାରେ
 ମାଳାତଳେ ଯାନ୍ତି ଏହି ଦେବୀଙ୍କ କୃପାରେ ।
 ବିରଜା ନାମରେ ଏ ଯେ ଦେବୀ ମାହେଶ୍ୱରୀ
 ଏହାଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖିବ ଶ୍ରୀହରି ।
 ନାରଦଙ୍କ ଉପଦେଶେ ଗୋପତି ନନ୍ଦନ
 ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ କରେ ଦେବୀଙ୍କି ଦର୍ଶନ ।
 କାନ୍ତିରେ ଝଟକୁରନ୍ତି ଶଙ୍କର-ଘରଣୀ
 ପ୍ରଣାମ ଆଚର ସୁଦ୍ଧି କରେ ନୃପମଣି ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଜଗତ ଜନନୀ
 ନମସ୍ତେ ମା ହିଦଶ ଶ୍ରୀରାମ ସନାତନ ।
 ନମସ୍ତେ ସିଂହବାହିନୀ ଉତ୍କଳ ବାସିଣୀ
 ନମସ୍ତେ ଅମ୍ବିକା ସବ ଆପଦ ନାଶିଣୀ ।

ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଜୟ ଭଗବତୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମାତ ମହାପତୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ନମୋ ଅନୁପତ୍ନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅଭୟା ଅପତ୍ନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସଙ୍କଟ ତାରଣୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଦୁଃଖ ନିବାରଣୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଦୁର୍ଗେ ନାଶିନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମଧୁର ହାସିନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସିନ୍ଦୂର ମଣ୍ଡନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସନ୍ତାପ ଶଣ୍ଡନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ବାରାହ୍ୟ ଭଞ୍ଜନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଗରବ ଗଞ୍ଜନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ନିତ୍ୟ ନିରଞ୍ଜନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଭକତ ରଞ୍ଜନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅପୂର୍ବା ଶୋହଳୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସିନ୍ଦୂର ମୋହିନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସର୍ବ ସର୍ବିଦାୟୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଶୁଭ ହେମଗାୟୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସଦାଶିବ ଜାୟା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମାତ ମହାମାୟା ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ କମଳ ନୟନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମୋକ୍ଷ ପ୍ରଦାୟିନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସୁଖ ବିଧାୟିନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସତ୍ୟ ସନାତନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ପତିତପାବନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ କ୍ଷେତ୍ର ସାମନ୍ତାଣୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ବନ ବିହାରଣୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅମର ବନ୍ଦନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଗିରୀଧର ନନ୍ଦନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମହା ଯୋଗେଶ୍ଵରୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ପରମ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମହିଷ ମର୍ଦ୍ଦିନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଆନନ୍ଦ ବର୍ଦ୍ଧନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅଶ୍ରୁତ ଧୂସିନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ କମଳ ଆସନୀ ।

ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅଭୟ ବିରଦା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସର୍ବ ସିଦ୍ଧିପ୍ରଦା ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ କମଳେ ବିମଳେ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମହା ଶାନ୍ତାଣୀଳେ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅରକ୍ଷ ରକ୍ଷଣୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସର୍ବସୁଲକ୍ଷଣୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଶୁଭ ପ୍ରଦାୟିନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଦମ୍ଭଜ ଦଳନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମାତ ଦଶଭୁଜା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ହିମାଦ୍ରୀ ତନୁଜା ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ହରମନୋରମା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଭ୍ରମା ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସଖୀ ସିଲ୍ଲେଚନା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ପାପ ବିମୋଚନା ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଦୁର୍ଗେ କାଳଗାୟି
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମାତହେମବତୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମାନ ଭଞ୍ଜାରଣୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ବିପଦ ବାରଣୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମହାଭାଇରା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ପରମ ବୈଷ୍ଣବୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ କର୍ପୁର ହାସିନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ପଦ ସୁବାସିନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ବିମୁକ୍ତ କେଶିନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସୁରମ୍ୟ ଦେଶିନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମାତ ସିଦ୍ଧେଶ୍ଵରୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସୁରଜ ଅମ୍ବରୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଗଣେଶଜନନୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଶଶାଙ୍କ ଆନନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅଭୟା ଶଙ୍କରୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସର୍ବ ଶୁଭକରୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମଙ୍ଗଳ ଚଣ୍ଡିକେ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଦକ୍ଷିଣା କାଳିକେ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମା ସିଦ୍ଧସାରଳା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ତୁ ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଚଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡ ହରିଣୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମା ସହାରକଣ୍ଠୀ ।

ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ କରୁଣା-ସାଗରୀ
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ବସୁ ଶକ୍ତି ଗୌରୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମହିମା ପ୍ରସିଦ୍ଧା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଦଶମହାବିଦ୍ୟା ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସର୍ବରୂପା ସଖା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ମୃତ୍ୟୁମା ପାବନୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଶିବାମା ଭବାମା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଅମ୍ବିକା ସର୍ବାଣୀ ।
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁକ୍ରପ୍ରା
 ନମସ୍ତେ ବିରଜା ଦେବୀ ସର୍ବସ୍ତ୍ର ପୂଜିତା ।
 ନମୋ ନମଃ ଗୋ ଜନନୀ ବ୍ରହ୍ମ ସନାତନା
 ସର୍ବ ଆପଦ ଶଶ୍ଵତା ଭୁବନ ମୋହିନୀ ।
 ତୁହି ଗୋ ଜନନୀ ଆଦିଶକ୍ତି ସର୍ବେଶ୍ଵରୀ
 ତୁହି ସାବିତ୍ରୀ ଗାୟତ୍ରୀ ନାମ ଥାଉ ଧରି ।
 ତୁହି ଲକ୍ଷ୍ମୀରୂପା ତୁହି ଦେବୀ ଶାଶ୍ଵତା
 ତୁହି ମା ଇନ୍ଦ୍ରଭୁବନେ ବୋଲୁଛୁ ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ ।
 ତୁହି ମାତ୍ର ସ୍ଵାଧୀନା ସ୍ଵାଧୀନା କର୍ତ୍ତ୍ତ୍ଵି ପୃଷ୍ଠି
 ତୁହି ମାତ୍ର ଶ୍ରଦ୍ଧା ସତ୍ୟବତୀ ମୂର୍ତ୍ତି ତୁଷ୍ଟି ।
 ତୁହି ମା ଶୀତଳା ଦେବୀ ହିତାପ ହାରିଣୀ
 ତୁହି ମା ବ୍ୟାଧିନାଶିନୀ ସୌଭାଗ୍ୟ ଦାୟିନୀ ।
 ତୁହି ମାତ୍ର ନାରାୟଣୀ ତୁହି କାର୍ତ୍ତ୍ଵିକା
 ଧନ ଜନ ଦାତ୍ରୀ ହରିନ ମ ପରମ୍ପରୀ ।
 ପରମ ପରମପୁରୀ ମାଗୋ ଜଗଦମ୍ବେ
 ଜୟ ମା ବାସନ୍ତୀ ଦେବୀ ଅମ୍ବିକା ଅମ୍ବେ ।
 ବିଦ୍ୟା ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଦାୟିନୀ ଇଷ୍ଟସାମନ୍ତାଣୀ
 ପାପବିମୋଚନୀ ଯମ ଭୟ ନିବାହଣୀ ।
 ସର୍ବଦେବୀ ସ୍ଵରୂପା ତୁ ମା ସର୍ବମଙ୍ଗଳେ
 ଅସାଧ୍ୟ ସାଧନ ହୁଏ ତୋ ମହିମା ବଳେ ।
 ଯେବା ଯେଉଁଭାବେ ତୋତେ କରେ ଆରାଧନା
 ସେହିଭାବେ ପୂର୍ଣ୍ଣକରୁ ତା ମନକାମନା ।
 ଧନ୍ୟ ତୋ ମହିମା ଭଗବତୀ ବିରଜା
 ଉକ୍ତଲେ ମହିମାବାନା ଅଛୁ ଯା ଟେକାଇ ।
 ମହା ଯୋଗିନୀ ଶ୍ଵେତା ଆଗୋ ମହାମାୟା
 ମୁଁ ଶୁଭ ଅବା ତୋ ଗୁଣ କିଏ ବଞ୍ଚିବଇ ।
 ସ୍ଵର୍ଗଦେବୀ ହିରଣ୍ୟପୁରୀ ଧନ୍ୟ ଖେଳ ତୋର
 ତୋହରି ଆଶ୍ରିତ ଭାବେ ଧାରା ହେଉଅ ।

ସହ ରଜ ତମ ଗୁଣୀ ହିଦେବ ନରତେ
 କଳ୍ପନା କରନ୍ତି ତୋର ଯୋଗୁଁ ଅନୁଗତେ ।
 ସୃଜନ୍ତି ତତ୍ତ୍ଵବିଦାନ ପାଳନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି
 ସହାର କରନ୍ତି ତୋର ଯୋଗେ ଶାଳଧାରୀ ।
 ପରମ ଶ୍ରୀରାମ ମାତ୍ର ଦୟାକର ମୋରେ
 କରଯୋଡ଼ି ଜଣାଉଛୁ ତୋର ଶ୍ରୀରାମରେ ।
 ତୋ ବିନା ଭବେ ଆନନ୍ଦ ହୁଏଇ ଉଦୟ
 ଜଗତ କାରଣ ମାତ୍ର ତୁ ଅଛୁ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ପୁଣି ସକଳ ମଙ୍ଗଳ
 ତାହାସବୁ ତୋ ଚରଣ ଆରାଧନା ଫଳ ।
 ତୁହି ଚରଣର ପତି ବସୁଙ୍କ ଶକତି
 ତୋରଯୋଗୁଁ ସୃଷ୍ଟି ଆଦି କରନ୍ତି ଶ୍ରୀପତି ।
 ଏଣୁ ଏହି ବର କରୁଅଛୁ ମୁଁ ପ୍ରାର୍ଥନା
 ମାଳାତଲେ ଯେହ୍ନେ କରେ ଶ୍ରୀହରି ଦର୍ଶନ ।
 ଏହିମତେ ବହୁପୁଣ୍ୟ ପ୍ରଣାମ ଆଚର
 ପୁଣି ରଥେ ବସି ଚଳିଗଲେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ତେଜସ୍ଵୀ ରଥେ ଅବନ୍ତୀର ପତି
 ବେଗରେ ଚଳଇ ରଥ ଯେହ୍ନେ ବାସୁଗତି ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଆଦି ଯେ ବହୁ ନୟା ବନ ଗିରି
 ଲଦି ଅତିଶରେ ରଥ ଚଳେ ଧନକରି ।
 ହରି ହରି ବୋଲି ଡାକ ପଡ଼ଇ ପଥରେ
 ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ଚନ୍ଦ୍ରୋତ୍ପଳା ନୟାଗରେ ।
 ମହାନୟା ଚନ୍ଦ୍ରୋତ୍ପଳା ଦେଖି ନରପତି
 ରଥ ରଖାଇଣ ତହିଁ ଶୋଭା ବିଲେକନ୍ତି ।
 ସେ ନୟାଗରେ ଶୋଭଇ ବିରଜ କାନନ
 ଧାତୁମୟ ସକଳ ପର୍ବତ ସୁଶୋଭନ ।
 କେତେ ଜାତି ବୃକ୍ଷ ତହିଁ କେତେ ଜାତି ଲତା
 କେତେ ଜାତି ପକ୍ଷୀ ହୁନ କରୁଛନ୍ତି ତଥା ।
 ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ କୁସୁମ ଉଦ୍ୟାନ ମନୋରମ
 ବିକଶିତ ନାନାପୁଷ୍ପ ତହିଁ ଅନୁପମ ।
 ଅଶୋକ ପଲ୍ଲବ କୁସୁମ ନାଗେଶ୍ଵର
 କଞ୍ଚନ ଚମ୍ପକ କୁରୁଣ୍ଡଳ କରବର ।
 ବନମଙ୍ଗିକା ମାଳତୀ ମାଧବୀ ଶରୀର
 ରଙ୍ଗଣୀ ପୁଲ୍ଲଗ ଜବା ପାଟଳୀ ମନ୍ଦାର ।
 ନିଆଳ ସୁଗନ୍ଧବିଜ କଦମ୍ବ ଫିରିକ
 କୋରୁଡ଼ା ବକୁଳ ଆଦି ଫୁଟିଛୁ ଅନେକ ।

ଫଳ ଦୁଷ୍ଟମାନ ଧର୍ମେ ଅତି ମନୋହର
 ଚନ୍ଦ୍ର ନାରାଜ ମନ୍ତ୍ରଲ ଜାମ୍ବୁ ସେ ଯମ୍ବୁର ।
 ବରକୋଳ ନରକୋଳ ଧୀରକୋଳ ଗଛ
 ଲେଖୁ କମଳା କାନ୍ଦିଆ ବେଲ ସେ ବରଷି ।
 ବଢ଼ିଆଳ ଆଳଳଣା ହରିଡ଼ା ବାହାଡ଼ା
 ଫଳସ୍ତରେ ବୃକ୍ଷମାନ ହୋଇଅଛି ଛୁଡ଼ା ।
 ଚାଳ ତମଳ ହନ୍ତାଳ ଗୁବାକର ସାଳ
 ପଣସ ଅଶନ ଦେବଦାର ନାଶକେଳ ।
 ପିଆଶାଳ ଖଦିର ଗନ୍ଧନ କୁରୁବେଳି
 କୁରୁମ କେନ୍ଦୁ କପିଥ ତାମଣ ଶ୍ରୀମୂଳ ।
 ଗିରିଜା ସାହାଡ଼ା ନିମ୍ବ କୁମ୍ଭୀ ପାଳଧୁଆ
 କୁରୁବକ ଚନ୍ଦ୍ରମଲ୍ଲୀ କେତକୀ ସେ କଥା ।
 ସାଗୁଆନ ଧଅ ବୃକ୍ଷମାନ ପନ୍ଥ ପନ୍ଥ
 କଣି ନେମ୍ବୁର ଚନ୍ଦନ ତରୁମାନ ତଥ୍ ।
 ବାଉଁଶ ବେତଗଛ ସେ ସଂଖ୍ୟାନାହିଁ ତାର
 ମହାନଦୀ ଘାଟେ ବୃକ୍ଷଲତା ଏ ପ୍ରକାର ।
 ଫୁଲ ସୁଗନ୍ଧରେ ମନ୍ତ୍ର ହୋଇଣ ଭ୍ରମରେ
 ଝଙ୍କାର ନିସ୍ବନ କରୁଛନ୍ତି ନିରନ୍ତରେ ।
 କୋକିଳ ପଞ୍ଚମତାନେ ଗାଏ ସୁମଧୁର
 ଶୁକ ଶାରିକା ଖଞ୍ଜିନ ସ୍ବର ମନୋହର ।
 ହଳଦୀବସନ୍ତ ବଣି କଜ୍ଜଳପାତିଆ
 କୁମ୍ଭାଟୁଆ କପୋତ ସେ ଭଦ୍ରଭଦଳିଆ ।
 ମୟୂର ମୟୂରମାନେ କରୁଛନ୍ତି ନାଟ
 ମଧୁର ସ୍ବରେ ରାବନ୍ତ ସେ ବନ କୁକୁଟ ।
 ଏମନ୍ତେ ଅନେକ ପକ୍ଷୀଛନ୍ତି ସେହି ବନେ
 ନଦୀ ଜଳରେ କ୍ଷୀତନ୍ତ୍ର ହଂସ ହଂସୀମାନେ ।
 ପାଣିକୁଆ ମାଛରଙ୍କା ବକ ଶଙ୍ଖଚିଲ
 ତିତିରା ଚଢ଼ାଇ ତହିଁ ଛନ୍ଦ୍ର ପଲ ପଲ ।
 ଡାହଳ ଚକୋର ପକ୍ଷୀ ଗୁଡ଼ିକ ନିକର
 ନଦୀଘାଟେ ଚରୁଛନ୍ତି କେତେ ଜଳଚର ।
 ଛଅଶ ବାଜି ବଇର କୁରର କୁରରୀ
 ଶୂନ୍ୟ ମାଗରେ ସେ ଉଡ଼ୁଛନ୍ତି ସାରି ସାରି ।
 ନଦୀଘାଟେ ବନେ ପଶୁମାନେ ଅଗଣନ
 ବରହ ମୃଗ କଟାସ ଭଲ୍ଲୁକ ହରିଣ ।
 ଶମ୍ବର କୁରଙ୍ଗ ଝିଙ୍କ ଶରୀର ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ
 ବିଚରଣ କରୁଛନ୍ତି ମୋଇ ପଲ ପଲ ।

ଗନ୍ଧୁକ ଦୋହକ ବନହସ୍ତୀ ମହାବଳ
 ଗଧୁଆ କଲରାପକ୍ଷୀ ବ୍ୟାଘ୍ର ସେ ଶୁଭାଳ ।
 ଏମନ୍ତେ ଅନେକ ବନ ପଶୁ ପକ୍ଷୀଗଣ
 ମହାନଦୀଘାଟେ କ୍ଷୀତନ୍ତ୍ର ଅନୁଷଣ ।
 କାନନର ଶୋଭା ଦେଖି ରାଜା ହରଷିତ
 ସେ ନଦୀ ଘାଟେ ରହିଲେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସହିତ ।
 ଯଥା ଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ବାସ ଦେଲେ ନୃପଗଣେ
 ଭକ୍ଷ୍ୟ ଶ୍ରେୟ୍ୟ ଆସନ ପାଇଲେ ସର୍ବ ଜନେ ।
 ନାରଦଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରାଜା ଅନ୍ତଃସୁରେ ଗଲେ
 ସୁଧା ରସ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦୁହେଁ ଆନନ୍ଦେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହୋଇଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ ହୋଇଲ
 ବିଧିର କରଣେ ବନଶୋଭା ପ୍ରକାଶିଲ ।
 ସଙ୍ଗରେ ବସିଲେ ରାଜା ବିଚିତ୍ର ଆସନେ
 ସମ୍ମୁଖେ ନାରଦ ଚଉଦିଗେ ନୃପଗଣେ ।
 ସୁରପା ଗଣିକା ସର୍ବେ ଉନ୍ନତ ଯୋବନେ
 ମଦନେ କରନ୍ତି ମୂର୍ଚ୍ଛା ନୟନର ବାଣେ ।
 ତାଳମାନ ଅଭିନୟେ ନାଚନ୍ତି ସମ୍ମୁଖେ
 ଶ୍ରୀମତୀମାନେ ସୁଦିବାଦ କରନ୍ତି ସେ ସୁଖେ
 ନୃପତିର କାରତ ନିର୍ମଳ ସୁଧା ଧାର
 କବିମାନେ ବର୍ଣ୍ଣନ କରନ୍ତି ଅନିବାର ।
 ପଦଛନ୍ଦେ ନୃପ ଗୁଣ କବି ସେ ଗ୍ରନ୍ଥନ
 ଗାୟକମାନେ ଆନନ୍ଦେ ଆରମ୍ଭନ୍ତି ଗାନ ।
 ଏହିମନ୍ତେ କୌତୁକେ ଅଛନ୍ତି ନରପତି
 ସେକାଳେ ଦୁଆରା କହେ କଣିଶ ପ୍ରଣତ ।
 ଅଇଲେ ଉତ୍କଳପତି ତବ ଦରଶନେ
 ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ରାଜା ତାଙ୍କୁ ଆଶ ଏହି ସ୍ଥାନେ ।
 ଆଜ୍ଞାପାଇ ଦ୍ରାଘ ଆଗଣ ଉତ୍କଳ ଶିଶୁରେ
 ସେ ନୃପତି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ନମସ୍କାର କରେ ।
 ଉତ୍କଳ ରାଜାକୁ ଦେଖି ମାଳବ ରାଜନ
 ପରମ ଆନନ୍ଦେ ତହିଁ କଲେ ଆଲିଙ୍ଗନ ।
 ଆପଣା ଆସନେ ସ୍ନେହ ବସାଇ ସଭ୍ବରେ
 ମାଧବଙ୍କର ବୃନ୍ଦନ୍ତ ସୂକ୍ତିଲେ ସାଦରେ ।
 ଉତ୍କଳ ନୃପତି କହେ ମଧୁର ବଚନେ
 ଅଳ୍ପ ଦିନେ ଘୋର ବାତ ବହିଲ ଏ ସ୍ଥାନେ ।
 ଶୁଣିଲି ମାଧବ ଏବେ ହେଲେ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାନ
 ମରୁଷ୍ୟ ଦୁର୍ଗମ ଅଟେ ମାଧବଙ୍କ ସ୍ଥାନ ।

ସେଠାକୁ ଯିବାକୁ ନାହିଁ ମନୁଷ୍ୟ ଶକତି
ଲୋକ ମୁଖୁଁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ଶୁଣିଲି ସମ୍ପ୍ରତି ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଏହାଶୁଣି ହୋଇଲେ କାନ୍ଦର
ସାନ୍ତନା କରି କହନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ମୁନିବର ।
ନ ଭାଳ ହେ ମହାବୀରା ଶୁଭିରକର ମତି
ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିବ ତୁମ୍ଭେ ମାଧବ ମୂର୍ତ୍ତି ।
ଏମନ୍ତେ ମୁନି ସାନ୍ତନା କଲେ ନୃପବରେ
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର ବଶ ଡଳେ ଲେତକରେ ।
ଶ୍ରୀହରି ଶୁଣି ସୁମର ମାଳବ ଶିଶୁର
ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ପୋଷ୍ଟଲେ ସେ ନୟନର ମାର ।
ନାରଦଙ୍କର ପ୍ରବୋଧ ବଚନକୁ ପାଳି
ସୁ-ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିଲେ ହିନ୍ଦବ ସମ୍ଭାଳ ।
ଶ୍ରୀମାଳମାଧବ ମୁଣି ଦରଶନ ଆଗେ
ଧାନ ମନ୍ତ୍ର ହେଲେ ରାଜା ପରମ ବିଶ୍ୱାସେ ।
ଜାଗରଣେ ତହିଁ ମେହି ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ
ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ସେ ନୃପ ଚରଣ ମଞ୍ଜାଳିନ ।

—୧୫୫—

**ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର ଏକାମ୍ର ବନେ
ଉପସ୍ଥିତ ଓ ନାରଦଙ୍କ ମୁଖେ
ହର ପାଦାବତୀ କାହାଣୀ ବର୍ଣ୍ଣନ**

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି କହନ୍ତି ଶୁଣ ଆହୁ ମୁନିଗଣ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଉଠି ନୃପତି ସାର ନିଟକମ୍ପ ।
ମାଧବଙ୍କୁ ହୃଦୟରେ ଚିନ୍ତି ଭାବରେ
ମହାନୟା ଖରଠାରୁ ଚଳିଲେ ସଜ୍ଜରେ ।
ଉଚ୍ଛଳଦେଶ ନୃପତି ସାଏ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ହରିକଥା ଆଳାପନ୍ତି ଭକ୍ତିର ପ୍ରସଙ୍ଗେ ।
ଆଉ ରାଜାମାନେ ଯେତେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସହିତେ
ତାହାଙ୍କ ପଛରେ ଯାନ୍ତି ମନ ହରଷିତେ ।
ମହାଭକ୍ତ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ସେ ଅବନ୍ତୀ ରାୟ
ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖେ ଚଳଇ ଉଚ୍ଛଳା ହୃଦୟ ।
ଗନ୍ଧବଣୀ ନାମେ ନୟା ହୋଇଗଲେ ପାର
ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଏକାମ୍ର ଜାନନ ମଧ୍ୟର ।
ସେଠାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର କୋଟି ଲଙ୍କାପତି
ପାଦାବତୀ ସାଥେ ସଦା ବହାର କରନ୍ତି ।

ତାହାଙ୍କ ପ୍ରସାନ୍ନ ପୂଜା ସମୟରେ ଜାଣ
ନାନା ପ୍ରକାର ବାଜଇ ବାଦ୍ୟ ଅଗଣନ ।
କେ କହି ପାରିବ ସେହି ପ୍ରଜାର ବ୍ୟାଧନ
ମହାଉପରୁରେ ନରେ କରନ୍ତି ଅର୍ଚ୍ଚନ ।
ଦକ୍ଷା ମଦଳ କଂସାଳ ଖଞ୍ଜାଳର ସ୍ତବ
ଖଣ୍ଡେପୁରୁ ଶୁଣି ପାରିଲେ ମେ ନୃପରାଜ ।
ନାରଦଙ୍କୁ ପରୁରନ୍ତି କରିଣ ବନୟ
କହିବା ହେଉ ହେ ମୁନି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଚନୟ ।
ମାଳାବଳ ସେଷବର ଅଟଇ କି ଶ୍ରୀଃ
ବିବଧ ବାଦ୍ୟ ବାଜଣା କର୍ଣ୍ଣକୁ ଶୁଭଇ ।
ନାରଦ ବୋଲନ୍ତି ତହିଁ ହସି ଧୀରେ ଧୀରେ
ସେ ସ୍ଥାନ ନୁହଇ ଏହୁ ଜାଣ ବିହତରେ ।
ସୃଷ୍ଟିଚଳ ନାମ ଗୋଟି ଅଟଇ ଏହାର
ଏକାମ୍ର ଜାନନ ବୋଲି ଖ୍ୟାତ ଚରତର ।
ଅତି ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ ଏ ଶିବଙ୍କ ଆଳୟ
ପାଦାବତୀ ସଙ୍ଗେ ହର ଏଠାରେ ବଜୟ ।
ଭୂତମନେ ଶରଣାର୍ଥୀ ହୋଇ ମହେଶ୍ୱର
ଏହିସ୍ଥାନେ ରହିଛନ୍ତି ହେ ଅବନ୍ତୀଶ୍ୱର ।
ରାଜା ବୋଲଇ ବିବିଧ କଥା ତପୋଧନ
ଆପଣଙ୍କ ମୁଖୁଁ ମୁହିଁ କଲଇ ଶ୍ରବଣ ।
ହିମ୍ବରାସୁରକୁ ଯେହୁ ବାଣକେ ନାଶିଲେ
ଅଗ୍ନି ନେତ୍ରେ ଯେହୁ କନ୍ଦର୍ପକୁ ଜାଳିଦେଲେ ।
ଯାହାଙ୍କ ପଦ ଆଶ୍ରୟ କରି ଅନୁକ୍ଷଣେ
ମହା ବିପଦ ତରନ୍ତି ଭବ-ଭୂତ ଜନେ ।
ଯାହାଙ୍କ ମହିମା ଦେବଗଣେ ଅଗୋଚର
ଯେଉଁ ପ୍ରଭୁ ଜଗତକୁ କରନ୍ତି ସହାର ।
ସେ ପୁଣି ଭୟରେ ଭୀତ ହେଲେ କି କାରଣେ
ସଂଶୟ ଫେଡ଼ି କହନ୍ତି ମୋ ଆଗେ ଆପଣେ ।
ବିସ୍ତାରକରି ହେ ମୁନି କରନ୍ତି ପ୍ରକାଶ
ତବ ମୁଖୁଁ ଶୁଣି ତହିଁ ଜାଣିବ ଅବଶ୍ୟ ।
ଅଭୁତବ୍ରତ ବହୁ ମୋରେ କହ ଅବଳମ୍ବେ
ଦକ୍ଷିଣ କରୁଛି ତବ ଚରଣ ପଲ୍ଲବେ ।
ନାରଦ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ମାଳବ ପତି
ପ୍ରବେ ଯଜ୍ଞ କଲେ ଯେବେ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତି ।
ସେହି ଯଜ୍ଞେ ଶିବ ନିନ୍ଦା ଶୁଣନ୍ତେ ଭବାନୀ
ସହି ନ ପାରିଲେ ସଖା ପତି ନିନ୍ଦାବାଣୀ ।

କୋପ ଅନଳରେ ଝାସ ଦେଇ ସେହିକ୍ଷଣ
 ପରମ ବୈଷ୍ଣବା ଦେବା ତେଜଲେ ଜୀବନ ।
 ନୌଷା ଦର୍ଶ୍ୟ ହେବା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ପଞ୍ଚାନନ
 ଅତି କୋପଭର ହେଲେ ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ ମନ ।
 ଯଜ୍ଞସ୍ନାନ କରବାରେ ପାଞ୍ଚ ସିଲେତନ
 ବାରଭଦ୍ରକୁ ପେଷିଲେ ଦକ୍ଷର ସଦନ ।
 ଯଜ୍ଞନାଶି ଦକ୍ଷମୁଣ୍ଡ ଛୁଣାଇଣ ନଟଣ
 ଜଣାଇଲେ ବାରଭଦ୍ର ଆସି ଶିବ ପାଖେ
 ତହୁଁ ମହାଦେବ ସେହି ଯଜ୍ଞସ୍ଥାନେ ଗଲେ
 ଦକ୍ଷ କରେ ଛେଳିମୁଣ୍ଡ ଯୋଗି ପ୍ରାଣଦେଲେ ।
 ନର ଦେହେ ଛେଳି ମୁଣ୍ଡ କେସନ ଦଶିଲୁ
 ଶିବନିନ୍ଦା ଫଳେ ଏହି ବିପତ୍ତର ହେଲୁ ।
 ତଦନ୍ତରେ ଶିବ ସେହି ସଙ୍ଗ ଦେହ ଘେନି
 ଶୋକଭରେ କଲେ ସାର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭ୍ରମଣି ।
 ଆପଣେ ଶଙ୍କର ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ଆଚରଲେ
 ହିମଗିରି ଗୃହେ ସଙ୍ଗ ପୁଣି ଜନମିଲେ ।
 ବିନକୁ ବିନ ବଢ଼ିଲେ ସେ ହର ମୋହିନୀ
 ଶିଶୁକାକୁ ହେଲେ ଶିବ ପୂଜା ପରପୁଣୀ ।
 ହରଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଘୋର ତପସ୍ୟା ସେ କଲେ
 ବିପ୍ରରୂପେ ସଦାଶିବ ତାଙ୍କୁ ବିଡ଼ମ୍ବିଲେ ।
 ଶିବନିନ୍ଦା କରଣ ବୁଝିଲେ ସଙ୍ଗ ମନ
 ଶୁଦ୍ଧ ମନ ଜାଣି ତହୁଁ ପ୍ରଭୁ ସିଲେତନ ।
 ଆପଣା ମୁରତି ଧରି ପରିତପ୍ୟ ଦେଲେ
 ଦରଶନ କରି ସଙ୍ଗ ଆନନ୍ଦ ଲଭିଲେ ।
 ବେନିକର ଯୋଡ଼ି ଭକ୍ତି ଭାବେ ହୈମବତୀ
 ନିଜ ପ୍ରାଣପତି ଆଗେ କଲେ ବହୁ ସ୍ତୁତି ।
 ତୋଷ ହୋଇ ସଦାଶିବ ଦେଲେଯେ ଆଶ୍ୱାସ
 ଏବେ ଚଳିଯାଅ ଦେବା ପିତାଙ୍କର ବାସ ।
 ସମୟେ ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଗୋ ହୋଇବଇଁ ବିଭା
 ଭାଲେଣି ନକର ମନେ ପରାଣବଲ୍ଲଭ ।
 ଏତେ ବୋଲି ଅନ୍ତର୍ଜାନ ହେଲେ ଶୁଳପାଣି
 ହିମାଳୟେ ଚଳିଗଲେ ସୁଖେ ଠାକୁରଣୀ ।
 କିଛିଦିନ ଅନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦେବ ମହେଶ୍ୱର
 ମୋତେ ପଠାଇଲେ ଶିବରାଜ ସମୀପର ।
 ମଧ୍ୟସ୍ଥ ହୋଇ ମୁଁ ହିମାଳୟ ପାଖେ ଗଲି
 ଶିବ ଗୁଣ କହି ତାଙ୍କ ମନ ମନାଇଲି ।

ସବ ଶୁଭେ ହେଲୁ ହର ପାବଣୀ ବିବାହ
 ପୁଷ୍ପବୃଷ୍ଟି କଲେ ଶୂନ୍ୟେ ଅମର ସମୂହ ।
 ହର ପାବଣୀଙ୍କ ରୂପ ଅତି ଅନୁପମ
 ରଜତ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ଥ ଝଟକେ ଉତ୍ତମ ।
 ଠିକେ ଶିବଗୌରୀ ବିଭାକଥା କହିଲଇଁ
 ଏଥୁଅନ୍ତେ ଆନ କଥା ଶୁଣ ନରପାଇଁ ।
 ଶୁଶୁର ବୃହତ୍ ବାହୁଡ଼ଣ ପଞ୍ଚାନନ
 ପାବଣୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଘେନି କଲେକ ଗମନ ।
 ପ୍ରୟାଗକୁ ପାରହୋଇ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ବାରାଣସୀ ସ୍ଥାନେ ।
 ଗଙ୍ଗାର ପଶ୍ଚିମତଟେ ଶୋଭେ ସେହି ପୁରୀ
 ବିଶ୍ୱକର୍ମା ନିର୍ମାଣିଛୁ ଅତି ଯତ୍ନ କରି ।
 ଅସଂଖ୍ୟ ଯେ ଅଟ୍ଟାଳିକା ବହୁ ଉପବନ
 କେତେ ଦେବାଳୟ ନାନାଶୃଙ୍ଗ ନଦୀଗଣ ।
 ପଞ୍ଚକୋଶ ଆୟତନ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରବର
 ଗଙ୍ଗାର ତରଙ୍ଗ ପାପନାଶେ ନିରନ୍ତର ।
 ତାର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳେ ଶୋଭେ କନକ ମନ୍ଦିର
 କନକର ସ୍ତମ୍ଭ ବେଡ଼ା କନକ ପ୍ରାଚୀର ।
 ସେହି ମନ୍ଦିରେ ମହେଶ ପାବଣୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
 ନୀଡ଼ା କରନ୍ତି ହରଷେ କଉତୁକ ରଙ୍ଗେ ।
 ସେ ପୁରୀକ ଶିବ କେବେ ଗୁଡ଼ି ନ ପାରନ୍ତି
 ଅତିମୁକ୍ତ ନାମ ତେଣୁ ତାହାକୁ କହନ୍ତି ।
 ସେ ପୁରୀ ସବପ୍ରାଣୀଙ୍କି କରେ ମୁକ୍ତିଦାନ
 ତାହାକୁ ସେବନ୍ତି ସଦା ଭବଭୀତ ଜନ ।
 ପତିଙ୍କଠାରୁ ବହୁତ ଅଳଙ୍କାର ପାଇ
 ଉଲ୍ଲାସମନେ ଗଉରୀ ରହିଲେକ ତହିଁ ।
 ନିରତେ ଶିବଙ୍କ ତୁଲେ କରନ୍ତି ବିହାର
 ଏହିରୂପେ କାଶୀରେ ରହିଲେ ଉମା ହର ।
 କଉତୁକେ ତହିଁ ବିହରନ୍ତି ଦିଗବାସ
 ନିତି ନବ ନବ ଲୀଳା କରନ୍ତି ପ୍ରକାଶ ।
 ବହୁଯୁଗ ଅତୀତ ହୋଇଲୁ ଏହିମତେ
 କୋଟି ଲିଙ୍ଗ ଶିବଅଙ୍ଗୁଳିଲେ ଅଭୁତେ ।
 ସେଠାରେ ସ୍ଥାପିଣ ଶିବ ଆନନ୍ଦ ମନରେ
 ଇଚ୍ଛାସୁଖେ ଚଳିଗଲେ କୈଳାସ ଶିଖରେ ।
 ବହୁରାଜା ହେଲେ ସେହି ବାରାଣସୀ ପୁରେ
 କାଶୀ ନାମେ ରାଜା ହେଲୁ ହାପର ଯୁଗରେ ।

ଶିବଙ୍କୁ ସେ ଭକ୍ତିଭରେ କରେ ଆରାଧନା
ଅତି ତମକାର ଅଟେ ତାହାର ମନ୍ଦନ ।
ଏଥିନ୍ତେ ତାର ଚରିତ କରବ ପ୍ରକାଶ
ନାରଦଙ୍କ ଭକ୍ତି ଭଣେ ବଲସ୍ତବ ଦାମ ।

— X —

ହରିପଦେ ହର ଶରଣାର୍ଥୀ

ଦେବା କାରଣ

ଜୈମିନି ଉଦ୍ଧାର

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆମେ ମନଗଣ
ହରିପଦେ ହର ଦେନିବାର ଯେ ଶରଣ ।
ସୃଷ୍ଟେ ସରଳ ଭାବରେ କହୁଅଛୁ ମୁହିଁ
ଏକାମ୍ରକାନନବାସୀ ଶିବ ସହିପାଇଁ ।
କାଶୀଧାମରୁ ସେ ଶିବ ପାଦପାଳି ଦେନ
କୈଳାସକୁ ଚଳିଗଲେ ହରିଶୁଣ ଗୁଣି ।
ତହିଁ ନାନା ଲୀଳାକଲେ ଦେବ ମହେଶ୍ୱର
ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀ ପାଦପାଳି ଦେନ ଅଙ୍କପର ।
ଏଣେ କାଶୀ ନରପତି ବାରାଣସୀ କ୍ଷେତ୍ରେ
ଶିବଲିଙ୍ଗ ଆରାଧନା କରୁଥାଇ ନିତ୍ୟେ ।
କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଜଣିବାପାଇଁ ସେ ଦାମ୍ଭୀକ ନୃପ
ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ମନାଇଲ କର ଉତ୍ତର ତପ ।
ତାର ତପସ୍ୟାରେ ଶିବ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଲେ
ବାଞ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାକୁ ବର ଯାଚିଦେଲେ ।
ହସି ହସି ଆଜ୍ଞାକଲେ ପ୍ରଭୁ ଶିଳେତନ
କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସଂଗ୍ରାମେ ଭୁବ୍ଧ ଜଣିବୁ ରାଜନ ।
ଅନ୍ୟଥା ନୋହିବ ଏହା ବୁଝିଦେନ ମନେ
ମୁହିଁ ସଂଗ୍ରାମକୁ ଯିବ ତୋହରି କାରଣେ ।
ବରଦେଇ ମହାଦେବ ଅନୁରାଗ ହେଲେ
କାଶୀରାଜା ଆନନ୍ଦରେ ନିଜପୁରେ ଚଳେ ।
ଉନ୍ମତ୍ତ ହୋଇଣ କହେ ଗର୍ବରେ ବଚନ
ମୁହିଁ ବାସୁଦେବ ନ ଜାଣେ ବା କେଉଁଜନ ।
କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହନ୍ତି ବାସୁଦେବ ମୃତଜନେ
ମୁହିଁ ବାସୁଦେବ ନ ବୁଝନ୍ତି ଯା ସେମାନେ ।
ଏତେବୋଲି ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ହସ୍ତରେ ଧରିଲ
ସୁବର୍ଣ୍ଣକଣ୍ଠ ଶିରେ ବସେ ମଣିମାଳା ।
ପୀତବାସ ପିନ୍ଧି ଦୁଷ୍ଟ ବସିଲ ସଭାରେ
କୃଷ୍ଣଙ୍କ ନିକଟେ ଦୂତ ବରଗିଲ ଖରେ ।

ଦୂତକୁ ବୋଲଇ ଶୁଣ ଶୁଣ ଆମର ଗୁର
ଏହିଲଥା କୃଷ୍ଣଆମେ କରୁଛୁ ଗୋଚର ।
ବାସୁଦେବ ଅଟନ୍ତି କାଶୀର ଅଧିକାରୀ
କି ସାହସେ ବାସୁଦେବ ବୋଲିଉଛ ହରି ।
ଏମନ୍ତେ କହୁଛୁ ସେ କୃଷ୍ଣର ସନ୍ନିଧାନେ
ମୋର ଆଜ୍ଞା ପାଳୁ ସେହୁ ଉଚିତ ବଧାନେ ।
ଶକ୍ତିଥିଲେ ଆସି ଯୁଦ୍ଧ କରୁ ମୋର ସାଥେ
ଶଙ୍ଖଶ୍ୟାଘର ଚନ୍ଦ୍ରଧର ଅଛୁ ଏ ମୋ ହାତେ ।
ଦୂତପାଇ କହେ କୃଷ୍ଣେ ସବୁ ସମାଗୁର
ଶୁଣି ସଭାଜନେ ସବେ ହସିଲେ ସଭର ।
ହସି ପକାଇଲେ କୃଷ୍ଣ ଦୂତର ବଚନେ
ମନ ବଳାଇଲେ କାଶୀରାଜାର ନିଧନେ ।
ଭାବ ଭାବ ମାନସରେ ଆପଣେ ଶ୍ରୀହରି
ସୁଦର୍ଶନଚକ୍ରକୁ ପେଶିଲେ ବେଗକରି ।
ଅତି ଘୋରତରେ ସେହି ଚକ୍ର ସୁଦର୍ଶନ
ସହସ୍ର ଆଦିତ୍ୟ ତେଜ ଶୁଷ୍କଣ ଗର୍ଜନ ।
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମାୟାରେ ବଳ ଭଲମତେ ଜାଣେ
କାଶୀରାଜା ଶିରକୁ ଛେଦନ ତତକ୍ଷଣେ ।
ସବୁ ସେନା ସହଚରେ ବାରାଣସୀ ପୁର
ଦହ ପକାଇଲ ଚକ୍ର ମହାକୋପ କରି ।
ତହୁଁ ବପସ୍ତତ କନ୍ଧ ଦେଖି ପଶୁପତି
ବୃଷସୃଷ୍ଟେ ଚଢ଼ି ପ୍ରମଥଙ୍କୁ କରି ସାଥୀ ।
କାଶୀଠାରେ ଆସିଣ ହୋଇଲେ ଉପସ୍ଥିତ
ସୁଦର୍ଶନକୁ ଦେଖନ୍ତେ ହୋଇଲେ କୋପିତ ।
ପାଶୁପତ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ଗୁଡ଼ିଲେ ମହେଶ୍ୱର
ଚକ୍ରପାଣେ ଯିବାକୁ ସାହସ କୁହେଁ ତାର ।
ପାଶୁପତ ପ୍ରମଥଗଣଙ୍କୁ ଚକ୍ର ଚାହିଁ
ଭୁଲିତ ଚକ୍ର ସମାନ ଚୌଦିଗେ ବୁଲଇ ।
ଶିବଙ୍କ ଭକ୍ତିରେ ବର ଦେଇଥିଲେ ହରି
ମୋତେ ହିଂସାବିନେ ଅସ୍ତ୍ର ହେବ ତେଜଧାରୀ ।
ମୋର ହିଂସାବାକୁ ଯଦି ପାଞ୍ଚବ ମନରେ
ତେଜସ୍ୱାନ ହେବ ଅସ୍ତ୍ର କହିଲି ତୁମ୍ଭରେ ।
ଏକଥାକୁ ଶ୍ରେୟାନାଥ ଦେବ ନ ପାରିଲେ
କୃଷ୍ଣେ ହିଂସାବଦ୍ଧ ସେହି ଅସ୍ତ୍ରକୁ ପେଷିଲେ ।
ପାଶୁପତ ବ୍ୟର୍ଥ ଦେଖି ଶଙ୍କର ତାଟକା
ବାରାଣସୀ ଦର୍ପେ ମନେ ଉପୁଜିଲ ଦକା ।

ତହୁଁ ବେଗେ ମହାଦେବ କଲେକ ପ୍ରବନ
 ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଣବ ପାଳନ ।
 ଜୟ ଜୟ ମହାବାହୁ ଶରଣ ରକ୍ଷଣ
 ଜୟ ଜୟ ଭକତ ବସନ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।
 ଜୟ ଜୟ ଘନବନ୍ଧୁ ପତିତପାବନ
 ଜୟ ଜୟ ଦୁଃଖହାରୀ ବିପଦ ଭଞ୍ଜନ ।
 ଅହଂକାରେ ନ ଜାଣିଲି ମହିମା ତୁମ୍ଭର
 ସେବକ ଜାଣି ମୋ ଦୋଷ ଏବେ କ୍ଷମାକର ।
 ଆହେ ପ୍ରଭୁ ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ଦେବ ଦୟାଳୟ
 ଶରଣ ପଶିଲେ ପାଦେ ରଖ ନିଜ ସିଦ୍ଧି ।
 ନମୋ ନାରାୟଣ ପରମାତ୍ମା ଭଗବାନ
 ଧର୍ମିତ ଆନନ୍ଦମୟ ଜଗତ ମୋହନ ।
 ମୋତେ ତମୋଗୁଣେ ସୃଷ୍ଟି କରଛ ଆପଣେ
 ତୁମ୍ଭ ପ୍ରଭୁବ ମୁଁ ଅବା ଜାଣିବି କେସନେ ।
 ଏଣୁ ଅପରାଧ କ୍ଷମାକର ହେ ମୋହର
 ଶରଣ ଦେନିଲି ଯାଣ କର ଏହି ଥର ।
 ଏହିରୂପେ ବହୁତ ଯେ ପ୍ରବ କଲେ ଶ୍ରେଳା
 ଚନ୍ଦ୍ରରୂପ ବୁଝି ଦେଖାଦେଲେ ପଦ୍ମତଳା ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଟ ଅନୁପମ
 ନୟନ କମଳ ଭୂର କାମ-ଶରାସନ ।
 ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶୋହେ ଶୁଭକରେ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଙ୍ଗେ ବସିଛନ୍ତି ଗରୁଡ଼ ଉପରେ ।
 ଗଳେ ଦୋଳେ ବନମାଳା ନାନା ରତ୍ନମାଳ
 ମସ୍ତକେ ମୁକୁଟ ଶୋଭେ ଶ୍ରବଣେ କୁଣ୍ଡଳ ।
 କେୟୁର ବଳୟ ଆଦି ନାନା ଆଭରଣ
 ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗେ ଝଲମଲ ଝଟକେ ଭୂଷଣ ।
 ନବୀନ ମାରଦଶ୍ୟାମ ରୂପ ମନୋହର
 ନେତ୍ର ଆନନ୍ଦ ଦାୟକ ଭ୍ରବନ ସୁନ୍ଦର ।
 ବାମପାଶେ କମଳା ଦକ୍ଷିଣେ ସରସ୍ବତୀ
 ଗରୁଡ଼ପରେ ଅର୍ପୁଣୀ ଶୋଭା ପାଉଛନ୍ତି ।
 ଏହିରୂପେ ଆସି ହରି ଶିବଙ୍କର ପାଶେ
 ନୌପରି ତାହାଙ୍କୁ କୁହନ୍ତି ମୃଦୁହାସେ ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ସିଲେଚନ
 ଏତେଦିନେ ଦୁଃଖ ତୁମ୍ଭର କି କାରଣ ।
 ନୂପତି ଶାଟର ଲୁଗା ଯୁବ ମୋର ସାଥେ
 ଏ କୁସ୍ତିତ କନ୍ଧ ନ କରିବ କଦାଚିତେ ।

ଏତେବୋଲି ସୁପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଯଦୁଗପ୍ତ
 ଶୁଭଦୃଷ୍ଟିରେ କାଶିକ କଲେ ପୂର୍ବପ୍ରାୟ ।
 ଶିବଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ ଆଜ୍ଞାପାଳ ମୋର
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମକ୍ଷେତ୍ର ଯାଇ ବାସକର ।
 ଏକାମ୍ରକାନନେ ରହ ମୋହର ବଚନେ
 ଏକରୂପେ ଉପାସକେ ରହ ଏହି ସ୍ଥାନେ ।
 ସେଠାରେ ଭ୍ରବନଶୂର କୋଟି ଲଙ୍ଗେଶ୍ୱର
 ଏହିନାମେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ପୂଜିବେ ଦେବ ନର ।
 ମୋହର ଆଦେଶେ ତହିଁ ଯାଇ ପ୍ରଜାପତି
 ଅଭିଷେକ କରିବେ ହେ କୋଟିଲିଙ୍ଗ ପତି ।
 ଲିଙ୍ଗରୂପ ନାମ ତୁମ୍ଭ ହୋଇବ ବିଶ୍ୟାତ
 ବାରମାସେ ତୁମ୍ଭର ହୋଇବ ତେର ଯାତ ।
 ମାଳାତଳେ ରହିବି ମୁଁ ଦାରୁରୂପ ଧରି
 ବାଇଶ ପାବଛତଳେ ଆସନ ତୁମ୍ଭର ।
 ଏତେବୋଲି ଜଗତମୋହନ ଭଗବାନ
 ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେହିକ୍ଷଣି ହେଲେ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାନ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଆଜ୍ଞାପାଳ ଦେବ ପଶୁପତି
 ଏହି ଏକାମ୍ରକାନନେ ବାସ କରିଛନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀଅନନ୍ତ ବାୟୁଦେବ ନାମେଛନ୍ତି ହରି
 ହରିହର ଏକ ଆତ୍ମା ଜାଣ ଦଶଧାରୀ ।
 ଏମନ୍ତେ କହିଲି ରାଜା ପୂର୍ବର କାହାଣୀ
 ଏହିହେତୁ ଏଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଶୂଳପାଣି ।
 ତହୁଁ ହରଷରେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରାୟଣ
 ହର-ଚଉରା ଦର୍ଶନେ କଲେକ ବିଜୟ ।
 ବିଦ୍ରୁହ ଦେ ସ୍ନାନ ସାରି ଅତି ଆନନ୍ଦରେ
 ଅନନ୍ତ ବାୟୁଦେବଙ୍କୁ ଦେଖି ତାର ଘାରେ ।
 ବହୁଦାନ ପୁଣ୍ୟକରି ଅବନ୍ତୀ ଶିଖର
 ଶ୍ରୀଲିଙ୍ଗରୂପ ଦର୍ଶନେ ହେଲେ ଆଶୁ ସାର ।
 ହରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନକରି ହେଲେ ନିମୋହିତ
 ବଣାରେ ଗାଇଲେ ମୁନି ତାହାଙ୍କ ଚରିତ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଣ ଶିବ ଦେଲେ ଦରଶନ
 ଶିବଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତେ ଦେଖି ଆନନ୍ଦ ରାଜନ ।
 ଭୂମିରେ ପଡ଼ି ପ୍ରଣମି ବହୁସ୍ରବ କଲେ
 ଆଶ୍ୱାସ କରିଣ ଶିବ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ ।
 ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ତବ ମୋହର ପ୍ରସାଦେ
 ନାରଦ ସହସ୍ରେ ସିଦ୍ଧ ହେବ ଅପ୍ରମାଦେ ।

ଏତେ କହି ଅନୁରାଜ ନେଲେ ଜମାକାନ୍ତ
ତହୁଁ ବେଗେ ଚଳେ ଗଜା ନୋଇ ନରସିଂହ
ସହିଁ ବନ୍ଦୁସର ଘାଟର ମୁଖ ପ୍ରମେଳ ହର
ସେଠାକୁ ବିଜୟ କଲେ ପ୍ରଭୁ ମନ୍ଦହର ।
ସମ୍ମୁଖେ ଶିବଙ୍କୁ ଦେଖି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କୁମର
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ନମିଲେ ତହିଁ ହୋଇ ଚର ଚର ।
ଶିବ ବୋଇଲେ ଶୁଣି ସେ ନାରଦ ଯକ
ଯେପରି ଆଦେଶ କଲେ ଦେବ ପ୍ରଜାପତି ।
ସହସ୍ରେକ ଯଜ୍ଞ ଆଗେ କରଇ ରଜାନର
ସେହପରି କାର୍ଯ୍ୟସବୁ କର ତାହାପରେ ।
ଏବେ ସେ ମାଧବ ହୋଇଛନ୍ତି ଅନୁରାଜ
ଏଣୁ ଗଜା ସହ ତୁମ୍ଭେ କରିଣ ଗମନ ।
ଶଙ୍ଖାକାର ଶେଷ ଅଗ୍ରେ ମାଳକଣ୍ଠ ନାମ
ମୁହିଁ ଅଛୁ ଯଜ୍ଞସ୍ଥଳ ନିର୍ମାଣ ସେ ସ୍ଥାନେ ।
ନୃସିଂହ ସ୍ଥାପନ ଆଗେ କରି ସେହଠାରେ
ଯଜ୍ଞ କରୁ ନରପତି ମୋ ବ୍ୟାପନରେ ।
ତେବେ ସହସ୍ରେକ ଅଶ୍ୱମେଧ ଅନ୍ତେ ଆଗେ
ଅବଦୁତ ବ୍ରହ୍ମଦାରୁ ଦେଖାଇବେ ନୃପ ।
ସବୁରି ଗୁରୁ ସେ ପ୍ରଭୁ ପୁରୁଷ ଭୃଞ୍ଜମ
ବଶିଷ୍ଠା ଶୁରମୁଖି କରିବ ନିର୍ଦ୍ଦାଣ ।
ବୁଦ୍ଧ ବର୍ଦ୍ଧନ ରୂପରେ ଗତିବ ନିଶ୍ଚଳେ
କେହି ଚିହ୍ନି ନ ପାରିବେ ତାକୁ ଚମିଡ଼ୋଳେ ।
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷା କରିବେ ବ୍ରହ୍ମା ନିଜେ ଆସିକରି
ଏହିସବୁ କଥା କହିଲିଟି ମୁଁ ବରୁଣ ।
ଏହାଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ନାରଦ ତପୋଧନ
ପ୍ରଣାମ କରି ଶିବଙ୍କୁ କଲେ ନିବେଦନ ।
କରଯୋଡ଼ି କହିଲେ ହେ ଜଗତର ଗୁରୁ
ଆପଣେ ଜଗତନାଥ ହେବେ ବ୍ରହ୍ମଚର ।
ଯେପରି ଆଦେଶ କଲ ତାହାଙ୍କ ପ୍ରକାଶେ
ତେହ୍ନେ ପିତାମୋତେ କହିଥିଲେ ସେ ବିଶେଷେ
ତୁମ୍ଭେ ଆଉ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ଏକଇ ପୁରୁପ
ନୃପତିର ଶ୍ରାବ୍ୟସୀମା ନୁହଇ ଅଳପ ।
ଏକାବେଳେ ହୋଇଲୁ ତନିଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହ
ଅନ୍ୟକେ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଏହା ଯେ ସନ୍ଦେହ ।
ଏଣୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରମା ଅଟେ ଅନ୍ତ ଗାନ
ତାଙ୍କ ମାୟା ବୁଝିବାକୁ କେ ହେବ ସକ୍ଷମ ।

ବେଦ ଅନୁସାରେ ଚରକାଳ ମୁନିଗଣ
ବିଷ୍ଣୁ ପଦ ପାଇବାକୁ କରନ୍ତି ଯତନ ।
ତଥାପି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରୀତି ଯେଉଁ ଭକ୍ତରସେ
ତାଙ୍କ ମାୟା ସେ ଜାଣି ନ ପାରନ୍ତି ଲେଖଣ ।
ଭକ୍ତିବନ୍ଦେ ବେଦ ପାଠେ ନ ମିଳନ୍ତି ହରି
ଚଣ୍ଡାଳ ଅଧମ ତାଙ୍କୁ ଲଗଇ ଭକ୍ତି କରି ।
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଚରଣେ ଭକ୍ତି କରେ ଯେଉଁଜନ
ଅନାୟାସେ କାଟଇ ସେ ମଂସାର-ବନ୍ଦନ ।
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱ ମନ୍ତ୍ର ଯେଉଁ ଭକ୍ତିମାନ
ତାର ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ବେଦର ବଧାନ ।
ବିଷ୍ଣୁ ଆଶ୍ରିତ ପ୍ରାଣୀର ଅଙ୍ଗ ସୁପବନ
ବେଦ ନିୟମ ତା ପକ୍ଷେ ବଡ଼ମ୍ବନ ମାନ୍ୟ ।
ସବୁ ଅବସ୍ଥାରେ ଯେବା ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ସୁମରେ
ଶୁଚିମନ୍ତ ଅଟଇ ସେ ଅନ୍ତର ବାହାରେ ।
ଜାଣୁ ନ ଜାଣୁ ମନ୍ତ୍ରମା ଯେହୁ ଭଜେ ହରି
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବବ ନୁହନ୍ତି ତାକୁ ସମସରି ।
ସର୍ବଦା ଯେହୁ ଭକ୍ତରେ ଧରଇ ହରିନାମ
ଅଗରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ତା ସର୍ବ ମନସ୍କାମ ।
ବ୍ରଜେ ଗୋପୀଗଣ କୃଷ୍ଣ ନାନ୍ତ ଭବେ ଭକ୍ତି
ପାଇଲେ ତାହାଙ୍କୁ ବେଦ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ନ ବୁଝି ।
ଶିଶୁପାଳ ପାଇଲୁ କରିଣ ଶତ୍ରୁ ଶ୍ରବ
ବାଣ ବିନ୍ଧ ବ୍ୟାଧ ସେ ଚରଣ କଲୁ ଲଭ ।
କୁରୁକ୍ଷା ପାଇଲୁ ବସ୍ତ୍ର କରି ଆକର୍ଷଣ
ଗୋପୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଲଭିଲେ ଦ୍ୱିଜ ପତ୍ନୀଗଣ ।
କେବଳ ଶ୍ରବ ଭକ୍ତରେ ବଣ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
ଧ୍ୟାନକରି ନ ପାଇଲେ ସୁରପ୍ରିୟଗଣ ।
ଅମୃତ୍ୟ ଚଣ୍ଡାଳ ପାଏ ହେଲେ ଭକ୍ତିମାନ
ଅଭକ୍ତ ବେଦଜ୍ଞ ନ ଜାଣଇ ସେ ସନ୍ତାନ ।
ବ୍ୟାଧୀ କୁଳ ଧନମଦେ ହରି ନ ମିଳନ୍ତି
ପାଇବା ଉପାୟ ମାନ୍ୟ କଲେଟି ଭକ୍ତ ।
ସର୍ବ ଅବତାର କୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀଗୋଲକପତି
ଭକ୍ତ କଲ ପ୍ରାଣୀକ ଦିଅନ୍ତି ସୁଗତ ।
ଭକ୍ତଗୁଣ ଜନ କେବେ ହରିଙ୍କି ନ ପାଏ
ଧନା ମାନ ହେଉପନ୍ତେ ସେହୁ ପଶୁ ପ୍ରାୟେ ।
ନାରଦ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ପୁଣି ହରିଙ୍କ ଚରଣେ
ସର୍ବ ଅବତାର ମୂଳ ଯେହୁ ହିରୁବନେ ।

ସେହି ମହାନିଷ୍ଠାଳୀ ନିବାଧୀ ଶ୍ରୀହରି
ଭକ୍ତ-ଭକ୍ତ। ଶ୍ରବଣାଳୀ ଗର୍ବ ପବୁଙ୍କର ।
ଆପଣ ପରମଭକ୍ତ ଅଟନ୍ତି ତାଙ୍କର
ଭକ୍ତିବଳେ ଏକ ଆତ୍ମା ବୋଲନ୍ତି ନିକର ।
କହିବା ହେଉ ସେ ନିକ ଆତ୍ମ ପଶୁପତି
ମାଳାତଳେ ହେବେ ଆସି ତତୁର୍କା ମୁରତି ।
ଏ ବଚନ ଶୁଣି କହନ୍ତି ସେ ଶୁଳପାଣି
ସଖୟ ନକର ମନେ ଏଥିକ ହେ ମୁନି ।
ନିଶ୍ଚୟ ସେହି ରେଲେକ ବୃନ୍ଦାବନ ଶାଣୀ
ଭଦ୍ର ସୁହୋଇବେ ସେନ ମାଳାତଳେ ଆସି ।
ଭକ୍ତିବଳେ ତାଙ୍କୁ ନ ପାଇବେ ପ୍ରାଣୀ ଶୁର
ଅଭକ୍ତଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଶ୍ରବ ନୋହିବ ଗୋଚର ।
ଦାରୁଗ୍ରସ୍ତ ମୁରତି ହୋଇବେ ଭକ୍ତପାଇଁ
ତତୁର୍କା ରୂପରେ ଦେଖା ଦେବେ ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଇଁ ।
ମାଳାତଳେ ବୋଲାଇବେ ମୌନ ଅବତାର
ସବଳି ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଦାନେ କରିବେ ନିସ୍ତାର ।
ଏଣୁ ତୁମ୍ଭେ ରାଜାସହ କର ହେ ଗମନ
ପାଇବ ପରମାନନ୍ଦ ଜାଣ ତପୋଧନ ।
ଏହିରୂପେ ନାରଦେ କହିଲେ ଶୁଳପାଣି
ଶୁଣି ପରମ ଆନନ୍ଦେ ପ୍ରଣମିଲେ ମୁନି ।
ତତ୍ତ୍ୱ ଅନୁର୍କାନ ହେଲେ ପ୍ରଭୁ ଚିଲେଚନ
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନିକଟେ ଚଳିଲେ ତପୋଧନ ।
ଜୈମିନି କହନ୍ତି ଶୌନକାଦି ମୁନିପାଣେ
ସକଳେ ଶୁଣନ୍ତି ବସି ପରମ ବିଶ୍ୱାସେ ।
ଆହେ ଭକ୍ତମନ୍ତ୍ର ନରେ ମୁଁ ତୁମ୍ଭ କିଙ୍କର
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମହିମା ଶୁଣି ଭବୁଁ ତର ।
କରଯୋଡ଼ି ଜଣାଇଛି ହେ ବୈଷ୍ଣବବୃନ୍ଦେ
ମୋର ପ୍ରତି ଅନୁଗ୍ରହ ଥାଉ ସଦାନନ୍ଦେ ।
ତକାଡ଼ୋଳା ଜଗବନ୍ଧୁ ପତିତପାବନ
ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ କରଇ ନରତେ ଶ୍ରବନ ।

—* X *—

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କ କପୋତେଶ୍ୱର

ବିଶ୍ରାମ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ମୁନିଗଣ
ଏଥୁଅନ୍ତେ କହିବଇଁ ଅପ୍ସର ଦଟଣ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପତି ନାରଦଙ୍କ ସାଥେ
ଚଳିଲେ ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖେ ଆଶ୍ୱେନୀ ରଥେ ।
ପରେ ପଛେ ଯାନ୍ତି ଅନ୍ୟ ରାଜାମାନେ ସବେ
ହରିବୋଲ ହୃଳହୃଳ ଧୁନି ଠାବେ ଠାବେ ।
ହାରୋଳାମାନଙ୍କେ ଅନ୍ତଃପୁର ନାଶ୍ୱମାନେ
ଆନନ୍ଦମନେ ଚଳନ୍ତି ନୃପତି ଗହଣେ ।
ଏକାମ୍ର କାନନ ଠାକୁ ବୁଲନ୍ତି ପରେ
ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ରାଜା ସେ କପୋତେଶ୍ୱର ।
ଦୀର୍ଘ ପ୍ରସ୍ଥେ ପରିସର ଅଟେ ସେହିସ୍ଥାନ
କେତେ ବୃକ୍ଷ ସରୋବର ବିବିଧ ଉଦ୍ୟାନ ।
ତାଳ ନାରିକେଳ ଗୁଆ ଖଜୁର ପନସ
ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ଆମ୍ରତୋଟା ରହିଛି ବିଶେଷ ।
ସମୁଦ୍ର କିନାରେ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ତାହାର
ବିଲ୍ୱେଶ୍ୱର ନାମେ ବିରାଜନ୍ତି ଦେବହର ।
ସେ କପୋତେଶ୍ୱର ସ୍ଥାନ ଦେଖି ନୃପବର
ମହାଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ମାନସେ ତାଙ୍କର ।
କେତେକଥା ହୋଇ ପୁଣେ ନାରଦଙ୍କ ସାଥେ
ହରିନାମେ ଉଚ୍ଛ୍ୱଳଇ ସେ ସ୍ଥାନ ଯୁକ୍ତେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସି ଜଣାଇଲ ଉଚ୍ଛ୍ୱଳ ରାଜାର
ଏହିସ୍ଥାନେ ସେନାଙ୍କୁ ରଖାନ୍ତୁ ନୃପବର ।
ଶୁଣି ତାହାଙ୍କୁ ପ୍ରଣୟା କରିଣ ରାଜନ
ସଥାଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ରଖାଇଲେ ସେନାଗଣ ।
କପୋତେଶ୍ୱର ଶିବଙ୍କୁ ପୂଜି ନରସାଇଁ
ବହୁଧନ ବିପ୍ରଙ୍କୁ ସେଠାରେ ଦାନ ଦେଇ ।
ତତ୍ତ୍ୱ ବିଲ୍ୱେଶ୍ୱର ସ୍ଥାନେ ଚଳିଲେ ବହନ
ଭକ୍ତିଭରେ ଶିବଲିଙ୍ଗ କଲେ ଦରଶନ ।
କରଯୋଡ଼ି ସ୍ମୃତି କଲେ ବିବିଧ ବିଧାନେ
ତାହାଙ୍କୁ ପୂଜା କରିଣ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ ।
ରଥେ ବସ ସେଠାକୁ ଚଳିଲେ ବେଗ ହୋଇ
ମୁଖେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଲୀଳାଗୁଣ ଗାଇ ଗାଇ ।
ହରି ପ୍ରେମାନନ୍ଦେ ରାଜା କରନ୍ତି ଗମନ
ମାଳଗିରି ନିକଟରେ ମିଳିଲେ ବହନ ।

ରଷିଭୁବାଚ

ଜୈମିନିଙ୍କି ପୁଞ୍ଜା କଲେ ସବୁ ମୁନିଗଣ
ସଖୟ ଫେଡ଼ି କହିବା ହେଉ ତପୋଧନ ।

ଶୁଣିବାକୁ ସମୟକ ମନ ଅଛି ବଳ
କରୁପେ ହୋଇଲୁ ସେ କପୋତେଶ୍ୱର ପୁଲୀ ।
କେବଣ ବାବା କପୋତ କେ ବାବା ଈଶ୍ୱର
ଏକଥା ବିସ୍ତାରି କହ ଆହେ ରକ୍ଷିବର ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଅପବ୍ୟ କଥନ
ପୁଣ୍ୟ ସେହି ସ୍ଥାନ ଥିଲା ଅତିହିଁ ଦୁର୍ଗମ ।
କୁଣ କଣ୍ଠକ ବଣରେ କେ ଯାଇ ନ ପାରେ
ପିଣ୍ଡାଚ ନିବାସ ତୁଲୁ ଅତି ଭୟଙ୍କରେ ।
ଏକଦିନ ମହାଦେବ ଚନ୍ଦ୍ରଲେ ମନରେ
ବିଷ୍ଣୁ ସମ ପୂଜ୍ୟ ହେବ ଭୁବନ ମଧ୍ୟରେ ।
ଏଥିକ ଉପାୟ ମାତ୍ର ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁ ଭକତ
ଏତେ ଭାବ ତପ ଆରମ୍ଭିଲେ ଉପାପତି ।
ସେହି କୁଣ୍ଡଳୀ ମାଳଗିରି ସନ୍ନିଧାନେ
ମହାତପ କଲେ ସଦାଶିବ ବିଷ୍ଣୁ ଧ୍ୟାନେ ।
ପବନ ଆହାର କରି ତପେ ମହେଶ୍ୱର
ହୋଇଗଲେ କ୍ଷୀଣ ତନ୍ତ୍ର କପୋତ ଆକାର ।
ତାଙ୍କ ତପସ୍ୟାରେ ତୋଷ ହେଲେ ରମାକାନ୍ତ ।
ଆପଣେ ବିଜୟ କଲେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ଶିବଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ତପ ମୁଖି ହିଲେଚନ
ତୁମ୍ଭ କଠୋର ତପେ ମୁଁ ହୋଇଲି ପ୍ରସନ୍ନ ।
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଯାଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ ମହେଶ୍ୱରେ
ମାନ୍ୟ ପୂଜାଦିରେ ହେଲେ ବିଷ୍ଣୁ ସମାନ୍ତରେ ।
ସେହି କୁଣ୍ଡଳୀ ତାଙ୍କ ତପର ପ୍ରଭାବେ
ବୃନ୍ଦାବନ ସମ ହେଲୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଭବେ ।
ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଶୋଭା ପାଏ ଦିବ୍ୟ ସରୋବର
ନଦ ନଦୀ ଉପବନ ହୋଇଲୁ ବିସ୍ତାର ।
ଅମୃତ ସମାନ ସ୍ୱାଦୁ ସୁ-ନିର୍ମଳ ଜଳ
ସରୋବର ଶ୍ରେଣେ ନାନା ପକ୍ଷୀ କୋଳାହଳ ।
ନାନାଜାତି ବୃକ୍ଷଲତା ପରମ ଶୋଭିତ
ସବୁ ରତ୍ନ କୁସୁମ ତହିଁରେ ଫୁଟେ ନିତ୍ୟ ।
ଅଶୋକ ବକୁଳ ଜାଈ ଯୁକ୍ତ ନାଗେଶ୍ୱର
ପୁନ୍ନାଗ ଚମ୍ପକ ଜବା ମଞ୍ଜି କା ଟଗର ।
ପାରିଜାତ କୁଶୁଧନା ପଳାଶ କଞ୍ଚନ
ପାଟଳ ଗଙ୍ଗାଶିଖରୀ ସେ ସ୍ଥଳ ନଳିନୀ ।

କୁହ କରବର ଶ୍ରେଷ୍ଠମନ୍ଦାର ମାଳତୀ
ମାଧବ ନିଆଳୀ ଆଦି ବୃକ୍ଷ ଲତା ପତ୍ର ।
ମଧୁପାଦ ମଦ ମତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଅଳ
ଶୁକ ସାଗ୍ର ମୟୂର ମୟୂଷଙ୍କର ଚେଳି ।
କୁହ କୁହ ସୁନର ରବନ୍ଧୁ ପିକରଣ
ସକଳ ସୁଖ ଦାୟକ ଅଟଇ ମୋ ସ୍ଥାନ ।
ପାଞ୍ଚ ବାଣ ସାଢ଼ଣ ମଦନ ସେହି ବନେ
ନରନର ବିହରଇ ହରଷିତ ମନେ ।
ଏହିରୂପେ ସେହି ସ୍ଥାନ ଦର୍ଶଇ ଶୋଭନ
ଦେଖି ପରମ ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ହିଲେଚନ ।
ତହୁଁ କୃଷ୍ଣ ହସି ହସି କହିଲେ ଏସନେ
ତପେ କପୋତର ସମ ହୋଇଲୁ ଆପଣେ ।
ଏଠାରେ ହୋଇବ ନାମ ଶ୍ରୀକପୋତେଶ୍ୱର
ପାବତୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସୁଖେ କର ହେ ବିହାର ।
ଏମନ୍ତ କହି ଶ୍ରୀହରି ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ
ଏଣୁ ତହିଁ ଶିବଙ୍କ କପୋତେଶ୍ୱର ନାମ ।
କପୋତେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପୂଜା କରେ ଯେଉଁ ଜନ
ପାପର ମୁକୁଳି ପାଏ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
କପୋତେଶ୍ୱର ଶିବଙ୍କ ମହିମା ଅପାର
ଜାମନା କରନ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ।
ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ରକ୍ଷି ଅତି ଅନୁରାଗେ
ବଖାଣି ବସିଲେ ମୁନିମାନଙ୍କର ଆଗେ ।
ଶୁଣି ଶୌନକ ସହଚେ ସବୁ ମୁନିବୃନ୍ଦ
ଅନୁଭବ କଲେ ମନେ ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ ।
ଶ୍ରୀମାଳାଦ୍ରୁ ନାଥ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣ
ସ୍ମରଣ କରି ଲେଖଇ ମାତ୍ର ଏ ପୁରାଣ ।
ଆହେ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତମାନେ ଉତ୍କଳ ନିବାସୀ
ଏ ପୁରାଣ-ସୁଧା-ପିବୁ-ମରେ ଯାଅ ଭାସି ।
ଲୀଳାଶ୍ରୀ ବିବରଣ ଅପୂର୍ବ ମାଧୁରୀ
ଆଜନ୍ମର ପାପ ତାପ ଦିଏ ଚୁନା କରି ।
ମଳାଚଳଚନ୍ଦ୍ର ଏକା ମୋହର ଭରସା
ତାଙ୍କର କୃପାରୁ ଲେଖେ ଏ ପୁରାଣ ଶ୍ରୀ ।
ବ୍ୟାସଙ୍କ ରଚିତ ମୂଳ ଗ୍ରନ୍ଥରୁ ପ୍ରକାଶ
ଭଣଇ ହରିବୋଲିଆ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

ବଲ୍ଲେଶ୍ଵର ମାହାତ୍ମ୍ୟ

ଜୈମିନୀ ଭବାଚ

ଜୈମିନୀ ବୋଲନ୍ତି ହୋଇ ଆନନ୍ଦତ ମନ
 ଏଥୁଅନ୍ତେ ସାବଧାନେ ଶୁଣ ମୁନିଗଣ ।
 କହିବଇଁ ବଲ୍ଲେଶ୍ଵର ଶିବଙ୍କ ମହିମା
 ଅତି ଅକଥନ ଯାହା ଆଦ୍ୟ ମହାତମା ।
 ପୂର୍ବେ ଯେ ପାତାଳବାସୀ ଦୁଷ୍ଟ ଦୈତ୍ୟଗଣେ
 ମହାଭେଦ କରି ପ୍ରୀତିନ୍ତି ସେ ସବଜନେ ।
 ନାନା ଉପଦ୍ରବ କରନ୍ତି ଯେ ପୃଥିବୀରେ
 ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଧରି ଖାଆନ୍ତି ପାମରେ ।
 ଧର ଶର ହରିବାକୁ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ
 ଦେବଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟେ ପ୍ରଭୁ ଲଭିଲେ ଜନମ ।
 ଅବସାରୁ ଦୁଷ୍ଟଗଣେ କରିଣ ନିପାତ
 ତହୁଁ ପ୍ରଭୁ ଯାଦବ ପାଣ୍ଡବଙ୍କର ସାଥ ।
 ଖଳାତଳେ ଆସି ସବୁ ସେନାଙ୍କ ସହିତ
 ଶୀର୍ଷଭଜ ଜଳେ ସ୍ନାନ କଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ।
 ଦୂରରୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଶ୍ରୀମାଳ ମାଧବେ
 ଦୈତ୍ୟେଶ୍ଵର ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ସର୍ବେ ।
 ସଙ୍ଗର୍ଷେ ସେ ଗର୍ଭେ ତହିଁ ପ୍ରବେଶି ନୁହଇ
 ଦେଖି ସର୍ବ ସେନା ଭୟ କଲେ ଯିବାପାଇଁ ।
 ସ୍ଵୟଂ ନରଈଳା କରନ୍ତି ଯେ ଭଗବାନ
 ଏଣୁ ସେହି ଗର୍ଭେ ନ ପଶିବେ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।
 ମାୟାରେ ମୋହନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ
 ଶିବପୂଜା ସର୍ବେ କରିବାକୁ ପ୍ରକାଶନ ।
 ବଲ୍ଲୁଫଳ ଘେନି ଶିବେ କରି ଆବାହନ
 ପୂଜାକରି ସ୍ତବ କଲେ କମଳଲେତନ ।
 ନମୋ ନମଃ ହିଗୁଣ ଅଶୀତ ମହେଶ୍ଵର
 ନମୋ ନମଃ ହିଲେତନ ଦେବ ଦଗମ୍ବର ।
 ନମୋ ନମଃ ଶୁକପାଣି ଶୁଣାନ ବହାଣ
 ନମୋ ନମଃ ଉମାପତି ପ୍ରଭୁ ହିପୁରଣ ।
 ନମୋ ନମଃ ସଦାଶିବ ବ୍ୟାଘ୍ରାମ୍ବରଧାଣ
 ନମୋ ନମଃ ଗଙ୍ଗାଧର ସଂହାରଶିଖଣ ।
 ନମୋ ନମଃ ଧବଳଙ୍ଗ ଅପ୍ସର ମୁରତି
 ନମୋ ନମଃ ଯୋଗାରୁଡ଼ ଦେବ ପଶୁ ପତି ।

ନମୋ ନମଃ ବିରୂପାକ୍ଷ କୈଳାସ ନବାସୀ
 ନମୋ ନମଃ ରତ୍ନରୁଡ଼ ହେ କରୁଣାରାଣି ।
 ନମୋ ନମଃ ଲଙ୍ଗୁରପୀ ପନଗ ଭୃଷଣ
 ନମୋ ନମଃ ମହାତପୀ ପାଦଘୋରମଣ ।
 ନମୋ ନମଃ ଖଳକଣ୍ଠ ଜଗତର ଗୁଣ
 ନମୋ ନମଃ ଦୃଷଧିକ ବାଞ୍ଛା କଳ୍ପତରୁ ।
 ନମୋ ନମଃ କୃତ୍ତିବାସ ପିନାକ ଧାରଣ
 ନମୋ ନମଃ ମହାରୁଦ୍ର ପ୍ରଳୟ କାରଣ ।
 ନମୋ ନମଃ ପ୍ରଭୁ ଜଟାମୁକୁଟ ମଣ୍ଡନ
 ନମୋ ନମଃ ଦୁଃଖୀ ଦୁଃଖ ସନ୍ତାପ ଖଣ୍ଡନ ।
 ନମୋ ନମଃ ବ୍ୟୋମକେଶ ଅଭୟ ବରଦ
 ନମୋ ନମଃ ଭୋଳାନାଥ ପ୍ରଭୁ ସଦାନନ୍ଦ ।
 ବୁରି ବେଦମୟ ତୁମ୍ଭେ ହିକାଳର ପାର
 ତନିକାଳ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞ ହେ ଘେନ ନମସ୍କାର ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଗ୍ନି ଯେ ତୁମ୍ଭର ତନି ନେତ୍ର ।
 ବିପ୍ରଙ୍କର ହୃତକାଣ୍ଡ ଭୟବୋଳା ଗାନ୍ଧ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆତ୍ମା ଅଷ୍ଟ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ନିଧାନ
 ତୁମ୍ଭେ ଅଷ୍ଟ ମୂର୍ତ୍ତିଧାଣ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ।
 ତୁମ୍ଭର ଯେ ରୂପ ଦେବ ଅଟେ ମାୟା ପାର
 ଅବ୍ୟୟ ଯେ ରୂପ ନାଶ କରେ ଅନ୍ଧକାର ।
 ଅଜ୍ଞାନମାନେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଜାଣି ନ ପାରନ୍ତି
 ଭୂତପତି ବୋଲି ମୁଢ଼େ ଭଙ୍ଗି କରୁଥାନ୍ତି ।
 ମାୟାର ଯେ ବଶୀଭୂତ ହୋଇ ଖଳ ଜନେ
 ତୁମ୍ଭର ମହିମା ବୁଝି ନ ପାରନ୍ତି ଧାନେ ।
 ନିର୍ମାୟା ପୁରୁଷ ତୁମ୍ଭେ ବୈଷ୍ଣବ ଅଗ୍ରଣୀ
 ନମସ୍କାର ଘେନ ପ୍ରଭୁ ହେ ଖଟ୍ଵାଙ୍ଗପାଣି ।
 ଆପଣା ସ୍ଵରୂପ ମହେଶ୍ଵରେ ଏ ପ୍ରକାର
 ଆପେ ସ୍ତବ କଲେ କୃଷ୍ଣ ଜଗତଠାକୁର ।
 ତାହାଙ୍କ ପ୍ରସାଦେ ତହୁଁ ଦେଖି ଦୈତ୍ୟଦ୍ଵାର
 ଅନାୟାସେ ସେହି ଦ୍ଵାରେ ପାତାଳେ ଯିବାର ।
 ବୁଝିପାର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଆପଣା ଅନ୍ତରେ
 ଆପଣା ଯୌନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଘେନ ସଙ୍ଗତରେ ।
 ସେହି ପଥେ ପଶିଗଲେ ପାତାଳ ନଗର
 ସକଳ ଦୁଷ୍ଟ ଦୈତ୍ୟଙ୍କୁ କରିଣ ସଂହାର ।
 ଶିବଙ୍କ ପାଶେ ବାହୁଡ଼ି ଅଇଲେ ଶ୍ରୀଧର
 ଜୟ ସଦାଶିବ ବୋଲି କଲେ ନମସ୍କାର ।

ସୁନରପି କଲେ ବିଲେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଅର୍ଚ୍ଚନ
 ସେହି ଦୈତ୍ୟଦ୍ୱାରେ କଲେ ସେ ଲଙ୍କା ସ୍ଥାପନ ।
 ବୋଇଲେ ବିଲେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦୈତ୍ୟ ନିସୂଦନ
 ଦ୍ୱାରରେ ଏ ମନ୍ଦିରେ ରହୁ ଶିଳେତନ ।
 ତୁମ୍ଭ ବନା ବଳିଷ୍ଠ କେ ଦୈତ୍ୟ ବିନାଶନେ
 ଭୟେ ଆଉ ଆସି ନ ପାରିବେ ଦୁଷ୍ଟଗଣେ ।
 ପାତାଳେ ସବୁ ଦୈତ୍ୟଙ୍କୁ କରନ୍ତୁ ମୁଁ ନାଶ
 ଏବେ ମେଲୁଣି ଘେନିଲୁ ଆମେ ଦିଗବାସ ।
 ଏମନ୍ତେ ବିଲେଶ୍ୱରଙ୍କୁ କରଣ ସ୍ଥାପନ
 ଦ୍ୱାରକାକୁ ଚଳିଗଲେ ଦେବଙ୍କା ନନ୍ଦନ ।
 ବଳୁଙ୍ଗେ କୃଷ୍ଣ କରବାରୁ ଆରାଧନ
 ବିଲେଶ୍ୱର ନାମେ ଖ୍ୟାତ ପ୍ରଭୁ ଶିଳେତନ ।
 ବିଲେଶ୍ୱର ଜାଣ ହେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପୂର୍ବ ସୀମା
 ଅପାର ଅନନ୍ତ ସେହି ଶିବଙ୍କ ମହିମା ।
 ବିଲେଶ୍ୱର ଲଙ୍କା ଯେହୁ ଦରଶନ କରେ
 ସର୍ବ କାମନା ତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପଦୁ ସେ ତରେ ।
 କପ୍ତେଶ୍ୱର ବିଲେଶ୍ୱର ମହିମା କଥନ
 ସଂକ୍ଷେପେ କହିଲୁ ସର୍ବେ କଲୁ ଶ୍ରୀମତୀ ।
 ଏମନ୍ତେ କହନ୍ତେ ବ୍ୟାସ ଶିଷ୍ୟ ସେ ଜୈମିନି
 ପୁଣି ପରୁରଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ବନ୍ଧୁ ସର୍ବମୁନି ।

ମୁନୁବାଚ

ଶୌନକ ମୁନି ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ହୋଇ ହସ ହସ
 ହେ ସର୍ବଜ୍ଞ ଶାସ୍ତ୍ରବେଦ ବ୍ୟାସଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ।
 ସୁନ୍ଦର ଲଳାଶୟ କଥା ସୁଧା ଧାର
 ଯାହା ଯାହା ବଖାଣିଲୁ କର ସାରେଦାର ।
 ଶ୍ରବଣ କରି ସକଳ ନରମିତ୍ର ବାସୀ
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବୋଲି ହେଉଅଛି ପରଶଂସୀ ।
 ଯାହାକି ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡ କଥା ପ୍ରକାଶିଲୁ
 ହୃଦୟ ମାନସ ତାପ ସକଳ ନାଶିଲୁ ।
 ଏକମାତ୍ର ବାସନା ଯେ ରହିଲୁ ମନରେ
 ସବୁର ଯେ ଅନୁରାଗ ବଢ଼େ ଶୁଣିବାରେ ।
 କି ରୂପେ ଗୋଲକପତ ଶ୍ରୀରାଧାରମଣ
 ଅବତର କଲେ ଧର ଶ୍ରୀରାଧା ହରଣ ।
 କିରୂପେ ଦୁଷ୍ଟ ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ନାଶିଲେ
 ଅବନୀ ମଣ୍ଡଳେ କେଉଁ କେଉଁ କାହିଁ କଲେ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଅନୁର୍ଚ୍ଚନ ହେବା ଯାଏଁ ହରି
 ଯେତେ ଯାହା କଲୁ କହ ତା ସମ୍ପ୍ରତି କରି ।
 ମୁନିମାନଙ୍କର ସମାଜର ଭାବ ଦେଖି
 ଆପଣେ ଜୈମିନି ଋଷି ହୋଇ ମନେ ସୁଖୀ
 କହି ଆରମ୍ଭିଲେ କୃଷ୍ଣଲୀଳା କଥାମୃତ
 ଶୁଣି ପଶ୍ଚାତ୍ତେ ଯାହା କରୁଥିଲେ ବ୍ୟକ୍ତ ।
 ସୁଷ୍ଟ ସରଳ ଭାବରେ ସେହି ଲୀଳା କଥା
 ବଖାଣନ୍ତୁ ସେ ଜୈମିନି ନୁଆଁନେ ମଥା ।
 ସେହି ଶ୍ରୀଜୈମିନି ମହାରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ସହଚର
 ନୈମିଷ ଜାନନବାସୀ ମୁନିମାନେ ଯେତେ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଦଧୂଳି ମାର୍ଜିତେ ତୋଳ
 ମୁଁ ଅଧମ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶିରେ ହୁଏ ବୋଲି ।
 ଆମେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ସୁଶାନ୍ତ ଉଦାର ସୁମତି
 ଚତୁର ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତ ଚିତ ।
 ହେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସୁରସିକ ଶ୍ରୋତା ବକ୍ତାଗଣ
 ଆନନ୍ଦ ପାଗର ମଜ୍ଜ ଶୁଣି ଏ ପୁରାଣ ।
 ଏତକ ମାତ୍ର ମେନ୍ଦର ଅନୁରୋଧ ଅଳ
 କଣ୍ଠହାର କର କୃଷ୍ଣ ନାମ ରତ୍ନାବଳୀ ।
 ପିତା ମାତା ଭାଇ ବନ୍ଧୁ କେ ନୋହେ କାହାର
 ଜୀବନର ସଖା ଏକା ଲଳାଦ୍ରୁ ବିହାରୀ ।
 ଏ ସଂସାରେ ସର୍ବେ ମିନା ସମ୍ପଦର ସାଥୁ
 ଜୀବଗଲ ବେଳେ ଏକା ଗୋବନ୍ଦ ସାରଥୀ ।
 ଏଣୁ ମନେ ଚେତ ଭଜ ଶ୍ରେଷ୍ଠପଦ୍ମଭୋଜା
 ଭକତ ଭାବରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଭୁ ସଦା ଭୋଜା ।
 ସେହି ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ବିନେ ଗତ ନାହିଁ ଆଉ
 ଭବୁ ନିସ୍ତରା ପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାବାହୁ ।
 ସଦଗୁରୁ ରୂପେ ଯେ ଦିଅନ୍ତି ଦବ୍ୟଜ୍ଞାନ
 ତାଙ୍କ ବିନା ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ନାହିଁ କେହି ଆନ ।
 ଜଗତବନ୍ଧୁ ସେ ହରି ନାମେ ରଖ ଆଗ
 ଦନ୍ତେ ଭୁଣିବ କହେ ବଳସ୍ତବ ଦାସ ।

— X —

ସଂକ୍ଷେପେ କୃଷ୍ଣଲୀଳା ବର୍ଣ୍ଣନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଜୈମିନି ଋଷିବର
 କହନ୍ତି ସଂକ୍ଷେପେ କୃଷ୍ଣଲୀଳା କଥାସାର ।

ଶୁଣି ମୁନିବୃନ୍ଦ ଏବେ ମନ କର୍ଣ୍ଣ ଦେଇ
ଧାରା ଗର ଉତ୍ସାସିବା ଅର୍ଥେ ଭାବଗ୍ରାମୀ ।
ମଧୁପୁରେ କାନ୍ଧ ବନ୍ଦିଶାଳେ ସୁରକ୍ଷାରେ
ଜନମିଳେ ଶ୍ରାବ୍ୟବଳୀ ଦେବକା ଉପରେ ।
ଗୋପେ ନନ୍ଦଦ୍ଵରେ ବଢ଼ି ଜଗତ ମୋହନ
ଲୀଳାକ୍ଷରେ କଲେ ଦୁଷ୍ଟ ଅସୁର ନିଧନ ।
ବାଲୁଲୀଳା ଖେଳାମାନ କଲେ ତମହାର
ଗୋପୀକ ମନେ ଜନ୍ମାଇ ସାଞ୍ଜିକ ବକାର ।
ପୁରନା ସହଚେ ବସା ବକା ଅବା ମାର
ଗୋରୁରଣେ ଗୋପ ଶିଶୁ ସଙ୍ଗରେ ବହର ।
ସ.ମଳାର୍ଜୁନ ଭଞ୍ଜନ କାଳୀୟ ଦମନ
ବ୍ରହ୍ମାଗବ ଗଞ୍ଜି କଲେ ଅନଳ ଭକ୍ଷଣ ।
ଗୋପୀକ ବସୁ ହରଣ ଯଜ୍ଞନ୍ତ ଶ୍ରେଜନ
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଶିର ଟେକି ଗୋକୁଳ ରକ୍ଷଣ ।
ବରୁଣପୁର ନନ୍ଦକୁ ଆଣିଲେ ଉଦ୍ଧର
ବୃନ୍ଦାବନେ ଭିଆଇଲେ ମହା ରାସକେଳ ।
କେଶି ଦୈତ୍ୟକୁ ନାଶିଲେ ହେଲେ ନନ୍ଦକାନ୍ତ
ଅହରୁକ ରଥେ କଲେ ମୁଥୁରା ଗମନ ।
ଅଷ୍ଟମସ୍ତକ ସହଚରେ କାନ୍ଧକୁ ବଧୁଲେ
ଜଗସର ଦର୍ପ ଦଳ ମନ୍ତ୍ର ଉତ୍ସାସିଲେ ।
ହାରକା ଗମନେ ତହିଁ କଲେ ନାନା ଲୀଳା
ରକ୍ତଶୀ ବିବାହ ଆଦି ସେ ବିବିଧ ଖେଳା ।
ବ୍ରଜେ ବଂଶୀଧାରା ଦ୍ରାଘକାରେ ତହପାଣି
ବହରଲେ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ଅଷ୍ଟ ପାଟରାଣୀ ।
ଏମନ୍ତେ ବହର ହାରକାରେ ଭଗବାନ
ନିତି ନବ ନବ ଲୀଳା କରନ୍ତି ଭିଆଣ ।
ଅବଶେଷେ ଯଦୁ ବଂଶ ସମ୍ବଳରେ ଧୂସି
ବୈକୁଣ୍ଠପୁରକୁ ବଜେ କଲେ ବ୍ରହ୍ମରାଣୀ ।
ଜୈମିନି ଋଷି ଏମନ୍ତେ କୃଷ୍ଣଲୀଳା ଗୁଣ
ମୁନି ମଣ୍ଡଳୀ ମଧ୍ୟରେ କଲେକ ବଖାଣ ।
ସେହି ମହାତମାଙ୍କର ଦାସ ଅନୁଦାସ
ଭଣାଇ ହରିବୋଲିଆ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

ଲୀଳାଖଣ୍ଡର ଉପସଂହାର

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ଋଷି କହନ୍ତି ପରମ ହରଷେ
ସଂକ୍ଷେପେ କହଲି କୃଷ୍ଣଲୀଳା ତବ ପାଶେ ।
ଅଗାଧ ଅପାର ସିନ୍ଧୁ ଯେଉଁ ଲୀଳା କଥା
ସୁଧ ପାଇ କଣା ମାନ୍ଦ କହଲି ଯଥା ।
ଏହି ଲୀଳା କଥା ଜାଗେ ଯାହାର ଅନ୍ତରେ
ଆନନ୍ଦ ଜଳଧି ମଧ୍ୟେ ସେ ସଦା ସନ୍ତରେ ।
ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋକ୍ଷ ବାଞ୍ଛା ସେ ନ କରେ
ନିରବଧି ଭାସେ ଲୀଳା ରସ-ତରଙ୍ଗରେ ।
କୃଷ୍ଣଲୀଳା ତରଣ ଶୁଣଇ ଯେଉଁ ଜନ
ପ୍ରେମମୟ ହୋଇ ପାଏ ସେ କୃଷ୍ଣ ତରଣ ।
ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ମୁନି ମଣ୍ଡଳୀରେ ଭଣି
ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ଶୁଣି ଶୌନକାଦି ମୁନି ।
ମୋର ନିବେଦନ ଶୁଣି ସବୁ ଭକ୍ତଜନେ
ଦମ୍ଭ ଅଭିମାନ ଛାଡ଼ି ନରଣ କେ ମନେ ।
ସଂସାର ସିନ୍ଧୁ ତରବା ପାଇଁ ଯେବେ ମନ
ମାଳାତଲେ ବାସ କରି ଭଜ ନାରାୟଣ ।
କ୍ଷଣ ଭକ୍ତର ଏ ଦେହ ମାଟିଘଟ ପରି
ଅକସ୍ମାତେ ଖବ ଛାଡ଼ି ଯିବଟି ବାହାରି ।
ଏଣୁ ନିବେଦନ କରୁଅଛି ମୁଁ ପାଗଳା
ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ରହି ଚନ୍ଦ୍ର ଚକାଡ଼ୋଳା
ସେହି ହାରକାରନାଥ ଦାରୁ ଦେହ ଧରି
ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଲୀଳା ମଉନ ଆଚରି ।
ଯାହାଙ୍କ ମହିମା ସୁରସୁରେ ଆଗୋଚର
ଭକ୍ତ ଭାବନାକୁ ସେତ ନନ୍ଦୁଅନ୍ତି ଦୂର ।
ଶୁଭ ଭକ୍ତିସାବେ ତାଙ୍କୁ ବିକଲେ ମନ୍ତ୍ରକ
ତଉବର୍ଗ ଦାମ ହୋନ୍ତି ସେ ଭାବକୁ ରକ୍ତ ।
ବଳୀୟାରଭୁଜ ଛୁପା ତଳେ ଦ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥାନ
ଭୁକ୍ତି ମୁକ୍ତି ପଦ ବଳେ କରନ୍ତି ପ୍ରଦାନ ।
ଏଣୁ ମାନସରୁ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ଅଭିଳାଷ
ଜଗନ୍ନାଥ ପାଦ ପଦ୍ମେ ରଖନ୍ତେ ବିଶ୍ଵାସ ।
ଲୀଳାଖଣ୍ଡ ବିବରଣୀ ଏଥୁ ହେଲୁ ଶେଷ
ଚକାଡ଼ୋଳା ଚନ୍ଦ୍ର ଭଣେ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।
(ଭକ୍ତି ଲୀଳା ଖଣ୍ଡ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ)

ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ

* ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଡାକ୍ତରୀ *

ବନ୍ଦନା

ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଭଗବାନ
ଜୟ ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପଦାଙ୍କ ନନ୍ଦନ ।
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଅଦୈତ ଆରୁର୍ଯ୍ୟ ଠାକୁର
ଜୟ ଜୟ ଆହ୍ଲାଦିନୀ ଶକ୍ତି ଚଦାଧର ।
ଜୟ ଜୟ ଭକ୍ତଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରୀବାସ ପଣ୍ଡିତ
ଜୟ ଜୟ ସାଧୁବୃନ୍ଦ ଗୌରପଦାଶ୍ରିତ ।
ଜୟ ଜୟ ଚତୁର ସମ୍ପଦା ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁବେ
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରବକ ପ୍ରେମିକ ଭକ୍ତସବେ ।
ଜୟ ଜୟ ନବଦୀପ ବୃନ୍ଦାବନ ବାସୀ
ଜୟ ଜୟ ଭକ୍ତେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନିବାସୀ ।
ଜୟ ଜୟ ନୈମିଷକାନନ ମୁନିଗଣ
ଜୟ ଜୟ ପୁରାଣ ପାଠକ ତପୋଧନ ।
ଜୟ ଜୟ ଗୁରୁଧାମ ସର୍ବଶାସ୍ତ୍ରଗଣ
ଜୟ ଜୟ ସର୍ବ ଦେବଦେବୀ ଶ୍ରୀଚରଣ ।
ଜୟ ଜୟ ବିଦ୍ଵା ବିନାଶନ ଗଣପତି
ଜୟ ଜୟ ମାହେଶ୍ଵରୀ ଦୁର୍ଗା ଭଗବତୀ ।
ଜୟ ଜୟ ଦେବ ଦେବ ପିଲେତନ ହର
ଜୟ ଜୟ ବିଶ୍ଵଗୁରୁ ପ୍ରଭୁ ବିଶ୍ଵନର ।
ଜୟ ଜୟ ଅଖିଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡନାଥ ହର
ଜୟ ଜୟ ବେଦପତି ବ୍ରହ୍ମା କୁଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଜୟ ଜୟ ଦେବର୍ଷି ନାରଦ ତପୋଧନ
ଜୟ ଜୟ ଶୁକ ସନକାଦି ରଞ୍ଜିତଗଣ ।
ଜୟ ଜୟ ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରିୟା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ଵତୀ
ଜୟ ଜୟ ବିମଳାଈ ମାତ ଭଗବତୀ ।
ଜୟ ଜୟ ରତ୍ନସମ୍ପଦ ବିନତା ନନ୍ଦନ
ଜୟ ଜୟ ନାଟ୍ୟଶାଳା ଶ୍ରୀଜଗମୋହନ ।
ଜୟ ଜୟ ଯଜ୍ଞବେଦୀ ମୁକତି ମଣ୍ଡପ
ଜୟ ଜୟ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ କଳାପ ।

ଜୟ ଜୟ ବେତାସ୍ତଳୀ ମହାମନୋହର
ଜୟ ଜୟ କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ ଶୋଭାସାର ।
ଜୟ ଜୟ ଚୂଡ଼ାଘର ଦ୍ଵାରପାଳଗଣ
ଜୟ ଜୟ ଚକ୍ରା ଅରୁଣସ୍ତମ୍ଭ ସ୍ଥାନ ।
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀନିର୍ମାଣ୍ୟ ଖଳା ମୁକୁତ୍ସାନ
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଭୋଗ ମଣ୍ଡପ ସୁଶୋଭନ ।
ଜୟ ଜୟ ସ୍ନାନବେଶୀ ଅପ୍ସର ସୁନ୍ଦର
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ହାଟସାର ।
ଜୟ ଜୟ ଦିବ୍ୟସ୍ଥଳୀ ଆନନ୍ଦ ବଜାର
ଜୟ ଜୟ ବାଇଶ ସୋପାନ ସୁରୁଚର ।
ଜୟ ଜୟ ଦେବଦେବୀ ବେତା ଚଉକତି
ଜୟ ଜୟ ଚୂଡ଼ାଣି ମଣ୍ଡପ ଶ୍ରୀଜଗତ ।
ଜୟ ଜୟ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ ପାକଶାଳ
ଜୟ ଜୟ ଚନ୍ଦନ ଅର୍ଗଳ ସୁମଞ୍ଜୁଳ ।
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଗନ୍ଧାରୀ ରତ୍ନସିନ୍ଧାସନ
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀ ଚକ୍ରାବଳି ମନୋରମ ।
ଜୟ ଜୟ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂର୍ତ୍ତି
ଜୟ ଜୟ ଧୂପ ଅବକାଶ ସେବା ମନ୍ତ୍ର ।
ଜୟ ଜୟ ସକଳ ସେବକ ପ୍ରଭୁଙ୍କର
ଜୟ ଜୟ ମହାଭକ୍ତଗଣଙ୍କ ପୟର ।
ଜୟ ଜୟ ସିଂହଦ୍ଵାର ପଟ୍ଟଚାପନ
ଜୟ ଜୟ ମେଘନାଦ ପ୍ରାଚୀର ଶୋଭନ ।
ଜୟ ଜୟ ଦୋଳବେଶୀ ମହାବେଶୀ ସ୍ଥାନ
ଜୟ ଜୟ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡିଚା ଭବନ ।
ଜୟ ଜୟ ଚନ୍ଦ୍ରଶର୍ପ ଲୟ ମହାବୀର
ଜୟ ଜୟ ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ମହୋଦଧିଧାର ।
ଜୟ ଜୟ ସର୍ବସାଧୁଧନୁଜ ଆସ୍ଥାନ
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଗୌର ଗନ୍ଧାରୀ ଦିବ୍ୟସ୍ଥାନ ।

ଜୟ ଜୟ ଜୟବନ୍ତ ଶ୍ରୀବାଳମୁକୁନ୍ଦ
 ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀବେଦବିଶାଳୁଣ ପାଦପଦ୍ମ ।
 ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀବରାହ ବାମନ ନୃସିଂହ
 ଜୟ ଜୟ ମାଳକଣ୍ଠ ଲେଳନାଥ ସହ ।
 ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ନିବାସୀ ଧବଜନ
 ବନ୍ଦନା କରୁଛି ସର୍ବ ସାଧୁଙ୍କ ଚରଣ ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଶକ୍ତି ଲାଗନେ ବଳାଇଛି ମନ୍ତ୍ର
 ସାଧକ ବୈଷ୍ଣବଗଣ ଦିଅ ହେ ଶକତି ।
 ସର୍ବେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି ଦିଅ ପାଦଧୂଳି
 ହରିବୋଲିଆ ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ କରେ ଅଳ ।

—X—

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କର ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରେ ପ୍ରବେଶ ଓ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଜୈମିନି ମହାର୍ଷିଙ୍କ ପରମ ସାଦର
 ଶୌନକ ମନ ପୁଚ୍ଛିଲେ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ।
 ଆହେ ବ୍ୟାସଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ପୁରାଣ ବକତା
 କହିଲତ ଠିକେ ଠିକେ ଲୀଳାଶକ୍ତି କଥା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜା ନାରଦଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
 ବିଲ୍ୱେଶ୍ୱରଙ୍କ ଛୁମୁରୁ ଗଲେ କେଉଁଠିରେ ।
 ଶ୍ରୀମଳାରଳେ ପ୍ରବେଶ ମାଳବ ରାଜନ
 ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭକଲେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ।
 ସପ୍ତପି ଆମ୍ବମାନଙ୍କୁ କହ ରୁଷିମଣି
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇବୁ ସର୍ବେ ତୁମ୍ଭ ମୁଖ ଶୁଣି ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଆହେ ସବୁ ମୁନିଗଣ
 ଲୀଳାଶକ୍ତି କଥା ଉଲ୍ଲେ କଲତ ଶ୍ରବଣ ।
 ଏବେ ସାବଧାନେ ଶୁଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କାହାଣୀ
 ନାରଦ ସହିତ ରଥେ ଯାନ୍ତି ନୃପମଣି ।
 ପୁରୋହିତଙ୍କ କନିଷ୍ଠ ଭାଇ ବନ୍ଦ୍ୟାପତି
 ସେହୁ ମଧ୍ୟ ନୃପତିଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯାଉଛନ୍ତି ।
 ତଳାଇ ଆଣିଲେ ରଥ ମାଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱର
 ସେହୁ ଲଙ୍ଗ ରହନ୍ତି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପୂର୍ବଦ୍ୱାରେ ।
 ପଥେଯାନ୍ତେ ଅମଙ୍ଗଳ ଦେଖିଲେ ରାଜନ
 ବାମଦକ୍ଷ ବାମଭୂଳ କରଇ ନର୍ତ୍ତନ ।

ପୁନଃ ପୁନଃ ଏହିପରି ଘଟେ ଅମଙ୍ଗଳ
 ତାହେଣି ନୃପତି ହେଲେ ଆତ୍ୟନ୍ତ ବକଳ ।
 ନାରଦଙ୍କୁ ପରୁଷତଳ ବିନୟ ରାଜନ
 କମ୍ପା ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଏ ଅଶୁଭ ଚିହ୍ନମାନ ।
 ବାମନେନ୍ଦ୍ର ନାରଦ ମୋର ବାମବାହୁ ଖୁରେ
 ଏହାର କାରଣ ମୁନି କହନ୍ତୁ ହେ ମୋରେ ।
 ରାଜତତ୍ତ୍ୱବର୍ତ୍ତୀ ମୁହିଁ ଭାରତ ମଣ୍ଡଳେ
 ତାର ବଦନ୍ତିତ କିଛି ନାହିଁ ଅକୁଶଳ ।
 ମଙ୍ଗଳ ଏ ଯାହା ବିଷ୍ଣୁ ଦର୍ଶନ କାରଣ
 ତେବେ ଅମଙ୍ଗଳ ଚିହ୍ନ ଘଟେ କି କାରଣ ।
 କିବା ଦୁଃଖ ହେବ ମୁନି କହ ପୁନଃଶ୍ରୁତି
 ତନିକାଳ କଥା ସବୁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବିଦିତ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବାଣୀଶୁଣି ତହୁଁ ତପୋଧ୍ୟାନ
 ସାନ୍ତୁନା ଦେଇ କହିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନ ।
 ଶୁଣ ରାଜନ ବାସାଦ ନ ଭାବ ଅନ୍ତର
 ଅଳ୍ପ ବିଦ୍ଧ ତବ ଶୁଭ ହୋଇବ ବସ୍ତୁର ।
 ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ଯେଉଁଜନ ଅଟଇ ସଂସାରେ
 ଶୁଭ 'ପୁଣି' ମିଳେ ତାକୁ ବିଦ୍ଧର ଉତ୍ତରେ ।
 ସତ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ରାଜତତ୍ତ୍ୱବର୍ତ୍ତୀ ନୁହେ ଆନ
 ସତ୍ୟ ଏହି ବିଷ୍ଣୁ କ୍ଷେତ୍ରେ ଅଛଇ ରାଜନ ।
 ମାତ୍ର ଯେଉଁହେତୁ ଯାହାକିଲ ହେ ଆପଣେ
 ସେହି ପ୍ରଭୁ ଅନୁରାଧାନ ଏଥୁ ବର୍ତ୍ତମାନେ ।
 ଯେଉଁଠି ଦର୍ଶନ କଲେ ଏ ବିଦ୍ୟାପତି
 ତାହା ପରଦିନ ଅନୁରାଧାନ ରମାପତି ।
 ଆବୃତ ହୋଇ ବାଲୁକା ବସ୍ତୁରେ ଶ୍ରୀହରି
 ପାତାଳକୁ ଗଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକ ପରିହରି ।
 ନାରଦଙ୍କ ମୁଖ ଶୁଣି ଦାରୁଣ ଉତ୍ତର
 ଅତିଶୟ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇଲେ ନୃପବର ।
 ସେ କଥାକୁ କୋଟି ବଜ୍ରାଘାତ ପ୍ରାୟ ମଣି
 ଅଚେତନ ହୋଇ ତଳ ପଡ଼ିଲେ ଧରଣୀ ।
 ଅତିଉଚ୍ଚ ରଥପରୁ ପଡ଼ିଲେ ରାଜନ
 ପ୍ରାଣହୀନ ହେଲ କି ଦେଖନ୍ତି ସବଜନ ।
 ହାହାକାରେ ଡାକନ୍ତି ଯେ ପାଣ୍ଡବମିତ୍ରଗଣ
 ପୁରୋହିତ ଆଦି ସର୍ବେ କରନ୍ତି ରୋଦନ ।
 ଅତି ବକଳେ କାନ୍ଦନ୍ତି ସବୁ ଧ୍ରୁବାଙ୍ଗ
 କାହିଁଗଲ ନରନାଥ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ତେଜେ ।

ରାଣୀମାନେ ଯେ କାନ୍ଦନ୍ତି କରି ହାହାକାର
 ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରି କାନ୍ଦେ ରାଜାର କୁମାର ।
 କପୁର ବାସିତ ସୁଶୀତଳ ଜଳଦହନ
 ଦନଦନ ମୁଖେ ପିଞ୍ଚ ବଳପନ୍ତ ଶୁଣି ।
 କପୁର ଅଗୁରୁ ମିଶା ଶୀତଳ ଚନ୍ଦନ
 ରାଜାଙ୍କର ସବାଙ୍ଗରେ ଜରନ୍ତି ଲେପନ ।
 କେହି କେହି ରୁମର ଆଲଟ ପଙ୍ଖାଧର
 ରାଜାଙ୍କ ବସ୍ତ୍ରଲଗନ୍ତି ନେତ୍ରେ ଅଶ୍ରୁଭର ।
 ତା ଦେଖି ନାରଦ ମୁନି ବସୁଧୁ ଅପାର
 ହସ୍ତହୋଇ ଯୋଗରେ ବସିଲେ ଧାତିକାର ।
 ରାଜାଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟ ଶୁଭ ଜାଣି ତପୋଧନ
 ଯୋଗଧାରଣ କରି ସେ ରଖିଲେ ଜୀବନ ।
 ସବେ ବହୁ ଯତ୍ନ କରୁ କରୁ ଯେ ଏମନ୍ତ
 ବହୁକ୍ଷଣେ ଚେତନ ପାଇଲେ ନରନାଥ ।
 ଉଠି ନାରଦଙ୍କ ପାଦେ ପଡ଼ଣ ବହନ
 କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଗଦଗଦେ କହନ୍ତି ବଚନ ।
 କେଉଁ ମହାପାପ ମୁହିଁ କଲି ଜନ୍ମାନୁରେ
 ସେ ଫଳେ ଏ ଦୁଃଖ ଆସି ଫଳିଲୁ ମୋହରେ ।
 ଏ ଜନମେ ମୁତ କିଛି ପାପ କରିନାହିଁ
 ମୋରେ ବିମୁଖ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀହରି କମ୍ପାଇଁ ।
 କାୟୁମନବଚନରେ ସ୍ବପ୍ନେ ବା କଥନେ
 ଅପରାଧ କରିନାହିଁ ସାଧୁ ଗୋ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ।
 ରାଜଧର୍ମେ ନିତ୍ୟନୈମିତ୍ତିକ କର୍ମମାନ
 ସେ କର୍ମକୁ ମୁଁ ତ ଗୁଡ଼ି ନାହିଁ କଦାରନ ।
 ଦେବତା ଅତିଥି ଭୃତ୍ୟ ରାଷି ପିତୃଗଣ
 ବନ୍ଧୁବର୍ଗ ମୋଠାରେ ଆଶ୍ରିତ ଯେତେଜନ ।
 ଏମାନଙ୍କୁ କେବେ ଦେଇ ନାହିଁ ଅପମାନ
 ତେବେ କମ୍ପାମୋତେ ଡାଗ କଲେ ଭଗବାନ
 ପଞ୍ଚ ଦଶ ଅପରାଧ କାଳ ସର୍ପ ପରି
 ବସ୍ତୁରେ ନ କରେ କେବେ ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ବିରୁଦ୍ଧି ।
 ତେବେ କମ୍ପା ପରିତ୍ୟାଗ କଲେ ମୋତେହର
 ଏଣୁ ମୁଁ ମହାପାତକୀ ଆହେ ତପସ୍ବରା ।
 କେଡ଼େ ଭାଗ୍ୟ ଚରିତ ଅର୍ଜ୍ଜୁନେ ବିଦ୍ୟାପତି
 ଚର୍ମଚକ୍ଷୁରେ ସାକ୍ଷାତେ ଦେଖିଲେ ଶ୍ରୀପତି ।
 କହୁଁ କହୁଁ ଅନୁରାଗ ବଢ଼ିଲା ସେକାଳେ
 ନାରଦଙ୍କୁ ଚାହିଁ ପୁଣି କହିଣ ଲୁଟିଲେ ।

ବିଷାଦେ ଅତି ବିକଳେ ତାହାଙ୍କର ମନ
 କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କରଯୋଡ଼ି କଲେ ନିବଦନ ।
 ମୋହର ଦଇନ୍ୟ ଶୁଣି ଆହେ ମହାମୁନି
 ଭୁମ୍ଭେତ ଶ୍ରୀହରି ଭକ୍ତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନ ।
 ଜାଣି ଜାଣି ମୋତେ ଏତେ ପରି କରାଇଲ
 କିକାରଣେ ରାଜ୍ୟ ଚ୍ୟୁତ କରାଇ ଆଣିଲ ।
 ଯାହାକାଳେ ନ କହିଲ ହେବ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା
 ବିପ୍ରଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଅଶାଇ ଦେଖାଇଲ ଆଶା ।
 ଭୁମ୍ଭ ବାକ୍ୟେ ସ୍ତବ୍ଧ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହେଲେ ଦିନଗଣ
 ବାଳୀ ବୃଦ୍ଧି ଗୁଡ଼ି ଯା ଆସିଲେ ପ୍ରଜାଜନ ।
 କେମନ୍ତେ ବଞ୍ଚିବେ ସବେ କେଉଁ ଉପାୟରେ
 ଏ ହେତୁ ଭ୍ରାତଲଣି ମୋର ମନେ ବିଶେଷରେ ।
 ମୋର ଦୃଢ଼ ଗ୍ରନ୍ଥ ନ ଦେଖିଲେ ନାରାୟଣ
 ନିଶ୍ଚୟ କହୁଛୁ ଚେତବ ଏ ଗୁରୁ ପ୍ରାଣ ।
 ମୁହିଁ ଜୀବନ ହାରିଲେ ଆତ୍ମ ମୁନମଣି
 ମୋହର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ କେ ପାଳିବ ପୁଣି ।
 ଏତେ ଦୁଃଖ ହୋଇଲେ ଭୁମ୍ଭେ ଏକା ସିନା
 ସକଳ ଆଶା ଭରସା ହେଲା ମୋରତନା ।
 ଲଲଟରେ ଯଦା ଲଳିତାଥିଲା ତା ଦୃଷ୍ଟି
 ଏବେ ମୋର ଅନୁରୋଧ ଶୁଣି କିନା ଭଲ ।
 ମୋର ପୁତ୍ରକୁ ମାଳବ ଦେଶେ ଘେନି ଯାଅ
 ସେଠାରେ ଅବଳମ୍ବରେ ନୃପତି କରାଅ ।
 ପ୍ରଜାପାତ୍ର ମୋର ସମ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ
 ଭୁମ୍ଭର ଚରଣେ ଏତେ ହେଉଛୁ ବିନୟୀ ।
 ମୋର ସଙ୍ଗେ ରାଜାମାନେ ଆସିଛନ୍ତି ଯେତେ
 ମୋ ପୁତ୍ର ସଙ୍ଗେ ଯାଆନ୍ତୁ ମାଳବେ ସମସ୍ତେ ।
 ଯେଉଁପରି ନୃପେ ଛନ୍ତି ମୋର ଆଜ୍ଞାବର୍ତ୍ତୀ
 ତେସନେ କରନ୍ତୁ ମୋ ପୁତ୍ରକୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ।
 ତାର ଆଜ୍ଞା ପାଳି ନୃପେ ସବୁ ଶୁଭେ ଥାନ୍ତୁ
 ଯେ ଯାହାବିଧ୍ୟରେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ପାଳନ୍ତୁ ।
 ଆଉ ମୁଁ ନିଜ ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ ନ ଯିବି
 ନିରାହାର କରି ଏହି ସେତେ ରହୁଥିବି ।
 ଶ୍ରୀଧାଳମାଧବଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମ ଧାୟି
 ସର୍ପଳ କରିବି ଜନ୍ମ ସତ୍ୟ କହିଲୁ ।
 ଏ ମୋର ପ୍ରତିଜ୍ଞା କେବେ ନ ହୋଇବି ଆନ
 ଶ୍ରୀହରି ଚରଣ ପଦ୍ମେ ଲଗାଇବି ଧାନ ।

ଏମନ୍ତେ ବିଳାପ କରି କହେ ଦଣ୍ଡଧାରୀ
 ଶୁଣି ମନେ ସନ୍ତାପିତ ହେଲେ ଚପରୁଣ ।
 ପ୍ରବୋଧ ବଚନେ ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାରଲେ ଧୀରେ
 ବୋଇଲେ ଶୋକ ନ କର ଏତେ ଅଧର୍ମ୍ୟରେ
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଭକ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ପୁପୁଷ୍ଟିତ
 ପରମ-ଦୟାଳୁ ସର୍ବ ଗୁଣେ ଗୁଣବନ୍ତ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣରବନ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ବୈଷ୍ଣବ ଅଗ୍ରଣୀ
 ମହାକର୍ତ୍ତାଶାଳୀ ରଜତସବର୍ଣ୍ଣୀ ପୁଣି ।
 ସୁଜାଣ ଚକ୍ରର ହୋଇ ହେଉଛ ଅବୁଦ୍ଧା
 ମୋହର ବଚନେ ଯେଉଁ ଧର ମହାରଜା ।
 କହିଲି ଯା ବିଷ୍ଣୁ ପରେ ବହୁତ ମଙ୍ଗଳ
 କାହିଁକି ନ ଶୁଣି ତାହା ହେଉଛ ବିକଳ ।
 ମୁକ୍ତିମୟ ସାକ୍ଷାତ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦରଶନ
 ଅନେକ ଜନ୍ମର ଏହା ମଙ୍ଗଳ କାରଣ ।
 ଅବାଧୁତ ହରିଲୀଳା କେ କରେ ନିଶ୍ଚୟ
 ଜୀବନ୍ତକୁ ମୁହିଁ ମଧ୍ୟ ନ ଜାଣେ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ସର୍ବଦା ମୋହର ବାସ ଶ୍ରୀହରି ଚରଣେ
 ଦୃଢ଼ ଭକ୍ତି କରିଥାଏ ମନେ ଅନୁଷ୍ଠଣେ ।
 ତେବେ ମୁହିଁ ବେଳେବେଳେ ମାୟାରେ ଭୁଲଇ
 ସେ ବିଷ୍ଣୁ ମାୟାରୁ ବର୍ତ୍ତି ପାର ନାହିଁ କେହି ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ମାୟା ଅଟେ ସମୁଦ୍ର ଅପାର
 ବହୁ ଜନ୍ମେ ତରିବାକୁ ଶକତି କାହାର ।
 ଦେଖ ତାଙ୍କ ନାଭିପଦ୍ମ ଗୁହ୍ୟାଙ୍କ ଉପୃଷ୍ଠି
 ନିତ୍ୟ ଏକାକ୍ଷରେ ଗୁହ୍ୟା କରୁନନ୍ତି ସୁତ ।
 ତଥାପି ସେ ବିଷ୍ଣୁ ମାୟା ନ ପାରନ୍ତି ଜାଣି
 ଅନ୍ୟ ଜନ କେବା ଆଉ ଅଛି ଏ ଧରଣୀ ।
 କହିଲଇଁ ସେହି ମାୟାଧାରୀଙ୍କ ସ୍ଵଭାବ
 ବିଶେଷ କହୁଛି ପୁଣି ଶୁଣ ଏକ ଘରବେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା ତୁମ୍ଭେ ମହା ଭାଗ୍ୟବାନ
 ସିଦ୍ଧବନେ ନାହିଁ କେହି ତୁମ୍ଭର ଧ୍ୟାନ ।
 ସେହି ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଦାରୁମୟ ଗୁରୁମୂର୍ତ୍ତି
 ଯତ୍ନକରି ନିର୍ମାଣ କରଅ ନରପତି ।
 ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋକ୍ଷଦାତା ମୂର୍ତ୍ତିଗଣ
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇବେ ସର୍ବେ କରି ଦରଶନ ।
 ସେହି ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରତି
 ଭୁବନ ଭରି ତୁମ୍ଭର ନାମ ହେବ ଖ୍ୟାତି ।

ସାକ୍ଷାତ ସେ ଗୁହ୍ୟା ସୁଜନନ୍ତ ରସଚର
 ଏ କାର୍ଯ୍ୟେ ସେ ସନ୍ନାୟ ଅଛନ୍ତି ନରନ୍ତର ।
 ମୋତେ କହିନନ୍ତି ଯାହା ତୁମ୍ଭର ନିମନ୍ତେ
 ସେକଥା କହୁଛି ଏବେ ଶୁଣ ଏକକ୍ଷରେ ।
 ମୋ ପିତା ବୋଇଲେ ହସି ଶୁଣ ହେ ନାରଦ
 ଯାହା କହୁଅଛି ମୁହିଁ କର ହୃଦବୋଧ ।
 ମାଳବଦେଶେ ଅବନ୍ତୀ ରାଜଧାନୀ ଜାଣ
 ତହିଁ ରଜତସବର୍ଣ୍ଣୀ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାମ ।
 ସେ ଯେ ପରମ ଭକ୍ତ ଅଟେ ହରିଙ୍କର
 ଶୀଘ୍ର ସେହି ନୃପପାଶେ ତଳ ମୁନବର ।
 ମାଳାଦ୍ଵିଜ ଯାଏ ରଜା ମାଧବ ଦର୍ଶନେ
 ତହିଁ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହରି ଯମର ପ୍ରାର୍ଥନେ ।
 ଶିଶୁରଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଆନକରେ ଶକ୍ତିକାର
 ଏଥେ ସେହେଲେ ଶୋକ ନ କରଇ ନୃପବର ।
 ପଞ୍ଚମ ନନ୍ଦନ ମୋର ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ପ୍ରତି
 କହିବ ନାରଦ ତୁମ୍ଭେ ଏ ମୋର ଭ୍ରାତୃ ।
 ସହସ୍ରକ ଅଶ୍ଵମେଧ କଲେ ସେ ରାଜନ
 ପ୍ରସନ୍ନ କରଇ ମୁହିଁ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ ।
 ଶ୍ଵେତଦ୍ଵୀପରୁ ତାହାଙ୍କୁ ତହିଁ ଦେନପିବ
 ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂର୍ତ୍ତିରେ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯେ କରିବ ।
 ଏବେ ରଜା ମାଳବିରିଠାରେ ବାସକରି
 ଆନନ୍ଦମନରେ ଜଗଦଶଙ୍କୁ ସୁମରି ।
 ସହସ୍ରକ ଅଶ୍ଵମେଧ କରି ଅନୁଷ୍ଠାନ
 ଅତିହେବ ବିଷ୍ଣୁପଦ କରୁ ଆରାଧନ ।
 ଯଜ୍ଞ ଅନ୍ତେ ଦେଖିବ ସେ ବିଷ୍ଣୁ ଦାରୁମୟ
 ସେ ଦାରୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମୁହିଁ କରିବ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ପ୍ରଶଂସାକରି ରାଜାକୁ କହିବ ଏ ଗିର
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଭାଗ୍ୟ ହେବେ ଏହି ଅବତାର ।
 ପୂର୍ବେ ସେ ପାଷାଣମୟ ଇନ୍ଦ୍ରମାଳମଣି
 ଗୁରୁମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଆପେ ଥିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ।
 ଦରଶନ କରି ତାର ସୁରୋହତ ଭାତ
 ସର୍ବଶୁଭେ ଜଣାକରି ଅଛି ଭଲେ ସେତ ।
 ଏବେ ସେହି ଭଗବାନ ଦାରୁଦେହ ଧରି
 ମାଳାତଲେ ଅବତାର ହେବେ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୁରୁ ।
 ଏଠୁ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମନେ କାତର ନ ହେବ
 ଅବଶ୍ୟ ତାହାର ବାଞ୍ଛା ସଫଳ ହୋଇବ ।

ଏହିପରି କେତେମତେ ପିତା ପ୍ରଜାପତି
 ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନେ ମୋ ଆଗରେ କହିଛନ୍ତି ।
 ହେ ନୃପଶେଖର ତୁମେ ଭାବନା ନକର
 ନିଶ୍ଚୟ ମନକାମନା ପୂର୍ବକ ତୁମ୍ଭର ।
 ଶଙ୍ଖନାଭ ଶେଷ ଅଗ୍ରେ ମାଳକଣ୍ଠ ହର
 ପାର୍ବତୀଙ୍କ ସାଥେ ବହରନ୍ତି ନରନ୍ତର ।
 ସେହିସ୍ଥାନ ଅଟଇ ସୁଗମ ମନୋହର
 ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବ ଅଶ୍ରୁମେଧ ଯଜ୍ଞକର ।
 ଯଜ୍ଞ ନମନ୍ତେଣ ତହିଁ ନିଶମାଣି ଘର
 ସେହି ଗୃହେ ବାସକର ସହସ୍ର ବସର ।
 ସର୍ବବ୍ୟାପୀ ନାଶେ ପଳ ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ
 ନୃସିଂହ ମୁରତି ଗୋଟି କରିବ ସ୍ଥାପନ ।
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ତୁମ୍ଭେ ତାହାଙ୍କୁ ପୂଜିବ
 ଆନନ୍ଦ ମନରେ ତହୁଁ ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭିବ ।
 ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଳମ୍ବ ନକର ରଜନ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନ ଏହା ସୁନଶ୍ରୁୟ ଜାଣ ।
 ଏମନ୍ତେ ନାରଦ ମୁନି ପରମ ହରଷେ
 ବୁଝାଇ କହିଲେ ରଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ପାଶେ ।
 ଜୈମିନି ରାଶି କହନ୍ତି ମୁନିଙ୍କ ସମାଜେ
 ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ଶ୍ରୀହରି ପାଦପଦ୍ମ ଭଜେ ।

—୫୫—

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର ନୀଳାଦ୍ରି ଗମନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଜୈମିନି ତପୋଧନ
 ଆନନ୍ଦ ମନେ କହନ୍ତି କରି ହରି ଧ୍ୟାନ ।
 ଆହେ ମୁନିମାନେ ସବେ ମନ ଦେଇ ଶୁଣ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର ଯଥା ମାଳାଦ୍ରି ଗମନ ।
 ନାରଦଙ୍କ ମୁଖୁଁ ଶୁଣି ସେ ଭକ୍ତ ରଜନ
 ଶୋକ ପରିହରି ହେଲେ ଆନନ୍ଦିତ ମନ ।
 ମାଳକଣ୍ଠ ସ୍ଥାନେ ଗଲେ ନାରଦଙ୍କ ସାଥେ
 ହର ଗଉରାଙ୍ଗି ପୂଜାକଲେ ବଧୂ ମତେ ।
 ବେନିକର ଯୋଡ଼ି ଆରମ୍ଭିଲେ ତହିଁ ସ୍ତୁତି
 ସେହି ସ୍ଥାନେ ରଥ ରୁହାଇଣ ନରପତି ।
 ଅନ୍ୟ ରଜାଗଣ ଆଉ ପ୍ରଜାଙ୍କର ସଙ୍ଗେ
 ବାହାର ହୋଇଲେ ତହୁଁ ମନ ଅନୁରାଗେ ।

ବଶେଷ ଭାବେ ହୃଦୟ ପଶେଇ ବଦନେ
 ତଳତଳ ନୃପତି ମାଳିନୀର ଦାନଶନେ ।
 ପର୍ବତକୁ ଉଡ଼ିବାକୁ ପଥ ସେ ଦର୍ଶନ
 ମନୁଷ୍ୟର ସାଧ୍ୟ ନାହିଁ କଲ୍ପନ ବସନ ।
 କେହି କେବେ ସେ ଗିରିର ନପାରନ୍ତି ସାଇ
 ସହଜ ସୁଗମ ମାତ୍ର ନିବିଡ଼ାୟ ପାଇଁ ।
 ତଥାପି ନାରଦ ସଙ୍ଗେ ଗମନ କାରଣେ
 ଦେବ ଗତିରେ ଉଡ଼ିଲେ ସେହି ସଂଜନେ ।
 ଉଚ୍ଚ ମାତ ସ୍ଥାନ ସବୁ ଦୂର ସମସର
 ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ସର୍ପମାନେ ଅତି ଭୟଙ୍କର ।
 ବନହସ୍ତୀମାନେ ସବେ କରନ୍ତି ଗର୍ଜନ
 ସିଂହ ବ୍ୟାଘ୍ର ଗଣ୍ଡାର ଭଲ୍ଲୁକ ଅଗଣନ ।
 ନିଭୟେ ବୁଲନ୍ତି ସବେ ପର୍ବତ ଉପରେ
 ଭୟେ ପ୍ରବେଶି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟମରେ ।
 କୋଟି କୋଟି ମୃଗମାନେ କରନ୍ତି ଭ୍ରମଣ
 ନାନା ଭଳି ତରୁଲତା ବିଶଇ ଶୋଭନ ।
 ମାଳ ଶିଳାମାନ ପଡ଼ିଅଛି ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ
 ତାହା ଦେଖି ଭ୍ରମର ମଣ୍ଡଳୀ ଜନ୍ମେ ମନେ ।
 ଗିରି ନିତମ୍ବେ ଲଗଇ ମିଛ ତେଉମାନ
 ସେ ଶୋଭା ଦେଖି ମୋହିତ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ।
 ଶେତ ବର୍ଣ୍ଣ ସିନ୍ଧୁ ଜଳ ମାଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଗିରି
 ଏକସ ମିଳନେ ଦଶେ ଅପ୍ସର ମାଧୁରୀ ।
 ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରଜା ନିଜକୁ ପାଶୋରେ
 ଅନନ୍ତ ସହିତ କବା ମଧ୍ୟବ ବହରେ ।
 ଅନୁମାନ କରି ପୁଣି ନିଶ୍ଚାସ ଛାଡ଼ଣ
 ଗିରି ଉପରେ ଉଡ଼ିଲେ ସେହି ଦ୍ଵିଜଗଣ ।
 ସେଠାରେ କୃଷ୍ଣ ଅଗୁରୁ ତରୁର ତଳରେ
 ବିରଜନ୍ତୁ ଭଗବାନ ନୃସିଂହ ରୂପରେ ।
 କୋଟି ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ନାଶେ ଯାହାଙ୍କ ଦର୍ଶନ
 ସକଳ ଆପଦ ଭୟ କରନ୍ତି ନାଶନ ।
 ଭୟଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରଭୁ ମେଲିତ ବଦନ
 କରେ ଜଟାଭର ଅତି ବିକଟ ଦର୍ଶନ ।
 ଉଗ୍ର ବେନି ନେସ ତାଙ୍କ ଅତି ଭୟଙ୍କର
 ଅଗ୍ନି ଶିଖା ଜଳେ ଯେହ୍ନେ ନୟନ ଭରତ ।
 ଭେଦଲେ ମେଦିମା ପ୍ରଭୁ ପାଦ ଆଦାତରେ
 ଦୁଇ ଛାଦପଦ୍ମ କଲେ ପ୍ରବେଶ ତହିଁରେ ।

ଦୈତ୍ୟ ବସ ବିଦାରଣ କରନ୍ତି ଦିକରେ
 ଆଉ ଦୁଇ ହସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଧରେ ।
 ମୟଙ୍କେ ରହ କରାନ୍ତି ମୁକୁଟ ଶୋଭନ
 ସେଠାକୁ ପାଇ ସକଳେ କଲେ ଦରଶନ ।
 ନାରଦ ସାଧର୍ଣ ହେତୁ ନିର୍ଭୟ ହୋଇଣି
 ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ସବେ କର ଦରଶନ ।
 ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ନମସ୍କାର କଲେ ସବଜନ
 ସକଳ ଦୁଃଖ ସନ୍ତାପ ହୋଇଲ ମୋଚନ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା ଦେଖି ନୃସିଂହ ମୁରତି
 ସତ୍ୟ ବୋଲି ମଣିଲେ ସେ ନାରଦ ଭାଉଜ ।
 ଭାବ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟୟ ହୋଇଣ ରଜନ
 ନାରଦେ ଗୁହଁ କହିଲେ ବିନୟ ବଚନ ।
 ଶୁଣ ମହାମୁନି ମହାଜ୍ଞାନୀ ହେ ଗୋପାଳ
 ଏତେ ଦିନେ ଚରିତାର୍ଥ ହୋଇଲି ମୁହଁ ।
 ଯଦ୍ୟପି ନୃସିଂହ ମୁଣି ମହା ଭୟଙ୍କର
 ତେବେ ସାଧୁମାନଙ୍କ ଆରାଧ୍ୟ ନିରନ୍ତର ।
 ମୋ ସମ ସକଳେ ଭୟେ ପଳାବନ୍ଧୁ ଦୂରେ
 ତେବେ ତବ ସଙ୍ଗ ହେତୁ ଦେଖିଲି ପ୍ରଭୁରେ ।
 ଅଶେଷ ପାତକୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଲି ଏ ସ୍ଥାନେ
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇଲି ତବ ପ୍ରସାଦ କାରଣେ ।
 ଅତି ଭୟଙ୍କର ଭଗବାନ ନରହର
 ଅଳ୍ପ ଜନେ ନ ପାରିବେ ଆରାଧନା କରି ।
 ଏବେ ଏକ ନିବେଦନ ଶୁଣ ମହାପତି
 କେଉଁ ସ୍ଥାନେ ଥିଲେ ମାଳମାଧବ ମୁରତି ।
 ଦାୟାକରି ସେହି ସ୍ଥାନ ଦେଖାଅ ହେ ମୋତେ
 ଶୁଣି କର ଧରି ମୁନି ଦେଖାନ୍ତି ନୂନାଥେ ।
 ଏ ଯେ କଳ୍ପବଟ ବୃକ୍ଷ ଯେଣ ହେ ରଜନ
 ଯୋଜନେକ ପରିସର ଉଚ୍ଚ ଦ୍ଵିଯୋଜନ ।
 ଏହି ଚନ୍ଦ୍ର ମୁକ୍ତି ଦାତା ପରମ-ପାବନ
 ଗୁପ୍ତାକୁ ଛୁଇଁଲେ ଦୁଃଖେ କଳ୍ପିତ ବନ୍ଦନ ।
 ଏହି ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ଯାର ହୁଅଇ ମରଣ
 ସେହି ପ୍ରାଣୀ ମୁକ୍ତି ପାଏ ସର୍ବଦା ନ ମଣ ।
 ବଟବୃକ୍ଷ ରୂପ ଏହି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ
 ଦରଶନ ମାତ୍ରେ ପାପୁ ମୁକୁଳନ୍ତି ଜନେ ।
 ସେ ଜନ ଏହାକୁ ପୂଜି ଶ୍ରବେ ପ୍ରବ କରେ
 ତାହାର ଯେ କେତେ ପୁଣ୍ୟ କେବା କହିପାରେ ।

ଏ ବଟ ପଶ୍ଚିମେ ନରସିଂହଙ୍କ ଉତ୍ତରେ
 ଥିଲେ ସେ ମାଧବ ଧରି ଗୁରୁ କଳେବରେ ।
 ସେ ପ୍ରଭୁ ପୁଣି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହ କରି
 ଏହି ସ୍ଥାନେ ବିରାଜିବେ ଶୁଭେ ଅବତରି ।
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଆଳୟ ଶ୍ଵେତଦ୍ଵୀପରେ ଯେସନ
 ଜମ୍ବୁଦ୍ଵୀପରେ ତେସନେ ଏହୁ ନିଜସ୍ଥାନ ।
 ଅତି ଗୁପ୍ତସ୍ଥାନ ଏହି ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ
 ପ୍ରକାଶ ନକରି ହରି କରନ୍ତି ଗୋପନ ।
 ମୋକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ ଏହି ସ୍ଥାନ ପ୍ରାଣୀମାନେ
 ଅବଶ୍ୟାସ କରନ୍ତି କେବଳ ପାପୀ ଜନେ ।
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରତିମା ଯେବା ନିର୍ଦ୍ଦାଣି ଯତନେ
 ଏ ସ୍ଥାନେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରେ ଭକ୍ତି ଯୁକ୍ତ ମନେ ।
 ଅନୁକାଶେ ସେହି ଜନ ମୋକ୍ଷ ଲଭ କରେ
 ଚଉବର୍ଗ ଫଳ ପାଏ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ବରେ ।
 ସ୍ଵୟଂ ମହା ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଆପଣେ ଆସିବେ
 ନିଜେ ବ୍ରହ୍ମା ଆସି ଭଲେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବେ ।
 ସେହି ପ୍ରଭୁ ମୁକ୍ତିଦାତା ଜଗତ ଶ୍ଵର
 ବିରାଜିବେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଆହେ ନୃପବର ।
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ବହୁଭାବ୍ୟ ଅଟଇ ତୁମ୍ଭର
 ଅବତାର କରାଇବ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ।
 ଅବଶିଷ୍ଟ ଆବର ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାନ
 ନିମିତ୍ତ ଅଛଇ ଏହା ଶୁଣି ସି ରଜନ ।
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଅନୁଗ୍ରହ ହେତୁ ସାଧୁଗଣେ
 ନାନା ଅବତାର ହରି ହୁଅନ୍ତି ଆପଣେ ।
 କାରଣ ଅନ୍ତେ ସେ ପୁଣି ଶହାନ୍ତ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାନ
 କାରଣ ରହିତ ନିଷ୍ଠା ଥାନ୍ତି ଏଥୁ ଜାଣ ।
 ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଟେ ସର୍ବ କ୍ଷେତ୍ର ଧାର
 ଅପ୍ରାକୃତ ତୁମି ବୋଲି ମାନସେ ବିଚାର ।
 ଶ୍ଵେତଦ୍ଵୀପେ ଯେସନେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିଷ୍ଠା ସ୍ଥାନ
 ସେହିଠାରୁ ଉପାଦାନ ଅବତାର ମାନ ।
 ଏଥୁ ମଧ୍ୟ ରହି ସଦା ଆପଣେ ଶ୍ରୀହର
 ଆପଣା ଅଂଶମାନଙ୍କୁ ସର୍ବସ ପ୍ରଭୁର ।
 ପ୍ରକାଶେ ମନ୍ଦର କାଞ୍ଚି ପୁଷ୍କର ଆଦିରେ
 ତତ୍ତ୍ଵ ମୂଳରୁ ଅଙ୍କୁର ଉତ୍ପତ୍ତି ପ୍ରକାରେ ।
 ନାନାପ୍ରାଣୀ ନାନା ଦେଶେ କ୍ଷେତ୍ର ପୂରଣେ
 ଏହାଙ୍କର ଜାଣ ଅଶିଷ୍ଟ ଅବତାରମାନେ ।

ଏଥୁ କଦାପି ସଖୟ ନକର ହେ ନୃପ
ସବୁର ମୁକତି ଏହି ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ରୂପ ।
କ୍ଷଣେକ ପ୍ରଭୁ ତେଜନ୍ତି ନାହିଁ ନିଜ ସ୍ଥାନ
ଦେହ ଛାଡ଼ି ଆତ୍ମା ଯେହ୍ନେ ନକରେ ବିଶ୍ରାମ ।
ଏବେ ଯେ ହୋଇବେ ସେହି ପ୍ରଭୁ ଅବତାର
ସକଳ ପ୍ରଥମେ ଜ୍ଞାନ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର ।
ତେବେ ସେହି ପ୍ରକାଶ ଜାଣିବେ ଅନ୍ୟ ଜନ
ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣ ହେ ରାଜା ଏ ସବୁ କଥନ ।
ଏମନ୍ତେ ଦର୍ଶନ କରାଇଲେ ସେହି ସ୍ଥାନ
ଦେଖି ପ୍ରେମ ଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜାର ନୟନ ।
ବିକଣିତ ହେଲ ଅଙ୍ଗେ ପୁଲକର ଦାମ
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ନୃପତି ତହିଁ କରଇ ପ୍ରଣାମ ।
ପ୍ରକାଶ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ମନେ ମନେ ଧ୍ୟାୟ
କରଯୋଡ଼ି ସ୍ତବ କରେ ଗଦଗଦ ହୋଇ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଦେବ ଜଗତ ଶିଶୁର
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ କମଳାଙ୍କ ବର ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦାପାଣି
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ବିଶ୍ଵର ବିରାଣୀ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଭକ୍ତଜନ ଶ୍ରବଣାନ୍ତ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ବ୍ରାହ୍ମଣଗୋସାଇଁ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ହରି ଘନଜନ ବନ୍ଧୁ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ହେ କରୁଣାସିନ୍ଧୁ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଗୋ-କୁହ୍ମଣ ହିତକାରୀ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଗୋଲେଇ ବିହାରୀ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ ପ୍ରାଣଧନ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀମଧୁସୂଦନ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ହରି ମୁକତି ପସରୀ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଦୁଃଖୀଜନ ଦନସରୀ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଆର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ତ୍ତ ବଧୂସନ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଗରୁଡ଼ ଆସନ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ହେ ଶୈଳେଇଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ନଟବର ଠାଣି ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଶ୍ରୀରାବିନ୍ଦ ବନମାଳୀ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦରିଦ୍ର-ସଖାଳି ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ନର ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷ୍ମୀନ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ବାଣୀଦାମାଳୁନାକରୁ ।

ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ହରି କୌସୁଭ ମଣ୍ଡନ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଦୁର୍ଗା ଶେନ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ନର ଯଶୋଦା ନନ୍ଦନ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଗୋପୀ ହୃଦୟ ଚନ୍ଦନ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ହରି ବୃନ୍ଦାବନଚନ୍ଦ୍ର
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ମୁରରୀ ମୁକୁନ୍ଦ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ କୃଷ୍ଣ କେଶବ କଂସାରୀ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଗିରି ଗୋବର୍ଦ୍ଧନଧାରୀ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ହରି ବୈକୁଣ୍ଠ ବାମନ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ନବଦନ ଶ୍ୟାମ ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ନବ ଲବଣ୍ୟ ମୁରତି
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ରାଧା ପ୍ରାଣପତି ।
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ଦେବ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ନମସ୍ତେ ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଛବି ଅଭରାମ ।
ଦୋର ଭବସିନ୍ଧୁରେ ବୁଡ଼ିଆନ୍ତି ଯେହ୍ନେ
ଚାହାନ୍ତି ହେଲେ ଭକ୍ତାର କର ମହାବାହୁ ।
ଆହେ କୈବଲ୍ୟ ଦାୟକ ଅରକ୍ଷ ରକ୍ଷଣ
ପତିତ-ପାବନ ଦେବ ଅମୋକ୍ଷ ମୋକ୍ଷଣ ।
ଅପାର ମହିମାମୟ କରୁଣା-ବାହୁ
ଆଶ୍ରିତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ଯାଚନ୍ତିଅ ନବନିଧି ।
ସିତାପେ ତାପିତ ସଦା ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ
ତୁମ୍ଭନାମ ଭଜି ସୁଖୀ ହୋନ୍ତି ସେ ବଧାନେ ।
ଭକ୍ତଶ୍ରବେ ଯେହ୍ନେ ତୁମ୍ଭ ଲଳାଗୁଣ ସୁରେ
ଭୁକ୍ତି ମୁକ୍ତି ସେ ଗୋଡ଼ାଇ ଆନ୍ତି ତା ପଛରେ ।
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ସେ ତୁମ୍ଭନାମ ରଚେ ନିରବଧି
ଅବଳମ୍ବେ ଦାନ କର ତାକୁ ସବସିଦ୍ଧି ।
ତୁମ୍ଭଗୁଣ ଘୋଷେ ଯେହ୍ନେ ପରମ-ବିଶ୍ଵାସେ
ଆପଣା ପାର୍ଶବ କରି ରଖ ତାକୁ ପାଶେ ।
ଅନୁରାଗେ ତବ ପାଦପଦ୍ମ ସେବାକର
ସେ ପ୍ରାଣୀ ରହଇ ସୁଖେ ସନ୍ତାପ ପାଶୋର ।
ମୁଁ ସେ ଅତି ଘନସ୍ନାନ ଅଧମ ପାମର
ଏକମାତ୍ର ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରଭୁ ଆଶ୍ରୟ ଯୋହର ।
ମୋରେ ଅନୁଗ୍ରହ କର ହେ ଭକ୍ତବତ୍ସଳ
ଆତ୍ମା-ବାଧକ ତୁମ୍ଭେ ଅବଳର ବଳ ।
ପ୍ରବେ ତୁମ୍ଭେ ଯେଉଁ ଅନୁପମ ମୁଖିଧର
କାକପକ୍ଷୀକ ମୁକତି ଯାଚିବେଲ ହରି ।

ପୁଣି ସେ ମୋହନ ମୂର୍ତ୍ତି ଏ ମୋର ନୟନେ
ଦର୍ଶନ କରା ପ୍ରଭୁ ଆଜି ଶ୍ରୀଚରଣେ ।
ଏ ବନ୍ଧୁ ଅନ୍ୟରେ ମୋର ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ
ଦେଖିବି କେବଳ କଳା ଶ୍ରୀମୁଖ-ନଳିନୀ ।
ଏହିରୂପେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବେନକର ଯୋଡ଼ି
ସୁବଳରେ ଭକ୍ତିଭାବେ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗରେ ପଡ଼ି ।
ସର୍ବାଙ୍ଗ ତିନୁଇ ତାର ନୟନର ଜଳେ
ଧରଣୀପରେ ଲେଟାଇ ପ୍ରେମ-ଭାବ ଶ୍ରେଣେ ।
କି କହିବି ସେ ରଜାର ଅଟଳ ଭକ୍ତି
ପାଦପଦ୍ମେ ସମର୍ପିଛି ଦେହ ପ୍ରାଣ ମତି ।
ବଦନେ ରଟିଛି ରଜା ମାଧବ ମାଧବ
ଧନ୍ୟ ତାର ଜନ୍ମକର୍ମ ଧନ୍ୟ ତାର ଭାବ ।
ସେହି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନର ଯେ ଦାସ ଅନୁଦାସ
ତାଙ୍କ ଦାସ ଦାସ ଭାବେ ମୁଁ ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ।

—୧୫୫—

ରଜାର ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା

ଜୈମିନି ଭବାତ

ଏହିରୂପେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କରନ୍ତେ ବନ୍ଦନ
ଅନ୍ତର୍ଗତେ ଆଜି ଯେ କହିଲେ ଭଗବାନ ।
ଆହେ ରଜା ବିଷାଦିତ ନୁହ ମାନସରେ
ଯା କହିଲେ ନାରଦ ତା କର ହରଷରେ ।
ଶୁଣି ରଜା ମୁନିଙ୍କ ବଚନେ ଶ୍ରଦ୍ଧାବଳେ
ନିଶ୍ଚୟ କରିବି ଯଜ୍ଞ ମନେ ସ୍ଥିରକଲେ ।
ନାରଦଙ୍କ ଆଗରେ କହିଲେ ନରସୟ
ଅଶ୍ରୁମେଧର ଭଦ୍ରଯୋଗ କର ମହାଶୟ ।
ନାରଦ ବୋଲିଲେ ଶୁଣ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନନ୍ଦନ
ମାଳକଣ୍ଠ ସ୍ଥାନେ ତୁମ୍ଭେ କରସି ଗମନ ।
ବିଶ୍ୱକର୍ମାସୁତମାନେ ମୋହର ସ୍ମରଣେ
ଅଇଲେ ନୃସିଂହାଳୟ ନିର୍ମାଣ କାରଣେ ।
ପଶ୍ଚିମ ମୁଖରେ ତହିଁ ମନ୍ଦର କରିବି
ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ତୁମ୍ଭେ ସେଠାରେ ସ୍ଥାପିବ ।
ନୃସିଂହଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ନେଇ ପଞ୍ଚଦିନେ
ସେହଠାକୁ ଯିବି ମୁହିଁ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ ।
ପ୍ରତିମାରେ ସ୍ଥାପିବ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁ ପ୍ରାଣମନ
ଘୋରୁ ଘୋର ସେଧନେ ଜଳେ ନିହାରିବ ।

ଏହାଶୁଣି ରଜାକଲେ ସେଠାକୁ ଗମନ
କାଣ୍ଡିମନ୍ତ ନାମେ ବିଶ୍ୱକର୍ମାର ନନ୍ଦନ ।
ତାହାକୁ ଦେଖିଲେ ତହିଁ ଅଛୁ ସେ ତକାଇ
ନୃସିଂହଙ୍କର ମନ୍ଦର ଗଢ଼ିବାର ପାଇଁ ।
ରଜାର ଆଦେଶେ ସେହି ବିଶ୍ୱକର୍ମାସୁତ
ରୂପଦିନେ ମନ୍ଦର ଗଢ଼ିଲା ଅଦଭୁତ ।
ସଙ୍ଗରେ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଘେନି କାଣ୍ଡିମନ୍ତ
ନିର୍ମାଣିଲା ମନ୍ଦରଟି ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗୁଳ ।
ତହୁଁ ପାଞ୍ଚଦିନ ଅନ୍ତେ ସେ ନାରଦ ମୁନି
ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋଟି ରଥପରେ ଘେନି ।
ଚଳିଲେ ହରଷମନେ ସଙ୍ଗେ ବିପ୍ରଗଣ
ବେଦଶାସ୍ତ୍ରମାନ ଘେନି କରନ୍ତି ଗମନ ।
ସୁଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ଶୂନ୍ୟରୁ ହୁଏ ବରଷଣ
ତଉଦିଗେ ପ୍ରବ କରୁଛନ୍ତି ସାଧୁଗଣ ।
ଦିବ୍ୟରଥେ ନୃସିଂହଙ୍କୁ ଘେନି ମୁନିବର
ମାଳକଣ୍ଠ ସ୍ଥାନେ ତୋଷେ ମିଳିଲେ ସଭର ।
ମନୋହର ମୂର୍ତ୍ତି ବିଶ୍ୱକର୍ମାର ନିର୍ମାଣ
ନାରଦ କରିଅଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରାଣ ।
ଆଦ୍ୟମୂର୍ତ୍ତି ନୃସିଂହଙ୍କ ପ୍ରତିମା ବୋଲିଣ
ସେ ନୃସିଂହେ ଦେଖି ଜାଣିଲେ ଯେ ସର୍ବାଜନ ।
ତହୁଁ ଉଠି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ହରଷ ମନରେ
ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ତାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡବତ କରେ ।
ସର୍ବଶୁଭ ବେଳାଜାଣି ନାରଦ ଆଗ୍ରତେ
ମନ୍ଦରଭିତରେ ନେଲେ ଦେବଙ୍କୁ ଯତନେ ।
କି କହିବି ସେ ନୃସିଂହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସମ୍ଭାର
ବହୁବଧ ଦ୍ରବ୍ୟଜମା ହୋଇଛି ସେଠାର ।
ନାନାବାଦ୍ୟନାଦେ ଭଲସଭା ବସୁନ୍ଧରୀ
ହରିବୋଲ ହୁଳହୁଳ ଶବଦରେ ପୂରି ।
ସ୍ୱର୍ଗର ଦୁରୁହ-ନାଦ ହୁଏ ଘନଘନ
ପ୍ରବ କରନ୍ତି ଅମରେ ରହଣ ଗଗନ ।
ନୃସିଂହଙ୍କ ଆଗେ ଶତଶତ ରତ୍ନଭାର
କୁଡ଼କୁଡ଼ ପୁଷ୍ପଗଣି ଗଜ ମନୋହର ।
ଧରା ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସହିତ ରତ୍ନବେଦୀ ପର
ଭଜନ କରନ୍ତି ଶ୍ରୀନୃସିଂହ ଜଳେବର ।
ରଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାରଦାଦି ମୁନିସଙ୍ଗେ
ବେଦପଞ୍ଚାମିତେ ପ୍ରବ କରନ୍ତି ସର୍ବଗେ ।

ଜ୍ୟେଷ୍ଠଶୁକ୍ର ଦ୍ଵାଦଶୀ ନକ୍ଷତ୍ର ବାୟୁନାମେ
ନୃସିଂହେ ମୁନି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ ସେହିଦିନେ ।
ବୈଶାଖର ଶୁକ୍ଳଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଶନିବାର
ସେହିଦିନ ନୃସିଂହଙ୍କ ଆଦି ଅବତାର ।
ଏ ଦୁଇଦିନେ ପୂଜିଲେ ନାନାଉପହାରେ
ଅନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ପାନ୍ତି ପୁରାଣ ପ୍ରବୁରେ ।
ପ୍ରତିଦିନ ଯେ ପୂଜନ୍ତି ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି
ସର୍ବ ଅମଙ୍ଗଳ ତାଙ୍କ ଦୂଷ୍ଟର ଝଟିବ ।
ମହାମହୋତ୍ସବ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପବର
ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି ସ୍ଥାପିଲେ ସେ କ୍ଷେତ୍ରଠାର ।
ଏଥୁଅନ୍ତେ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞର ବଧାନ
ବର୍ଣ୍ଣନ କରିବି ଶୁଣିବ ହେ ସୁଜ୍ଞାନ ।
ଜୈମିନି ରବିକ ଉକ୍ତି ସୁଧାକ୍ଷଣୀ ରସ
ପ୍ରକାଶକରଇ ଦୁଃଖୀ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

—୧୦୫—

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ

ରବିନୃବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୌନକାଦି ମୁନିଗଣ
ଜୈମିନିଙ୍କି ପୂଜିଲେ ଯେ ବିନୟେ ବଚନ ।
ଆହେ ବ୍ୟାସଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ମହାମତ
ଶୁଣାଇଲ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଯା ଅପୂର୍ବ ଗୁରୁଣୀ ।
ସକଳେ ଶ୍ରବଣ କରି ଲଭିଲୁ ଆନନ୍ଦ
ପୁଣି ପରୁରୁକୁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ହେ ବହି ମୋଦ ।
ସେ ଯେ ବିଷ୍ଣୁଭକ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପମଣି
କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କି ପ୍ରକାରେ ଆରମ୍ଭିଲେ ପୁଣି ।
ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି ଭଲେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଣ
ତଦନ୍ତେ କି କଲେ କହ କହ ତପୋଧନ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ସବୁ ମୁନିମାନେ
ସଞ୍ଚିବି କହୁଛୁ ମୁଁ ତୁମ୍ଭର ସନ୍ଧିଧାନେ ।
ଯେଉଁ ସମୟେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପାଲ
ମହା ସମାରୋହେ ମହୋତ୍ସବକୁ ଉତ୍ଥାପ ।
ନରସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯେ କଲେ
ତା ଉତ୍ତରୁ ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭିଲେ ।

ଯଜ୍ଞ ଆଉ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଦୁଇ ନିମନ୍ତଣ
ଏକ କାଳେ କଲେ ନୃପ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନନ୍ଦନ ।
ନିମନ୍ତଣ କଲେ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି ଦେବଗଣେ
ରବିମୁନି ବେଦଜ୍ଞ ଯାଜ୍ଞିକ ବପ୍ରଜନେ ।
ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞାନକୁ ରଜା କଲେ ନିମନ୍ତଣ
ନିମନ୍ତଲେ ଯେତେ ନ୍ୟାୟ ମୀମାଂସକଗଣ ।
ଧାର୍ମିକମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣେ ସେ ଆବର
ଅଷ୍ଟାଦଶ ବିଦ୍ୟାରେ ଯେ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରବର ।
ସଦାଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମଗୁଣ ବୈଷ୍ଣବ ନିକଟର
ନିମନ୍ତଣ କଲେ ସତ୍ୟବାଦୀଙ୍କି ସାଦରେ ।
ଏମନ୍ତେ ଭକ୍ତ ବୃନ୍ଦଙ୍କୁ କଲେ ନିମନ୍ତଣ
ଆଦରେ ବୈଷ୍ଣବଗଣେ କହିଲେ ରଜନ ।
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ମୋର ଗୁଣ୍ୟ ଅଟଇ ଅପାର
ଯେଣୁ ଆଗମନ ସବୁ ବୈଷ୍ଣବ ଠାକୁର ।
ଏହିମନ୍ତେ ପ୍ରଣୟା କରିଣ ନରପତି
ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କୁ ଚରଣଲେ କରି ଭକ୍ତି ।
ସେ ଉତ୍ତରୁ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବିରୁଣ ମାନସେ
ଶ୍ରୀମନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କି ଘେନାଇ ପରମ ହରଷେ ।
ସୈଲୋକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଯେତେ ଥିଲେ ନୃପଗଣ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନନ୍ଦନ ।
ଗ୍ରୀଷ୍ମାକ୍ଷ ସନ୍ଧିୟ ବୈଶ୍ୟ ଶତ୍ରୁ ଆଦିଜନେ
ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଆଣିଲେ ଅତି ହରଷିତ ମନେ ।
ଦୁଇନେମାଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ସେ ସଭା ମଣ୍ଡାଇଲେ
ନାନା ରତ୍ନେ ଅତି ଯତ୍ନେ ସବୁ ସଜାଇଲେ ।
ଅମଲ୍ଲ ପାଷାଣେ ସର୍ବମଣ୍ଡପ ଶୋଭନ
ଯଜ୍ଞଶାଳାମାନ ସବୁ ତେସନେ ଘଟଣ ।
ଅତି ଭକ୍ତ ସଭା ପୁର ସୁଧା ବଲେପିତ
ମଣି ମାଣିକ୍ୟ କନକ ଘୁରା ବିରାଜିତ ।
କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଗୁଞ୍ଜିକ ରଜିତ ମଣ୍ଡଣି
କାହିଁ କାହିଁ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପତର ଗୁଣ୍ଡଣି ।
ଯହିଁକି ଯେମନ୍ତ ସାଜେ ରଚିଲେ ଯୋଧର
ସୁମନାମାଳରେ ବେଡ଼ା ପାଟ ସୁନାଜର ।
କେଉଁ କେଉଁ ହୋଇ ଝୁଲେ ମୁକୁତାର ଝୁର
ଚୋରଣ ବଉଳା ସବୁଦିଗେ ଅନ୍ତତୋର ।
ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଗବାକ୍ଷ ଶୋଭଇ ମନୋହର
ତଥୁ ଓଡ଼ିକଳୁ ଘୋଡ଼ି ମୁକୁତା ଝୁଲର ।

ଯଦା ସ୍ଥଳେ ଶୋଭେ ଯେ ବିବିଧ ଚନ୍ଦ୍ରାକପ
 କୁସୁମ ଧଣ୍ୟାମାଳ ଯେ ଅତି ଅପରୂପ ।
 ମନୋହର ରୂପର ଝୁଲଇ ଚଉକତି
 ସଭାସ୍ଥଳୀ ଦ୍ଵାରମାନ ଝଟକଇ ଅତି ।
 ଅଗୁରୁ ଚନ୍ଦନ ଶ୍ରୀକର୍ପୁରେ ମିଶାଇଣ
 ସଭାରେ ପ୍ରତି ସ୍ଥାନରେ କଲେକ ସିଞ୍ଚନ ।
 ଚଉପାଶେ ବିରଚିଲେ ବିବିଧ ସୋପାନ
 ସେହି ପାବକ୍ଷ ସବୁ ଯେ ପ୍ରତିକେ ନିର୍ମାଣ ।
 ସଭାସ୍ଥଳେ ଯେହି ସବୁ ସ୍ଥାନ ନିର୍ମାଣିଲେ
 ଦାଉ ଦାଉ ଝଟକଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ଦିର ।
 ପୁଧର୍ମା ସଭା ସମାନ ବିରଜିଲ ସଭା
 କି କହିବ ତା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଜନମନ ଲେଭ ।
 ଅତି ସୁନ୍ଦର ଆସ୍ଥାନମାନ ଚମତ୍କାର
 ତାହା ଉପରେ ବସିବେ ସାଧୁ ମୁନିବର ।
 ଦେଖଣାହାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ
 ନିର୍ମାଣ କରାଇଲେ ସେ ଭକ୍ତ ରାଜନ ।
 କାହାକୁ ବାରଣ ନାହିଁ ସେହି ସଭା ଠାବେ
 ଦେଖିବେ ସଭାର ଶୋଭା ଯେ ଇଚ୍ଛା କରିବେ ।
 ସଭା କତିରେ ଶୋଭିତ ରମ୍ୟ ଉପବନ
 ସବୁ ରତ୍ନକୁ ସୁମରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋରମ ।
 ତାର ମଧ୍ୟେ ସବେବରମାନ ସୁ-ଶୋଭିତ
 କମଳ କୁମୁଦ ତହିଁ କେତେ ବିକଶିତ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରବାକ ଡାହାଣ ଗୁଡିକ ବକ ହଂସ
 ହଂସରାଜୀ ପାଣିକୁଆ ଡିହର ଧାରସ ।
 ମାଛରାଜୀ ଛୋଟିଲ କୁରର ସହିତେ
 ସବେବର ଝାରେ ଶ୍ରୀତ୍ରୀ କରନ୍ତି ନିରତେ ।
 ସେହି ଜଳତର ପକ୍ଷୀଙ୍କର ମୃଦୁସ୍ଵନ
 ଅତି ସୁମଧୁର ଅଟେ କର୍ଣ୍ଣର ସାୟନ ।
 ସୁଗନ୍ଧ ନିର୍ମଳ ଜଳ ଶୀତଳ ମଧୁର
 ପ୍ରତିକ-ପାବକ୍ଷମାନ ତଥୁ ମନୋହର ।
 ଯଜ୍ଞଶାଳାର ଘେ ଶୋଭା ବରନ ନନ୍ଦୁଏ
 ନିର୍ମାଣ କରି ଅଛନ୍ତି ବିଶ୍ଵକର୍ମା ପୋଏ ।
 ଯେସନେକ ଯଜ୍ଞଶାଳା ମରୁତରାଜାର
 ସେହିପରି ଏହି ଯଜ୍ଞଶାଳା ଚମତ୍କାର ।
 ଅପର୍ବ ଶୋଭା ଦିଶଇ ବିବିଧ ରଚନେ
 କୁଳନା ଦେବାକୁ କହି ନାହିଁ ଏ ଭୁବନେ ।

ଦେଖି ଶୁଭଦିନ ଶୁଭ ନକ୍ଷତ୍ର ସୁଯୋଗ,
 ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାଭାଗ ।
 ଯଥା ଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ବସାଇଲେ ସବଜନେ
 ନୃପ ଦେବଗଣ ଶୁଷିଗଣ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ।
 ଯଥା ଯୋଗ୍ୟ ବ୍ରତେୟ କଲେ ସବିକି ବରଣ
 ବିଧାନେ ପୂଜିଲେ ଦେବରାଜେ ବସାଇଣ ।
 କୁବେର ଆଦିଙ୍କି ରାଜା କଲେକ ଅର୍ଚ୍ଚନା
 ଧନ ପାଇ ହେଲେ ସବେ ଆରମ୍ଭିତ ମନା ।
 ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ବୋଇଲେ ରାଜା ଯୋଡ଼ି ବେନିହାତ
 ମୋର ନିବେଦନ କିଛି ଶୁଣ ଶରୀନାଥ ।
 ଯଦି ମନେକର ମୁହିଁ ଇନ୍ଦ୍ରର କାରଣେ
 ଏ ଯଜ୍ଞ କରୁଛି ଏହା ନ ଭାବ ହେ ମନେ ।
 ତୁମ୍ଭେମାନେ ସେବ ଯେଉଁ ମାଧବ ଚରଣ
 ବାଲୁକା ମଧ୍ୟରେ ସେ ହୋଇଲେ ଅଦର୍ଶନ ।
 ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭିଲି ପୁଣି ତାହାଙ୍କ ପ୍ରକାଶେ
 ଭ୍ରଷ୍ଟମ୍ଭେ ମୋତେ ଆଦେଶ କରନ୍ତେ ବିଶେଷେ ।
 ଯାବତ ନ ହୁଏ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହି ଯଜ୍ଞ ମୋର
 ଦେବଗଣ ସହିତରେ ରହ ଏହିଠାର ।
 ଶୁଣି ହସି କହେ ଇନ୍ଦ୍ର ଘେନ ଦେବଗଣେ
 ହେ ରାଜନ ଯଜ୍ଞଙ୍କର ସୁଖେ ହର୍ଷମନେ ।
 ତୁମ୍ଭର ଏ ଚେଷ୍ଟା ଅଟେ ସବୁର କଲ୍ୟାଣ
 ସକଳେ ଦେଖିବେ ପୁଣି ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ ।
 ଆନୁମାନଙ୍କ କପଟ ନାହିଁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟେ
 ସହାୟ ରହିଛି ଆମ୍ଭେ ଦେବତା ସମାଜେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବଙ୍କ ବାଣୀ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଶୁଣି
 ହରଷରେ ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭିଲେ ସେହିକ୍ଷଣି ।
 ପବତ ସମାନେ କୁଣ ସମିଧ ରହିଛି
 ଅସ୍ତ୍ରାଣ୍ୟ ଗୋଦୂତ ଶୁଣି ଜମାହୋଇଅଛି ।
 କିଏ ବା କଳ ପାରିବ ସେ ଯଜ୍ଞ ସମ୍ଭାର
 ରାଜଚନ୍ଦ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କର ଯେବଣ ବେଭାର ।
 ନାହିଁ ନଥିବ ନୋହିବ ଭବିଷ୍ୟତେ ତାହା
 ଧନ୍ୟ ସେ ଶ୍ରୀହରି ଭକ୍ତ ରାଜା ପୁଣ୍ୟଦେହ ।
 ନାନା ଉପହାରେ ଶ୍ରୀପତିଙ୍କି ପୂଜି ତହିଁ
 ପିତୃ ବିପ୍ରଙ୍କୁ ପୂଜିଲେ ସାବଧାନ ହୋଇ ।
 ସ୍ଵର୍ଗ ରୁଦ୍ଧି ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣେ
 ବିଧାନେ ବୁରା କରୁଛନ୍ତି ଦୋଷଚରଣ ।

ତଦନ୍ତେ ସଦସ୍ୟମାନେ ନୃପେ ପତ୍ନୀ ସାଥେ
 ଅଗ୍ନି ଆବାହନ କରି ପୂଜିଲେ ଶ୍ରୀନାଥେ ।
 ଅଶ୍ୱବର ଆଣି ଜଳେ ପ୍ରୋକ୍ଷଣ କଲେ
 ଜୟ ପଢ଼ିଲେଣି ସେ ଅଶ୍ୱକୁ ଗୁଡ଼ିଦେଲେ ।
 ଲେଖିଲେ ଯାହାର ଶକ୍ତି ଥାଏ ଅଶ୍ୱ ଧର
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କର ।
 ଏହିରୂପେ ପଢ଼ି ଲେଖି ଅଶ୍ୱ ଗୁଡ଼ିଦେଲେ
 ତାର ପଛେ ସେନାମାନେ ଅସଂଖ୍ୟ ଚଳିଲେ ।
 ଏଣେ ମୃଗବର୍ମାସନେ ରାଜା ଭକ୍ତମାନ
 ମୌନ ହୋଇଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ଙ୍କ ସମାନ ।
 ଅପାଙ୍ଗେ ଆଦେଶ କଲେ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣେ
 ନିମନ୍ତ୍ରିତଗଣେ ତୋଷ କରୁଅ ଶ୍ରେୟନେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଚ ବୃଦ୍ଧି ସେ ବିଚକ୍ଷଣ ମନ୍ତ୍ରୀଗଣ
 ଯୋଗାଡ଼ କଲେ ସେ ରାଣି ରାଣି ପାତ୍ରମାନ ।
 ଦେବତାଙ୍କ ପାଇଁ ମଣିମୟ ରତ୍ନପାତ୍ର
 ମୁନି ରାଜାଙ୍କର ପାତ୍ର ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ନିର୍ମିତ ।
 ଶନ୍ଦିୟୁ ବୈଶ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ରୌପ୍ୟର ବାସନ
 କାଂସ୍ୟ ପାତ୍ରମାନ ଶୁକ୍ରଙ୍କର ପାଇଁ ଜାଣ ।
 ଶ୍ରେୟନ ଅନ୍ତେ ପାତ୍ରକୁ ଫିଙ୍ଗନ୍ତି ସକଳେ
 ନିତ୍ୟ ନୂଆ ନୂଆ ପାତ୍ରେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି କୁଣ୍ଡଳେ ।
 ରାଜ ନିମନ୍ତ୍ରିଣେ ଆସିଥିଲେ ଯେତେଜନେ
 ପାଞ୍ଚଶତକ୍ରୋଡ଼ ହରିଷେ ରହିଲେ ସେମାନେ ।
 ଦ୍ୱିବିଧ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପାତ୍ର କରନ୍ତି ନିତ୍ୟହିଁ
 ମନ୍ତ୍ରେ ତନ୍ତ୍ରେ ବିଶାରଦ ଦେବତାଙ୍କ ପାଇଁ ।
 ନୀତିଶାସ୍ତ୍ର ବିଶାରଦ ନରକ କ୍ରାଉଣ
 ଶତ୍ରୁବଧ ଅନ୍ଧପାକ କରନ୍ତି ଅପଣ ।
 ଦେବଗଣ ଶ୍ରୀ ତୃଷ୍ଣାହୀନ ସୁଧାପାନେ
 ତଥାପି ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ସେହୁ ତମଜାର ମନେ ।
 ପାତାଳୁ ଆଗତ ଯେତେ ନାଗରାଜଗଣ
 ସୁଧାହୁଁ ଅଧିକ ତାଙ୍କୁ କରନ୍ତି ଶ୍ରେୟନ ।
 ସୁଗନ୍ଧ ପୁଷ୍ପର ମାଳା କସ୍ତୁରୀ ଚନ୍ଦନ
 ପଟ୍ଟବସ୍ତ୍ର ଉପାଦାନ ସହିତ ଆସନ ।
 କଲେଯେ ପଲଙ୍କିଯ୍ୟା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ
 ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣହସ୍ତ ଚାମର ବାନ୍ଧନ୍ତି ସବେ ତହିଁ ।
 କର୍ପୁର ଲବଙ୍ଗ ଜାତ ତାମ୍ବୁଲ ବଣିଆ
 ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଅତି ଯତନରେ ଥୁଆ ।

ଭରତଙ୍କ ଶିଷାନାଟ ଗୀତକୁ ଗୁଆଇ
 ଏମନ୍ତେ ତୋଷିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନରପାଇଁ ।
 ଶିଳ୍ପବନବାସୀଏ ମଣିଲେ ତମଜାର
 ଏଭଳି ଯଜ୍ଞ ନୋହୁଛି ନୋହୁବ ଆବର ।
 ଏହିରୂପେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଯଜ୍ଞବିଧି କଲେ
 ପୃଥ୍ୱୀ ପାତାଳ ସ୍ୱର୍ଗ ଯତେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଲେ ।
 ଯାଜ୍ଞବଲ୍ଲବ୍ୟ ଆଦିକରି ଯେତେ ରୂପିମାନେ
 ଯଜ୍ଞେ ହୋତାହୋଇ ଯଜ୍ଞକରନ୍ତି ରାଜନେ ।
 ବଶିଷ୍ଠାଦି ସପ୍ତରୂପ ସଦସ୍ୟ ହୋଇଣ
 ଯଜ୍ଞର ହୋଇଲେ ସାକ୍ଷୀ ଥାଇ ସବ୍ରହ୍ମାନ ।
 ଯେସବୁ ଜନ କରନ୍ତି ବିଧିର ବିଧାନ
 ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ନ୍ତି ସେମାନେ ହୋଇ ସାବଧାନ ।
 ଯୋଗକର୍ମ ଆଚରନ୍ତି ଯୋଗୀ ଜନଗଣ
 କର୍ମ କାର୍ଯ୍ୟମାନେ ବେଦ କର୍ମରେ ନିୟୁଣ ।
 ଏଣୁ ସ୍ୱରେ ବର୍ଣ୍ଣେ ମନ୍ତ୍ରହୀନ କେ ନୁହନ୍ତି
 ବେଦଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚରନ୍ତି ।
 ସବ୍ଧରେ ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ତାପସ ମଣ୍ଡଳୀ
 ବାକ୍ୟ ଉପବାକ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର ପାଠେ କୁତୁହଳୀ ।
 ସକଳେ କରନ୍ତି ହରିଭକ୍ତର ବିଚାର
 ହରିଲୀଳା ଗୀତ ବଖାଣନ୍ତି ବାରମ୍ବାର ।
 ଅଗ୍ନି ମଧ୍ୟେ ସାକ୍ଷୀତ ହୋଇଣ ଦେବଗଣ
 ହରିଷ ମନରେ ହରି କରନ୍ତି ଶ୍ରେୟନ ।
 ଅମୃତ ସମାନ ବ୍ରହ୍ମା ହରିକ ସୃଜିଲେ
 ତାହାଭୁଞ୍ଜି ବଳବନ୍ତ ଚରଣାଗ୍ର ହେଲେ ।
 ଅଗ୍ନି ମଧ୍ୟେ ହରି ଶ୍ରେୟକରି ଦେବଗଣ
 ବାସେପୁଣି ଉପହାର କରନ୍ତି ଶ୍ରେୟନ ।
 ଚରକାଳ ସେ ଅମରେ ତେଜ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପୁଷ୍ପ
 ରାଜାର ପ୍ରୀତିରେ ତାହା ମନରୁ ପାଶୋର ।
 ଆନନ୍ଦେ ଯଜ୍ଞ ସ୍ଥାନରେ ରହିଲେ ସକଳେ
 ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖାରୁ ଅତିସୁଖ ମନେ କଲେ ।
 ପାତାଳ ନିବାସୀ ଯେତେ ନାଗରାଜଗଣ
 ପାତାଳହୁଁ ସୁଖେ ଏଥି କରନ୍ତି ଶ୍ରେୟନ ।
 ପାତାଳକୁ ବାହୁଡ଼ିବା ଇଚ୍ଛା ସେ ନକଲେ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନପୁତ୍ରେ ସବେ ସୁଖେ ବିହରଲେ ।
 ଦୃଶ୍ୟ ଭ୍ରମଣ କରି ଘୋଟକ ଅଇଲା
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ପ୍ରତାପେ କେହି ନ ବାନ୍ଧିଲା ।

ସୁଦୂର କଳ୍ପକାର ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞମାଗଣ
 ଯଜ୍ଞ ବିଶାରଦ ସଦାଶୁରେ ବିରାଜି ।
 ଅବରୂପ ସମାପିଲେ ଅଗ୍ନି ଯେ ଆଧାନ
 ବିଧିମତେ ଏକ ଅଶ୍ୱମେଧ କଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
 ସୁନନ୍ଦ ଅପର ଯଜ୍ଞ ରଜା ଆରମ୍ଭିଲେ
 ପ୍ରଥମନ୍ତୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଯେ ଅଧିକ ବଢ଼ାଇଲେ ।
 ଏମନ୍ତେ ଯଜ୍ଞ କରନ୍ତି ଭକ୍ତ ନରପତି
 ଶୈଳେକ୍ୟବାସୀଙ୍କ ସଦା ଆନନ୍ଦ ବଢ଼ାନ୍ତି ।
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦୟାରୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଆଦେଶ
 କ୍ରମେ ସହସ୍ରେକ ଯଜ୍ଞ କଲେ ପରକାଶ ।
 ଏକଭଞ୍ଜା ସପ୍ତେକ କ୍ରମେ ଶେଷ କଲେ
 ସହସ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯଜ୍ଞରେ ଘଷିତ ହୋଇଲେ ।
 ସାମାନ୍ୟ କୁହନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପତି
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପଦେ ବିକଳନ୍ତି ମତି ।
 ନୀଳାଚଳେ ଉଡ଼ାଇବାପାଇଁ କୀର୍ତ୍ତିଧ୍ୱଜା
 ଦୃଢ଼ବ୍ରତ କରିଛନ୍ତି ସେହି ମହାରାଜା ।
 ତେଣୁ ଦରଶନ ଦେବେ ଜଗତମୋହନ
 ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମୂର୍ତ୍ତିରେ ବିରାଜିବେ ଭଗବାନ ।
 ଭକତସ୍ତବ ରକ୍ତରେ ବନ୍ଧନ ଶ୍ରୀହରି
 ଧନ୍ୟ ସେହି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଭକ୍ତ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 କରାଇବେ ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରକାଶ
 ସେ ନୃପ ଚରଣ ବନ୍ଦେ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

—X—

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର ଭଗବତ ଦର୍ଶନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ସବୁ ମୁନିଗଣ
 ସୁଧାସାର ଚରିତ ମୁଁ କରବ ବଖାଣ ।
 ସହସ୍ରେକ ଯଜ୍ଞ ପୂର୍ଣ୍ଣଯୋଗେ ନରନାଥ
 ସବୁଶୁଭ ବେଳାରେ ଯେ ହୋଇଲେ ଘଷିତ ।
 ଦିନୁଦିନ ପୁଣ୍ୟଦୃଷ୍ଟି ହୋଇଲା ତାଙ୍କର
 ଯଶ କୀର୍ତ୍ତି ପରିଗଳ ଯୈଳେକେ ଆବର ।
 ଯୋମରସେ ଯେଉଁଦିନ ଯଜ୍ଞକଲେ ନୃପ
 ସେହିଦିନୁ ସାତଦିନେ ହେ ମୁନି କଳାପ ।
 ରାତି ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରହରେ ରଜା ଧ୍ୟାନକଲେ
 ସେ ଧ୍ୟାନ ନୟନେ ଅତି ବିଶେଷ ଦେଖିଲେ ।

ସ୍ପତିକର ଶ୍ୱେତଦ୍ରୀପ ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷପରି ଦେଖିଲେ ଭକ୍ତ ନରବର ।
 ତା ଚାରିପାଶେ ବେଢ଼ିଛୁ ଶୀରସିରୁ ଜଳ
 ଦେଖି ପ୍ରେମଜଳେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୟନ ସୁଗଳ ।
 କଳ୍ପତରୁମାନ ସବୁ ପୁଷ୍ପଗନ୍ଧେ ଭରା
 ଅମୋଦରେ ଚନ୍ଦ୍ରଟିଏ ଦେହେଣ ସାରା ।
 ଶୁଭ୍ର ରକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣେ ଖେଚକ ଚନ୍ଦ୍ରମାନ
 ପ୍ରତିଅଙ୍ଗେ ଅଳଙ୍କୃତ ଅପୂର୍ବ ଶୋଭନ ।
 ଫଳେ ତାରଳ ବକଳରେ ଅନ୍ତରେ ବାହାରେ
 ଖଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରମାନ ଦିଶେ ମନୋହରେ ।
 ସାକ୍ଷାତେ ସେ କଳ୍ପତରୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି
 ନେତ୍ରଭର ଦରଶନ କଲେ ନରପତି ।
 ସେହି ଶ୍ୱେତଦ୍ରୀପ ମଧ୍ୟ ଅପୂର୍ବ ମଣ୍ଡପ
 ମଣି ରତ୍ନରେ ନିର୍ମିତ ଶୋଭା ଅପରୂପ ।
 ତାରମଧ୍ୟେ ଝଟକଇ ରତ୍ନ ସିଂହାସନ
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭାସ୍କର ଜଣି ତାହାର କରଣ ।
 ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ହୋଇ ବହେ ଶୀତଳ ପବନ
 କୁସୁମ ସୁବାସେ ଝଙ୍କାରନ୍ତି ଅଳଗଣ ।
 ସେହି ସିଂହାସନେ ରଜା କରଇ ଦର୍ଶନ
 ନିଶାନ କିଶୋରମୂର୍ତ୍ତି କାନ୍ତି ଶ୍ୟାମଦାନ ।
 ଖଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶୋହେ ଚାରି କରେ
 ମନୋହର ବନମାଳା ଲମ୍ବିଛି ଗଳାରେ ।
 କଣ୍ଠେ କଉସୁଭ ମଣି ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲଙ୍କ୍ଷ୍ମିନ
 ସରି ସରି ମୁକ୍ତାହାର ପରମ ଶୋଭନ ।
 ଅତି ଅନୁପମ ତଥୁ ବୈଜୟନ୍ତୀ ହାର
 ଇନ୍ଦ୍ରମାଳମଣି ଛଟା ଅତି ଚମତ୍କାର ।
 କନ୍ଧରେ ଶୋଭା ଦିଶଇ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତରୀ
 ଶିରପରେ କରାଟ ମୁକୁଟ ମନୋହାରୀ ।
 ଶ୍ରବଣ ଯୁଗଳେ ରତ୍ନ ମକର କୁଣ୍ଡଳ
 ଦାଉଦାଉ ବିରଜଇ ଶ୍ରୀଗଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ।
 ସବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ନବ ଲବଣ୍ୟ ପ୍ରତିମା
 ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପଦସାର କ ଦେବା ଉପମା ।
 ବାହେ ରତ୍ନବଜ୍ରବନ୍ଧ ବାହୁଟି କଙ୍କଣ
 ଅଙ୍ଗୁଳମନଙ୍କେ ରତ୍ନ ମୁଦ୍ରା କା ଦଟଣ ।
 କଟିତଟରେ ମେଖଳା ସୁରୁରୁ କଙ୍କଣ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣରୁ ସଦା ତହିଁ ଝଟକଇ ପୁଣି ।

ପୁଣିନ ପୀତବସନ ଯୁଗ ପରିଧାନ
 ନେତର କାଛେଣି ତଥା ବଚସ ଶୋଭନ ।
 ପଦ୍ମଚରଣ ଯୁଗଳେ ନୃପୁର ବାଜେଣି
 ମହାମଲ୍ଲ ମଣିଗଣେ ଅଳଙ୍କାର ଶ୍ରେଣୀ ।
 ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗର ତେଜ ବିରାଜଇ ଝଲମଲ
 ଅକଳଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖେ ହାସ ସୁମଞ୍ଜୁଳ ।
 ପଦ୍ମବିମ୍ବାଧରୁ ଝରେ ସୁଧାରସ ଧାର
 ଚକ୍ରକଣ ଚକ୍ରୁକ ଅତିଶୟ ମନୋହର ।
 ଏମନ୍ତ ରୂପକୁ ଦେଖି ଭକ୍ତ ନରପତି
 ପ୍ରେମରେ ଆକୁଳ ହେଲ ତାହାଙ୍କର ମତି ।
 ଭାବଭୋଳେ ନିଜଅଙ୍ଗ ନ ପାରିଲେ ଧରି
 ନୟନ ଯୁଗଳୁ ପ୍ରେମ ଅଶ୍ରୁପତ୍ତେ ଝରି ।
 ସେହି ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଣେ
 ମହାମତ୍ତ ହଳଧର ମୂର୍ତ୍ତି ଶୋଭାଦିଶେ ।
 କୋଟିଚନ୍ଦ୍ର ଜଣି ଶୋଭାଧବଳ ବଦନ
 ହିମାଦ୍ରୀ ଶିଖରସମ ତରୁ ଅନୁପମ ।
 ମସ୍ତକ ଉପରେ ସପ୍ତପ୍ରଣୀ ଶ୍ରୀମୁକୁଟ
 ଛନ୍ଦି ଆକାରେ ଶୋଭଇ କାନ୍ତି ଝଟିଝଟି ।
 ଶ୍ରବଣେ ମଣି କୁଣ୍ଡଳ ଦିଶଇ ଉଜ୍ଜଳ
 ସର୍ବଦା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ତାଙ୍କ ନୟନ ଯୁଗଳ ।
 ଚାରିକରେ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଲଙ୍ଗଳ ମୁଷଳ
 ରଜତକାନ୍ତି ତାଙ୍କର ଅତି ସୁମଞ୍ଜୁଳ ।
 ଦବ୍ୟ ମଣିମୟ ହାର କେୟୁର ବଳୟ
 ମୁଦ୍ରା କା ଆଦି ଭୂଷଣେ ଶୋଭା ଅତିଶୟ ।
 କଟିତଟେ ଷ୍ଟ୍ରୀ ଦକ୍ଷିଣ ତହିଁ ସୁନାସୁତା
 କନ୍ଧ ଉପରେ ବିରାଜେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଲତା ।
 ମାଳାମୟ ପରିଧାନ ବିଚିତ୍ର ମାଧୁରୀ
 ଗଳେ ଗଜମୋତି ହର ଲମ୍ବେ ସରି ସରି ।
 ନାନା କୁସୁମର ମାଳା ଆଜ୍ଞାନୁଲମ୍ବିତ
 ଦୟାଶା ମରୁଆ ଚମ୍ପା ମାଳ ସୁଶୋଭିତ ।
 ଚରଣ ଯୁଗଳେ ଯାଜେ ରତନ ମଞ୍ଜୀର
 ବାଜେଣିବଳା ସହିତ ଦିଶେ ମନୋହର ।
 ବାରୁଣୀ ମନ୍ଦିର ପାନେ ନିରନ୍ତର ଭୋଳା
 ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖକୁ ମାନଇ କି ସୁନ୍ଦର ତୋଳା ।
 ହସିତ ରଞ୍ଜିତମୟ ସୁଧାପତ୍ତେ ଝରି
 କମ୍ବୁକଣା କଣ୍ଠେ ଶୋଭେ ରତ୍ନ ରୂପସିନ୍ଧୁ ।

ଶ୍ରୀହରିଙ୍କର ଦକ୍ଷିଣେ କୁକୁମ ବରମା
 ପଦ୍ମାସନା ବିଧୁମୁଖୀ ଭଦ୍ରା ଠାକୁରଣୀ ।
 ମଧୁରହାସିନୀ ଦେବୀ ସୁରୁରୁ ଲେତନା
 ହେଲେକ୍ୟ ମୋହନୀ ଅନୁପମା ସୁଲଳନା ।
 ଜଗତନାଥଙ୍କ ବାମେ ଚନ୍ଦ୍ର-ସୁନ୍ଦରୀନ
 କୋଟି ରବି ଜଣି ତେଜ ଭୁବନ ମୋହନ ।
 ମନୋହରେ ବିରାଜନ୍ତୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜଗନ୍ନାଥା
 ପଦ୍ମାଳୟା ପଦ୍ମଚରା ସଜ ପଦ୍ମହସ୍ତା ।
 ପିନ୍ଧିଲେମା ବୋଲି ସେ ବିଷୟତା ତନୁପୁରେ
 ସେହି ଲବଣ୍ୟ ପ୍ରତିମା ବିଜୟେ ବାମରେ ।
 ସମ୍ମୁଖରେ ଯୋଡ଼ିକର ଛନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଜାପତି
 ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲି ସୁଦ୍ଧ ସେ କରନ୍ତି ।
 ସନକାଦି ମୁନିମାନେ ରହି ଶ୍ରୀକ୍ଷୁମ୍ଭରେ
 ନାନାମତେ ସୁଦ୍ଧ କରୁଛନ୍ତି ଯୋଡ଼ିକରେ ।
 ସ୍ବପ୍ନେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା କଲେ ଦରଶନ
 ଅତି ଅଦଭୁତ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ଭଗବାନ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମୁଖିଙ୍କ ସେ ଦେଖି ଭାବଭୋଳେ
 ପ୍ରେମ ଗଦଗଦେ ଆପଣାକୁ ପାଶୋରିଲେ ।
 ଧ୍ୟାନଯୋଗେ ନରପତି ଆରମ୍ଭିଲେ ସ୍ତବ
 ନମୋ ଜଗତର ଆତ୍ମା ଜୟ ଶ୍ରୀମାଧବ ।
 ନମୋ କରୁଣା-ସାଗର ହେଲେକ୍ୟମୋହନ
 ନମୋ ହିଁ ଗୁଣ ଅଶୀତ ଭକ୍ତ ପ୍ରାଣଧନ ।
 ନମୋ ପତିତପାବନ ଦାନଜନ ବରୁ
 ନମୋ ଅଧମତାରଣ ମହିମାର ସିନ୍ଧୁ ।
 ନମୋ ଗୁଣ-ପ୍ରକାଶକ ପ୍ରକୃତର ପାର
 ନମୋ କୈବଲ୍ୟ ଦାୟକ ହେଲେକ୍ୟର ସାର
 ନମୋ ସୁନିର୍ମଳ ଶୁଦ୍ଧ ବିଜ୍ଞାନ ସ୍ବରୂପ
 ନମୋ ଚଉଦଭୁବନ ମୁଳସ୍ତମ୍ଭ ରୂପ ।
 ନମୋ ସଂସାରଙ୍କ ଦୁଃଖ ଅନ୍ଧକାରହାସ
 ନମୋ ଶରଣ ପଞ୍ଜର ପରିହାଣକାରୀ ।
 ନମୋ ଶିଳ୍ପକାର କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ରଚକ
 ନମୋ ମାନ ଭଞ୍ଜାରଣ ଗୋଲେକ ନାୟକ ।
 ନମୋ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବକାର୍ଯ୍ୟ ଭଗବାନ
 ନମୋ ଜଠରୁ ରୂପ ନମୋ ନାଭିସ୍ଥା ।
 ନମୋ ସର୍ବରୂପୀ ହରି ନିତ୍ୟ ସନାତନ
 ନମୋ ସର୍ବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପ୍ରଭୁ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।

ନରମା ପୁଣ୍ୟସ୍ଥଳ ନେତ୍ର ଖଳମଣି ଗାନ୍ଧୀ
 ନରମା ଭକ୍ତ ବସନ୍ତ ଅଖିଳ ସାମନ୍ତ ।
 ନରମା ଧାତାର ବ୍ୟାପାର ଅମର ବନ୍ଦନ
 ନରମା ସବୁ ଅବତାର ଗୋପୀ ପ୍ରାଣଧନ ।
 ନରମା ମୁନିମନ ହଂସ ଯୋଗୀଜନ ବନ୍ଧ୍ୟ
 ନରମା କେଶବ ମାଧବ ମୁରାରି ମୁକୁନ୍ଦ ।
 ନରମା ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋପାଳ ଯଜ୍ଞେଷ ଶ୍ରୀପତି
 ନରମା ଶ୍ରୀମଧୁସୂଦନ ଅଗତର ରତି ।
 ନରମା ଶ୍ରୀ ବିନ୍ଦୁମ ହରି ଗଜେନ୍ଦ୍ର ମୋକ୍ଷଣ
 ନରମା ବାମନ ନୃସିଂହ ଅରକ୍ଷ ରକ୍ଷଣ ।
 ନରମା ଶ୍ରୀଧର ଶ୍ରୀକର ଅରୁଂଦ ଦେବେଶ
 ନରମା ପଦ୍ମନାଭ ଦାମୋଦର ଦୁର୍ଗାକେଶ ।
 ନରମା ଦୈତ୍ୟ ଦାନବାରି ପ୍ରଭୁ ଆଦିମୁଳ
 ନରମା ଶରମାର୍ଥଦାୟା କୃଷ୍ଣ ନନ୍ଦବାଳ ।
 ନରମା ଶ୍ରୀରାମ ରାଘବ ରାବଣ ଅନ୍ତକ
 ନରମା ଶ୍ୟାମଳାଙ୍ଗ ଗତି ମୁକତି ଦାୟକ ।
 ନରମା ରାଘବଜ କୋଟୀ କନ୍ଦର୍ପ ମୋହନ
 ନରମା ନବ ନଟବର ମୁରତି ଲବଣ୍ୟ ।
 ନରମା ଶୋପବେଶଧାରୀ ବୃନ୍ଦାବନଚନ୍ଦ୍ର
 ନରମା ଶ୍ରୀରାଧାରମଣ ପ୍ରଭୁ ଆଦିକନ୍ଦ ।
 ନରମା ଭବ-ବିନୋଦନ ଭବାବଧୂ ତାରଣ
 ନରମା ଯଦୁକୁଳ ବଧୂ ଶାରଙ୍ଗ ଧାରଣ ।
 ଅତି ଗରୁ ଅତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ତୁମ୍ଭେ ଧର୍ମ ଅତି
 ଭବକୁ ନିକଟ ଅଭାବକୁ ଦୂରେ ସ୍ଥିତି ।
 ଅତି ସୁଷ୍ପରୂପୀ ଅତି ସୁଲ ଶ୍ରୀନିବାସ
 ବିଶ୍ୱ ବିମୋହନ ମୂର୍ତ୍ତି ବିରାଟ ପୁରୁଷ ।
 ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲକ୍ଷ୍ମୀନ ବିଭୁ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ
 ମହା ମହିମା ଜଳଧି ବାଞ୍ଛା କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
 ତୁମ୍ଭେ ସୁ-ଗୋପିତ ପଞ୍ଚଦୋଶର ମଧ୍ୟରେ
 ଆପଣେ ନ ଜଣାଇଲେ କେବା ଜାଣିପାରେ ।
 ଧନବତ୍ସ ଜଗନ୍ନାଥ କର ମୋରେ ହାଣି
 ଅଭୟ ପଦ୍ମଚରଣେ ସମର୍ପିଛୁ ପ୍ରାଣ ।
 ଅନାଥ ବାନ୍ଧବ ଆହେ ପ୍ରଭୁ ରମାସାଇଁ
 କ୍ଳେଶ ଦୂରକଲି ତବ ଦରଶନ ପାଇ ।
 ହେ ପତିଦାନନ ରୂପ ସତ୍ୟ ସନାତନ
 ଅଖିଳ ବିହାରୀ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ କୋଠଧନ ।

ପ୍ରେମଭକ୍ତି ଭାବେ ଭକ୍ତି ଯେ ପାଏ ତୁମ୍ଭରେ
 ଆଜନ୍ମ ଦୁଃଖ ନାଶି ସେ ଭାସେ ପ୍ରେମମରେ ।
 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ତପନ ଯଦି ଗଗନେ ଉଦୟେ
 ଏଠାରେ ଅକ୍ଷୟର କେତେକ୍ଷଣ ରହେ ।
 ଦୁଃଖୀଙ୍କ ପ୍ରଭୁ ମୋର ଦୁଃଖ ଅକ୍ଷୟର
 ପରିତ୍ରଷ୍ଟ ଦାନ କର ଜଗତ ଶରୀର ।
 ଧାନେ ଏହି ମତେ ସ୍ତବ କର ନୃପମଣି
 ପ୍ରଣାମ ଆତ୍ମର ନେତ୍ର ତାଳେ ଅଶ୍ରୁପୁଣି ।
 ବାରମ୍ବାର ପଦ୍ମପାଦେ କରଇ ବନ୍ଦନ
 ଧାନ ଅବସାନେ ନନ୍ଦୁଅଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଜ୍ଞାନ ।
 ସ୍ୱପ୍ନ ଅନ୍ତେ ନରପତି ଚିଆଁଇ ଉଠିଲେ
 ସେ ବିବ୍ୟ ଦର୍ଶନ ମନେ ମନେ ସୁମରିଲେ ।
 ଅତି ମେଘାର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ନୃପବର
 ଆପଣାକୁ କୃତାର୍ଥ ମଣନ୍ତି ତଦନ୍ତର ।
 ବିରୁଦ୍ଧଲେ ମନେ ମନେ ଭକ୍ତ ମଘପାଳ
 ସହସ୍ରେକ ଯଜ୍ଞମୋର ହୋଇଲୁ ସଫଳ ।
 ସବୁ ରୂପେ ମୋ ସୁଭାଗ୍ୟ ଦେଲୁ ଯେ ଉଦୟ
 ସ୍ୱପ୍ନ ଛଳେ ଅନୁଗ୍ରହ କଲେ ଦୟାମୟ ।
 ନାରଦଙ୍କ ବାକ୍ୟ କେବେ ନୁହଇ ତ ଆନ
 କେଉଁ ରୂପେ ଏଠାରେ ଦେଖିବ ଭଗବାନ !
 ଏହି ରୂପେ ଚିନ୍ତି ରଜା ରାମି ପୁଣ୍ୟଲେ
 ପ୍ରାତଃକାଳେ ଉଠି ନାରଦଙ୍କୁ ସେ କହିଲେ ।
 ପ୍ରଣାମ କରି ମୁନିଙ୍କ ପାଦେ ଭକ୍ତି ଭରେ
 ନେତ୍ରେ ପ୍ରେମ ଅଶ୍ରୁ ଭରି ସାହୁକି ଭାବରେ ।
 ଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠେ ନୃପତି ଗଦା ଗଦା ସ୍ୱରେ
 ସ୍ୱପ୍ନ ବୃତ୍ତନ୍ତ କହନ୍ତି ବଚନ ମଧୁରେ ।
 ତା ଶୁଣି ନାରଦ ମୁନି ଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ
 ସ୍ୱପ୍ନ କଥା କାହା ଆଗେ ନ କହ ବୋଇଲେ ।
 ଏତେ ଦିନେ ନୃପ ତୁମ୍ଭ ଶୋକ ହେଲୁ ଦୂର
 ପାହାନ୍ତି ସ୍ୱପ୍ନେ ଦେଖିଲୁ ଦେବ ଗଦାଧର ।
 ପ୍ରାତଃକାଳ ସ୍ୱପ୍ନ ଫଳ ଦିଏ ଦଶ ଦିନେ
 ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣହେ ରଜା ପ୍ରମାଣ ଏସନେ ।
 ପୂର୍ବେ ପ୍ରଜାପତି-ବ୍ରହ୍ମା କହିଛନ୍ତି ମୋରେ
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇବେ ହରି ଯଜ୍ଞର ଅନ୍ତରେ ।
 ସେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନେ ତୁମ୍ଭେ କଲେ ଦର୍ଶନ
 ଏଣୁ ଯଜ୍ଞକର ନୃପ ହୋଇ ଏକମନ ।

କଦାଚିତ୍ ସ୍ବପ୍ନ ଜ୍ଞାନ ନକର ରାଜନ
ହରିଙ୍କ ଚରିତ୍ ଏ ଯେ ବୁଝିବା ବସମ ।
ଏମନ୍ତ ସ୍ବପ୍ନ ଅଭାଗ୍ୟ ଜନେ ନ ଘଟଇ
ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ପ୍ରାଣୀ କି ଏ ସ୍ବପନ ମିଳଇ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ସବ୍ ମୁନିଗଣ
ଅଭୁତ ଅମୃତମୟ ଏହି ଯେ କଥନ ।
ହରଷିତ ହୋଇ ପୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା
ସୋମ ରସେ ଯଜ୍ଞ କରି କଲେ ବସ୍ତୁ ପୂଜା ।
ଏକାବେ ବସି ସବ୍ ହଇଲେକ୍ୟଗଣେ
ଅଶ୍ରୁମେଧ ଯଜ୍ଞ ଦେଖନ୍ତି ସେ ହର୍ଷମନେ ।
ଆକାଶ ପରଶେ ସବ୍ ବେଦ ଧ୍ବଜ ମାନ
ଅନ୍ୟ ଆଉ ଶବ୍ଦ କିଛି ନହୁଏ ଶ୍ରବଣ ।
ସାନସାନ ଅନାଥ ଅଇଲେ ଯେତେ ଜନ
ଇଚ୍ଛାଭରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଲେ ବହୁଧନ ।
ଗାୟକ ନର୍ତ୍ତକ ସୁତବାଦକ ଆବର
ବହୁ ଧନ ଦେଇ ସବେ କଲେ ପୁରସ୍କାର ।
କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ସମହେଲ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ପୁରୀ
ଯେବା ଯାହା ଚାହେ ତାହା ପାଏ ଇଚ୍ଛାଭରି ।
କାହାକୁ ବାରଣ ନାହିଁ ଅବାଚିତ ଦ୍ବାର
ଶୋଷି ଭୋଗିମାନେ ଅନୁଜଳେ ଚୋଷଭରି ।
ବସନ ଭୃଷଣ ଆଦି ସେ ଯାହା ଇଚ୍ଛଇ
ଆନନ୍ଦ ମନରେ ତାହା ଦ୍ୟୁତ ନରସାଇଁ ।
ଏହିମତେ ରାଜା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦାନକଲେ
ପୃଥ୍ବୀ ପାତାଳ ସ୍ବର୍ଗ ଯତେ ଭରଣଲେ ।
ସମୁଦ୍ର ତଟରେ ବିଶ୍ବେଶ୍ବର ଦକ୍ଷିଣେ
ଯଜ୍ଞ ପୂର୍ଣ୍ଣହୋନ୍ତେ ରାଜା ଅବଭୂଥ ନାମେ ।
ପୂର୍ବେ ଏକ ବେଦୀ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ
ସେଠାକୁ ନିଯୋଗ ଯେତେ ସେବକ ଆସିଲେ
ଧାଇଁଣ ଅଇଲେ ନିଶ୍ଚାସକୁ ଗୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ା
ନୃପତି ପ୍ରମୁରେ ଜଣାଇଲେ କରଯୋଡ଼ ।
ଶ୍ରେଦେବ ଶ୍ରୀମା ହେଉ ଆମ୍ଭ ନିବେଦନ
ଅତିହିଁ ଅପ୍ବ ଏକ କଲୁଁ ଦରଶନ ।
ବଡ଼ବୃକ୍ଷେକ ଦେଖିଲୁଁ ସମୁଦ୍ର ଖରେ
ତା ଅଗ୍ରହଣ ଗୁଡ଼ିଲୁଁ ଜଳର ଭିତରେ ।

କଲେ ମୁଲ ରହିଅଛି କଲ୍ଲୋଳେ ପ୍ଲାବିତ
ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ତରୁ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଅଙ୍କିତ ।
ଏକାବେଳେ ଯେହ୍ନେ ଶତସୂର୍ଯ୍ୟର ଉଦୟ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ମଣିମା ହେଉଛୁ ବିସ୍ମୟ ।
ସୁଗନ୍ଧରେ ସିନ୍ଦୂର ଆମୋଦିତ କରେ
ତରୁବର ଅଛି ସ୍ନାନବେଦୀ ନିକଟରେ ।
କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ଅଟଇ ସେ ଦୁହେଁ ସାଧାରଣ
କଳ୍ପତରୁ ରୂପେ କେହି କଲେ ଆଗମନ ।
ସେବକମାନଙ୍କ ବାଣୀ ଶୁଣି ନରପତି
ନାରଦେ ଚାହିଁ କହିଲେ କରଣ ମିନତି ।
କହନ୍ତି ହେ ମୁନିବର ଏଥିର କାରଣ
କିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠତରୁ ଦେଖି କହନ୍ତି ଏ ଜନ ।
ନାରଦମୁନି କହନ୍ତି ସହାସ୍ୟ ବଦନେ
ପୂର୍ଣ୍ଣାବୃତ୍ତ ସମାପନ କର ହେ ବହନେ ।
ଏତେଦିନେ ତବ ଯଜ୍ଞ ହୋଇଲୁଁ ସଫଳ
ଉଦୟ ହୋଇଲୁଁ ତୁମ୍ଭ ସତ୍ତ୍ବଭାଗ୍ୟ ଫଳ ।
ଏଥିପୂର୍ବେ ସ୍ବପ୍ନେ ଯାହା କରଇ ଦର୍ଶନ
ସେହି ବୈକୁଣ୍ଠରନାଥ ଅଇଲେ ରାଜନ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ଅବଶିଷ୍ଟ ତାରଣେ ସଫାର
ତାର ବିବରଣ ଶୁଣ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କୁମାର ।
ଶ୍ରେତଦ୍ବୀପେ ବିଶ୍ବମୁଖି ଯା କଲ ଦର୍ଶନ
ସେହି ପ୍ରଭୁ ଲେମରୂପ କଲେ ସେ ଧାରଣ ।
ସୁଇଚ୍ଛାରେ ପତି ପ୍ରଭୁ କ୍ଷୀରିସିନ୍ଧୁ ମରେ
ତରୁରୂପ ଆପଣେ ହୋଇଲେ ସ୍ବମାୟାରେ ।
ପୃଥ୍ବୀରେ ରହିବେ ଯେବଣ ଅବତାର
ସେହିପ୍ରାୟ ହେଲେ ପ୍ରଭୁ ତରୁର ଆକାର ।
ଅଲୌକିକ ତରୁ ଏ ଯେ ଏହାର ଦର୍ଶନେ
ତୁମ୍ଭଭଳି ପାତ୍ର ପୃଥ୍ବୀରେ ନାହିଁ ଜଣେ ।
ଏବେ ତବ ଭାଗ୍ୟହେତୁ ଦେଖିବେ ସକଳେ
ଏହିକାର୍ତ୍ତି ତୁମ୍ଭର ଗୋଷିବେ ଭୁମଣ୍ଡଳେ ।
ସମୁଦ୍ରତଟରେ ସମାପି ଅବଭୂଥ ସ୍ନାନ
ମହାମହୋତ୍ସବ ତୁମ୍ଭେ କର ହେ ଭ୍ରାଣୀ ।
ତରୁରୂପୀ ଯଜ୍ଞେଶ୍ବରେ ମଙ୍ଗଳ ନୃମଣି
ସ୍ଥାପନକର ହେ ମହାବେଦୀ ପରେ ଆଶି ।
ଏହିରୂପେ ଯୁକ୍ତି କରଣ ନୃପବର
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ନିକଟକୁ ଚଳିଲେ ପର ।

ରାଜାଙ୍କ ଗହଣେ ଗଲ ପାଦମନ୍ତ୍ରୀଗଣ
 ରଥ ଅଣ୍ଟା ଗଜ ପଦାତକ ଅଗଣନ ।
 ଧାର୍ଯ୍ୟଲେ ଅନେକ ଲୋକ ଶ୍ରୀହରି ଦର୍ଶନେ
 ପଥ ନ ପାଆନ୍ତି ଜନ ଗହଣେ ସେମାନେ ।
 କୁଳବଧୂଏ ଧାମନ୍ତି ଲାଜ ପରିହର
 ବୃଦ୍ଧମାନେ ଚଳନ୍ତି ସେ ଯଶ୍ଵି ତିରମାର ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନେ ସବୁର ଶ୍ରଦ୍ଧାମନେ
 ହରିଧ୍ଵଜ କର ପଥେ ଯାନ୍ତି ସର୍ବଜନ ।
 ସମୁଦ୍ର ଲହରି ଶବ୍ଦ କର୍ଣ୍ଣ ସ୍ପର୍ଶ କରେ
 ତେବେସବେ ରୁଣୁହେଲେ ମହୋଦଧି ଖରେ
 ଦେଖନ୍ତି ସେ ବ୍ରହ୍ମଦ୍ଵାରୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଶିଖର
 ତେଜରେ ଉଜ୍ଜଳ କରୁଅଛି ସିନ୍ଧୁଗର ।
 ଶତ ଶତ ଭାନ୍ତି କି ଉଦିତ ଏକବାରେ
 ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼ାମୟ ବିରାଜେ ଚରୁରେ ।
 ଜନ୍ମ ସଫଳ ମଣିଲେ ଦେଖି ସର୍ବଜନ
 ଦାରୁବ୍ରହ୍ମେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କଲେ ଦରଶନ ।
 ନିମଗ୍ନ ହୋଇଲେ ରାଜା ଆନନ୍ଦ ସାଗରେ
 ସୁଲକେ ପରିତ ମୁଖେ ବଚନ ନିଷ୍ପରେ ।
 ସ୍ଵପ୍ନେ ଜଗନ୍ନାଥେ ଯେହ୍ନେ କଲେ ଦରଶନ
 ସେହ୍ନେପ୍ରତି ବୃକ୍ଷବରେ ଦେଖନ୍ତି ରାଜନ ।
 ଶୁଭ ବଡ଼ଜାଲ ଶୁଣିଶାଖା ଶୋଭେ ତାର
 ସୁଧାବରେ ତରୁ ଅଛୁ ଅତି ଚମତ୍କାର ।
 ଦେଖି ରାଜା ସବୁଶ୍ରମ ସଫଳ ମଣିଲେ
 ମାଧବଙ୍କ ଅଦର୍ଶନ ଶୋକ ବରଜିଲେ ।
 ପ୍ରେମଜଳେ ଜରଜର ନୟନ ଦୁଇଟି
 ପୁଣି ପୁଣି ପ୍ରଣାମନ୍ତି ଅବନରେ ଲେଟି ।
 ଦବ୍ୟମାଳା ଚନ୍ଦନାଦି ନାନା ଅଳଙ୍କାର
 ଦାରୁ ଅଙ୍ଗରେ ମଣିଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କୁମର ।
 ତଦନ୍ତେ ବିପ୍ରମାନଙ୍କୁ କର ନିବେଦନ
 ଦାରୁବ୍ରହ୍ମେ ବୃକ୍ଷକୁ ନେବାରେ କଲେ ମନ ।
 ଅନେକ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ରୁଣୁହୋଇ ତହିଁ
 ହରିବୋଲ ଶିଳ୍ପଦରେ ଅବନୀ କମ୍ପାଇ ।
 ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ତରୁଗୋଟି ବହନେଲେ ବେଗେ
 ଦଣ୍ଡା ମଢ଼ଳ ବାଜଇ କେତେ ରାଜମାର୍ଗେ ।
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ତୋଲିବାଜେ ଉଲ୍ଲସଇ ମହା
 ଶଙ୍ଖ କାହାଳୀ ମହୁରା ଅଫଣ୍ୟ ବାଜଇ ।

ପଞ୍ଚମ ମନ୍ଦର ଗିରି କଂସାଳ ଝଞ୍ଜାଳ
 ନାନାବାଦ୍ୟ ନାଦେ ଉଜ୍ଜଳଇ ସେଷ-ସ୍ଥଳ ।
 ଭୂଷା ଭୂଷା ମୁଦଙ୍ଗ ଝଙ୍କରା କରତାଳ
 ମୁରଜ ରବାର ବଣା ବାଜଇ ବିଶାଳ ।
 ବାଜଇ ତମ୍ବା ନାଗରା ଯୋଡ଼ି ଜଗତମ୍ବା
 ଦମାଲୁ ଉଣ୍ଡିମସ୍ତରେ ଡିନପୁର କମ୍ପା ।
 ପଥେ ନୃତ୍ୟ ଗୀତରଙ୍ଗେ ନର୍ତ୍ତକେ ଗାୟକେ
 ଆନନ୍ଦମନେ ଚଳନ୍ତି ବାଦ୍ୟକାର ଲୋକେ ।
 ଜୟ ଜୟ ଶବ୍ଦ ସେ ପଡ଼େ ଘନ ଘନ
 ନୃପତି ଗହଣେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପରିଜନ ।
 ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାରୁରୂପ ହରି
 ଏହି ଶବ୍ଦ କେବଳ ପଡ଼ୁଅଛି ହରି ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ବେଢ଼ି ଚଳନ୍ତି ସର୍ବଦେବଗଣ
 ଶୂନ୍ୟ ମାର୍ଗରୁ ଶୁଭ୍ରଇ ଦୁହୁଡ଼ର ସ୍ଵନ ।
 ଅଳକାଶା ପୁଷ୍ପବୃକ୍ଷ ହୁଏ ଘନ ଘନ
 ସୁବାସ ଚନ୍ଦନ ଜଳ କରନ୍ତି ସିଞ୍ଚନ ।
 ନାଗଗଣ ନରଗଣ ମୁନିରଞ୍ଜିତଗଣ
 ଗନ୍ଧର୍ବ କନ୍ଧର ପିତା ସାଧକ ଶୁରଣ ।
 ସକଳେ ହରଷମନେ ଗମନ କରନ୍ତି
 ଜୟ ଧ୍ଵନିରେ ସମସ୍ତେ ଦାଣ୍ଡ ଉଜ୍ଜଳାନ୍ତି ।
 ଅମରାମାନେ କରନ୍ତି ପାରିଜାତ ବୃକ୍ଷ
 ଅରୁପ ଅତିଶୟ ସେହି ଶୋଭା ସୃଷ୍ଟି ।
 ଅଞ୍ଜଳି ଅଞ୍ଜଳି ପୁଷ୍ପ ପଡ଼େ ଦାରୁଦେବେ
 ଚଳନ୍ତି ସେ ବ୍ରହ୍ମତରୁ ପ୍ରସନ୍ନ ହୃଦୟେ ।
 ବୃଦ୍ଧବିଗେ ଧୂପପାତ୍ର କୃଷ୍ଣାଗୁରୁ ତହିଁ
 ମଳୟ ପବନେ ସେ ସୁଗନ୍ଧ ମହକଇ ।
 ରତ୍ନବସ୍ତ୍ର ରୂମର ଆଲଟ ପଟ୍ଟାମାନ
 ଜାଳନ୍ତି ଭକତବୃନ୍ଦ ହୋଇ ହର୍ଷମନ ।
 ଉଡ଼େ ବାନା ବଇରୁଣ ଚରାଳ ପତାକା
 ଲକ୍ଷ ଚରଣ ଆଡ଼େଣୀ ତାର ନାହିଁ ସଂଖ୍ୟା ।
 ରଥ ଗଜ ଅଣ୍ଟା ତୁଲେ ଅନେକ ପଦାତକ
 ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇ ଦାଣ୍ଡେ ଶୋଭା ପାଉଛନ୍ତି ।
 ବୈଷ୍ଣବମାନେ ଚଳନ୍ତି ହରିନାମ ଗାଇ
 ପୁତି କରନ୍ତି ମୁନିଏ ଯୋଡ଼ି କର ଦୁଇ ।
 ହୋତା ବିପ୍ର ଶ୍ରୋତ୍ରିୟ ବିଦ୍ଵାନମାନେ ଯେତେ
 ନିବେଦନ ପାଠ କର ଚଳନ୍ତି ସମସ୍ତେ ।

କ୍ଷୟିବୁ ବୈଶ୍ୟାଦ ଶୁଦ୍ଧ ଅଷ୍ଟଶୁକ୍ରଜାତ
 ହରି ହରି ଧ୍ବନିରେ ସେ ଦାଣ୍ଡ ଉଲ୍ଲସାନ୍ତ ।
 ଜୟ ଜୟ ପରମଶରୀର ବ୍ରହ୍ମଦାରୁ
 ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାମାର ମେରୁ ।
 ଜୟ ମାଳମାଧବ ଅନନ୍ତ ଭଗବାନ
 ଜୟ ଦାରୁରୂପୀ ହରି ଜୟ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ।
 ଏହିରୂପେ ନାନାସ୍ତବ କରିଣ ସକଳେ
 ମହାବେଦ୍ୟ ପାଶେ ବ୍ରହ୍ମଦାରୁକୁ ଆଣିଲେ ।
 ସେହି ମହାବେଦ୍ୟ ଗୋଟି ଅତି ଚମତ୍କାର
 ଉପରେ ଇନ୍ଦ୍ରଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ରୁଆ ସୁନ୍ଦର ।
 ପାଟବସନ ବେଷ୍ଟିତ ତାର ଚଉକତି
 ଶମ୍ଭୁମାନଙ୍କରେ ମୋତିଝରା ପନ୍ଥ ପନ୍ଥ ।
 ମହା ନିଜାସ୍ଥଳପରି ଦଶଲ ସୁନ୍ଦର
 ସେ ମହାବେଦ୍ୟକ ଦେବା କଥ ପଟାନ୍ତର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶେ ବିପ୍ରମାନେ
 ସେହି ବେଦ୍ୟ ଉପରେ ରଖିଲେ ନାରାୟଣେ ।
 ଗହଗହ ଶବଦରେ ଉତ୍ତୁଳେ ସେ ସ୍ଥାନ
 ଜନ ଗହଳେ ପୁଣି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଭୁବନ ।
 ମୁନିମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଜୈମିନି ଏସନେ
 ବଖାଣିଲେ ସୁମଧୁରେ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ ।
 ଶ୍ରବଣ କରି ସକଳ ତାପସ ନିକର
 ଜୟ ହରିବୋଲି ତାଳଦେଲେ ଯୋଡ଼କର ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ ଆଶ୍ରିତରେ
 ରତନ ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ପୁରାଣ ଗୀତରେ ।

—୫୫—

ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରତିମା ନିର୍ମାଣ

ଜୈମିନି ଉଦ୍ଧାର

ଏଥୁଅନ୍ତେ ସମାରୁର ଶୁଣ ମୁନିଶ
 ଯେମନ୍ତେ ସେ ବ୍ରହ୍ମଦାରୁ ପ୍ରତିମା ନିର୍ମାଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା ଅତି ଆନନ୍ଦ ମାନସେ
 ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ନମିଲେ ନାରଦଙ୍କ ପାଦ ଦେଶେ ।
 ରାଜାଙ୍କୁ କୋଳକରି ସେ ମୁନି ଆନନ୍ଦିତ
 ଦୋହେ ପ୍ରତି ଆଲଙ୍ଗନେ ଅଙ୍ଗ ପୁଲକିତ ।
 ରାଜାଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହନ୍ତି ତହୁଁ ମୁନିବର
 ପୂଜକର ଦାମୟ ଜଗତ ହିନ୍ଦୁର ।

ମୁନିଙ୍କ ବଚନେ ନାନା ଭଳି ଉପହାରେ
 ପୂଜାକଲେ ଦାରୁ ବ୍ରହ୍ମ ରାଜା ହରଦରେ ।
 ପୂଜାସରି ପରୁଲେ ମୁନିଙ୍କର ପାଶ
 କରୁପେ ପ୍ରତିମା ବିଷ୍ଣୁ ହୋଇବେ ପ୍ରକାଶ ।
 କେବା ନିର୍ମାଣ କରିବ କହ ମହାଶୟ
 ସକଳ ବତାଇ ମୋର ସଂକ୍ଷେ ମେଣ୍ଟାଅ ।
 ଏହାଶୁଣି ମୁନିବର କହି ଆରମ୍ଭିଲେ
 ଅଲୌକିକ ଚେଷ୍ଟା ତାଙ୍କୁ କେ ବୁଝିବ ଭଲେ ।
 ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମା ତାଙ୍କୁ ଚେଷ୍ଟା ନ ଜାଣନ୍ତି
 ଯାହାଙ୍କର ଚେଷ୍ଟା ଶିବେ ଅଗୋଚର ଅତି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଆଦି ଦେବଙ୍କୁ ଯା ଚେଷ୍ଟା ନୋହେ ଜଣା
 ଅନ୍ୟ କେବା ଜାଣିବଟି ଆହେ ମହାମନା ।
 ଚଉଦ ଭୁବନେ କେହିନାହିଁ ଜାଣିବାକୁ
 ଗୋଚର ସିନା ସେ ପ୍ରଭୁ ଆପେ ଆପଣାକୁ ।
 ଏହିମନ୍ତେ ଦୁହେଁ ତହିଁ କରନ୍ତେ ବିରୁର
 ସେହି କାଳେ ଶୂନ୍ୟରୁ ଶୁଣିଲେ ଚମତ୍କାର ।
 ହୋଇଲୁ ଆକାଶବାଣୀ ଶୁଣିଲୁ ସକଳେ
 ଶୁଣି ଅତି ଆତମ୍ଭିତ ଅନ୍ତରେ ମଣିଲେ ।
 ଶୁଣ ରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନଭୁବ ବିସ୍ମୟେ
 ଅଲୌକିକ ହରିଙ୍କ ବିରୁରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେ ।
 ମହାବେଦ୍ୟ ଆଚ୍ଛାଦନ କର ହେ ଯତନେ
 ଏଥୁ ମଧ୍ୟେ ଅବତାର ହୋଇବେ ଆପଣେ ।
 ପଞ୍ଚଦଶ ଦିନ ନ ଫେଡ଼ିବ ଆଚ୍ଛାଦନ
 ଦୃଢ଼ରୂପେ ସବ ଦ୍ଵାର କରିବ ବନ୍ଦନ ।
 ଉପସ୍ଥିତ ହେଲୁ ଯେଉଁ ବୃଷ ସୁଷଧର
 ନିଜ ସଜ ମୁଣି ଦେନି କରର ଉପର ।
 ତାକୁ ବେଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇବ
 ଯତନରେ ଦ୍ଵାରମାନ ଆଶରେ କଲିବ ।
 ଯାବତ ନିର୍ମାଣ ହେବେ ପ୍ରତିମା ସକଳ
 ତାବତ ବାହାରେ କର ବାଦ୍ୟ କୋଳାହଳ ।
 ଗଡ଼ା ଶବଦ ଶୁଣିଲେ କାଲି କଣା ହେବେ
 ନରକେ ନିବାସ ପୁଣି କଳହ ମରବେ ।
 କଦାଚ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ ଭିତରେ ପଶିବା
 ନିର୍ମାଣର କାଳେ ନ ଦେଖିବ କେହି ବାବା ।
 ନିର୍ମାଣର ବନ୍ଦ ଯଦି ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ଦେଖେ
 ରାଜ୍ୟରବିତଥା ଆଉ ସେହୁ ମରେ ଦୁଃଖେ ।

ଘୁରଣ ଘୁରଣ ଚକ୍ରମାନ ହୋଇ ବସେ ଜନ
 ଏ ହେତୁ ସେ କାଳେ ନ କରିବେ କେ ଦର୍ଶନ ।
 ଯେତେବେଳେ ସଦ୍‌କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ସମାଧାନ
 ଆପଣେହିଁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କହିବେ ଭଗବାନ ।
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରଇ ଯତନେ
 ସୁଖର କାରଣ ତାହା ହୁଏ ସର୍ବଜନେ ।
 ଏତେ କହି ଅନ୍ତରାଳେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ
 ମରବ ହୋଇ ବଚନ କଲେ ସମାଧାନ ।
 ଏହିପରି ଶୁଣି ସବେ ଆକାଶ ବଚନ
 ସେହି ମନ୍ତେ ପାଳିବାକୁ ସବେ କଲେ ମନ ।
 ସେ କାଳରେ ହିର ବିଶ୍ୱକର୍ମା ରୂପଧର
 ରାଜାର ପାଶେ ଅଇଲେ ଧୀର ଧୀର କରି ।
 ଅତି ବୃଦ୍ଧ ବରାଣୀ ସେ ଦେବ ଗଦାଧର
 କାଣି କାଣି ପଡ଼ିଗଲେ ଅବନୀ ଉପର ।
 ଠେଙ୍ଗା ହାତେ ଉଠିବାକୁ ଅରେ ସର୍ବ ଅଙ୍ଗ
 ଭଲଭେ ତରଣ କମ୍ପେ ଦଶନ୍ଧି ବିଭକ୍ତ ।
 ଚଉଦିଗେ ଲୋକେ ଯେ କରନ୍ତି ପରିହାସ
 ମାୟାରେ ସବୁର ମନ ମୋହିଲେ ଶ୍ରୀବାସ ।
 ଦେଖି ଅତି ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲେ ନରପତି
 ଲୋକଙ୍କୁ ନିବାର କହିଲେ ସେ ବୁଢ଼ା ପ୍ରତି ।
 କହ କେବଣ ଦେଶରୁ ତବ ଆଗମନ
 କି ହେତୁ ଅଇଲ ଏଥୁ କ୍ଷୟ ପ୍ରୟୋଜନ ।
 ବୃଦ୍ଧ ବୋଲେ ଘର ମୋର ଦ୍ୱାରକା ନଗରେ
 ବାସୁଦେବ ମହାରଣା ନାମଟି ସଂସାରେ ।
 ଯେତେ କିଛି ଦେଖ ରାଜା ଏ ତିନି ଭୁବନେ
 ସକଳ ଗତିଛି ମୁହିଁ ବୁଝ ଶୁଦ୍ଧମନେ ।
 ଏଠାକୁ ଅଇଲ ଦାରୁ ମୁଁ ଗତିବାରେ
 କାହିଁ ଅଛି ବ୍ରହ୍ମ ତରୁ ଦେଖାଅ ହେ ମୋରେ ।
 ରାଜା ବୋଲନ୍ତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ତୁମ୍ଭର ଏ ବାଣୀ
 ଏଡ଼େ ବୁଢ଼ା କେମନ୍ତେ ଗତିବ ହେ ବିରାଣୀ ।
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ରାଜା ନ ମଣ ସତ୍ୟ
 ବୁଢ଼ାର କଥାକୁ ତୁମ୍ଭେ କର ହେ ପ୍ରଜାପତି ।
 ଶୁଣି ଅତି ବିସ୍ମୟ ହୋଇଲେ ନରପତି
 ହେଲ ଆକାଶବାଣୀକ ସ୍ଥିର କଲେ ମନ ।
 ପୁଣି ସେ ବୁଢ଼ା ବଡ଼ାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଅନାଇଁ
 ମଧୁର ବଚନେ ଧୀରେ କହେ ସମଜାଇ ।

ଶୁଣି ଆଡ଼େ ମହାରାଜା ମୋହର ବଚନ
 ସ୍ୱପ୍ନେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ରୂପ କରିବ ଦର୍ଶନ ।
 ଦାରୁରେ ସେ ସବୁ ମୁଣି କରିବ ପ୍ରକାଶ
 ଏତେ କହି ବେଦା ମଧ୍ୟ ଗଲେ ଶ୍ରୀନିବାସ ।
 ସକଳଜନଙ୍କୁ କରିବାକୁ ସେ ବଞ୍ଚନ
 ବୁଢ଼ା ବଡ଼ାଇ ରୂପରେ କଲେ ଆଗମନ ।
 କେତେ ମାୟା ଜାଣନ୍ତି ସେ ମାୟାଧର ହରି
 ଯେତେ ଯାହା ଭବଲୀଳା ସକଳ ତାଙ୍କର ।
 ଆପଣା ମୁରତି ଆପେ ଗତିବାର ପାଇଁ ।
 ବିଜୟେ କରିଅଛନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ ।
 ବଡ଼ କଉତୁହା ଲୀଳାମୟ ଦକ୍ଷିଣାଘା
 ଭକତ ଭାବେ ସର୍ବଦା ଭୋଜ ଚନ୍ଦ୍ରଧାରୀ ।
 ପରମଭକ୍ତ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପମଣି
 ତାର ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ପଦ୍ମପାଣି ।
 ଆତମ୍ଭିତେ ହୋଇଛନ୍ତି ବୁଢ଼ା କାଶ୍ୟପର
 କେତେ ହୃଦୟ ଜାଣନ୍ତି ହରିଆ ଶ୍ରୀଧର ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣି ସର୍ବ ମୁନିଗଣ
 ଅନ୍ତରାଳ ବାଣୀ ରେଡ଼ି ସେ ଭକ୍ତ ରାଜନ ।
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ରୂପ ସ୍ୱପ୍ନେ ଦେଖିଥିଲେ ନେତ୍ରେ
 ସେହି ମୁଣି କରିବାରେ ବିରୁଦ୍ଧେ ଚିତ୍ତେ ।
 ବୁଢ଼ା ବଡ଼ାଇ ବେଦାରେ କରନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ
 ଦ୍ୱାରବଦ୍ଧ କରିବାରେ ବଢ଼ିଲେ ଆଦେଶ ।
 ଚଉଦିଗେ ଦ୍ୱାରମାନ କଲେକ ସେ ବନ୍ଦ
 ଭିତରେ ପଶିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟଙ୍କୁ ନିଷେଧ ।
 ବେଦା ଚଉକଡ଼ କଲେ ବସେ ଆକ୍ରାନ୍ତନ
 ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଖଞ୍ଜାଇଲେ ପତାକା ଚୋରଣ ।
 ନାନା ବାଦ୍ୟ ବଜାଇଲେ ବାଦ୍ୟକାରମାନେ
 ବାଦ୍ୟ ନାଦେ ସିନ୍ଧୁ ଉତ୍କଳର ଘନ ଘନେ ।
 ଏହିରୂପେ ପ୍ରତିଦିନ ବାଜେ ବାଦ୍ୟମାନ
 ଅପେକ୍ଷା କଲେ ସକଳେ ପଞ୍ଚଦଶ ଦିନ ।
 ପାରିଜାତ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ ହୁଅଇ ନିରତେ
 ଜୟ ଧ୍ୱଜ ଗଗନରେ ଶୁଭେ ବିବାହତେ ।
 ହରିବୋଲ ହୁଳହୁଳ ନରନାରୀ ମୁଖେ
 ଧ୍ୱେମ ବିହୀନ ନାଚନ୍ତି ଭକ୍ତମାନେ ସୁଖେ ।

କୁସୁମ ପୁରନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମହାବେଦୀ ପୁଲୀ
ଧୂପ ଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ରଚକ୍ର ବେଳୁଁ ବେଳ ବଳ ।
ଧନ୍ୟ ମର୍ତ୍ତ୍ୟର-ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୂମି ସୁ-ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ ଲଭୁଛନ୍ତି ଜନ ଧର୍ମ ।
ନିଶି ନିଶି ଗୀତ ନାଟ କରି ଦେବପ୍ରିୟା
ମୋହନକୁ ଭକ୍ତଙ୍କର ମନ ମୋଦ ଭରି ।
କେବଳ ଶ୍ରୀହରି ନାମ ହେଉଅଛି ଗାନ
ଜୟ ଶବ୍ଦେ ପୁଣି ରହୁବେଦୀ ସ୍ଥାନ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଧାରେ ପୁଣି ଗଙ୍ଗା ବରଷନ୍ତି ଜଳ
ସିଞ୍ଚନ୍ତି ଭକ୍ତେତ ବାସ ପନର ଧଳଳ ।
ସାରବତୀ ଆଦି ଗଜଙ୍କର ମଦଗନ୍ଧ
ସଦା ଅନୁଭବନ୍ତି ସକଳ ଲୋକବୃନ୍ଦ ।
ଯଜ୍ଞ ହେତୁ ଆସିଥିଲେ ଯେତେ ଦେବଗଣ
ଶ୍ରୀହରି ଦର୍ଶନେ କଲେ ଦୁଃଖ ବିମୋଚନ ।
ପୂର୍ବେ ଯେହ୍ନେ କରିଥିଲେ ମାଧବେ ସେବନ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ତେସନେ କଲେ ଉପାସନ ।
ଶ୍ରୀମାଳମାଧବଙ୍କର ସେ ଅମର ଭକ୍ତେ
ଉପାସନା ଆଚରନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥେ ।
ଦେବରାଷି ମହର୍ଷି ଯେ ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି ନିକରେ
ସୁଖ କରୁଛନ୍ତି କରଯୋଡ଼ି ନିରନ୍ତରେ ।
ପାରିଜାତ ପୁଲେ ଦେବେ ପୂଜନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି
ନାଗ ନର ଆଦିଙ୍କର ଭାବ ସେହିପରି ।
କେ ଆବା ବର୍ଣ୍ଣି ପାରିବ ସେ କାଳ ମାଧୁରୀ
ହରି ଧୂନରେ ଉନ୍ମୁଳେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ନଗରୀ ।
ଶ୍ରୀଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ମୂର୍ତ୍ତି ଦର୍ଶନେ ରଖି ଅଭିଳାଷ
ଭାବରେ ଭଣେ ବାଲ୍ୟା ବଳସ୍ତବ ଦାସ ।

—୫୫—

ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମୂର୍ତ୍ତିରେ ଭଗବାନଙ୍କର ଆବର୍ଣ୍ଣବ

ରାଧିକୃତାଚ

ଏଥୁଅନ୍ତେ ଜୈମିନିଙ୍କି ଚାହିଁ ମୁନିଗଣ
ପରୁଷଲେ ସମାଦରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାବଳାଇଣ ।
ବୋଇଲେ ହେ ବ୍ୟାଧଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟ ଶିଷ୍ୟବର
କହୁକିନା ଆତ୍ମଆଗ ପ୍ରଭୁ ସମାବୁର ।

ନକମନ୍ତେଣ ଆବର୍ଣ୍ଣବ ହେଲେ ଶିଶୁପତି
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ସେହି ଚତୁର ମୁରତି ।
ଶ୍ରବଣକରି କୃତାର୍ଥ ହେବୁଁ ମୁନିଗଣ
ସଞ୍ଚିତ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ ଆପଣ ।
ଗୌନକାନ୍ଦ ମୁନିଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହେ ବାଣୀ
ଶୁଣି କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ତାପସ ଜୈମିନି ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଦରହସିତ ବଦନେ
ଏକମନ ଧୋଇ ସର୍ବେ ଶୁଣ ସାବଧାନେ ।
ଦେବତାଙ୍କ ଉପାସନେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ବିବ୍ୟରୂପମାନ ଧରି ହୋଇଲେ ସାକ୍ଷାତ ।
ସ୍ୱପ୍ନ ନିରମାଣ ହେଲେ ପଞ୍ଚଦଶ ଦିନେ
ଭୂରମୁରତି ଧାରଣ କଲେ ମନୋରମେ ।
ପୂର୍ବେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ରୂପ ଅଛି ବ୍ୟକ୍ତକରି
ଆବର୍ଣ୍ଣବ ହେଲେ ହରି ସେହିରୂପ ଧରି ।
ବିବ୍ୟ ସିଂହାସନ ପରେ ଜଗତର ନାଥ
ବଳଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରା ଶ୍ରୀସୁଦର୍ଶନ ସାଥ ।
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମଧାରୀ ଦେବରାଜ
ଲଙ୍ଗଳ ମୂଷଳ ଚକ୍ର ପଦ୍ମ ଚତୁର୍ଭୁଜ ।
ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲେ ମହାପ୍ରଭୁ ଆଚମ୍ବିତେ
ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦାପଦ୍ମ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ହାତେ ।
ବଳଦେବଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଲଙ୍ଗଳ ମୂଷଳ
ବରାଜଇ ମନୋହରେ ରଥାଙ୍ଗ କମଳ ।
କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ସେହି ବଡ଼ ଠାକୁରଙ୍କ ଠାଣି
ତାହାଙ୍କ ଶିରେ ମୁକୁଟ ଶୋଭେ ଧସ୍ତପଣି ।
ଛନ୍ଦ ଆକାରେ ସୁନ୍ଦର ସେହି ରହ ପାଗ
ସର୍ପର ଆକୃତି ମନୋରମ ଧବଳାଙ୍ଗ ।
ବଡ଼ଇ ଅଦ୍ଭୁତ ସେ ସୁଚକ୍ରକଣ କାନ୍ତି
ରଜତ ପଦ୍ମ ସମ ମହାବଳୀ ମୂର୍ତ୍ତି ।
ଜଳ ଜଳ ଘଟକଇ ଶ୍ରବଣେ କୁଣ୍ଡଳ
ତାହାର କରଣ ମଣ୍ଡେ ଶ୍ରୀଗଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ।
ଆପଣେ ଅନନ୍ତଦେବ ପ୍ରଭୁ ସଂକର୍ଷଣ
ବରାଜନ୍ତି ସିଂହାସନେ ହସିତ ବଦନ ।
ସୁଭଦ୍ରା କୁକୁମ୍ଭମୁଖୀ ପରମା-ସୁନ୍ଦରୀ
କମଳ ଅଭୟବର ବେନି ନରେ ଧରି ।

ଆବର୍ଣ୍ଣବ ଦେବଲ ଶ୍ରେ ଆପଣେ କମଳା
 ଚୈତନ୍ୟ ରୂପିଣୀ ସଚ୍ଚକର ସେ ଅମଳ । ।
 ଏହିଦେବ ଦ୍ଵାପରେ ଯେ କୃଷ୍ଣ ଅବତାରେ
 ଜନ୍ମିଥିଲେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଶେଷା ଉଦରେ ।
 ବଳରାମ ରୂପସଦା ହୃଦୟରେ ଭାବ
 ବଳଭଦ୍ର ଆକାରେ ଜନ୍ମିଲେ ମହାଦେବ ।
 ଅଭେଦ ଶରୀର ସେ ଯେ କୃଷ୍ଣ ବଳରାମ
 ଏକବ୍ରହ୍ମ ଦୁଇରୂପ ଜାଣ ହେ ପ୍ରମାଣ ।
 ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଚକ୍ରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତଳେ ନ ସହନ୍ତି
 ଏଣୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସହିତ ଅବତାର ହୋନ୍ତି ।
 ବଳରାମ ଜନ୍ମିଥିଲେ ଶେଷା ଉଦରେ
 ଚସାତ ଭଗ୍ନୀ କହନ୍ତି ଲୋକ ବ୍ୟବହାରେ ।
 ମାତ୍ର ଆପଣେ କମଳା ସୁଭଦ୍ରା ରୂପିଣୀ
 ଏକତରଫେ ଜନ୍ମହେତୁ ହଳୀଙ୍କ ଭଗିନୀ ।
 ଯହିଁ ପୁରୁଷ ରୂପରେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ
 ତହିଁ ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପରେ ହୋନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅଧିବାନ ।
 ପୁରୁଷ ମାତ୍ରକେ ସବୁ ଅଟେ ବିଷ୍ଣୁମୟ
 ସ୍ତ୍ରୀମାତ୍ରେ କମଳାରୂପ ଜାଣ ସୁ-ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଦେବତା କି ଅବା ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ନରଗଣ
 ଏ ଦୁହିଁଙ୍କ ବିହନେ ଅଛୁ ବା କେଉଁଜନ ।
 ବଳରାମ କୃଷ୍ଣ ଦୁହେଁ ଏକ ଆଥ ମଣି
 ହରିବନେ ଫଣାଅଗ୍ରେ କେ ଧରେ ଧରଣୀ ।
 ସେହି ଅନନ୍ତ ଅଟନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ବଳରାମ
 ନିରତେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତି ହରି ମନସ୍କାମ ।
 ଶକ୍ତିରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଜନନୀ
 ସକଳେ ଜାଣନ୍ତି ସେହୁ ହରିଙ୍କ ଭଗିନୀ ।
 ଯେଉଁ ସୁଦର୍ଶନ ଚନ୍ଦ୍ର ବିଷ୍ଣୁଙ୍କରେ ପ୍ରିତି
 ଶାଶ୍ଵତାଗ୍ରେ ହେଲେ ତେଣୁ ଚତୁର୍ଥ ମୁରତି ।
 ସେ ବ୍ରହ୍ମ ଦାରୁରେ ଭୁବିମୁଖି ଏହିରୂପେ
 ନିର୍ମାଣ ହୋଇଲେ ନିଜ ଶ୍ରୀହସ୍ତରେ ଆପେ ।
 ଦୁହନ୍ତି ପ୍ରକୃତରେ ଯେ ସେ ବୁଢ଼ା ବଡ଼ାଇ
 ମାୟାରେ ଆସିଣ ଥିଲେ ଛଦ୍ମରୂପ ହୋଇ
 କରବାପାଇଁକି ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପକାର ।
 ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧେ ଆଇଣ ବୋଇଲେ ମାୟାଧର
 ଶୁଣ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଡଙ୍ଗା ଏବେ ଯାବଧାନେ
 ପାଟବସନେ ଗୁଡ଼ାଅ ଏହି ମୁଣିଗଣେ ।

ଦୁଃଖାବେ ଆଜ୍ଞାଦାନ କରି ସୁ-ପତନେ
 ବର୍ଣ୍ଣକରେ ଚନ୍ଦ୍ରକର ଅତି ମନୋରମେ ।
 ନିଜ ନିଜ ବର୍ଣ୍ଣଭଲେ କରାଅ ଧାରଣ
 ଜଗନ୍ନାଥେ କଳାବର୍ଣ୍ଣ ଯେହ୍ନେ ନବଦାନ ।
 ଶଙ୍ଖ ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ଣ୍ଣ କର ବଳରାମ
 ଅରୁଣ ବରନ କର ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଦର୍ଶନେ ।
 ଭକତ ଭାବରେ ମଣ୍ଡି ନାନା ଅଳଙ୍କାରେ
 କୁଳୁମ ଅ, ଶବ୍ଦକର ସୁଭଦ୍ରାରେ ।
 କେବଳ ଦାରୁରେ କଲେ ପ୍ରତିମା ଦର୍ଶନ
 ମହାପାପେ ସେ କରବେ ନରକେ ଗମନ ।
 ଏଣୁ ଅବଳମ୍ବେ ଏହି ତରୁ ବଳରାମେ
 ଦୁଃଖକରି ଆଜ୍ଞାଦାନ କର ପ୍ରଥମରେ ।
 ତଦନ୍ତେ ପାଟବସନେ କର ଆଜ୍ଞାଦାନ
 ବୃଷାଠା ତହିଁ ପୁଣି କର ହେ ଲେପନ ।
 ତହିଁ ପୁଣି ବର୍ଣ୍ଣକରେ ଚନ୍ଦ୍ରକର ସ୍ଵୟ
 ଶାଳି ମାନଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଏସବୁ କରାଅ ।
 ପୁଣି ଲେପ କାଢ଼ିକରି ପ୍ରତି ବରଷରେ
 ଅଳଙ୍କାର କରାଇବ ଯତନ ପ୍ରକାରେ ।
 ମାତ୍ର ଏଥିକ ହେ ରାଜା ହେବ ସାବଧାନ
 ବଳଳ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗୁ ନ ଫେଡ଼ିବ କଦାଚନ ।
 ଚରକାଳ ସେ ବଳଳ ଅଙ୍ଗେ ରହିଥିବ
 ବଳଳହୀନ ଦେଖିଲେ ପ୍ରମାଦ ଦର୍ଶିବ ।
 ବଳଳ ଦୁଆଇ ଯେବା ଦେଖେ ହେ ପୁଣି
 ଚରକାଳ ହେବ ତାର ନରକେ ବସତି ।
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ମଡ଼କ ରାଜ୍ୟ ହେବ ତତ୍ତ୍ଵଶା
 ଦେଖିଲା ପ୍ରାଣୀର ନିଶ୍ଚେ ମରିବେ ସନ୍ତାନ ।
 କଦାଚିତ ସେରୂପେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ନ ଦେଖିବ
 ଦେବତା କି ମନୁଷ୍ୟ ଦେଖିଲେ ବିଦ୍ରବେବ ।
 ଏହିହେତୁ ବହୁଲୌପେ ହୋଇ ବଲେପିତ
 ଦର୍ଶନ ଦେଇ କରବେ ଜଗତର ହିତ ।
 ସୁଦୃଶ ପଦ୍ମଲେପନ ପ୍ରଭୁ ବାୟୁଦେବେ
 ଦରଶନ କଲେ ନରେ ପାପୁ ମୁକ୍ତହେବ ।
 ମନର କାମନା ଯଦି ପାଇବ ରାଜନ
 ପୁଣି କହାଇ କର ପ୍ରଭୁ ଦରଶନ ।
 ତୁମ୍ଭଠାରେ ଦୟାକରି ହରି ଅବତାର
 ତୁମ୍ଭ ଉପଲକ୍ଷ ସବେ ପାଇବେ ନିସ୍ଵାର ।

ମାଳଗିରି ମନ୍ତ୍ରାୟେ କଳ୍ପତରୁବର
ତାର ବାପୁକୋଣେ ଶିଂହାଚର ଭବର ।
ନୃସିଂହଙ୍କ ଉତ୍ତରେ ସେ ଅଟେ ମହାସ୍ଥାନ
ସେହିଠାରେ କର ଏକ ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣ ।
ସହସ୍ରେକ ହସ୍ତ ଉକ ଦେଉଳ କରିବ
ହରିଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ଭିତରେ ସ୍ଥାପିବ ।
ପୂର୍ବେ ବିଶ୍ୱାସସୁ ନାମେ ଶବର ନନ୍ଦନ
ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠପେତୁ ଜାଣ ହେ ରାଜନ ।
ଏହି ପଦ୍ମତରେ ଆଇ ମଧ୍ୟବେ ସେବକ
ତାରସଙ୍ଗେ ସଖ୍ୟ ଭୁମ୍ଭ ପୁରୋହିତ ହେଲ ।
ଏହିଯେ ଦାରୁ ଲେପନ ସମ୍ଭାର କାରଣ
ସେ ଦୁହିଙ୍କ ସନ୍ତାନକୁ କର ନିଯୋଜନ ।
ଅବଶ୍ୟ ଉତ୍ସବ ଯେତେ ହେବ ପ୍ରଭୁଙ୍କର
ସେ ଦୁହିଙ୍କ ପ୍ରସେ ଦିଅ ସେହି ଅଧିକାର ।
ଏତେ କହି ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ମାରବ ହୋଇଲେ
ଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମନେ ଅନନ୍ତ ହେଲେ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ହେ ମୁନିମଣ୍ଡଳ
ଆକାଶବାଣୀକ ଶୁଣି ରାଜା କୁତୁହଳୀ ।
ଯେଉଁ ଯେଉଁ ରୂପେ ରାଜା ପାଇଲେ ଆଦେଶ
ତାହାସବୁ ଆଚରଣେ କରିଣ ବିଶ୍ୱାସ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ
ତଦନ୍ତେ ନିୟନ୍ତ୍ର କଲେ ଶୀଳକାର ଜନେ ।
ଶୀଳକାରେ କଲେ ନେତ୍ରେ ବସନ ବନ୍ଧନ
ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ଦେହେ ଚରୁ ବକଳ ଭାଙ୍ଗିଣ ।
ଅତି ସୁଦୃଢ଼ କରିଣ ବାନ୍ଧଲେ ଯତନେ
ମାଠିମୁଠି ଦେଲେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗକୁ ସୁଶୋଭନେ ।
ବକଳ ଘୋଡ଼ାଇ ଯାଉ ନେତ୍ରେ ଫିଟାଇଲେ
ପାଟବସନ ତାପରେ ଧୀରେ ଗୁଡ଼ାଇଲେ ।
ଯଥା ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ କଲେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ସମ୍ଭାର
ଚନ୍ଦ୍ରକରି ବର୍ଣ୍ଣକେ ମଣିଲେ ଚମକାର ।
ସିଂହାର କାର୍ଯ୍ୟ କୁଲେ କରି ସମାପନ
ଚନ୍ଦ୍ରକରମାନେ ହେଲେ ଆନନ୍ଦେ ମଗନ ।
ସବେ ଆମ୍ଭ ନୃପତିଙ୍କ କଲେ ନିବେଦନ
ତା ଶୁଣି ରାଜା ହୋଇଲେ ପ୍ରସୁଖିତ ମନ ।

ମହାବେଙ୍ଗରୁ ବସନ ଫେଇ ନରପତି
ଦେଖିଲେ ଅତି ବିଚିତ୍ର ଚତୁର୍ଥା ମୂରତି ।
ସକଳ ଲୋକେ ଦେଖିଲେ ପଥା ପଥା ହୋଇ
ଅପ୍ତ ସୁନ୍ଦର ରୁଚି ମୂରତି ଯେ ତହିଁ ।
ସିଂହାସନେ ରାମକୃଷ୍ଣ ଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନ
କୋଟି ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଜଣି ଉଜ୍ଜଳ ବରନ ।
ପଦ ଆସନରେ ସ୍ଥିତି ପ୍ରଭୁ ଚନ୍ଦ୍ରଧର
କୃପାରେ ସହାୟ୍ୟ ମୁଖ ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ।
ଚୈତ୍ରର ବନ୍ଧସ୍ଥଳ ଅତି ଶୋଭା ଧରେ
ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦାପଦ୍ମ ଶୋଭେ ଶୁଭେରେ ।
ସଜ ଶ୍ରେତପଦ୍ମ ଜଣି ସୁନ୍ଦର ନୟନ
ଦରଶନ ମାତ୍ରେ ପାପ ହୁଏ ବିମୋଚନ ।
ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ଦେହଧର ପ୍ରଭୁ ପୀତବାସ
ତେଜରେ ସେ ଦଶଦିଗ କରନ୍ତି ପ୍ରକାଶ ।
ନବୀନ ମାରଦ ତରୁ ରସେ ତଳ ତଳ
ମସ୍ତକେ ଫୁଲ ଟାଣୁଆ କର୍ଣ୍ଣରେ କୁଣ୍ଡଳ ।
ମନୋହର ବାଙ୍କ ଚଳେ ମଞ୍ଜୀ ମାଳବେଡ଼ା
ତହିଁ ଶୋଭେ ସିଂହାଶିକା କେତକ ପାଖୁଡ଼ା ।
ସେବଣୀ ବକୁଳ ଚମ୍ପା ଦୟାଶାଳ ହାର
ବନମାଳା ବୈଜୟନ୍ତୀ ଗଳାକୁ ସୁନ୍ଦର ।
କଣ୍ଠେ ରତ୍ନ ଗୁପସରା ଦିଶେ ଜଳ ଜଳ
ହୃଦୟେ କୌପୁରମଣି ଶ୍ରୀବତ୍ସ ପଦକ ।
ବ୍ୟାଘ୍ର ନକ୍ଷୀ କଣ୍ଠେ ତୁଲେ ପୋହଳାର ମାଳ
ତଥୁ ପାଶେ ଶୋଭା ପାଏ ମୋତି ହାରବଳୀ ।
ମରୁଆ ମାଳଟୀ ସଙ୍ଗେ ତୁଳସୀର ଧଣ୍ଡା
ଆଜାରୁ ସରିକ ଲମ୍ବି ଅଛି ପେଣ୍ଡା ପେଣ୍ଡା ।
ନାସେ ଗଜ ମୋତିବର ଅମୂଲ୍ୟ ବସଣୀ
ଲଲଟେ ଚନ୍ଦନ ଚିତା ସୁନାଚିତା ମଣି ।
କଳେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ଦିଶେ ଦାତ୍ତ ଦାଉ
ବାହେ ବାହୁଟି ବଳୟ ରତନେ ଜଡ଼ାଉ ।
ଚମ୍ପା କଳୀ ଜଣି ମାଳ ଅଙ୍ଗୁଳ ଯାକରେ
ବଜ୍ରା ହସ୍ତ ମୁଦ୍ରିକା ଯେ ଅତି ଶୋଭା ଧରେ ।
ସୁଶୈଳ ପୀତ-ବସନ ଦିଶେ ଝଟ ଝଟ
ଶୁଦ୍ଧ ଦୀପ୍ତ ମେଘଳା କଙ୍କଣୀ କଟିତଟ ।
ଚରଣ ପଦ୍ମେ ଶୋଭଇ ରତନ ପୁଞ୍ଜୁର
ବଚନ ବାଜେଣି ବଳା ମଞ୍ଜୁଳ ମଞ୍ଜୁର ।

ପ୍ରପଦେ ଦୁଃଖିଆ ସାଜେ ଅପଂ ମାଧୁରୀ
 ନବ ନଟବର ବେଶ ପ୍ରଭୁ ଦେବ ହରି ।
 ସୁରମ୍ୟ ନବଲବଣ୍ୟ ଛବି ହି ଭଜିମା
 ଦେଖି ତରୁ ମନ ଭୁଲେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ସୁଷମା ।
 ଚତୁର ହସେ ଚତୁର ଆୟୁଧକୁ ଧରି
 ନାଶନ୍ତି ଶୋକ ସନ୍ତାପ ସୁଖଦାନ କରି ।
 ସବାର ଭୂଷିତ ନାନା ରତ୍ନ ଆଭରଣେ
 ବଳରାମ ରହନ୍ତି ତାହାଙ୍କ ଦର୍ଶନେ ।
 ବାହୁଣୀ ମହିଷ ପାନେ ଦୁର୍ଘ୍ଟିତ ଲେତନ
 ସାକ୍ଷୀ ଅନନ୍ତଦେବ ଧବଳ ବଦନ ।
 ମସ୍ତକରେ ସପ୍ତପଦ୍ମ ମଣ୍ଡଳ ବିସ୍ତାର
 ତାହାଙ୍କ ବିଗ୍ରହ ଦିଶେ କୁଣ୍ଡଳୀ ଆକାର ।
 ଅଳ୍ପ ନତ ପୃଷ୍ଠ ଉର ଉତ ପରିସର
 ଚନ୍ଦ୍ରପରି ପଶାବୁଦ ମସ୍ତକ ଉପର ।
 ଲଙ୍କା ମୂଳ ଦୋ କମଳ ଧାରଣ
 ବନମାଳା ହାର ତାଙ୍କ ବଳୟ ଭୂଷଣ ।
 ମାଥେ ମୁକୁଟ ସହଚ କରାଟ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
 କୈଳାସ-ପର୍ବତ ସମ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଧବଳ ।
 ବିବ୍ୟ ମାଳ ପାଟବସ୍ତ୍ର ତାଙ୍କ ପରିଧାନ
 ଦେଖି ପ୍ରେମ ଜଳେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜାର ନୟନ ।
 ସେ ପ୍ରଭୁ ଦୁହିଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ସୁଭଦ୍ରା ଭଗିନୀ
 ସାକ୍ଷୀତେ କମଳା ଅଂଶେ ଜଗତଜନନୀ ।
 ସର୍ବମଙ୍ଗଳ ଦାୟିନୀ ସର୍ବସୁଲକ୍ଷଣୀ
 ଅପାର ମହିମାମୟୀ ମଧୁର ହାସିନୀ ।
 ଅଭୟ ହସ୍ତା ସେ ଦେବା ପକ୍ଷେ ଧାରଣୀ
 ସୁରା ପାଟ ବସନା କମଳ ନୟନୀ ।
 ବଳରାମ ସହୋଦର କୁକୁମ ବରନୀ
 ପାପ ସମୁଦ୍ର ତାରଣୀ ପଦ୍ମ ସୁବାସିନୀ ।
 ବିକଟ କମଳ ଜଣି ପ୍ରସନ୍ନ ଲପନୀ
 ଲବଣ୍ୟ ଅଜିମା ଦେବା ରମ୍ୟ ସୀମନ୍ତନୀ ।
 ବାସୁଙ୍କ ବାମେ ଶୋଭଇ ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଦଶନ
 ବାଳସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭା ଜଣି ଅରୁଣ ବରନ ।
 ଖଣ୍ଡ ଧାର ତେଜୋମୟ ଅପୂର୍ବ ମୂର୍ତ୍ତି
 ଦରଶନେ ସମସ୍ତଙ୍କ ନୟନ ଆରୁଣ ।
 ଦାରୁଗ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲେ ଏହି ମତେ
 ସର୍ବଜନେ ଚତୁର୍ଭୁଜ ଦେଖିଲେ ସାକ୍ଷୀତେ ।

ଏହି ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇ ଶ୍ରୀଭଗବାନ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କୁ କବିବେ ବରଦାନ ।
 ସେ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି ସେ ସାକ୍ଷୀତେ ଦେଖିବେ
 ଜୀବ ମାତ୍ରେ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଯିବେ ।
 ସେ କାରଣେ ଉପାୟ କବିବେ ଭଗବାନ
 ସୁଗ ଅନୁରୂପେ ଦେବେ ଦରଶନ ଦାନ ।
 ସତ୍ୟ ଆଦି ସୁଗେ ଚତୁର୍ଭୁଜ ଦରଶନ
 କଳି ସୁଗେ ଦ୍ୱିଭୁଜ ଦେଖିବେ ପ୍ରାଣୀଗଣ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ସନାତନ ପ୍ରଭୁ ଦାରୁମୟେ
 ଯେବେ ସେ ଲଳା କରନ୍ତି ତା ସତ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଆଉ ଏକ ଗୁଡ଼ କଥା ଏଥୁ ମଧ୍ୟେ ହୁଏ
 ଅତିଗୁପ୍ତ କଥା ପ୍ରକାଶର ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।
 ପୂର୍ବେ ଶମନ ସେ କାଳେ କଲେକ ପ୍ରାର୍ଥନା
 ସୁଶଖଣ୍ଡେ ଅଛି ତାହା ବିସ୍ତାର ବର୍ଣ୍ଣନା ।
 ଯମଙ୍କ ସୁନ୍ଦରେ ବଣ ହୋଇ ଭଗବାନ
 ଶ୍ରୀମାଳମାଧବ ରୂପ କଲେ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାନ ।
 ଅବଶ୍ୟାସୀ ଜନ ଯେତେ ସଂସାର ମଧର
 ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଯମଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ଅଧିକାର ।
 ସେହି ପ୍ରଭୁ ଲଳା ବିସ୍ତାରିଲେ ସଂଗୋପନେ
 ଯମ ଅଧିକାର ନାହିଁ ବସ୍ତୁ ଭକ୍ତ ଜନେ ।
 ପୁଣି ଦାରୁ ଦେହ ଧରି ପ୍ରକାଶ ହୋଇଲେ
 ବିଶ୍ୱାସ ଅବଶ୍ୟାସକୁ ଅପେକ୍ଷା ରଖିଲେ ।
 ଦାରୁଦେହ ଦେଖି ଯେବା ଅବଶ୍ୟାସ କରେ
 ଘୋର ଚୋରବ ମଧ୍ୟରେ ସେହୁ ବାସକରେ ।
 ସାକ୍ଷୀତ ପରମବ୍ରହ୍ମ ଜାଣେ ଯେଉଁ ଜନ
 ମରଣ ଅନ୍ତେ ବୈକୁଣ୍ଠେ ସେ କରେ ଗମନ ।
 ସେହି ମାଳମାଧବ ଆପଣେ ଜଗନ୍ନାଥ
 ଚତୁର୍ଭୁଜମୂର୍ତ୍ତି ଧରି ହୋଇଲେ ସାକ୍ଷୀତ ।
 ସଦା ସଦ ଦରଶନ ଦ୍ୟୁତି ସେହିରୂପେ
 କେମନ୍ତେ କରୁଣା ଦାନ ରହେ ମୃତ୍ୟୁ ଭୂପେ ।
 ସେ କାରଣେ ଜଗନ୍ନାଥ ସୁକ୍ଷ୍ମ ମୂର୍ତ୍ତି ଧରି
 ପ୍ରତିମା ଭିତରେ ରହିଛନ୍ତି ରୁପକର ।
 ସେହିରୂପେ ବଳରାମ ଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନ
 ନିଜ ନିଜ ସୁକ୍ଷ୍ମ ମୂର୍ତ୍ତି ଅନ୍ତରେ ଗୋପନ ।
 ବାହାରେ ଦ୍ୱିଭୁଜ ସର୍ବେ କରନ୍ତି ଦର୍ଶନ
 ଚତୁର୍ଭୁଜ ମୂର୍ତ୍ତି ଅନ୍ତର ସୁଗୋପନ ।

ସେହି ବାହ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖି ବିଶ୍ୱାସ ଯେ କରଇ
ଅନାୟାସେ ଭବ-ସମୁଦ୍ରରୁ ସେହୁତଳେ ।
ସବୁର ଉପାସ୍ୟ ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ନାଶପୁଣ
ଭବ ମତେ ଦେଖନ୍ତୁ ଯେ ଭବ ମିଳଜନ ।
ଶାକ୍ତ ସୌର ଗାଣପତ୍ୟ ଶୈବ ବା ବୈଷ୍ଣବେ
ଦରଶନ କରିବେ ଯେ ଅବା ଯେଉଁ ଭାବେ ।
ଭବଗ୍ରାସୀ ଭକତ ବସନ ଭଗବାନ
ସେହି ଭାବେ ତାହାଙ୍କୁ ମେ ଦେବେ ଦରଶନ ।
ଯେଉଁ ଜନ ଯେଉଁରୂପେ ଆଚରଣେ ପୁଣି
ସେହିରୂପେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖା ଦେବେ ଶିଶୁପତି ।
ଭବକୁ ନିକଟ ପ୍ରଭୁ ଅଭବକୁ ଦୂର
ତେଣୁ ଭବଗ୍ରାସୀ ନାମ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ।
ସବ ଦେବମୟ ହରି ସବ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ
ଅପାର ମହିମାମୟ ଜଗତର ସ୍ୱାମୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ରିୟମ ଗଜାଙ୍ଗର ଜୀବନ ସଙ୍ଗାଳ
ମହା ବଳୀୟାନବାହୁ ପ୍ରଭୁ ବନମାଳୀ ।
କ୍ଷମାଦାୟା କରୁଣା ସାଗର ଯନ୍ତ୍ରବାଦୀ
ଶରଣାଗତ ପାଳକ ମହତା ବାରିଧୀ ।
ବାଞ୍ଛାପୂର୍ଣ୍ଣକାଞ୍ଚ ସବ ଦୁଃଖ ଶୋକହାଣୀ
କଳୟୁଗ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ମୁକ୍ତି ଅଧିକାରୀ ।
ଦରିଦ୍ର-ବାନ୍ଧବ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠପଦ୍ମ ଡୋଳା
ଭକତ ଭାବରେ ସଦା ହୋଇବନ୍ତି ଡୋଳା ।
ସେହୁ ଯେବଣ ରୂପରେ କରଣେ ଦର୍ଶନ
ତାଙ୍କୁ ସେ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ପ୍ରଭୁ ହେବେ ସୁ-ପ୍ରସନ୍ନ ।
ଶ୍ରୀମଳାଦ୍ରୀ ଚିତ୍ରାମଣି କମଳା ବିଳାସ
ତାଙ୍କ ଦାସ ଭକ୍ତ ମୁଁ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

—୩୫—

ପ୍ରିୟମୁଦର ଗଣେଶରୂପେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଜୈମିନି ଋଷିଙ୍କ ଆଗେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ଶୌନକ
କହ କହ ତପୋଧାନ କର ଠିକ ଠିକ ।
କିଏ କେବେ କେଉଁରୂପ ଚନ୍ଦ୍ରାକାଶ ମନେ
ଆସିଥିଲେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଇଷ୍ଟ ଦରଶନେ ।

ଜେମନ୍ତେ ତାହାଙ୍କ ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣକଲେ ହରି
ସେ କଥା ପ୍ରକାଶ କର କରୁଣା ବିସ୍ତାର ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତୁ ତହିଁ ମୃଦୁ ମୃଦୁ ମୀ
କହୁଅଛି ତୁମ୍ଭ ଆଗେ କଥାଏ ଶୁଣି ।
ପୁରାତନ କଥା ଏକ ଖ୍ୟାତ ଯେଜନେ
ଭକ୍ତକ ଅଲଲ୍ ଜଗନ୍ନାଥ ଦରଶନ ।
ଗଣେଶ ସେବକ ପ୍ରିୟମୁଦ ନାମ ତାର
ବହୁଶ୍ରମେ ପଥଶୁଲ୍ ଆସିଲୁ ସଭର ।
ସ୍ନାନମନ୍ତ୍ର ଜଗନ୍ନାଥ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୁରତି
ଦେଖି ପ୍ରିୟମୁଦଃସହଲ ମହା ଦୁଃଖମନ୍ତ୍ର ।
ନିଜ ଇଷ୍ଟଦେବ ମୂର୍ତ୍ତି ନପାଇ ଦର୍ଶନ
ଦୁଃଖମନେ ବାହୁଡ଼ିଲୁ ଯେତାରୁ ବହନ ।
ଅଠରନଳା ଠାବେ ସେ ମିଳନ୍ତେ ଯାଇଣ
ଆତ୍ମନେ ଏକଧ୍ୱଜ କଲୁ ଯେ ଶ୍ରବଣ ।
କେଣେ ଯାଉ ଭକ୍ତବର ମୋତେ ତୁ ମୁରୁଛି
ତୋର ପ୍ରଭୁ ମୁହିଁ ସ୍ନାନମଣ୍ଡପେ ବସିଛି ।
ଯାଇ ଗଣପତି ରୂପ ପାଇବୁ ଦର୍ଶନ
ତାହା ଶୁଣି ପ୍ରିୟମୁଦ ସହସ୍ୱୟ ମନ ।
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟମଣି ସେ ବାଣୀ ଶୁଣି ଚିତ୍ତବିଚେ
କେ କହିଲୁ ସୁଧାବାଣୀ ନାହିଁତ ନମା ଆଗେ ।
ଧାତପାଞ୍ଚ ବିଭୁ କରଣ ତାର ମନେ
ଲେଉଟିଲ ଆପଣାର ପ୍ରଭୁ ଦରଶନେ ।
ସିଂହଦ୍ୱାର ଟପିଯାଇ ଅଳ୍ପ ମନସ୍ତେ
ତରତରେ ଉଠିଲୁ ସେ ବାଇଣ ପାବଳେ ।
ସ୍ନାନ ମଣ୍ଡପକୁ ଗଲୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ମନେ
ପ୍ରେମ ଲୋଚକ ପରୁଛି ତାବେନି ନୟନେ ।
ଦେଖଣ ନିଜ ଇଷ୍ଟଦେବ ଗଣେଶ ମୁରତି
ଦେବସ୍ନାନ ବେଧାପାତ୍ର କେଜେ କରୁଛନ୍ତି ।
ଚତୁର୍ଭୁଜ ଗଜାନନ ଅଳ୍ପ ସାମ୍ବିମୟ
ଦେବଗଣ ଚୌଦିଗେ କରନ୍ତି ଜୟ ଜୟ ।
ମୁଷିକବାହନେ ସ୍ଥିତି ଅଖିଳର ପତି
ପଦପରି ନ ଦେଖଇ ଯେ ଭୂତ ମୂର୍ତ୍ତି ।
ଇଷ୍ଟଦେବଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ଭାବେ ହେଲୁ ଭୋଳା
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ହୋଇ ଭୂମିରେ ଦଣ୍ଡବତ କଲୁ ।

ଉଦ୍ଧାତ୍ମାଳ କରପାଦ କରଇ ବଦନ
 ଲୟ ଲୟ ଯଦୁର ଆଶୟ ଗଜାନନ ।
 ଲୟ ମଦ ବଦନାୟ ପଦାଙ୍ଗ ପ୍ରଦର
 ଲୟ ଭକ୍ତ ହାତକାଶ ପାଶାକୁଶ କର ।
 ଏକମନ୍ତ ନାନାପଦକାରେ ପୁର ଲଳା
 ଦଳସେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ବାଧା କରି ସେ ରହଇ ।
 ସେହି ଅବଧାନ ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ଭଗବାନ
 ଗଣେଶ ବେଶ ଧରନ୍ତି ସ୍ଥାନପାଶା ଦିନ ।
 ଏଣୁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ହରି ଯଥା ଅବତାର
 କି ବଚନ ଚକ୍ରଭୂଜ କି ଦ୍ଵିଭୁଜ ହେବାର ।
 ସେହି ପ୍ରଭୁ ଧନ୍ତ ସେବା ଦାପର କଳର
 ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦ୍ୟୁତି ଶ୍ରବ ଅନୁସାରେ ।
 ଏକଥା ଦୃଷ୍ଟେ ଜାଣନ୍ତି ଭାବସିଦ୍ଧ ଜନେ
 ଯଦୁର ଶିଶୁର ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ସେ ଆପଣେ ।
 ଆଉ ଏକ ଗୁଡ଼କଥା ଶୁଣ ମନଦେଇ
 ପୁରାଣର ଗୁପ୍ତଅର୍ଥ କହୁଛୁ ବୁଝାଇ ।
 ଦେହଛଡ଼ା ହୋଇ ଯେହ୍ନେ ନ ରହଇ ପ୍ରାଣ
 ଦାରୁଦେହ ଧରନ୍ତି ତେହ୍ନେ ନାସପୁଣ ।
 ଅଗ୍ନି ଯେହ୍ନେ ଉଡ଼ାନ୍ତି ଦେହାତ୍ମା ଶକତି
 ତେସନେଟି ଦାରୁ ଦେହଧାରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ।
 ଶୀର ଯେହ୍ନେ ଅଛି ସଦା ଗାଞ୍ଜର ସ୍ଥନରେ
 ତେହ୍ନେ ଦାରୁମୟ ବ୍ରହ୍ମ ଜାଣ ଯଥାର୍ଥରେ ।
 ଅଦ୍ୟାପି ସେ ରଜବେଶ ଧରନ୍ତି ସେକାଳେ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣର ହସ୍ତ ପାଦ ଦେଖନ୍ତି ସକଳେ ।
 ସେହିକାଳେ ଚକ୍ରଭୂଜ ମୁରତି ପ୍ରକାଶ
 କୋଟି କନ୍ଦପର ଦପହାସ ଶ୍ରୀନବାସ ।
 ଯୁଗ ଅନୁସାରେ ଯେହ୍ନେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ
 କଳପବଟ ଦେଉଳ ଦର୍ଶନ ତେସନ ।
 ଏଣୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଲୀଳା ଅତି ଗୁଡ଼ତର
 ବ୍ରହ୍ମା ଆଦି ଜାଣିବାକୁ ସେଲୀଳା ଦୁଷ୍ଟର ।
 ଏଥୁ ତକ କରି ଯେବା ଅବଶ୍ୟାସ କରେ
 ନିଶ୍ଚୟ ସେ ମୁକ୍ତି ଯମଦଣ୍ଡ ଭୋଗକରେ ।
 ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ଵାସରେ ଯେହ୍ନେ କରେ ଦରଶନ
 ଅନ୍ତକାଳେ ଲଭଇ ସେ ଗୋବନ୍ଦ ଚରଣ ।
 ଏହା ସବୁ ପୁରାଣର ଅର୍ଥ ଗୁଡ଼ତର
 କହିବାକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ମୁଁ ଅଜ୍ଞାନ ପାମର ।

ଏସବୁ ଲୀଳାର ଚକ୍ର ମୁଁ ଶୁର କି ଜାଣେ
 ଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଆଜ୍ଞାମତେ ପ୍ରାକୃତେ ବଶାଣେ ।
 ସ୍ଵପ୍ନେ ଆଦେଶିଲେ ମୋତେ ଭକ୍ତଙ୍କ ବାନ୍ଧବ
 ମୋର ମାଳାନ୍ତ ଲୀଳାକୁ ବଧି ଲେଖ ସଦା ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ ନାମେ ଗନ୍ତବ୍ୟଗାଣି
 ଗୀତ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ବାନ୍ଧ ନ କରଣ ସୁଟି ।
 ମୁଁ ତୋର ଗୁହ୍ୟଙ୍କ ଗୁରୁ ଆରେ ବାସ୍ତା ଦାସ
 କହିଲିଟି ମନୁ ନ ଭୁଲିବୁ ଏ ମୋ ଶ୍ରବ ।
 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରହର ପାହାନ୍ତି ସମୟେ
 ଚକାଡ଼ୋଳାଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ହେଲୁ ଏହି ପ୍ରାୟେ ।
 ଆପଣେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗଛଡ଼ା ମାନ ମୋର ଗଳେ
 ଦସି ଦସି ଲମ୍ବାଇଣ ଦେଲେ କୃପାବଳେ ।
 ଅପ୍ପ ସୁଗନ୍ଧ ସେହି ଭଲ୍ଲି ଧଣ୍ଡାଟି
 ମୋ ଶୟନ ଗୁହ୍ୟ ଗୋଟି ପଡ଼ଇ ଚହଟି ।
 ସେ ବୈଷ୍ଣବ ବେଶଧାରୀ କରି ଆଜ୍ଞାଦାନ
 ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଚକ୍ଷୁ ଆଗୁଁ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ।
 ସ୍ଵପ୍ନ ତେତି ଚକ୍ରିଲି ସେ ଆଦେଶ ବଚନ
 ଭାବନା ଲେତକେ ପୂରଣଲ ମୋ ନୟନ ।
 ପ୍ରସ୍ତତ ସମୟେ ଇଷ୍ଟମନ୍ତ ସୁମରଲି
 ନିତ୍ୟକର୍ମ ସ୍ଥାନ ଧ୍ୟାନ ଆଦିକ ସାରିଲି ।
 ଲେଖନୀ ଘେନି ବସିଲି ପୁରାଣ ରଚନେ
 କିଏ ସତେ କହିବ ଏ ପଦମାନ ମନେ ।
 ସଂସ୍କୃତ ଭଜନ ଖଣ୍ଡ ନାମେ ଗ୍ରନ୍ଥସାର
 ତା ଆଶ୍ରିତେ ବରତଲି କରି ସାବେତାର ।
 ସ୍ଵୟଂ ପୁରାଣ ବୈଷ୍ଣବ ଖଣ୍ଡ ସେଷତତ୍ତ୍ଵ
 ଦୁଇଗ୍ରନ୍ଥ ଐକ୍ୟ କରି ଲେଖିଲି କବିଭୁ ।
 ବାତୁଳର ବାକ୍ୟବୋଲି ନକର କେ ଦୃଶା
 କରଯୋଡ଼ି ଏ ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ କରେ ଜଣା ।

—୫୫—

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସରୋବର ଉପୃତ୍ତି
 କଥନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ବିପ୍ରଗଣ
 ଏହିରୂପେ ପ୍ରକଟିଲେ ଜଗତ-ମୋହନ ।

ଚତୁର୍ଥା ମରୁତ ଫନବନ୍ଧୁ ଭଗବାନ
 ଦେଖି ଆନନ୍ଦସାଗର ଚାରିପାଶେ ।
 ବାହ୍ୟଜ୍ଞାନ ପାଶୋରେ ଅବନ୍ତୀର ନାଥ
 ବାଣ୍ଟି ତଳ ତଳ ଆଖି ଶୁଷ୍କ ମିଳିତ ।
 ସୁମୁଦ୍ରାୟ କରଯୋଗ ଅଛୁ ଠିଆହୋଇ
 ପ୍ରେମଜଳେ ବସିଥିଲୁ ହୋଇଯାଏ ଯୋଇ ।
 ସେହିକାଳେ ହାସ୍ୟମୁଖେ ଉଣିଲେ ନାରଦ
 ଶୁଣି ଗଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମୋ କହବା ପଦ ।
 ଏତେ ଶ୍ରମ କଲ ତୁମ୍ଭେ ଯାହାର କାରଣେ
 ସେହିଫଳ ପ୍ରଜାପତି ହୋଇଲେ ଏତେଦିନେ ।
 ପୁଅଟା ମଧ୍ୟରେ ତୁମ୍ଭେ ଏକା ଗ୍ରାସ୍ୟବାନ
 ଏହି ଦେଖ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳ ଲୋଚନ ।
 ଯାହାଙ୍କୁ ଦେଖିବାପାଇଁ ଯୋଗୀ ଋଷିଗଣ
 ଧ୍ୟାନଯୋଗେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରନ୍ତି ଯତନ ।
 ବହୁଯତ୍ନେ ରୂପ ଦେଖନ୍ତି କି ନ ଦେଖନ୍ତି
 ସେହି ପ୍ରଭୁ ଦାରୁରୂପେ ପ୍ରକଟିଲେ ଏଥ ।
 ତୁମ୍ଭଠାରେ ଦୟାବନ୍ଧୁ ଜଗନ ଭଣ୍ଡାର
 ଅନାଦି ପୁରୁଷ ହେଲେ ସବୁର ଗୋଚର ।
 ଏଣୁ ସୁତକର ଏହି ଦାରୁ ନାରାୟଣେ
 ସନ୍ତୋଷରେ ବାଞ୍ଛାପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବେ ବହନେ ।
 ଏହାଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଯୋଡ଼ି ବେନକର
 ବେଦର ବିଧାନେ ପ୍ରବକଲେ ମନୋହର ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ବଳଦେବ ଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନେ
 ସୁତକଲେ ଆଉ ତହିଁ ଥିଲେ ଯେତେଜନେ ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶସିପୁ ବୈଶ୍ୟ ଶୁଦ୍ର ଶୂରବର୍ଣ୍ଣ
 ସକଳେ ଏକତ୍ର ମିଳି କରନ୍ତି ବନ୍ଦନ ।
 କବାମନ୍ତ କବାସ୍ତୋତ୍ର କବିତା ପୁରାଣେ
 ଯାହାକୁ ଆସଇ ଯାହା ଗାଏ ସେ ଗଉସନେ ।
 ଗହ ଗହ ଶବଦରେ ଉଚ୍ଚଳେ ସେ ସ୍ଥାନ
 ହରିବୋଲ ହଳହଳ ପଡ଼େ ଦନଦନ ।
 ରୁଣୁହୋଇ ଦେଖନ୍ତି ନରନାରାୟଣେ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଉଚ୍ଚମି ଉଠେ ସୁତ ଗୀତଗାନେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜା ହରିଷିତ ହୋଇ
 ବିନୟ କରି କହିଲେ ପୁରୋହିତେ ଶୁଣ ।
 ପ୍ରଭୁ ପୂଜା ଲାଗି କର ଗ୍ରାସ୍ୟ ସୁ-ସଞ୍ଚାର
 ଶୁଣି ପୁରୋହିତ କଲେ ଅନେକ ସମ୍ଭାର ।

ନନ୍ଦ ନରପତି ନାରଦଙ୍କ ଉପଦେଶେ
 ମନ୍ତ୍ର ବିଧାନରେ ପୂଜା କରନ୍ତି ଦରଶେ ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ଅକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ର ପୂଜେ ବଳରାମ
 ଯାହା ଉପଦେଶେ ଧ୍ରୁବ ପାଦ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଧାମ ।
 ମନ୍ତ୍ରରାଜ ଅଟଇ ସେ ଅଷ୍ଟାଦଶାକ୍ଷର
 ସେହି ମନ୍ତ୍ର ପୂଜା କଲେ ଜଗତ ଭଣ୍ଡାର ।
 ବେଦ ମଧ୍ୟେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷସକ୍ତ ମନ୍ତ୍ର
 ତହିଁରେ ପୂଜିଲେ ଗଜା ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ପ୍ରଭନ୍ତ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମନ୍ତ୍ର ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଅଜନ ବିଧାନେ
 ସୌଦର୍ଶନ ମନ୍ତ୍ର ପୂଜା କଲେ ସୁଦର୍ଶନେ ।
 ବହୁରୂପ ଉପହାରେ ପକ ଭଗବାନ
 ପ୍ରଭୁ ପ୍ରୀତି ଅର୍ଥେ ଦିଜେ ଦେଲେ ବହୁ ଦାନ ।
 ସମାଦରେ ସାଧୁ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କୁ ସେହିପରି
 ତୋଷ କଲେ ମହାରାଜା ଅତି ଯତ୍ନକରି ।
 ଓଲ୍ଲା ପୁରୁଷାଦ ଆଉ ମହାଦାନମାନ
 କେତେ ଯେ ଦେଲେ ନୃପତି କେ କଲେ ଗଣନ ।
 ଅଶ୍ଵମେଧ ଯଜ୍ଞ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେତୁ ନରରାୟେ
 କୋଟି କୋଟି ଧେନୁ ଦେଲେ ଆନନ୍ଦ ହୃଦୟେ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ମୁକ୍ତାମାଳାରେ ମଣି ଗାଣ୍ଡଗଣ
 ବହୁତ ଦକ୍ଷିଣା ତୁଲେ ଗଜା କଲେ ଦାନ
 ସେ ଗାଣ୍ଡଙ୍କ ଶୁଭ ଅଗ୍ରେ ଯେଉଁ ଗର୍ଭ ହେଲ
 ଦାନ କଲେ ପୁର ମହାଶାସ୍ତ୍ର ହୋଇଲେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସରୋବର ହେଲ ତାର ନାମ
 ସାର୍ବ ଶନିକୋଟି ଶାସ୍ତ୍ର ଯହିଁ ଅଧିଷ୍ଠାନ ।
 ସେହି ସରୋବରେ ସ୍ନାନ କରି ଯେଉଁ ଜନ
 ବିଧିମତେ ପିତୃ ଦେବେ କରଇ ତର୍ପଣ ।
 ସହସ୍ରକ ଅଶ୍ଵମେଧ ଫଳ ସେହୁ ପାଏ
 ଅନ୍ତକାଳେ ସୁକ୍ଷ୍ମରେ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଯାଏ ।
 ପିତୃଗଣେ ପିଣ୍ଡଦାନ ଯେ କରଇ ତହିଁ
 ସେହି ଗ୍ରାସ୍ୟବାନ କୋଟି କୁଳ ଭିକାରୀ ।
 ଦେହାନ୍ତରେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ କରଇ ସେ ବାସ
 ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନ ହୁଅଇ ଆତ୍ମ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଦେଶ ।
 ଗଜା ସମାନ ଅଟଇ ସେହି ଶାସ୍ତ୍ରବର
 ସ୍ନାନ କରି ବିଷ୍ଣୁଦାସ ଭବୁଁ ହେଉ ପାର ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କର ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଇତ୍ୟମ

କୈମିନି ଇବାନ

କୈମିନି ଋଷି କହନ୍ତି ଏହି ଅନନ୍ତରେ
ଏକମନ ହୋଇ ଶୁଣ ତାପସ ନିକରେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କର ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣ
ସେହି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଯଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବ୍ୟାପନ ।
ବର୍ଣ୍ଣନ କରିବ ତାହା ଉତ୍କଳ ବ୍ୟାପନେ
ମନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିବେଶ ଅତି ସାବଧାନେ ।
ମହାରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଜାଣି ଶୁଭଯୋଗ
ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣେ କଲେ ଉଦଯୋଗ ।
ଅମୃତ ମହେନ୍ଦ୍ରବେଳା ହୁଅନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ
ଶୁଭକ୍ଷଣେ ବିପ୍ରବେଶେ ଅତିଲେ ନରେଶ ।
ମଙ୍ଗଳାଶୁକ ଆଦି ଯେ ପାଠ କରାଇଲେ
କ୍ରୀଡ଼ାଶୁକ ମୁଖେ ସ୍ୱପ୍ନ ରୁଚି ବୋଲାଇଲେ ।
ମନେ ମନେ ବିଷ୍ଣୁ ପଦ କରି ସୁମରଣ
ଦେଉଳ ସ୍ଥାନରେ ଅର୍ଘ୍ୟ କଲେ ସମର୍ପଣ ।
ପୃଥ୍ୱୀଙ୍କି ଯେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ନରନାଥ
ବୋଇଲେ ଭକ୍ତଭାବରେ ଶ୍ରେ ଧରଣି ମାତ ।
ତନ୍ତ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବେ ତୋରତ
ସେ ଅବଧି ଏହି ସ୍ଥାନ ଦିଅ ଆଗୋ ମାତ ।
ତଦନ୍ତେଶ ବାସୁ ଯାଗ କଲେକ ଯତନେ
ବହୁ ଉପହାର ଦେଲେ କର୍ମକାରୀଗଣେ ।
ମହା ମହୋତ୍ସବ ତହିଁ କଲେକ ଭୂଆଣ
କେହି ଗାଏ କେହି ବାଏ କେ କରେ ନର୍ତ୍ତନ ।
ଅନାଥ ଦରିଦ୍ର ଜନେ ଅଳ୍ପ ବସ୍ତ୍ର ଦେଲେ
ରାଜାମାନଙ୍କୁ ଚରଣ ମେଲଣି ସେ କଲେ ।
କୃତାର୍ଥ ହୋଇ ସକଳେ ପ୍ରଭୁ ଦରଶନେ
ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନେ ଗଲେ ହରଷିତ ମନେ ।
ପାଷାଣ ହେଉନେ ଆଉ ପାଷାଣ ବହନେ
କୋଟି କୋଟି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମୁଦ୍ରା ଦେଲେ ଜନଗଣେ ।
ସବିଙ୍କି କହିଲେ ରାଜା ହରଷିତ ହୋଇ
ଅଷ୍ଟାଦଶ ଦ୍ୱୀପ ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ମୁହିଁ ।
ବାହୁବଳେ ଯେତେ ଧନ କଲି ଉପାର୍ଜନ
ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣେ ତାହା କଲି ଅର୍ପଣ ।

ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପାଶା କାର୍ଯ୍ୟେ ମୁଁ ଯେନେ ଶ୍ରମ କଲି
ଦେଉଳ ରଚନେ ତାହା ମଙ୍ଗଳ ମଣିଲି ।
ଏହି ବା ଅଧିକ ମୋର କ ଗ୍ରନ୍ଥ ହୋଇବ
ଆଶୁଣୀ ଅଜିତି ଯନେ ଚୋଷିବ ମାଧବ ।
ଏହି କ୍ଷେତ୍ରବର ଅଟେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଶରୀର
ମୁହିଁ ବୋଲି ଯାହାକୁ କହନ୍ତି ବଶ୍ୟନ୍ତର ।
ଆହରାବ ତସେଗ୍ରବ ନିତ୍ୟ ଛୁଇଁ ଯହିଁ
ନିମିଷେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ରମାଧାର୍ଯ୍ୟ ।
ନିଜ ନାମେ କ୍ଷେତ୍ରବର ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ନିଶ୍ଚୟ ଅଟେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟର ବଇକୁଣ୍ଠଧାମ ।
ଏହିରୂପେ ନୂପତି କହନ୍ତି ବାରଂବାର
କହୁ କହୁ ନେହୁ ବହେ ପ୍ରେମ ଅଗ୍ରଧାର ।
ସେହି ସତ୍ତ୍ୱ ମନ୍ତେ ଥିଲା ଏକ ଦ୍ୱିଜବର
ରୁକବେଦୀ ମହାଜ୍ଞାନୀ ବେଦାନ୍ତେ ତପୁର ।
ମହା ଆନନ୍ଦ ହୋଇ ସେ ନୂପତିଙ୍କି କହେ
ମହା ଶ୍ରୀବତ୍ସ ତୁମ୍ଭେ ଶୁଣ ନରସୟେ ।
ଚରଚର ଗୁରୁ ଯେଉଁ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ସ୍ୱପ୍ନଂ ଦାରୁ ମୁଁ ଧରି ହୋଇଲେ ସାକ୍ଷୀ ।
ସାଧନା ବିହୀନ ପାପୀ ମହା ଦୁରାତ୍ମରେ
ଦର୍ଶନ ଦେଇ ତାରବେ ପ୍ରଭୁ ସୁଦୟାରେ ।
ଦ୍ୱିଜ ବାକ୍ୟ ଶୁଣନ୍ତେ ନାରଦ ମୁନିବର
ରାଜାଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲେ ସ-କରୁଣ ଗିରି ।
ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଭାସିଲେ ଯା ଏ ବିପ୍ର ସୁଜନ
ନିଶ୍ଚାସରେ ବେଦ ଯେବେ ହେଲା ଉପାଦାନ ।
ତାର ଶିବେଗ୍ରାମ ଅର୍ଥେ ଯେଉଁ ବିବରଣେ
ସେହି ଦାରୁମୟବ୍ରହ୍ମ ଦଶନ୍ତ ନୟନେ ।
ତାର ଅର୍ଥ ଭଲେ ଜାଣନ୍ତୁ ଯେ ପଦ୍ମଯୋନି
ନାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଏ ସକଳ ଅଛୁ ମୁହିଁ ଶୁଣି ।
ତାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ତବ ଆଶ
ସୁଖେ ଅନୁପର ଯାଇ ତାହାଙ୍କ ନିବାସ ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ପ୍ରକାଶ କରିବା ନିବେଦନ
ସମ୍ପ୍ରତି ତୁମ୍ଭେ ଦେଉଳ କରାଅ ଗଠନ ।
ଏସନ ଶୁଣି କହନ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବସୁ
ମୋତେ ଯଜ୍ଞ ଦେନି ତଳ ମୁନି ମହାଶୟ ।
ତାଙ୍କ କୃପାରୁ ପାଇଲି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଗି କରିବି ସାକ୍ଷୀ ।

ଆଗମନ କାରଣେ କରିବ ନିମନ୍ତଣ
 ଯେହ୍ନେ ମୁଦୁଂ ଆମି ଯେ କରନ୍ତି ମନାପନ ।
 ଅଳ୍ପକାଳ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି ସୁନିବର
 ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣ ଯାହା ମିବା ଦେ ଦେଉର ।
 ତହୁଁ ରଜା ଶିଳ୍ପୀଗଣ ବହୁଧନ ଦେଲେ
 ଏକେ ଏକେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିୟୁକ୍ତ ମେ କଲେ ।
 ଦିନୁ ଦିନ ବଡ଼ଇ ଦେଉଳ ମନୋହର
 ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷେ ନମେ ଯେହ୍ନେ ବଡ଼େ ଶାନ୍ତୀର ।
 ଅତି ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଭେଦକ ଗଗନ
 ଅଳ୍ପକ୍ଷଣ ନୁହେଁ କରିବାକୁ ଅନୁମାନ ।
 ବହୁଳ ଧନ ନୁହେଁ ଶରତେ ନିଜ
 ଆକାଶରେ ହର୍ଷମନେ ବ୍ୟୟ କରୁଥାନ୍ତି ।
 କେତେକ ଖଣ୍ଡ ପାଷାଣ ସ୍ତମ୍ଭ ଯଦି ଦ୍ରବ
 କେତେ କୋଟି ଧନ ବ୍ୟୟ ତା ନିର୍ମଣେ ନୁହେଁ ।
 ପୃଥ୍ବୀର ରଜାମାନେ ସବେ ଆଜ୍ଞାକାଣ୍ଡ
 ସବିକି କାର୍ଯ୍ୟ ନିୟୁକ୍ତ କଲେ ଦଣ୍ଡିଆଣ୍ଡ ।
 ସେ ସବେ ନିୟୁକ୍ତ କଲେ ଯେହ୍ନେ ପ୍ରଜାଗଣେ
 ସର୍ବଜନ ଏକଠାବେ ମିଳିଲେ ବହନେ ।
 ହର୍ଷେ ହରିଷବଦ କରନ୍ତି ପ୍ରଜାଜନ
 ଯେହି ମହା କଳରବେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଗଗନ ।
 ତୋଷ ହୋଇ ରାଜାଙ୍କ ଭକ୍ତ ଶ୍ରଦ୍ଧାଗୁଣେ
 କାହିଁ ସହ ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ କମଳା ଆପଣେ ।
 ସିଦ୍ଧିବନେ ଅନୁପମ ଦେଉଳର ଶୋଭା
 କାଞ୍ଚନେ ରଚିତ କାହିଁ କାହିଁ ରହୁ ଆଶା ।
 ନାନା ମଣି ଫୁରକ ଖଚିତ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ
 ପୁଷ୍ପକେ ରଚିତ କାନ୍ଥ ଶୋଭଇ ଯତନେ ।
 ଶରତ କାଳରେ ଯେହ୍ନେ ଶୁଭ୍ର ମେଘମାଳ
 ତେସନେକ ଚମତ୍କାର ଶୋଭିତ ଦେଉଳ ।
 କାହିଁ କାହିଁ ମାଳ ପାଷାଣରେ ସୁଠିତ
 ମାଳ ମେଘ ପୁଞ୍ଜି ଯେହ୍ନେ ଆକାଶେ ଉଡ଼ିତ ।
 ଏହିରୂପେ ମନୋହର ଦେଉଳ ଗଢ଼ିଲେ
 ଦେଉଳ ଆଗରେ ଜଗମୋହନ ରଚିଲେ ।
 ଶ୍ରୀନାଟ ମଣ୍ଡପ କଲେ ସମ୍ମୁଖେ ତାହାର
 ଚତୁରୁର ମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ଥମ୍ଭ ଉପରେ ରୁଚିର ।
 ରଚିଲେ ତେସିଣ କୋଟି ଦେବଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି
 ବାହନ ସଙ୍ଗେ ଦେବଙ୍କୁ ନିର୍ମାଣିଲେ ତଥୁ ।

ଧୀ ପୁରୁଷ ପୁଞ୍ଜିକା କଲେ ଶତ ଶତ
 ବିପଣନ ନୀତା ଯେତେ କଲେ ସୁନିର୍ମିତ ।
 ଚଉଷଠୀ ବନ୍ଧ କେଳି ସୁବଳ ସୁବଳା
 ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଲବ୍ଧଲ ଦେଉଳ ଚଉକଳି ।
 ରଚିଲେ ପାତାଳବାସୀ ଯେତେ ନାଗଗଣେ
 ପ୍ରକ୍ତମରେ ଅଧିଷ୍ଠାନ ସକଳେ ବ୍ୟାପନ ।
 ଯେଉଁସ୍ଥାନେ ଥିଲେ ମାଳମାଧବ ଉତ୍ତର
 ରହୁବେଶା ସେଠାବେ ରଚିଲେ ମନୋହର ।
 ସେହି ଯୋଗପୀଠ ଅଟେ ଅତି ଗୁପ୍ତସ୍ଥାନ
 ଯହିଁ ହରି ନିଷ୍ଠାସି ତି ନୋହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ।
 ଚଉଦିଗେ ବେଢ଼ିକଲେ ଅନେକ ମନ୍ଦିର
 ମେଘନାଦ ନାମେ ବେଢ଼ା ଚୌଦିଗେ ପ୍ରାଚୀର
 ଗୁରୁବେଶା ଗୁରୁଦ୍ୱାର ରଚିଲେ ସୁନ୍ଦର
 ପୂର୍ବଦିଗେ ସିଂହଦ୍ୱାର ଅତି ମନୋହର ।
 ଦୁଇ ସିଂହ ରହିଲେ ଯେ ରକ୍ଷକ ତାହାର
 ହନୁମାନ ରକ୍ଷାକଲେ ଦକ୍ଷିଣ ଦୁଆର ।
 ଉତ୍ତର ଉତ୍ତରଦ୍ୱାର ଦୁଇ ମଉକରା
 ପଶ୍ଚିମରେ ରହିଲେ ଆପଣେ ନରହର ।
 ଦେଉଳର କଣ୍ଠଦେଶ ଅଳ୍ପ ଶ୍ରୀଶୋଭନ
 ତା ଉପରେ ମାଳତୀ ବିରାଜି ଘଟନ ।
 କୈଳାସ ପର୍ବତେ ବିବା ମାଳ ନବଦନ
 ଦେଉଳକୁ ମାଳତୀ ମାନବ ଦେସନ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଦଣ୍ଡରେ ଧ୍ୱଜ ପତାକା ଉଡ଼ଇ
 ନେତ ଶରୀର ବୈରାଗ ବାନା ବିରଜଇ ।
 ଏହିରୂପେ କଲେ ବଡ଼ ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣ
 ଗର୍ଭପ୍ରତିଷ୍ଠା ତାହାର କଲେକ ରଜନ ।
 ବଜ୍ରପାତ ନିବାରଣ କାରଣେ ନୃପତି
 ମହାମୁଖ ମଣିମାନ ଗୁମ୍ଫାଭଲେ ତଥୁ ।
 ଏହାସମ ପୁଣି ଆଉ ଦେଉଳ ରଚନେ
 ବହୁତ ଯେ ରହୁମଣି ଦେଖିଲେ ସେସ୍ଥାନେ ।
 ଯେହ୍ନେ ଯେହ୍ନେ ବଡ଼ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣ
 ନିର୍ମାଣକୁ ନିର୍ମାଣବ ଆଉ ତା ସମାନ ।

କୈମିନି ଉବାଚ

କୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ପୁଣି ଶୁଣ ମୁନିବଣ
 ଯେସବୁ କଥା ଅଟେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚ ମିଳନ ।

ପୃଥ୍ବୀରେ ଯେଲେ ଯେବେ ମହା ମହାରଜ
ମନ ନ ସମ୍ଭବେ ସେ କରବେ ଏଡ଼େକାର୍ଯ୍ୟ ।
ପରସ୍ପରେ ସ୍ୱର୍ଗରେ କହନ୍ତି ଦେବଗଣ
ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଗ ନହେଲେ ବେଶନ ।
ପୃଥ୍ବୀରେ ଯେଉଁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀବତ୍ସଦେଉଳ
ସ୍ୱର୍ଗରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ତାହା ଯେଲେ ଚରକାଳ ।
ଏମନ୍ତ ଦେଉଳ ଯେଲେ ଅବନ-ମଣ୍ଡଳେ
କାହିଁ ଦେଖିବି ଶୁଣିବି କେଉଁକାଳେ ।
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜିଲେ ଗରୁଡ଼
ସହସ୍ୱକ ଯଜ୍ଞକରି ତୋଷିଲେ ଶ୍ରୀପତି ।
ଯାହାର ସାକ୍ଷୀର ବସି ସବ ଦେବଗଣ
ବିଦ୍ୟାବଳ ଶୋଭାକୁ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ଦର୍ଶନେ ।
ଏମନ୍ତେ ସେ ଅମରେ କହନ୍ତି ପରସ୍ପର
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର ଯଶ ଗାନ୍ଧି ନରନ୍ତର ।
ନାରଦ ସହାୟ ଯାର ତାର କି ବସୁଧୁ
କଥାବା ଅପୂର୍ବ ତାକୁ ସଦା ତାର ଜୟ ।
ଏଣେ କରଯୋଗ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପତି
ଅତି ବିଳସୁ ଭାବରେ ମୁନିଙ୍କ କହନ୍ତି ।
ସକଳ ହୋଇଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁମ୍ଭର ପ୍ରଧାନ
ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣ ସମାପନ ନିଶ୍ଚୟନ ।
ଏତେବୋଲି ଶ୍ରୀବତ୍ସଦେଉଳ ସେହୁକ୍ଷଣ
ଦଣ୍ଡବତ କଲେ ମହାମୁନିଙ୍କ ଚରଣେ ।
ଉଠାଇ ନାରଦ ତାଙ୍କୁ କଲେ ଆଳିନୀନ
ଭୁମ୍ଭର ସମାନ୍ତର ଦେଉ ନାହିଁଟି ରାଜନ ।
ଦେଖ ବସୁଧୁ ଅବତାର ଭୁମ୍ଭର କାରଣେ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପଦ ଭଜ ଅନୁମୋଦେ ।
ତାଙ୍କପାଦେ ଯେହୁ ଚାହିଁ ଅଟଳ ଭକତ
ଏହାଠାରୁ ପୁରୁଷର କି ପରମ ଗତି ।
ଶୀର୍ଷେ ମନ୍ତ୍ରେ ଜପେ ଦାନନ ବ୍ରତ ଅଧ୍ୟୟନ
ଯଜ୍ଞେ ତପେ ଶାନ୍ତିହେ ଯାହାଙ୍କ ଅର୍ଜନେ ।
ଭୁମ୍ଭ ଭକ୍ତରେ ସେ ଶୁଭ ହୋଇଣ ସଦୟ
ଅବନମଣ୍ଡଳ ଆସି ହୋଇଲେ ଉଦୟ ।
ଏବେ ଦୁଃଖ ଶୋକ ସବୁ ପରିହରି ଦୂରେ
ଭକ୍ତଯୋଗେ ମନ ଦିଅ ପରମ ସାଦରେ ।
ଚରକାଳ ଏହି ପୃଥ୍ବୀରେ ବାସକରି
ବହୁଦ୍ରବ୍ୟେ ମହୋପାସେ ପୂଜିବେ ଶ୍ରୀନିଧି ।

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନିକଟେ ଭୁମ୍ଭେ କରବ ଗମନ
ସେ ବରାଇ ଦେବେ ସବୁ ଯାହା ବରରଣ ।
ଦେଉଳ-ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଯେମନ୍ତ କରିବ ଦର୍ଶନେ
ସେହୁକାଳେ ବ୍ରହ୍ମା ବର ଦେବେ ହେ ଭୁମ୍ଭରେ ।
ସପ୍ତରାସି ସଙ୍ଗେ ମୁହିଁ ଆସିବ ତକ୍ଷଣ
ଏବେ ଶୁଣ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ କରବା ଗମନ ।
ଭୁମ୍ଭବନେ କା ଶକତି ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଯିବ
ଏଡ଼େ ଭାଗ୍ୟ ଆଉ ପୁଣି କିଏ ଅରଜିବ ।
ସତେକହ ମୁନିବର ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସାଥେ
ଆପଣେ ଉଠିଲେ ଆନନ୍ଦରେ ଶନ୍ଦ୍ୟପଥେ ।
ସେ ବୈଷ୍ଣବ ଚୂଡ଼ାମଣି ନାରଦଙ୍କ ପାଦେ
ଅଧମ ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ନରନ୍ତର ବନ୍ଦେ ।

—୫୫—

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଗମନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସବ ମୁନିଗଣ
ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ରାଜାକଲେ ଯେପରି ଗମନ ।
ନାରଦଙ୍କ ଆଗେ କରଯୋଡ଼ି ସେ ରାଜନ
ଜଣାଇଲେ ଶୁଣ ଦେବ ମୋର ନିବେଦନ ।
ଏହି ପୁଷ୍ପରଥେ ବସି ଚଳ ବ୍ରହ୍ମପୁରୀ
ମନସ୍ତୁ ଅଧିକ ଯାର ଗମନ-ମାଧୁରୀ ।
ଏତେବୋଲି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଆନନ୍ଦ ମାନସେ
ବାହାରିଲେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ପରିସ୍ରମା ଆଗେ ।
ସେବା ଅଧିକାରୀଗଣେ ଡାକ ମହାରାଜ
ନିଯୋଗିଲେ ଯାର ଯେଉଁ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ।
ମୁନିବରଙ୍କୁ କହିଲେ ପ୍ରଣାମ ଆଚର
କହିତ ଅପେକା କର ଆହେ ବ୍ରହ୍ମପୁରୀ ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କି ଏବେ ମୁହିଁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କର
ଅବଳମ୍ବେ ସବଶୁଭେ ଆସିବଇଁ ଫେର ।
ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷେ ଶ୍ରୀନାରଦ ମୁନି
ପ୍ରେମଭାବେ ଧଇଲେ ସେ ନୃପତିଙ୍କ ପାଣି ।
ମହାବେଦୀ ପାରୁଣରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ନିରେଣି ପ୍ରଣାମ ସେ କଲେ ।

ବଳଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କୁ ପ୍ରଣମି ଆନନ୍ଦେ
 ସୁଦର୍ଶନେ ପ୍ରଣମିଲେ ଶ୍ରୀ ବଦନନ୍ଦେ ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ଗମନ କରିବାର ପାଇଁ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଗୁମୁରେ ଆଜ୍ଞା ମାଗେ ନରପାଇଁ ।
 ବାରମ୍ବାର କରନ୍ତି ଯାତ୍ରା କରଇ ବନ୍ଦନ
 ପ୍ରେମ ଲେଖକରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଗଳ ନୟନ ।
 ମହାଭକ୍ତ ସେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପତି
 ମନ ବଚନରେ ପରିହରା ସାର ତଥୁ ।
 ଭବଭୋଗେ କହେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଅନାଇଁ
 ଆଜ୍ଞାଦିଅ ଏ ଭୃଷକୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ ।
 ଭୃଷ ଅନୁଗ୍ରହ ବଳେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଯିବ
 ଜଣାଇଁ ମଣାଇଁ ତହୁଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଅଣିବ ।
 ସେହିକାଳେ ଜଗନ୍ନାଥ ଅନୁକମ୍ପା ହଳେ
 ମନ୍ତ୍ରକରୁ ଖସାଇଣ ଦେଲେ ପୁଲମାଳେ ।
 ସେବକ ସେ ମାଳ ଆଣି ନୃପତିଙ୍କି ଦେଲା
 ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଆଜ୍ଞାମେଲ ବୋଲି ଜଣାଇଲା ।
 ଆନନ୍ଦେ ସେ ଆଜ୍ଞାମାଳ ଗଳେ ବନ୍ଧିକରି
 ବଦନରେ ଭରୁରଲେ ଜୟ ରାମ ହରି ।
 ମେଲଣି ଦେନ ଚଳନ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାତ୍ରେ
 ପାଲଟି ପାଲଟି କଳା ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ଚାହିଁ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ଯିବା ପାଇଁ ତହୁଁ
 ମହାଭକ୍ତ ନୃପତିର ମନ ନ ବଳଇ ।
 ପୁଣି ରାଜା ନମସ୍କାର କରି ବାରଂବାର
 ନୟନରୁ ତାଳେ ଝରଝର ଅଶ୍ରୁଧାର ।
 ରତ୍ନବେଘର ବାହାରେ ଆସି ଧୀରେ ଧୀରେ
 ରାଜବେଶ ଅଳଙ୍କାର ପିନ୍ଧିଲେ ଦେହରେ ।
 ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲି ବୋଲି ନିଜ ମୁଖେ
 ନାରଦଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବାହାରିଲେ ମନ ସୁଖେ ।
 ପୁଷ୍ପରଥରେ ବସିଲେ ତହୁଁ ଦୁଇଜଣ
 ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଭକତିଭରେ କଲେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ।
 ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାସର କ ସେ ଭକ୍ତ ଦଣ୍ଡଧାରୀ
 ଚଳିଲେ ହରଷେ ପୁଷ୍ପବିମାନ ଉପରି ।
 ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ରଥ ଉଠେ ଖରତରେ
 ରାଜା ବସିଛନ୍ତି ସୁଖେ ମୁନିଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ।
 ଦୁହିଙ୍କ ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ସେ ବ୍ରହ୍ମପୁଷ୍ପ ଦ୍ଵାର
 ଦ୍ଵରଗୁଣ ଗାଉଛନ୍ତି ରାଜା ମୁନିବର ।

ଦେଖି ମୁର୍ଦ୍ଦବାସୀମାନେ ଚମତ୍କାର ଦେଲେ
 ଧନ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବୋଲି କେତେ ପ୍ରଶଂସିଲେ ।
 ଭୁବ ଲୋକ ମାଧ୍ୟ ଲୋକ ସୁଖେ ବେଶି ଜଣ
 ମନଲୋକେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଆନନ୍ଦେ ବନ୍ଦନ ।
 ସେହି ସ୍ଥାନେ ରଥଥିଲେ ସିଦ୍ଧଗଣ ଦେବେ
 ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ଦୁହିଙ୍କି ମଧ୍ୟେ ।
 ବଧୂମରେ ମୁଖମାନେ କଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପ୍ରଦାନ
 ତହୁଁ ଦୁହେଁ ଚଳିଗଲେ ହୋଇ ଦର୍ଶନମା ।
 ଜନଲୋକେ ପ୍ରବେଶନ୍ତେ ବିମାନ ଆଗେହି
 ସେହି ଜନଲୋକବାସୀମାନେ ଲାଙ୍ଗୁ ଚାହିଁ ।
 ସପ୍ତ ହୋଇ ନର ମୁଖେ କରନ୍ତୁ ଦର୍ଶନ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କର ମୁଖ ସୁପ୍ରସନ୍ନ ।
 ନାରଦମୁନିଙ୍କ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ନାହିଁ
 ଜନଲୋକେ ପ୍ରଶଂସନ୍ତୁ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କହ ।
 ବସ୍ତୁଭକ୍ତ ବୋଲି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜା
 ସମସ୍ତେ କରନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ବଧୂମରେ ପୂଜା ।
 ତହୁଁ ଦୁହେଁ କଲେ ଯୁକ୍ତ ବିମାନେ ଗମନ
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପହଞ୍ଚିଲେ ହୋଇ ଦର୍ଶନମନ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସାଙ୍ଗରେ ଅଛନ୍ତି ସେ ଯେ ବସୁଭୟ
 ବସ୍ତୁଭକ୍ତ ପଦେ ନୃପତି ଅଧାର ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଅବହେଳେ ମିଳେ ଯାଚେ ଭୁକ୍ତି ମୁକ୍ତି ଧବ
 ସେ ହରିଭକ୍ତ ଜନକୁ କିସ ବା ଅପବ ।
 ହେମ ଭୂଷା ଗତି କରି ମିତ୍ରଙ୍କୁ ନରଗଣ
 ଦେବମୁଣ୍ଡି ଧରେ ରାଜା ହୋଇ ମହାପୁଣି ।
 ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତି ଶକ୍ତି କଲେ ସେ ଧାରଣ
 ଭୁଲିଗଲେ ନିଜ ବାସ ନନ୍ଦୁଏ ସୁରଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜା ଅଟେ ଭକ୍ତସାର
 କେମନ୍ତ ମହିମା ଏହୁ ଦେଖ ହେ ରାହାର ।
 ଯାର ବଶ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ
 ରାହା ମହିମା ନିଜ ବର୍ଣ୍ଣି ପାରିବ କେଧନ ।
 ମନ୍ତ୍ରରେ ଯେତେ କର୍ମ କଲେ ଅବରତ
 ତାର ଫଳ ଆଶା ରାଜା ନ କଲେ, କଷ୍ଟତ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ପ୍ରୀତି ଅର୍ପଣ କଲେ ଧବକର୍ମ
 ତେଣୁ ଏ ଦେବତା ଶକ୍ତି ଧରିଲେ ରାଜନ ।
 ତହୁଁ ପୁଷ୍ପରଥେ ଥାଇ ଭକ୍ତ ନରପତି
 ଆଚମ୍ବିତେ ହୋଇଲେ ସେ ଅତି ଦୁଃଖମତି ।

ଦେବକକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦି ଆସିବା ମନରେ
 ବରୁଣେ ଯେ ଆଶା କରନ୍ତି ଅନ୍ତରେ ।
 ମହାଶୟେ ବ୍ରହ୍ମଗଣେ ଅଲଳ ଯେ ମୁହିଁ
 ଏହାକାଣି ଶତ୍ରୁ ଲାଶ ମୋର ଥିବେ ଯେହ ।
 ପରେ ଯେ ବସୁ କରନ୍ତି ନିକ ବହିଁ ଆମି
 କେହ ଅବା ଥିବ ଏଥୁ ଦେବାକୁ ପାହସୀ ।
 କର୍ମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଯେହା କର୍ମ ନିଯୋଗିଲି
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ବେତନ ଗଣିଲି ।
 ଆଜ୍ଞା ଦେଲି ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣ ଜଣ କରି
 ଦେବକର ବାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବନାହିଁ ପାରି ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ନ ଫେରେ ଯାବତ
 ଦେଉଳରେ ରତ ଦେବ ନାହିଁଟି ତାବତ ।
 ଏହି ଯେ ବ୍ରହ୍ମଗଣଙ୍କୁ ଆସିଥାଏ ଯେହ
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟଗୁରେ ପୁନଃବାର ନ ବାହୁରେ ଯେହ ।
 ଏହା ବା ମନ କରିବେ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମୋର
 ରାଜାମାନେ ଅବା ହରି ନେବେ ରାଜ୍ୟଗୁର ।
 ଏ କ ବିପତ୍ତି ଥିଲ କର୍ମରେ ମୋହର
 ସେବା କରି ନପାରିଲି ଦାନ୍ତବ୍ରତ ହରି ।
 ଆହା ମୁଁ କେଉଁ ଉପାୟ କରିବି ଏବେ
 ଏହିରୂପେ ନରପତି ମନେ ମନ ଭବେ ।
 ଜାଣି ପାରି ମୁନିବର ପ୍ରବୋଧ କହନ୍ତି
 କାହିଁପାଇଁ ମନ ଦୁଃଖ କରି ନରପତି ।
 ଅବନତ ମୁଖେ କିବା ଚନ୍ଦ୍ରାକର ମନେ
 ସୁଗନ୍ଧ ବଳରୁ ଆସିଅଛି ଯେଉଁସ୍ଥାନେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରାର ବିଷୟ ଏଥି କିଛି ମାତ୍ର ନାହିଁ
 ଆଧି ବ୍ୟାଧି ଜର ମୃତ୍ୟୁ କେବେ ନ ଘଟଇ ।
 ମହାଆନନ୍ଦ ସୁରୂପ ଅଟେ ଏହି ସ୍ଥାନ
 ଏଠାକୁ ଆସିଲ ତୁମେ ମହାସୁଗନ୍ଧବାନ ।
 ଚର୍ମ ଚକ୍ଷୁରେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ଦେଖିଲ ଶ୍ରୀହରି
 ଶିଶୁବନେ ଜଣେ କେହ ନାହିଁ ତୁମ୍ଭ ପରି ।
 ଏହି ଯେ ବ୍ରହ୍ମଧାମକୁ ଆସିଥାଏ ଯେହ
 ମିଥ୍ୟା ମାୟା ସଂସାରକୁ ନ ଚାନ୍ତି ଯେହ ।
 ଅନନ୍ତ ସଂସାର ସଦା ଅଟେ ଦୁଃଖମୟ
 ଲେଖେ ମାତ୍ର ସୁଦନାହିଁ ଜାଣ ନରପତି ।
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳରେ ତୁମେ ମହାସୁଗନ୍ଧଧାରୀ
 କିବା ଗୁର ଦୁଃଖ ଆଉ ମନରେ ସୁମରି ।

ଚନ୍ଦ୍ରା ଜଳେ ମଗ୍ନ ଦେହୁଅଛ କାହିଁପାଇଁ
 ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମି ନହୁଅ ଗଜା ଚନ୍ଦ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମୀପାଇଁ ।

ଜେମିନି ଉଦାର

ଜେମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆସନ୍ତ ମୁନିଗଣ
 ମୁନିଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି କହଲେ ରାଜନ ।
 ଦୁଃଖ କରୁନାହିଁ ରାଜ୍ୟ ବନ୍ଧୁଙ୍କ କାରଣେ
 ଦେଉଳ ନ ଦେବ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁଃଖ ତେଣୁ ମନେ ।
 ରାଜା ମୁଣ୍ଡ ଏହାଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନୀ
 ଦମ୍ଭ କହନ୍ତି ତାହାଙ୍କୁ ମଧୁର ବଚନ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସମାନ ତୁମେ ଅଟ ନୃପବର
 ସାମାନ୍ୟ ଦୁହେଁ ସାରା ଧରଣୀ ମଧୁର ।
 ତୁମ୍ଭ କାର୍ଯ୍ୟେ ବସୁ କରୁ କାହାର ଶିକତ
 ପହାପୁଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେବ ପ୍ରଜାପତି ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ରହିବେ ଯେବଣ ମନ୍ଦିର
 କାହା ସାଧ ଅଛି ତହିଁ ବସୁ କରବାରେ ।
 ଏଣୁ ତୁମେ ଚନ୍ଦ୍ରା ଦୂର କରି ହେ ରାଜନ
 ଆଗରେ ଏ ବ୍ରହ୍ମସୁଗନ୍ଧ କର ଦରଶନ ।
 କୋଟି ଚନ୍ଦ୍ର ସମାନ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ତେଜ ପଟେ
 କର୍ମଦାତା କୋଟି ସୁଧାମିତ୍ତ ସମ ଅଟେ ।
 ଏହିମନ୍ତେ ଦୁହେଁ କଥା କୁହାକୁହ ହୋଇ
 ବ୍ରହ୍ମଗଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯାଇ ।
 ଲେଖି ଦୂରଠାରୁ ଦୁହେଁ କଲେ ଯେ ଶ୍ରବଣ
 ବ୍ରହ୍ମସିମାନେ କରନ୍ତି ବେଦ ଉଚ୍ଚାରଣ ।
 ଅଷ୍ଟାକ୍ଷର ସୂପଦ ସୁନ୍ଦର ସବୁ ଗାନ
 କେବେ ଇତିହାସ ଶୁଣେ କେତେ ଯେ ପୁରାଣ ।
 ରାଜାଙ୍କୁ ଶୁଣି କହନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନ
 ଏହି ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଆସିଲି ହେ ରାଜନ ।
 ସଙ୍ଗଲୋକ ବୋଲିଣ ଯେ କହନ୍ତି ଏହାରେ
 ଆଉ କିଛି ଲୋକ ନାହିଁ ଏହାର ଉପରେ ।
 ଏହାର ଅଳ ଅଳପ ଉପରେଟି ଜାଣ
 ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଖୋଲ ବ୍ରହ୍ମ ତାରେ ଅଛି ନରୂପଣ ।
 ଯେହ ଖୋଲ ଉପରେ ତାହାର ଅଧଃସ୍ଥଳେ
 ଶ୍ରୀବିକ୍ରମଧାମ ଶୋଭେ ଅନ୍ତର ବିରଳେ ।
 ଯେହ ଧାମେ ପାଦିତ-ଆନନ୍ଦମୟ ହୁଏ
 ସବୁର କରତା ସେଟି ଜାଣ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।

ଏହିରୂପେ ମୁନ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ କହି କହି
 ବ୍ରହ୍ମସତ୍ତ୍ୱ ଦ୍ୱାର ପାଶେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ମିତ ପୁଷ୍ପ ମଣିକ୍ୟ ଶତତ
 କେତେ ମଣି ଗୁଣ ମଳା ତହିଁ ସୁଶୋଭିତ ।
 ଦ୍ୱାର ପାଶେ ମଣିରେ ନିର୍ମିତ ଏକ ଘର
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି ଦେବଗଣ ଛନ୍ତି ତା ଭିତର ।
 ପିତୃଗଣ ମନୁନ୍ଦର ଅଧିକାରୀଗଣେ
 ସବେ ଛନ୍ତି ବିଧାତାଙ୍କ ଦର୍ଶନ କାରଣେ ।
 ଦ୍ୱାର ନିବାରଣ ହେତୁ ଯାଇ ନ ପାରନ୍ତି
 ଘନଜନ ଯମ ସବେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସହିତ ନାରଦ ମୁନିବରେ
 ଦୂରରୁ ଦେଖି ଦୁଆର ପ୍ରଣମେ ସାଦରେ ।
 ଦ୍ୱାର ବୋଲେ ମୁନିବର କି ଗ୍ରନ୍ଥ ମୋହର
 ବନ୍ଧୁତ ଦିନେ ଦେଖିଲି ଚରଣ ତୁମ୍ଭର ।
 ବିଧାତାଙ୍କ ସତ୍ତ୍ୱ ଶୋଭା ନୁହେଁ ତୁମ୍ଭ ବିନେ
 ଭୂତପ୍ରବେଶକର ପିତୃ ସନ୍ନିଧାନେ ।
 ନାରଦ ବୋଲନ୍ତି ଦ୍ୱାର ଶୁଣ ସାବଧାନେ
 ଦେଖ ମୋର ସଙ୍ଗେ ଏହି ରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ।
 ସକଳ ଦେଶର ପତି ମହା ପୁଣ୍ୟବାନ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଦର୍ଶନେ ଆସିଛନ୍ତି ଏ ରାଜନ ।
 ଯଦି ତୁମ୍ଭେ କହିବ ଏ ଦର୍ଶନକୁ ଯିବେ
 ଏହାଶୁଣି ଦ୍ୱାର କହେ କରଯୋଡ଼ି ତେବେ ।
 ଶୁଣ ପ୍ରଭୁ ରାଜା ଆସିଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭ ସାଥେ
 ସାମାନ୍ୟ ନୁହନ୍ତି ଏହୁ ଜାଣି ଭଲମତେ ।
 ଯେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ସକଳ ଦେବଗଣେ
 ଟିକିଏ ଥାନ୍ତି ଏ ସେମାନଙ୍କ ସନ୍ନିଧାନେ ।
 ଆପଣ ଯାଇ ପିତାଙ୍କୁ ଜଣାନ୍ତୁ କାରଣ
 ତେବେ ତାଙ୍କ ପାଶେ ଏ କରନ୍ତି ପ୍ରବେଶନ ।
 କିମ୍ବା ଦେବଗଣ ସାଥେ ପଛେ ଯିବେ ଏହି
 ଯାହା ଉଚିତ ତା'କର ମୁଁ କି କହିବି ।
 ଏବେ ଗୀତ ଗାନେ ମନ ଅଛି ଧାତାଙ୍କର
 କେମନ୍ତେ ଯାଇ ମୁଁ ଜଣାଇବି ସମାପ୍ତ ।
 ମୁଁ ଯେତେବ ଦାଧ ପୁଣି ଭୁକ୍ତ ଧାତାଙ୍କର
 ଉଚିତ ନୁହଇ ମୋରେ ହୋଇ କରବାର ।
 ଏହାଶୁଣି ନାରଦ ହୋଇଲେ ଦର୍ଶନ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କୁ ରଖାଇ କଲେ ସେ ଗମନ ।

ପଦ୍ମସ୍ଥଲେ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ସନ୍ନିଧାନେ
 ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ପଡ଼ି ବନ୍ଧୁଲ ପିତାଙ୍କ ଚରଣେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଆସିବା କହିଲେ ଯୋଡ଼ିକର
 ଆଦେଶ କଲେ ଭେଟିବା ପାଇଁ ବେଦବର ।
 ହରି ନାମ ଗାନେ ବ୍ରହ୍ମା ଆଦେଶ ସେକାଳେ
 କଥା ନ କହିଣ କଟାକ୍ଷରେ ଠାଟିଦେଲେ ।
 ଇଚ୍ଛାରେ ଆଦେଶ ପାଇ ନାରଦ ସଭର
 ଶୀଘ୍ର ଆସି ଧଇଲେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କର ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି ଦେବଗଣ ଦେଖନ୍ତି ନୟନେ
 ନାରଦଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରାଜା ଗଲେ ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ଥାନେ ।
 ଦୂରରୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଦେଖି ଭକ୍ତ ନୃପବର
 ସାକ୍ଷାତ ମଣିଲେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ କଲେବର ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ନରପତି କରନ୍ତି ଗମନ
 ପୁନଃ ପୁନଃ ପ୍ରଣମି ସେ କରନ୍ତି ପ୍ରବନ ।
 ରୁଲନ୍ତେ ଚରଣ କମ୍ପେ ସାସ ହୁଏ ମନେ
 କିଛି ଦୂରେ ଠିଆ ହେଲେ ନାରଦ ବଚନେ ।
 ପରମ ପବନ ଶୁଣ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର
 ଦୁଇ ଦଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଣିଲେ ବେଦବର ।
 ବେନି ପାରୁଣେ ସାବଣୀ ସାରଦା ଯତନେ
 ରୂପର ତାଳୁଅଛନ୍ତି ହରଷ ବଦନେ ।
 ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ରୂପ ବେଦ କରନ୍ତି ପ୍ରବନ
 କଳା କାଷ୍ଠା ନମେଷେ ଯାଆନ୍ତି ଯୁଗଗଣ ।
 ଜରା ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁ କେହିନାହିଁ ସେହିସ୍ଥାନେ
 ଯେବା ଯେଉଁରୂପେ ଥାନ୍ତି ଅଛନ୍ତି ତେସନେ ।
 ମନୁନ୍ଦର ଆବର୍ଣ୍ଣନ କଲୁ ଯୁଗ ଶଶ
 ସେହିରୂପେ ରହିଛନ୍ତି ନୁହନ୍ତି ଚଳନ ।
 ତହିଁ ଗୀତ ଅବସାନେ ଦେବ ପଦ୍ମଯୋନି
 ରାଜାଙ୍କୁ ଶୁଣି କହିଲେ ହସି ମନ୍ତ୍ରବାଣୀ ।
 ଅନ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ତୁମ୍ଭେ ମହା ଗ୍ରନ୍ଥବାନ
 ହରିଙ୍କ ସେବକ ଅଟ ବୈଷ୍ଣବ ପ୍ରଧାନ ।
 ଏହି ସତ୍ୟଲୋକ ଅନ୍ୟ ଜନଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 ସାକ୍ଷାତେ ଦେଖିଲ ତୁମ୍ଭେ ହେ ଧରଣୀଧର ।
 ପୁଣ୍ୟବନ୍ତମାନେ ବାଞ୍ଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ଧାମ
 କଲ୍ପାବଧି ଥାନ୍ତି ଏଥି ଚପୋନିଷ୍ଠଗଣ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଭୁବନରେ ପ୍ରାଣୀଛନ୍ତି ଯେତେ
 ସବୁଟି ସମ୍ଭବ କିବା ବ୍ରହ୍ମ ସୁବିଦ୍ୟେ ।

ପଦବା ରାଜାଙ୍କ ମନ ଗର୍ବର କାଣ୍ଡ
 ତଥାପି ତାହାକୁ ପୁଣି ବଧାତା କହନ୍ତି ।
 କହ ମହାପ୍ରଜା ତୁମ୍ଭେ କେବଣ କାରଣେ
 ଆଗମନ କରିଅଛ ମୋର ସନ୍ନିଧାନେ ।
 ଅପ୍ରାପ୍ତି ନହୁଏ କିଛି ମୋ ଦର୍ଶନେ ଜାଣ
 ତୁମ୍ଭର ମନର ଆଶା କରିବ ପୂରଣ ।
 ଏହାଶୁଣି କରଯୋଡ଼ି କହେ ନରନାଥ
 ଶୁଣ ପ୍ରଭୁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କି ଅବା ଅବଦତ ।
 ସକଳତ ଜାଣ ନାଥ କରୁଣା-ହୃଦୟେ
 ତେବେ ପରୁରୁଛ ମୋତେ ଦୟାହେତୁ ସ୍ନେହେ
 ନାରଦଙ୍କ ମୁଖୁଁ ତବ ଆଦେଶ ଶୁଣିଲି
 ସେ ଆଜ୍ଞା ମସ୍ତକେ ଧରି ସସ୍ତ୍ର ଯଜ୍ଞ କଲି ।
 ତବମତେ ଭଗବାନ ଦାରୁ ଦେହ ଧରି
 ଆଭରାବ ହେଲେ ଆସି ଯହିଁ ଖଳଗିରି ।
 ତୁମ୍ଭର ଦୟାରେ ସେହି ପଦ୍ମନୟନକୁ
 ଦରଶନ କଲି ମୁହିଁ ଭରଣ ନେହକୁ ।
 ଦେଉଳେକ ତାଙ୍କପାଇଁ ଆରମ୍ଭ ମୁଁ କଲି
 ବବରଣ ନିବେଦନେ ଛୁମୁଁକୁ ଅଇଲି ।
 ଆପଣ ଯାଇଣ ଯଦି ସେହି ଦେଉଳରେ
 ସ୍ଥାପନ କରିବେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଭିତରେ ।
 ତେବେ ତବ ଅନୁଗ୍ରହ ମୋ ପ୍ରତି ସମ୍ପର୍କ
 ଏହିହେତୁ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଆସିଛି କେବଳ ।
 ତବ ଶ୍ରୀଚରଣପଦ କଲି ଦରଶନ
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ସେଠାକୁ କରନ୍ତୁ ଗମନ ।
 ତୁମ୍ଭର ରୂପ ଅଟନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
 ସେହି ଜଗନ୍ନାଥ ତୁମ୍ଭେ ଅଟ ଚକ୍ରମାଥ ।
 ତୁମ୍ଭେ ଦୁହେଁ କେବେ ଭଲ ହୁଏ ହେ ଆପଣେ
 ଏ ତତ୍ତ୍ୱ ଭଲ ଭାବରେ ମୁହିଁ ମାନ୍ୟ ଜାଣେ ।
 ତୁମ୍ଭେ ସ୍ଥାପ୍ୟ ସ୍ଥାପକ ଜଗତ-ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ
 ତୁମ୍ଭେ ବେଦ୍ୟ ବେଦୟିତା ଅଖିଳର ସ୍ୱାମୀ ।
 ଏହାରୂପ ନରପତି କରଇ ସ୍ତବନ
 ସେହିକାଳେ ମିଳିଲେ ଦୁର୍ବାସା ତପୋଧନ ।
 ଅସ୍ତ୍ରାଙ୍ଗ ହୋଇ ସେ ରାଧି କଲେକ ପ୍ରଣାମ
 କରଯୋଡ଼ି କହନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବିଦ୍ୟମାନ ।
 ଶୁଣିଛି ପ୍ରଭୁ ଦୁଆରେ ଯବ ଦେବଗଣ
 ପିତୃ ମନ୍ଦିରର-ଅମ୍ଳାକାଙ୍କ ଗମଣେ ।

ଦ୍ୱାରାଯୋଗେ ନିବାରିତ ହୋଇ ଦ୍ୱାରଠାରେ
 ବହୁକାଳୁ ରନ୍ତି ସବେ ଦୁଃଖୀଙ୍କ ପ୍ରକାରେ ।
 ଆଜ୍ଞାହେଉ ଦ୍ୱାରଠାରୁ କରି ଆଗମନ
 ତବ ଚରଣ ସମ୍ପାଦନେ କରନ୍ତୁ ଦର୍ଶନ ।
 କେତେ ଯୁଗ କେତେ ବର୍ଷ ଗଲଣି ସେ ବହୁ
 ପ୍ରଥମ ଦ୍ୱାରେ ସକଳେ ଛନ୍ତି ଠିଆହୋଇ ।
 ଏମନ୍ତେ ସେ ଦୁର୍ବାସା ପ୍ରବେଶି କଲେ ଜଣା
 ସାମାନ୍ୟ ନୁହନ୍ତି ସେହି ରାଷ୍ଟ୍ରମହାମନା ।
 ବ୍ରହ୍ମା ଛୁମୁଁକୁ ଯିବାକୁ ନୁହନ୍ତି କା ସାହସ
 ଏକମାତ୍ର ଗଲେ ତହିଁ ସେ ମହା ତାପସ ।
 ଜଣାଇଁ କହନ୍ତେ ତହିଁ ଦେବ ପଦ୍ମଯୋନ
 ଦୁର୍ବାସାଙ୍କୁ ଚାହିଁଣ କହିଲେ ମୃଦୁବାଣୀ ।

ବ୍ରହ୍ମୋବାଚ

ନିଧି ବୋଇଲେ କହିଲ ଯାହା ଆହେ ଯତ
 କଦାପି ନୁହଇ ଏହା ଦେବଙ୍କ ଭରଣ ।
 କଳ୍ପନା କରି କହୁଛ ତୁମ୍ଭେ ଏ କାହାଣୀ
 କିମ୍ବା ସେ କହିଲେ ଏ ରାଜାରେ ଶିର୍ଷାଦେହ ।
 ଦେଖି ବିମୋହିତ ହେଲେ ଯେନ ଦେବଗଣ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ଶିର୍ଷା ଦହିଛନ୍ତି ଏ କାରଣେ ।
 କାହିଁ ଖବରୁ କର୍ମୀ ରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ-ଭକ୍ତ ମୋର ପଞ୍ଚମ ନନ୍ଦନ ।
 କାହିଁ କର୍ମ ଫଳ ଭୋଗୀ ଏସେ ଦେବଗଣେ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସମ ଚାହାନ୍ତି ସେ ଅକାରଣେ ।
 ଏଥୁ ଆସିଅଛି ଯେହ୍ନେ ଭକ୍ତ ଦଣ୍ଡଧାରୀ
 ଆସିବାକୁ ଯାଏ ନାହିଁ ଦେବଙ୍କ ସେପରି ।
 ତପସ୍ୟା କରନ୍ତୁ ଆଗ ସେହି ଦେବଗଣ
 ତେବେ କରି ପାରିବେ ସେ ମୋତେ ଦରଶନ
 ମୋର ଦୟାରେ ଯା ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ସେ ଅଇଲେ
 ଏ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟ ତାଙ୍କର ହେଲୁ ଫଳଜାଳେ ।
 ତଥାପି ଦୁର୍ବାସା ତୁମ୍ଭେ କଲ ହେ ଯତନ
 ଏଣୁ ଆସି ସେମାନେ କରନ୍ତୁ ଦରଶନ ।
 ଏହାଶୁଣି ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଉପୁଲ୍ଲବ
 ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତ ପ୍ରତି ତାଙ୍କ ଶରଥା ବଢ଼ିଲା ।
 ତହିଁ ମୁନି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେଠାକୁ ଆଣିଲେ
 ଦୂରରୁ ସେ ବାଧାକୁ ଦରଶନ କଲେ ।

ଦେବଗଣ ଗାୟକମାନଙ୍କ ସନ୍ନିଧାନେ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ଦୁର୍ବିଧା ବଚନେ ।
 ତଦନ୍ତେ ନମିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ-ନୃପବରେ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଗୁମ୍ଫାରେ ରାଜା ଛନ୍ଦି ଯୋଡ଼କରେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସଙ୍ଗେ ବ୍ରହ୍ମା କଥା ହେଉଛନ୍ତି
 କଟାକ୍ଷରେ ଦୟାକଲେ ଦେବଗଣ ପ୍ରତି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାରଦ ଅଛନ୍ତି ସନ୍ନିଧାନେ
 ରାଜାଙ୍କୁ କହନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମା ମଧୁର ବଚନେ ।
 ଦେଉଳ କଲ ଯେ ସତ୍ୟ ଆଦି ନରପତି
 ମାତ୍ର ସେହି କାଳ ଆଉ ନାହିଁଟି ସପ୍ରତି ।
 ଅନେକ କାଳ ଅଞ୍ଜିତ ହୋଇଗଲା ଏଥୁ
 ଅବସରେ ନାହିଁ କେହି ଭୁଲର ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ।
 ଯେ ଅବଧି ଗାନ ବାଦ୍ୟ କଲ ହେ ଶ୍ରବଣ
 ବହୁକାଳ ବହୁଗଳ ଜାଣି ଯେ ରାଜନ ।
 ଆସିଥିଲ ସ୍ବାୟମ୍ଭୁବ ମନୁ ଅଧିକାରେ
 ସେ ମନୁ ସମୟ ଗତ ହୋଇଛି ବେଶରେ ।
 ସ୍ବାବେଶେଷ ଦ୍ଵିତୀୟ ମନୁଙ୍କ ଅଧିକାର
 ତାଙ୍କ ଆଦି ଯୁଗ ଏହି ହେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କୁମାର ।
 ଏକୋତ୍ତର ଦିବ୍ୟ ଯୁଗେ ଏକ ମନୁନ୍ଦର
 ଏତେକାଳ ଏଠାରେ ଆଉ ହେ ନୃପବର ।
 ଭୁମ୍ଭୁ ବଂଶରେ ଅନେକ ହୋଇଲେ ରାଜନ
 ରାଜ୍ୟପାଳ ସେ ସକଳେ ହେଲଣି ନିଧନ ।
 ଏବେ ଭୁମ୍ଭୁ ବଂଶର ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଶିତି
 କୋଟି କୋଟି ନରପତି ହୋଇ ଗଲ ତଥୁ ।
 ସବେ ଗତ ହେଲେ ଅବଶେଷ କେହି ନାହିଁ
 କେବଳ ଦେଉଳ ଆଉ ଛନ୍ଦି ବଞ୍ଚିପାଇଁ ।
 ଏଥୁ ଜର ମୁଖୁ ନାହିଁ ଗୁରୁ-ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
 କାଳ ପରିଣାମ ଏଥୁ ନନ୍ଦିଏ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଏଣୁ ଭୁମ୍ଭୁ ନ ଜାଣିଲ ଏସବୁ କାରଣ
 ଅବଳମ୍ବେ ପୃଥ୍ବୀକ କର ହେ ଗମନ ।
 ଆପଣା ସମ୍ଭବ-କଳିଦେବ ଦେଉଳକୁ
 ପୁନରପି ଶାନ୍ତିକର ଆସ ଏହାକୁ ।
 କିମ୍ବା ଭୁମ୍ଭୁ ପବନ ପବନ କରିବ ଗମନ
 ଆଗେଯାଇ କର ପ୍ରାୟାସ ଆୟୋଜନ ।
 ବହୁ ଆୟୋଜନ କରୁ କିନ୍ତୁ ଭୁମ୍ଭୁ ଯାଇ
 ଏସମୟେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇବଲ୍ ମୁହଁ ।

ରାଜାଙ୍କୁ ଏମନ୍ତ କହିପାରି ପ୍ରଜାପତି
 ସୁଦୟା ବନ୍ଧୁ ଶୁଣିଲେ ଦେବଗଣପ୍ରତି ।
 ମସ୍ତକ ନୁଆଁଇ ସବେ ଛନ୍ଦି ଯୋଡ଼କରେ
 ସବୁର ଦୃଷ୍ଟି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଚରଣ ଉପରେ ।
 ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଆସିଲ ସବେ କି କାରଣ
 ଶାନ୍ତି କହ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ସାଧନ ।
 ଦେବଗଣ ଶୁଣି ତହିଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନ
 ହରଷରେ କରନ୍ତୋକି କଲେ ନିବେଦନ ।
 ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ପ୍ରବେ ଆମେ ଶ୍ରୀମଳକନ୍ଦର
 ଉପାସନା କରୁଥିଲୁ ମାଳମାଧବରେ ।
 ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ କିମ୍ବା ସେହି ଭଗବାନ
 ଯଜ୍ଞଅନ୍ତେ ଦାରୁ ଦେହେ କିମ୍ବା ଅଧିଷ୍ଠାନ ।
 ଏହାର କାରଣ କିସ ଜାଣିବାର ପାଇଁ
 ଆସିଅଛୁ ପଦଆରାଧନେ ହେ ଗୋପାଳ ।
 ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଶ୍ରେୟେବ କହନ୍ତୁ କାରଣ
 ସମସ୍ତଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରନ୍ତୁ ମୋତନ ।
 ଦେବଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ପଦାସନ
 ସଦୟେ ବୋଇଲେ ତାଙ୍କୁ ମଧୁରେ ବଚନ ।
 ଅତି ଗୁପ୍ତତତ୍ତ୍ଵ କହିବାକୁ ଅନୁଚିତ
 ତଥାପି ଭୁମ୍ଭୁମାନେ ସେ ହେଲ ଉପଗତ ।
 ବହୁକାଳ ଏହିହେତୁ କଲ ଉପାସନ
 ଏଣୁ ଅତି ଗୁପ୍ତଧର୍ମ କରସି ଶ୍ରବଣ ।
 ଦ୍ଵାପରାର୍ଦ୍ଧ ପରମାୟୁ ଜାଣି ହେ ମୋହର
 ପୂର୍ବ ପରାର୍ଦ୍ଧରେ ମାଳମାଧବ ପ୍ରବୁର ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସେଥେ କରନ୍ତି ବଳାସ
 କେବେ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି ସେଥ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀନିବାସ ।
 ଦ୍ଵିତୀୟ ପରାର୍ଦ୍ଧ ମୋର ପ୍ରବେଶ ହେବାରେ
 ଯେବଣ ପରାର୍ଦ୍ଧେ ଶ୍ରେୟବରଦ କଲରେ ।
 ସ୍ବାୟମ୍ଭୁବ ପ୍ରଥମ ମନୁଙ୍କ ଅଧିକାର
 ଆଦ୍ୟ ଦିବସର ପ୍ରାୟାସକାଳ ଏ ବରୁର ।
 ହେହି କାଳରେ ଶ୍ରୀହରି ଦାରୁମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଧାରୀ
 ଭୁବନରେ ପ୍ରକଟିବେ କରୁଣା ବୟାସ ।
 ମୋ ପରମାୟୁ ଶ୍ରୀହରି ମଣି ପରମାଣ
 ପୃଥ୍ବୀରେ ରହବେ ଯେ ପୁରୁଷ ପ୍ରଧାନ ।
 ମୁହଁ ଦେହ ମାତ୍ର ମୋର ଆତ୍ମା ଯେହି ହରି
 ମୁଁ ସେ ହରିମୟ ଏହା ବୁଝ ଭଲ କର ।

ଛାବର ଜଗନ୍ନାଥ ଆମ୍ଭ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶର ବନେ
 ଅନ୍ୟ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ଜାଣ ଦେବଗଣେ ।
 ଶୀର ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ୱେତବ୍ରୀଣ ଧାମେ
 ଆନନ୍ଦ ଶୟନରେ ହରି ଅଛନ୍ତି ଶୟନେ ।
 ଯୋଗ ନିଦ୍ରାରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଭଗବାନ
 ଜଗତ ଆଦିର ମନ ପୁରୁଷ ପ୍ରଧାନ ।
 ତାଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ କଳ୍ପବୃକ୍ଷ ସମ ସେନମାନ
 ଖଣି ରହ ଗଦା ପଦ୍ମ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଗଣନ ।
 ତାମଧ୍ୟରେ ଏକ ତରୁ ଚୈତନ୍ୟାଧିଷ୍ଠାନ
 ସ୍ୱୟଂ ମୂର୍ତ୍ତି ଜଳରେ ହୋଇଲେ ଉପାଦାନ ।
 ଅଲୌକିକ ତରୁ ସେହି ଜାଣ ଦେବଗଣ
 ଭୋଗ ଭୁଞ୍ଜିବାର ପାଇଁ ପ୍ରଭୁ କଲେ ମନ ।
 ଦାରୁରୂପ ଧରି ପ୍ରଭୁ ହୋଇଲେ ପ୍ରଭୁର
 ଧ୍ୟାନଯୋଗ ବନା ମୁକ୍ତି ଦାୟି ଅନିବାର ।
 ଏହି ରାଜା ବହୁ ଜନ୍ମ ତପସ୍ୟା ଯେ କଲେ
 ଭକତରେ ବଣ ହୋଇ ପ୍ରକାଶ ସେ ହେଲେ ।
 ପୂର୍ବେ ମୁଁ ସୃଷ୍ଟି ଭାବରେ ହୋଇଣ ପ୍ରୀତିତ
 ପ୍ରାର୍ଥନା କଲି ଯେ ପାଞ୍ଚ ଜଗତର ହିତ ।
 ରାଜାର ତପସ୍ୟା ଆଉ ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନାରେ
 ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ହୋଇଲେ ଯେ ପ୍ରକାଶ ସେଠାରେ ।
 ଦାରୁମୟ ସାକ୍ଷୀ ଆପଣେ ଭଗବାନ
 ଯେଉଁରୂପ ଦେଖ, ତାହା କର ସତ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ।
 ଆଜ୍ଞାନ ଅଛି ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଏମନ୍ତ ନ ଜାଣି
 ନେତ୍ର ଯାହା ଦେଖେ ସେହି ରୂପ ସତ୍ୟ ମଣି ।
 ଧର୍ମ ଅର୍ଥ କାମ ମୋକ୍ଷଦାତା ଜଗନ୍ନାଥ
 ଦରଶନ ମାତ୍ରେ ମୁକ୍ତି ଯାଉଦ୍ୟନ୍ତ ସେ ତ ।
 ପଡ଼ିତ ପାମର ଦୁରାଚାର ଯେତେ ଜନ
 ଅବଶ୍ୟ ମୁକ୍ତି ଲାଭିବେ ବିଶ୍ୱାସରେ ଜାଣ ।
 ଏମନ୍ତେ ଅମରେ ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନ
 ଅମୃତ ସିଞ୍ଚିଲି ପିତା ହର୍ଷ କଲେ ମନ ।
 ସକଳ ଦେବତା ଚନ୍ଦ୍ରା କଲେ ମନେ ମନେ
 ଅନନ୍ତ ଦେବତା ତେଜ ଯିବୁଁ ସେହିସ୍ଥାନେ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ପାଦପଦ୍ମ କରି ଆରାଧନ
 ଜର୍ଯ୍ୟକୃପରୁ ସକଳେ ହୋଇବୁଁ ମୋଚନ ।
 ପ୍ରେମେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବଗଣ ନେତ୍ର ମର ଝରେ
 ତା ଦେଖ ସନ୍ତୋଷେ ବ୍ରହ୍ମା କହନ୍ତୁ ସଭାରେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ଦୟା ବହୁ ହରିଙ୍କ ପ୍ରକାଶ
 ଅନେକ ବର ରାଜାକୁ ଦେବେ ଜଗଦ୍‌ଶା ।
 ପ୍ରମୋଦେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଯାହା ନିରୂପଣ
 ଆପଣେ ବଚାଇ ଦେବେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ ।
 ରାଜାର ଦେଉଳେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାରଣେ
 ଆପଣେ ମୁଁ ଯିବି ତହିଁ ଜାଣ ଦେବଗଣେ ।
 ତୁମ୍ଭେମାନେ ପର୍ବେ ଅବଳମ୍ଭେ ଯିବି ତଥ୍ୟ
 ବ୍ରହ୍ମ୍ୟ ଆୟୋଜନେ ଆଗେ ଯାନ୍ତି ନରପତି ।
 ସେଠାରେ ସହାୟ ହୁଅ ତୁମ୍ଭେ ହେ ସକଳେ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସାଥେ ସର୍ବେ ଯାଅ ମଳାତଳେ ।
 ପ୍ରଥମ ମନ୍ତ୍ରଙ୍କ ଏବେ ଗଲ ଅଧିକାର
 ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କର ସମ୍ପର୍କ ଏହାର ।
 ତେବେ ରାଜା ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟେ ହେବେ ଶକ୍ତିମାନ
 ଅବନରେ ନାହିଁ କେହି ଏହାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ।
 ଏହି ପଦ୍ମନାଭ ମୋର ସର୍ବ ଶକ୍ତି ଧରେ
 ବସୁ ଆୟୋଜନ ହେତୁ ଯିବି କ୍ଷେତ୍ରବରେ ।
 ଏତେ ବୋଲି କୁଣପାଣି ଅତି ତୋଷମନେ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କୁ ସମ୍ପଦ ଅର୍ପିଲେ ବହନେ ।
 ପଦ୍ମନାଭଙ୍କ ଲଭି ସେ ଭକ୍ତ ନୃପବର
 ଆନନ୍ଦ-ସିନ୍ଧୁରେ ମଗ୍ନ ହୋଇଲେ ଯତ୍ନର ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକରୁ ଫେରିବା ତେଷ୍ଟାକଲେ ନୃପ
 ଧନ୍ୟ ତାହାଙ୍କର ପୁଣ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତାଙ୍କ ତପ ।
 ସେ ବସୁଭକ୍ତଙ୍କ ପାଦ ରେଣୁ କରି ଆଶା
 ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ କରେ ଏ ପ୍ରବଣ ପ୍ରକାଶ ।

—୧୫—

ବ୍ରହ୍ମଲୋକରୁ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କର ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ବାହୁଡ଼ା

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଶୌନକ ଆଦି ସକଳ ମୁନି ଆନନ୍ଦରେ
 ଜୈମିନିଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନକଲେ ପରମ ଧାତରେ ।
 କହ କହ ରଖିବର ଏଥୁଅନ୍ତେ ଦୁର୍ଗ
 କେବଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଲି ତୋଷ ନେତ୍ର ଶୁଣି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କର ପବନ ଚରଣ
 ହୃଦୟାଧ କରି ସର୍ବେ ମନସ୍କୁ ଚରାତାପି ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ସବ ମୁନିଗଣ
ଅପୂର୍ବ କଥା ମୁଁ ଏବେ କରିବ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ମହାରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ହରଷିତ ହୋଇ
ନୟନେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସବ ସମ୍ପଦକୁ ଚାହିଁ ।
ଅତି ଚମତ୍କାର ମଣି ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ମନେ
ଭକ୍ତିସ୍ତବେ ପ୍ରଣମିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଚରଣେ ।
ମେଲଣି ଘେନି ତାହାଙ୍କ ଆଜ୍ଞାଶିରେ ଧରି
ଦେବଗଣ ଯନ୍ତ୍ର ବାହୁଡ଼ଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁରୀ ।
ସେ ଭକ୍ତ ରାଜନ ହୋଇ ଉତ୍କଳିତ ମତି
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ ବେଗରେ ଧାମନ୍ତି ।
ଦୁରରୁ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦେଖି ନମସ୍କାର କଲେ
ପ୍ରେମେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜା ସୁଖ ଆରମ୍ଭିଲେ ।

ନମୋ ବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟ ଦେବାୟ

ଗୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହତାୟ ଚ ।

ପ୍ରଣତାସି ବିନାଶାୟ

ଚତୁର୍ବର୍ଗେ କ ହେତବେ ॥

ହରଣ୍ୟାକର୍ତ୍ତବ୍ୟସେ

ସଧ ନାବ୍ୟକ୍ରବୃଷିଣେ ।

ବାପୁଦେବାୟ ଶୁଭାୟ

ଶୁଭଜ୍ଞାନ ସ୍ବରୂପିଣେ ॥

ଏମନ୍ତେ ଓଷ୍ଠକୁ ନାନାମତେ ପୂଜିକରି
ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ଭାବେ ଯଜା ପ୍ରଣାମ ଆଚରି ।
ବୋଇଲେ ନେ ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗତ ଆଧାର
ଅଧମ ଭୂତ୍ୟ ଜନର ଘେନ ନମସ୍କାର ।
ନମୋ ନନ୍ଦ ହେ ବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟ ଦେବ ଚନ୍ଦ୍ରଧାରୀ
ଗୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହତାୟ ଭୂତ୍ୟ ଭୟହାରୀ ।
ଧର୍ମ ଅର୍ଥ ଜାମ ମୋକ୍ଷ ଦାନେ ମହାଦାତା
ଯାହାଙ୍କ ନାଭିପଦ୍ମରୁ ଜନ୍ମିଲେ ବିଧାତା ।
ପ୍ରଧାନ ଅବ୍ୟକ୍ତ ରୂପ ସେ କି ସବାୟେ
ନିର୍ମଳ ବିଶୁଦ୍ଧଜ୍ଞାନ ସ୍ବରୂପ ନିଶ୍ଚୟ ।
ଏମନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଇନ୍ଦ୍ରନଦର ମୋର
ସୁ-ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତେ ଓଷ୍ଠ ଆନୁରାଗ କର ।
ଏହିପରି ବାରଂବାର କରନ୍ତି ବନ୍ଦନ
ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ପଣି କଲେକ ପ୍ରଣାମ ।

ସେଠାକୁ ଅଇଲେ ଯେତେ ଅନ୍ୟ ଦେବଗଣ
ବିଧାନେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ କଲେ ସେ ସୁବନ ।
ପ୍ରଣାମ କରି ସକଳେ ବାହାରେ ଅଇଲେ
ନୃସିଂହଙ୍କ ପାଦେ ନମି ଖଳାଚଳେ ଗଲେ ।
ପଦ୍ମନୟ ସହିତ ସମ୍ଭାର ବାସ୍ତୀକରି
ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଗିରି ଶିଖେ ଯାଇକରି ।
ଶ୍ରୀହରି ମନ୍ଦିର ମହା ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ତହିଁ
କରଣରେ ଗଗନ-ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରକାଶେ ।
କିବା ବିନ୍ଦ୍ୟଗିରି ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଥ ରୁଦ୍ରବାନର
ପରବେଶ ହେଲେ ସୁନ୍ଦର ଖଳାଦି ଉପରେ ।
ନାନା ମଣି ମାଣିକ୍ୟ ଗତି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର
ଦେଖି ଦେବଗଣ ପ୍ରେମେ ହୋଇଲେ ଅସ୍ଥିର
ଦେଉଳକୁ ଦେଖି ରାଜା ନିଜକୁ ପାଶୋରେ
ନୟନେ ଦେଖିଲି ପୁଣି ବହୁ କାଳପରେ ।
ଏକ ଅଦଭୁତ ମନ୍ଦିରର ଗତ ହେଲି
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଧିକାର ଗଲି ।
ତଥାପି ଦେଉଳ ଅଛି ପୂର୍ବର ସମାନ
ମୋରେ ଦୟା ବହି ରଖିଛନ୍ତି ଭଗବାନ ।
ଦେବଗଣଙ୍କୁ ରାଜନ କହନ୍ତି ତଦନ୍ତେ
ଏ ଦେଉଳ କଲି ମୁହିଁ ହରିଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ।
ଦାରୁରୂପ ଧରି ଆସିଲେ ଶ୍ରୀଭଗବାନ
ଆକାଶ ବାଣୀରେ ମୋତେ କଲେ ଆଜ୍ଞାଦାନ ।
ସେ ଆଜ୍ଞା ପାଳି ଲାଗିଲି ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାରଣେ ବ୍ରହ୍ମା ଆସିବେ ଏ ସ୍ଥାନେ ।
ସିଦ୍ଧ ବ୍ରହ୍ମରାଷି ସବଦେବଙ୍କ ସହିତେ
ମୋର ସଭାରେ ମିଳିବେ ବ୍ରହ୍ମା ଚୋଷ ଚିତ୍ତେ ।
ଏଣୁ ହେ ଅମରେ କରୁଛି ମୁଁ ନିବେଦନ
ଆଜ୍ଞାଦତ୍ତ କରିବି କିବା ଆୟୋଜନ ।
ଏହାଶୁଣି ଦେବଗଣ ବିଭୁର କହିଲେ
ଆମ୍ଭ ତା ନିଜାଣୁ ବ୍ରହ୍ମା ନିଜେ କି ବୋଇଲେ
ସେକାଳେ ପୁଅଲି ନାହିଁ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଭାରତୀ
କରୁପେ କହିବୁଁ ଏବେ ସେ ନାହାନ୍ତି ଏଥୁ ।
ଏହିରୂପେ ବିଭୁର କରନ୍ତି ସବଜନନ
ସେହିକାଳେ ପଦ୍ମନୟ କହେ ବିଦ୍ୟମାନେ ।
ଶୁଣ ନରପତି ବ୍ରହ୍ମା ଆଦେଶିଲେ ମୋର
ଭୁବ୍ବସାଥେ ଆସିଲି ସମ୍ଭାର କରିବାରେ ।

ଆଜ୍ଞାହସି କି ବ୍ରାହ୍ମ୍ୟ କରବି ଆୟୋଜନ
ଆଜ୍ଞା ପାଇଲେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରବି ବନ୍ଦନ ।
ପଦ୍ମନିଧି ନୃପତିଙ୍କି କହେ ଏହି ବାଣୀ
ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆୟୋଜନର କାହାଣୀ ।
ସେହି ସାଧୁବୃନ୍ଦଙ୍କର ଦାସ ଅନୁଦାସ
ପୁରାଣ ପ୍ରବନ୍ଧେ ଭଣେ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

— X —

ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଆୟୋଜନ

ଜୈମିନି ଭବାତ

ଏହିରୂପେ ସର୍ବେମିଳି କରନ୍ତି ବିଚାର
ସେହିକାଳେ ପଦ୍ମହୃଦେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ କୁମର ।
ଶଶାଂଶୁରେ ପ୍ରେମେ ତଳି ତଳି ମହାଯତି
ହରେ କୃଷ୍ଣ ନାମ ମୁଖେ ଗାନ କରୁଛନ୍ତି ।
ତାଳେ ତାଳେ ନାଚ ମୁନି ଆନନ୍ଦେ ବିହ୍ୱଳ
ରଞ୍ଜିତୁ ଜୟ ହରି ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋପାଳ ।
ଜୟ ବୃନ୍ଦାବନଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ
ହେ ଦାରୁମୂର୍ତ୍ତି ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ।
ନଳଧର ଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନ ସାଥେ ହରି
ଜୟ ମଳାଦ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଅଛ ଅବତର ।
ଏହିରୂପେ ହରି ଶୁଣି ଗାଇ ଆନନ୍ଦରେ
ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନିକଟରେ ।
ନାରଦଙ୍କୁ ଦେଖି ରାଜା ଉଠି ତରତରେ
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ପଡ଼ି ନମିଲେ ଭାବ ଭକ୍ତିଭରେ ।
କନକ ଆସନେ ବିଜେକଲେ ତପୋଧନ
ଗନ୍ଧପୁଷ୍ପ ଧୂପଫଳେ କଲେକ ଅର୍ଚ୍ଚନ ।
ନାରଦଙ୍କ ପାଦେ ପ୍ରଣମିଲେ ଦେବଗଣେ
ମନ୍ତ୍ରପୁରୁଷେ ସକଳେ ଭମନ୍ତ ସେ ସ୍ଥାନେ ।
ତଦ୍ଦ୍ୱାରା କରଯୋଡ଼ି ରାଜା କଲେ ନିବେଦନ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ କି କରିବି ଆୟୋଜନ ।
ପୁରୋହିତ ସ୍ଥାନ ମୁହିଁ କଲୁ ନାହିଁ ଜାଣି
ଯେଉଁ ଯେଉଁ ବ୍ରାହ୍ମ୍ୟ ଲୋଡ଼ା କହ ମହାମୁନି ।
ଏହି ପଦ୍ମନିଧି ଦେବ ତବ ଆଦେଶରେ
ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମ୍ୟ ନିଯୋଗିବେ ବ୍ୟାଧନରେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା ଜଣା କରନ୍ତେ ଏଧନ
ବ୍ୟାଧନ ଲେଖିଣି ମୁନି ଦେଲେ ତତକ୍ଷଣ ।

ପଦ୍ମନିଧି ହାତେ ପକ୍ଷ ଦେଲେ ନରପତି
ବିନୟୀ ହୋଇ କହିଲେ ମଧୁରେ ଶ୍ରବଣ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଦି ଦେବଙ୍କର
ଗନ୍ଧର୍ବ ଅସ୍ୱର ନାଗ ସିଂହ ଯେ କନ୍ଦର ।
ପୃଥିବୀର ରାଜାମାନେ ଯେତେ ବଡ଼ ସାନ
ରାଷ୍ଟ୍ର ମୁନି ଯୋଗୀ ନ୍ୟାସୀ ବୈଷ୍ଣବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
ଯାର ଯେଉଁ ଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥାନ କର ହେ ରଚନ
ରଚନ ସ୍ୱୀକୃତି ମଣି କନକ-ଭବନ ।
ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ଆୟୋଜନ କର ପ୍ରତିଷ୍ଠାର
ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଯେ ସହାୟ ହୋଇବେ ଭୁବର ।
ପଦ୍ମନିଧିଙ୍କ ରାଜନ କହିଲେ ଏପରି
ସେକାଳେ ମୁନି ବୋଇଲେ ଶୁଣ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଏସବୁ ସମ୍ଭାର ଛଡ଼ା ଅଛି ଆଉ କିଛି
ସାବଧାନେ କର ତାହା ହେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ବସ୍ତ୍ର ।
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣମୟ ତନୁ ରଥ କରାଅ ନିର୍ମାଣ
ବହୁମୂଲ୍ୟ ରହେ ଚଢ଼ାଇବ ଅନୁପମ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ରଥଧୂଜେ ଗରୁଡ଼ ରହିବ
ବଳଦେବ ରଥେ ତାଳଧୂଜ ବାଜିବ ।
ପଦ୍ମଧୂଜ ରହିବ ଯେ ସୁଭଦ୍ରା ବିମାନେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବ ମୁହିଁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନେ ।
ଏହାଶୁଣି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ହରଷ ହୃଦୟ
ପଦ୍ମନିଧି ଆଡ଼କୁ ଗୁହଁଲେ ନରରାୟ ।
ସେହିକାଳେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ମିଳିଲ ସେ ସ୍ଥାନେ
ଦବ୍ୟ ତନୁରଥକୁ ଗଢ଼ିଲେ ଏକଦିନେ ।
ଆପଣେ ହୋଇଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ରଥର ଉପର
ମନୋହର ରଥ ଆଡ଼େ ଘର୍ଷେ ପରିସର ।
ମୋହରୀମାନ ଝୁଲେ ସେ ରଥର ଦ୍ୱାରେ
ନାନାବିଧିମୟ ଶୋଭା ନେତ-ପତାକାରୁ ।
ତାଳ ପଦ୍ମ ଗରୁଡ଼ ଶୋଭାଇ ତନୁଧୂଜେ
ସ୍ତ୍ରୀ ପୁରୁଷଙ୍କ ପିତୃଳା ଠାବେ ଠାବେ ସାଜେ
ସୁନ୍ଦର ଅଳସୀ କନ୍ୟା ସଖୀ ନାନା ଭଳି
ଶୁଆ ସାଗ ପାଗ ଆଦି ଅନେକ ପୁଡ଼ଳି ।
ଦଣ୍ଡି ଦାଗୁଡ଼ି ମାନ ଯେ ଓଡ଼ଳିଛୁ କେତେ
ମକର ମୁହାଁ ନାଏକା ଥୋପିମୁକ୍ତା ବ୍ରାତେ ।
ମନୋହର ତୋରଣ କଳଶ ଫୁଲ ମାଳା
ରଥକୁ ମାନଙ୍କ କି ସୁନ୍ଦର ଝରା ଝୁଲ ।

ଜମ୍ବୁଦ୍ବୀପ ପୁରୁଷରେ ରଥର ଶ୍ରୀପୁଣ୍ଡ
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ରଥ ପରସ୍ତେ ତେଜ ତାର ପୁଣି ।
ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼ ଧମ ଶୁଭ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ସୁନ
ଦୃଢ଼ ଡୋରେ ଯୋଗୁ ତହିଁ ବିବ୍ୟ ଅଖମାନ ।
କଳା ଧଳା ଲଲ ରଙ୍ଗେ ଘୋଡ଼ାମାନେ ତହିଁ
ପବନ ପରସ୍ତ ଗତି କରନ୍ତି ଯେ ସେହି ।
ସୁନା ଜରମାନଙ୍କରେ ଗୁହ୍ୟମଣି ଘାବ
ପୋହଳା ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ ମୋତି ଝଟକଇ ତୋର
ତନୁରଥ ଯାକ ଦିଶେ ଅପ୍ସର ସାଜେଣି
ନାହିଁ ନୋହବ ସେପରି ଶୋଭା କାହିଁ ପୁଣି ।
ରଥକୁ ଚାହିଁ ନୃପତି ଆନନ୍ଦ ଅପାର
ପୁଲକେ ପୁରଲ ଅଙ୍ଗ ନେତ୍ରେ ପ୍ରେମ ମାର ।
ଭାବେ ଗଦଗଦ ହୋଇ ଅତି ଅନୁରାଗ
କରଯୋଡ଼ି କହେ ରାଜା ନାରଦଙ୍କ ଆଗେ ।
ଆହେ ମହାମୁନିବର ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନ
ରଥ ତନିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରନ୍ତୁ ଆପଣ ।
ଏହାଶୁଣି ମୁନିବର ହୋଇ ହରଷିତ
ପୁଲଗ୍ନ ସୁବେଳା ତଥୁ କର ନିରୁପିତ ।
ସବଶୁଭେ ଯଥାକାଳେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସେ କଲେ
ରଥ ଦେଖି ସବଙ୍କ ଉତ୍ସାହ ବଡ଼େ ଭଲେ ।
ତଦନ୍ତେ ନାରଦ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ
ମହାବେଦ୍ୟରେ ମିଳିଲେ ହରଷ ମନରେ ।
ନମସ୍କାର ଅନ୍ତେ ଜଗନ୍ନାଥ କର ସୁଖ
ଜଣାଇଲେ କରଯୋଡ଼ି ମୁନି ନରପତି ।
ଶ୍ରେୟେବ ମଣିମା ପ୍ରଭୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର
ମହାବେଦ୍ୟ ତେଜ ମାଳାଦ୍ରୁ କି ବିଜେକର ।
ରତ୍ନବେଦ୍ୟ ପରେ ତହିଁ ରତ୍ନବେ ଗୋସାଇଁ
ମହାମା ବାନା ଉଡ଼ାଅ ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଇଁ ।
ଏମନ୍ତେ ନୃପତିବର କଲେ ନିବେଦନ
ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ଚନ୍ଦ୍ର କଳା ଶ୍ରୀବଦନ ।

—୧୫୧—

ଜଗନ୍ନାଥଦେବଙ୍କ ରଥ ବିଜୟ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଏଥୁଅନ୍ତେ ମୁନିମାନେ ଶୁଣ ସାବଧାନେ
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ରଥ ବିଜୟ ଯଥାସନେ ।

ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାୟ
ପାଟଡ଼ୋର ଅଣାଇଲେ ସୁନାଜରମୟ ।
ରୂପମଣ୍ଡିଙ୍କର କଟି କଲେକ ବନ୍ଧନ
ବେଦ୍ୟରୁ ପଡ଼ିଣ୍ଡ ମଣାଇଲେ ତହିଁ ପୁଣି ।
ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ଟାଣନ୍ତି କରି ଘନ ଘନ
ହଲଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ବିପ୍ରେ କଦାଚନ ।
ମହା ଗରୁଆ ଅଟନ୍ତି ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ମଣ୍ଡି
ତଳେହେଲେ ଚକାବକାରୁ ନ ଚଳନ୍ତି ।
ଗମ ଗମ ଝାଳ ବହେ ବିପ୍ରଙ୍କର ଦେହ
ଟାଣି ଟାଣି ନ ହଲନ୍ତି ବଳୀୟାରବାହୁ ।
ବହୁଶ୍ରମ ପାଇ ବସି ପଡ଼ିଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ
ତଳକୁ ବଦନ ପୋତି ରହିଲେ ସେମାନେ ।
ତାଦେଖି ରଜନ ହେଲେ ବିସ୍ମୟ ମାନସ
ନାରଦ ମୁନିଙ୍କି ତହୁଁ ପୂଜିଲେ ସନ୍ଦେଶ ।
କହନ୍ତୁ ହେ ଚପୋଧନ ଏଥୁର କାରଣ
ଜାଣିବାପାଇଁକି କରୁଅଛୁ ମୁଁ ଜଣାଣ ।
ଏହାଶୁଣି ମୁନିବର କହନ୍ତି ସେ ଧୂସି
ଶୁଣ ଶୁଣ ନରପତି କହନ୍ତୁ ବିଶେଷି ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମୁରତି ଜାଣ ବିଶ୍ଵମୁର
ଝୁଲଇ ହଲଇବାକୁ ଶକତି କାହାର ।
ଏତେ କହି ମୁନିବର ବେନିକର ଯୋଡ଼ି
ଜଣାଇଲେ ଜଗନ୍ନାଥ ପଦ୍ମପାଦେ ପଡ଼ି ।
ଶ୍ରେୟେବ ମଣିମା ବିଶ୍ଵପତି ମହାବାହୁ
ମାଳାଦ୍ରୁ କି ରଥେ ବସି ଧ୍ୟାନେ ଆଜ୍ଞାହେଉ ।
ଏମନ୍ତେ ଜଣାଇଁ ମୁନି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ
କହିଲେ ଅନାଇଁ ସେହି ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ।
ବଳମୁରେ କାର୍ଯ୍ୟନାହିଁ ଆହେ ବିପ୍ରଗଣ
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କି ନେଇ ତଳ ରଥକୁ ବହନ ।
ମୁନିଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଇ ପୁଣି ଦ୍ଵିଜଗଣ
ପାଟଦଉଡ଼ିକି ଧରି କଲେ ଆକର୍ଷଣ ।
ଅତି ଧହଜରେ ଟାଣ ବ୍ରାହ୍ମଣନାଥଙ୍କୁ
ପହଣି ବିଜୟ କରି ନେଲେ ସେ ରଥକୁ ।
ପ୍ରକୃତରେ ସେ ପ୍ରଭୁ ଅତଳ ମହାମେରୁ
ଭକ୍ତ ଭାବନାକୁ ଧେନ୍ତୁ ନ ହୁଅନ୍ତୁ ଗରୁ ।
ବିବିଧ ରୂପେ ସୋପାନ ରଥ ଉପରକୁ
ପାଏରା ପକାଇ ନେଲେ ଶ୍ରୀଦାସପୁଞ୍ଜକୁ ।

ବୁଲାର ମାଣି ମୁରଲୀମାନ ସୁ-ପତନେ
 ଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀରାମରେ ପାରନ୍ତୁ ପୁମନେ ।
 ପଦଶ୍ରୀ ବଳେ ବେଳରେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ମୂର୍ତ୍ତି
 ଚାନ୍ଦାଙ୍କ ଚରଣାଦାତେ ଶୁଣେ ମାଣି ତତ୍ତ୍ୱ ।
 ବଳି ଯମ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଚରଣ ଆଦାତ
 ଚହ୍ନିକ ତାହା ଶବଦ ଅତି ଅଲୋକିତ ।
 ତୁଳାର ମୁରଲୀ ସବୁ ହୁଏ ଛୁଲ ଭଲ
 ସେନା ତୁଳାସୀ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ାନ୍ତେ ଗଗନ ।
 ପ୍ରଥମରେ ବଳ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେନଗଲେ
 ତଦନ୍ତେ ସୁଭଦ୍ରା ମୂର୍ତ୍ତି ବଳେ କରାଇଲେ ।
 ପଞ୍ଚରେ କଳାଶ୍ରୀମୁଖ ସୁଦର୍ଶନ ସାଥେ
 ବିଜୟ କଲେ ଯାଇଣ ନନ୍ଦଦାସ ରଥେ ।
 ଡାକ ପଡ଼ଇ ଶ୍ରେୟେତ ମଣିମା ମଣିମା
 ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ହରି ଗୁହାରି ଶୁଣିମା ।
 ଜୟ ଜୟ ବଳଭଦ୍ର ପ୍ରଭୁ ହଳପାଣି
 ଜୟ ଜୟ ଭଦ୍ରା ଦେବୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାମନ୍ତାଣୀ ।
 ଜୟ ଜୟ ସୁଦର୍ଶନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାତେଜ
 ଜୟ ଜୟ ମହାପ୍ରଭୁ ବଳୀୟାରତ୍ନ ।
 ଏହିମତେ ଜୟ ଧ୍ବଜ କଲେ ସବେ ମିଳ
 ନର ନାରୀମୁଖେ ହରିବୋଲ ହୁଳହୁଳ ।
 ତନି ରଥକୁ ଟାଣିଲେ ମାଳାଦ୍ରୀ ଦାଣ୍ଡରେ
 କେତେ ପୁଷ୍ପ ଦୃଷ୍ଟିହୁଏ ସେକାଳେ ଚାଣ୍ଡରେ ।
 କି କହିବ ସେକାଳର ରଥତଳା ଶୋଭା
 ଶିଶୁବନ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଅତି ମନ ଲେଖା ।
 ଲଳା ଭିଆଣେ ଶ୍ରୀହରି କରନ୍ତି ବିଜୟ
 ଦରଶନେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଦୁଃଖ ତାପ ସୟ ।
 ଭକତଙ୍କ ଭାବରଜା ପ୍ରଭୁ ଚକ୍ରାଢ଼ୋଳା
 ଭକ୍ତ ଗ୍ରାସେ ନିରନ୍ତର ହୋଇଥାନ୍ତି ଶ୍ରେଳା ।
 ଚକ୍ରକଣ କଳାଶ୍ରୀମୁଖ ଦଶେ ଦାଉ ଦାଉ
 ସୁକାନ୍ତିରେ ଇନ୍ଦ୍ର-ମଳମଣି ସମ କାହୁଁ ।
 ଶୈଳ ପଦ୍ମଦଳ ଜଣି ନୟନ ଯୁଗଳ
 ଶ୍ରୀକର ପାପୁଳ ନିକ କୋକନଦ-ଦଳ ।
 ଶ୍ରବଣ ଯୁଗଳେ ଶୋଭେ ମକର କୁଣ୍ଡଳ
 ଝଙ୍କମଲ ତେଜରେ ମଣ୍ଡଳ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ।
 ତଳ ଫୁଲ ଜଣି ନାଧା ତହିଁ ଗଜମୋକ୍ଷ
 କାମୁ କରଣ ଗୁପ୍ତସାସ ମୁକୁତାର ପତ୍ର ।

କଟି ତଟରେ ମେଖଳା ରତନ କଳିଣୀ
 ରଥଗତି କାଳେ ସେହୁ ବାଜେ କଣି କଣି ।
 ତହିଁକି ପୀତବସନ ଝଟକଇ ତୋର
 ମଞ୍ଜୁ ମଙ୍ଗାର ଚରଣେ ସେ ଦୁଃଖ ପାଶୋର !
 ଏମନ୍ତେ ବିଜୟେ ରଥେ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ରଧାରୀ
 ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅନ୍ତେ ହୋଇବେ ମାଳାଦ୍ରୀ ବିହାରୀ ।
 ମହାବେଦୀଠାରୁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ତନି ରଥ
 ମଳଗିରି ସନ୍ଧ୍ୟା ନେ ହେଲେ ଉପସ୍ଥିତ ।
 ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ମୁନ ଶୁଣ ସାବଧାନେ
 ରଥେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ମୂର୍ତ୍ତି ଆଇଲେ ଏସନେ ।
 ନାନା ବାଦ୍ୟ ନାଟ ଗୀତ ହୁଅଇ ସେକାଳେ
 ଦେଉଳ ନିକଟେ ପ୍ରବେଶିଲେ ଶୁଭ ବେଳେ ।
 ତହୁଁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ବଚନେ
 ନିନ୍ଦା ଶିଳେ ଗୃହମାନ ରତନ କାଞ୍ଚନେ ।
 ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୃହ ସବୁ ଅତି ମନୋହର
 ଦେବଙ୍କ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସେ ନୟନ ଅଗୋଚର ।
 ସକଳ ଗୃହ ଏମନ୍ତେ ନିନ୍ଦା ଶିଳେ
 ସଞ୍ଚାର ଦ୍ରବ୍ୟ ସମସ୍ତ ତହିଁ ସମ୍ପାଦିଲେ ।
 ଅସୁମାର ଦୃତ ଶୁଣ ଯଜ୍ଞ କାଷ୍ଠମାନ
 ରାଣି ରାଣି କୁଶବନ୍ତ ପବିତ୍ର ସମାନ ।
 ଭକ୍ଷ୍ୟ ଶ୍ରେଣ୍ୟ ଉପହାର ଅନେକ ପ୍ରକାର
 ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କଲେ ଶୁଭେ ସକଳ ଭଣ୍ଡାର ।
 ପୂର୍ବ ଯଜ୍ଞ କାଳେ ହୋଇଥିଲା ଯେଉଁଠି
 ତହୁଁ ବଳି ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଗୃହ ଗଲ ପୂର ।
 ତଦନ୍ତେ ହକାରି ରାଜା ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିପ୍ରଗଣ
 ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କାର୍ଯ୍ୟେ କଲେ ନିଯୋଜନ ।
 ଏଥୁ ମଧ୍ୟ ଚମତ୍କାର ଦଟଣା ଯା ଶୁଣ
 ଯେକାଳେ ନୃପତି ଗଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସଦନ ।
 ଗାଲ ମାଧବ ନାମେ ଯେ ଏକ ନରପତି
 ସମସ୍ତେଣି ଅଧିକାରୀ ହୋଇଲେ ସେ ତଥୁ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଉଳରେ ରତ ଦେଇ
 ମାଧବ ପ୍ରତିମା ଏକ ବସାଇଲ ତହିଁ ।
 ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ସେବା ମତି ଶୁଦ୍ଧିଦେଲେ
 ସେବକ ଶପ୍ତ ନୟନର ପତ୍ନୀ କବଳେ ।
 ଏମନ୍ତେ ଦେଉଳକୁ ଯେ ଅଧିକାରୀ ଲେ
 ଭୁଜାକରେ ଯେ ଗାଲ ମାଧବ-ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।

ଦେଉଳ ନିର୍ମାଣକର୍ତ୍ତା ରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ
 ଲୋକ ମୁଖରୁ ସେ ବାଣୀ କଲେକ ଶ୍ରବଣ ।
 ପୂର୍ବରୁ ଗାଲ ମାଧବ ବିଗ୍ରହ ମାନସେ
 ଦେଉଳେ ନିର୍ମାଣି ଥିଲୁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ପାଶେ ।
 ବଡ଼ ଦେଉଳରୁ ନେଇ ମାଧବ ମୂର୍ତ୍ତି
 ସେ ଦେଉଳେ ରଖାଇଲେ ଭକ୍ତ ନରପତି ।
 ଦୁତ ମୁଣ୍ଡ ଶୁଣିପାରି ସେ ଗାଲ ମାଧବ
 ଅତି କୋପରୁ ହୋଇ ଅଇଲୁ ସେ ଠାବ ।
 ନିଜର ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ସାଜ ମତ୍ତ ଗରବରେ
 ପ୍ରବେଶିଲୁ ମାଳାଦ୍ରିରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାରେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାଙ୍କର ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖି
 ବିସ୍ମୟ ଅନ୍ତରେ ତାର ମୁଖଗଲୁ ଶୁଣି ।
 କି ଯୁଦ୍ଧ କରିବ ଲଢ଼େ ପୋତଲୁ ବଦନ
 ସବାଇବେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ମାଗିଲୁ ଶରଣ ।
 ଆଶ୍ୱାସନା କରି ତାକୁ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସବୁ
 ସର୍ପରେ କହିଲେ ରାଜା ନକର ହେ ଭୟ ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବା ତୁମ୍ଭରେ କରି ସମର୍ପଣ
 ପୁଣି ବ୍ରହ୍ମଲୋଚକ ମୁହିଁ କରିବ ଗମନ ।
 ଏହାଶୁଣି ଯେ ଗାଲ ମାଧବ ନରପତି
 ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲୁ ଜାଣି ହର୍ଷ କଲୁ ମତି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜାଙ୍କର ଶ୍ରୀଗୁମୁଁରେ
 କରଯୋଡ଼ି ଉଭାରି ରହିଲୁ ଭକ୍ତିଭରେ ।
 ଭୃତ୍ୟ ପତ୍ନୀ ରହନ୍ତେ ସେ ରାଜା ବିଦ୍ୟମାନେ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ତାହା ପ୍ରତି ସନ୍ତୋଷ ବିଧାନେ ।
 ଯେବେ ଯାହା ଆନନ୍ଦଶକ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ତାରେ
 ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ଗାଲ ରାଜା ସାବଧାନେ କରେ ।
 ଏହିରୂପେ ଠୁଳ କଲେ ସକଳ ସମ୍ଭାର
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ଅତି ଚମତ୍କାର ।
 ଶ୍ରୀଦାରୁବ୍ରହ୍ମପୁରୀଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମେ ଆଶ
 କନକ ହରି ବୋଲିଆ ବଇସ୍ତବ ଦାସ ।

ଦେବଗଣଙ୍କ ସହତ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନୀଳାଦ୍ରି ଆଗମନ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଶୌନକ ମୁନ ପୁଞ୍ଜନ୍ତ ଜୈମିନିଃ ଶୂର୍ଯ୍ୟ
 ତଦନ୍ତେ କି ହେଲୁ ରୁଷି ଜହ ହେ ବୁଝାଇ ।
 ପରମ ବୈଷ୍ଣବ ସେ ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସୟ
 କି କି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ କରି ନୀଳାଦ୍ରି ବିଜୟ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତ ଶୁଣୁ ଆହେ ମୁନିବର
 କହୁଛି ତୁମ୍ଭ ଆଗେ ମୁଁ ଦିବ୍ୟ ସମାବର ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜା ହରଷ ବଦନେ
 ବସିଛନ୍ତି ରତ୍ନମୟ ରାଜ ସିଂହାସନେ ।
 ଚଉଦଗେ ଦେଶଛନ୍ତି ସର୍ବ ଭକ୍ତଗଣ
 ସେ ମଧ୍ୟରେ ମହାରାଜା ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସମାନ ।
 ଅଙ୍ଗ ତେଜେ ଦିଗ ଦିଶୁଅଛି ଘୃମିମୟ
 ସସାଗ୍ରାଜୀ ବିରାଜୁଛି ସୁଧର୍ମା ପରସ୍ତ ।
 ଏହିରୂପେ ଛନ୍ତି ରାଜା ଭକ୍ତଙ୍କ ସହଚେ
 ଆକାଶେ ଦୁଇଭୁ ଶକ୍ତ ହେଲୁ ଆତମ୍ଭିତେ ।
 ମୃଦଙ୍କ ମୁରଜ ବଣା ବେଶୁ କରତାଳ
 ସୁମଧୁରେ ବାଜେ ତତ୍କା ଶଞ୍ଜିତ କଂସାଳ ।
 ବାଜଇ ଜୟ କାହାଳୀ ମଙ୍ଗଳ ମହତ୍ତ୍ୱ
 ଅତି ମନୋହର ସ୍ୱରେ ବାଜେ ଭେଷ୍ଟ ଭୂଷ ।
 ଐଶ୍ବରୀ ଆଦି କରି ହସ୍ତୀକ ଗର୍ଜନ
 ଶୁଭଦିଗେ ଜୟ ଧ୍ୱଜ ପୁଷ୍ପ ବରଷଣ ।
 ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ହୋଇ ବହେ ମଳୟ ପବନ
 ସୁଗନ୍ଧା ଜଳ ବିନ୍ଦୁ କରନ୍ତି ସିଞ୍ଚନ ।
 ଦିବ୍ୟ ମାଲ୍ୟ ଧ୍ରୁବାଦର ସୁଗନ୍ଧ ମହତେ
 ଧରଣୀ ଉଲ୍ଲସି ଉଠେ ଚୟ ଜୟ ତାଳେ ।
 ବିମାନେ ବସି ଆସିଲେ ସର୍ବ ଦେବଗଣ
 ମଧୁର ମଧୁର ଶୁଭେ କିଛିଣୀ ନିମ୍ବନ ।
 ମହା ପେଟ ଧ୍ରୁବାଣିଲ ଗଗନ ମଣ୍ଡଳ
 ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଶୁଭମୟ ହେଲୁ ଧରତଳ ।
 ନୟନ ମୁଦିଲେ ସର୍ବ ଅବନୀର ଜନେ
 ଯେ ଚେତକୁ ଯାଏ ନ ଦୁଃଖ ନ ଶ୍ୱାସଶେଷ ।

ଶକଳରୁ ଛନ୍ଦ୍ର ସଦେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖ କରି
 ପ୍ରଜାପତି ଆସିବା ଦେଖନ୍ତୁ ନେତ୍ର ଭରି ।
 ପରମ ଆନନ୍ଦ ସଦେ ଦର୍ଶନ କରନ୍ତି
 ଅପ୍ତ ସମାନପରେ ବ୍ରହ୍ମା ବସିଛନ୍ତି ।
 ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ହଂସମାନେ ବହନ୍ତି ସେ ରଥ
 ଦେବଗଣ ରୂପର ଡାଳନ୍ତି ଅବରତ ।
 ଜାହାନ୍ନା ପମୁନା ଜଳେ ବ୍ୟାପ୍ତ କଳେବର
 ଦୁଇପାଶେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦଣ୍ଡ ହସଧର ।
 ମନ୍ଦପବନେ ଚଳଇ ଲକ୍ଷର ବସନ
 ଗୌତମାଦି ବ୍ରହ୍ମରୂପି କରନ୍ତି ସୁବନ ।
 ରଥମଧ୍ୟେ ପ୍ରଜାପତି ବସି ହରଷିତେ
 ଦେଖି ରଜା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଦେବଗଣ ସାଥେ ।
 ଜୟ ଜୟ ଶବ୍ଦରେ କରନ୍ତି ବନ୍ଦନ
 ବାରମ୍ବାର ନରପତି କରଇ ପ୍ରଶାମ ।
 ଅପ୍ତସମାନେ ନାଚନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଗୁମ୍ଫାରେ
 ଧାନ୍ୟା ହୃଦ୍ ଗନ୍ଧର୍ବାଦି ଗାଆନ୍ତି ସୁସ୍ୱରେ ।
 ଯିବ ବିଦ୍ୟାଧରମାନେ ଶଶାଦେନି କରେ
 ଗାଆନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଗୁଣ ଅତି ସୁମଧୁରେ ।
 କରଯୋଡ଼ି ବ୍ରହ୍ମରୂପ ଚପରୁଷଗଣ
 ଭକ୍ତସ୍ତବେ ବିଧାତାଙ୍କୁ କରନ୍ତି ସୁବନ
 ସାବଣୀ ଗାୟତ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରବାକ୍ୟର ପ୍ରବନ୍ଧେ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଚୋଷନ୍ତି ଦୁହେଁ ପରମ ଆନନ୍ଦେ ।
 ଅନ୍ୟ କାର ସାଧ୍ୟଅଛି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଚୋଷଣେ
 ଏହିରୂପେ ପ୍ରଜାପତି ଅଛଲେ ବିମାନେ ।
 ନାରଦଙ୍କ ସାଥେ ଯିବ ବିଦ୍ୟାଧରଗଣ
 ପଥ ଦେଖାଇ ଆଗରେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
 ସୃଷ୍ଟିକରତା ଆପଣେ ପ୍ରଭୁ ପଦ୍ମଯୋନି
 ଏମନ୍ତ ସମାବେଶରେ ଅଛଲେ ଅବନୀ ।
 ଦେଖି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଆଉ ଯେତେ ଭକ୍ତଗଣ
 ସମ୍ଭ୍ରମେ ଭୂମିରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦିଲେ ଚରଣ ।
 ସେକାଳର ଶୋଭା ଯାହା କେ ବର୍ଣ୍ଣି ପାରିବ
 ଆନନ୍ଦଧିରୁର ମଗ୍ନ ଭକ୍ତଗଣ ସବ ।
 ସେହି ଶ୍ରୀହରି ଭକ୍ତଙ୍କ ପଦରଜେ ଆଶ
 ଗ୍ରାଧା ପ୍ରବନ୍ଧେ ଭଣଇ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ନୀଳାଦ୍ରି ଅବତରଣ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଯଦୁଅନ୍ତେ କହନ୍ତି ଜୈମିନି ତପୋଧନ
 ସାବଧାନେ ଶୁଣ ଆମ୍ଭେ ସବ ମୁନିଗଣ ।
 ଦେଖୁ ଦେଖୁ ନାନାରହ ସୁବର୍ଣ୍ଣେ ସେଷଣ
 ଶ୍ରୀନୀଳାଚଳକୁ ବୋଲି ପଡ଼ିଲୁ ସୋପାନ ।
 ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ବିମାନଠାରୁ ତଳଯାଏ
 ଚିତ୍ରଣ ମଣି ପାବକ୍ଷ ଅତି ଶୋଭାପାଏ ।
 ବାମ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗ ଯେ ଆଡ଼ ପରିସର
 ସୋପାନ ସୃଷ୍ଟ ଦଶଇ ମହା ଚମତ୍କାର ।
 ବିମାନରୁ ଚଢ଼ିମାଥ ଓହ୍ଲାଇବା ପାଇଁ
 ଅବଳମ୍ବେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଦେଲୁ ନିରମାଲ୍ ।
 ତଦନ୍ତେ କମଳାସନ ଆନନ୍ଦ ମାନସେ
 ବିମାନରୁ ଉତ୍ତରିଲେ ସେ ପାବକ୍ଷ ଦେଶେ ।
 ଆଗରେ ଗନ୍ଧର୍ବ ରାଜ ହରଷ ମନରେ
 ପଥ କଥାଏ ରତନ ବେଶଧରି କରେ ।
 ପ୍ରତି ପାବକ୍ଷରେ ପାଦଦେଇ କୁତୁହଳେ
 ଅବତରନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ ଦେବଗଣ ମେଳେ ।
 ଦୁର୍ବାସା ନାରଦମୁନି ଛନ୍ଦ୍ର ବେନିପାଶେ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ହସ୍ତକୁ ଧରି ଓହ୍ଲନ୍ତି ହରଷେ ।
 କଟାକ୍ଷେ ଯେ ଦିଗେ ବ୍ରହ୍ମା ଦିଅନ୍ତି ଅନାଲ୍
 ସେଦିଗେ କୁସୁମ ବୃକ୍ଷ ତାର ସୀମାନାହିଁ ।
 ହମେ ହମେ ପଦ୍ମସ୍ଥିଲେ ଦେଉଳ କଡ଼ରେ
 ଦେଖି ମନେ ମନେ ଧାତା କେତେ ପ୍ରଶଂସିବେ
 ଜଣି ସେ ଦେଉଳ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର କରଣ
 ଜକ ଜକ ଝଲମଲ କାନ୍ତି ମନୋରମ ।
 ଶୁଦ୍ରମାନ ତଥୁ ଚଢ଼ିପାଶେ ଧାଡ଼ ଧାଡ଼
 ବହୁଶ୍ରେମେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଅଛି ଯେ ନିବାଡ଼ି ।
 ରହମୟ ଋଷ୍ମମାନ ଅପ୍ତ ସୁନ୍ଦର
 ଉଚ୍ଚ ଅଞ୍ଜଳି ମଣ୍ଡପ ଜଗତି ଅପାର ।
 ସକଳ ସମ୍ଭାରେ ପୃଷ୍ଠ ପ୍ରତି ଶୁଦ୍ରମାନ
 ଦେଖି ପରମ ସନ୍ତୋଷ ଚତୁର ଆନନ
 ଆନନ୍ଦ ସାଗର ମାରେ ମଜ୍ଜ ଗଲେ ବଧୂ
 ଦଶଭୁଜନ ଯେସନେ ଲଭେ କୋଟିନିଧି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କୁ ବହୁତ ପ୍ରଂଶସି ଲୁଗିଲ
 ଦେଉଳକୁ ଚାହିଁ ଚମତ୍କାର ଯେ ମଣିଲେ ।

ଏହୁରୂପେ ପ୍ରଜାପତି କଲେ ଆଗମନ
 ଏଥୁଅନ୍ତେ ସମାବୃତ ମୁନିମାନେ ଶୁଣ ।
 ଦେବ ବ୍ରହ୍ମରୂପି ଆଉ ଯେତେ ରାଜାମାନେ
 କିଣି ଅଞ୍ଜଳି ରଖି ବଢ଼ିଲେ ଚରଣେ ।
 ଯେଉଁ ଦିଗକୁ ବାଧା ତାଳନ୍ତି ନୟନ
 ସେ ଦିଗେ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି କୋଟି କୋଟି ଜନ
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ପଡ଼ିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପାଦତଳେ
 ସେ ପଦ ଧୋଇଲେ ରାଜା ନିଜନେତ୍ର ଜଟଳ
 ଚରଣେ ନମି ରାଜନ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ନିରବି
 ବିନୟ ବଚନେ କହେ ହୋଇ ମହାପୁଣୀ ।
 ଅଙ୍ଗୁଳି ନିଦେଶ କରି ତହୁଁ ପ୍ରଜାପତି
 ମଧୁରେ କୋମଳ ବାଣୀ ରାଜାଙ୍କୁ କହନ୍ତି ।
 ଅଭୟ ହସ୍ତକୁ ରାଜା ମସ୍ତକର ଦେଇ
 ପରମ ସନ୍ତୋଷେ ବୋଇଲେ ସେ ବେଦସାଇଁ
 ହେ ରାଜନ ପରମ-ଉଚିତ ହରିଙ୍କର
 ତୁମ୍ଭଭାଗ୍ୟ କେବା କହିପାରେ କି ପ୍ରକାର ।
 ଯହିଁରେ କି ବଶିଳଲ ସପ୍ତ ଲୋକଗଣେ
 ସକଳେ ଏକସେ ଦେଖି ତୁମ୍ଭର କାରଣେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅନଳ ବରୁଣ ବୃହସ୍ପତି
 କୁବେର ପବନ ଇନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ଯୋଗଦିଅଁ ।
 ବ୍ରହ୍ମରୂପି ସିଦ୍ଧ ଯଶ ଗନ୍ଧର୍ବ କନ୍ଧର
 ଦେଖ ଅପ୍ସର ମଣ୍ଡଳ ତୁଲେ ବିଦ୍ୟାଧର ।
 ଧନବ ସବଂଗୁଡ଼େ ଆସି ହୋଇଛନ୍ତି ଯୁକ୍ତି
 ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମ୍ଭ ଶାନ୍ତି ଭରିଲୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କୁ ଏମନ୍ତେ କହି ପ୍ରଜାପତି
 ଜଗନ୍ନାଥ ରଥ ଆଗେ ଶାସ୍ତ୍ର କଲେ ଗଢ଼ ।
 ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ଭୂମିରେ ପଡ଼ି କଲେ ନମସ୍କାର
 ଉଠିରଥ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କଲେ ଶୁଭଥର ।
 ଆନନ୍ଦ ସାଗରେ ବୁଡ଼ି ଦେହ ସୋମାଞ୍ଜିତେ
 ଗଦଗଦ ସ୍ଵରେ ସ୍ଵବ ଆରମ୍ଭିଲେ କେତେ ।
 ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ କରୁଣା ସାଗର
 ଜୟ ଜୟ ଆଦିମୁଳ ପ୍ରଭୁ ଦାମୋଦର ।
 ଏମନ୍ତେ ରୁଣୁମୁଣ୍ଡିଙ୍କି ହମେ ପୁଣିକରି
 ପ୍ରଣାମ ଅନ୍ତେ ଉଠିଲେ ନୀଳାଦ୍ରି ଉପର ।
 ଦେଉଳ ଦେଖିଣ ବ୍ରହ୍ମା ପ୍ରଣାମ ରାଜାକୁ
 ପଥାପୋଷ୍ୟ ପ୍ଳାନ୍ତେ ବସାଇଲେ ଏମଧ୍ୟୁ ।

ହିଲେକବାସୀମାନଙ୍କୁ ବସାଇ ଆସନେ
 ଆପଣେ ବସିଲେ ମନ୍ଦ୍ୟ ହରିଷିତ ମନେ ।
 ଶାନ୍ତିପୁଷ୍ପି ଦେହୁ ଭରଦ୍ବାଜ ମୁନିବରେ
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଆଦେଶେ ରାଜା ବଢ଼ିଲେ ସାଦରେ ।
 ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଷୟେ ପୂଜ୍ୟ ଯେଉଁ ଦେବଗଣେ
 ସ୍ଵୟଂରୂପେ ସବେ ପୂଜା ଦେଖିଲେ ସେ ପ୍ଳାନ୍ତେ
 ତହୁଁ ମହାଧୀର ଭରଦ୍ବାଜ ମୁନିବର
 କନ୍ଧ ଆରମ୍ଭିଲେ ଆଦ୍ୟ ମଙ୍ଗଳ ରୂପରେ ।
 ତଦନ୍ତେ ନୂତନ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ହରିଷରେ
 ବ୍ରହ୍ମାଆଦି ଦେବଙ୍କୁ ପୂଜିଲେ ଭକ୍ତିଭରେ ।
 ପ୍ରଥମରେ ସାଙ୍ଗୋପାଙ୍ଗେ ପୂଜି ପ୍ରଜାପତି
 ହିଲେକବାସୀଙ୍କି ପୂଜାକଲେ ମହାମତି ।
 ମନ୍ଦ୍ୟବ୍ରହ୍ମା ଗୋଦିଗେ ହିଲେକବାସୀମାନେ
 ପୂଜା ଦେଖିଲେ ସକଳେ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ ।
 ଦେହଧାୟ ବ୍ରହ୍ମରୂପ ପ୍ରଭୁ ଜଗସ୍ପତି
 ସାକ୍ଷାତ ଦେଖି ସକଳେ ଲାଭିଲେ ସୁଗତି ।
 ଶ୍ରୀହରି ଦେହ ସ୍ଵରୂପ ଶୋଭା ଶ୍ରୀମନ୍ଦର
 ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଣ ଭରଦ୍ବାଜ ମୁନିବର ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ବୋଇଲେ କର ହରିଙ୍କି ପ୍ଳାପନ
 ଏତେକହି ଉଠିଲେ ସେ ମହାତପୋଧନ ।
 ତହୁଁ ପ୍ରଜାପତି ସର୍ବମଙ୍ଗଳ ଭୀଷା
 ରଥ ନିକଟେ ଚଳିଲେ ହରିଷିତ ହୋଇ ।
 ସଙ୍ଗରେ ନାରଦ ଆଦି ବ୍ରହ୍ମରୂପିଗଣେ
 ବିଦ୍ୟାବନ୍ତ ବିପ୍ର ରାଜା ନର ନାଗମାନେ ।
 ମଙ୍ଗଳ ଉଚିତ ରାଗ ମଧୁର ସୁସ୍ଵରେ
 ଗାଆନ୍ତି ଗଛବେ ଗୀତ ଅତି ମନୋହରେ ।
 ଅପ୍ସର କନ୍ଧରମାନେ ନାଚନ୍ତି ହରିଷେ
 ବିପ୍ରମାନେ ବେଦଗାନ କରନ୍ତି ବିଶେଷେ ।
 ମୂରଜ କାହାଳୀ ଶଙ୍ଖ ଭେଷ୍ମ ବାଣାତାନ
 ରାଗତାଳେ ମିଶି ବାଜେ ସୁମଧୁର ସ୍ଵନ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସହିତେ ଯେତେ ଦେବତା ମଣ୍ଡଳ
 ରଥ ଉପର ଉଠିଲେ ହୋଇ କୁତୁହଳୀ ।
 ରଥର ଦାରୁବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯତନେ
 ବୁଡ଼ି ସୋପାନେ ପଡ଼ନ୍ତି କଲେ ସାବଧାନେ ।
 ପାର୍ଶ୍ଵଭୁଜ ଶର ପଦଧର ପ୍ରଭୁଙ୍କର
 ଧଳିଲେ ବେଢ଼ ବସାଇ ଭୁଜିଣା ଉପର ।

ଧୀରେ ଧୀରେ ନେଲେ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସନ୍ନିଧାନେ
 କହୁଛନ୍ତି କୁସୁମ ବୃଷ୍ଟି ଯେ ଘନ ଘନେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ରହୁଛନ୍ତି ଟେକିଛନ୍ତି ଶିରେ
 ବୃହା ସୁବଗାଉଛନ୍ତି ରହି ଶ୍ରୀରାମ୍ରେ ।
 ଫସ୍ତ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଧବପାପହାରୀ
 ଜୟ ବାଣୀ ପଳଦାମା ଦାରୁଦେହଧାରୀ ।
 ସପାରେ ନିମନ୍ତ ଜନେ ତାର ସ୍ଵଲଳାରେ
 ହେ କୃପାନିଧାନ ବନ୍ଦେ ତବ ଶ୍ରୀପଦ୍ମରେ ।
 ହେ ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ରଙ୍କର ପରମ ଆଶ୍ରୟ
 ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅନନ୍ତ ଜୟ ପୁରୁଷ ଅବ୍ୟୟ ।
 ବଣା ଯନ୍ତ୍ର ସୁସ୍ତରେ ନାରଦ ମୁନିବର
 ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଗୁଣ ଗାଉଛନ୍ତି ମନୋହର ।
 ଧପପାଦମାନ ଧରି ଦେବତା ମଣ୍ଡଳୀ
 ଧୂପିତ କରନ୍ତି ସବେ ହୋଇ କୁତୁହଳୀ ।
 ଦୁଇ ପାରୁଣେ ଅମରେ ଚାମର ଚାଳନ୍ତି
 କେହି କେହି ଛନ୍ଦ ଆଡ଼େଶୀକ ଧରିଛନ୍ତି ।
 ଏହିରୂପେ ମହାସମାବେଶେ ସବେ ମିଳି
 ପହଞ୍ଚି ବିଜେ କରନ୍ତି ହରି ହରି ବୋଲି ।
 ବଡ଼ଠାକୁର ଯେ ବଳଭଦ୍ରଙ୍କୁ ଆଗରେ
 ବିଜୟେ କରନ୍ତି ନାଗ ନର ଯେ ଅମରେ ।
 ସୁଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନଙ୍କୁ ତେସନେ ନିଅନ୍ତି
 ପଛରେ କଳାଶ୍ରୀମୁଖ ବିଜେ କରୁଛନ୍ତି ।
 ଗନ୍ଧ ଗନ୍ଧ ହରିଧନ କମ୍ପେ ଯି ଭୁବନ
 ବଡ଼ ଦେଉଳକୁ ବିଜେ ଜଗତ ମୋହନ ।
 ଘନ ଘନ ପୁଷ୍ପ ବୃଷ୍ଟିହୁଏ ସେହିକାଳେ
 ମହା ମହୋତ୍ସବ ଲାଗି ଅଛି ମାଳାତଳେ ।
 ତନି ଭୁବନର ପ୍ରାଣୀ ହୋଇଛନ୍ତି ମେଲ
 ହରିଧନ ସଙ୍ଗେ ଦେଉଳନ୍ତି କରତାଳ ।
 ଗାଈ ଭଉଣୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଜଗତ ନାୟକ
 ସବ ଶୁଭେ ଆପଣେ ଯେ ହେବେ ଅଭିଷେକ ।
 ଭକ୍ତସୁବଚ୍ଚାୟା ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଦ୍ମଭୋଜୀ
 ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ଗର୍ବରେ ହୋଇଛନ୍ତି ଗ୍ରୋଜା ।
 ଗ୍ରୋ ଦେବ ମଣିମା ତାଳ ପଡ଼େ ବାରମ୍ବାର
 ଦେଉଳ ଦୁଆରେ ବିଜେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ।
 ବାଦ୍ୟନାଦେ ଉଲ୍ଲାସଇ ଅବନୀ ମଣ୍ଡଳ
 ମାନବ ରୂପେ ଅମରେ ଗହଳ ତହଳ ।

ଧନ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାରାଜାଙ୍କ ନୀରତ
 ଧ୍ୟାନେ ଦେବତାମାନେ ପ୍ରଣାମା କରନ୍ତି ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମେ କରି ଆଶ
 ପୁରାଣ ପ୍ରବନ୍ଧେ ଭଣେ ବଜ୍ରସ୍ତବ ଦାସ ।

—୫୫୫—

ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧାନ

ଜୈମିନି ଉବାର

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ସାଧୁ ମୁନିଗଣ
 ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧାନ କଥା ସୁଧା ରସାୟନ ।
 ଦେଉଳ ଦୁଆରେ ରହ ମଣ୍ଡପ ସୁନ୍ଦର
 ପଦ୍ମରାଗ ମଣିରେ ଯେ ଖମ୍ବ ମନୋହର ।
 ଅଭିଷେକ ହେତୁ ବସାଇଲେ ଦେବଗଣେ
 ହେମ ଦର୍ପଣ ସମ୍ମୁଖେ ଧଇଲେ ଯତନେ ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହ କୁନ୍ଦ ପଲ୍ଲିବାଦ ଶୀର୍ଷ ଜଳେ ।
 ନିଜେ ବ୍ରହ୍ମା ଅଭିଷେକ କଲେ କୁତୁହଳେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସୂକ୍ତେ ବସ୍ତୁ ସୂକ୍ତେ ସେହି ଅଭିଷେକେ
 ଅଭିଷେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଶିଖାଇଲେ ସଙ୍ଗଲେକେ ।
 ଗନ୍ଧ ମାଲ୍ୟେ ଅପ୍ପ ବୋଉନ୍ତି ଦେବଗଣେ
 ଆରତି କଲେଯେ ବ୍ରହ୍ମା ଉଚିତ ବିଧାନେ ।
 ରହ ସିଂହାସନେ ବସାଇଲେ ପଞ୍ଚ ପର
 ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମା ଯୋଡ଼ି ବେନିକର ।

ବ୍ରହ୍ମୋବାର

ଅଶେଷ ଜଗଦାଧାର ସବଲେକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ।
 ସୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାଶିଳ ବ୍ୟାପିନ୍ ପ୍ରାଣାଦେ ସୁସ୍ଥିରେଭବ ॥
 ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତେ ନାଥ ବୟଂ ହେମ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତାଃ ।
 ତବଜୟାପତ୍ୟେଷୁଂ ପୂର୍ଣ୍ଣା ଚ ତ୍ବେ ପ୍ରସାଦତଃ ॥
 ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରଭୁ ଅଟ ସର୍ବଜଗତ ଆଧାର
 ତୁମ୍ଭଠାରୁ ଲୋକସବୁ ହୋଇଲେ ପ୍ରଭୁର ।
 ନିର୍ମଳ ତୁମ୍ଭର ଗୁଣ ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବାଶ୍ରୟ
 ଦେଉଳେ ସୁସ୍ଥିର ହୋଇ ରହ ଦୟାନୟ ।
 ଆନନ୍ଦ ସର୍ବେ ସ୍ଥିର ହେବୁ ତୁମ୍ଭର ସୁସ୍ଥିରେ
 ଏଣୁ ସ୍ଥିରେ ବିଜେକର ଏହି ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରେ ।
 ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେ ନାଥ ତବ ଆଦେଶନ
 ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲୁ ଶୁଭକ୍ଷଣେ ।

ମହାରୂପେ ସ୍ଥାପନ କରିଣ ଜଗନ୍ନାଥେ
 ତାହାଙ୍କ ହୃଦୟ ଛୁଇଁ ସାବଧାନ ମତେ ।
 ମନ୍ତ୍ରରାଜ ସହସ୍ର ଜପିଲେ ପଦ୍ମାସନ
 ପ୍ରସନ୍ନେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଳେବର ସଜଳ ନୟନ ।
 ବୈଶାଖର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଅଷ୍ଟମୀ ତିଥିରେ
 ପୁଷ୍ୟ ନାମେ ନକ୍ଷତ୍ର ସଂଯୋଗ ହେଲ ଚାରେ ।
 ତହିଁ ପୁଣି ଗୁରୁବାର ସୁନ୍ଦର ଶୋଭନ
 ସେହି ଦିନ ପ୍ରତଷ୍ଠା ଦେଉଳ ନାବମୁଣ ।
 ମହାପୁଷ୍ୟ ସେ ଦିବସ ସବ ପାପହାରୀ
 ସ୍ନାନ ଦାନ ତପହୋମ ଅକ୍ଷୟ ଆଚର ।
 ସେ ଦିନ ଯେ ରାମକୃଷ୍ଣ ଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନେ
 ଭକ୍ତିଭାବେ ଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ଯେଉଁ ଜନେ ।
 ସବ ବିପାକରୁ ସେହୁ ହୋଇଣ ଉଦ୍ଧାର
 ମୁକ୍ତଶ୍ରୀ ହୋନ୍ତି ଅନ୍ୟ ନାହିଁଟି ବର ।
 ବୈଶାଖ ମାସରେ ଶୁକ୍ଳ ଅଷ୍ଟମୀର ଦିନେ
 ଗୁରୁ ପୁଷ୍ୟା ଯୋଗ ତହିଁ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଶଙ୍ଖେ ।
 ସେହିଦିନ କରେ ଯେବା ଶ୍ରୀହରି ଅର୍ଚ୍ଚନ
 କୋଟି ଜନ୍ମ ପାପ ତାର ହୁଏ ବିଧ୍ୱଂସନ ।
 ସକଳ ବନ୍ଧନରୁ ସେ ମୁକ୍ତ ହୋଇଯାଏ
 ଅନ୍ତେ ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଚଳେ ଆନନ୍ଦ ହୃଦୟେ ।

ଏହିକଥା ଶ୍ରବଣେ ଅଗଣେ ତ ପ ହରେ
 ସବ କାମନା ପୂରଇ ସୁରାଣ ଯେ କରେ ।
 ଭକ୍ତିଭାବେ ଶୁଣି ଜନେ ହରି ଗୁଣ ଗାଥା
 କେବେ ନ ପାଇବ ଭବ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ବ୍ୟଥା ।
 ବାତୁଳାର ବାକ୍ୟ ବୋଲି ନକର ହେଲନ
 ନିଜଗୁଣ ଔଷଧ ନ ତେଜେ କଦାଚନ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଯଦି କାଳ ମୁଖ ପଡ଼େ
 ସେ ଉକ୍ତିଷ୍ଟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ତାରବା ଶକ୍ତି ଲେଡ଼େ ।
 ତେସନେ ଯଦିବା ମୁହିଁ କରୁଛୁ ବର୍ଣ୍ଣନ
 ନିଜର କଳ୍ପିତ ନୁହେ ରଖିକ ବଚନ ।
 ହରି କଥା ଗୁଣ ନ ତେଜଇ କଦାଚନ
 ସାଧୁଙ୍କ ମୁଖ ବାକ୍ୟ ଏ ଅମୃତ ନନ୍ଦନ ।
 ଏଣୁ ସୁ-ଶ୍ରବଣ କର ରଖିଣ ବିଶ୍ୱାସ
 ଯା କିଛି ବର୍ଣ୍ଣିଲ ବ୍ୟାସମୁନିଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ ।
 ଉତ୍କଳ ଖଣ୍ଡ ସଂସ୍କୃତ ଗ୍ରନ୍ଥ ସାବେଷାରେ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ ବୋଲି ନାମ ଧରେ ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଖଣ୍ଡ ଯେ ଏହି ସୁଧାମୟ ରସ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲ ଏଠାରେ ଜାଣ ହେ ବିଦୁଷ ।
 ଏ ଅନ୍ତେ ମହିମା ଖଣ୍ଡ କରିବ ପ୍ରକାଶ
 କୃତାଞ୍ଜଳି ଭାବେ ଉଣେ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ।

(ଇତି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଖଣ୍ଡ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ)

ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ

* ମହିମା ଖଣ୍ଡ *

ବନ୍ଦନା

ଜୟ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ବିଜେ ସମ ଭଦ୍ରାସାଥ ।
ସବଦା ମଳକନ୍ଦରେ ହେ ରମାବଳାସ
ନିତ୍ୟ ଲଳା ଖେଳାମାନ କରୁଛ ପ୍ରକାଶ ।
ମସ୍ତକେ ମୁକୁତା ଝର ଟାଣିଆ ଯେ ଗଣ
ରୁଲେ ରହୁ ଝୁମା ଅତି ଚମକାର ଶୋଭା ।
ରହୁ ଜଡ଼ିତ କରୁଟ କାନ୍ଥ ଝଲ ମଲ
ମୋତି ଅଳକାପତ୍ତରେ ଲଲୁଟ ମଞ୍ଜୁଳ ।
ମଳ କପୋଳେ ରସାଣ ସୁନାଚିତା ଶୋହେ
କଳା ମେଘରେ ବିଜୁଳ ଖେଳଲ ପରସ୍ପେ ।
ମଧ୍ୟରେ କପୁର ମଣ ଆଗ୍ରା କି ସୁନ୍ଦର
ଶ୍ରେଷ୍ଠପଦ୍ମ ନେତ୍ରେ କଳାଢୋଳା ମନୋହର ।
ସୁସମ୍ପ ନାସା ପୁଟରେ ମୁକୁତା ବଶଣୀ
ଶ୍ରୀରଙ୍ଗ ଅଧର ଜବା ମାଣିକ୍ୟକୁ ଖଣି ।
ସେ ଦରହାସ ଅଧର ଉପମା ଏଧନ
କଳା ମେଘେ ଲୁଚିଅଛି କି ବାଳଅରୁଣ ।
କରୁଣା କଟାକ୍ଷ ହଟା ସେ ପଦ୍ମଲେଚନେ
ଆସ ଆସ ବୋଲି ଠାକୁଅଛ ଭକ୍ତଜନେ ।
ସେ କଳା ବଦନଟି ଏମନ୍ତ ଶୋଭାଦିନେ
କୋଟିରତ୍ନ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନ ହୋଇବେ ଲେଖି ।
ମଞ୍ଜର କୁଣ୍ଡଳ ନାନା ରତନେ ଜଡ଼ାଉ
ନବନ ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ବିରାଜଇ ଦାଉ ଦାଉ ।
ଧୃବପ୍ତେ ମୁକୁତା ମାଳି ଝଟକଇ କାନ୍ଥ
କାଳିନ୍ଦୀ ଗଣ୍ଡିର କି ଖେଳନ୍ତ ସଂସପନ୍ତ ।
କି ଅବା ମଳ ଗଗନେ ଚାଉଳା ମଣ୍ଡଳୀ
ପଦ୍ମ ପଦ୍ମ ନୋଇକର ବିକାଶିତ ଡେଳ ।

ଇନ୍ଦ୍ରମଳ କବାଟ କି ସେ ବିସ୍ତାର ବନ୍ଧ
ତଥୁ ଆଉରଣ ନାନା ରତନେ ପଦକ ।
ଏମନ୍ତ ଉପମା ତହିଁ ହୁଅଇ ଘଟଣ
ସଭାକର ବସିଅଛନ୍ତି କି ଗ୍ରହଗଣ ।
ମୋତି କେଟକେରି ବାହେ ରହୁ ବାଜୁବର
ରହୁ କେୟୁର କଙ୍କଣ ବଳୟ ପସର ।
କନକ ସ୍ନରକ ଖଡ୍ଗ କରମୂଳେ ସାଜେ
ରହୁ ମୁଦ୍ରିକା ଅଙ୍କୁଳମାନଙ୍କେ ବିରାଜେ ।
ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶୋହେ ଭୁଜବୃତ୍ତି
ପତିତଙ୍କ ପାଇଁ ଅହ ସେ ବାହୁ ବିସ୍ତାର ।
ଅପାର କରୁଣା ଯାବୁଅଛ ଦୟାନୟ
ରେଣ ପଞ୍ଜର ଆର୍ତ୍ତଶାଣ ପଦ ସିଦ୍ଧି ।
ନୁଆ ପୀତ ବାସ କୁମ୍ଭା କାନ୍ଦେଣି ଶୋଭଇ
ରହୁ ଡେଢ଼ିପାଣି ଭକ୍ତମନ ନିଏ ମୋହି ।
ବୈକୁଣ୍ଠ ମୋହନମଣି ହେ କମଳାବର
ଅପ୍ସର ବେଶକୁ ଦେବ କବା ପଟାନ୍ତର ।
ରହୁ ଜଡ଼ିତ ନୁପୁର ବଳା ବେନିପାଦେ
ରହୁ ସିନ୍ଧାସନ ପରେ ବିଜୟେ ଆନନ୍ଦେ ।
କୋଟି ମଦନ ମୋହନ ସୁଲବଣୀ ଠାଣି
ହସହସ ମୁଖ ଭକ୍ତଙ୍କର ମନ ଜାଣି ।
ଏମନ୍ତ ରୂପକୁ ଯେ ଦର୍ଶନ କରୁଥୁବ
ତାହା ମନ ଅଉ କେଉଁ ଚାପକୁ ରହିବ ।
ଶ୍ରୀପାଦପଦ୍ମ ବନ୍ଦଇ ନେ କଳାଶ୍ରୀମୁଖ
ଅନୁଭବୁ ଥୁବ ଏହି ଦରଶନ ସୁଖ ।
ଆନ କି ହିଁରେ ମୋହନ ନାହିଁ ଅନ୍ଧକାର
ଜଗାଞ୍ଜଳିପୁଟି ଭାବି ବଳପୁର ଦାସ ।

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ଧାରଣ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୌନକ ମୁନିବର
ପୁଛା କଲେ ଜୈମିନିଙ୍କୁ କରି ସମାଦର ।
ହେ ମହାତ୍ମା ବ୍ୟାସଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ତପୋଧନ
ବୈଷ୍ଣବ କୁଳତଳଜ ଶିବଙ୍କ ସମାନ ।
ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଥା ବଖାଣିଲ ଯାହା
ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ ଲଭିଲୁ ଆହେ ପୁଣ୍ୟ ଦେହୀ
ଏହାପରେ ସମାବୃତ କି ହେଲ କେମନ୍ତ
ଚିତ୍ରାବି କହିବା ହେଉ ବିଜ୍ଞ ତପୋବନ୍ତ ।
ଶୌନକ ମୁନିଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଏ ବଚନ ଶୁଣି
ଆନନ୍ଦମନେ ବଖାଣି ବସିଲେ ଜୈମିନି ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ମୁନିବର
ଅପାର ଶ୍ରମତା ଅଟେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ।
ଲୀଳା ବିଧିରେ ଶ୍ରୀଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ କଲେବର
ଦେବମାନଙ୍କୁ ଯା ମହିମା ଅଗୋଚର ।
ଏମନ୍ତ ପ୍ରଭୁ କରୁଣା କଟାକ୍ଷ ପ୍ରଜାଣେ
ଭକ୍ତ ଜନମାନଙ୍କର ଚର ଦୃଃ ନାଣେ ।
ଭକ୍ତସବେ ଘୋର ହୋଇ ମହା ଆନନ୍ଦରେ
ଆପଣେ ବିଜୟ କଲେ ଶ୍ରୀମଳକନ୍ଦରେ ।
ଶୁଣ ସେହି ପ୍ରଭୁଙ୍କର ତମହାର ବାଣୀ
ମନ୍ତ୍ର ବାଜ ହୃଦୟେ ଜପନ୍ତ କୁଣପାଣି ।
ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ଧଇଲେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ
ଭୟଙ୍କର ରୂପ ଦେଖି ଲାଗେ ଆତମ୍ଭିତ ।
ଲହ ଲହ ଜିହ୍ଵା ଦେଖି ମାଡ଼େ ମହାଭୟ
କାଳ ଅଗ୍ନି ରୂପ ଧରିତ ହେଲେକି ଉଦୟ ।
ବହୁ ମୁଖ ନେତ୍ର କର ପଦ ବହୁ କର୍ଣ୍ଣ
ଦେଖି ଯାସେ ସିଦ୍ଧବନ କର୍ୟ୍ୟ ଧନ ଦନ ।
ବ୍ୟବହାର ନାରଦ ପିତାଙ୍କୁ ପରୁଷଲେ
କମ୍ପା ଜଗନ୍ନାଥ ଏହି ମୂର୍ତ୍ତି ଧଇଲେ ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ଭଗବାନେ
କାଷ୍ଠ ବୋଲି ଅବଜ୍ଞା କରନ୍ତେ ମୂଳମାନେ ।
ସେହି କାରଣେ ମୁଁ ଜପିଲି ମନ୍ତ୍ରବର
ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ରୂପ ହେଲେ ମୂର୍ତ୍ତି ଭୟଙ୍କର ।

ଏତେ ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମା କରି ବହୁତ ପ୍ରବନ
ନରସିଂହ ମନ୍ତ୍ର ଗୋଟି କଲେକି ଲାଗନ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦୁର୍ଗେ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ତଥୁ ମାଝ
ଘାଷା କରାଇଲେ ଶ୍ରୀନୃସିଂହ ମନ୍ତ୍ରଗଜ ।
ବନ୍ଧିଣ ଅକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ର ପ୍ରଣବ ସହଚେ
ମନ୍ତ୍ର ପାଇ ମହାରାଜା ଦେଖନ୍ତି ଭୂରତେ ।
ଶାନ୍ତ ଦେହ ନରସିଂହ ବନ୍ଧରେ କମଳା
ଦୁଇକରେ ଶଙ୍ଖଚକ୍ର ହୃଦୟ ବନମାଳା ।
କମଳ ବନ୍ଧିଣ ଦଳେ ଯୋଗ ପୀଠାସନେ
ବସିଛନ୍ତି ଅଟ୍ଟହାସେ ହରଷ ବଦନେ ।
ମନ୍ତ୍ରର ଅକ୍ଷର ମୟ ସେହି ପଦ୍ମବଳ
ମନ୍ତ୍ରର ପ୍ରଣବ ମଧ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣିକା ଉଜ୍ଜଳ ।
କେ ତ୍ରୁପ୍ତ ହେବ ନରେଶି ଶ୍ରୀମୁଖମଣ୍ଡଳ
ଜଟାରେ ମଣ୍ଡିତ ମୁଖ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଞ୍ଜୁଳ ।
ରତନ ଭୂଷଣ ବିଭୂଷିତ ସର୍ବ ଅଙ୍ଗେ
ପର ଅନନ୍ତ ମସ୍ତକେ ହସ୍ୟରେ ରଙ୍ଗେ ।
ସହସ୍ରଧ୍ଵଜ ପଟାଘର ଆକାର କରିଣ
ମହାନନ୍ଦେ ଛନ୍ତି ହଳ ମୁଖ ଧରିଣ ।
ଦେଖି ନରପତି କହେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଚରଣେ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଏରୂପ ଦେଖେ କି କାରଣେ ।
ପ୍ରବେଶ କରି ଦାରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ଧଇଲେ ଶ୍ରୀହରି
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକ ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ୟପରି ।
ମାୟା କି ପ୍ରକୃତ ଏହା କହ ପ୍ରଜାପତି
ଯୋଗ୍ୟ ଯଦି ଜାଣ ମୋରେ ବୁଝାଅ ସଂପ୍ରତି ।
ବ୍ରହ୍ମା ବୋଇଲେ ହେ ରାଜା ଶୁଣ ସାବଧାନେ
ଆଧ୍ୟାୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀନୃସିଂହ ଦେବ ନାରାୟଣେ ।
ପ୍ରକାଶିଲେ ସେ ମୂର୍ତ୍ତି ଭୂମ୍ଭରେ ଦୟାକରି
ଏହି ଦାରୁଗ୍ରନ୍ଥ ଭୂର ବେଦ ମୂର୍ତ୍ତିଧାରୀ ।
ରୁକ୍ମବେଦ ବଳଭଦ୍ର, ଧାମ ନାରାୟଣ
ସବୁବେଦ ସୁଭଦ୍ରା, ଅଥବା ସୁଦର୍ଶନ ।
ଏଣୁ ମହାରାଜ ଶୁଣ କହୁଛୁ ଉପାୟେ
ଧୀରୁତରେ ରହ ସେବ ଏହି ଦାରୁ ପାୟେ ।
ଏହି ମନ୍ତ୍ରଗଜେ କର ଏହାଙ୍କ ଅଙ୍ଗନ
ପାଇବ ପରମର୍ଥ ଜାଣି ହେ ସଜନ ।
ଭୂମ୍ଭ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବ ନରସିଂହ ମହାକାୟ
ଆଜ୍ଞା ନିମନ୍ତେ ହୃଦୟେ ଦେବେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାୟ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ମୁନ ଶ୍ରୀ ମନବଦଳ
 ଏହିରୂପେ ପଦ୍ମଯୋନ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ କହ ।
 ଆପଣା ହୃଦୟେ ରଖି ନୃସିଂହ ଆକାର
 ପଦ୍ମପରି ଭରି ରୂପ କଲେ ସେ ପ୍ରଭୁର ।
 ଯେଉଁ ଭରି ମୂର୍ତ୍ତିକି ରଥରୁ ଆଣି ଥିଲେ
 ସେହି ତୁଳେ ସମସ୍ତ ଦରଦେ କଲେ ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ଅକ୍ଷରେ ପୂଜାକଲେ ବଳବମେ
 ପୁରୁଷ ସୁକ୍ତେ ପୂଜିଲେ ଦେବ ନାରାୟଣେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମନ୍ତ୍ରେ ସୁଭଦ୍ରା ଦେବୀକି ପୂଜା କଲେ
 ଅଷ୍ଟାଦଶାକ୍ଷରେ ସୁଦର୍ଶନକୁ ପୂଜିଲେ ।
 ପଞ୍ଚାଦଶ ଚକ୍ରମାଥ କଲେ ନବେଦନ
 ଶୁଣିମା ହେଉ ମଣିମା ଜଗତ ଜୀବନ ।
 ଜଣାଣ କରୁଛୁ ମୁହିଁ ଶ୍ରୀରାମ୍ରେ ଏବେ
 ବ୍ୟସ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଜ୍ଞାହେଉ ରଜନେ ସୁଲଭେ ।
 ଶ୍ଵେଦେବ ଜଗତନାଥ ଉଚ୍ଚିତପାବନ
 ସହସ୍ର ଜନମ ଭକ୍ତି କରି ଏ ରଜନ ।
 ଶେଷେ ତବ ପାଦପଦ୍ମ କଲି ଦରଶନ
 ତୁମ୍ଭ ଦର୍ଶନ-ଅଟଳ ମୁକ୍ତିର କାରଣ ।
 ଯଦ୍ୟପି ଭକତ ଯୋଗେ ସେବକ ତୁମ୍ଭରେ
 ସେହି ଆଜ୍ଞାକର ଭକ୍ତି ଯୋଗେ ସେବକାରେ ।
 ଦେଶ କାଳ ବ୍ରତ ଆଦି ନାନା ଉପବୃତ୍ତ
 କେମନ୍ତେ ସେବକ କହ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର ।
 ତବ ମୁଖ କମଳ ଗଳିତ ଆଜ୍ଞାମୃତ
 ସେହି ରସ ପାନେ ତୁଷ୍ଟି ଯୁକ୍ତ ଅବରତ ।
 ଏଣୁ ଆହେ ଜଗନ୍ନାଥ କରେ ନବେଦନ
 ପାତ୍ରାତେ କରନ୍ତୁ ଆଜ୍ଞା ଶୁଣୁ ଏ ରଜନ ।
 ଏମନ୍ତେ ଶ୍ରୀହରି ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ବଚନ
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ମନେ ହେଲେ ସୁ-ପ୍ରସନ୍ନ ।
 ସେହି ଦାରୁ ଦେହେ ହସି ହସି ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଇଁ
 ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵରେ କହିଲେ ରାଜା ମୁଖଗୁହଁ ।
 ଶୁଣି ମହାରାଜା ତୁମ୍ଭ ଭକ୍ତି କାରଣ
 ତୁମ୍ଭଠାରେ ଭଲେ ମୁହିଁ ହୋଇଲି ପ୍ରସନ୍ନ ।
 ତୁମ୍ଭବନେ କା'ଣନ୍ତି ଏ ଧନ ଉପାର୍ଜନେ
 ବରଦେଲି ଦୁର୍ଗତକୁ ଆଉ ମୋ ଚରଣେ ।

ମୋ ଦେଉଳ ହେତୁ କରି ବିଶେଷ ଯତନ
 କୋଟି କୋଟି ଧନ ବ୍ୟୟ କଲ ହେ ରଜନ ।
 ଭକ୍ତିନିଳ ଦେଉଳ ସୁଦ୍ଧା ସ୍ଥାନ ନ ତେଜବ
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ ତୁମ୍ଭର ଏ ଜାଣି ରୁନାଇବ ।
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ଵାସ ଏଥୁ କରି ନରଥବ
 କାଳାନୁରେ ଅନ୍ୟ ଯେବା ଦେଉଳ ହୋଇବ ।
 ସେହୁ ତବ ଜାଣି ବୋଲାଇବ ସୁନଶ୍ଚିତେ
 ବସନ୍ତ କରିବ ତହିଁ ସଦା ତୁମ୍ଭ ହିତେ ।
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଏହା ଜାଣ ହେ ରଜନ
 ଦେଉଳ ପ୍ରତିମା ଯଦି ଭାଙ୍ଗେ କାଳେ ପୁଣି ।
 ତେବେ ନ ତେଜବ ମୁହିଁ ତୁମ୍ଭର ଏ ସ୍ଥାନ
 ଏହି ଦାରୁ ଦେହେ ଏଥୁ କରିବ ବିଶ୍ରାମ ।
 ଦ୍ଵିତୀୟ ପରବର୍ତ୍ତ ପୁଣି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଯାବତ
 ଏହି ସ୍ଥାନେ ଏହି ଦେହେ ରହିବ ତାବତ ।
 ସ୍ଵାୟମ୍ଭୁବ ମନ୍ଦିର ଦ୍ଵିତୀୟ ଚତୁର୍ଥ ଗେ
 ସତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଅମାବାସ୍ୟା ଯୋଗେ ।
 ସେହି ଦିନ ତୁମ୍ଭ ଅଶ୍ଵମେଧ ହେଲା ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ମୁହିଁ ହେଲି ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ।
 ସେହି ମହାପୁଣ୍ୟ ଦିନ ମୋର ଜନ୍ମଭୂମି
 ମନେ ରଖିଥାଅ ଆହେ ଭକ୍ତ ନରପତି ।
 ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନ ମଣ୍ଡପ ମୋ ପାଇଁ କରିବ
 ସେହି ସ୍ଥାନ ବେଦୀ ଅତି ମନୋହର ହେବ ।
 ପହଣ୍ଡି ବିଜେ କରାଇ ମୋର ମୁଖି ଭୁରି
 ସେ ସ୍ଥାନ ବେଦୀକ ନେବ ସମାରୋହ କରି ।
 ସର୍ବ ଶୁଭ ଲଗ୍ନେ ବାସ ଜଳ ଯୋଗାଡ଼ିବ
 ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସବେ ମୋତେ ସ୍ଥାନ କରାଇବ ।
 ବଧୂ ମତେ ଉପବୃତ୍ତେ ଅଧିବାସ କରି
 ମହାପୂଜା ଆରମ୍ଭ କରିବ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
 ପୂଜିତ ହୋଇଣ ମୁହିଁ ସେ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନେ
 କୋଟି ଜନ୍ମାକ୍ତି ତ ପାପ ନାଶିବ ବନ୍ଧନେ ।
 ସର୍ବଗର୍ଭ ସର୍ବଯଜ୍ଞ ସର୍ବଦାନ ପଳ
 ସେଦିନ ଯେ ଦେଖେ ମୋରେ ମିଳଇ ସକଳ ।
 ବଟର ଉତ୍ତରେ ସର୍ବଗର୍ଭମୟ କୂପ
 ସ୍ଥାନ ହେତୁ ଆଗେ ଦେଖିଥିଲି ହେ ଭୂପ ।
 ପଛନ୍ତେ ହୋଇଲି ଅବତାର ଏହି ସ୍ଥାନେ
 ସେ କୂପ ମୁଦ ହୋଇଛି ବାଲୁକା ପରାଣେ ।

ଲଜାର କର ସେ କୃପ ଆହେ ନରସାହି
 ସ୍ନାନ କରାଇବ ମୋତେ ସେହି ଜଳ ନେଇ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନ କୃପ ସମ୍ଭାର କରିବ
 ସେହିପାଳ ଦଶପାଳ ରକ୍ଷକେ ପଟ୍ଟବ ।
 ସୁଦକ୍ଷା କାହାଳୀ ଖେଳ କରଇ ବାଦନ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭରେ ଜଳ କାଢ଼ିବେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁଷ୍ଟିମାରେ ଅତପ୍ରୀତି ଅବଧରେ
 ବ୍ରହ୍ମା ଆଉ ରାମ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ସଙ୍ଗେମୋରେ ।
 ସ୍ନାନ କରାଇବ ଶୁଭେ ହରଷିତ ମନ
 ନାନା ଉପରୂରେ ପୂଜା କରିବ ବିଧାନେ ।
 ଯେଉଁମାନେ ଏହି ବିଧି ବିଧାନ ପାଳିବେ
 ଅନ୍ତକାଳେ ନିଶ୍ଚୟ ସେ ମୋ ଧାମ ପାଇବେ ।
 ସ୍ନାନକର୍ମମୋର ଯେବା କରିବେ ଦର୍ଶନ
 କେବେ ନ ପାଇବେ ସେହୁ ଶରୀର ବନ୍ଧନ ।
 ଶ୍ରୀମଦ ଭାଗବତେ ବଡ଼ମଞ୍ଚ ତିଆରିବ
 ଯହୁଁ ଚନ୍ଦ୍ରାପତି ଟାଣି ଶୋଭା କରାଇବ ।
 ଅଗୁରୁ ଚନ୍ଦନ ଜଳ ସିଞ୍ଚିବ ସେସ୍ଥାନେ
 ଚକାବଇଁରେ ମୋତେ ବସାଇ ସୁମନେ ।
 ନାନା ବାଦ୍ୟ ନାଦେ ହରିଧ୍ବଜ ସହିତରେ
 ସ୍ନାନ କରାଇବ ମୋତେ ବେଦବିଧାନରେ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖରେ ମୁହଁ କରନ୍ତେ ଗମନ
 ସେହିକାଳେ ଯେହୁ ମୋତେ କରବେ ଦର୍ଶନ ।
 ମନମତ୍ୟ୍ୟ ସେ କରିବେ ଯେଉଁ ଅଭିଳାଷ
 ଅନାୟାସ ସେହିପଳ ପାଇବେ ଅବଶ୍ୟ ।
 ତହିଁ ପଞ୍ଚଦଶ ଦିନଶେଷ ପର୍ବପନ୍ଥେ
 ନରନାରାୟଣେ କେହି ନ ଦେଖିବେ ମୋତେ ।
 ବ୍ରଜରାଜ ରାଜରାଜ ମୁଁ ବରହ ଜ୍ଞର
 ମୁଖ ମାଡ଼ିଣ ଶୋଭଇ ଅଶସର ଦରେ ।
 ପଦର ଦବସ ଗତ ହୁଅନ୍ତେ ହେ ନୃପ
 ଗୁଡ଼ ଯିବ ମୋର ଆଜ୍ଞା ସେ ବରହ ତାପ ।
 ଆଷାଢ଼ ମାସର ଅମାବାସ୍ୟା ତଥା ଦିନ
 ଉଦ୍ଧାର ହୋଇବ ମୁହଁ ଉଠି ହେ ରାଜନ ।
 ଉଦ୍ଧା ଅମାବାସ୍ୟା ବୋଲି ଜାଣିବେ ସକଳେ
 ଦେଖିବେ ମୋର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଚର୍ଚ୍ଚିତୋଳେ ।
 ମୋ ନୟନ ଜଳେ ଅଙ୍ଗ ସ୍ନାନ ହୋଇବ
 ତହିଁ ଭାଗ୍ୟବେ କରାଇବ ନେତ୍ରୋଦୟ ।

ନାନା ଉପରୂରେ ବଡ଼ାଇବ ସେବାବିଧି
 କହିଲିଟି ତୁମ୍ଭ ଆଗେ ଆହେ ନୃପତିଧି ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁଷ୍ଟିମାରେ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଧବ କରିବ
 ଦେବଧାନ ପାଶା ବୋଲି ଜାଣିବେ ଯରବ ।
 ଏମନ୍ତେ କଳାଶ୍ରୀମୁଖ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ କହି
 ମଉନ ହୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ତହିଁ ।
 ଭକତ ବଞ୍ଚକ ଜଗନ୍ନାଥ ସାନବରୁ
 ଭକ୍ତ ଲାଗି ଉତ୍ତୁକାନ୍ତ ମହିମାର ସିଂହ ।
 ସେହି ଚକାତୋଳାଙ୍କର ଚରଣ ସାରସ
 ନରତେ ଆଶ୍ରିତ ଭାଗେ ବରଷୁବ ଦାସ ।

—X—

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଯାତ୍ରା ବିବରଣ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ସବୁ ମୁନିଗଣ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସବୁ ଯାତ୍ରା ବିବରଣ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପତିଙ୍କି ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି
 ଶୁଭ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ବହୁ ପ୍ରୀତି ।
 ଶ୍ରୀହରି ବୋଲିଲେ ଶୁଣି ଭକ୍ତଦଣ୍ଡଧାରୀ
 ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ଯାତ୍ରା ଯେ ଅଟେ ମୋହର ।
 ତୁମ୍ଭ ଆଗରେ ଏବେ ମୁଁ କରୁଛି ପ୍ରକାଶ
 ଯେଉଁ ଯାତ୍ରା ଯେଉଁକାଳେ ପାଳିବ ନରେଶ ।
 ଗୁଣ୍ଡିଚା ନାମେ ମୋ ଯାତ୍ରା ପରମ ପାବନୀ
 ରଥଯାତ୍ରା ନାମେ ଖ୍ୟାତ ହେବ ସେ ଅବନୀ ।
 ସାବଧାନେ ମହା ମହୋତ୍ସବ ଭିଆଇଣ
 ଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରାକୁ ଭଲେ କରିବ ରାଜନ ।
 ମାତ୍ର ଶୁକ୍ଳପଞ୍ଚମୀ ତଳେ ଶୁକ୍ଳାଷ୍ଟମୀ
 ଏହି ଦୁଇଦିନ ଏ ମୋ ଯାତ୍ରାମଧ୍ୟେ ଗଣି ।
 ବିଶେଷ ଆଶାତମାସେ ଦିଶାୟା ପୁଷ୍ୟାରେ
 ମୋର ମହାପ୍ରୀତି ନେବ ଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରାରେ ।
 ନକ୍ଷତ୍ର ବିହୀନ ଯଦି ହୁଏ ସେହି ଦିନ
 ତଥାରେ ପ୍ରୀତି ଯାତ୍ରା ଜାଣ ହେ ରାଜନ ।
 ଆଷାଢ଼ର ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷେ ଦିଶାୟା ପୁଷ୍ୟାରେ
 ମହା ସମାଗରଣେ ଭବିଷ୍ୟ ବସାଇବ ମୋରେ ।

ବଳରାମ ପୁରୁଷନ ପୁରୁଷାକ ସଙ୍ଗେ
 ପଦଶି ବଜୟେ କରାଇବ ଅନୁରାଗେ ।
 ଦେଉଳରୁ ଅଶାଈବ ପାଏନା ପକାଇ
 ନାନାବାଦ୍ୟ ନାଦେ ବସୁନ୍ଧରା ଭରୁଳାଇ ।
 ଯନ୍ତ୍ର ଶୁଭବାନ୍ଧ ରଥେ ନେବ ସେହିମାର୍ଗେ
 ଦଶା କାହାଳୀ ମୁଦଙ୍ଗ ବାଜୁଥିବ ରଙ୍ଗେ ।
 ମହାମହୋତ୍ସବ କରି ତୋଷିବ ବ୍ରାହ୍ମଣେ
 ମୋହର କୈବଲ୍ୟ ବିଚରିବ ସବଜନେ ।
 ଗୁଣିର ମନ୍ଦିର ନାମ ପୂର୍ବରୁ ମୋ ସ୍ଥିତି
 ଅଶ୍ରମେ ସହସ୍ରେକ ଯହିଁକଲି ଖ୍ୟାତି ।
 ଯହିଁ ମହାବେଦୀ ମୋର ପରମ ଶୋଭନ
 ସବ ପ୍ରଥମରେ ରଜା କଲିଯେ ନିର୍ଦ୍ଦାଶ ।
 ତାହାଠାରୁ ବଳ ଆଉ ପୁଣ୍ୟସ୍ଥାନ ନାହିଁ
 ପଞ୍ଚାଶତ ବର୍ଷ ଯଜ୍ଞ କରିଅଛ ଯହିଁ ।
 ଶଙ୍ଖନାଭ ମଧ୍ୟେ ଅତି ପ୍ରୀତିକର ସ୍ଥାନ
 କାହିଁ ଅଭିନାହିଁ ତାହାପରି ହେ ରଜନ ।
 ନରସିଂହ କ୍ଷେତ୍ରବୋଲି ତାର ନାମ ଜାଣ
 ଯେଣୁ ମୋର ସେହିମୂର୍ତ୍ତି କରିଛ ସ୍ଥାପନ ।
 ବ୍ରହ୍ମାକର ଅନୁରୋଧେ ତୁମର ଭକ୍ତିରେ
 ବଧତି କଲି ମୁଁ ଏହି ମାଳ ପବିତ୍ରେ ।
 ମହା ଆନନ୍ଦମୟ ଯେ ଅଟେ ଏହି ସ୍ଥାନ
 ନରସିଂହ କ୍ଷେତ୍ର ମହାବେଦୀକା ତେଧନ ।
 ମୋର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ସେହି ଅତି ରମଣୀୟ
 ବହୁକାଳ ତହିଁ ଥିଲି ଧରି ଏହି କାୟ ।
 ମୋ ଦେହକୁ ପଦୁଯୋନି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଦରେ
 ସ୍ଥାପନ କଲେକ ଅଣି ଏମନ୍ତ ମନ୍ଦିରେ ।
 ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ପୁଣି ତୁମ ଭକ୍ତିଭାବେ
 ରହିଲି ମୁଁ ଗୁରୁମୁରତିରେ ଏହିଠାବେ ।
 ନବଦିନ ଯିବ ମୁହିଁ ଗୁଣିରୁ ଘରେ
 ଯେଣୁ ସେହିଠାରୁ ଆସିଛି ଏ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରେ ।
 ତହିଁ ତୁମ ସର୍ବେବର ସବ ଶ୍ରୀମନ୍ଦି
 ସପ୍ତଦିନ ତାର ଘରେ ରହିବ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ତଥୁଯାଇ ଯେବାମୋଡେ କରିବେ ଦର୍ଶନ
 ମୋର ଧ୍ୟାନ ପାଇବେ ସେ ସତ୍ୟ ଏ ବଚନ ।
 ଧାର୍ଯ୍ୟ ଚିନ୍ତକୋଟି ଶ୍ରୀ ଅଟେ ସିଦ୍ଧବନ୍ଦେ
 ତବ ପରୋକ୍ଷରେ ହିଁ ମୋର ସମାଗମେ ।

ତହିଁ ସ୍ଥାନକର ଯେଉଁ ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ଜନେ
 ଭକ୍ତିଭାବେ ମୋ ରୂପ ଦେଖିବେ ନବଦିନେ ।
 ଜନନୀ ଜଠର କେଶ ନ ପାଇବେ ପୁଣି
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ କହିଲିଟି ଜାଣ ନୃପମଣି ।
 ଦଶମୀ ଦିବସେ ତହୁଁ ରଥ ପରେ ଚଢ଼ି
 ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖରେ ମୁହିଁ ଆସିବ ବାହୁଡ଼ି ।
 ସେହିକାଳେ ମୋତେ ଯେହୁ କରିବେ ଦର୍ଶନ
 ଅଶ୍ରମେ ଫଳ ନିଶ୍ଚୟ ଲଭିବେ ସେ ଜନ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରର ସମାନ ଗ୍ରେଗ ଭୂଞ୍ଜିବେ ଅବଶ୍ୟ
 ଅନ୍ତମକାଳେ ଲଭିବେ ମୋ ପଦ ସାରସ ।
 ପୁନର୍ବାର ଆଜ୍ଞା ମୋର ଶୁଣିସି ରଜନ
 ଆବର ଯେତେକ ମୋର ଯାହା ବିବରଣ ।
 ମୋ ଶ୍ରେୟ ପାର୍ଶ୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉତ୍ଥାନ
 ଏ ତନି ଯାହା ଯତନେ କରିବ ରଜନ ।
 ଆବରଣ ଯାହା ମାର୍ଗଶିରେ ଭିଆଇବ
 ପୌଷମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଅଭିଷେକ ଭାବ ।
 ମାଘରେ ମକର ଯାହା ବସନ୍ତ ପଞ୍ଚମୀ
 ମହାମହୋତ୍ସବର କରିବ ନୃପମଣି ।
 ଫଗୁଣେ ଫଗୁଦୋଳ ମୋ କରିବ ଯତନେ
 ଦକ୍ଷିଣ ମୁଖରେ ଝୁଲାଇବ ବେଦସ୍ଥାନେ ।
 ଦୋଳଭୂସବ ମୋହରି ଯେ ଜନ ଦେଖିବେ
 ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତ ଆଦି ପାତକରୁ ମୁକୁଳିବ ।
 ଦର୍ଶନ ପୂଜନ ପ୍ରଣାମରେ ପ୍ରାଣୀମାନେ
 ଅଶ୍ରମେ ଯଜ୍ଞଫଳ ପାଇବେ ଅନ୍ତମେ ।
 ଚୈତ୍ରମାସ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ସପ୍ତମୀ ଦିନେ
 ଭୂସବ ଭିଆଇ ମୋତେ ପୂଜିବ ଯତନେ ।
 ବୈଶାଖ ଶୁକ୍ଳତୃତୀୟା ଦିନଠାରୁ ଜାଣ
 ମୋର ଚନ୍ଦନ ଭୂସବ କରିବ ଭିଆଣ ।
 ଏକବିଂଶ ଦିନଯାଏଁ ମୋହର ଅଙ୍ଗରେ
 ବାସଚନ୍ଦନ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କରିବ ରଙ୍ଗରେ ।
 ସମାବେଶ କରିବ ମୋ ଚନ୍ଦନ ଭୂସବ
 ବାରମାସେ ତେରଯାତ୍ର ଏମନ୍ତେ କରିବ ।
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯାହା ମୋହର ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଦାନା
 ଏହାଜାଣ ସମାଦରେ କରବ ସବଥା ।
 ଏହିପରି ମହାବ୍ରହ୍ମ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପତିଙ୍କ ଦୋଳ ଆଜ୍ଞାବର ।

ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯେଉଁଜନ ମନଦେଇ ଶୁଣେ
ସବ୍ କାମନା ପୂରଇ ବ୍ୟାପକ ବଚନେ ।
ଏମନ୍ତ ଜୈମିନି ରାସି ମୁନି ମଣ୍ଡଳିନର
ପ୍ରକାଶ କଲେ ପରମ ଆନନ୍ଦ ମନରେ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ ସୁଧାରୁ ମଧୁର
କର୍ଣ୍ଣମୁଖ ପାନକର ସବ୍ ନାଶନର ।
ସକଳ କଳୁଷ ନାଶ ହୋଇବ ନିଶ୍ଚୟ
ମରଣ କାଳକୁ ନଥିବଟି ସମଭୟ ।
ବଳୀପୁରତ୍ତନ ଚକ୍ରାନ୍ତାଳାଙ୍କ ଚରଣ
ଦୁଃଖୀ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ମାଗଇ ଶରଣେ ।

— X —

ବ୍ରହ୍ମା ଓ ଦେବଗଣଙ୍କର ସସ୍ଥାନେ ଗମନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ମୁନିମାନେ
ଏହି ବର ଦେଲେ ପ୍ରଭୁ ସେହି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ।
ଇଷତ ହସି ଚନ୍ଦନେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ କହନ୍ତି
ହେ ଚତୁରନ୍ଦନ ଶୁଣ ମୋହର ଶ୍ରବଣ ।
ତୁମ୍ଭ ପ୍ରୀତିରେ ସକଳ ଦେଲ ସମାପନ
ତୁମ୍ଭର ମୋହର ଭେଦ ନାହିଁ କଦାଚନ ।
ତୁମ୍ଭ ଇଚ୍ଛା ଯାହା ତାହା ସମ୍ପତି ମୋହର
ଅନ୍ତକାଶ ପୂର୍ଣ୍ଣକଲ ଭଗଲ ମୁଁ ତୁମ୍ଭର ।
ଯେଉଁ କାଳେ ଥିଲ ମୋର ମାଧବ ମୂର୍ତ୍ତି
ସଂଜାମନ କହିଲ ଯେଉଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଉକ୍ତ ।
ତାହା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେତୁ ହେଲ ଏହି ଅବତାର
ମୋର ତେଣି ପ୍ରାଣୀମାନେ ପାଇବେ ନିସ୍ତାର ।
ଦର୍ଶନ ପଜନ କର ସବ୍ ଜନଗଣ
ଅନ୍ତକାଳେ ଲଭିବେ ସେ ମୋହର ଚରଣ ।
କ୍ରମେ ତୁମ୍ଭ ସହ ସବ୍ ପାଇବେ ଯେ ମୋରେ
ନିଶ୍ଚୟ କରି ଏ କଥା କହିଲ ତୁମ୍ଭରେ ।
ତୁମ୍ଭେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସଙ୍ଗେ ମିଳ ଏହି ସ୍ଥାନେ
ଅପ୍ତ ବୀର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାପିଲ ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଭୁବନେ ।
ସୁଗେ ସୁଗେ ଏ ନୀରତି ଧ୍ୟାନ ନ ହୋଇବ
ମୋର ପ୍ରିୟ ସ୍ଥାନ ଏହି କରୁ କଲୁ ଥିବ ।

କଳ୍ପବଟ ରହିଥିବ ସଦା ଏହି ପର
ପ୍ରଳୟରେ ଷ୍ଟେ ନ ହୋଇବ ଏହି ପୁର ।
ଯାହା ବାଞ୍ଛୁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଏଠାରେ ସେବିବେ
ଅବଶ୍ୟ ସେ ଅଭିଳାଷ ଫଳକୁ ପାଇବେ ।
ଏବେ ସତ୍ୟ ଲୋକେ ଯାଅ ଦେନ ଦେବଗଣେ
ସ୍ବର୍ଗରେ ସୁଖେ ରହନ୍ତୁ ଦେବେ ସଦାଦିନେ ।
ତବ ପରମାୟୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇବ ଯାବତ
ନିଶ୍ଚୟ ଏ ମାଳାଦ୍ରେ ରହିବ ତାବତ ।
ତହୁଁ ସଙ୍ଗେ ଦେନ ବ୍ରହ୍ମା ପୁର ଯିବଗଣ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣେ କରି ସେ ବନ୍ଦନ ।
ନିଜ ନିଜ ଆଳୟକୁ ସୁଖେ ଚଳିଗଲେ
ପ୍ରତିଜ୍ଞାରୂପ ଶ୍ରୀହରି ଧଇଲେ ସେକାଳେ ।
ସୁସ୍ଥିର ହୋଇରହିଲେ ଦେଉଳ ଭିତରେ
ଜଗତ ଆନନ୍ଦଦାତା ଚତୁର୍ଥ ରୂପରେ ।
ସକଳକ୍ଷଣ ଧ୍ୟାନକୁ ସଙ୍ଗେ ଦେନକରି
ଶ୍ରୀମାଳକନ୍ଦରେ ବିଜେ ଆପଣେ ଶ୍ରୀହରି ।
ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତ ଦୃଢ଼ ବ୍ରତ ଧର୍ମାତ୍ମା ରାଜନ
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଅନୁଗ୍ରହ କଲେ ତଦନ୍ତେଣ ।
ପ୍ରସନ୍ନେ ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ପ୍ରତି
ଭଗବାନ ଯାହା ଆଜ୍ଞାକଲେ ହେ ନୃପତି ।
ସେହିସବୁ ଯାହାମାନ କରବ ବିଧାନେ
ଚରତର ତୋଷ ତାଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନ କାରଣେ ।
ଏବେ ଆପଣା ସଦନେ କରସି ଗମନ
ଏତେକହି ବ୍ରହ୍ମା ଚଲେ ନିଜ ନିକେତନ ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଆଦେଶେ ରାଜା ବାହୁଡ଼ିଲେ ସ୍ବରେ
ସେହି ଆଦେଶକୁ ଧରି ନିଜ ମନ୍ତ୍ରକରେ ।
ବିଧିମତେ ବହୁ ଉପବୃତ୍ତେ ମହାରାଜା
ଦୃଢ଼ ଭକ୍ତିଭାବେ କଲେ ଜଗନ୍ନାଥେ ପୂଜା ।
ନୀରଦ ସହିତ ରାଜା ପରମ ଶ୍ରୀମାନ
ଦେବସ୍ନାନ ଯାହାଆଦି କଲେ ସମାପନ ।
ଏ କଥା ଯେବଣ ଜନ ଶ୍ରଦ୍ଧାମନେ ଶୁଣେ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର କୃପା ଲଭେ ସେ ଢେଣେ ।
ମୁଁ ଯେ ବ୍ୟାପକ କୃପାରୁ କହିଲ ଏସନ
ଶୁଣିଲଟି ମୁନିମାନେ ହୋଇ ସାବଧନ ।
ଏମନ୍ତ ଜୈମିନି ବଶାଣିଲେ ମୁନିମେଲେ
ସକଳ ଗାୟ ଶୁଣ ଆନନ୍ଦ ଲଭିଲେ ।

ଏ ପୁରାଣ ଅଟେ ପୁରାଣର ସୁକଥନ
ମନକର୍ଣ୍ଣ ଦେଇ ସବେ କର ହେ ଶ୍ରବଣ ।
ଚଳିତ ନିର୍ମାଣ କାଳ ମୁଖର ପଡ଼ିଲେ
ସାଧୁଜନ ଝାଟ ନକରନ୍ତେ କେବେବେଲେ ।
ଏହାଜାଣି ଏ ପୁରାଣ କରନ୍ତେ ଶ୍ରବଣ
ହରିଗୁଣ ହେତୁ ଏହା ପରମ ପାବନ ।
ବଦ୍ୟା ବୁଦ୍ଧିହୀନ ମୁଁ ଅଧମ ପାମର
ଯାହା ଲେଖାଇଲେ ହରି କଲି ତା ଗୋଚର ।
ସାଧୁଜନମାନଙ୍କର କଣାଦାସ ମୁଁ
ଭଣେ ବଳସ୍ତବ ଦାସ ଚନ୍ଦ୍ର ରମାସାଇଁ ।

— x —

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଜାକୁ ସେବା ସମର୍ପଣ କର ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବ୍ରହ୍ମଲେକେ ଚମନ

ଜୈମିନି ଉଦ୍ଧାର

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଜୈମିନି ଉଷିବର
ମୁନିପମାଜେ କହିଲେ ଦିବ୍ୟ ସମ୍ଭାର ।
ଶୁଣ ଅହେ ମୁନିଗଣ ହୋଇ ଏକମନ
ଅପୂର୍ବ କଥନ ଏବେ କରବ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ବରପାଇ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଶ୍ରୀବତ୍ସଦେଉଳେ
ସେହିଦିନୁ ଯାହା ମନ୍ତ୍ରୋତ୍ସବ ଭୁଆଇଲେ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଆଜ୍ଞାମତେ ସେ ଭକ୍ତ ଗଜନ
ବିଧାନେ ବଡ଼ାନ୍ତ ସେବା ମାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ।
ନାନା ଉପରୂପେ ଗଜା ଧୂପ ଅବକାଶେ
ମନଯୋଗ ଦେଇଥାନ୍ତୁ ପରମ ହରଷେ ।
କାୟମନୋବାଚକ୍ୟ ସେବା ତଳାନ୍ତ ନୃପତି
ଯେହ୍ନେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ହେବ ମହାପ୍ରୀତି ।
ଶାଳମାଧବ ଗଜା ଯେ ଉତ୍ତମ ଭକତ
ଶ୍ରେଷ୍ଠନାମେ ବର୍ଣ୍ଣାତ ସେ ଉଦାସୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ।
ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ପ୍ରବେଶିତେ ଜାଣି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ
ସେହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ-ନୃପତିକି ତକାଇ ବନ୍ଦନ ।
ନୂତନ ଅଶ୍ଟମୀରେ ନେତ୍ର ଥନ ଥନ କରି
ମନ୍ଦିର ସ୍ତରେ କହିଲେ ନୃପତି-କେଶରୀ ।
ଶୁଣ ହେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଜନ ମୋହର ବଚନ
ହୁଏକ କଲି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବା ସମର୍ପଣ ।

ସାବଧାନ ହୋଇ ସେବାମତି ଚଳାଇବ
କୌଣସି ବସୟେ ଯେହ୍ନେ ହେଲା ନ ହୋଇବ ।
ଯୋଗ୍ୟ ଅଟ ଯେଣୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସେବାକୁ
ଆଜ୍ଞାରୁ ସେବାଗ୍ର ଅର୍ପିଲି ତୁମ୍ଭକୁ ।
ପ୍ରତିଦିନ ତିନିଧୂପ ପାଞ୍ଚ ଅବକାଶ
ବିଧାନେ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ କରବ ନରେଶ ।
ମଙ୍ଗଳ ଆରମ୍ଭଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରିଣ
ବଡ଼ସିଂହାର ପହୁଡ଼ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେଣ ।
ଷୋଳ ଉପରୂପେ ପୂଜାବିଧି ବଡ଼ାଇବ
ଷାଠିଏ ପଡ଼ି ଅନ୍ନ ଭଣ୍ଡା ନ କରିବ ।
ରୁପ ପଡ଼ି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଖଞ୍ଜିଅଛି ମୁଁ
ନାନା ପିଠାପଣା ପରମାନ ଖଞ୍ଜା ତହିଁ ।
ବାଲଭୋଗ ଆଦିକର ଯୋଗଣ ବିଧାନ
ସକଳ ନିର୍ଭୀକରିବ ଦେଇ ମନପ୍ରାଣ ।
ଯେତେ ପରିଶ୍ରମେ ଅବତାର ହେଲେ ହରି
କିଛି ଅଜଣା ତୁମ୍ଭକୁ ନାହିଁ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଏଣୁ ସମର୍ପିଲି ସେବା ଯୋଗ୍ୟପାତ୍ର ଜାଣି
ସାବଧାନେ ସବୁ କରିବଟି ନୃପମଣି ।
ଏତେବୋଲି କାତରେ କାନ୍ଦଇ ଭକ୍ତରାୟ
ନୟନ ଯୁକ୍ତ ବନ୍ଧୁଯାଏ କେତେ ଲୁହ ।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ବିରହ ଯେ ଗୁରୁପର
ସେ ଖେଦ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନେ ଅତିହିଁ ଦୁଷ୍ଟର ।
ବେନକର ଯୋଡ଼ି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଅତ୍ରତେ
ସୁତକର ସେକାଳେ ପଡ଼ିଲୁ ଭୂମିଗତେ ।
ପୁଣି ଦଣ୍ଡବତ କରି କରଯୋଡ଼ି କହେ
ତୁମ୍ଭ ବିରହ ନିମିତ୍ତେ ମୋ ଦେହ ନସହେ ।
ଏହିଆଜ୍ଞା ଦିଅନୋରେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ
ତବ ପାଦପଦ୍ମ ସେବା ନଚ୍ଛାଡ଼ିବ ମୁଁ ।
ଏହିମତେ ପ୍ରବକର ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ
ମନୁଣି ଦେନିଲେ ନେତ୍ର କରି ଥନ ଥନ ।
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଜାକୁ ସକଳ କହିଲେ ବୁଝାଇ
ସେବାଧନ ସମର୍ପିଲେ ତୋଷେ ନରପାଇଁ ।
ଲଘୁ ଜଗନ୍ନାଥ ମରି ମୃତରେ ଉକାରି
ବ୍ରହ୍ମଲୋକକୁ ଚଳିଲେ ଭକ୍ତ ଦଣ୍ଡଧାରୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ଦେଖି ବ୍ରହ୍ମା ହସି ହେଲେ ମନେ
ଜଗନ୍ନାଥ ମହାବାକ୍ୟା ଶୁଣିଲେ ଚଣେଣ ।

ସକଳ କଥା କହିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଚହଁ
 ଶୁଣି ପରମ ଆନନ୍ଦ ପାବଣୀଙ୍କ ପାଇଁ ।
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେହି ବେଳା
 ମହାସୁଖେ ବଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଦିବସ ରଜନୀ ।
 ଏଣେ ଶେଷେ ଶୁଭା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଙ୍କ ଆଦେଶେ
 ଲଳଣୀବେ ରହି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନିବାସେ ।
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ସେବା କରଇ ପ୍ରଭୁର
 ଛବିଶ ନିୟୋଗେ ଖଟଣି ଯେ ନିରନ୍ତର ।
 ଏକଦିନ ସେହି ଶେଷେ ନୂପତି ଶେଖର
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦଶନେ ଚଳିଲୁ ସଭର ।
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲୁ ଯାଇ ଦେଉଳ ଦୁଆରେ
 ବାଇଶ ପାବକ ଉଠିଗଲୁ ଆନନ୍ଦରେ ।
 ଚନ୍ଦନ ଅର୍ଗଳ ଆଗେ ଗରୁଡ଼ ପଛରେ
 ଠିଆହୋଇ ପୁଣି କଲୁ ନାନା ପରକାରେ ।
 ପ୍ରଣାମ ଆଚର ଭକ୍ତିଗ୍ରାସେ ନୂପବର
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଗ୍ରମୁରେ ରହେ ଯୋଡ଼କର ।
 ଧ୍ୟାନମାଗେ ପ୍ରଭୁକୁ ସେ କରେ ଦରଶନ
 ପୂଜାର ସମ୍ଭାର ଦେଖି ବିସ୍ମୟ ତା ମନ ।
 ଅନେକ ସୁନା ଆଳରେ ବହୁ ଉପହାର
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର ପାକ ଅତି ତମଜାର ।
 ସୁପକ୍ୱ ସୁସ୍ୱାଦୁ ନାନାବିଧ ଫଳମାନ
 ଆମ ଜମ୍ବୁ ପଣସ ଖର୍ଜୁର ମନୋରମ ।
 କଦଳୀ ନଡ଼ିଆ ଆଦି କମଳା ସପ୍ତଶ
 କରମଙ୍ଗା ନାରଙ୍ଗ ସହିତେ ସାର ସାର ।
 ଦ୍ରାକ୍ଷା ତାଳସଜ୍ଜ ଇନ୍ଦ୍ର ବାତାପୀ ଜମ୍ବିର
 ଟଣ୍ଡୁଳ ନରୁ ଶୀରକୋଳ ବାଦାମ ନେଶର ।
 ଭାଳନ୍ତ ଶ୍ରୀଫଳ ସୀତାଫଳ ଆଦିକର
 ପାଚିଲୁ ଫଳମାନ ଯେ ଅଛୁ ଅସୁମାର ।
 ନାନା ପ୍ରକାରେ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ମହତେ ସୁବାସ
 କ୍ଷୀର ଖେଚଡ଼ ଓଷାଆନ୍ନ ଯେ ପାୟସ ।
 ଦୁଗ୍ଧ ଅମୃତ କର୍ପୁର କେଳି ମନୋହର
 ସର ଲବଣୀ ଅଧ୍ୟାମ ଦଧି ଚନ୍ଦନାବର ।
 ପାରିଜାତ ଖଜା ଗଜା ଭାଳନ୍ତା ବାଳର
 ଗୋଟିକା ଦନ ଆବର୍ଣ୍ଣି ଶୋରସ ପସର ।
 ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ କଦମ୍ବା ଆଶିଷା ସରସ୍ୱଳ
 ନାଡ଼ୀ ବଢ଼ି ଖଣ୍ଡଖଣ୍ଡ ଭୁଲେ ରସାବଳୀ ।

ପାପନ୍ତୀ ମର ସୁଆଳୀ ଚନ୍ଦନାର ଗାନ୍ଧିଆ
 ବିଲି ମୋତିଚୁରଲୁକୁ ପୁଲ ପାନଭୁଆ ।
 ମିଳାଇ ଖଇରଲ ଯେ ଚନ୍ଦନାବର
 ଗଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ରସକାର ଭଳଲୁ ଗଦା ।
 ଏହିମତେ ବହୁତ ଯେ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ସମ୍ଭାର
 ଦୃଢ଼ପକ୍ୱ ସୁବାସିତ ପଦାର୍ଥ ଅମାର ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଳମ ନଳିନୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ତା ଚଉପାଶେ ବନ୍ଦାସେ ଉଦୟ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ।
 ଛପନ ଶୋଭା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅମୃତ ମୁଣୋହିଁ
 ତାର ସୁବାସରେ ଶ୍ରୀଗନ୍ଧାରୀ ଚଢ଼ଇ ।
 ଯତନେ ଶ୍ରୀହରିପ୍ରିୟା କରନ୍ତି ପାକ
 ଅମୃତ ନିର୍ମଳ ସ୍ୱାଦୁ ଅଳ୍ପଶିଆ ଯାକ ।
 ଶାକ ସୁକୁଚାମା ଦହିକଡ଼ା ସର୍ପିଂକାନ୍ତ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଗ୍ରମୁରେ ବଡ଼ାଅଛୁ ପନ୍ଥ ପନ୍ଥ ।
 ଦୁଧ ପେଡ଼ା ମାଲପୁଆ ପୁର ଯେ ଆବର
 ଅମାଲୁ ଏଣୁ ଗ୍ରା ମଣ୍ଡାପିଠା ମନୋହର ।
 କୁଷ୍ମାଣ୍ଡ ବଟିକା ଭଜା ସନ୍ତୁଳା ବେଶର
 ରସ ରସନା ଯେ ମଧୁରୁତ ଖଣ୍ଡସାର ।
 ଆମ୍ବିକ ଶାକର ଆଦି ବିବିଧ ବ୍ୟଞ୍ଜନ
 ରସ ଅରନ୍ଧ୍ର କମଳା ଜାଣି ପ୍ରଭୁମନ ।
 ମୁଦ୍ଗସପ୍ତ ବିଶସପ ଅନେକ ପ୍ରକାର
 ଏମନ୍ତେ କେତେ ବା ନାମ କହିବ ତାହାର ।
 ଆମ୍ବତଳ ଆରୁର ଯେ ତେନ୍ତୁଳିର ରସେ
 ବାଡ଼ିଛନ୍ତି ଠାକୁରାଣୀ ମାନସ ଭକ୍ତାସେ ।
 ଗନ୍ଧମ ଝଟି ସହିତେ ଅନେକ ପିଣ୍ଡୁକ
 ସାର ସାର ବାଡ଼ିଛନ୍ତି ଦେବା ଅନ୍ତପକ୍ୱ ।
 ଦଧିଆନ୍ନ ପରମାନ୍ନ ଶାଳିଆନ୍ନ ପକ୍ୱ
 ଶରୀରରେ ସିନ୍ଧୁସୁଦା ଚହଁ ବାଡ଼ିଛନ୍ତି ।
 ଯୋଗାଡ଼ ଅଛନ୍ତି ଦେବା କେତେଭଳି ପଣା
 ପଇତପାଣି ସଜାଡ଼ିଛନ୍ତି ଅଳଙ୍କାର ।
 କର୍ପୁର ଚନ୍ଦନ ମିଶା ସୁବାସିତ ନାର
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଝରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମିଶିତ ପମାର ।
 ଶୁଆପେଡ଼ା ମାଖନ ମିଶିଗା ଲୁହାଦାନା
 ଗୁରୁଦା ଗନ୍ଧମ କେଳି ସରଭଜାହେନା ।
 ଖଣ୍ଡଖଣ୍ଡ ହୃଦୟ ଦୋଉଜା ଦସାବୁଦା
 ଦୁଗ୍ଧସରୁଦା ଦୃଢ଼ପକ୍ୱ ମୁକୁନ୍ଦ ଭଣ୍ଡା ।

ଏମନ୍ତେ ସେ ଅଦ୍ଭୁତୀଆ ପଦାର୍ଥ ଅଶେଷ
 ଦେଖି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନରପତି ପରମ ହରଷ ।
 ପୂଜାର ସମ୍ଭାରପୁରୁ ଦେଖନ୍ତେ ନୟନେ
 ଧ୍ୟାନକରି ମହାଗଜା ଭାବେ ମନେ ମନେ ।
 ଯେଉଁ ଜଗନ୍ନାଥେ ପହଞ୍ଚିବ ଦେବଗଣ
 ବହୁ ଉପରୁରେ କରି ନପାରେ ପୂଜନ ।
 ଯୋଗୀମାନେ ଯାହାକୁ ମାନସ ଉପରୁରେ
 ସର୍ବଦା ହୃଦୟ ମଧ୍ୟେ ପଳନ୍ତି ସାଦରେ ।
 ନରଭାବ୍ୟ କି ଗ୍ରହଣ ହୁଏ ତାହାକର
 ଏହିରୂପେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରଜା କରଇ ବିରୁଦ୍ଧ ।
 ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ମହାଗଜା କରଇ ଦଶନ
 ଜନକ ଆଗନେ ବସି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ ।
 ଶ୍ରେୟନ କରୁଅଛନ୍ତି ପରମ କୌତୁକେ
 ପରଶୁ ଅଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀ ସୁଖେ ।
 ଦବ୍ୟମାଳ ଅଳଙ୍କାର ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦେହରେ
 ପିନ୍ଧିଛନ୍ତି ମାଳ ପାଟଶାଢ଼ୀ ମନୋହରେ ।
 ଅମ୍ଳ ନୟର ପାଦେ ବାଜେ ଗୁଣ୍ଡିଚା
 ସେହି ସୁମଧୁର ସୁନେ ଶ୍ରୀଗନ୍ଧାରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
 ମନ୍ତ୍ରରାମିନୀ ଦେଖା ପରମ ଆଦରେ
 ସଦୃଶ ପରଶନ୍ତ ଗତିକରି ଧୀରେ ।
 ଶୁଣିବତେ ଦେଇ ସର୍ବ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିଗଣ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କରନ୍ତି ଶ୍ରେୟନ ।
 ତାଦେଖି କୃତାର୍ଥ ମନେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନୃପବର
 ଚକ୍ରପାଳ ସେହିରୂପ ଦେଖେ ମନୋହର ।
 ସେହିଦିନଠାରୁ ରଜା ଦୃଢ଼ଭକ୍ତି କରି
 ଆତ୍ମ-ସମର୍ପଣ କରି ମେରଲ ଶ୍ରୀହର ।
 ଅକାଳେ କେ ନ ମରନ୍ତି ମଲେ ମୁକ୍ତି ହୋଇ
 ଏହିହେତୁ ତପକର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନରପତି ।
 ମନ୍ତ୍ର ଜପକରି ନୃସିଂହଙ୍କୁ ଆରାଧନ
 ଶତେକ ବରଷ ଅନ୍ତେ ଦର୍ଶନ ପାଇଲ ।
 ଯୋଗାସନେ ବସି ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସହିତ
 ଦବ୍ୟ ଅଳଙ୍କାରେ ସର୍ବ ଅଙ୍ଗ ବିଭୂଷିତ ।
 ନିମ୍ନଳ ସ୍ପଟିକ ଜଣି ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ବରନ
 ମୃଦୁ ମୃଦୁ ହାସୟୁକ୍ତ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ।
 ତୋଦିଗେ ପ୍ରବ କରନ୍ତି ଦେବତା ମଣ୍ଡଳୀ
 ଦେଖିଣ ହୋଇଲ ରଜା ମହା କୁକୁଡ଼ଳୀ ।

ପ୍ରସାଦ ପ୍ରସାଦ ବୋଲି ପଡ଼େ ଭୂମିତଳେ
 ଅ-ନିବାର ଅଶ୍ରୁଧାର ନୟନ ଧୁରଳେ ।
 ତପସ୍ୟାରେ ଶୀତ ତାକୁ ଦେଖି ନାରାୟଣ
 ଆଶ୍ୱାସ କରି କହିଲେ ଗନ୍ଧାର ବଚନ ।
 ଆଜ୍ଞାକଲେ ହେ ରାଜନ ମାଗ ଭୂହ ବର
 ତା ଶୁଣି ନୃପତି କହେ ଯୋଡ଼ ବେନିକର ।
 ଯଦ ବରଦେବେ ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରାଣଧନ
 ମୋ ରାଜ୍ୟରେ ଦୁହେ ଯେହ୍ନେ ଅକାଳ ମରଣ
 କାଳେ ମଲେ ମୁକ୍ତି ପାଇବେ ସୁନିଶ୍ଚିତ
 ଏହିବର ଦେଇ ପ୍ରଭୁ କର ମୋର ହିତ ।
 ସାରୂପ୍ୟ ପାଇ ରହିବ ତବ ସନ୍ନିଧାନ
 ଏଲକ ପାର୍ଥନା ମୋର ହେ ଜଗନ୍ନାଥନ ।
 ଶ୍ରେଷ୍ଠରାଜାର ଏମନ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ଶୁଣି
 ହସି ହସି ଗନ୍ଧାର କହିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ।
 ତୋ ରାଜ୍ୟେ ରହିଯେ ମୋର ପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜିବ
 ଅକାଳମରଣ ତାର କଦାପି ନ ହେବ ।
 ସହସ୍ର ବରଷ ଭୁଞ୍ଜି କର ରାଜ୍ୟଶ୍ରେୟ
 ମୋ ପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜି ଶୀତ କରି ପାପ ରୋଗ ।
 ନିର୍ମଳ ହୃଦେ ପାଇବୁ ସାରୂପ୍ୟ ମୋହର
 ମୋର ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ଥିତି ହୋଇବ ତୋହର
 ବ୍ୟବହାରେ ଅଛି ମୁହିଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଙ୍ଗାଖର ।
 ସେଠାରେ ନିବାସ ତୋର ହେବ ନୃପବର
 ଧରକୁ ତୁ ମୁଣି ଶୁଭ ସ୍ପଟିକ ସମାନ
 ଭୁ-ଲୋକେ ହୋଇବ ଶ୍ରେଷ୍ଠମାଧବ ତୋ ନାମ ।
 ଯେବଣ ଜନେ ତୋ ଆଗେ ଜୀବନ ତେଜିବେ
 ନିଶ୍ଚୟ ସେ ପ୍ରାଣୀ ମୋର ଚରଣ ଲଭିବେ ।
 ଏତେକହି ଜଗନ୍ନାଥ ମଉନ ହୋଇଲେ
 ରହସ୍ୟହାସନେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ବସିଲେ ।
 ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠରାଜା ତତକ୍ଷଣ
 ଆପଣା ନବରେ ଗଲ ଚନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ।
 ପ୍ରତିଦିନ ଭୁଞ୍ଜି ସୁଖେ ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଭାବେ ହୁଏ ଗଦଗଦ ।
 ମହାପ୍ରସାଦର ଅଟେ ମହମା ଅପାର
 କେ ଅବା କହିପାରିବ ଶକ୍ତିଅଛି କାର ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଠାକୁରାଣୀ ଯାହା ସ୍ୱହସ୍ତରେ ନିତି
 ପାକ ନିର୍ମାଣ କରନ୍ତି ଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି ।

ସେହିସେ ମହାପ୍ରସାଦ ଅମୃତ ନିଦନ
ତାର ତହୁ ଜାଣିବାକୁ କେବାଅଛି ଜନ ।
ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ଭୃଷ ମୁନି ମଣ୍ଡଳୀରେ
ବଶାଣ କଲେ ଏକଥା ଆନନ୍ଦ ମନରେ ।
ଆହେ ପୁଞ୍ଜନମାନେ ଶୁଣ ମୋର ଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦେ ରଖ ମମ୍ମୁଣ୍ଡି ବର୍ଣ୍ଣାଧ ।
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କ ଚରଣେ
ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ଶରଣ ମାଗେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

—୧୫୫—

ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ତତ୍ତ୍ୱ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଏଥୁଅନ୍ତେ ମହାତମା ଶତ୍ତନକମ୍ଭ
ପୁଚ୍ଛିଲେ ଯେ ଜୈମିନିଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଗ୍ରବ ଘେନି ।
ବୋଇଲେ ଆହେ ସବଞ୍ଜ ସବଂଶାସ୍ତ୍ରବେଦ
କହ ଏବେ ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ତତ୍ତ୍ୱ କଥା ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି କହନ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ପଦଧ୍ୟାୟି
ଶ୍ରବଣ କରଣି ମୁନି ଏକ ମନ ହୋଇ ।
ଉତ୍ତମ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବ ମୋ ଆଗେ ଆପଣ
କହୁଅଛି ସେହି କଥା ଯାବଧାନେ ଶୁଣ ।
ଆପେ କରନ୍ତି କମଳା ପାକର ବଧାନ
ସାକ୍ଷାତେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ କରନ୍ତି ଭୋଜନ ।
ପରମ ଅମୃତମୟ ସେ ମହାପ୍ରସାଦ
ଚାହାସମ କିନ୍ତୁ ନାହିଁ ଯିବୁବନ ମଧ୍ୟ ।
ଅପାର ମହିମା ଧରେ ସେ କୈବଲ୍ୟ ରାଶି
ମୟୁକେ ଘେନିଲେ ସବଂ ପାପ ହୁଏ ଧୂମି ।
ନୟନେ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ହଟେ ଯମ ଭୟ
ପୁରଣ ମାତ୍ରେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଦୋଷ ଶୟ ।
ମହିମା ପାନାଦି ଦୋଷ ନାଶେ ଚତୁଷ୍ପଣେ
ମାନସ ପାପ ଦୁଃଖ କେବଳ ଆତ୍ମାଶେ ।
ଦୃଷ୍ଟି ପାପ ନାଶକ ପ୍ରସାଦ ଦର୍ଶନରେ
ବାକ୍ୟ ପାପ ଶୁଦ୍ଧ ପାପ ନାଶେ ଭକ୍ଷଣରେ ।
ଭକ୍ତୟ କୃତ ପାତକ ନାଶକ ହୃଦ୍ରେ
ଶରୀର ତାପ ବିନାଶେ ଗାନ୍ଧେ ବିଲେପିଲେ ।

ପରମ ପବନ ସେ ଶ୍ରୀହରି ନିବଦନ
ପିତୃ ଦେବ କାର୍ଯ୍ୟ ସେହୁ ନେତ୍ରନିଯୋଜିତ ।
ମହାତୃପ୍ତ ହୋଇ ମେହି ପିତୃ ଦେବଗଣ
କୈକୁଣ୍ଠ ଧାମକୁ ସୁଖେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
ଏମନ୍ତ ପବନ ବସୁ ନାହିଁ ଯିବୁବନ
ନର ରୂପେ ଭୋଜନ କରନ୍ତି ଦେବଗଣ ।
ବିଜାଳ କୁକୁର କିମ୍ବା କାକ ମୁଖୁଁ ଯେବେ
ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଅଳ୍ପ ଖସିପଡେ କେବେ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷମୃତ ସୁ-ପବନ ମଣି
ଦେବଗଣ ଗୋଟାଇ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ସେହିକ୍ଷଣି ।
ସେଲେକେଁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଟେ ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ
ବିକାର ପାଶ୍ଚଳେ ଘଟେ ମହା ଅପବ୍ୟ ।
ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦଙ୍କର ଏମନ୍ତ ବଢ଼ାଇ
ଚଣ୍ଡାଳ ହସ୍ତ ଗ୍ରାହଣେ ଖାଆନ୍ତି ଛଡ଼ାଇ ।
ସ୍ୱର୍ଗ ସୁଖ ତ୍ୟାଗ କରି ସବଂ ଦେବଗଣ
ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେପେ କରନ୍ତି ଭ୍ରମଣ ।
ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଯେବା କରିବାର ପାଇଁ
ସେ ଯାହା ମନ ମଧ୍ୟରେ ଥାଆନ୍ତି ଲେଖଇ ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କର ସେ ମହା ଅଭିମାନ ଏଥୁ
କେବା ମାନସ କରେ କେବା ଅମାନସ କରନ୍ତି ।
ଅମାନସ କରିବା ପ୍ରାଣୀ ଲଭେ ଯମଦଣ୍ଡ
ନରକ କୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ି ହୁଏ ଲଣ୍ଡ ଭଣ୍ଡ ।
ସାମାନ୍ୟ ଅଳ୍ପ ଶ୍ରବଣେ ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦେ
ଅମଙ୍ଗଳ ଘୋଟେ ଆସି ପଡ଼ଇ ବିପଦେ ।
ହରି ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରନ୍ତି ରକ୍ଷନ
ସୁଧାମୟ ଭୋଗ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଶ୍ରୀନାରାୟଣ ।
ସେହି ସେ ଉକ୍ତିଷ୍ଟ ଭୋଗ ସବଂପାପ ହରେ
ମୟରେ ଏମନ୍ତ ବସୁ ନାହିଁ କେଉଁଠାରେ ।
ଯେତେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଅଛି ଧରଣୀ ମଣ୍ଡଳେ
ମହାପ୍ରସାଦର ସମ କାହିଁ ସେ ନ ମିଳେ ।
ସବଂ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ସାର ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ
ସେବନ କଲେ ପାତକ ଛୁର ହୁଏ ରଦ୍ଧ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ସଂପର୍କେ ଯେତେ ପାକକାଶ୍ଵ ଜନ
ପାକ ଯା କରନ୍ତି ଦୁଷ୍ଟ ହୁଡ଼େ କଦାଚନ ।
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସେହି ପ୍ରସାଦ ଚଣ୍ଡାଳ ହୃଦ୍ରେ
ଦୋଷ; ନାହିଁ ମହିମା ନ ଯାଏ କେଉଁକାଳେ ।

ବାଣୀ ଆବର ବ୍ୟାବା ବସ୍ତ୍ର ଆବରଣ
 ପ୍ରମାଦ ଭୋଜନେ କରୁ ନିୟମ ନ ଧର ।
 ଦରିଦ୍ର କୃପଣ ଧନ କବା ଗୁଣକନ
 ବେଶୀ ପ୍ରଦେଶୀ ବଖାଣ କବା ଧନବାନ ।
 କାହା ଅଭିମାନ ନାହିଁ ପ୍ରସାଦ ଭୋଜନେ
 ଯେ ସେ ମତେ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ପାତକ ଯାଏ କେଣେ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ସେବନ କଲେ ବିଶ୍ୱାସରେ
 ସର୍ବବେଶ ନାଶେ ପୁଣି ପୌଷ ବୃଦ୍ଧିକରେ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜିଲେଟି ଭକ୍ତଭରେ
 ବନ୍ଧ୍ୟା ଆସୁ ଶୁଭଦିଏ ଦରିଦ୍ରତା ହରେ ।
 ସ୍ୱପ୍ନ ଶ୍ରୀମୁଖରେ କହିଛନ୍ତି ନାରାୟଣ
 ପଣ୍ଡିତତା ଅଭିମାନେ ସେ କରେ ନିନ୍ଦନ ।
 ମହାପ୍ରସାଦର ନିନ୍ଦା ମୁଁ ସହି ନ ପାରେ
 ଆପଣେ ମୋ ପ୍ରସାଦକୁ ଦଣ୍ଡବତ କରେ ।
 ମୋତେ ନିନ୍ଦାକଲେ ଦୋଷ ନ ଧରିବ ମନେ
 ମୋ କୈବଲ୍ୟ ନିନ୍ଦା ନ ସହିବ କଦାଚନେ ।
 କୈବଲ୍ୟକୁ ଦଣ୍ଡବତ ନକରେ ଯେ ଜନ
 କୁମ୍ଭୀପାକରେ ପଡ଼ଇ ଅନ୍ତେ ସେ ଦୁର୍ଜନ ।
 ପ୍ରସାଦ ବିକା କିଣାରେ ନାହିଁ ଯେ ବାରଣ
 ଚଣ୍ଡାଳ ବିକଳେ କଣି ଭୁଞ୍ଜିବ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ନିୟମ କରି ଭୁଞ୍ଜିଲେ ମୋହର ପ୍ରସାଦ
 ବୈକୁଣ୍ଠେ ଚଳିବ ଅନ୍ତେ ତୁଟାଇ ପ୍ରମାଦ ।
 ବାସି ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଶ୍ରୀକୈବଲ୍ୟ ମୋର
 ତାହା ଭୁଞ୍ଜିଲେ ମୁକତି ପାନ୍ତି ନାରାୟନର ।
 ବହୁଦୂର ଦେଶଗଲେ ମୋହର ପ୍ରସାଦ
 କେବେହେଁ ସେହି ପ୍ରସାଦ ନୁହଇ ଅଶୁଦ୍ଧ ।
 ସର୍ବଦା ବିଶୁଦ୍ଧ ଅଟେ ପ୍ରସାଦ ମୋହର
 ଅତିରେ ବିନାଶ କରେ ମହାପାପ ଘୋର ।
 ମୋ ପ୍ରସାଦ ଗଙ୍ଗାଜଳ ମାର ନ ହୁଅଇ
 ସାଦରେ ଭୁଞ୍ଜିବେ ନରର ପହିଁ ତହିଁ ନେଇ ।
 ଦର୍ଶନ ସ୍ଥାନେ ଭୋଜନରେ ପାପ ନାଶେ
 ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ମିଳଇ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ବିଶ୍ୱାସେ ।
 ଏମନ୍ତେ କହି ଅଛନ୍ତି ଆପଣେ ଶ୍ରୀହରି
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଏଣୁ ମୁକ୍ତି ଦାନକାରୀ ।
 ବୈଦିକ ଅଗ୍ନିରେ ପାକ କରନ୍ତି କମଳା
 ମହା ଆନନ୍ଦେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚକାଡ଼ୋଳା ।

ଜଗତ ଜନନୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀ
 ପାଳଣାଳାରେ ନିମନ ଶେଷର ରହୁଣୀ ।
 ସେହି ସେ ଅମୃତ ପାକ ବାସ ମନୋହର
 ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଯୁଗ ଯୁଗାନ୍ତର ।
 କେତେ ଯୁଗ କେତେ ମନ୍ଦିରର ବନ୍ଧିଯାଏ
 ଶ୍ରୀମଳକନ୍ଦରେ ଭୁଞ୍ଜୁ ଆନ୍ତ ଦେବରାୟେ ।
 ଏଣୁ ଜାଣି ଥାଅ ଏହି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ସମାନ
 ସପ୍ତ ଦ୍ୱୀପ ଧରା ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ସ୍ୱର୍ଗ ସ୍ଥାନ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରାଣୀ ସେହି ବ୍ରହ୍ମ ସନାତନେ
 ଅତି ଯତ୍ନକରି ନିତ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜାନ୍ତି ଆପଣେ ।
 ସେହି ଭକ୍ତିଷ୍ଟକୁ କହି ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ
 ମୁକ୍ତିର କାରଣ ତାହା ଏଥିନାହିଁ ବାଦ ।
 ସ୍ୱର୍ଗ ହେନ ମାନବର ବିଶ୍ୱାସ ନ ହୁଏ
 ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ସେବା କରି ସୁଖୀହୁଏ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ତତ୍ତ୍ୱ କେବା ପାରେ କହି
 ଦେବଙ୍କୁ ଯା ଅଗୋଚର ଆହେ ତପୀସାଇଁ ।
 ବ୍ୟାସଙ୍କ କୃପାରୁ କିଛି କରୁଛି ବଖାଣ
 ମାବଧାନ ହୋଇ ସର୍ବେ ମନ ଦେଇ ଶୁଣ ।
 କଳ ସୁଗେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ହୋଇ ପାପାଗୁର
 ପରଦ୍ରୋହୀ ପରହଂସା ପରଶୀକାଚର ।
 ପରନାଶୀ ଠାରେ ରତ ପରଧନହାରୀ
 ପର ଅହିଂସ ପାଞ୍ଚନ୍ତି ପର ନିନ୍ଦାକାରୀ ।
 ପ୍ରଜାଙ୍କୁ ପୀଡ଼ନ୍ତି ଦୁଷ୍ଟ ରଜ ଏ ନରତ
 ଧର୍ମ କର୍ମ ଛାଡ଼ି କର ପ୍ରହରେ ସେ ରତ ।
 ଧର୍ମ ପତ୍ନୀ ତେଜି କରନ୍ତି ଯେ ପରଦାର
 ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ସ୍ଥାନ ବଣ ପଶୁ ପରକର ।
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆପଣା ଧର୍ମ ଦୂରେ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ
 ଉଦର ଭରଣେ ଭ୍ରମି ହେବେ ଯହିଁ ତହିଁ ।
 ଗାମ ଯାଜା ହୋଇ ଭୂତ ପ୍ରେତଙ୍କୁ ପୂଜିବ
 ପ୍ରେତାନୁ ଭୋଜନେ ମହା ପାପ ଅଭିକବେ ।
 ଏ ଯେ ଘୋର କଳିକାଳ କାଳାନ୍ତର ପ୍ରାୟେ
 ଶ୍ରୀହରି ଭକ୍ତିବେ ନାହିଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥୋକାଏ ।
 ପାପ କଳିଯୁଗେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଗତି ନହିଁ
 ସବୁର ଜୀବନ ଏକା ଦାରୁ ରୂପଧାରୀ ।
 ଶାଳଗ୍ରାମ କ୍ଷେତ୍ର ଆଦି ଦେନି ନାରାୟଣ
 ମାଳାତଳେ ଛନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତାର କାରଣ ।

ମଳାଦ୍ଵିରେ ଆପଣେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଉପକାରେ
ଦାରୁ ଦେହ ଧରି ରହିଛନ୍ତି ନିରନ୍ତରେ ।
କଳ କଳ୍ପ ନାଶନେ ଆମ୍ଭେ ଦୃଷ୍ଟିରେ
ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ରହୁ ମିଠାମନ ମନେ ।
ମହାମହା ପାପୀ ତାପୀମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରାବଣ
ତାରନ୍ତି ମହାପ୍ରସାଦ ଦାନେ ଦୟାକରି ।
ଦର୍ଶନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ମହାପ୍ରସାଦ ସେବନେ
କଳ କବଳରୁ ନିସ୍ତରନ୍ତି ପାପୀଜନେ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଯୁବ କରି ଯେଉଁଜନ
ପ୍ରଣାମ ଆଚରି କରେ କୈବଲ୍ୟ ଭକ୍ଷଣ ।
ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ପାପ ଦୁଷ୍ଟେ ତାର ଦୁରେ
ଅନ୍ତରେ ମନକାମନା ତାର ନିଶ୍ଚୟ ପୁରେ ।
ନରକ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ବ୍ୟାପ୍ତ କଳେବର ଯାର
ପାପ ପଣି ନ ପାରଇ ଅଙ୍ଗରେ ତାହାର ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ଯେ ବିମଳାଇ
ମହାପ୍ରସାଦ କରନ୍ତି ପ୍ରଥମରେ ଖାଇ ।
ତଦନ୍ତେଣ ଅନ୍ୟଦେଶେ ଦେବ ଦେବୀମାନେ
ସମର୍ପଣେ ଶ୍ରେୟସୀ କରନ୍ତି ଯେ ବ୍ୟାଧାନେ ।
ପରମ ପବନ ବୋଲି ଜାଣ ସେ କୈବଲ୍ୟ
ଚଉଦ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ ତାହାକୁଲ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଅଟେ ମୁକତିର ମେଢ଼ୁ
ଭବସାଗର ତରଣେ ସେହୁ ମହାସେହୁ ।
ଆପେ ଜଗନ୍ନାଥ ଏଥି କରନ୍ତି ଶ୍ରେୟସୀ
ଅନ୍ୟସ ଦେଶନ୍ତ ମାତ୍ର ଭାଜଣ ନୟନ ।
ପୂର୍ବେ ଏକ ଯୋଗୀ କଲ ହରିଙ୍କି ପ୍ରାର୍ଥନା
ଅବତର କର ସୁ-ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ବିତରଣ ।
ସେ ନିର୍ମାଲ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜି ଭବେ ସର୍ବଜୀବତପ୍ତେ
ତୁମ୍ଭ ମାୟାକୁ ଜଣିବେ ନିଶାଙ୍କ ଦୁଦପ୍ତେ ।
ଅଙ୍ଗୀକାର କରି କହିଥିଲେ ଅମ୍ବିକାରେ
ଦେବ ନର ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ଯେ ପ୍ରାଣୀ ନିଜରେ ।
ହେଲେ ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ପାଇବେ ଧଳଳେ
କାହାକୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ନ ହୋଇବ କେତେବେଳେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀସଙ୍ଗେ ଜଗନ୍ନାଥ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ବଳସି
ମହାପାପୀଙ୍କି ତାରନ୍ତି ପ୍ରସାଦରେ ଗୋଷି ।
ବେଦମନ୍ତ୍ର ଅଛି ଏହି ସକଳ କଥନ
ବେଦବାଣୀ ରଖି ଲାଳ କରନ୍ତି ବଞ୍ଚଣ ।

ବେଦରାଣା ହେତୁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଅବତାର
କେବେ ନିଜରାଜ୍ୟ ବେଦ ବିରୁଦ୍ଧ ଆଗୁର ।
ବିରୁଦ୍ଧ ଆଗୁର ଯଦି ଆପଣେ କରନ୍ତି
ସକଳ ଜଗତ ତେହେ ବିରୁଦ୍ଧ ଚଳିବେ ।
ଏଣୁଜରି ବେଦେ ପାହାକହେ ଆରାଧଣା
ସେହି ପରମାଣେ ଚଳିବେ ଯେ ଜୀବଗଣ ।
ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଟଇ ଏମନ୍ତ
ଶ୍ରବଣ କଲତ ଭଲେ ସର୍ବ ତପୋବନ୍ତ ।
ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ଋଷି କାଳେ ହରନ୍ତି
ଶୌନକାଦି ମୁନିଗୁଣି ଆନନ୍ଦ ଦେଖନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ ସୁଧାହୁଁ ମଧୁର
ସୁଜ୍ଞାନମାନେ ଶୁଣି ସପାରୁ ନିସ୍ତର ।
ମୁଁ ଅତି ଅଧମ ଜନ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତ ଘନ
ନିଜାଣଇ ମନ୍ତ୍ର ଯୋଗ ଅର୍ଚ୍ଚନ ବନ୍ଦନ ।
ଶ୍ରୀଗୁରୁ କୃଷ୍ଣବୈଷ୍ଣବ ଆଜ୍ଞାକଲେ ଯାହା
ଶ୍ରୀ ପ୍ରବଚନେ ଦାଦେ ବଞ୍ଚିଲୁଁ ତାହା ।
ସହାୟ ମୋହର ଏକା କଳା ବିଳାସ
ତାଙ୍କର କୃପାରୁ ଏହି ପୁରାଣ ପ୍ରକାଶ ।
ପଢ଼ିଶୁଣି ଭକ୍ତଜନେ ହୁଅନ୍ତୁ ସନ୍ତୋଷ
କୃତାଞ୍ଜଳି ଭାବେ ଭଣେ ବରଷଣ ଦାୟ ।

—X—

ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଶିବ ନାରଦ ସନ୍ଦ୍ଵାଦ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଶୌନକ ଆଦି ସକଳ ମୁନି ଏଥୁଅନ୍ତେ
ପୂଜାକଲେ ଜୈମିନିଙ୍କି ଅତି ଶ୍ରଦ୍ଧାଚକ୍ଷେ ।
ଆଗୁଁ ଧାର ହୋଇ ବୁଦ୍ଧ ମୁନି ଶତଜନ
ପରୁରନ୍ତି ମୃଦୁସ୍ଵରେ ହେ ଗୁହ୍ୟ ପାଠକ ।
ଭକତ ବସନ୍ତ ହରି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର
କି କାରଣେ ଅମ୍ବିକାରେ କଲେ ଅଙ୍ଗୀକାର ।
ଦେବ ନର ପଶୁ ଆଦି ପାଇବେ ପ୍ରସାଦ
ସସନ୍ନ ଉପାଖ୍ୟାନ କହି ଯୁଷ୍ଠାଅ ବସାଦ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ତମକାର ବାଣୀ
ଦିନେକ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଗଲେ ସେ ନାରଦ ମୁନି

ପ୍ରଣାମି କମଳାଙ୍କର କମଳ ଚରଣେ
 ନିଜର ଶ୍ଯ ବାଞ୍ଛା ଜଣାଇଲେ ହର୍ଷମନେ ।
 ବୋଇଲେ ଶୁଣି ତୋ ମାତ୍ର ମୋର ମନକଥା
 ସଦାବାଧି ହୁଏ ହୃଦ ନୟନର ବ୍ୟଥା ।
 ଜଗତେ ମୋନାମ କହନ୍ତି ସେ କୃଷ୍ଣଦାସ
 ମାତ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ନୋହଇ ମୋହର ମନଆଶ ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଧରମୃତ ସ୍ବାଦୁ ସୁଧାସାର
 ତାହା ଭୁଞ୍ଜିବାକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସର୍ବଦା ମୋହର ।
 ତା ପଦ ପଦ୍ମ ମାତ୍ର କଣିକାଏ ମୋତେ
 ତେବେ ଜାଣନ୍ତି କରୁଣା ଅତି ନିଜପୁଣେ ।
 ମାତାହୋଇ ପୁଣି କେବା କରେ କି ବଞ୍ଚନା
 ପିତାଙ୍କ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟେ ଆଶା ତନୟର ସିନା ।
 ଶୁଣି ବିଷାଦ ଚିତ୍ତରେ କହନ୍ତି କମଳେ
 ତାହେଲ ନପାରେ ମୋତେ ସ୍ବାମୀ ମନାକଲେ ।
 କହିଛନ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ମୋତେ କାନେ କାନେ
 ମୋହର ଅର୍ଘ୍ୟ କେବେ ଦେବନାହିଁ ଆନେ ।
 ଏଣୁ ହେ ନାରଦ ଦୁଃଖ କରନାହିଁ ମନେ
 ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଦେବାକୁ ଆଜ୍ଞା ନାହିଁ କେଉଁଜନେ ।
 ମୋହର ଅସାଧ୍ୟ ବସ କହୁଅଛି ସତ୍ୟ
 ଦେଇ ନପାରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀଅଧରମୃତ ।
 ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ନାରଦ ବିରସ ବଦନେ
 କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ଦୋରବନେ ।
 ମହା ଉପତପ ତହିଁ ଜଳେ ମୁନିବର
 ତପସ୍ୟାରେ ମଗ୍ନମେଲେ ଗୁଣେ ଆହାର ।
 ଦ୍ବାଦଶ ବରଷକାଳ ତପ ଆଚରଣେ
 ଆପଣା ଦେହକୁ ମୁନି କ୍ଷୀଣକରି ଦେଲେ ।
 ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ବରଷକ ଦେବତାଙ୍କ ଦିନେ
 ଦେବଙ୍କମତେ ଦ୍ବାଦଶ ବରଷ ଏସନେ ।
 ତପେ ରତ ହେଲେ ସେ ଦେବର୍ଷି ମହାମତ
 ଜଳ ପ୍ରସରି ନକଲେ ବ୍ରହ୍ମରାଶି ଯତ ।
 ତାଙ୍କ ତପସ୍ୟାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଅସ୍ଥିର ହୋଇଲେ
 ତପସ୍ଥାନେ ଯାଇଦେବା ନାରଦେ କହଲେ ।
 ହରିଙ୍କ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟବନେ ମାଗିବ ଯା ବର
 ସେହିବର ଯାଗଦେବ ମାଗି ମହା ସଭର ।
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ
 କି ବଳ ଅଧରମୃତେ ଟାକିଛି ମୋ ମନ ।

ଦେବେ ଦେଲ ନ ମାଗିବ ସେ ଅଧରମୃତ
 ଏଠାରୁ ବେଗେ ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ଆଗୋମାତ ।
 ନିଜର ଅସାଧ୍ୟ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଫେରିଗଲେ
 ତହିଁ ମୁନିବର ଏକ ଉପାୟ ପାଞ୍ଜିଲେ ।
 ଗୁପ୍ତରେ ଦାସୀବେଶ ଧରିଲେ ଆପଣେ
 ଯାଇଣ ରହିଲେ ସେହି ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୁବନେ ।
 ରାତି ପାହାନ୍ତି ଆଗରୁ ଉଠି ପ୍ରତିଦିନ
 ଗରକ ଓଳାନ୍ତି ପାଟ ଅଗଣା ବନ୍ଦନ ।
 ନନ୍ଦ ଅନ୍ୟ ଦାସୀମାନେ ଦେଖନ୍ତି ସେ ତହିଁ
 ଅଗଣା ସମ୍ଭାର ଭଲରୂପେ ଅଛି ହୋଇ ।
 କିଏ ଓଳାଇଛି ବୋଲି ଦାସୀମାନେ ସବେ
 ପରସ୍ପର କଥାହୋଇ ତମକାର ଭାବ ।
 ଏହିରୂପେ ହେଉଥାନ୍ତି ପତର ପତର
 ନ ଜାଣନ୍ତି କେହି ଏ ମରମ ପରବାଣ ।
 ଏକଦିନେ କମଳାଙ୍କ ପାଶେ ଦାସୀମାନେ
 ଜଣାକଲେ କରଯୋଡ଼ି ସବେ ସାବଧାନେ ।
 ଆଗଣା ଠାକୁରଣୀ ଶୁଣ ବିଚିତ୍ର କଥନ
 କିଏ ଜଣେ ନିଜକରେ ଅଗଣା ମାର୍ଜନ ।
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ନ ଓଳାଉଁ
 ଖରକିବା ପାଇଁଯାନ୍ତେ ଭଜ ଦେଖୁଥାଉଁ ।
 ପ୍ରତିନିତି କିଏ ଆସି ଓଳାଏ ଅଗଣା
 ଆମ୍ଭ କାହାରିକ ତାହା ନ ହେଉଛି ଜଣା ।
 ଦାସୀଙ୍କ ମୁଖରୁ ଶୁଣି କଥା ଆତମ୍ଭେ
 ଶ୍ରୀବୈକୁଣ୍ଠ ଯାଆଁ ମଣିଲେ ଚକିତ ।
 କଉତୁକ ଦେଖିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେହି ରାତ୍ରେ
 ଦାସୀମାନଙ୍କୁ ଘେନାଇ ରହିଲେ ଜାଗତେ ।
 ରାତି ପାଉ ନ ପାଉଣୁ ସେ ନାରଦ ମୁନି
 ଦାସୀ ବେଶରେ ଆସିଲେ ଝାଡୁମୁଠା ଦେଲ ।
 ଚରତର ହୋଇ ମୁନି ଓଳାଇଲେ ତଥୁ
 କେହି ନ ଦେଖୁଣୁ ଚଳିଯିବେ ପାଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ।
 ନିର୍ମଳ ରୂପେ କରନ୍ତେ ଅଗଣା ସମ୍ଭାର
 ତାହେଣି କମଳା ହେଲେ ଅତି ତମକାର ।
 ବାହାର ହୋଇ ତାହାକୁ ପୁଚ୍ଛିଲେ କାରଣ
 ସତ୍ୟକରି କହ ତୁମ୍ଭେ କିଏ କିଏ ନାମ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ବଚନେ ମୁନି ପଡ଼ିଲେ ଚରଣେ
 ବ୍ରଜବାସୀ ବଳସ୍ତବ ଦାସ ଏତେ ଭଣେ ।

ଏଥୁ ଅନ୍ତେ ସମାଗୁର ଶୁଣ ସାଧୁଜନେ
ପରମ କୌତୁକ କଥା କହୁଛୁ ଶିଆନେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ନନ୍ଦନ
ମଥା ନୁଆଇଁ କହିଲେ କରଯୋଡ଼ି ସୁଣ ।
ଛଦ୍ମବେଶେ ଦାସୀ ରୂପେ ମୁଁ ଅଟେ ନାରଦ
ନିତି ଏ କାର୍ଯ୍ୟ କରଇ ଶମ ଅପରାଧ ।
କେବଳ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟେ ମୋ ଆଶା
ନିଷେଧବା ହେତୁ ମାରୋ ହୋଇଛୁ ନିରାଶ ।
ଶୁଣି ଉପେ ଥରିଲେ ସେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଶ୍ରୀରାମ
ନାରଦଙ୍କୁ କହିଲେ ସେ କାଳେ ବେଧ କରି ।
ଆହା ବସ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଧରମୁତ ପାଇଁ
ଅଗଣା ଓଳାଇ ଅଛ ଦାସୀ ବେଶ ହୋଇ ।
ଯେବଣ ହେତୁ ହେ ମୁନି କରୁଛ ଯତନ
ମୋ ପକ୍ଷେ ଅସାଧ୍ୟ ତାହା ଜାଣ ବାପଧନ ।
ତଥାପି ତୁମ୍ଭ ଲାଗି ମୁଁ ଯତନ କରିବି
ସାଧ୍ୟ ହେଲେ ସେ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ନିଶ୍ଚୟ ଆଣିଦେବି ।
ଏତେ ବୋଲି ଦୁଃଖିତା ହୋଇଣ ଜଗନ୍ନାଥା
ମନେ ଭାବିଲେ କେମନ୍ତେ କହିବି ଏକଥା ।
ଭାବି ଭାବି ଅତି ଦୁଃଖେ ମୁଖ ଶୁଖାଇଲେ
ବରଷ ହୋଇ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀଚ୍ଛମ୍ଭକୁ ଗଲେ ।
କମଳାଙ୍କୁ ବରଷ ଦେଖିଣ ନାରାୟଣ
ବସ୍ତ୍ର ହୋଇ ପରୁରଲେ ଦୁଃଖର କାରଣ ।
କହ ପ୍ରିୟେ କାହିଁ ପାଇଁ ଶୁଖାଇଛ ମୁଖ
ମନେ ଉଦୟ ହୋଇଛୁ ଅବା କେଉଁ ଦୁଃଖ ।
ତହୁଁ ମଥାକୁ ନୁଆଇଁ ଜଗତ ଜନନୀ
ମୃଦୁସ୍ବରେ ଜଣାଇଲେ ସୁମଧୁର ବାଣୀ ।
ଭୋ ନାଥ ଶୁଣିମା ହେଉ ମୋର ନିବେଦନ
ଜଣାଉଛୁ ଶ୍ରୀଚ୍ଛମ୍ଭରେ ଆହେ ପ୍ରାଣଧନ ।
କେହି ଯେବେ କିଛି ମାଗି ଅନୁସର ଥାଏ
ତାହାକୁ ଧେ ପଦାର୍ଥ ନ ଦେଲେ କିସ ହୁଏ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ମୁଖୁଁ ଏକଥା ଶୁଣି ନାରାୟଣ
ବୋଇଲେ ଆଗୋ କମଳେ କହୁଛୁ ତା ଶୁଣ ।
ସିଦ୍ଧକାର ବୃଥା ଯଦି ହୁଅଇ ଗୋ ସଖୀ
ମଙ୍ଗଳ ନୁହଇ ନିଶ୍ଚୟ ହୁଏ ଅଧୋଗତି ।
ପୁଚ୍ଛିବା କାରଣ କିବା କହ ପ୍ରାଣେଶ୍ବରୀ
ଶୁଣି କହନ୍ତି କମଳା ଦଇନି ଆଚର ।

ପ୍ରବେ ମନ କଲେ କୁମ୍ଭ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ବିଷୟେ
କାହାକୁ ନେ ଏ ତାହା ଆଜ୍ଞା ଭଜ ଭୟେ ।
ଏହି କାରଣେ ନାରଦ ଘୋର ଚପ କଲେ
ସୁଣି ଗୁପ୍ତ ଦାସୀ ରୂପେ ଅନେକ ସେବିଲେ ।
ତାହାଙ୍କୁ ବଜଳ ମନ ଦେଖି ଦୟା କଲ
ପ୍ରସାଦ ଦେବ, ମନ୍ତ୍ରବ କର ମୁଁ କହିଲି ।
ଯଦି ଆଜି ଅନୁଚର ଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ମୋର
ତଥାପି ଗୋ କଥା ଉଦ୍ଧାର ପ୍ରାଣେଶ୍ବର ।
ଏ ଦାସୀରେ ଯେବେ ସ୍ବେଦ ଥାଏ ଦୟାମୟ
ନାରଦେ ପ୍ରସାଦ ଦିଅ ହୋଇଣ ସଦୟ ।
କମଳାଙ୍କ ଆସନର ଅଙ୍ଗୀକାର ଶୁଣି
ମନେ ମନେ ଚାନ୍ତିର ହୋଇଲେ ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ।
ନାରୀଙ୍କୁ କରଣ ସବୁ ଜାଣନ୍ତି ଆପଣେ
ହସି ବୋଇଲେ ପ୍ରିୟାଙ୍କୁ ମଧୁର ବଚନେ ।
ଯଦି ମୋ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟ କେ ପାଇ ନ ପାରେ
ତେବେ ନାରଦଙ୍କୁ ଦେଲି ତୁମ୍ଭର କଥାରେ ।
ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲୁ ଜାଣି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହସିବିତେ
ଚୌଷଠୀ ଅଳ୍ପ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ରହିଲେ ତୁରିତେ ।
ସୁଖେ ତାହାକୁ ଭୁଞ୍ଜିଲେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ
ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଘେନି କମଳା ଚଳିଲେ ବହନ ।
ତର ତର ହୋଇ ଗଲେ ମୁନି ସନ୍ନିଧାନେ
ନିଅ ବୋଲି ଦେଲେ ତାଙ୍କ ହରଷ ବଦନେ ।
ସେ ମହାଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଦ୍ରବ୍ୟ ପାଇ ମୁନିବର
ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଚରଣ ତଳେ କଲେ ନମସ୍କାର ।
ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ମଧୁକରେ ଛୁଆଁଇଲେ
ଭୁଞ୍ଜି ଆନନ୍ଦେ ନିଜକୁ କୃତାର୍ଥ ମଣିଲେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମେ ନମି
ଆନନ୍ଦେ ଚଳିଲେ ତହୁଁ ଘେନଣ ମେଲଣି ।
ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜି ମହା ମୁନିବର
ଧାଇଲେ ଉଚ୍ଛ୍ଳୁକ ତେଜ ଯେସନେ ଭାସିବ ।
ହରି ପ୍ରେମାନନ୍ଦେ ଭୋଳ ହୋଇ ମହାଯତି
ଗଣା ବାଇ ନାଚି ନାଚି କରୁଛନ୍ତି ଗତି ।
ହରିଗୁଣ ଗାନେ ମୁନି ମହା ମତ୍ତୁଆଳୀ
ଶିବଙ୍କ ନିକଟେ ଚଳିଗଲେ ମନେଭାଳି ।
ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଭାବ ପ୍ରେମେ ହୋଇ ଗଦ ଗଦ
ସାଣା କରେ ମହାନନ୍ଦେ ଗମନ୍ତି ନାରଦ ।

ମୁଖ୍ୟଲେ ମୁଖ୍ୟର କୈଳାସ କନ୍ଦରେ
 ଶୁଦ୍ଧ ନବେ ଅବଶ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପଦରେ ।
 ଶିବଙ୍କ ନାଶେ ଯାଇ କଲେ ନମସ୍କାର
 ପଦାଙ୍କ ଯାକେ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟେ ସାଧୁ କ ବକାର ।
 ନାରଦ ମୁନିଙ୍କ ଶୁଦ୍ଧ ଦ୍ୟବେ ଉପାସକ
 ଚରଣରେ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲେ ସେ ବୈଷ୍ଣବ ।
 ଜାଣ ପାରିଲେ ମନ୍ଦେଶ ନାରଦଙ୍କ ଭାବ
 ବରୁଣଲେ ଧର ପ୍ରେମେ ବାଇ ମୁନିଧବ ।
 ସ୍ୱର୍ଗରେ ବୋଇଲେ ନାରଦଙ୍କ ମୁଖ ଶୁଣି
 ଆଜି ଏ ବିଷୟ ପ୍ରୀତି ତୁମ୍ଭର କମ୍ପାଇଁ ।
 ଆନନ୍ଦୀରୁ ତୁମ୍ଭର ପଦୁଛି ଉତ୍କଳ
 ଅନନ୍ତଳ ପ୍ରେମ ଅଶ୍ରୁ ନେହୁ ଯାଏ ଲଳ ।
 ଶରମାଳ ପୁଲକ ସ୍ତବ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଛି ଅଙ୍ଗେ
 ଏ ଭାବ ଉଦୟ ଚକ୍ର କେବଣ ପ୍ରମଙ୍ଗେ ।
 ହସି ଗଦ ଗଦ ଯୁରେ କହିଲେ ନାରଦ
 ଶ୍ରବଣ କରୁ ମୋର ଗୁରୁ ଧ୍ୟାନନ୍ଦ ।
 ଶ୍ରୀଚରଣ ତଳେ ଜଣା କରିବାର ପାଇଁ
 ହେ ପ୍ରଭୁ ତବ ଶୁଭକୁ ଆସିଛି ମୁଁ ଧାଇଁ ।
 କଳ୍ପତରୁ ଗୁରୁଦେବ ଶିଷ୍ୟ ମୁଁ ତୁମ୍ଭର
 ଅସଂଖ୍ୟ କବା ପ୍ରଭୁ ଅପାଧ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ।
 ସେ କେବଳ ପଦକଳ ସୁରଣ ପ୍ରଭାବ
 ବିବରଣ କହେ ଶୁଣ ଯେଣୁ ଏ ମୋ ଭାବ ।
 ଶ୍ରୀପଦଙ୍କର ଅଧାରମୃତ ହେ ଗୋସାଇଁ
 ତୁମ୍ଭ ଅନୁଗ୍ରହରୁ ସେ ଭୁଞ୍ଜି ଅଛି ମୁହିଁ ।
 କି କହିବ ଶ୍ରୀଗୁମୁଁରେ ଆହେ ଅନୁର୍ଯ୍ୟାମୀ
 ବହୁ କ୍ଳେଶେ ଦୟା କଲେ ଜଗତର ସ୍ୱାମୀ ।
 ଶୁଣି ମନ୍ଦେଶ ବହୁତ ପ୍ରଣାମି ନାରଦେ
 ଭାବେ ମଜ୍ଜି ତହୁଁ କୋଳ କଲେ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ।
 ବୋଇଲେ ସେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପଦାର୍ଥ ଆହେ ବସ୍ତ୍ର
 ଭୁଞ୍ଜି ସାର ଅବଶିଷ୍ଟ କାହିଁ ରଖି ଅଛ ।
 ସେ ଅପୂର୍ବ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବେ ମୋତେ ଦିଅ କନା
 ପ୍ରିୟ ଶିଷ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ମୋରେ ନ କର ବଞ୍ଚନା ।
 ନାରଦ ବୋଇଲେ ତହୁଁ ହେ ଗୁରୁଗୋପାଇଁ
 ଯାହା ଦେଇଥିଲେ ମୋତେ ଦେଖ କମଳାଇ ।
 ସେ ଅଧରମୃତ ସବୁ କଣିଛୁ ସେବନ
 ଅବଶିଷ୍ଟ ଆଶିନାହିଁ ଆହେ ବିଲ୍ବଚନ ।

ବହୁକ୍ଳେଶେ ପାଇଲି ମୁଁ ସେ ବସ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ
 କି କହିବି ମୋର ଯେଉଁ ଲମ୍ବସ୍ୟାର କଷ୍ଟ ।
 ଶିବ ବୋଲନ୍ତି ହେ ମୁନିବର ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ
 ବୈଲେକ୍ୟ ଯାକରେ ତୁମ୍ଭେ ମହାଶ୍ରବ୍ୟବାନ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବଙ୍କୁ ଯାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 ତୁମ୍ଭପକ୍ଷରେ ଦୋଇଲୁ ସେ ବସ୍ତ୍ର ସୁଲଭ ।
 ଶ୍ରୀବୈକୁଣ୍ଠନାଥଙ୍କର ଭୁକ୍ତ ଅବଶେଷ
 ଅନନ୍ତ ମହିମା ତାର କହିନୋହେ ଶେଷ ।
 ଗୁପ୍ତତତ୍ତ୍ୱ ଗୁପ୍ତତ ସେ ସେ ପ୍ରସାଦତତ୍ତ୍ୱ
 ସାଧୁ ସାଧୁ ହେ ନାରଦ ଭୁଞ୍ଜିଲ ଆପେ ତ ।
 ବସ୍ତ୍ର ଭୁକ୍ତ ଅବଶେଷ ବସ୍ତ୍ର ପଦ ଜଳ
 ପ୍ରେମଭାବର ଅଟଇ ସେ ଜନମ ସ୍ଥଳ ।
 ଯେଣୁ ତାହା ଆତ୍ମାଦନ କରିହେ ନାରଦ
 ହରି ପ୍ରେମଭାବେ ହେଉଅଛ ଗଦ ଗଦ ।
 ପ୍ରେମ ଅଶ୍ରୁରେ ନୟନ ତବ ଜର ଜର
 ସଦାଜେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଶ୍ରୁସାଗୁଁ କି ବକାର ।
 ବସ୍ତ୍ରଙ୍କ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଶୁଣ କେ କହି ପାରିବ
 ସେ ଭୁଞ୍ଜିବ ତା ଅଧୀନ ଆପଣେ କେଶବ ।
 ଭକ୍ତିଭାବେ ରତ ଥିଲ ବସ୍ତ୍ର ପଳନରେ
 ତେଣୁ ସେ ଅଧରମୃତ ମିଳିଲ ତୁମ୍ଭରେ ।
 ମନପ୍ରତି କରି ନିଜେ ତୁମ୍ଭେ ଆହେବସ୍ତ୍ର !
 ହରିଙ୍କ ମହାଭାବରେ ଉନ୍ମତ୍ତ ହେଉଛ ।
 ଯେବଣ ଅନ୍ନାଦି ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରନ୍ତି ପଚନ
 ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ସ୍ୱପ୍ନ ଯାହା କରନ୍ତି ଭକ୍ଷଣ ।
 ସେ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଭୁଞ୍ଜି ଅଛ ଯଦୁ ମହକାରେ
 ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଛି ଯେବେ ଦିଅ ମୁନି ମୋରେ ।
 ବଡ଼ଆଶା ରହିଅଛି ତହିଁରେ ମୋହର
 ପ୍ରିୟଶିଷ୍ୟ ତୁମ୍ଭେ ମୋରେ ବଞ୍ଚନା ନକର ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଆତ୍ମା ମୁହିଁ ନିଜେ କହୁଥାନ୍ତି
 ମାତ୍ର ଶ୍ରୀଅଧରମୃତ କେବେ ନ ଦିଅନ୍ତି ।
 ଶରଧା ବଳଇ ମୋର ବିଶେଷେ ତହିଁରେ
 ଦିଅ ଦିଅ ମୁନିବର କଣିକାଏ ମୋରେ ।
 ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ମୁନିବର
 ମଥାତାଳି ହସ୍ତକୁ ଦେଖିଲେ ତାହାଙ୍କର ।
 ନିଶକେଶେ ଅନୁମାନ ସେ ପ୍ରସାଦ-ବିନ୍ଦୁ
 ତୋଷମନେ ଦେଲେ ନିଅ ବୋଲି କୁପାସିଲୁ ।

ତାହାପାଇଁ ଦର୍ଶନକ୍ଷେତ୍ରରେ ଗଙ୍ଗାଧର
 ଆନନ୍ଦରେ ଶିରେ ଲଗାଇଣ ତଦନ୍ତର ।
 ବହୁତ ଯୁବ କରଣ ଭୁଞ୍ଜି ଲେ ମହେଶ
 ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏତେବେଳେ ପୁରୁଲ ମୋ ଆଶ ।
 ପ୍ରେମାନନ୍ଦେ ପଦାନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ମଗନ
 ଉଚ୍ଛ୍ୱଳିଲ ନେତ୍ରମର ନୋହେ ସମ୍ଭରଣ ।
 ସାହୁ କାନ୍ଦ ନାନାବିଧ ଭାବ ସଞ୍ଚରିଲ
 ନିର୍ବେ ମୁନି ସଙ୍ଗେ ନୃତ୍ୟ ଆରମ୍ଭି ଲେ ଭୋଳା ।
 ଶକ୍ତିକାର ପଦପ୍ରସାର ପାରେ ସହବାରେ
 ବ୍ରହ୍ମଅଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୁଏ ହୁଏ ହୁଏ କାରେ ।
 ଅତିବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଯିତୁ କର୍ମଶେଷ ରୁହେ
 ବସୁମଣି କମ୍ପବଣୀ ଅମ୍ବିକାକୁ କହେ ।
 ତା'ଶୁଣି ଭ୍ରମା ବହନ ଶିବପାଶେ ଗଲେ
 ହେ ପ୍ରଭୁ ଏ ଭନମାଦ କହେତୁ ବୋଇଲେ ।
 କେବେତ ନଦୁଅ ନାଥ ଏପରି ବାଉଳା
 ଆଜି କମ୍ପା ନାଚ କାହାଣୀବେ ହୋଇ ଭୋଳା ।
 ଭୁମ୍ଭ ପାଦପରେ ଧରା ହୁଏ ଟଳ ମଳ
 ଅରହର ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ ଯେ ସକଳ ।
 ନାରଦଙ୍କ ସାଥେ କରି ଭ୍ରମରୁ ବାଦନ
 ତାଣ୍ଡବେ ହୋଇଛ ରତ କମ୍ପା ହିଲେତନ ।
 ଏ ମତେ ନାଥ ମୋତେ ଫିଟାଇଣ କହ
 କି ନିମନ୍ତେ ଏତେ ଅସମ୍ଭାଳ ଭୁମ୍ଭ ଦେହ ।
 ଆଜି ଏକ ପିପିତା ଶ୍ରବଣୁ ମୁଁ ଦେଖିଲି
 ଅସୁର ଅସୁର ଏକବେଳେ ଗୋସାଇଁ ।
 କି ଆରୁ ଏ ଭୁମ୍ଭର ସକଳ ବିନାଶ
 ଏହା ଶୁଣି ମନେ ବ୍ୟଥା ପାଇଲେ ମହେଶ ।
 ନିମିଷ ବନ୍ଦି ତାଙ୍କୁ ରୁଦ୍ଧି କହିଲେ ଶଙ୍କର
 ଅତିଦୁଃଖ ଦେଲ ପଣ କମ୍ପା ମନେ ମୋର ।
 କି ମଧୁର ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଅଧର ଅମୃତ
 ମୁନି ଆଶିଷ୍ୟନ୍ତେ ମୋତେ ଭୁଞ୍ଜି ମୁଁ ଭଲଭ
 ସେ ଆବେଶ ଭଙ୍ଗହେଲ ଭୁମ୍ଭର ବଚନେ
 ଏହାଶୁଣି ପଣ ଲଜେ ପଡ଼ିଲେ ତରଣେ ।
 ଦଇନି କର କହିଲେ ଶକ୍ତି ମୋ ବିଷାଦ
 ମୋତେ ଅର୍ଦ୍ଧଦେହ କଳ୍ପ ଦିଅ ସେ ପ୍ରାଧାତ ।
 ଶିବ ବୋଇଲେ ଶଙ୍ଖ ଭ୍ରମା କହୁଛ ନିମନ୍ତେ
 କି ପାଦସ କର ଭୁମ୍ଭେ ମୋପାଦୁର ଅପମ ।

ଏହାଶୁଣି ବିଷାଦିନା ହୋଇଲେ ଗଭୀର
 ମୁଖ ଶୁଖାଇ ସେଠାରୁ ବେଗେ ଗଲେ ଫେର ।
 ଅଭିମାନେ ଯୋଗାସନେ ବସିଲେ ଏକାନ୍ତେ
 ଦୃଢ଼ମନ କରି ଚିନ୍ତାଲ ଜଗନ୍ନାଥେ ।
 ବୋଇଲେ ହେ କୃପାସିନ୍ଧୁ କର ମୋର ଦୟା
 ତାଙ୍କ ଦାସୀ ବେଗେ ଆସି ଦିଅ ପଦପ୍ରସା ।
 ଗୌରୀଙ୍କ ସ୍ୱରୂପେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲେ ଜଗନ୍ନାଥ
 ଆସନ କମ୍ପିଲ ତାହାଙ୍କର ଅଦଭୁତ ।
 ସ୍ଥିରହୋଇ ନ ପାରେଲେ ବୈକୁଣ୍ଠ ବିହାରୀ
 ଭ୍ରମାଙ୍କ ପାଦେ ମିଳିଲେ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ରଧାର ।
 ଦେଖିଲେ ଯୋଗ ଆସନେ ବସିଛନ୍ତି ସଖୀ
 ହସି ହସି ବୋଇଲେ ତାହାଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ।
 କହ ଶିବା କି ହେତୁ ବା କଲ ସୁମରଣ
 ଭୁମ୍ଭ ଆଶା ଏହିକ୍ଷଣି କରିବ ପୁରଣ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କି ଦେଖି ଗୌରୀ ନମସ୍କାର କଲେ
 ମନକଥା କଅଁଳ ବଚନେ ଜଣାଇଲେ ।
 ବୋଇଲେ ମୋହର ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଳୁଅଛି ଚିତ୍ତେ
 ଭୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀଅଧରମୁତ ଭୁଞ୍ଜିବା ନିମନ୍ତେ ।
 ପ୍ରତାରଣା କରି ମୋତେ ନଦେଲେ ଶଙ୍କର
 ବୋଇଲେ ଚକ୍ଷୁରେ ନାହିଁ ଭୁମ୍ଭ ଅଧିକାର ।
 ତେଣୁ ଆହେ ଜଗନ୍ନାଥ ମନରେ ମୁଁ ଭାବେ
 ଦେବ ନରେ ଅବିରାରେ ପସାଦ ଭୁଞ୍ଜିବେ ।
 ଭୁମ୍ଭ ଭକ୍ତମୟୀ ମୁଣ୍ଡି କହିବ ହେ ମୋରେ
 ସେହି ପଣ ରଖ ହରି ପ୍ରାର୍ଥନା ମୁଁ କରେ ।
 ହସି ବୋଇଲେ ଶ୍ରୀହରି ଶୁଣ ଆଗୋ ସଖୀ
 କହୁଅଛି ଭୁମ୍ଭକୁ ମୁଁ ଯଥାର୍ଥ ଭରଣ ।
 ସାହାଉକ୍ତା କଲ ତାହା କରିବ ନିଶ୍ଚୟ
 ଏଥିରେ କିଞ୍ଚିତେ ଭୁମ୍ଭେ ନମଣ ସଶୟ ।
 ଭଜନ ଦେଶରେ ଖଳାତଳ ସେବକର
 ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ବିରାଜିବ ସେହିଠାର ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରାଜିନୀ ସକଳ ଦେ ଅଳ୍ପ ବ୍ୟଞ୍ଜନ
 ଆନନ୍ଦମନେ ମୁଁ ଯାହା କରିବ ଗୋଜନ ।
 ବିମଳା ନାମରେ ଭୁମ୍ଭେ ମୋପାଶେ ରହିବ
 ନୋହୁର ଅଧରମୁତ ଆନନ୍ଦେ ଭୁଞ୍ଜିବ ।
 ଆଜି ଏକକ ମନରେ ନାଥର ବିଷାଦ
 ଭୁମ୍ଭ ମାର୍ଗେଶେ ହେଉ ଶ୍ରୀପଦପ୍ରସାଦ ।

ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ନାମ
 ହିରୁବନେ ପାରହେବ ମାଳାତଳ ଧାମ ।
 ସୁଗେ ସୁଗେ ରହିବ ଏ ମହିମା ତୁମ୍ଭର
 ବାଇଶ ପାବଛତଳେ ରହିଥିବେ ହର ।
 ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ଦେଖାଇବ ତୁମ୍ଭର ବଡ଼ାଇ
 ମନ ଉଣା ନକର ଗୋ ସଖା ଏଥିପାଇଁ ।
 ତୁମ୍ଭ ଯୋଗୁଁ ଦେବ ନର ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ସବେ
 ମୋ ଅଧିଷ୍ଠିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଆନନ୍ଦେ ଭୁଞ୍ଜିବେ ।
 କାହାକୁ ମୋର କୈବଲ୍ୟ ନ ହୋଇବ ମନା
 ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବ ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ମନର କାମନା ।
 ପରମ ବୈଷ୍ଣବ ଦେବୀ ସଖା ହୈମବତୀ
 ତୁମ୍ଭନାମେ କ୍ଷେପଣୀ କରବ ସମ୍ପ୍ରତି ।
 ଯତ୍ୟ ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଜାଣିଥାଅ ଆଗୋ ଉମା
 ବନ୍ଧ୍ୟାତ ହୋଇବ ମହାପ୍ରସାଦ ମହିମା ।
 ଏତେବୋଲି ସଖାଙ୍କର ମନସବାଧ କଲେ
 ତାଙ୍କ ନିବେଦନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭୁଞ୍ଜି ସମ୍ପିଲେ ।
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ପାଇ ମହାସଖା
 ମହାଆନନ୍ଦେ ନମିଲେ ଶ୍ରୀଚରଣ କର୍ତ୍ତ ।
 ଏମନ୍ତେ ଉମାଙ୍କ ପୁଣି କରିଣ ଗ୍ରହଣ
 ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ବିଜେକଲେ କମଳା ରମଣ ।
 ଏ କାରଣେ ନାରାୟଣ ଦାରୁଦେହ ଧରି
 ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ତାରନ୍ତି ନୈବଲ୍ୟ ବିତର ।
 ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ଖ୍ୟାତ ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ
 ଭଣେ ବରପ୍ରଦ ଦାସ ଶକ୍ତି ପଦ୍ମପାଦ ।

— X —

ଶାଣ୍ଡିଲ୍ୟ ମୁନି ଆଖ୍ୟାନ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଏହି ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୌନକ ମୁନିବର
 ପରୁରଲ ଜୈମିନିଙ୍କୁ କହି ସମାଦର ।
 କହ ଆହେ ବ୍ୟାସଶିଷ୍ୟ ଆତ୍ମଆଗେ ଏବେ
 ଶୁଣି ସଖ୍ୟୁ ମୁଖୁକୁ ମୁନିମାନେ ସବେ ।
 କିଏ ଅବା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣକୁ କରିଣ ଗମନ
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦେ କରି ଅବଶ୍ୟାସ ପଣ ।
 କେଉଁ ଦଶା ଲଭୁଥିଲ କେମନ୍ତ ଭବରେ
 ପ୍ରକାଶ କର ସେକଥା ଭଲ ଏ ଠାବରେ ।

ଶୌନକ ମୁନିଙ୍କ ମୁଖୁଁ ଏ ବଚନ ଶୁଣି
 ସବଙ୍କ ଜୈମିନି ର୍ଷି ବଖାଣିଲେ ପୁଣି ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଶୁଣ ଆହେ ମୁନିବର ପରୁରଲ ଯାହା
 ସଞ୍ଜି ପି ତୁମ୍ଭ ନିକଟେ କହୁଛି ମୁଁ ତାହା ।
 ମଧ୍ୟଦେଶେ ଜନମ ଶାଣ୍ଡିଲ୍ୟ ତପୋଧନ
 ଶିଷ୍ୟସଙ୍ଗେ ମାଳାତଳେ କଲେ ସେ ଗମନ ।
 ଶିଷ୍ଟାୟୁରେ ବମଳ ଶାୟରେ ସୁପତ୍ରିତ
 ଶାନ୍ତ ଦାନ ଧର୍ମଶୀଳ କର୍ତ୍ତେ ନିୟମିତ ।
 ଗୃହସ୍ଥ ଧର୍ମରେ ବସି ପରମ ଚତୁରେ
 ହରିପଲେ ଶାର୍ପଯାହା ବଧୁ ଅନୁସାରେ ।
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଦେଖିଲ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଭୋଗ ଅତି ବଳକ୍ଷଣ ।
 ଯଜ୍ଞଶେଷ ଗୁହସ୍ତ ଭୁଞ୍ଜିବେ ଶାୟମତ
 ଏମନ୍ତ ବରୁର ସେହୁ ହେଲ ବୁଦ୍ଧିହୀନ ।
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ନକଲ ଭୋଜନ
 ଅନ୍ୟପାକ କେମନ୍ତେବା କରୁବ ଚିତ୍ତଣ ।
 ଦେବକ ହସ୍ତରେ ଏହି ପାକଅଛି ହୋଇ
 ଏହା ଅନ୍ନ ଦେବଯୋଗ୍ୟ କଦାପି ନୁହଇ ।
 ଏଥି ଏହା ସୁନିଶ୍ଚୟ ଅଗାଧ୍ୟ୍ୟ ହେଲଇ
 ଏତେ ଭାବ ମହାପ୍ରସାଦକୁ ନ ହୁଇଲ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନୈବଲ୍ୟ ସେ ଦବ୍ୟ ଭୋଗ
 ନଜାଣିମା ପଣେ ଆପେ ତାହାକଲ ଚ୍ୟାଗ ।
 ତକ୍ଷଣେ ବସମ ବ୍ୟାଧି ଘୋଟିଲ ଶରୀରେ
 ଶିଷ୍ୟମାନେ ଦେଖି ସବୁ ତକିତ ଧଉରେ ।
 ଉଠିବାକୁ ଶକ୍ତିନାହିଁ ସବାଜରେ ପୀଡ଼ା
 ତଳୁଠି ଶରଣେ ହୋଇ ନ ପାରିଲ ଛୁଡ଼ା ।
 ଅବଶ ହୋଇ କେବଳ ପଡ଼ିଣ ରହିଲ
 ଆହା ଉହୁ କହି କେତେ ବିକଳ ହୋଇଲ ।
 ତହୁଁ ମନେ ମନେ ତାର ଭଲଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଅକାରଣେ ଏ ବପର୍ତ୍ତ ହେଲ କ କାରଣ ।
 କୁହୁମ୍ଭଙ୍କ ସହିତରେ ମୋହର ଏଠାରେ
 ସବାଙ୍ଗ ଭଞ୍ଜନ ପୀଡ଼ା ଘୋଟିଲ ଶରୀରେ ।
 ମନେ ମନେ ଭାଳି ହେଉଥାଏ ସେ ଏମନ୍ତ
 ତିନିଦିନ ଅନ୍ତେ ହେଲା ତା ବୁଦ୍ଧି ଉଦ୍ଧତ ।

ଏକାବେଳକେ ଏ ବ୍ୟାଧି ସଉକି ଘୋଟିଲୁ
 କବା ଅପରାଧ ମୋର ଶ୍ରୀକ୍ଷଣରେ ହେଲୁ ।
 କିଛିପାପ କରିନାହିଁ ମୁଁ ତ ନିଜ ଜ୍ଞାନେ
 ତେବେ ସଉକି ଏ ବ୍ୟାଧି ହେଲୁ କି କାରଣେ ।
 ଏହିମତେ ଦୁଇଦଣ୍ଡ ଭାବ ସେହୁ ମନେ
 ଧ୍ୟାନକରି ପ୍ରବ କରେ ଶାସ୍ତ୍ରର ବିଧାନେ ।
 ଉଚିତ ଶୁଦ୍ଧ ଡାକଇ ହେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀହରି
 ଅଧମ ଜନର ଏବେ ଶୁଣ ହେ ଗୁହାରି ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ବିଦ୍ୟାଧର୍ମ ନିର୍ଣ୍ଣୟେ ପ୍ରମାଣ
 ନିଶ୍ଚୟ ତବ ଶ୍ରୀମୁଖ କମଳ ବଚନ ।
 ଧର୍ମ ଆଚରଣ କାର୍ଯ୍ୟେ ତୁମ୍ଭେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ
 ଅବତରି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କର ମହାଭାଗ ।
 ଯେବଣ ପାମର ଜନ ତାହା ନ ମାନଇଁ
 ତୁମ୍ଭ ଅଭୟ ଚରଣେ ଘ୍ରୋଷା ହୁଏ ସେହି ।
 ମୁଁ ଯେ କାୟମନ ବଚନରେ କଦାଚନ
 ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଧି କରିନାହିଁ ଅତିକ୍ରମ ।
 ପୁଣ୍ୟ ବିନ୍ଦୁ କ୍ଷୁଦ୍ରରେ ଚଳିନାହିଁ କେବେ
 ସଦାବୁରେ ରହି କାଳ ବଞ୍ଚେ ଶାସ୍ତ୍ରଭାବେ ।
 ଅନଳ ଜନ୍ମ ସଞ୍ଚିତ ପାତକ ନିକର
 ଦହିବା ଯାଇଁ ଅଇଲି ଏହି ଶେଷବର ।
 କବା ଅପରାଧ ଅରଜିଲି ଦୟାଧି
 ଯହିଁରେ ସବାଙ୍ଗ ଯାକେ ଘୋଟିଲୁ ଏ ବ୍ୟାଧି ।
 ଅତିଶୟ ଉତ୍ତପୀଡ଼ା ହେଲୁ ମୋ ଦେହରେ
 ଜାଣି ନ ପାରୁଛି ପ୍ରଭୁ କ୍ଷମାକର ବାରେ ।
 ଜ୍ଞାନେ କି ଅବା ଅଜ୍ଞାନେ ତବ ଶ୍ରୀପଦ୍ମରେ
 ଯାହାକିଛି ଅପରାଧ କରୁଛି ଏଠାରେ ।
 ତାହା କ୍ଷମା ଦିଅ ମୋରେ କତେ ଠାକୁର
 ତୁମ୍ଭ ମହିମାରେ ପୁଣି ଦୁଃଖ ମୋହର ।
 ଏ ଘନ ଜନରେ ଦୟାକର ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି
 ଅସହ୍ୟ ବେଦନା ମୋର ଦର ମୁକ୍ତିଦାୟକ ।
 ଲଳା ଅପାଙ୍ଗରେ ଚାହିଁ ପ୍ରଭୁ ଦାମୋଦର
 ଆହେ କ୍ଷମାମୟ ମୋ ଅପ୍ରାପ୍ୟ କ୍ଷମାକର ।
 ତବ ପାଦପଦ୍ମ ଯେହୁ ଦର୍ଶନ କରଇ
 ଦୁଃଖ ଦୂର୍ଦ୍ଦଶା ତାହାର କିଛି ନ ରହଇ ।
 ନିରନ୍ତରେ ମନେ ରହି ଆନନ୍ଦ ଯାଗରେ
 ସୁଖ ବିହରଣ ମନେ ଭାବି ମାର୍ଗରେ ।

ଅଳ୍ପ ଭାଗ୍ୟ ନୁହେଁ ମୋର ହେ ମଧୁସୂଦନ
 ଯେଣୁ ଦରଶନ କଲି କମଳ ଚରଣ ।
 ସେବ୍ୟ ସେବକ ଭାବରେ ଆହେ ଚନ୍ଦ୍ରଧର
 କଲେ ଯା ଅପରାଧ ମୋର କ୍ଷମାକର ।
 ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଅଟ କରୁଣାମୟ କ୍ଷମାମୟ
 କୃପା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଥ ନେଲି ମୁଁ ଅନ୍ଧୟ ।
 ଏମନ୍ତେ ମୁନିବର ବହୁସୁତି କଲ
 ତାହାର ଦେହରୁ ପୀଡ଼ା ସେହିକ୍ଷଣି ଗଲ ।
 ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସୁସ୍ଥହେଲୁ ଶାଣ୍ଡିଲ ଗ୍ରାହଣ
 କୁହୁମାନେ ଆରୋଗ୍ୟ ଲଭିଲେ ଚକ୍ଷଣ ।
 ଅପୁର ଆନନ୍ଦ ସବେ କଲେ ଅନୁଭବ
 କରଯୋଡ଼ି ଶ୍ରୀଛନ୍ଦରେ ଆରମ୍ଭିଲେ ପ୍ରବ ।
 ବିବିଧ ଦଣ୍ଡ ଶୁଣ ସବୁ ମୁନିଗଣ
 ଶାଣ୍ଡିଲ ମୁନି ସେକାଳେ କରଇ ଦର୍ଶନ ।
 ବସିଛନ୍ତି ମହାବାହୁ ରତ୍ନ ସିଂହାସନେ
 ବିବ୍ୟ ଅଳଙ୍କାରମାନ ଅଙ୍ଗ ବିଭୂଷଣେ ।
 ପରସ୍ତ ଅଛନ୍ତି ଅଳ୍ପ ଲକ୍ଷୀ ଠାକୁରଣୀ
 ପଦ୍ମ ହସ୍ତେ ନେଇ ଭୁଞ୍ଜୁଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ।
 ଗ୍ରାସ ଅବଶେଷ ପାଶେ ଫିଙ୍ଗୁଛନ୍ତି ପୁଣି
 ନାନା ଅଳ୍ପ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ସେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଏସନ ।
 ମୃଦୁ ହସ ହସ ମୁଖେ ଲକ୍ଷୀ ଠାକୁରଣୀ
 ମନ ମୋହୁଛନ୍ତି କର ଅପାଙ୍ଗ ଚାହିଣି ।
 ତା ଦେଖି ଶାଣ୍ଡିଲ ଦ୍ଵିଜ ଅବାକ ହୋଇଲୁ
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ବୋଲି ଭଲେ ମନେ କଲ ।
 ଅପରାଧ ମାନ ଦ୍ଵିଜ କରେ ପୁଣି ସୁତି
 ବୋଲେ ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି ।
 ମୁଁହିଁ ଯେ ମହା ପ୍ରମାଦ ଅଧମ ପାମର
 ଜାଣିଲି ଜାଣିଲି ଏବେ ମହିମା ତୁମ୍ଭର ।
 ନିରଞ୍ଜନ ତବ ମାୟା ବଚନର ପର
 ସୁଲକ୍ଷ୍ମରେ କର ସୃଷ୍ଟି ଇଚ୍ଛାରେ ସଂହାର ।
 ତୁମ୍ଭ ମାୟାକୁ ମୁଁ ମତ୍ତ ଜାଣିବି କେସନ
 ଅପରାଧ କ୍ଷମାକର କଲି ନିବେଦନ ।
 ଏମନ୍ତେ ପ୍ରବ କରନ୍ତେ ଶାଣ୍ଡିଲ ଗ୍ରାହଣ
 ଧନ୍ୟୋଷ ହେଲେ ତା' ଠାରେ କମଳଲେଚନ ।
 ସେହି ଉକ୍ତିଷ୍ଟ ହାତରେ ଗ୍ରାସ ଶେଷ ନେଇ
 ଶାଣ୍ଡିଲେ ଯାବାଜୀବନ ହୁବାକଲେ ଗୋଧାଲ ।

ପୁରୀରେ ପିଣ୍ଡର ଯେହ୍ନେ ହେଲୁ ଦିବ୍ୟବର
 ଦବ୍ୟ ଦେହ ଧରି ଗପ୍ତ ଦିଶେ ମନୋହର ।
 ଆନନ୍ଦେ ମର୍ତ୍ତିଲ ମୁଖେ ଦେ ଗଦ ବାଣୀ
 ବେନିକର ଯୋଡ଼ି ଦିଜ ଜଣାକରେ ପୁଣି ।
 ଭକ୍ତର ମହିମା ତବ ଜାଣନ୍ତୁ ଭକତେ
 ବନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରସୂତର ପୀଡ଼ା ଜାଣିବ କେମନ୍ତେ ।
 ଏତେ ବୋଲି ସେ ପାଞ୍ଚରୁ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଦେନିଲୁ
 କୃତାର୍ଥ ମଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେଷଣି ଭୁଞ୍ଜିଲୁ ।
 ତେଣୁ ଦିବ ନିଜ ମନେ ମନେ ଚନ୍ଦ୍ରାକରେ
 ସାଧାରଣ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ସେହେ ନ ବରୁରେ ।
 ଆରୁରେ ଧର୍ମ ହରି ଧର୍ମର ଶିଶୁରେ
 ପରମ ଧରମ ସେହୁ ହରି ଯାହା କରେ ।
 ଏମନ୍ତ ଭାବ ସେ ନିଜ କୁଟୁମ୍ବ ନିମନ୍ତେ
 ମୁଁଏ ମହାପ୍ରସାଦ ଦେନିଲୁ ସୁନ୍ଦର ।
 ଧ୍ୟାନ ଭଙ୍ଗ ହୋନ୍ତେ ସେହୁ ଶାଣ୍ଡିଲ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଧୃଷ୍ଟ ମନେ କରି ହେଲୁ ବିସ୍ମୟ ତା ମନ ।
 ଏ ମୋ ଅପରାଧ ଶିଶୁରେ ଯା ହେଲା କଲି
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାଦ ତତ୍ତ୍ୱ ଜାଣି ନ ପାରିଲି ।
 ଗଙ୍ଗା ଜଳେ ବ୍ରହ୍ମା ଯାର ଚରଣ ଧୁଆଇ
 ସେ ଜଳ ପରଶେ ଧନ୍ୟ ନିଜକୁ ମଣିଲ ।
 ଦବ୍ୟସ୍ତବେ ଯାହାଙ୍କୁ ପୂଜଇ ଶତୀନାଥ
 ଏଠାରେ ଭୋଜନ ତାଙ୍କ ଏ ଅତି ଅଭିଭୂତ ।
 ଏମନ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମନେ କରି ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ସ୍ତବନେ ପ୍ରସାଦ ଯାହା କରିଛି ଗ୍ରହଣ ।
 ସେହୁ ପ୍ରସାଦରେ ନିଜ ପରିବାରଗଣ
 ସବୁରି ଅଙ୍ଗେ ବୋଲିଲୁ ହରଷିତ ମନେ ।
 ସେଷଣି ଦେହ ପବନ ହେଲୁ ସଭକର
 ସକଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମଣିଲେ ତା ଚମତ୍କାର ।
 ପୁନର୍ଜନ୍ମ ମାନ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ପ୍ରଣୟିଲେ
 ଧନ୍ୟ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର କାହିଁ ନାହିଁ ଏହାକୁଲେ ।
 ଯହିଁରେ ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଦାନେ ପାପ କରେ ନାଶ
 ଧୂଳି ଭୋଗ ମୁକ୍ତି ଯହିଁ କରତଳେ ଡାସ ।
 ଭ୍ରାନ୍ତ ଜନେ ଭବବଶେ କରନ୍ତି ଭ୍ରମଣ
 ହସତ୍ୟ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ଲଭି ହୁଅନ୍ତି ମୋଚନ ।
 ସେହେ ଆସି ନାନା ଭୋଗୀ ମୁକ୍ତ ହୁଏତାର
 ଏହିମନ୍ତେ ପରାନ୍ତରେ କରନ୍ତି ବନ୍ଧୁର ।

ତଦନ୍ତେ ଶାଣ୍ଡିଲ ନିଜ ଶିଷ୍ୟଗଣ ନେଇ
 ଯଥେଷ୍ଟ ମହାପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜି ଶୁଦ୍ଧା ବହି ।
 ସେ ପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜି ସର୍ବ ହୋଇଲେ ନିର୍ଜଳ
 ନବ ରବି ସମ ତେଜ ଦିଶେ ଝଲମଲ ।
 ଦେବତା ସମ ଦିଶିଲେ ସେ ସବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଆନନ୍ଦ ସାଗର ମଧ୍ୟ ହୋଇଲେ ମଗନ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ତତ୍ତ୍ୱ ଏମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ
 ବୁଝାଇ କହିଲି ମୁନି ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଆଗରେ ।
 ପାମର ଅଧମ ସ୍ଥାନ ଥିବେ ଯେଉଁ ନର
 ଏହା ଶୁଣିଲେ ପାପରୁ ହୋଇବେ ଉଦ୍ଧାର ।
 ଭୋଜନର କି ଫଳ ତା କେ କହି ପାରିବ
 ଯହିଁରେ ଆଶା କରନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମା ସଦାଶିବ ।
 ଏକାଦଶୀରେ ଯେ ସଦା ବଳାଇ ମାନସ
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜେ ହୋଇଣ ଉଲ୍ଲାସ ।
 ଅନ୍ତମରେ ଯୋଗଫଳ ତାହାକୁ ମିଳଇ
 ନରକ ଯାତନା ସେହୁ ପ୍ରାଣୀ ନ ଲଭଇ ।
 ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମହିମା କେବା କହିପାରେ
 ଭୋଗ କରି ଯୋଗଫଳ ମିଳେ ସେ ସ୍ଥାନରେ ।
 ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଭୋଜନେ ଶୋଧନ କରେ ଜାତି
 ଦେବତା ପବନ ଦାଣ୍ଡି ପଦ ଭଜେ ତଥୁ ।
 କୁସୁମ ଚନ୍ଦନ ମାଳା ଯେ ନିର୍ମାଳମାନ
 ମୟୁକେ ଧାରଣ ଆଉ ଅଙ୍ଗରେ ମାର୍ଜନ ।
 ସାର୍ବଜନ କୋଟି ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନ କଲ ଫଳ
 ଏହି ନିର୍ମାଳ ଧାରଣେ ବିଅନ୍ତ କେବଳ ।
 ଭକ୍ଷଣରେ ଗୁରୁ ତନ୍ତ୍ର ଆଦି ପାପ ଧ୍ୟାୟେ
 ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ସତ୍ୟ ଏହା ଜାଣ ଦେ ବନଶେଷ ।
 ବାମି ହୋଇଗଲୁ ସୁଦ୍ଧା ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ
 ଭକ୍ତରେ ସେବା କରିବ ବହି ଆହାଲିଦ ।
 ଯେତେ ଦୂର ନେଲେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀହରି ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ
 କେବେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ନାହିଁ ହେଲୁ ବୋଲି ନଷ୍ଟ ।
 ପୁଣି ଦୋଷେ ସେ ପ୍ରସାଦ କେବେ ନଷ୍ଟ ଦୃଢ଼େ
 ନଷ୍ଟ ଦୋଷ ଘଟାଇଲେ ନରକ ନିଶ୍ଚୟେ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦଙ୍କର ମହିମା ଏହାନ
 ଶୁଦ୍ଧେ ପରପିବେ ଦିବିକ କରବେ ଭୋଜନ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦଙ୍କର ଏମନ୍ତ ବହୁଳ
 ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଶୁଣି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଭୁଞ୍ଜି ନିନ୍ଦା ।

ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ପ୍ରାପ୍ତ ମାତକେ ଭୁଞ୍ଜିବ
ଦେଶ କାଳ ପାତ୍ରକୁ ବିଚାର ନକରିବ ।
ଭୁଞ୍ଜିବା ବେଳେ ଯଦ୍ୟପି କଣିକାଏ ପଡ଼େ
ତୋଳି ନ ଭସିଲେ ଅଷ୍ଟଗୁଣେ ପାପ ବଢ଼େ ।
ଏଣୁ ସାବଧାନ ହୋଇ କରିବ ଭୋଜନ
ଆଧନେ ବସି ଭୁଞ୍ଜିଲେ ଅପରାଧ ଜାଣ ।
ମହାପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜିଣ କୁଳ ନ କରିବ
ଭୁଞ୍ଜେ ଜଳ ଦେଇ ତାହା ଚର୍କୁ ଖେପିବ ।
ପ୍ରଥମେ ଏହା ଆଚର ଚଦନ୍ତେ ମାନବ
କୁଳ କଢ଼େବେ ଆନନ୍ଦେ ସୁପରିଷ୍ଠ ଠାବେ ।
ଏମନ୍ତେ କହଇ ମହାପ୍ରସାଦ ମହିମା
ଶୁଣିଲଟି କ ହେ ସବେ ମୁନି ମହାତମା ।
ଜୈମିନି ଶ୍ରବଣ ଏ ଯେ ଅମୀୟ ସୁରସ
ଚକାଳୋଳା ଚନ୍ଦ୍ର ଭଣେ ବଇଁଶ୍ରବ ଦାସ ।

—X—

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦ୍ଵାଦଶ ଯାତ୍ରା କଥନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି କହନ୍ତୁ ଶୁଣ ସବ ମୁନିଗଣ
ଏକେପେ ଦ୍ଵାଦଶ ଯାତ୍ରା କରଇ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ନିଜ୍ୟଷ୍ଠ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ସ୍ନାନ ମହୋତ୍ସବ କରି
ପଞ୍ଚର ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ଚାଲିବ ଦ୍ରବ୍ୟ ।
ପରେ ନେତ୍ରୋତ୍ସବ କରି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
ନୟା ଆଚର ନାନା ଭୋଗେ ବ୍ୟସନ୍ତେ ।
ଆଷାଢ଼ର ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷ ଦ୍ଵିତୀୟା ପୁଷ୍ୟାରେ
ରଥ ଯାତ୍ରା କରନ୍ତୁ ଯେ ହର୍ଷେ ଭକ୍ତନର ।
ଦ୍ଵିତୀୟେ ଦିନ ରାମ ଭଦ୍ରା ସୁଦର୍ଶନେ
ବସାଇଣ ନିଅନ୍ତୁ ସେ ଶୁଣିବୁ ଭବନେ ।
ସପ୍ତେ ଅଶ୍ଵମେଧ ମହାବେଦର ଉପରେ
ଯତନେ ବସାନ୍ତ ନେଇ ଚତୁର୍ଥା ମୁଣ୍ଡିରେ ।
ତଥ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାମେ ପୁଷ୍ୟ ସନ୍ତତିବର
ବୃହାଣ୍ଡର ପଦ ଶୀର୍ଷ ଅଛନ୍ତି ଚର୍ଚ୍ଚିତ ।
ତାହା ସ୍ନାନ ଦାନ କରି ଯେ ଜଣେ ଦର୍ଶନ
ସପ୍ତ ସୁରୁପକୁ ଉଦ୍ଧାତଇ ନାହିଁଜନ ।
ଇନ୍ଦ୍ରକାଳେ ମହାନରୀ ପୁଷ୍ୟ ଶାନ୍ତି ପାଏ
ଯଜ୍ଞାଦିକ ସ୍ଵର୍ଗ ଚରଣ ଚିତ୍କୁଣ୍ଡକୁ ଯାଏ ।

ସାତଦିନ ଜଗନ୍ନାଥ ରହି ସେହି ସ୍ଥଳେ
ପୁଣି ରଥେ ବାହୁଡ଼ନ୍ତୁ ଶ୍ରୀବତ୍ସଦେଉଳେ ।
ଏହି ରଥଯାତ୍ରା ଅଟେ ପରମ ପାବନ
ଶ୍ରବଣେ ଦର୍ଶନ ଭୁଞ୍ଜି ପଳ ପାନ୍ତି ଜନ ।
ଆଷାଢ଼ ମାସରେ ଶୁକ୍ଳ ଏକାଦଶୀ ଦିନ
ହରିଙ୍କ ପ୍ରତିମା ଏକ କରିବ ନିର୍ଦ୍ଦାଶ ।
ଦିବ୍ୟ ଟେପରେ ପାଦ ଭୁଲିକା ଆସନ
ଚର୍ଚ୍ଚି କରଇବ ଭଲେ ହରିଙ୍କ ଶୟନ ।
ଶୟନେକାଦଶୀ ନାମ କହନ୍ତି ଏହାରେ
ବ୍ୟସନ୍ତେ ସେହି ଦିନ ପୂଜିବ ସାଦର ।
ଶ୍ରାବଣେ କରିବ ବ୍ରତ ଦକ୍ଷିଣ ଅୟନ
ଯଥା ବ୍ୟାସେ ପୂଜିବ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ ।
ଭଦ୍ରମାସେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଏକାଦଶୀ ଦିନ
ଶ୍ରୀହରି ଶୟନ ହାରେ କରିବ ଗମନ ।
ନାନାପ୍ରବେ କରଣ ପାରୁଣ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ
ବିବିଧ ବ୍ରତେ୍ୟ କରିବ ହରିଙ୍କ ପୂଜନ ।
ଚତୁର୍ଥ ଜଗନ୍ନାଥେ ପୂଜି କୌମୁଦୀ ଉତ୍ସବେ
ପାଣୀମୀଡ଼ା ଆଦି ଲୀଳା କରଇବ ଗ୍ରାବେ ।
କାର୍ତ୍ତିକମାସର ଶୁକ୍ଳ ଏକାଦଶୀ ଦିନେ
ଧ୍ରୁବ କରି ନିଦ୍ରାଭଙ୍ଗ କରିବ ଯତନେ ।
ମାର୍ଗଶିର ମାସ ଶୁକ୍ଳଷଷ୍ଠୀର ଦିବସେ
ଆବରଣ ଉତ୍ସବେ ପୂଜିବ ଜଗନ୍ନାଥେ ।
ନବନ ବସେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଢାଙ୍କିବ
ଓଡ଼ିଶା ଷଷ୍ଠୀ ଉତ୍ସବ ଏହାକୁ ଜାଣିବ ।
ପୁଷ୍ୟାଭିଷେକ ତାହାକୁ କହନ୍ତି ଯେ ସବ ।
ଉତ୍ତର ଅୟନ ବ୍ରତ ମାସ ସହାନ୍ତରେ
ମହାଉତ୍ସବ କରିବ ହରିଙ୍କ ପ୍ରୀତିରେ ।
ଏ ବ୍ରତକୁ ପୂର୍ବରେ କଣ୍ୟପୂଜନ କରି
ସନ୍ତୋଷ ଥିଲେ ହରିଙ୍କ ଜାଣ ତପରୁଣ ।
ପାଲ୍ଲବୁନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଯେ ଦୋଳା ଆରୋହ
ବ୍ୟାସେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ କରିବ ପୂଜନ ।
ଚୈତ୍ର ଶୁକ୍ଳ ସତ୍ୟୋଦଶୀ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଦିନେ
ଦମନକ ଭଞ୍ଜନ କରିବ ସାବଧାନେ ।
ବିଶାଖାମାସର ଶୁକ୍ଳଚୂର୍ଣ୍ଣାୟା ରଥରେ
ନିଜନିଆଁସା ଉତ୍ସବ ଆରମ୍ଭିବ ଧାମରେ ।

ସେହିଦିନର ନାମ ଯେ ଅକ୍ଷୟା ତୃତୀୟା
 ନକ୍ଷାଦେବା ଆସିଥିଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ କରି ଦୟା ।
 ସେ ତୃତୀୟା ଦିନଠାରୁ ଏକୋଇଶ ଦିନ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅଙ୍ଗେ ଯତନେ ଲେପିବ ଚନ୍ଦନ ।
 ଶୁପ ଉତ୍ସବ କରିବ ଆନନ୍ଦର ମନେ
 ସୁବେଶ କରିଇ ଭଲେ ମଦନ ମୋହନେ ।
 ଏହି ବୃତ୍ତ ପ୍ରବେ କରି ଦଶପ୍ରକାଶିତ
 ସନ୍ନୋଷ କରିଇ ଥିଲେ ଶ୍ରୀଜଗତପତି ।
 ଏହା ଯେ ଦ୍ରାବଣ ଯାହା ପରମ ପାବନ
 ଶୁଣନ୍ତେ ଅନ୍ତମେ ଲାଭ ଗୋବିନ୍ଦ ଚରଣ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମେ ରଖିଧାନ
 ଭଣେ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ ପୁରାଣ କଥନ ।

— X —

ଦୋଳା ଆରୋହଣ ଯାତ୍ରା

ଶୌନକ ଉବାଚ

ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ଶୌନକ ମୁନି ଜୈମିନିଙ୍କି ରୁହିଁ
 ଦେଲିଯାହା କଥା ଏବେ କହୁ ରବିଧାଞ୍ଜଳ ।
 ଶୁଣିବାକୁ ବଢ଼ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଳଇ ଆମ୍ଭର
 ଦୋଳା ଆରୋହଣ ଲୀଳା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣି ଆମେ ମୁନିବର
 ଅତି ଚମତ୍କାର ଦୋଳଯାତ୍ରା ସମାପ୍ତର ।
 ଦ୍ରାବଣ ଯାତ୍ରା ମଧ୍ୟରେ ଏ ଯାତ୍ରା ପ୍ରଧାନ
 ଦେବାକୁଷ୍ଠ ରୂପେ ପ୍ରଭୁ ଜଗତ ମୋହନ ।
 କୁସୁମ ଦୋଳ ଉପରେ ଝୁଲନ୍ତି ଆନନ୍ଦେ
 ଧର୍ମାରୂପେ ଝୁଲନ୍ତି ସକଳ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦେ ।
 ସର୍ବ ଶୀର୍ଷମୟ ଅଟେ ନୀଳାଚଳ ପୁଷ୍ପ
 ତହିଁ ପ୍ରକଟନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀକୃଜମାଧୁରୀ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ଗୋବିନ୍ଦ ଆଖ୍ୟାନ
 ବୃନ୍ଦାବନ ଲୀଳା ଗୋଳା ତେଣୁ ବଦ୍ୟମାନ ।
 ପ୍ରେମମୟୀ ବାଧାବଦେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
 କରନ୍ତି ଦୋଳରୂପେ ପ୍ରିୟା ଦେବି ସାଥୀ ।
 ଯେମନ୍ତେ କରବ ଏହା ଯାତ୍ରାର ବାଧ୍ୟାନ
 ଦୋଳା କହୁଅଛୁ ଏବେ ସାବ୍ୟାସେ ଶୁଣିବ

ପାଲଗୁନ ଦଶମୀ ଯେ ଶୁକଳପକ୍ଷର
 ସେଦିନ ଆରମ୍ଭ ଏହି ଯାତ୍ରା ମନୋହର ।
 ଫଗୁଶେଳ ଗୁଡ଼େଶ୍ଵର ଯେ ଅତି ଚମତ୍କାର
 ମହୋତ୍ସବ ଭିଆଇବ ଯତନ ପ୍ରକାର ।
 ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପ୍ରବନ୍ଧବସ ଜାଣ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ
 ଏକ ମଣ୍ଡପ ନିର୍ମାଣ କରିବ ସୁତଳେ ।
 ଦେଉଳ ଆଗରେ ତାହା ରହିବ ସୁନ୍ଦର
 ତାମସ୍ୟ ବେଢ଼ା ରହିବ କରି ମନୋହର ।
 ଗୁରୁଆ ଗୁମର ମାଳା ଧୂଳେ ବିଭୂଷିତ
 ଦୋଳବେଢ଼ାକ ମଣ୍ଡପ ଯତନେ ଅଟନ୍ତି ।
 କୁସୁମର ଦୋଳ ତହିଁ ପୁଷ୍ପର ଆସନ
 ବିଜେ କରାଇବ ଦୋଳଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ଜାଣ ।
 ପଞ୍ଚଦିନ ଯାଏଁ ମହାଉତ୍ସବ କରିବ
 ପ୍ରତିଦିନ ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ପୂଜିବ ।
 ଭୃଣରାଶିରେ ଯେ ପଶୁ କରିଣ ରତନ
 ଭୃଣ ପାଳନଦା କରି ହୋଇ ଗୋଷମନ ।
 ବିଧିମତେ ହୋମକର୍ମ କରି ସମାପନ
 ସାତଥର ଗୋବିନ୍ଦେ କରାଇ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ।
 ତହିଁରେ ଆନନ୍ଦ ମନେ ଅଗ୍ନି ଲଗାଇବ
 ହୁତୁ ହୁତୁ ହୋଇ ଯେହି ଭୃଣ ଜଳୁଥୁବ ।
 ତଦନ୍ତେ ଗୋବିନ୍ଦ ସନ୍ଧି ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରହରେ
 ଯେହୁ ବଧାଇବ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଆଗରେ ।
 ଦୁହେଁକି ପୂଜନ କରି ନାନା ଉପହାରେ
 ପ୍ରତିମାରେ ତେଜୋମୂର୍ତ୍ତି ଆଣି ମନ୍ତ୍ରଦ୍ଵାରେ ।
 ସେହି ପ୍ରତିମା ଯେକାଳେ ସାକ୍ଷାତ ହୋଇବେ
 ରହୁଦୋଳା ପରେ ସ୍ଥାନ ମଣ୍ଡପକୁ ନେବେ ।
 ବାଦ୍ୟଗୀତ ନୃତ୍ୟସଙ୍ଗେ ପୁଷ୍ପ ବରଷଣ
 ମାଳ ମାଳ ଘେପିଦାନେ ଗୁମର ଭାଳଣ ।
 ମହାମହୋତ୍ସବ ଭିଆଇବେ ଆନନ୍ଦରେ
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥୁବ ଦାଣ୍ଡ ଭକତ ବୃନ୍ଦରେ ।
 ଆକାଶମାର୍ଗରେ ଦୁହ୍ନାଆଦି ଦେବତା
 ଜୟ ଜୟ ଶବ୍ଦରେ କରନ୍ତି ସୁବନ ।
 ତେବେ ତହିଁ ଆସନରେ ବସାଇ ଗୋବିନ୍ଦେ
 ନାନା ଉପଗୁରେ ଭଲେ ପୂଜିବେ ଆନନ୍ଦେ ।
 ପଞ୍ଚାମୃତେ ମହାସ୍ନାନ କରଇ ସାଧରେ
 ଚନ୍ଦନ ଲୁଗା ଶିଖିବେ ପ୍ରଭୁ କଳିବରେ ।

ତଦନ୍ତେ ଆରତ କରି ମଙ୍ଗଳ ବ୍ୟାଜେ
 ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରାଇ ବନ୍ଦନେ ।
 ଦୋଳମଣ୍ଡପର ନିକଟକୁ ନେଇ ଯିବେ
 ବଧୂମରେ ତହିଁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରାଇବେ ।
 ଫୁଲଦୋଳ ପରେ ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କୁ ବସାଇବେ
 ବୃନ୍ଦାବନ ଲୁଳା ତହିଁ ମନରେ ଚିନ୍ତାବେ ।
 ବୃନ୍ଦାବନ କୁଞ୍ଜେ ମନ୍ତ୍ର ଭ୍ରମର ନିତୟ
 ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ସ୍ବନେ ଗାନ ଜାଣିବେ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ସେହକାଳେ ବ୍ରଜ ମନେକରି
 ଆନନ୍ଦ ମନରେ ଖେଳ ଖେଳାଇବେ ହୋଷ ।
 ସଂକ୍ଷେପେ କହିଲି ଦୋଳଲୁଳା ସମାପ୍ତର
 ଶ୍ରୀମଳାତଳରେ ବ୍ରଜ ମାଧୁରୀ ବରୁର ।
 ଜେମିନିଙ୍କ ଗ୍ରହଣ ଏ ପୁରାଣ ପ୍ରକାଶ
 ଇଷ୍ଟଦେବ ଚନ୍ଦ୍ର ଭାଗେ ବଜ୍ରସ୍ତବ ଦାସ ।

—X—

ଦଅଣା ମହିମା କଥନ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ପୁରୁଷ ଶୌନକ ମୁନି ଜେମିନିଙ୍କୁ ଶୁଣି
 କହ ଆତ୍ମେ ମହାତମା ଆତ୍ମକୁ ବୁଝାଇ ।
 ତୈନି ଶୁକ୍ଳପତ୍ନେ ସତ୍ୟୋଦଶୀରେ ଯଯ ପବ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଦମନକ ଭାବନ ଉତ୍ସବ ।
 ତହିଁରେ ପଦ୍ମ ଆତ୍ମକୁ ନନ୍ଦ ଏ ଗୋଚର
 ଦମନକ ଅଟେ କେନ୍ଦ୍ର କବା ସମାପ୍ତର ।
 ପ୍ରକଳ୍ପ କରଣ ବ୍ୟକ୍ତି କର ନନ୍ଦ ଜେମିନି
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇବୁଁ ଆନନ୍ଦନାଥେ ତାହାଶୁଣ ।
 ଶୌନକ ମୁନିଙ୍କ ମୁଖୁଁ ଏ ବଚନ ଶୁଣି
 ଜେମିନି କହିଲେ ତହିଁ ସୁମଧୁରେ ବାଣୀ ।

ଜେମିନି ଉବାଚ

ଏକମନ ହୋଇ ଶୁଣି ନନ୍ଦ ମୁନି ମଣ୍ଡଳ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଲୁଳା କହି କୁକୁହକୀ ।
 ପରବ ଦମନକ ନାମେ ଏକ ଦୈତ୍ୟବନ୍ଦର
 ସବଦା ଯେ ରହୁଥାଏ ସମ୍ବନ୍ଧ ମଧ୍ୟରେ ।
 ନିକଟେ କେବେ ଯିବୁର ଜଳର ବାହାରି
 ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ ଧରିଆଏ ଉପାଦିବ ନନ୍ଦ ।

ତାହାଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମା ଅତି ଚିନ୍ତିତ ହୋଇଲେ
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମ ଜଣାଇଲେ ।
 ବୋଇଲେ ମୋ ସୃଷ୍ଟିନାଶ ହୁଏ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ
 ଦମନକ ଅସୁରକୁ ମାର ଦେ ଆପଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ଦୟାମୟ
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯାଇ ବରଣ ଆଳୟ ।
 ଜଳମଧ୍ୟେ ଖେଳି ଖେଳି ପ୍ରଭୁ ରହୁଥାନ୍ତୁ
 ଦୈତ୍ୟକୁ ଦେଖି ଟାଣିଲେ ତାର ରୁଟିଧର ।
 କରୁଛି ଫିଙ୍ଗିଲେ ତାକୁ ସମୁଦ୍ର କଳରେ
 ପ୍ରାଣଛାଡ଼ିଲେ ସେ ଦୈତ୍ୟ ଘୋର ଶବଦରେ ।
 ତୈନିମାସ ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀର ଦବସେ
 ହତ ହୋଇଲେ ଦୈତ୍ୟ,ଦେବେ କୁସୁମ ବରଷେ ।
 ସେ ଦୈତ୍ୟ ପ୍ରଭୁଙ୍କ କରପଦ ପାଇକରି
 ହୋଇଲେ ସୁରାଇ ତୁଣ ସୁନାମକୁ ଧରି ।
 ତମକାର ହେଲେ ହରି ସେ ତୁଣ ସୁଗନ୍ଧେ
 ମାଳାକରି ନିଜହୃଦେ ପିନ୍ଧିଲେ ଆନନ୍ଦେ ।
 ଯେତେବେଳେ କୁସୁମ ଅଛି ଅବଳରେ ବୁଝ
 ସବୁ ଗନ୍ଧକୁ ଘୋଡ଼ାଏ ଏହି ତୁଣ ଗନ୍ଧ ।
 ଭଗବାନ ସୁଖେ ଗଲେ କଲେ ତା ଧାରଣ
 ଦଅଣା ବୋଲି ବଖ୍ୟାତ ସେ ତୁଣର ନାମ ।
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଅତିସ୍ନେହ ସେ ଦଅଣା ମାଳେ
 ଦୋଷ ନ ଦେଇ ଶୁଷ୍କ କନ୍ୟା ବାସିହେଲେ ।
 ତୁଳସୀ ମରୁଆ ଦଅଣାର ମାଳ ନେଇ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦେଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧାଭରେ କେନ୍ଦ୍ର !
 ତହିଁରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରୀତି ଅଧିକ ଜନ୍ମଇ
 ଦେବା ପ୍ରାଣୀର ସୁକୃତ ମୁଖେ ନୁହେଁ କହ ।
 କୃଷ୍ଣଙ୍କ ନିର୍ମାଳ ସେହି ମହାମାୟା ବରେ
 ଭକ୍ତକର ମଧ୍ୟକେ ବହନ୍ତି ଯେଉଁନରେ ।
 ସହସ୍ରସ୍ଥଳ ଅଶ୍ବମେଧ ଫଳ ସେ ଲଭନ୍ତି
 ଅନ୍ତକାଳେ ତାହାକୁ ନିରାଗେ ଯମଭ୍ରାନ୍ତି ।
 ଦୟାଶା ଭୁଲେ ମିଶାଇ ବକୁଳ ସେବଣ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଯେହୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଦଅଣା ।
 ଅନ୍ତକାଳେ ସେହିପ୍ରାଣୀ କୁସୁମ ବମାନେ
 ହୁଇଲେ ପାଆନ୍ତି ତଳ ଦବିକୁଣ୍ଡ ଭୁବନେ ।
 ଦୟାଶା ମହିମା ଅନିତ ଅତିଶୟ ଶରଣ
 ନାମିନିଷ ଚାରି କରନ୍ତି ନାହିଁ ପଦ୍ମନେତ୍ର ।

ଯେସନେ ଲୁଳସୀଦଳେ ଚଷ୍ଟୁ କର ପ୍ରୀତି
ଦିଅନ୍ତା ଦଳରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱେଦ ସେହିମନ୍ତ ।
ପରୁଣିକ ବୋଲି ଆଦେ ମୁନ ମହାତମା
ସଞ୍ଚି କହୁଲି ମାତ୍ର ଦୟା ମହିମା ।
ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ଭୂଷି ମନ କୁକୁମଳେ
ପ୍ରକାଶିଲେ ଶୌନକାଦି ସର୍ବମୁନ ମେଳେ ।
ଦୟା ମାଳିଆ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣେ
ଢଳିବି ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ଏ ପ୍ରବର ଭଗେ ।

—୧୫୧—

ନିର୍ମାଲ୍ୟ ମହିମା ବର୍ଣ୍ଣନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ସର୍ବ ମୁନିଗଣ
ନିର୍ମାଲ୍ୟ ମହିମା ଅଟେ ଅତି ଅକଥନ ।
ନିର୍ମାଲ୍ୟ ତୁଳସୀମାଳା ଯେ ପିଛନ୍ତି ଗଳେ
ଅଶ୍ରମେଧ ଯଜ୍ଞଫଳ ସେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କି ମିଳେ ।
ନିର୍ମାଲ୍ୟ ତୁଳସୀ ଯେବା କରନ୍ତି ଭକ୍ଷଣ
ଧର୍ମସ୍ତେଜ ଯୁଗ ବସ୍ତୁଲେକେ ମିଳେ ସ୍ଥାନ ।
ଭକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ଅଳ୍ପ ତୁଳସୀ ମିଶ୍ରିତ
ପ୍ରକ୍ରାନ୍ତେ ପୁଧାପାନ ଫଳ ସୁନିଶ୍ଚିତ ।
ପ୍ରାଣୀମାତ୍ରେ ଭୁଞ୍ଜିଲେହିଁ ମୁକ୍ତିପଦ ପାନ୍ତି
ଲଜନ-ବନ୍ଧନେ ଭବାଣ୍ଡବ ତରିଯାନ୍ତି ।
ବସ୍ତୁ ଅବଶେଷ ଆଦି ଆଚମନ ଜଳ
ରେଣି ଉଦକ ସ୍ନାନଜଳ ଏ ସକଳ ।
ପ୍ରକ୍ର ଏକ ଏକ କରେ ପାପ ବିନାଶନ
ସର୍ବଘର୍ଷ ଅଭିଷେକ ଫଳ ଉଦେ ଜାଣ ।
ପାପଗ୍ରସ୍ତ ଅଲକ୍ଷ୍ୟ ବାସସ କରେ ନାଶ
ବେତାଳାଦି ଭୂତପ୍ରେତ ନାଶେ ସର୍ବହାସ ।
ଶବ୍ଦାଦି ଅମେଧ ପୁଣି-ଦୋଷ ନାଶକରେ
ସର୍ବଦୋଷା ବ୍ରତଫଳ ଧନବୃଦ୍ଧି କରେ ।
ଅଳାଳ ମରା ନାଶେ ବ୍ୟାଧିକରେ ଧ୍ୟାନ
ଶବ୍ଦାଦି ଗୋ ମାତ୍ର ଭକ୍ଷ ପାପ ହୁଏ ନାଶ ।
ଏସବୁ ନିର୍ମାଲ୍ୟେ ବ୍ୟାପ୍ତ ଶରୀର ଯାହାର
ମୃତ ଜାତ ଅଶୁଚି ନ ବାଧେ ଯେ ତାହାର ।
ସର୍ବକର୍ମେ ଅଧିକାଞ୍ଚ ହୁଏ ସେହିଜନ
କଦାଚିତ ପ୍ରୀତି ତାକୁ ନହାଏ ଶମନ ।

ଏହିସବୁ ନିର୍ମାଲ୍ୟ କି ଅବା ଏକତାର
ଅଳ୍ପ କିମ୍ବା ବହୁ ଯେ କରଇ ସାଞ୍ଜକାର ।
ସକଳ ପାତକୁ ସେହୁ ହୋଇବ ମୋଚନ
ସର୍ବଜୟ କରିତଳେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଭୁବନ ।
ଏମନ୍ତେ ଶାବରଣେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି
ଶ୍ରୀନୀଳକନ୍ଥରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଙ୍ଗେଛନ୍ତି ହରି ।
ନିର୍ମାଲ୍ୟ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଗୁଣ କେ କହି ପାରିବ
ଯାହାର କି ତତ୍ତ୍ୱ ନ ଜାଣନ୍ତି ସର୍ବଦେବ ।
ଆପଣେ ଶ୍ରୀମୁଖେ ଆଜ୍ଞା କରିଛନ୍ତି ହରି
ପରମ ପାବନ ଅଟେ ନିର୍ମାଲ୍ୟ ମୋହର ।
ଏଣୁ ପସ ପୁଷ୍ପ ଆଦି ଯେତେକ ନିର୍ମାଲ୍ୟ
ଅଶେଷ ମହିମା ତାର ଫଳ ଯେ ଅତୁଲ ।
ସର୍ବେପେ କହିଲି ପ୍ରଭୁ ନିର୍ମାଲ୍ୟର ତତ୍ତ୍ୱ
ଶୁଣିଲିଟିକି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ସର୍ବ ତପୋବନ୍ଧୁ ।
ଏମନ୍ତେଣ ମହାରାଷି ଜୈମିନି କହନ୍ତି
ଶ୍ରବଣେ ସକଳ ମୁନ କୁକୁତୁର୍ଳୀ ଅତି !
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ଆଜ୍ଞାରେ ପ୍ରକାଶ
ଭଣ୍ଡାବ ହରି ବୋଲିଆ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ :

—୧୫୧—

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟହ ଭୋଗ ମାହାତ୍ମ୍ୟ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୌନକ ମୁନିବର
ପରୁଲେ ଜୈମିନିଙ୍କି କରି ସମାଦର ।
ବୋଇଲେ ଆଦେ ମହାତ୍ମା ସର୍ବଜ୍ଞ-ପୁରୁଷ
ଅନୁଗ୍ରହ କରି ଏବେ କହ ଆମ୍ଭ ପାଶ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଦେବଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟହ ମୁଖୋହିଁ
କେବଣ ବିଧାନେ ହୁଏ କି କି ଭୋଗ ଚହିଁ ।
କେହି ଧୂପେ କେହି ଅନ୍ତୋଷିଆ ହୁଏ ନିତ୍ୟ
ପ୍ରକାଶ କରିବା ନେଉ ଶକ୍ତିର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଯାହା ପୁଲିଲ ହେ ମୁନ
ସଞ୍ଚି କହୁଛୁ ଏବେ ଭୁମ୍ଭ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେବ ।
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଭୋଗ ଆଶେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
ପ୍ରତ୍ୟହ ହସ୍ତେ ଭୋଗ ଯେ ମଧ୍ୟରା ଧାର ।

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ନିତ୍ୟ ମାତ୍ର କାଳେ ଅନ୍ତେ ମୁନି
 ଅତି ମନୋହରେ ହୁଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦର ଧୂଳି ।
 ଆଶ୍ୱିନିକ ଜାଗରଣ ମଙ୍ଗଳ ଆଳଣ
 ଦନ୍ତଧାବନେ ଭୁଲସୀ କାଷ୍ଠ ସମର୍ପନ୍ତି ।
 ଅବକାଶ ଅନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ବସୁଲଗି ହୋଇ
 ନିତ୍ୟ ବେଶସାରି ବାଲଭୋଗକୁ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।
 ବଲ୍ଲଭ କୋର ମାନ୍ଦବ ଦଧି ନାରିକେଳ
 ଭଞ୍ଜମ ଫଳ କେତେକ ମଣୋହିଁ କେବଳ ।
 ତଦନ୍ତେ ଶରଣେ ଯେ ସକାଳ ଧୂପ
 ଶୀଘ୍ର ଖେଚଡ଼ି ସୁବାସ ଶାଳ୍ୟନ୍ତ କଳାପ ।
 ନାନାଦି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ସଙ୍ଗେ ମାଠପୋଳି ବର
 କାନ୍ତୀ ଏଣୁ ର ଆରସା ଗହମ-କାକର ।
 ଅନେକ ପ୍ରକାର ସ୍ୱାଦୁ ଫଳମାନ କେତେ
 ଶାଗଭାଜି କଦଳୀର ଭଜା ତା ସହିତେ ।
 ସର ଅଧାମ ପାପତି ଗୁରୁତ୍ୱ ଓଖର
 ଦନାବର୍ତ୍ତ ବ୍ୟାଦହ ଛେନା ଦୁଧମୟ ।
 ଏମନ୍ତେ ଶରଣେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି
 ସେକାଳର ଯେ ଆନନ୍ଦ କେବା କହିପାରି ।
 ରଜସ୍ୱେଗ ବେଳେ ଦେବଦାସୀ କରେ ନୃତ୍ୟ
 ଗରବ ବାଏ ମାଦଳ ସେନୃତ୍ୟ ସହିତ ।
 ଗଙ୍ଗା ଧୁନି ଦଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡା ହୁଅଇ ବାଜଣା
 ବାରକାହାଳୀ ମହୁର ବାଜେ ଅକଳଣା ।
 ଶ୍ରୀହରି ନାମରେ ଜଗମୋହନ ଉତ୍ତଳେ
 ଧୂପ ଆଳଣ ହୁଅଇ ମହା କୁରୁହଳେ ।
 ତଦନ୍ତେ ଦରଜାବନ୍ଦ କରନ୍ତି ସେବକେ
 ଟେବବନ୍ଦ ପୁଣି ଖୋଲୁ ହୁଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତକେ ।
 ରଜସ୍ୱେଗର ବିଧାନ ଅଟଇ ଏସନ
 ହସିସ୍ମେର ବେଳକଥା ଶୁଣି ତପୋଧନ ।
 ଭୋଗ ମଣ୍ଡପ ଧୂପ ଯେ ଅଶେଷ ପ୍ରକାର
 ବିଧି ଅନ୍ତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ଶ୍ରୀଧର ।
 ଗୋ-ଦୃତ ମିଶ୍ରିତ ଯେ ଯିଆ ଆନନ୍ଦିକା
 ନାନାପରକାରେ ଶୀଘ୍ର ପାପୁସ କାଳକା ।
 ଅନେକ ଖଜା ପିଣ୍ଡକ ଅମୃତ ମଣୋହିଁ
 ଭୋଜନ କରନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜଗତରପାଇଁ ।
 ଯେଉଁ ଭକ୍ତେ ଯାହାକି ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଶାନ୍ତି
 ଭୋଗମଣ୍ଡପର ତା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ରମଣୀୟ ।

ଏ ଅନ୍ତେ ଦୁଇ ପ୍ରହର ସମୟର ଧୂପ
 ଯୋଗଣରେ ମଣୋହିଁ କରନ୍ତି ଦେବଭୂପ ।
 ଆରସା ପାଣି କାକର ଲତୁ ଶୀଳ ପଣା
 କଡ଼ମା ପୁର ମରତଲତୁ ଅକଳଣା ।
 ଖେଚରନ୍ତ ପରମାନ୍ତ ଚଷମଇ ଶୀଘ୍ର
 ଦୃତ ପଖାଳ ସୁବାସ ଅନ୍ତ ତରକାଣ ।
 ସର ସୁଆଳୀ ମାଣ୍ଡୁ ଅ ରସାବଳୀ କାନ୍ତି
 ଦେବାଧିଦେବ ଏ ସବୁ ମଣୋହିଁ କରନ୍ତି ।
 ତଦନ୍ତେ ଦିବା ପହୁଡ଼ ବିଜୟେ ଶ୍ରୀପତି
 ଅପରାହ୍ଣ ଧୂପ କାଳେ ପହୁଡ଼ ଭଜନ୍ତି ।
 ମଧ୍ୟାହ୍ନକାଳର ଧୂପ ସାମଗ୍ରୀ ସେସନ
 ଗୋଧନ ବାହୁଡ଼ାକାଳେ ଯୋଗାଣ ତେସନ ।
 କ୍ଷମେ ସାପୁଂକାଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଆଳଣ ବିଧାନ
 ତଦନ୍ତେ ଶରଣେ ସନ୍ଧ୍ୟାଧୂପ ଭୋଗ ସୁଦତନ ।
 ମାଲସୁଆ ଅମାଲୁ କରୁଣ ପୁଳି ଗଜା
 ଲତୁ ପାରିଜାତ କୋର ଜେନାମଣି ଖଜା ।
 କଥା ଲପୋଳ ମୋହନଭୋଗ ମୋତିରୁ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀବିଳାସ ଖଇରଗୁଳ ମନୋହର ।
 ଖଇରୁଟି ଜଗନ୍ନାଥବଲ୍ଲଭ ଖରୁମା
 ନାନାଭଳି ସରପିଠା କେ କରବ ସୀମା ।
 ଶୀଘ୍ର ଖେଚଡ଼ି କାଳକା ଓରିଆ ଯେ ଅନ୍ତ
 ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଦଧି ପଖାଳ ବାସ ଶାଳଅନ୍ତ ।
 ମିଠା ପଖାଳ ସୁବାସ ପଖାଳ ସହିତେ
 ବିଧି ପଞ୍ଚାମ୍ବୁଜମାନ ଗୋରସ ସଙ୍ଗତେ ।
 ଶାକର ଆମ୍ବୁଜ ଦହିକଡ଼ି ମଧୁରର
 ଡାଲି ଡାଲମା ମହୁର ବେଶ୍ୱର ସୁଧୁରି ।
 ଶାକ ଧନ୍ତୁଳା ଶୁକ୍ରାମା ଦହି କାଞ୍ଜିସାର
 ଏମନ୍ତେ ଅନ୍ତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଅନେକ ପ୍ରକାର ।
 ସନ୍ଧ୍ୟାଧୂପ ଅବକାଶ ଆଳଣ ଉତ୍ତର
 ଦରଜା ବନ୍ଦ କରନ୍ତି ସେବକ ସୁଆରେ ।
 ପୁଣି ଦ୍ୱାର ଖୋଲୁହୁଏ ତତ୍ତ୍ୱ କିଛିଷଣେ
 ଦର୍ଶନ ବନ୍ଦନ କରୁଥାନ୍ତି ଭକ୍ତଗଣେ ।
 ରାତ୍ରି ଅର୍ଦ୍ଧକାଳେ ଭୋଗ ଯେ ବଡ଼ ମିଠା
 ମନୋହର ବେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଚନ୍ଦ୍ରଧର ।
 ଶ୍ରୀବତ୍ ମିଠାରେ ଧୂପ ସବୁଦି ପରସ
 ନାନା ମିଠାପଣା ସଙ୍ଗେ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଗୋଧୁୟ ।

ଧୂବାସ ଶୀଘ୍ର ଖେଚଡ଼ା ପକ୍ଷୀନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ
 ଚେନା ତାଡ଼ିଆ ସହଚ୍ଚେ ସରପିଠାମାନ ।
 ଚକଳ ପୁଳ କଦମ୍ବା ଆଦି ଯେ ନାନା ଖଜା
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଖଜା ଭକ୍ତବର କରନ୍ତି ଖଞ୍ଜା ।
 କେତେ ବା କହିବ ସେହି ଭୋଗ ବିବରଣ
 ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରକାର ଯହିଁ ଖଜା ପିଠାମାନ ।
 ଶ୍ରୀବତ୍ସ ସିଙ୍ଗାର ଧୂପ ଅନ୍ତେ ଆହେ ମୁନି
 ସୁବାସ ବହୁଆ ଲାଗି ହୋନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ।
 ଆଳତ ରମଣଲୀ ଅନ୍ତେ ପୀତବାସ
 ପହୁଡ଼କୁ ବିଜୟେ ଯେ କମଳା ବିଳାସ ।
 ସୁବାସ ପମାର ଜଳ ନାରିକେଳ ଜଳ
 ବାସ କର୍ପୁର କୁସୁମମାଳ ଝୁରୁସୁଲ ।
 ଗଜଦନ୍ତ ପଲଙ୍କର ପାରୁଣେ ଖଟଣି
 ସେବକମାନେ ଖଟନ୍ତି ଯଥା ବେଳଜାଣି ।
 ପଲଙ୍କଲୀ ଗୁଅନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜଗନ୍ନାଥ
 ବଳଭଦ୍ର ସୁଦର୍ଶନ ସୁରଭାଙ୍କ ସାଥ ।
 ପହୁଡ଼ ବିଜୟ ଗୁଅନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଚନ୍ଦ୍ରଧର
 ନିଯୋଗେ ବନ୍ଦ କରନ୍ତି ସକଳ ଦୁଆର ।
 ଛପନ ପ୍ରକାର ଭୋଗ ଏ ମଧ୍ୟରେ ଜାଣ
 ହରିଣ ନିଯୋଗେ ସେବା ଖଟି ପରମାଣ ।
 ମାଦଳା ପାଞ୍ଜି ମତେ ଯେ ତଳେ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ
 ଭାଲ ଅଛନ୍ତି ଆପେ ଶ୍ରୀଦେବାଧିପତି ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବେଶ ବିଧାନ ଶୁଣ ମୁନିଗଣ
 ମଙ୍ଗଳ ଆଳତ ବେଶ ପ୍ରାତଃ ସମୟେଣ ।
 ପୂର୍ବାହ୍ନରେ ଫୁଲ ବେଶ ଅତି ମନୋହର
 ନିତ୍ୟ ବେଶ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ।
 ଗୋଧନ ବାହୁଡ଼ା ବେଶ ଅପରାହ୍ନ କାଳେ
 ସନ୍ଧ୍ୟା ଧୂପେ ରଜତବେଶ ନାନା ଫୁଲମାଳେ ।
 ଶ୍ରୀବତ୍ସସିଂହାର ବେଶ ହୋନ୍ତି ରାତ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧେ
 ଆଉ ନାନା ବେଶ ହୋନ୍ତି ବରଷକ ମଧ୍ୟେ ।
 ସବୁହୁଁ ଅତି ସୁନ୍ଦର ନଟବର ବେଶ
 ଅପ୍ପ ଠାଣିରେ ଉଦ୍ଧ ପ୍ରଭୁ ହୃଷୀକେଶ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଲୀଳା ମହିମା ଅପାର
 ପଢ଼ିତଙ୍କୁ ବିଚରିନ୍ତି କୈବଲ୍ୟ ଭାଗ୍ୟର ।
 ଫଳବନ୍ କୃପାସିରୁ ଦଣ୍ଡଦ୍ରୁଙ୍କ ଧନ
 ନିର୍ଦ୍ଦାଲ ପ୍ରଦାନେ ପାପ କରନ୍ତି ମୋଚନ ।

ଏହାରୁପେ ଜୀବଗଣେ କରନ୍ତି ଉଦ୍ଧାର
 ଭକ୍ତଙ୍କ ଜୀବନ ପ୍ରଭୁ କରୁଣା-ସାଗର ।
 ଅଯାଚିତେ ଯାହା ଦ୍ୟନ୍ତ କୈବଲ୍ୟ ଭାଗ୍ୟର
 ସବ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ସାର ନିର୍ଦ୍ଦାଲ ନିକର ।
 ପତିତ ଜନମାନଙ୍କୁ ତାରବାର ଛଳେ
 ପତିତପାବନ ବାନା ଉଡ଼ାନ୍ତି ଦେଉଳେ ।
 ଅଗତି ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଗତି ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି
 ଜୀବ ନିସ୍ତାରଣେ ଆପେ ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୁରତି ।
 ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ନାରାୟଣ ଜଗତ କାରଣ
 ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶାରଙ୍ଗ ଧାରଣ ।
 ଏମନ୍ତ ମହାପ୍ରଭୁ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଠାକୁର
 ଶରଣାଗତ ପାଳକ ଦେବ ଦାମୋଦର ।
 ଦୁରିତ ନାଶନ ହରି ଶ୍ରେଷ୍ଠପଦ୍ମ ଡୋଳା
 ଭକ୍ତଙ୍କ ଭାବେ ସଦା ହୋଇଛନ୍ତି ଭୋଳା ।
 ସେହି ଗମ୍ଭୀର ସାମନ୍ତଙ୍କର ଯେବା ଦାସ
 ତାଙ୍କ ଦାସୀଦାସ ମୁଁ ବଲ୍ଲଭବ ଦାସ ।
 ହୃଦୟ ଆଦେଶମତେ ଲେଖଇ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ
 ଦୋଷ ନ ବାଛିବେ ମୋର ସବ ସାଧୁ ସନ୍ଥ ।

—X—

ପୁଷ୍ପ ଫଳ ପ୍ରଦାନ ମହିମା

ଜୈମିନି ଉଦ୍ଧାର

ଏଥୁଅନ୍ତେ କହନ୍ତି ଯେଁ ଶ୍ରୀଜୈମିନି ଶୁଣି
 ଶୁଣି ସବ ମୁନିମାନେ ବଶ୍ୟାସରେ ରସି ।
 *ନିର୍ଦ୍ଦାଲ ଚରଣାମୃତ ପ୍ରସାଦ ଦାନରେ
 ଯୁବ ଦରଶନ ଉପହାର ପ୍ରଣାମରେ ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରବରେ ମୁକ୍ତଦାତା
 ଜଗତ ମଧ୍ୟରେ କାହିଁ ନାହିଁ ଏ କ୍ଷମତା ।
 କହୁଛି ମୁଁ ବାରମାସ ବୃତ୍ତର ନୟମ
 ପ୍ରତି ଦିବସ ପୂଜିବ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
 ଚୈତ୍ର ଠାରୁ ଫାଲ୍‌ଗୁନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମଭୂଲେ
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ପୂଜିବ ନାନା ଫଳ ଫୁଲେ ।
 କ୍ଷମେ ତାହା କହୁଅଛି ଏକେ ଏକେ ମୁହିଁ
 ସକଳ ତାପସେ ଏବେ ଶୁଣ ମନଦେଇ ।

*ନିର୍ଦ୍ଦାଲ ସଦାମୁ ନିବେଦନୀୟ ।

ଲେଖେପ୍ରକାଶକେନ ଫ ପ୍ରଣାମେଃ ॥

ପୂଜେପତ୍ତାରେତ୍ତ ବମୁକ୍ତ ହାତୀ ।

କ୍ଷେତ୍ରୋତ୍ତମେ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମାଶ୍ୟଃ ॥

ଅଶୋକ ମାଳତୀ ଯୁକ୍ତ କଦମ୍ବ ପାଟଳୀ
 କରବାର କୁଳ ଜାଲ ମଲ୍ଲିକା ନିଆଳୀ ।
 କମଳ କୁମୁଦ ମାଳଭୂଷକ ଟଗର
 ବାସନ୍ତୀ ସୁନ୍ଦାରୀ ହେନା ଚମ୍ପା ନାଗେଶ୍ୱର ।
 ସୁଗନ୍ଧରାଜ ସେବଣ କେତକୀ ସୁମନା
 ବକୁଳ ଗଙ୍ଗାଶିଉଳୀ ଫୁଲ ଛୁଣୁଅନା ।
 ଏହିପରି ବନ୍ଧୁ ପ୍ରିୟ ଫୁଲମାନ ଯେତେ
 ସାଦରେ ସମରପିବ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଫଳମାନ ହୁଏ ବାରମାସେ
 ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ନିବେଦନ କରିବ ହରଷେ ।
 ଆମ୍ଭ ପଣସ ଖର୍ଜୁର ସପ୍ତର ଶ୍ରୀଫଳ
 ତାଳମ୍ବ ଅମୃତଭଣ୍ଡା ଆତ ନାରକେଳ ।
 ତାଳସଜ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଜାମ୍ବ ଜମ୍ବୀର ପିଜୁଳ
 ଆମଳକୀ ହରିତକୀ ପକ୍ବ ଶୀରକୋଳ ।
 ପାଚିଲ କଦଳୀ ନିଚ୍ ନାରଙ୍ଗ କମଳା
 ଜାତିଫଳ କରମଙ୍ଗା କଦମ୍ବ ମୂଳା ।
 ଯେଉଁ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଫଳ ମୂଳମାନ
 ଯତନେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ କରିବ ପ୍ରଦାନ ।
 ଭକ୍ଷ୍ୟ ଶ୍ରେୟ ଲେହ୍ୟ ରୁଷ୍ୟ ମଧୁସୂଦନ କରି
 ଦ୍ଵାଦଶ ମାସରେ ଦେଇ ପୂଜିବ ଶ୍ରୀହରି ।
 ସାମୁଦ୍ରିକ ବ୍ରତ ଏ ସବ ଫଳଦାତା
 କରିଥିଲେ ନାରଦାଦି ମହା ତପୋବନ୍ଧୁ ।
 ଦ୍ଵାଦଶ ବର୍ଷ ଏ ବ୍ରତ କରି ମୁନିବର
 ଜୀବନ୍ତ କ୍ର ହୋଇଲେ ସେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟର ।
 ଅବିଷ୍ଣୁଶୂର୍ଯ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରପଦ ମିଳେ ଏହି ବ୍ରତେ
 ସକଳ ବ୍ରତର ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ଏଥେ ।
 ସବ୍ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପ୍ରଭୁ ସିଦ୍ଧବନପତି
 ପ୍ରତିମା ରୂପେ ଶ୍ରୀମାଳାଚଳେ ରହିଛନ୍ତି ।
 ଅନ୍ୟ କି ସଖ୍ୟୁ ଏଥେ ଦେଖ ହେ ସାକ୍ଷୀ
 ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚଣ୍ଡାଳ ଏକପିନ୍ଧେ ଖାନ୍ତି ଭ୍ରତ ।
 ଏଣୁକରି ଅନ୍ୟ ସବୁ କାମନାକୁ ତେଜ
 ମାଳାଚଳେ ବାସକରି ଜଗନ୍ନାଥେ ଭଜ ।
 ଅପ୍ସର ସୁଖ ଆନନ୍ଦ କରିବ ହେ ଲଭ
 କରୁଣା କରବେ ଦୟାଳୁଧି ପଦ୍ମନାଭ ।
 ସେ ଚକ୍ରା ନୟନ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣ
 ଶରଣାଗତ ଏ ଦାସ ବୈଷ୍ଣବ ରେଣୁ ।

କ୍ଷେତ୍ର ଯାତ୍ରା ଫଳ

(ସୁଦନ୍ତ ସୁମନ୍ତ ଆଖ୍ୟାନ)

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଶୌନକ ମୁନିବର ଯେ ଏଥୁଅନ୍ତେ ପୁଣି
 ପରୁରଲେ ଜୈମିନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟରେ ବଚନ ।
 ହେ ସବ୍ ଶ୍ରୀ ଋଷି ତୁମ୍ଭେ ମହାଭାଗ୍ୟବନ୍ତ
 କ୍ଷେତ୍ର ଯାତ୍ରା ଫଳ ଏବେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ କହତ ।

ଜୈମିନ ଉବାଚ

ଜୈମିନ ବୋଲନ୍ତି ତହୁଁ ଆନନ୍ଦତ ମନେ
 ମନକର୍ମ ଦେଇ ଶୁଣି ମୁନି ସାବଧାନେ ।
 ଅତି ବିଶେଷ ଅଟଇ କ୍ଷେତ୍ର ଯାତ୍ରା ଫଳ
 ସଞ୍ଚି କହୁଛୁ ତୁମ୍ଭ ଆଗେ ତା ସକଳ ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ମଲେ ମୁକ୍ତି ମିଳଇ ନିଶ୍ଚୟ
 ଏଥିରେ କାଞ୍ଚିତ ମାତ୍ର ନାହିଁଟି ସଂଶୟ ।
 ବିଦାନ ଧାର୍ମିକ କବା ମହାପାତ୍ରୀ ନରେ
 ମୁକ୍ତି ଲଭ କରିନ୍ତି ସବେ ଅବସ୍ଥାରେ ।
 ପଣ୍ଡୁ ପଣ୍ଡୀ ପତିଙ୍ଗ ଯେ କାଟି ଆଦି କରି
 ସବ୍ କି ସମାନ ମୁକ୍ତି ଦିଅନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି ।
 ମରଣ ଇଚ୍ଛନ୍ତି ଦେବେ ଅନ୍ୟର କି କଥା
 ମିଳଇ ସାରୂପ୍ୟ ମୁକ୍ତି ହୁଏଇ ଅନ୍ୟଥା ।
 ଭାଗ୍ୟବାନ ଶ୍ରଦ୍ଧାକରେ ଏ ସବୁ ବଚନେ
 ଅବଶ୍ୟାସ ଏଥିରେ କରନ୍ତି ପାପୀମାନେ ।
 ଅନାଦି ଭ୍ରମରେ ଅନ୍ଧ ଅଧମ ଅଜ୍ଞାନ
 କଦାଚିତ ନ ଜାଣନ୍ତି ଏ ସବୁ ସନ୍ତାନ ।
 ଯୋଗସାଧୁ ମୁକ୍ତି ପାନ୍ତି ଯେତେ ଯୋଗୀଜନ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ମଲେ ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ନିୟମ ।
 ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶୁଣ ଏକ ଇତିହାସ
 ଯାହା ଶୁଣିଲେ ଚିତ୍ତରେ ବଢ଼ଇ ଉଲ୍ଲାସ ।
 ରୁଦ୍ର ଅଂଶେ ଜନମ ଦୁର୍ବାସା ଋଷିବର
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମହିମା ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପାଖର ।
 ଆନନ୍ଦରେ ଶୁଣାଇଲେ ବୁଲି ସିଦ୍ଧବନେ
 ଏକଦିନ ପୁଅବାକ ଚଳିଲେ ଆପଣେ ।
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟଜନ ଆତ୍ମର ଦେଖନ୍ତି ମୁନିବର
 ମଧ୍ୟ ଦେଶରେ ମିଳିଲେ ହୋଇ ହର୍ଷଭର ।

ସେହି ମଧ୍ୟରାତ୍ରୀ ଦୁଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ନନ୍ଦନ
 ଏକ ଚପନିଷ୍ଠ, ବସ୍ତ୍ର ଭୁକ୍ତ ଏକ ଜଣ ।
 ସୁଦନ୍ତ ସୁମନ୍ତ ଅଟେ ସେ ଦୁଇଜ ନାମ
 ସେ ବେନି ସୋଦର ସଙ୍ଗେଶେ ଅନୁପମ ।
 ସଦାଭିକ୍ଷୁ ଭାବେ ପ୍ରଜ୍ଞାନ୍ତ ଭଗବାନେ
 ଦୈବେ ମହେନ୍ଦ୍ର ହେଲ କୁ-ସଙ୍ଗ କାରଣେ ।
 ଏକ ବରଦ୍ଧ ନାୟିକ ମିଳିଲ ସେଠାରେ
 ବୁଦ୍ଧିହୀନ କରାଇଲ କୁମାରୀ ଶରୀରେ ।
 ନାୟିକଙ୍କ ମତେ ସେହି ଦୁଷ୍ଟ ବଳବାନ
 ସୁମନ୍ତର ନିଜମତ କଲ ବିଶଣ୍ଡନ ।
 ଆପଣା ମତ ତାହାକୁ ପ୍ରଦାନ ସେ କଲ
 ଯୁକ୍ତିବଳେ ଭକ୍ତିଭାବ ତାର ଛଡ଼ାଇଲ ।
 ବସ୍ତ୍ର ପ୍ରଜ୍ଞା ଶୁଦ୍ଧ ହେଲ ବିଷୟରେ ରତ
 କୁ-ସଙ୍ଗୀଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଭୁଲିଲ ଧର୍ମପଥ ।
 ପରହଂସା ରେର ନାରୀ କଲ ସେ ବିସ୍ତର
 ପରଦ୍ରୋହୀ ପରନିନ୍ଦା କରେ ନିରନ୍ତର ।
 ଦୈବେ ଦାନକର ଏକ ଦୈବଜ୍ଞ ପ୍ରଧାନ
 ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଙ୍କ ନିକଟକୁ କଲେ ଆଗମନ ।
 ବିନୟେ ଦୁହେଁ ପ୍ରକ୍ତିଲେ ସେ ଜ୍ୟୋତିଷପାଣେ
 ଆମ୍ଭ ପରମାୟୁ କେତେ କହନ୍ତ ବିଶେଷେ ।
 ଗଣନା କରି ଶେଷକହିଲେ ସଭାରେ
 ପଞ୍ଚବିଂଶ ଦିବସ ଦେଖିଲ ଗଣନାରେ ।
 ଆକାଠାରୁ ସେ ପଚାରି ଦିନ ଅନନ୍ତଜାଣ
 ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ଘଟିବ ମରଣ ।
 ତା ଶୁଣି ବିଷାଦେ ଦୁହେଁ ଭାବିହେଲେ ମନେ
 ମରଣ ନିକଟ ହେଲ ଉପାୟ କେସନେ ।
 ତପରେ ସୁଦନ୍ତ ତହୁଁ ନିଯୋଗିଲ ମନ
 ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେଲ ଘରେ ଥିଲ ଯେତେ ଧନ ।
 ସୁମନ୍ତ ସୁକ୍ଷେ ଗଣକେ କରଣ ବିନୟ
 କେଉଁ ସ୍ଥାନେ ମୁଁ ମରବି କହ ମହାଶୟ ।
 ଗଣକ ଗଣି କହଇ ତୁମ୍ଭେ ଭାଗ୍ୟବାନ
 ବୃନ୍ଦାବତୀ ନନ୍ଦି ତବ ନିଧନର ସ୍ଥାନ ।
 ଦେବକ୍ଷେତ୍ରେ ଯାଇ ହେବ ତୁମ୍ଭର ମରଣ
 କୈବଲ୍ୟ ପାଇବ ନିଶ୍ଚୟ ସତ୍ୟ ଏ ବଚନ ।
 ତାହାର କରଣ ବିପ୍ର କହୁଛୁ ମୁଁ ଶୁଣି
 ଯନ୍ତ୍ରବ୍ୟାଧିମ ନାମେଣ ଶେଷ ସୁପାବନ ।

ଦାନ୍ତରୂପେ ଭଗବାନ ଘନ ଦୟାମୟ
 ସଦା ବାନ୍ଧୁରନ୍ତି ମୁକ୍ତି କରୁଣ ହୃଦୟ ।
 ବ୍ରହ୍ମ-ନିର୍ବାଣ ସେ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ତହିଁ
 ସତ୍ୟ କହୁଛୁ ଏଥରେ ସତ୍ୟ ସେ ନାହିଁ ।
 ଏହାଶୁଣି ଗଣକକୁ ମେଲଣି ସେ ଦେଲ
 ସୁମନ୍ତ ଦ୍ଵିଜ ଏକାନ୍ତେ ବସିଣ ଭାବଲ ।
 କି ରୂପେ ଯିବ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରେ ଅଟେ କେଉଁସ୍ଥାନ
 ପରମାୟୁ ଶେଷହେଲ ନିକଟ ମରଣ ।
 ଏହାମତେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ସେହିକାଳେ ଅଇଲେ ଦୁର୍ବାସା ତପୋଧନ ।
 ସମ୍ଭାଷେ ଉଠି ସେ ଦ୍ଵିଜ ପାଦ୍ୟ ଅର୍ଘ୍ୟଦେଇ
 ଦଣ୍ଡବତ କଲ ତାଙ୍କୁ ଆସନେ ବସାଇ ।
 ବେନିକର ଯୋଡ଼ି କହେ ଗର୍ବଗଦ ବଚନ
 ମୋ ଭାଗ୍ୟକୁ ଏଥୁ ହେଲ ତବ ଆଗମନ ।
 କୃତାର୍ଥ ହୋଇଲ ଆଜି ଦଶନେ ତୁମ୍ଭର
 ପୁଣ୍ୟ ଜନ୍ମାନ୍ତିତ ପୁଣ୍ୟ ଫଳିଲ ମୋହର ।
 ଯଦ୍ୟପି କୃତାର୍ଥ ମୁହିଁ ତବ ଅଗମନେ
 ତଥାପି ଅମୃତ ଆଜ୍ଞା ବାଞ୍ଛୁଛ ଶ୍ରବଣେ ।
 ତା ଶୁଣି ହସି କହନ୍ତି ତହୁଁ ମୁନିବର
 ନ ଜାଣି କି ବିପ୍ର ତୁମ୍ଭେ ମହାଭାଗ୍ୟ ଧର ।
 ମୁକ୍ତିହେବ ଶୁଦ୍ଧ ଆଦି ସାଧନ ବିଘ୍ନନେ
 ତୁମ୍ଭର ଭାଗ୍ୟର ସୀମା ନାହିଁକରେ ମନେ ।
 ଏହାଶୁଣି କହେ ଦ୍ଵିଜ କରଣ ବିନୟ
 ଦାସେ ପରିହାସ ଏ କି କରୁଣା ଭାବଣୀ ।
 ଅନୁଗ୍ରହ ହେଲ ଯଦି କହ ସତ୍ୟ କରି
 ମୁହିଁ ଅତି ଦୁର୍ବରୁ ମହାପାପକାରୀ ।
 ନିରବଧ ସେବିଲାଇଁ ଏ ଇନ୍ଦ୍ରପୁରଣେ
 କର୍ମଫଳ ଲେଖି ମୁଁ ଏ ପାପିଷ୍ଠ ଜୀବନେ ।
 କେମନ୍ତେ ପାଇବି ମୁକ୍ତି ଅସମ୍ଭବ ବାଣୀ
 ଅନୁଗ୍ରହ କରି ମୋରେ କହ ମହାମୁନି ।
 ଏହାଶୁଣି ସେ ଦୁର୍ବଣ କହିଲେ ସଭାରେ
 ପୂର୍ବର ବୃନ୍ଦାନ୍ତ ଶୁଣି କହୁଛୁ ତୁମ୍ଭରେ ।
 ଗତଜନ୍ମେ ତୁମ୍ଭେ ଦେଇ ନିଜ ବରଗଣ
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରେ କଲ ଯେ ଗମନ ।
 ମାତ୍ରମାତ୍ର ଭୈରବୀ ଏକାଦଶୀର ଦିବସ
 ମିଳିପାରେ ଶ୍ରୀ ଗେଲ ସକଳ କଳ୍ପ ।

ଏକାଦଶୀ ବ୍ରତ ଆଉ ଗଣି ଜାଗରଣ
 ଉପରରେ କଲ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ପୂଜନ ।
 ପୁଣି ପ୍ରାତଃ ସ୍ନାନକରି ପୂଜି ଜଗନ୍ନାଥେ
 ଦ୍ଵିଜଗଣେ ବହୁଦାନ କଲ ଦୃଷ୍ଟିରେ ।
 ବନ୍ଧୁଗଣ ସାଥେ ଗୃହେ ବାହୁଡ଼ି ଆସିଲ
 ସକଳ କର୍ମ ବନ୍ଧନୁ ମୁକତ ହୋଇଲ ।
 ଅତି ଗୋପନ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଅଟଇ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳେ
 ଅଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ଜନଙ୍କୁ ସେ କ୍ଷେତ୍ର ନମିଲେ ।
 ଶୁଣ ଆନ୍ଦେ ଦ୍ଵିଜବର କହୁଛୁ ତୁମ୍ଭର
 ମୁକ୍ତହେଲ ସତ୍ୟ ପାପପାଗରୁ ସଜ୍ଜର ।
 ମାତ୍ର ତୁମ୍ଭେ ଗୃହେ ପୁଣି କରନ୍ତୁ ଗମନ
 ବାଟରେ ଅଶୁଚି ଅନ୍ନ କଲ ଯେ ଭୋଜନ ।
 ବନେଷେ ପାଷଣ୍ଡ ସଙ୍ଗେ ଦୁର୍ବ ଛି ଦଣ୍ଡିଲ
 ଏଣୁ ପୁନଃବାର ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ଜନ୍ମିବାକୁ ହେଲ ।
 କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବଜନ୍ମେ କଲ ଶ୍ରୀରା'ଦଶନ
 ଅକ୍ଷୟ ସେଫଳ ନଷ୍ଟ ନୁହେଁ କଦାନେ ॥
 ସେହି ଯେ ଦର୍ଶନ ବାଜି ସୁବୁଦ୍ଧ ହୋଇଲ
 ତାହାର ଫଳ ଅକ୍ଷୟ ସମ୍ପାଦି ଫଳିଲ ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ହେବ ତୁମ୍ଭର ମରଣ
 ନିଶ୍ଚୟ କୁନ୍ତଳ କୈବଲ୍ୟ ପାଇବ ହେ ଜାଣ ।
 ଏଣୁ ତୁମ୍ଭର ଗୃହରେ ଅଛି ଯେତେ ଧନ
 କୁଟୁମ୍ବ ବ୍ରାହ୍ମଣଗଣ କର ସମର୍ପଣ ।
 ଶୀଘ୍ରତଳ ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ କାରଣ
 ଶ୍ରୀମାତ୍ର ବଳମ୍ବ ନକର କଦାଚନ ।
 ଜୈମିନି କହନ୍ତି ପୁଣି ଶୁଣି ମୁନିଗଣ
 ମହିମା ଶଶ୍ଵତେ ଏହି ପୀୟୂଷ ମିଳନ ।
 ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ଉପଦେଶ ପାଇ ଦ୍ଵିଜବର
 ମାୟା ମୋହ ଚେତେ ଧନ ବାଣ୍ଟିଦେଲ ତାର ।
 ସକଳ ବିଷୟେ ହେଲା ବିବେକ ସୁମତ୍ତ
 ବାହାର ହୋଇଲ ଭରୁ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କି ଚନ୍ଦ୍ର ।
 ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦ୍ଵିଜ ତଳିଲ ବନ୍ଦନ
 ଦୁଇଦିନ ଏକସ ଗମିଲେ ଦୁଇଜଣ ।
 ତୁଳସୀ ଦବସେ ଗେ ଦୁର୍ବାସା ଗଣୋପନ
 ସୁମନ୍ତର ଶୁଭମନ ପଶ୍ଚିମା କାରଣ ।
 ବନେଷେ ଜେମନ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ଦୟାମୟ
 ଜାଣିବାକୁ ଦେଲେ ମୁନି କୋଟିକ ହୃଦୟ ॥

ଆତମ୍ଭିତେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଲେ ମୁନିବର
 ତାହାଙ୍କୁ ନ ଯଦି ଦ୍ଵିଜ ହୋଇଲ କାତର ।
 କାନ୍ଦଇ ସୁମନ୍ତ ଦ୍ଵିଜ ବିକଳ ହୋଇଣ
 କି କର୍ମ କଲିଟି ମୁହିଁ ତେଜଣ ସଦନ ।
 କାହିଁ ରହଲେ ମୋପୁନ୍ଦ୍ର କାହିଁ ମୋଭରଣୀ
 ଏବେ ମୋତେ ଛାଡ଼ି କେଣେ ଗଲେ ମହାମୁନ ।
 କେଉଁଠିଦେଶେ ଅଟେ ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ସେ ବସନ୍ତ
 ଆହା କେଣେ ଯିବି କି ହୋଇବି ମୋର ଗତି ।
 ସେପରି ସୁହୃଦ ସଙ୍ଗେ ମୋ କୁଟୁମ୍ବମାନ
 କାହିଁକି ବା ଚେନି ମୁଁ ଅଇଲି ଘୋରବନେ ।
 ଅପ୍ରାପ୍ତ ଯେଉଁ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମୁକ୍ତିର କାରଣ
 ଅତି ଅସମ୍ଭବ ଅଟେ ସେ ସ୍ଥାନ ଦର୍ଶନ ।
 ଭିକ୍ଷାପୀ ଗଣକ ସେ ଯେ ପ୍ରବଞ୍ଚକଜନ
 ବିଶ୍ଵାସ କଲି ମୁଁ ତାର କହିବା ବଚନ ।
 ମିଥ୍ୟା ବାକ୍ୟ ଶୁଣି ତେଜିଲି ମୋ ପତ୍ନୀପୁତ୍ରେ
 ଯେବେ ପ୍ରବଞ୍ଚନା କିବା କଲଭିକ୍ଷୁ ମୋତେ ।
 ଆହା ଗୃହରେ ମୋହର ଥିଲ ବହୁଧନ
 ତାହାଛାଡ଼ି ଶ୍ଵେତସମ କଲସେ ଭ୍ରମଣ ।
 ଗନ୍ତାକରି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ସେ ଦ୍ଵିଜ ଏମନ୍ତେ
 ଗମନ କଲକ ସେହି ଶତ୍ୟ ବନପଥେ ।
 ସେହି କାଳରେ ଆଶ୍ଵିନୀ କରେ ଦରଶନ
 ଦୁର୍ବାସା ନିମିତ୍ତ ମାୟା ଅତି ମନୋରମ ।
 ସୁଦର୍ଶ ରମଣୀ ଏକ ଜଣି ବିଦ୍ୟାଧର
 ମୁନି ମନ ମୋହ ହେବ ଦେଖି ତା ମାଧୁରୀ ।
 କୁଞ୍ଚିତ କୁନ୍ତଳା ଚୁରୁ ପଞ୍ଚିତଦାନନୀ
 ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରବଣ ନାସା ତଳଫୁଲ ଜଣି ।
 ଲୁଚୁ ଏକଦର୍ପ ତାର ନୟନର କୋଣେ
 ଯୋଖି ତା କଟାକ୍ଷ ବାଣ ଭୁରୁ କମାଣେ ।
 ସୁବା ପୁରୁଷଙ୍କ ହୃଦେ ବିଶେ ଅନିବାର
 ତାରୁପ ଦେଖି ଅଭ୍ୟସ ତେଜେ ଅହଂକାର ।
 ସୁରଙ୍ଗ ଅଧର ଦନ୍ତ ମୁକୁତାର ପନ୍ଥ
 କଳ୍ପଲେ ରଞ୍ଜିତ ନେତ୍ର ମନେହର କାନ୍ତି ।
 ଲଳିତେ ସିନ୍ଦୂର ବିନ୍ଦୁ ଚରୁକ ଚକ୍ରକଣ
 ବଦନ ଯଦିଲେ କାନ୍ଦି ଭାଳିବ ମଦନ ।
 କର କୁମ୍ଭ ଜଣି ତାର ପୀନ-ପ୍ରୟୋଧର
 ମୁଣ୍ଡାଳ ବାହୁ ଯୁଗଳ କୋକିଳଦ କର ।

ଶୀତ ମଧ୍ୟା ଅଳସଭାଙ୍ଗେ ଅଗରରେ
 ବଧୁ ବାନ୍ଧୁଅଛୁ ତାହା ଧୀବଳୀର ଡୋରେ ।
 ବସୁଳ ନିଜମ୍ଭ ଉରୁ କି ଯେମ-କଦଳୀ
 ଯୌବନ ଭରେ ମନ୍ଦର ଭାବେ ଯାଏ ଚଳି ।
 ନାନାଅଳଙ୍କାରେ ଅଙ୍ଗଶୋଭାଏ ଅତି
 ଅଙ୍ଗ ଯୌରରେ ଭ୍ରମରେ ପଛେ ଧାର୍ଯ୍ୟନନ୍ତ ।
 ତାହାକୁ ଦେଖି ବ୍ରାହ୍ମଣ ଚକିତ ହୁଅଇ
 କେଉଁଦେଶ ମାନବରୂପେ କି ବହରଇ ।
 ଆଚମ୍ବିତ କଥା ଶୁଣି ଆହେ ମୁନିଗଣ
 ମୋହିନୀ ବାଳୀକ ଦେଖି ମୋହିତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ମନେ ମନେ ଭାବନା କରଇ ଦ୍ଵିଜବର
 ଏକାକିନୀ ଯାଏ ବାଳା ନଗର ଭିତର ।
 ଏମନ୍ତ ସୁନ୍ଦରୀକ ଯା ନ ଧରେ ନୃପତି
 ଦେବଲୋକେ ଏହି ନାଶ ସୁଦୃଢ଼ ଶ୍ରୀ ଅତି ।
 ଏ ଶୂନ୍ୟ ବନଦେଶକୁ କରଇ ଭୂଷିତ
 ଦୃଷ୍ଟିମାତ୍ରେ ମନହର ନେତ୍ରଅଛି ଏତା ।
 ଭବୁଁ ଭବୁଁ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ ନିକଟେ ଅଇଲ
 ଅନୁରୋଧେ ଦ୍ଵିଜ ମୁଖ ରୁହିଁ ଠିଆହେଲ ।
 ତାକୁ ରୁହିଁ ଦ୍ଵିଜହେଲ କାମରେ ପୀଡ଼ିତ
 ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ତାହାକୁ ପୁଚ୍ଛଇ ଭୂଷିତ ।
 କିଏବା ତୁମ୍ଭ ସୁନ୍ଦରୀ କହୁ ଧନ୍ୟକର
 କାନ୍ତ ଭାବେ ମୋ ମୁଖକୁ ଅନାଉଁ ଏପରି ।
 ସୁମନ୍ତର ଚିତ୍ତରୁଟି କହେ ସେ ରମଣୀ
 ନ ଜାଣି ପ୍ରାଣନାଥ ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଦରଶୀ ।
 ଅତି ପିଲାକାଳେ ବସି ହୋଇଥିଲି ମୋରେ
 ଭୁଲିଏତେ ଦିନ ତୁମ୍ଭେ ଥିଲ ଦେଶାନରେ ।
 ଦିବା ରାତି ଏକା ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ କର ଧ୍ୟାନ
 ଯୌବନ ବୟସ କଲି ଏବେ ରଖ ପ୍ରାଣ ।
 ମଦନେ ପୀଡ଼ିତା ମୁହିଁ ତବ ଅଦର୍ଶନେ
 ଆଜି ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷାକର ଅନୁଗ୍ରହ ଦାନେ ।
 ବଦାହ ହୋଇ କିଏ ବା ପରିତ୍ୟାଗ କରେ
 ଅନ୍ତେ ନରକରେ ପଡ଼େ ଶାସ୍ତ୍ରର ବରୁରେ ।
 ଏହିଅଗ୍ରେ ଦେଖ ତୁମ୍ଭ ଶୁଣୁରକ୍ତ ଦର
 ଯେତେକ ଧମ୍ମକ ସବୁ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମ୍ଭର ।
 ମୋର ପିତାଙ୍କର ଆଉ ନାହିଁ କେ ଧନ୍ତାନ
 ସବୁଧମ୍ମକ ତୁମ୍ଭର ଯେଥ ନାହିଁ ଆନ ।

ଏଣୁ ତୁମ୍ଭେ ଶୀଘ୍ର ଚଳ ବଳମ୍ଭ ନ ମହେ
 ତୁମ୍ଭକୁ ଦେଖି ମୋପିତା ସୁଖୀ ହେବେ ପୁଣି ।
 ଏକାକିନୀ ଆସିଲି ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ ନେବାକୁ
 ଏତେକହି ମାୟାନାଶ ଧଇଲୁ ହାତକୁ ।
 କନ୍ୟାର ବଚନେ ହର୍ଷ ହୋଇଲୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ପଛେ ପଛେ ତାର ଗଲ ନନ ଚନ ମନ ।
 ଏକେ ତ ପୀଡ଼ିତ ସେହୁ ମଦନର ବାଣେ
 ବିଶେଷରେ ଧନଲେଖି ହୋଇଅଛି ମନେ ।
 ଶୁଣୁର ଦର ନିକଟେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲ
 ଶୁଣୁର ଦେଖି ତାହାକୁ ଅତିସ୍ନେହ କଲ ।
 ସେଦ୍ଵିଜ ପାଦ ଧୋଇଲେ ଦାସ ଦାସୀମାନେ
 ପୁଷ୍ପହୋଇ ବସିଲୁ ସେ ଉତ୍ତମ ଆସନେ ।
 ନାନା ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ କଲକ ଭୋଜନ
 ଦିବ୍ୟ ପଲଙ୍କେ ବସିଲୁ ହୋଇ ଚୋଷମନ ।
 ସୁନ୍ଦରୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣମାନେ ଆସି ତାର ପାଶେ
 ନାନାବାଦ୍ୟ ବାଇ ଗୀତ ଗାଇଲେ ହରଷେ ।
 ସୁମନ୍ତ ଦ୍ଵିଜର ମନ କୌତୁକେ ମୋହିଲେ
 ଆଲିଙ୍ଗି ବଞ୍ଚିଣୀଦେବି ସାଦରେ ବଞ୍ଚିଲେ ।
 ତଦନ୍ତେ ପଲଙ୍କେ ସେ ମୋହିନୀନାଶ ସଙ୍ଗେ
 ଶୋଇଲୁ ସୁମନ୍ତ ଦ୍ଵିଜ କାମ କେଳିରଙ୍ଗ ।
 ହାସ୍ୟ ପଟ୍ଟାଂସ ନାନା ରତନସ୍ୟ ସୁଖେ
 ରଜନୀ ବଞ୍ଚିଲେ ଦୁର୍ଦ୍ଦି ପରମ କୌତୁକେ ।
 ଆନନ୍ଦେ ମାତୁଛି ଦ୍ଵିଜ ସେ ମୋହିନୀ ସାଥ
 ସୁପ୍ତେ ସୁଖ ସୁରଣ ନ କରେ ଧର୍ମପଥ ।
 ଏରୂପେ ରହିଛି ଦ୍ଵିଜ ହରଷିତ ମନେ
 ଦୁର୍ବ୍ୟାସାକ ମୟା ସେହି କିଛିହିଁ ନଜାଣେ ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ନିକଟେ ଯାଇଅଛି ଦ୍ଵିଜବର
 ବିଭ୍ରମରେ ଭୁଲିଗଲ ମାୟା ଯେ ଦୁଷ୍ଟର ।
 ଜେମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣି ସାଧୁ ମୁନିଗଣ
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରଣ ବାନ୍ଧି କଥନ ।
 ଯାହା ଶୁଣିଲେ ପରମାନନ୍ଦ ଜନ୍ମେ ଚିତ୍ତେ
 ଅଜ୍ଞାନ ଅବଦ୍ୟା ନାଶଯାଏ ଅତିଶୀଘ୍ର ।
 ଏହିରୂପେ ମାୟାନାଶ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତିଦିନେ
 ସୁମନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆସି କରୁଥିଲୁ ମନେ ।
 ନିମେ ପରମାଧୁ ଶେଷ ହୋଇଲୁ ତାହାର
 ପଦାରବ୍ୟାସୁ ବୃକ୍ଷିଗଲ ଆସି ତା ଶରୀର ।

ପରଜନମାନେ ସବେ ହାହାକାର କଲେ
 ଶୁଣୁର ବୁଢ଼ା ତାହାର କାନ୍ଦଇ ଆକୁଳେ ।
 ସେହି ସେ ମାୟା ମୋହିନୀ ନାଶୁଥିଲା ତାର
 ଅତି ଆକୁଳେ କାନ୍ଦଇ କରୁଣି କର ।
 ଅସ୍ଥିର ହୋଇ କାନ୍ଦଲେ ଦାସ ଦାସୀମାନେ
 ହାହାକାର ପଡ଼ଗଲା ସେ ମାୟା ସଦନେ ।
 ସେ ନନ୍ଦନ ଧନଶୁଣି ସୁମନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ବିଷାଦ ହୃଦୟେ ତହିଁ ହେଲା ଅଚେତନ ।
 ଦୂରହେଲା ଘରଘାର ସମ୍ପଦ ଭଣ୍ଡାର
 ଦୂର ହୋଇଗଲେ ତାର ରମଣୀ ଶୁଣୁର ।
 ଦାସ ଦାସୀମାନେ କେଣେ ହୋଇଗଲେ ଦୂର
 କେଣେ ଦୂରହେଲା ସେହି ମାୟାର ନବର ।
 ଏକାକୀ ଘୋରବନେ ସୁମନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ଆଶ୍ରୟ ଦେନ ପଡ଼ିଛି ହୋଇ ଅଚେତନ ।
 ଘନବନ୍ଧୁ କୃପାମିତ୍ର ଅନାଥ ଆଶ୍ରୟ
 ଦେବ ଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଭୁ କ୍ଷମାମୟ ।
 ସୁଦର୍ଶନ ଚକ୍ରକୁ ବୋଇଲେ ସୁପ୍ରସନ୍ନ
 ଶାସ୍ତ୍ର ସୁଦର୍ଶନ ଚଳିଯାଅ ଘୋରବନେ ।
 ମୋରହୁତ ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କୁ ଘେନି ସାଥେ
 ପ୍ରବେଶ ହୁଅ ସୁମନ୍ତ ଦିକର ଅଗ୍ରତେ ।
 ମୋଦର୍ଶନ ଲାଗି ଅଇଲା ସେ ଦିକର
 ବାଟରେ ସେ କାଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଲା ତାହାର ।
 ଆସି ନପାରିଲା ଏହି ଶେଷବରେ ସେହି
 ଏଣୁ ଚକ୍ରବର ଭୁକ୍ତ ବେଗେଯାଅ ତହିଁ ।
 ସେ ସେ ମୋହର ଭଜତ ଅନ୍ୟ କେ ନୁହଇ
 ମୋହର ଦର୍ଶନ ଆଶାରେ ଆସୁଥିଲା ଧାଇଁ ।
 ଯାଅ ଯାଅ ସୁଦର୍ଶନ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ ସାଥେ
 ଅଣଆୟୁର ହୋଇ ସେ ପଡ଼ିଅଛି ପଥେ ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ଘେନି ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଦର୍ଶନ
 ଦିକପାଶେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଲା ବନ୍ଦନ ।
 ସଙ୍ଗରେ ସେ ବୃଷ୍ଣଙ୍କର ପାରସଦର୍ଶନ
 ସବେ ଚତୁର୍ଭୁଜଧାରୀ ପରମ ଶୋଭନ ।
 ସେହି ବାଟଟାଇ ଦିକକୁ ସକଳେ ଆବୋର
 ଚଉପାରୁଣେ ତାହାର ବସିଲେକି ଘେନି ।
 ସେହିକାଳେ ଆତ୍ମମନ୍ଦିର ଯମଦୁରଗା
 ରେରକାର ତାଙ୍କ ଗୁଣ ଅଇଲେ ଧାଇଁ ।

କାଳପାଶଧାରୀ ସବେ ଦିକଟ ଆକାର
 ପ୍ରକାଶ ଶରୀର ତାଙ୍କ ମହାଭୟଙ୍କର ।
 ବୃଷ୍ଣ ଦୁତମାନଙ୍କୁ ସେ ଦେଖି ଚକ୍ରପାଶ
 ମହା ହୋଧରୁ ହୋଇ କଲେ ଗରଜନ ।
 ମନେ ଗର୍ବବନ୍ଧୁ ଶେଷେ ନର୍କଣ ବଚନେ
 ବୃଷ୍ଣ ଦୁତକୁ ବୋଇଲେ ଆରକ୍ତ ବଦନେ ।

ଯମଦୁରଗା ବାଟେ

*କାହିଁ ପାଇଁ କହେ ଭୁକ୍ତ ବଳସ୍ତବଗଣ
 ଏଠାକୁ ଆସିଛୁ ସବେ କେବଣ କାରଣ ।
 ମହାପାତ୍ରୀ ଅଟଇ ସେ ଏ ମୂଢ଼ ବ୍ରାହ୍ମଣ
 ନଜାଣ କି କେହି ଏହା ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ।
 ଏହି ସେ ଦୁରମ୍ଭା ମନ୍ଦମତି ଏଥୁ ମର
 କେଉଁ ପାପ ଆବା କରି ନାହିଁ ଦେହକରେ ।
 ଅକାରଣେ ଭୁକ୍ତମାନେ ଆସିଲ କାହିଁକି
 ଏ ବରୁର ଭୁକ୍ତ ପକ୍ଷେ ଭଲ ହୋଇଲା କି ? ।
 ଏ ପାତ୍ରୀକ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସୁଦର୍ଶନ ।
 କି ବୋଲି ଅଇଲା ଏଥୁ ନୁହେ ଏ ଶୋଭନ ।
 ଯେଉଁ ଚନ୍ଦ୍ର ଦୁଷ୍ଟାଭିମାନଙ୍କୁ ବିନାଶେ
 ସେ ପୁଣି ଆଗତ ଏହି ମହାପାତ୍ରୀ ପାଶେ ।
 ଏମନ୍ତ ସେ ଜଡ଼ ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରାଣୀକି ହୁଇଲେ
 ପାପ ଲାଗଇ ଅଙ୍ଗରେ ନ ଗୁଡ଼ଇ ଭଲେ ।
 କେମନ୍ତ ବରୁରେ ଏଥୁ ଆସିଅଛୁ ଭୁକ୍ତ
 କିମି କିମି ଏ ମରମ ପରୁରୁଛୁ ଆମ୍ଭେ ।
 ବାରମ୍ବାର କରି ଯମରାଜା ଜନୁପତ
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସେ ବୁଝାଇଣ କହୁଛନ୍ତି ।
 ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ ପାଖ ନ ମାଡ଼ିବ କେବେ
 ମୋହର ପରମ ବନ୍ଧୁ ଅଟନ୍ତି ବୈଷ୍ଣବେ ।
 ସେହି ଆଜ୍ଞା ଆମ୍ଭମାନେ ପ୍ରତିପାଳି ଆଉଁ
 ବୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ପାଶକୁ ନ ଯାଉଁ ।
 ବୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆୟୁଧ ଚନ୍ଦ୍ର ସୁଦର୍ଶନ
 ନିଶ୍ଚଳ ଆତ୍ମା ଆବର ବୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତଗଣ ।

କଥା ବେ ବୈଷ୍ଣବା ଏକ

ଅନେନ କାଳ ପାପନ ନ କୃତାନ୍ତ ଦୂରମ୍ଭା ।
 କଥମେନ ରକ୍ଷିତ ବୈଷ୍ଣବେ ମୁପାଗତ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରମେନବୈଷ୍ଣବେ ହି ଦୁଷ୍ଟାଗାର ନିବୃଦନ ॥

ସୁପ୍ତେ ସୁଦା କଦାଚନ ତାହାକୁ ନଦର୍ଶି
 ଦେଖିଲା ମାତେ ମସ୍ତକେ ବେନି କରମଣ୍ଡଳ ।
 ଦେବଣ ପ୍ରାଣୀର ପୁଣ୍ୟ ହୋଇଅଛି ଲୁପ୍ତ
 ପାଶୀ ତାହାର ଯେ ଏକା ମନ୍ତ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରପୁତ୍ର ।
 ସେହ ଯମଙ୍କ କରଣ କହିଲେ ଆପଣେ
 ଘେନି ଯିବା ପାଇଁ ଏହି ପାତଳ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ।
 ଯେଉଁ ଜୀବ ଅଟେ ବସ୍ତୁ ଭକ୍ତି ବହମୁଖ
 ସେହି ପ୍ରାଣୀକ ଯେ ଦେବା ପାଇଁ ମହାଦୁଃଖ ।
 ଆମ୍ଭ ସମୟକୁ ବସ୍ତୁ ନିଯୋଗି ଅଛନ୍ତି
 ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର କବା ଅଧିକାର ଏଥୁ ।
 ଏହି ଯେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମତ ମହା ପାପାରୁଣ୍ୟ
 ଏହାଠାରେ ଯମ ରଜା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀ ।
 ଅବରରେ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଆସିଲ କମ୍ପାଇଁ
 ଆମ୍ଭେମାନେ ଘେନି ଯିବୁଁ ଗଲେ ପାଶଦେଇ ।
 ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆହେ ମୁନିଗଣ
 ଯମଦୂତମାନେ ରୋଷେ କହନ୍ତେ ଏସନ ।
 ଶୁଣେ କରି ସକଳ ବସ୍ତୁ ଦୂତମାନେ
 କହି ଲୁଗିଲେ ତାହାକୁ ସନ୍ତୋଷ ବଚନେ ।

ବସ୍ତୁ ଦୂତା ଉଚ୍ଚ

*ଅତି ଅବୋଧ ତୁମ୍ଭେ ହେ ଯମଦୂତଗଣ
 କିଛିହିଁ ନ ଜାଣ ଯାହା ପ୍ରକୃତ କାରଣ ।
 ମୃତ୍ୟୁରୁ ଆତ୍ମା ସବେ ହିଁ ସକ ଅଜ୍ଞାନ
 କେ ପାପୀ କିଏ ଧାର୍ମିକ ନ ଜାଣ ସନ୍ତାନ ।
 କେବା ମୋକ୍ଷ ଅଧିକାରୀ କିଛିହିଁ ନ ଜାଣ
 କେବଳ ଉନ୍ମତ୍ତ ହୋଇ କରୁଛ ଭ୍ରମଣ ।
 ଏହାର ଯେ ଭାବ ଅଟେ ଅତି ସଦାରୁଣ୍ୟ
 ଧାର୍ମିକ ନିର୍ମଳ ବୁଦ୍ଧି ସଦା ଯଜ୍ଞକାରୀ ।
 ଦାତା ସତ୍ୟବାଦୀ କିଚେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ସେ ନିଶ୍ଚୟେ
 ତଥାପି ଅଯୋଗ୍ୟ ସେହୁ ବସ୍ତୁ ଭକ୍ତ ରୁଦ୍ଧେ ।
 କର୍ମରେ କାମନା-ଯୁକ୍ତ ଅଛି ନିଜ ଗୃହେ
 ଏବେ ଜ୍ଵର ମୋହ ପ୍ରବେଶିଲା ତାର ଦେହେ ।
 ଯୋଗ୍ୟଅଟ ତୁମ୍ଭେମାନେ ନେବାକୁ ତାହାକୁ
 ଅଧିକାରଣେ କାହିଁ ପାଇଁ ଆସିବ ଏଠାକୁ ।

##ମୃତ୍ୟୁସ୍ତବ୍ଧ ନ ହୋଇବ୍ୟଂଶ ରାମନୋ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ।
 କଃ ପାପୀ ଧାର୍ମିକୋ ବାପିକୋଽପି ମୋକ୍ଷାଧିକାରୀ ॥

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେ ମରବ ଏହୁ କରୁଛି ନିୟମ
 ଏଠାରେ ପଦ୍ମସ୍ଥ ଅଛି ଭକତ-ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଏହାଜାଣି ଜଗନ୍ନାଥ କରୁଣା-ସାଗର
 ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପଠାଇଛନ୍ତି ସେ ସଭର ।
 ଏଥୁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ଆମ୍ଭେ ସବେ
 ଦେହ ସହ ନାହିଁ ଯେ ଆମ୍ଭର ଶରଣେ ଏବେ ।
 ପାବଧାନେ ବାହୁଡ଼ ହେ ଯମଦୂତ ଚୟ
 ଗୋଇଠା ଆଦାତେ ରୁଣ୍ଡି କରବୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ଏମନ୍ତେଣ କଳହ କରନ୍ତି ଦୁଇଦଳେ
 ସୁମନ୍ତର ମୋହ ଦୂର ହେଲା ସେହି କାଳେ ।
 ଦେଖେ ଘେର ବନ ମଧ୍ୟେ ପଡ଼ିଅଛି ସେହି
 ସତକତେ ରାଧି କ୍ଷୀଣ ମନରେ ଭାବଇ ।
 ବିରୁରଇ ସୁପ୍ତେ କବା କୌତୁକ ଦେଖିଲ
 କବା ମୋହ କବା ସତ୍ୟ ଜାଣି ନପାଲେ ।
 ଏଥୁ ଆଗୁଁ କାନ୍ଦାକୁ କରୁଛି ଆଲିଙ୍ଗନ
 ଶୁଣୁରୁକ ଶେଦବାଣୀ କରୁଛି ଶ୍ରବଣ ।
 ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଏ ବସ୍ତୁ ମାୟା ଅକଥ୍ୟ କଥନ
 ଅଦ୍ୟାପି ସେ ମୋତେ କରି ନାହାନ୍ତି ବର୍ଜନ ।
 ସକଳ ମମତା ତେଜ ଦୁର୍ବାସାଙ୍କ ସାଥେ
 ମୃତ୍ୟୁକାଳ ଜାଣି ଅଇଲଇଁ ମୁଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେ ।
 ମୁନି କହୁଥିଲେ ବସ୍ତୁ ସାୟୁଜ୍ୟ ପାଇବ
 ଏବେ କି କରିବ ମୋର କି ଗତି ହୋଇବ ।
 ଏହିରୂପେ ଚକ୍ତି ଚଉଦଗକୁ ରୁଦ୍ଧିଲା
 ପଛରେ ଦୁର୍ବାସାକୁ ସେ ଦେଖି ଭୟ କଲା ।
 ଯଦବା ଦୁର୍ବାଳ ଦେହ ଉଠି ନ ପାରଇ
 ତଥାପି ଉଠି ମୁନିଙ୍କି ପ୍ରଣାମ କରଇ ।
 ପୁଣି ଅଚେତନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ତକ୍ଷଣେ
 କୌତୁକ ଦେଖନ୍ତି ମୁନି ସହାସ୍ୟ ବଦନେ ।
 କି କହିବ ଆହେ ମୁନି ତୁମ୍ଭ ସନ୍ଧିଧାନ
 ଅଧିକ ଅମୃତ କଥା କରସି ଶ୍ରବଣ ।
 ଯମଦୂତଗଣ ବସ୍ତୁ ଦୂତକ ତାହାନ୍ତେ
 ସେଠାରୁ ବାହୁଡ଼ ଯାଇ ବରଷ ବଦନେ ।
 ଯମରାଜଙ୍କ ପ୍ଲୁମ୍ବରେ କରଯୋଡ଼ି କରି
 ଏକାବେଳେ ସବେ ତହିଁ କଳରେ ଗୁଡ଼ାଟ ।
 ତାହା ଶୁଣି ଯମ ଜିଲ୍ଲେ ଅତି ହୋଇଁ ମନ
 ସୁମନ୍ତ ପାଖକୁ ବେଗେ କଲେ ଯେ ଗମନ ।

ମୁଦଗର ପଟିଷ ଦଣ୍ଡ କୁଟ ପାଶ କରେ
ମୃତ୍ୟୁ କାଳ ସଙ୍ଗେ ଗଲେ ମନ୍ତ୍ରଣ ଉପରେ ।
ସଙ୍ଗରେ ଚଳିଲେ କେତେ ଭୂତ ପ୍ରେତଗଣ
ମାର ମାର ଶବ୍ଦେ ସବେ କରନ୍ତି ଗମନ ।
ଦୋର ନାଦର ଧାମନ୍ତ୍ର ଯମଙ୍କର ସାଥେ
ଦୂରରୁ ସେ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ ବସ୍ତୁ ଦୂତେ ।
ଭୁକ୍ତ ଭାବ ବୋଲିଲେ ଶୁଣିଲେ ପ୍ରେତଗଣ
ଅନ୍ଧକାରେ ନ ବୁଝୁଛୁ ଆପଣାର କାର୍ଯ୍ୟ !
କାହା ଅଧିକାରୀ ତୁମ୍ଭ ନ ଜାଣୁଛୁ ମନେ
ଯହିଁ ଉଚିତ ତୋହର ଯା ଯା ସେହି ସ୍ଥାନେ ।
ଯାହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ତୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ
ତା ପାଶେ ଆସିବୁ କମ୍ପା ମୃତ ଦୁରାଶୟ ।
ଏହି ବାପ ପ୍ରେତଭରୁ ହୋଇ ବିମୋଚନ
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଭକ୍ତ ହୋଇଅଛି ଜାଣ ।
ବଟ ସାଗର ମଧ୍ୟରେ ଏହି ମୁକ୍ତି ସ୍ଥାନେ
ଏହାକୁ ରଖି ଅନ୍ତରୁ ମିତ୍ର ଗାଧୁମାନେ ।
ଏହିକି କୈବଲ୍ୟ ସ୍ଥାନ କଲେକ ଶ୍ରୀହରି
ପାପଶୂନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ଯେହୁ ଏଥୁ ଅଧିକାରୀ ।
ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ବାହାରେ ପଞ୍ଚକୋଟୀ ସ୍ଥାନ ଯେହୁ
ହେ ଶମନ ତୋର ଚାହିଁ ଅଧିକାର ନାହିଁ ।
ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦଶଲ ମାଳତୀ ଧୂଳି
ସେ ସ୍ଥାନରେ ଅଧିକାରୀ ନୁହେଁ ଯମ ରାଜା ।
ନିଶ୍ଚୟ ଏହିଟି ମୋକ୍ଷ-ଅଧିକାରୀ ସ୍ଥାନ
ଏହାର ମହତ୍ତ୍ୱା ତୁମ୍ଭେ କିନ୍ତୁ ନ ଜାଣ ।
ବୁଝାରେ ଏଠାରେ ଯମ କରୁଛୁ ବର୍ଜନ
ଯହିଁ ବଳେ ଜଗନ୍ନାଥ ଶେଷପାବନ ।
ଦାନ ଜନକଣ ସଦା କରନ୍ତି ରକ୍ଷଣ
ପାପୀତାପୀ ଦୁଷ୍ଟତ୍ୱରେ କରନ୍ତି ଚାନ୍ଦନ ।
କୃପାକର ବ୍ରହ୍ମାସ୍ୟମୁଖ ପଦ୍ମ ମନୋହର
ଅଗତିକି ଆଶ୍ୱାସନ୍ତ ପ୍ରସାରିଣ କର ।
ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ଦେହଧରି ରହୁ ଭଗବାନ
କ୍ଷେତ୍ର ଯହିଁ ଚାହିଁ ମଲେ ଦ୍ୟାବ ମୁକ୍ତିଧନ ।
ପ୍ରବର ବୁଦ୍ଧି କରେ ନ କରୁନ ମନେ
କାଳ ଚାହୁଁ ନ ହୋଇଅଛି ଯେଉଁ ସ୍ଥାନେ ।
ଅଧିକାରୀ ଏଥୁ ବାହୁଡ଼ା ପା ଯା
ଏହିସ୍ଥାନେ ଉପଦେଶ କଲି ତୁ ଶବ୍ଦ ।

ଏ ଗନ୍ତବ୍ୟଦାନ ଅନ୍ୟ ଯେ କର୍ମ ଭୂମିମାନ
ତହିଁ ଭୂମି ଅଧିକାର ଦେଲେ ନାରାୟଣ ।
ପ୍ରଭୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥଙ୍କ ବ୍ରହ୍ମ ଶ୍ରୀହରି
ତୋତେ କରୁଛନ୍ତି ପରା ମୃତ୍ୟୁ ଅଧିକାରୀ ।
ସେହି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ କମଳାଙ୍କ ପତି
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ରୂପେ ସଦା ମାଳାରେ ରହୁ ।
ମହାରାଜ ଅଧିକାର ମହା ଯୋଗଗୁରୁ
ବୈଷ୍ଣବ ଅଗଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାଥ ନୃପବର ।
ସହସ୍ରାକ୍ଷ ଅଗ୍ରମଧ୍ୟ ଯଜ୍ଞ ଅବିଷ୍ଣୁନେ
ସୁ-ପ୍ରସନ୍ନ କରି ସେ ଆସିଲେ ନାରାୟଣ ।
ସିଲେକବାସୀ ଯେ ସିଂହ ଦେବରାଷି ସତ୍ତ
ପୃଥ୍ୱୀ ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଯେତେ ନରପତି ।
ବ୍ରହ୍ମା ଆଦି ଦେବଗଣ ମିଳଣ ସକଳେ
ପକଳେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥେ ଅତି କୁଭୁଦନ ।
ଅନାଦି ସଞ୍ଚିତ ଯେତେ ପାପ ଚାପମାନ
ଭୁଲାରାଶି ସମ ତହିଁ ବନ୍ଧୁ ଭଗବାନ ।
ଦଶନ ଯେ କରେ ପ୍ରଣୀ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ମରେ
ଆତ୍ମାୟାସ ଜଗନ୍ନାଥ ମୁକ୍ତି ଦ୍ୟାବ ତାରେ ।
ନ ଦେଖ କି ତବ ଆଗେ ତମ ସୁଦର୍ଶନ
ଚନ୍ଦ୍ରପଦା ପାପୀପାପ କରନ୍ତି ଛେଦନ ।
ଏଥୁ ଅଧିକାର ଆଶା ଛାଡ଼ ତୋ ଶମନ
ନିଶ୍ଚୟ ମଙ୍ଗଳ ତବ ନାହିଁ କଦାଚନ ।
ଏତେକନ୍ତ ବୈଷ୍ଣବେ ଉଠିଲେ ଯୁଦ୍ଧସାଜେ
ସେହୁଠାରୁ ଭୟ ପଳାଇଲେ ଯମ ନଳେ ।
ଏହାଶୁଣି ମୁନିମାନେ ମଣିଲେ ଚକିତ
ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଦେ ସମର୍ପିଲେ ଚିତ୍ତ ।
ସେହି ଶ୍ରୀକଳା ଶ୍ରୀମୁଖ ଜଗତନାଥଙ୍କ
ପାଦପଦ୍ମରେ ଭ୍ରମର ହେବାକୁ ମୁଁ ରଜ ।
ସାଧୁ ଭକ୍ତମାନେ ଏଥୁ ରଖ ହେ ବିଶ୍ୱାସ
ଅବିଶ୍ୱାସ କଲେ ଘଟିବଟି ସବନାଶ ।
ମହାବଳୀଧାରାଭୁଜ ଶ୍ରେଷ୍ଠପଦ୍ମ ତୋଳା
ବଜ୍ରଦେଉଳିଆ ପ୍ରଭୁ ଭକ୍ତସବେ ଗଣନା ।
ଦକାବଳି ଚଳକୁ ଧବାକର ଧ୍ୟାନ
ରତନ ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ବସି ଏ ସରଣ ।

ସୁମନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣର ମୁକ୍ତିଲାଭ

ଶୌନକ ଭବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତର ପେ ଶୌନକ ମୁନିବର
ପରୁଷେଲ ଜୈମିନି କର ସମାଦର ।
କହ କହ ଆହେ ଶୁଣି ବ୍ୟାସଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ
ସୁମନ୍ତ ଦ୍ଵିଜ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଅମୀୟ ସୁରସ ।
କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ନେହୁ ଲଭିଲ ମୁକତି
ତାହା ଶୁଣିବାକୁ ଆମ୍ଭ ଶ୍ରଦ୍ଧାବଳେ ଅତି ।

ଜୈମିନି ଭବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ମୁନି ପ୍ରବର
ସଞ୍ଜି ପି ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଆଗେ କରୁଛି ଗୋଚର ।
ସୁମନ୍ତ ଦ୍ଵିଜର ଦେହ ସୁଦର୍ଶନ ନେଇ
ଶ୍ଵେତରଙ୍ଗା ତଟେ ଚଳେ ହରଷିତ ହୋଇ ।
ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ ଶଙ୍ଖଧ୍ଵନି ହୁଏ ଘନ ଘନ
ଦୂରରୁ ଶୁଣିଲେ ଯମ ଯମଦୂତଗଣେ
ଆକାଶ ମାର୍ଗରୁ ପୁଷ୍ପ ପଡ଼େ ଗୁଣି ଗୁଣି
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପୂଜନ୍ତି ସର୍ବ ଦଗପାଳେ ଆସି ।
ଶ୍ଵେତ ରଙ୍ଗାଣୀରେ ଚନ୍ଦ୍ର ପିଣ୍ଡିଲ ଦ୍ଵିଜକୁ
ଆଦ୍ୟଅବତାର ମଧ୍ୟ ରୂପ ନିକଟକୁ ॥
ତାହାର ଆଗରେ ଶ୍ଵେତମାଧବ ପ୍ରକଟେ
ଅଙ୍ଗୁଳ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସେହି ମୁକ୍ତିସ୍ଥାନ ଅଟେ ।
ତତ୍ତ୍ଵ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ କରୁଣା-ସାଗର
ଗରୁଡ଼ ପିଠି ଉପରେ ଚଢ଼ି ଧାଡ଼ିକାର ।
ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶ୍ରୀକରେ ଶୋଭନ
ପ୍ରସନ୍ନ କଳା ଶ୍ରୀମୁଖ କମଳ-ନୟନ ।
ଅଭନବ-ଘନକାନ୍ତି ତନୁ-ମନୋହର
ଚିତ୍ରତ ଜଡ଼ତ ପରିଧାନ ପୀତାମ୍ବର ।
ଶ୍ରୀବତ୍ସ କୌସୁଭମଣି ବସେ ଶୋଭାବନ
ବନମାଳା ବୈଜୟନ୍ତୀ ହାର ସୁଦତନ ।
ବାହେ ବାହୁଟି ଶ୍ରୀକରେ ବଳୟ-କଙ୍କଣ
ମସ୍ତକେ ଟାଣିଆ ଗଣ୍ଡ ଅତି ଅନୁପମ ।
ଶ୍ରବଣ ଯୁଗଳେ ଲୁଲେ ମକର କୁଣ୍ଡଳ
ନାସାରେ ଗଜ ମୁକୁତା ବଶଣୀ ମଞ୍ଜୁଳ ।
କଟିରେ ଘଣ୍ଟି ଘାଗୁଡ଼ ରତନ କଙ୍କଣୀ
ଗୁରୁ ଚରଣେ ଶୋଭଇ ନୃପୁର ବାଜେଣି ।

ଏମନ୍ତେ ସର୍ବାଙ୍ଗଯାକେ ରତନ ଭୂଷଣ
ଭୁବନ ମୋହନ ବେଶ ଜଗତ ଜୀବନ ।
ଦରହସିତ ବଦନେ ପ୍ରଭୁ ସେ କାଳରେ
ଉପସ୍ଥିତ ନହଲେ ସେ ସୁମନ୍ତ ନିକଟରେ ।
ଗରୁଡ଼ ପିଠିରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ ଶରତରେ
ବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ ଦେଲେ ପ୍ରଭୁ ଦ୍ଵିଜର କର୍ଣ୍ଣରେ !
ଅନାଦି ଅଜ୍ଞାନ ମାୟା ଗଲେ ତତକ୍ଷଣ
ପାଇଲ ବୈଷ୍ଣବ ଜ୍ଞାନ ସୁକୃତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
ବାମଦେବ ଶୁକଦେବ ଯେଉଁଜ୍ଞାନ ପାଇ
ମୋକ୍ଷପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ଅଜ୍ଞାନରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ।
ବ୍ରହ୍ମମନ୍ତ ପାଇବାରେ ସୁମନ୍ତ ତେସନ
ସୂର୍ଯ୍ୟସମ ଦିବ୍ୟ ତେଜ କଲ ସେ ଧାରଣ ।
ଚତୁର୍ଭୁଜେ ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଧରେ
ଦୁର୍ବାସା ଆଦି ଦେଶନ୍ତ୍ର ଆନନ୍ଦ ମନରେ ।
ସୁମନ୍ତକୁ ମୁକ୍ତ କରି ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇ କଲେ ଦେଉଳେ ଗମନ ।
ସୁଦର୍ଶନ ଆଦି ସର୍ବେ ଦେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ
ମହାବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଗଲ ବିପ୍ର ଭଗବାନ ।
ବିମାନରେ ବସି ବିପ୍ର ବିଷ୍ଣୁ ଧମ ହୋଇ
ମୋକ୍ଷଧାମେ ଗଲ ଧମସ୍ତକ ପୂଜାପାଇ ।
ଦୁର୍ବାସା ବିସ୍ମୟ ହୋଇ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଗଲେ
ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମହିମା ସବୁ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ କହିଲେ !
ଏକଥା ଶୁଣିବାମାତ୍ରେ ସର୍ବ ପାପହରେ
ଶ୍ରଦ୍ଧାକର ଶୁଣେ ଯେହୁ ଭକ୍ତସିରୁ ତରେ ।
ଦୃଢ଼ଭକ୍ତରେ ଯେ ଜନ କରଇ ଶ୍ରବଣ
ସୁନର୍ଜନ ନ ହୁଅଇ ପାଏ ମୋକ୍ଷ ଜାଣ ।
ମୁକ୍ତି ବିଶ୍ଵାସ ଏକା ଆହେ ମୁନିଗଣ
ଅବିଶ୍ଵାସ କଲେ ଆଉ ନାହିଁ ପରିସାଧ ।
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଜଗନ୍ନାଥ ଶ୍ରୀନାଳକନ୍ଦରେ
ବିଜେ କରନ୍ତି ସର୍ବା ମହା ଆନନ୍ଦରେ ।
ମନଜାଣି ଯାଗଦ୍ୟନ୍ତ ଜୀବେ ମୁକ୍ତଧନ
ପରମ ଦୟାଳୁ ପ୍ରଭୁ ପଡ଼େପାବନ ।
ଯାର ମନ ଯେତେ ଦୃଢ଼ ତାର ପ୍ରଭୁ ତେତେ
ଯାମନେ ବିଶ୍ଵାସ ନାହିଁ ସେ ନରକେ ପଡ଼େ ।
ଅଧିକ ମୁଁ କି କହିବି ଆହେ ମୁନିଗଣ
କାଳ ଚତୁର୍ଭୁଜ କିଆଁ କର ତ ସ୍ଵରଣ !

ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ଋଷି ନୈମିଷ କାନନେ
ବ୍ୟାଣିଲେ ଶୌନକାଦି ମୁନି ସନ୍ଧ୍ୟାଧାନେ ।
ପଞ୍ଚତପାବନ ହରି ଜଗତର ନାଥ
ଭକ୍ତଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ହାତ ।
ସେହି ଚକାଢ଼ୋଳାଙ୍କର ଅଭୟ ଚରଣ
ଅଧମ ଦୈତ୍ୟବ ଦାସ ପଣିଲ ଶରଣ ।

—X—

ମହାବୈକୁଣ୍ଠତତ୍ତ୍ୱ ଓ ମହମା

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଯେ ଶୌନକ ମୁନିବର
ପୂଜା କଲେ ଜଇମିନି ଋଷିଙ୍କ ଆଗର ।
ଶ୍ରେ ଧବଞ୍ଜ ମହାମତି ବ୍ୟାସଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ
ଯାହା ସୁମନ୍ତ ଆଶ୍ୟାନ କଲହେ ପ୍ରକାଶ ।
ତହିଁରେ ଆମ୍ଭ ମନରେ ସଂଶୟ ରହିଲ
ସେ ଯେ ମୋକ୍ଷ ଧାମ ମହାବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଗଲ ।
ସେହି ମହାବଳକୁଣ୍ଠ କାହାକୁ କହିନ୍ତି
ଏ ତତ୍ତ୍ୱ ବୁଝାଇ କହ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ସଫଳ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ଆମ୍ଭେ ତପୋଧନ
ଯହିଁରେ ହୋଇବ ଭ୍ରମ ସଂଶୟ ଭଞ୍ଜନ ।
ମହାବୈକୁଣ୍ଠ ଅଟଇ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ପ୍ରାଣୀ
ରହୁ ସିଂହାସନ ନାମ ପାହାକୁଟି ବୋଲ ।
ଯହିଁ ପରେ ବିଜୟେ ଶ୍ରୀଚତୁର୍ଥା ମୁରତି
ସେହିଟି ଶୂନ୍ୟବୈକୁଣ୍ଠ ଠାରୁ ଗଣ୍ଡେ ଅତି ।
ନିତ୍ୟବୈକୁଣ୍ଠ ନାହାକୁ କହନ୍ତି ସଜ୍ଜନ
ବିନାଶ ନୁହଇ ସେହି ପ୍ରଳୟର କାଳେ ।
ଏମନ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଯେତେ ସେବକେ ସେବନ୍ତି
ଦେବଙ୍କୁ ନ ମିଳେ ଯାହା ସେ ତାହା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।
ଯାହାତେ ପରଂବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବିହରନ୍ତି
ନୈବନ୍ୟ ମୁକ୍ତି ତାହାକୁ ପ୍ରଭୁ ପାତ ଦ୍ୟନ୍ତି ।
ନାନାସୁବେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଯେ ବେଶ କରୁଥାନ୍ତି
ବିବିଧ ରସ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଭୁଞ୍ଜାଇ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।
ବୈଷ୍ଣବ ଶୈଳୀନ୍ତ ସେହି ସେବକ ନକରେ
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମନ ମନାଇ ଥାନ୍ତି ନିରନ୍ତରେ ।

ବୈକୁଣ୍ଠ ସମ୍ପଦେ ସେ ସର୍ବଦା ଅଧିକାରୀ
ନାନାମତେ ବଳପନ୍ଥ ନିଶ୍ଚୟ ବସ୍ତାରି ।
ସୁରସିକ ମୁନିମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ
ସେବକ ରୂପେ ଜନ୍ମିବା ପାଇଁ ସେବସୁଲୀ ।
ଏମନ୍ତେ ଜନୋଥକ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ସେବକେ
ସେମାନଙ୍କର ବିଭବ ବର୍ଣ୍ଣ ପାରିବ କେ ।
ଯାକୁ ଘେନି ପ୍ରଭୁ ନାନାଲୀଳା କରୁଛନ୍ତି
ମର୍ତ୍ତ୍ୟଧାମେ ଜନମି ସେ ସାମାନ୍ୟ ବୁଝନ୍ତି ।
ତାହାଙ୍କ ମହମା ମୁଖେ କିଏ କହିପାରେ
ଆଠ ପ୍ରହର ଯେ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବାରେ ।
ଦବ୍ୟ ଯୋଗୀମାନେ ନାନା ମତେ ଯୋଗ ଧ୍ୟାନେ
ଅସ୍ଥାଙ୍ଗ ଯୋଗକୁ ସାଧୁ ନ ପାନ୍ତି ତା ଧ୍ୟାନେ ।
ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠ ଅଟଇ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ସେବ
ତା ମଧ୍ୟେ ମହାବୈକୁଣ୍ଠ ବୁଝ ତପୋବନ୍ଧୁ ।
ମଧ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠେ ସେବକମାନଙ୍କର ବାସ
ଆଉ ଯେ ଅଷ୍ଟ ବୈକୁଣ୍ଠ ହୋଇଛି ପ୍ରକାଶ ।
ଅନ୍ତ ବନ୍ଧୁ ବୈକୁଣ୍ଠ ଅଟଇ ସାର ନାମ
ଜନ ମୁଖରେ ବିଖ୍ୟାତ ଶ୍ରୀସୁରସୋତ୍ତମ ।
ଧନକ ବୈକୁଣ୍ଠ ଠାରୁ ସେହିତ ଉତ୍ତମ
ଆବର ତହିଁ ବୈକୁଣ୍ଠ ପଞ୍ଚ ଆନୁଧାମ ।
ନିତ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠ ଯେ ମହା ବୈକୁଣ୍ଠକୁ କହି
ଯହିଁ ରହୁ ସିଂହାସନେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋସାଇଁ ।
ସେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଭିନ୍ନ ନବ ବଳକୁଣ୍ଠ ପ୍ରିତି
ତା ମଧ୍ୟେ ନିଜ ବୈକୁଣ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠତର ଅତି ।
ମାଳାଦ୍ରୁ ଚାରି ଦେହରେ ଚାରି ବଳକୁଣ୍ଠ
ମଧ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଯୋଗ ପୀଠ ।
ମାଳାଦ୍ରୁ ଶଙ୍ଖ ମଧ୍ୟରେ ଶତ ଦଳପଦ୍ମ
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ଚାରି ମୂର୍ତ୍ତି ପୂଜିତ ଆନନ୍ଦେ ।
ରହୁ ସିଂହାସନେ ପ୍ରଭୁ ଅଲେଖ୍ୟ ଡଳକ
ଦବ୍ୟ ଶ୍ରେଣ ଭଞ୍ଜିତରୁ ଚାରିଧର ଯାକ ।
ମହା ବୈକୁଣ୍ଠର ତତ୍ତ୍ୱ କଲି ପରକାଶ
ଶୁଣିଲୁଟି କହେ ମୁନି ମନ କରତୋଷ ।
ମହା ମେଘ ଧାମ ଅଟେ ରହୁ ସିଂହାସନ
ତତ୍ତ୍ୱେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ନାହିଁ ତା ସମ ଆସ୍ଥାନ ।
ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ଋଷି କଲେକ ପ୍ରକାଶ
ନାନାଲୀଳା ତତ୍ତ୍ୱ ଭବିଷ୍ୟ ବଳକୁଣ୍ଠ ଦାସ ।

ଅଷ୍ଟ ବୈକୁଣ୍ଠ ବବରଣ

ଜୈମିନୀ ଭାବାର

ଜୈମିନୀ ବୋଲନ୍ତି ମୁନି ଏଥୁ ଅନ୍ତେ ଶୁଣ
 ଆଉ ଯେ ଅଷ୍ଟ ବୈକୁଣ୍ଠ ତାର ବବରଣ ।
 କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ ଅଛି ଉତ୍ତର ଦିଗରେ
 ଯେ ଉତ୍ତରାସନୀ ଦେବୀ ଦ୍ଵାରା ସେହିଠାରେ ।
 ସେ ବୈକୁଣ୍ଠେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀଙ୍କର ପାଥ
 ନିତ୍ୟ ବହାର କରନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ପଶ୍ଚିମ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଯେ ବିମଳା ଦେବୀଙ୍କ
 ଲାହାଙ୍କ ନିକଟେ ହୁଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ଵତୀ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବୈକୁଣ୍ଠର ଦ୍ଵାର ଜଗନ୍ନାଥୀ ଯେହ
 ସେ ଯେ ମହା ପ୍ରତାପୀ କାଳିକା ମହାମାୟୀ ।
 ସେ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ବାମନ ଆଦି ରୂପ
 ନାନା ଅବତାର ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖି ସମୀପେ ।
 କମଳାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯେ ଅଷ୍ଟ ପାଟଙ୍ଗଣୀ
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଖଟଣୀ ଖଟିଛନ୍ତି ଦିବା ନିଶି ।
 ବସିଣ ସହସ୍ର ଶ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି ସେବାରେ
 ପଶ୍ଚିମ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଲଳା ଏହି ପରକାରେ ।
 ସବୁ ଗୋପଲିକା ଖଳା ପଶ୍ଚିମ ବୈକୁଣ୍ଠେ
 ଚନ୍ଦ୍ରାଭକ୍ରମାନେ ତା ଦେଖନ୍ତି ମତି ଦୃଷ୍ଟେ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲି ଅଟେ ପାର ନାମ
 ତହିଁ ଆଡ଼ି ଯେ ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷ ଉତ୍ତମ ।
 ସେ ବୈକୁଣ୍ଠଦ୍ଵାରା ଦେବୀ ଯେ ବଟମଙ୍ଗଳା
 ନିଶିଦିନ ଜଗିଛନ୍ତି ଭକ୍ତ ପଦ୍ମଦୋଳା ।
 ପୂର୍ବ ସେ ଦ୍ଵାରରଷିକ ଦେବୀ ଶେଷପାଳ
 ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯେ ଶଙ୍କର ନନ୍ଦ ମହାକାଳ ।
 ଅନନ୍ତ ଶୟନେ ହୁଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଗୋପାଳ
 ତତ୍ତ୍ଵ ଅନନ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲି ଏହି ଧେନୁ ।
 ଦକ୍ଷିଣ ବୈକୁଣ୍ଠେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଅନନ୍ତ
 ମିନାଟେ ଶୟନ ଯେ ବଟପୁଟେ ରମାକାନ୍ତ ।
 ଯେ ଅକ୍ଷୟ କଳ୍ପବଟ ପ୍ରତି ଯୁଗେ ଥାଏ
 ଧ୍ୟାନ ପ୍ରଳୟ କାଳରେ ବିନାଶ ଯେ ନେହେ ।
 ଅକ୍ଷୟ କଦମ୍ବ କଳ୍ପବଟ ନାମଧରେ
 ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଯେ ଆଜି କଦର ।

ଯୁବ ଦକ୍ଷିଣକୁ ବେଢ଼ି ବସାରୁଛି ତାଳ
 ତହିଁ ଆସି ଗୁହାରିଆ ଦେବତା ସକଳ ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପାଶେ କରନ୍ତି ଜଣାଣ
 ତାଙ୍କଠାରୁ ରୁମାବଳୀ ଆବତାର ଜାଣ ।
 ଦକ୍ଷ ପୁଟେ ଦକ୍ଷିଣ ବୈକୁଣ୍ଠେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥିତି
 ପ୍ରବଦ୍ଧାରେ ଯେବଣ ବୈକୁଣ୍ଠ ଶୋଭେ ନିତି ।
 ନିଜ ଅଙ୍ଗେ ସେ ବୈକୁଣ୍ଠେ ବିଜେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପତି
 ପତିତପାବନ ବୋଲି ନାମ ବଢ଼େନ୍ତି ।
 ସେ ପୁଷ୍ପ ବୈକୁଣ୍ଠ ଦ୍ଵାରା ଅଟେ ପଣିବର
 ଜୟ ବିଜୟ ଦ୍ଵାରା ଯେ ମଧ୍ୟ ବୈକୁଣ୍ଠର ।
 ଶୁଭ ଦିଗେ ଶୁଭ ବଇକୁଣ୍ଠ ସୁଶୋଭନ
 ମଧ୍ୟେ ଲଳସୁନ୍ଦର ବୈକୁଣ୍ଠ ମନେ ରମ ।
 ସେ ବୈକୁଣ୍ଠ ବିଭୁବନ ପ୍ରାଣୀ ମନଲୋଭୀ
 ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଭକ୍ତରେ ଉଭା ।
 ମହୋଦଧି ତଟରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦ୍ଵାର ଯାଏ
 ସୁବୋଧରହ୍ମ ଅମର ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲି ଏ ।
 ଦେବଲୋକଙ୍କ ସେ ଅଟେ ବିଶ୍ରାମର ସ୍ଥାନ
 ସେହି ଠାବରେ ଶ୍ରୀହରି କରନ୍ତି ଶୟନ ।
 ତହିଁ ଦ୍ଵାରା ହୋଇଅଛି ପବନ ନନ୍ଦନ
 ନିଅ ସଙ୍ଗେ ପାହାନ୍ତି ହରି ହରି ଦରବେନ ।
 ସେଠାରେ ଆକାଶ ଜ୍ୟୋ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ସୁକ୍ଷମ
 ଆଜ୍ଞାମଣି ଶ୍ଵେତବଜ୍ରା ଯଜ୍ଞ କୁଣ୍ଡ ହାତେ ।
 ଶ୍ଵେତ ଗଙ୍ଗା ବୋଲି ନିଜନାମ ଅଛି ବହୁ
 ଗାହାର ମହିମା ଅତି ବିଶେଷ ଅଟଇ ।
 ସେ ଶ୍ଵେତ ଗଙ୍ଗାରେ ସ୍ନାନ କରେ ଯେଉଁଜନ
 ଆକାଶ ଗଙ୍ଗାର ସ୍ନାନ ଫଳ ପାଏ ଜାଣ ।
 ସେହି ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗା ଯଜ୍ଞ କାଳେ ମେଘମାଳେ
 ଭୂତ ସମୁଦ୍ରରୁ ଭୂତ ବୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲେ ।
 ଯଜ୍ଞକାଳେ ଅଗ୍ନିକୁଣ୍ଡ ଶୀତଳେ ନିମନ୍ତେ
 ଆକାଶ ଜ୍ୟୋକୁ ଦେବେ ଆଖିଲେ ଭୁବିତେ ।
 ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗା ଜଳେ ସ୍ନାନ କଲ୍ଲମାତେ ପାଇ
 ପପ୍ରସିନ୍ଧୁ ସ୍ନାନଫଳ ଅତରେ ମିଳଇ ।
 ଶ୍ଵେତ ଗଙ୍ଗାରେ ସତପ ସିରୁଜଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଶ୍ଵେତ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲି ଏ ସେହି ରମ୍ୟସ୍ଥାନ ।
 ଅମର ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଯେ ଶେଷ
 ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗା ଶାରେ ଶୟନ ବୈକୁଣ୍ଠ ବଦର ।

ସ୍ଵର୍ଗରୁ ସବୁଘର୍ଥକୁ ଆଣି ଦେବଗଣେ
 ସେହିଠାରେ ରଖାଇ ଅଛନ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠାନେ ।
 ଅମର ବୈକୁଣ୍ଠ ଯେ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ପୂଜକର
 ରହିଅଛି ସେ ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଣ ଆବୋର ।
 ଦଶନକୁ ଆସିବାର କାଳେ ସବୁଦେବେ
 ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତି ଆନନ୍ଦରେ ସେହିଠାବେ ।
 ସ୍ଵର୍ଗଦ୍ଵାର ଠାରୁ ଯେ ଦକ୍ଷିଣଦ୍ଵାର ଯାଏ
 ଦେବଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନେ ସ୍ଵର୍ଗ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲୁଏ ।
 ସ୍ଵର୍ଗରେ ଯେତେକ ଘର୍ଥଥିଲେ ସେ ପୂର୍ବରେ
 ସମସ୍ତେ ରହିଲେ ଆସି ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗା ନୀରେ ।
 ଏଣୁ ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗାରେ ସ୍ନାତ୍ନାନ କଲେ ପ୍ରାଣୀ
 ସ୍ଵର୍ଗଘର୍ଥ ସ୍ନାନଫଳ ପାଆନ୍ତି ସେକ୍ଷଣି ।
 ସେ ବୈକୁଣ୍ଠେ ହରି ଶ୍ଵେତମାଧବ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ।
 ବିରଜନ୍ତି ନରନ୍ତର ପ୍ରିୟାଙ୍କ ସାଥରେ ।
 ଜାନେ ବା ଅଜ୍ଞାନେ ପାପ କରିଥିବେ ଯେହୁ
 ତାହାଙ୍କ ଦଶନେ ସବୁ କଳୁଷ ତୁଟଇ ।
 ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗାରେ ଗାଧୋଇ ସାରି ଯେଉଁଜନ
 ଶ୍ଵେତମାଧବ ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି କରଇ ଦର୍ଶନ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ପାଦେ ମାଡ଼ିଥିବା ଦୋଷ
 କ୍ଷମା କରନ୍ତି ସେ ଶ୍ଵେତମାଧବ ଅବଶ୍ୟ ।
 ପଣ୍ଡୁରାଜା କରିଥିବା ବ୍ରାହ୍ମଦତ୍ତା ପାପ
 ସେହିଠାରେ କ୍ଷୟହେଲୁ ହେ ମୁନି କଳାପ ।
 ଏଣୁ ପଣ୍ଡୁ ଆଶ୍ରମ ବୋଲୁଏ ସେହି ସ୍ଥାନ
 ସେ ଅମର ବଜ୍ରକୁଣ୍ଡ ମହମା ଅର୍ଥୀମ ।
 ଶ୍ଵେତଗଙ୍ଗାର ମହମା ଅପାରୁଁ ଅପାର
 ସୁରନର ମୁନିଙ୍କି ସେ ଅତି ଅଗୋଚର ।
 ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ବେଢ଼ା ବାହାର ଭିତରେ
 ଶ୍ରୀମାଳ ବୈକୁଣ୍ଠ ସ୍ଥିତି ମହା ମନୋହରେ ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମଧ୍ୟେ ସେସ୍ଥାନ ଗରିଷ୍ଠ
 ଅନ୍ୟ ସପତ ବୈକୁଣ୍ଠଠାରୁ ଅଟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ବାହାର ବେଢ଼ା ପଶ୍ଚିମଠାରୁ ଅଟେ ଜାଣ
 ଲଞ୍ଜକେଶ୍ଵର ଦେବତା ଦ୍ଵାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେଣ ।
 ପାତାଳ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲି ନାମ ସେ ବୋଲୁଏ
 ଏଥିର କାରଣ ଶୁଣ କହୁଛି ଥୋକାଏ ।
 ପ୍ରବେ ନାଗସୁର ଯେ ଭୀମନ ଅବତାରରେ
 ବଳିକ ରୂପିଲେ ପାତାଳକୁ ଚରିଣରେ ।

ପାଦପଦ୍ମ ଲଗି ବଳି ପାତାଳକୁ ଗଲ
 ସେଠାରେ ପାଦପଦ୍ମକୁ ବନ୍ଧୁପୁଡ଼ି କଲ ।
 ତେଣୁ ସୁ-ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଆପଣେ ଶ୍ରୀହରି
 ପାତାଳ ବୈକୁଣ୍ଠେ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ ଯାତକରି ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଆଜ୍ଞାଅନୁସାରେ ବଳ ହୁଣ୍ଡେ
 ମହା ଆନନ୍ଦେ ରହିଲୁ ପାତାଳ ବୈକୁଣ୍ଠେ ।
 ନିଜ ବୈକୁଣ୍ଠ ପାରୁଣେ ପଶ୍ଚିମ ଦୁଆରେ
 କରଯାଡ଼ି ବଳରାଜା ସଦା ପୂଜି କରେ ।
 ସାତକୋଟି ଘର୍ଥ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ସେହି ବଳ
 ଆବୋର ଅଛୁଯେ ସେ ପଶ୍ଚିମ ଦ୍ଵାରସ୍ଥଳ ।
 ଶିବଙ୍କ କର୍ଣ୍ଣରୁ ସେ ଅମୃତମଣି ଗୋଟି
 ଯେବଣ ସ୍ଥାନେ ପଡ଼ିଲୁ ନାତନ୍ତେ ଧୂଳିଟି ।
 ସେହିସ୍ଥାନ ବୋଲଇଲୁ ଶ୍ରୀମଣିକର୍ଣ୍ଣିକା
 ପ୍ରଧାନ ଘର୍ଥ ସେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ ଏକା
 ପୂର୍ବେ ଏକଥା ଭୁଷଣ ମାର୍କଣ୍ଡଙ୍କ ଆଗେ
 ଯଥାକାଳେ କହିଥିଲେ ଅତି ଅନୁରାଗେ ।
 ତଦନ୍ତେ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ସେ ଶୁକଦେବ ପାଣେ
 ପ୍ରକାଶ କଲେ ଏ କଥା ପରମ ବିଶ୍ଵାସେ ।
 ଶୁକ ଯେକାଳେ ନୃପତି ପରାକ୍ଷିତେ ଭଣି
 ସେହି ସମୟରେ ଜାଣି ଥିଲଇ ମୁଁ ଶୁଣି ।
 ଆବର ଶ୍ରବଣ କରିବନ୍ତି ସ୍ଵତ ଯତ
 ସରଗେ ଭୃମ୍ଭମାନଙ୍କୁ କହିଲି ସମ୍ପ୍ରତି ।
 ପୁଣି ଶୁଣ ଆହେ ସବୁ ତପୀ ମୁନିଗଣ
 ସେଠାରେ ଅଛନ୍ତି ଶିବ କପାଳମୋଚନ ।
 କେମନ୍ତେ ସେ କପାଳମୋଚନ ବୋଲଇଲେ
 ସେକଥା ଭୃମ୍ଭ ନକଟେ କହୁଛି ମୁଁ ଭଲେ ।
 ସଦାଶିବ ସେ କାଳରେ ହୋଧଭର ହୋଇ
 ବ୍ରାହ୍ମାଙ୍କ କପାଳ ଦେଲେ ସୁହସ୍ତେ ଛୁଣ୍ଡିଲ ।
 ସେ ବ୍ରହ୍ମ କପୋଳ ଯାଇଁ ସେ ସ୍ଥାନେ ପଡ଼ିଲୁ
 ଶିବଙ୍କ ନାମ କପାଳମୋଚନ ହୋଇଲୁ ।
 ସେଠାକୁ ମଣିକର୍ଣ୍ଣିକା କାଣୀରୁ ଅଇଲୁ
 ସପ୍ତକୋଟୀ ଘର୍ଥ ସେ ସଙ୍ଗରେ ଆଣିଥିଲୁ ।
 ସେ ମଣିକର୍ଣ୍ଣିକା ନାମେ ମହାଘର୍ଥ ବର
 କପାଳମୋଚନ ଶିବ ଯହିଁ ମନୋହର ।
 ପାତାଳ ବୈକୁଣ୍ଠେ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାରୁଣେ
 ପଶ୍ଚିମଦିଗ ଆବୋର ରହିଲୁ ହରସେ ।

ହରଚରଣୀ ବାସେଳୀ ଯେ ସେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଦ୍ଵାର
 ଜଗାଳମୋଚନରୁ ବୈକୁଣ୍ଠ ଆବୋର ।
 ମଣିକର୍ଣ୍ଣିକା ଘାଟି ଯେ କୋଟୀଘାଟି ଘେନି
 କରକର ହସି ଉଠେ ଦିବସ ରଜନୀ ।
 ଚହଁରେ ଯେବଣ ଜନ ସୁଖେ ସାର ସ୍ଥାନ
 ଜଗାଳମୋଚନ ଶିବେ କରଇ ଦଶନ ।
 ଗୋ-ହଜା ଗୁପ୍ତ ହଜାରୁ ସେ ପ୍ରାଣୀ ମୁକୁଳେ
 ସ୍ଵର୍ଗରେ ନୃତ୍ୟ କରନ୍ତି ତାର ପିତୃକୁଳେ ।
 ଶ୍ରୀମଳ ବୈକୁଣ୍ଠ ପଛେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବଇକୁଣ୍ଠ
 ତାପହେ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗେ ପାତାଳ ବୈକୁଣ୍ଠ ।
 ଅନନ୍ତ ବେଡ଼ା ବାହାର ଭିତରେ ପଶ୍ଚିମେ
 ଏ ବେନି ବୈକୁଣ୍ଠ ବିରଜଇ ମନୋରମେ ।
 ଏ ବୈକୁଣ୍ଠର ମହିମା ଅତି ଅଲୋକିତ
 ପୂର୍ବର ଇତିହାସ ଯା ହୋଇଛି କଥୁତ ।
 ତାହା ବିସ୍ତାର ବର୍ଣ୍ଣନେ କେବା ହେବ କ୍ଷମ
 ଯହିଁ କରଯୋଡ଼ି ସୁତି କରୁଛନ୍ତି ଯମ ।
 ବାମନଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମ ରହିଅଛି ଯହିଁ
 ତାହାର ମହିମା ମୁଖେ କେ ପାରିବ କହି ।
 କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠର ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରଠାରୁ
 ଘାଟୋଳା ନଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥାନ ଯେ ସୁରୁ ।
 ଗୁପ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲଣ ନାମ ସେ ବହଇ
 ସାତ ଭଉଣୀ ଅଛନ୍ତି ଚହଁ ଦ୍ଵାର ହୋଇ ।
 ପୁଣି ଯେ ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ମହାମାତ୍ର ତଥୁ
 ତକାପାତ୍ର ଆନନ୍ଦରେ ଦ୍ଵାର ଜଗିଛନ୍ତି ।
 ସେ ଗୁପ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଛନ୍ଦ୍ର ମାରକଣ୍ଡେଶ୍ଵର
 ତାହାଙ୍କ ମହିମା ସୁରସୁରେ ଅଗୋଚର ।
 ସେ ମାର୍କଣ୍ଡ କେତେକନ୍ତୁ ଗୁପ୍ତା ହୋଇଥିଲେ
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ରୁଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ବୈକୁଣ୍ଠ ସେ କଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକରେ ଯେ ଗୁପ୍ତ ବଇକୁଣ୍ଠ ଥିଲା
 ବାମନାବତାରେ ତଥୁ ଯେଉଁପାଦ ଗଲା ।
 ସେହି ପାଦପଦ୍ମେ ଚଉବଣି କାଠି ଗଙ୍ଗା
 ଭାଲଲେ ବଧାତା ଆଣି ତରଳ ତରଙ୍ଗା ।
 ସେହି ଠାବରେ ଯେ ସେ ବୈକୁଣ୍ଠ ବିରୁଣି
 ସୁତି କରୁଥିଲା ରହିବାକୁ ପାରୁଣେଣ ।
 ଏମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ମାଗିଲା ଭକତ ଶ୍ରବରେ
 ମୋତେରଖ ପ୍ରଭୁ ମହାବୈକୁଣ୍ଠ ଠାବରେ ।

ଏଣୁ ପ୍ରଭୁ ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଅଙ୍ଗୀକାର କଲେ
 ରଜତର ପାରୁଣରେ ଆଣି ରଖାଇଲେ ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଯେ ଚଉବ କୋଟିଘାଟି ଥିଲା
 ମେ ଘାଟି ମକଳ ମାରକଣ୍ଡ ଯର ହେଲା ।
 ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ହର ତାର ଘାଟେ ବିରଜିଲେ
 ମାତୃହରଣ ଦୋଷକୁ ଆପଣେ ଖଣ୍ଡିଲେ ।
 ଦୁଷ୍ଟଶୀରତ ପାତକ ଆହ ପାପମାନ
 ମାର୍କଣ୍ଡ ହୃଦ ସ୍ଥାନରେ ହୁଅଇ ମୋଚନ ।
 ଚହଁ ସ୍ଥାନ ଧ୍ୟାନକରି ଗୁପ୍ତାହର ଭୁଲେ
 ସେହି ବୈକୁଣ୍ଠରେ ମହା ଆନନ୍ଦେ ରହିଲେ ।
 ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ଋଷି ଯେ ଶିବଙ୍କୁ ଆରାଧଣ
 ମାରକଣ୍ଡେଶ୍ଵର ବୋଲି ନାମଦେଲେ ଜାଣ ।
 ହର ଗୁପ୍ତା ଦୁହେଁ ମିଳି ଆନନ୍ଦରେ ତଥୁ
 ଏକଇ ଶମ୍ଭୁପରେ ସଦା ବିରଜନ୍ତି ।
 ମହାମହିମାମୟ ସେ ଲଙ୍କା ଗୁପ୍ତ ହର
 ଭୁବନେ ବିଖ୍ୟାତ ନାମ ମାରକଣ୍ଡେଶ୍ଵର ।
 ମାର୍କଣ୍ଡ ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ବଡ଼ାଇଣ ସ୍ଥାନ
 ମାରକଣ୍ଡେଶ୍ଵରଙ୍କୁ ଯେହୁ କରଇ ଦର୍ଶନ ।
 ପଞ୍ଚ ମହାପାତକ ସେ ନିଜ ଅଙ୍ଗୁ ହରେ
 ଚୌଦକୋଟୀଘାଟି ଫଳ ଶୀଘ୍ର ଲଭକରେ ।
 ଗୁପ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବାସ କରିଣ ଦେହକ
 ଦ୍ଵାର୍ଣ୍ଣର୍ଥ ସମ୍ପଦ ପାଇ ଲଭେ ମହାସୁଖ ।
 ଅନ୍ତେ ଗୁପ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠରେ ବସଇ ସେ ଜନ
 ପୁନଃ ଜନ୍ମ ନ ହୁଅଇ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ କଦାଚନ ।
 ବେଡ଼ା ବାହାର ଭିତରେ ବେନି ବଇକୁଣ୍ଠ
 ଏ ବେନିପୁର ମହିମା ଅତିହୀ ରରଷୁ ।
 ଏକଇ ବୈକୁଣ୍ଠେ ହର ଗୁପ୍ତା ସଙ୍ଗହୋଇ
 ବିଜୟେ କରୁଅଛନ୍ତି ଏକତନ୍ତୁ ବହି ।
 ଦୁଇଦେବ ଏକମୂର୍ତ୍ତି ଶମ୍ଭୁ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ
 ସାତକନ୍ତୁ ଗଙ୍ଗା ଋଷି କରୁଛନ୍ତି ଥୟ ।
 ରଜୋଗୁଣୀ ତମୋଗୁଣୀ ସେ ଯେ ଧାତା ହର
 ବିଖ୍ୟାତ ଗୁପ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠେ ମାରକଣ୍ଡେଶ୍ଵର ।
 ଯେଉଁ ଗୁପ୍ତପୁର ପାଦପଦ୍ମରେ ଲୁଚିଲା
 ଚଉବଣିକାଠି ଗଙ୍ଗା ଯହିଁ ଲୁନହେଲା ।
 କେ କହି ପାରିବ ଅବା ସେ ପୁରୁଷମହିମା
 କୋଅବାଦେଇ ପାରିବ ତାହାକୁ ଉପମା ।

ସେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମ ବୈକୁଣ୍ଠେ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଅଶେଷ
ସହସ୍ର ବଦନେ ବର୍ଣ୍ଣି ନ ପାରିବେ ଶେଷ ।
ଶୁକ ଶନକାଦି ଯେତେ ସିଦ୍ଧନ୍ତେ ପଦ
ବ୍ରହ୍ମ ବୈକୁଣ୍ଠେ ଅନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ଯେ ନ ପାନ୍ତି !
ଦକ୍ଷିଣରେ ହରିହର ବରଜନ୍ତୁ ଆସେ
ଉତ୍ତରେ ଯେ ନର ବ୍ରହ୍ମା ଛନ୍ତି ଲଙ୍ଗୁରୁଣେ ।
ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ବଖାଣିଲେ ମୁନିମେଲେ
ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ ନମଇ ମୁଦ୍ରାଦ ତଳେ ।

— — —

କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ ମହିମା

ଶୌନକ ଉବାଚ

ଶୌନକ ବୋଲନ୍ତି ହେ ଜୈମିନି ମହାତମା
କହିବାହେଉ କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ ମହିମା ।
ଉତ୍ତର ଦୁଆରେ ଯେଉଁ କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ
ତାହାର ତତ୍ତ୍ୱ ବୁଝାନ୍ତୁ ଆମେ ଶୁଣିଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ ନାମ କାର୍ଯ୍ୟକ ହୋଇଲୁ
ପକ୍ଷୀନାମରେ ବୈକୁଣ୍ଠ କହେ ଯେ ହେଲୁ ।
ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷୀ ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ସଂସାରେ
କୋଇଲି କି ତପ କରୁଥିଲୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ।
ତାହା ନାମରେ କମ୍ପାଇଁ ବୈକୁଣ୍ଠ ପ୍ରକାଶ
ଏକଥା ସପ୍ତପି କହ ହେ ବ୍ୟାଗ୍ରଜି ଶିଷ୍ୟ ।
ଶୌନକ ମୁନିଙ୍କ ମୁଖୁଁ ଏ ବଚନ ଶୁଣି
କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ତତ୍ତ୍ୱ ମହାତ୍ମା ଜୈମିନି ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଶୁଣିମା ହେଉ ହେ ମୁନିବର ଶତନକ
କହନ୍ତୁ ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଆଶେ କରି ଠିକ ଠିକ ।
ନାରାୟଣ ବୈକୁଣ୍ଠ ଯେ ଉତ୍ତର ଦୁଆରେ
କୋଇଲିଟିଏ ସେଠାରେ ନିତି ସୁନ କରେ ।
ତାର ସେ ମଧୁର ଧ୍ୱନି ଅତି ମନୋହର
ଶ୍ରବଣେ ପଶିଲେ ଝରେ ଅମୃତର ଧାର ।
ତୁଷ୍ଟ ଯେ ଖଳସୁନ୍ଦର ବଇକୁଣ୍ଠ ଥିଲୁ
ପରେ ନାରାୟଣ ବଇକୁଣ୍ଠ ବୋଲାଇଲୁ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣଙ୍କର ହେ ବିହାର ସ୍ଥାନ
ସକଳେ ଜାଣନ୍ତି ସେ ଗୁପ୍ତ ବୃନ୍ଦାବନରେ ।

ନିଜାଲିଳା ଯେହ୍ନାରେ କରନ୍ତି ଶ୍ରୀଧର
ଆବମନ୍ତେ ସେ ବସନ୍ତ ନେଇ ମୋଦକର ।
ନାନା ସୁବାସିତ ଫୁଲ ଫୁଲ ମନ୍ଦକର
ତଉଦିନ ଯାକରେ ସୁଗନ୍ଧ ତରଳ ।
ଯେବା ଯେଉଁଠି ପୁଣ୍ୟ ଫଳତହିଁ ଲଙ୍ଗୁରୁରେ
ତାହା ପ୍ରାପ୍ତୁଏ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହରିଙ୍କ କୃପାରେ ।
ନାନାପକ୍ଷୀ ସେ ବୈକୁଣ୍ଠେ ସଦା ଚରୁଥାନ୍ତି
ନିଜ ନିଜ ସ୍ୱରେ ସବେ ଧ୍ୱନି ଯେ କରନ୍ତି ।
ସବୁହୁଁ ଅତି ମଧୁର କୋଇଲିର ଧ୍ୱନି
ଶୁଣି ଅତି ଶୁଦ୍ଧ ବଳାଇଲେ କମଳିଣୀ ।
ପଞ୍ଚମ ତାନେ କୋଇଲି ତାଙ୍କେ କୁହୁ କୁହୁ
ଶ୍ରବଣ ଡେରି କମଳା ଶୁଣନ୍ତି ସେ ତହୁଁ ।
ପ୍ରିୟାଙ୍କର ମନ ଜାଣି ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ
କୋଇଲି ରୂପ ହୋଇଲେ ତହିଁ ଅକସାତ ।
ସବୁକୋକଳ ଧ୍ୱନି ହୁଁ ସେ ଧ୍ୱନି ବଳଇ
ସଦାବେଳେ ରବକଲେ ପ୍ରଭୁ ରମାସାଇଁ ।
ତାହାଶୁଣି ସକଳ କୋକଳ ଆତମ୍ଭିତେ
ଅକାନ୍ତୋଇ ଶୁଣନ୍ତି ସେ ପିକସୁନ ନିତେଁ ।
କୃଷ୍ଣଙ୍କ ମୋହନବଂଶୀସୁନ ତାର ସଙ୍ଗେ
ରାମେ ତାନେ ବାଜିଉଠେ ଅପୂର୍ବ ରଙ୍ଗେ
ଉତ୍ତରପୁରେ ଥାଇ ତା କମଳା ଶୁଣିଲେ
ବନ ଦେଖିବାକୁ ତହୁଁ ବାହାର ହୋଇଲେ ।
ପାଇ ଦେଖିଲେ କଦମ୍ବ ବୃକ୍ଷର ଉପରେ
ସବୁ ପିକଧ୍ୱନି ଜଣି ପକ୍ଷୀଧ୍ୱନି କରେ ।
ଅପୂର୍ବ ସେ କୋଇଲିଟି ଅତିହିଁ ସୁନ୍ଦର
ତା ବେନି ତସୁ ହିରଣ୍ୟ ମାଣିକ୍ୟ ପ୍ରକାର ।
ଇନ୍ଦ୍ରମଳମଣି ଜଣି ତା ସର୍ବାଙ୍ଗଯାକ
ପଦ୍ମରାଗମଣି ପରି ତା ପାଦ ଯୋଡ଼କ ।
ସେହି ଅପୂର୍ବ କୋଇଲିଟିକି ଲକ୍ଷ୍ମୀଶୁଣି
କୋମଳ ସ୍ୱରେ କହନ୍ତି ସେନେହ ବଳାଇ ।
ସବୁ ପିକହୁଁ ତୋ ସୁନ ଅତି ସୁମଧୁର
କାହୁଁ ଅଇଲୁ ଏଥକୁ ଆରେ ପିକବର ।
ଆଜିଠାରୁ ଆନନ୍ଦରେ ରହ ମୋ ନବରେ
ସନ୍ତୋଷ କରବ ତୋତେ ନିତି ଶୀରସରେ ।
ଭୁଞ୍ଜାଇବ ସୁରସ ଅମୃତ-ରସାବଳୀ
ଖାଇ ସୁଖାହେବୁ ପିକ ତାଳମ୍ବ କଦଳୀ ।

ଚୋର ଚୋରୀ ମୋର ବନ୍ଦ ଶରଣା ମେଲୁଛି
 ଚୋ ମଧୁର ଧନ ମୋର ମନକୁ ମୋହୁଛି ।
 ନିଜ ଅମୃତ-ଦରବ ଦେବଲ ମୁଁ ଚୋତେ
 ଏହି ସୁନ ଚୋର କଣ୍ଠେ ଶୁଣୁଥିବ ନିତ୍ୟେ ।
 ନ ଯା ନ ଯା ପ୍ରଣାମଣୀ ଆନେ କେଉଁ କଂ
 ମୋ ନବରେ ପୋଷିବଲି ସରଗରେ ଅତି ।
 ପୁଲକ ଉଠିବ ଦିନନ୍ଦନ କଲେବର
 ଅମୃତ ପାନେ ପିକ ତୁ ହୋଇବୁ ଅମର ।
 ସବଦା ଥବୁ ପିକ ମୋ ଗୁପ୍ତ ବୃନ୍ଦାବନେ
 ଅନ୍ୟ ବନ ଆଉ ଚୋର ନ ପଡ଼ିବ ମନେ ।
 ଆସ ଆସ ପିକବର ମୋର ଅତିପ୍ରୀତ
 ମୋ କଣ୍ଠର ତନ୍ଦ୍ରାକାନ୍ତି ମୁକ୍ତାମାଳ ନିଅ ।
 ତହୁଁ ସେହି ପିକ ଉଡ଼ିଆସି ଆନନ୍ଦରେ
 ପରବେଶ ହେଲ କମଳାଙ୍କ ଶ୍ରୀଗୁମୁଁରେ ।
 ଅତି ହରଷରେ ସେ କମଳା ଗେଲେ ଗେଲେ
 ନିଜକଣ୍ଠ ମୋତିମାଳ ତାର କଣ୍ଠେ ଦେଲେ ।
 ତହୁଁ ନିଜରୂପକୁ ଧଇଲେ ଦେବଗଜ
 ଶଙ୍ଖ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶୋଭେ ଚାରିଭୁଜ ।
 ନାନାରହେ ନାନାପୁଷ୍ପେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ସୁବେଶ
 ସୁରଙ୍ଗ ଅଧରେ ପରିଅଛି ମୃଦୁହାସ ।
 ଏମନ୍ତ ମୋହନ ମୃଗି ହୁଅନ୍ତେ ଶ୍ରୀହରି
 ଦେଖିଣ କମଳା ଲଳିଲୁକ ହୋଇକରି ।
 ମଧୁରବାଣୀ ଶ୍ରବଣ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସାକ୍ଷୀତେ
 ତୁମ୍ଭେ ମୟାଧର ହରି ଭୁଲାଇଲ ମୋତେ ।
 ଲଳାତଳେ ପିକରୂପ ଧଇଲ ହେ ସେବେ
 ମୋହର ଦଇନ ପ୍ରଭୁ ଘେନାକର ଏବେ ।
 ଏ ସେ ଗୁପ୍ତ ବୃନ୍ଦାବନ ହେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ
 ଆଜୁଁ କୋଇଲ ବୈକୁଣ୍ଠ ହେଉ ଏହା ନାମ ।
 କମଳାଙ୍କ ବଚନକୁ ପାଳି ଚନ୍ଦ୍ରଧର
 ହେଉବୋଲି ଦରହାସେ କଲେ ସୀତକାର ।
 ଏଣୁ କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲାଇଲ ଜାଣ
 ମାଧବଲତା ନିକୁଞ୍ଜ ପରମ ଶୋଭନ ।
 ମଳସୁନ୍ଦର ଉଦ୍ଭିର ପାରୁଣେ ସେ ସ୍ଥାନ
 ଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ଯେହୁ ମହାଶ୍ରବ୍ୟବାନ ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ମହିମା
 କେ ଅବା କହିପାରିବ ଲଳାଗୁଣ ସୀମା ।

ଏମନ୍ତ ଜୈମିନି ଋଷି କଲେକ ବଶାଣ
 ଶୁଣି ପରମ ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ମୁନିଗଣ ।
 ନିରନ୍ତରେ ଧ୍ୟାନ କରି କମଳାବଳାସ
 ଶ୍ରୀଷ୍ଠା ପ୍ରବନ୍ଧେ ଭଣାଇ ବଇସ୍ତବ ଦାସ ।

—୫୫୫—

ପାବନ ବୈକୁଣ୍ଠାଦ ବର୍ଣ୍ଣନ

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି କହନ୍ତି ପୁଣି ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ
 ଶ୍ରବଣ କରିବାହେଉ ସବ ମୁନିବରେ ।
 ପଦ୍ମ ଦଗର ସେ ଶ୍ରେଷ୍ଠମଣ୍ଡପ ଠାବରୁ
 ସିଂହ ଦୁଆର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଗୁରୁ ।
 ପତିତପାବନ ନାମେ ବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲିଏ
 ପତିତ ଜନଙ୍କ ହୃଦେ ସେ ବୈକୁଣ୍ଠ ଶୋହେ ।
 ପତିତ ପ୍ରାଣୀମାନେ ସେ ଭିତରେ ନ ଯିବେ
 ତେଣୁ ପତିତପାବନ ହରି ସେହିଠାବେ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାର ଯାଏଁ ଆସି ପତିତ ମାନବେ
 ଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ପତିତପାବନ ଦେବେ ।
 ପତିତପାବନ ମୁରୁଖିଙ୍କ ଦରଶନ
 ଅମୃତ ଜନେ ମୁକତ ହୋଇ ପ୍ରତିଦିନେ ।
 ପତିତ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ନିସ୍ତାରିବା ଛଳେ
 ପତିତପାବନ ବାନା ମାଳତ୍ୟେ ଚଳେ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାର ଠାରୁ ବେଲେଶ୍ୱରଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ
 ଲଳବୈକୁଣ୍ଠ ବୋଲଣ ନାମବହେ ନିତ୍ୟେ ।
 ଶ୍ରୀନୃସିଂହ ମାଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱର ଦାସ ଚର୍ଚ୍ଚି
 ଅନାଦି କାଳରୁ ସେହୁ ଛନ୍ଦ ଜଗିରହି ।
 ନାନାଲଳା ଯାହାମାନ ହୁଏ ସେହି ସ୍ଥାନେ
 ଲଳାବଇକୁଣ୍ଠ ନାମ ତେଣୁ ସେ ବ୍ୟାଧନେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଆଣି ସ୍ୱର୍ଗ ଯମୁନାକୁ ସେ ରଖିଲ
 ଇନ୍ଦ୍ର ଯମୁନା ବୋଲି ତା ନାମ ଦେଇଗଲ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାବଳାର ଯେ କେତେ ଗାଈ
 ସେଠାବରେ ପାଦପଦ୍ମ ଗୋଷ୍ଠିହୋଇ ଥାଇ ।
 ଯଜ୍ଞକାଳେ ସେ ଗାଈମାନଙ୍କୁ ଦେଇ ଦାନ
 ଗୁଣ୍ଡିଚାଦ୍ୱାର ଆଦ୍ୟରେ ଥିଲ କୁଞ୍ଜବନ ।
 ଏବେ ସେ ଗୁଣ୍ଡିଚାଦ୍ୱାର ଯଜ୍ଞବେଦୀମାନେ
 ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ହୋଇଛୁ ଜାଣ ଶିଶୁସେନ ଧାମେ ।

ଶ୍ରୀବଳଦେଉଳ ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ନିବେଶିତା
 ଯଜ୍ଞକଲେ ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମା ମେ ଲାଘୁଦ୍ଵାମନ ।
 ଯଜ୍ଞବେଦୀ ନାମ ତାକୁ ଦେଲଗଲ ଧାତା
 ଆଦ୍ୟରୁ ଗୁଣିବୁ ନାମ ବିବିଧ ମହାଆ ।
 ଜଗନ୍ନାଥ ନାନାଲୀଳା କର ଆନନ୍ଦରେ
 ଯାକଣ ରହନ୍ତି ଆପେ ସେ କୁଞ୍ଜ ଗୁମ୍ଫାରେ ।
 ଯେଉଁକାଳୁ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ରୂପ ଧରନ୍ତି
 ସେହିକାଳୁରୁ ଗୁଣିବୁ ଯାହା ସେ କରନ୍ତି ।
 କେତେପୁରୀ ଏହିପରି ଗଲଣି ସେ ବଳ
 କେତେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ରୂପ ଦେଲେଣି ଶ୍ରୀପଦ ।
 ସେହି ଲାଘୁ ଯମୁନାରେ ନବହନ ଯାଏ
 ସବଂ ଶର୍ପ ଯେନିଶ ପୁଷ୍କର ଦେବ ଆସ ।
 ତହିଁରେ ଯେବଣ ଜନେ ସ୍ଥାନାଦି କରନ୍ତି
 ସବଂ ଶର୍ପ ସ୍ଥାନପଳ ଅନାୟାସେ ପାନ୍ତି ।
 ବଳରାଜା ଯହିଁ କରେ ଗୁଣିବୁ ଦର୍ଶନ
 ସେହି ସ୍ଥାନଟି ବୋଲିବ ବଳଗଣି ନାମ ।
 ମାଳାଦ୍ରୁ ଲୀଳା ବୈକୁଣ୍ଠ ସବୁଦୁ ଉତ୍ତମ
 ଏମନ୍ତେ ନବ ବୈକୁଣ୍ଠ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
 ବୈକୁଣ୍ଠମାନଙ୍କେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଷ୍ଟବଳକୁଣ୍ଠ
 ତହିଁ ଶ୍ରୀମଳୟୁଦର ବଳକୁଣ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
 ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଦ୍ମପୁଷ୍ପ ବିଶ୍ଵ ଏ ଦେନଶ
 ମଳୟୁଦର ବୈକୁଣ୍ଠ ପହଞ୍ଚନ୍ତି ଜାଣ ।
 କପୁର ତନ୍ଦନ ଛବି ଦ୍ୟୁତି ମହାମାହି
 ସେହିପୁର ସଦା ମହମହ ବାସୁଆଇ ।
 ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ଯେ ସରସ୍ଵତୀ ନିଧିଧାରେ
 ଏକତ୍ରମିଶି ବହନ୍ତି ସେହି ବୈକୁଣ୍ଠରେ ।
 ତେଣେ ସେ ଉତ୍ତର ପିରୁତଟ ଶୋଭାପାଏ
 ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମ ଭେଦଣ ସେ ଯମୁନା ବନ୍ଧେ ।
 ପଶ୍ଚିମକୁ ଭେଦି ଯମୁନା ସେ ଯାଏ ବନ୍ଧି
 ପାଗରମରେ ସମ୍ଭାଏ ଲହରୀ ଖେଳାଇ ।
 ପୂର୍ବଦିଗ ଭେଦି ବଳଗଣିତାକୁ ଧାରେ
 ବାଙ୍କି ମୁହଁରେ ମିଶି ସମ୍ଭାଏ ପାଗରେ ।
 ସମୁଦ୍ର ଶିବେଶୀ ବେଡି ବନ୍ଧେ ଚଉପାଶ
 ମୟା ଶାଳଗ୍ରାମୀଙ୍କ ଗୁପ୍ତ ରହାସ ।
 ସଦାକାଳେ ଶ୍ରୀପଦ ଯେ ଅଟଇ
 ସବଦା ଶ୍ରୀପାଦପଦ୍ମ ରଜ ପଡ଼େ ଯହିଁ ।

କାହିଁ ନ ଦେଖିବା ନ ଶୁଣିବା ଏ କଥା
 ଯହିଁ ବୈବଲ୍ଲ ହେଉଛି ପାଦଧୂଳି ଜାଣ ।
 ଯେବଣ ଠାବରେ ଅଷ୍ଟଶୟ ହେଲେ ଶୁଳ
 ସବଂ ଶର୍ପ ବୋଳିଲେ ଯେଉଁ ପାଦପଦ୍ମ ଧୂଳି ।
 ଏମନ୍ତ ଶ୍ରୀବୈକୁଣ୍ଠ ମାଳାଦ୍ରୁ ମହାତମ
 ଏକଳ ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ବର୍ଣ୍ଣନ ଉତ୍ତମ ।
 ସ ମନବଦ ବାଣୀ ଏ ସେ ଅପୂର୍ବ ମହିମା
 କେ କହି ପାରିବ ନିତ୍ୟ-ବୈକୁଣ୍ଠର ସୀମା ।
 ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ମୁଖ ଏ କଥା ଶଙ୍କର ଶୁଣିଲେ
 ସବୁଦେବେ ଶୁଣି ମହାଆନନ୍ଦ ହୋଇଲେ ।
 ଅନନ୍ତକୋଟି ବୈକୁଣ୍ଠ ଯେନି ନିଜଧାତ
 ମାଳାଦ୍ରୁରେ ବଜାୟ ଠାକୁର ଜଗନ୍ନାଥ ॥
 ସକଳ ବୈକୁଣ୍ଠ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଉତ୍ତମ
 ଏହା ଧାରା ମୁଖ ଶୁଣି ତୋଷ ଉମାପତି ।
 ସେ ହରପାଦଶା ଅଷ୍ଟଶୟ ଅଷ୍ଟଶୟୀ
 ଯୁଗେ ଯୁଗେ ବଦନ୍ତି ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡି ।
 ବାହାର ବୈକୁଣ୍ଠମାନଙ୍କରେ ସେଦୃ ଭଲେ
 ଅଷ୍ଟଶୟ ଅଷ୍ଟଶୟୀ ହୋଇଣ ରବଲେ ।
 ଭିତର ବଳକୁଣ୍ଠକୁ ଆଜ୍ଞା ନୋଦଲକୁ
 ଯାଇ ନପାରିଲେ ହରପାଦଶା ସେଠାକୁ ।
 ଅଷ୍ଟବୈକୁଣ୍ଠରେ ହରଷର ହର ଉମା
 ନିଶ୍ଚିନ୍ତେ ରହି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ମହିମା ।
 ଶ୍ରୀମଳୟୁଦର ବୈକୁଣ୍ଠରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଧାତ
 ମହାଗୁପ୍ତ ରାସରେ ନନ୍ଦ ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ଅଷ୍ଟୟ ପ୍ରକଟ
 ଅଷ୍ଟୟ ସିଂହାସନ ଅଷ୍ଟୟ କଳ୍ପବଟ ।
 କାଳେ କାଳେ ଜଗନ୍ନାଥ ଅଷ୍ଟୟ ବିଜୟେ
 ତହିଁସେତେ ଦେବାଦେବୀ ସମୟେ ଅଷ୍ଟୟେ ।
 ଅଷ୍ଟୟ ଅଙ୍ଗେ ନବବଳ ପ୍ରଭୁସଙ୍ଗେ ଆନ୍ତି
 ଅଷ୍ଟୟ ଆନନ୍ଦ ସଦା ଶୁଣିଯିବ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ।
 ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ରାଶି ନୈମିଷ କାନନେ
 ବନାଣିଲେ ମୁନିମାନଙ୍କର ସନ୍ନିଧାନେ ।
 ଶ୍ରୀଦଶଙ୍କର ଗୌନକ ଆଦି ମୁନିଗଣ
 ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲି ଆନନ୍ଦେ ମଗନ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପୂଜା ଏ ଅମୃତ ରସ
 ଶ୍ରୀ ପ୍ରବଳେ ଭୋଇ ବଳଷ୍ଟବ ଦାସ ।

ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ଚଉପାଶେ ଦେବଦେବୀ ପରଚୟ

ଶୌମ୍ୟ ଉବାଚ

ପରଚୟ ଶଉନକ ମୁନି ଏଥୁ ଅନ୍ତେ
ହେ ଜୈମିନି ଋଷି କହ ଆମ୍ଭର ଅଗ୍ରତେ ।
ଶ୍ରୀମଳବୈକୁଣ୍ଠ ବେଡ଼ା ମଧ୍ୟର କେଶବନ
କେଉଁଦିଗେ ବନ୍ଧୁ କେଉଁ ଦେବ ଦେବୀଗଣ ।
ସେମାନଙ୍କ ପରିଚୟ ଦିଅ ମହାତମା
ଶ୍ରବଣ କରିବୁ ବେଡ଼ା ଭିତର ମନ୍ତ୍ରମା ।
ଏହାଶୁଣି ବ୍ୟାସଶିଷ୍ୟ ଜୈମିନି ତାପସ
କହି ଆରମ୍ଭିଲେ ତହିଁ ହୋଇ ହସ ହସ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଶ୍ରବଣ କର ହେ ମୁନି ହୋଇ ଏକମନ
ସଞ୍ଚି ପି ତୁମ୍ଭ ଅଗେ ମୁଁ କରୁଛି ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ଶ୍ରୀମଳବୈକୁଣ୍ଠପୁର ବେଡ଼ା ମଧ୍ୟସ୍ଥଳୀ
ଚଉପାଶେ ଛନ୍ଦ୍ର ବେଦି ଦେବତା ମଣ୍ଡଳୀ ।
ପୂର୍ବଦିଗେ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମୂର୍ତ୍ତି ମନୋହର
ବାମ ଅଭିଷେକ ମୂର୍ତ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ।
ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ-ପାଦପଦ୍ମ ଆନନ୍ଦ ବଜାର
ସ୍ଥାନମଣ୍ଡପ ଗୁହାଣିମଣ୍ଡପ ଚୂଡ଼ର ।
ଅଗ୍ନିଶ୍ଵର ନାମେ ଶିବ ସତ୍ୟନାରାୟଣ
ଲକ୍ଷ୍ମୀପାକ ରୋଷଣାଳ ଅପର୍ବ ଦଟଣ ।
ତଥା ଯେ ଗଙ୍ଗା ଯମୁନା ନାଗମ କୁପବେନ
ତଣ୍ଡୁଳ କୁଟା ଦର ଯେ ତା ପାରୁଣେ ପୁଣି ।
ବାଇଶ ପାବଳ୍ଲ ଶ୍ରୀନୃସିଂହ ବାମଚନ୍ଦ୍ର
ଫତେ ମହାବୀର ହନୁମନ୍ତ-କପି ଲୟ ।
କାଶୀ ବିଶ୍ଵନାଥ ଦେବ ଶ୍ରୀମଣିବ୍ରହ୍ମ
ହାବଂଶ ଭୁଜରେ ତଥା ଚଳୟେ ନୃସିଂହ ।
ଅଗତିଜନ ତାରଣ ପତିତପାବନ
ସିଂହଦୁଆର ଅରୁଣଶମ୍ଭୁ ସୁଶୋଭନ ।
ଏମନ୍ତେଣ ବେଡ଼ା ପୂର୍ବଦିଗ ବିବରଣ
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗେ ଯେ ଛନ୍ଦ୍ର ଦେବା ଦେବୀଗଣ ।
ଶ୍ରବଣକର ସକଳେ ମନକର୍ଣ୍ଣ ଦେଇ
ଏକ ଏକ କରି ଏବେ କହୁଛି ବୁଝାଇ ।

ଦକ୍ଷିଣେ ମୁଖ୍ୟ ମଣ୍ଡପ ନୃସିଂହ ପ୍ରତୀକ୍ଷ
କାଳ ଚତୁର୍ଭୁଜ ପର୍ବ ଶ୍ରୀବେଦୀଶ୍ରୀ କୁଣ୍ଡ ।
ପରମ ବୈଷ୍ଣବା ଠାକୁରାଣୀ ବାମଳାଲ
ଦୁର୍ଗା ମାଧବ ମୂର୍ତ୍ତି ଚାନ୍ଦିନୀ ଚନ୍ଦ୍ର ।
ଜଳହୀନା ମଣ୍ଡପ ଶ୍ରୀମାଳିନୀ ମଣ୍ଡପ
ଝୁଲଣ ମଣ୍ଡପ ଗୋବ୍ରା ପାଦ ତା ସମୀପ ।
ଆମାୟା ପରିମ୍ପମଣ ଦେବତା ମନ୍ଦିର
ମହାଦେବ ମୂର୍ତ୍ତି କଳ୍ପବଟ ବୃଷବର ।
ଶ୍ରୀଅନନ୍ତ ବାସୁଦେବ ଅପର୍ବ ମୂର୍ତ୍ତି
ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ଆଦିହସ୍ତ ଶିବମୂର୍ତ୍ତି ତଥା ।
ବଟମଙ୍ଗଳା ଆବର ବଟ ଗଣେଶ୍ଵର
ବଟକୃଷ୍ଣ ପତିତପାବନ କଳେବର ।
ଶଙ୍କର ଗଉରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ରାଧାବୀଧାୟା
ବୁଡ଼ିମାତା ଠାକୁରାଣୀ ରୂପେ ମାହେଶ୍ଵରୀ ।
ଷଡ଼ଭୁଜେ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି ମନୋହର
ଏମନ୍ତେ ଦକ୍ଷିଣ ବେଡ଼ା ପାବଳ୍ଲ ଦୁଆର ।
ଶ୍ରୀଷଣ ମୂର୍ତ୍ତି ଧର ବାର ହନୁମାନ
ଦକ୍ଷିଣମୁଖେ ଉଦ୍ଧାରିଛନ୍ତି ଅନୁଷ୍ଠାନ ।
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ସ୍ଥିତ ଯେତେ ଦେବା ଦେବୀ
ଶୁଣ ମୁନିଗଣ ତାହା ସଞ୍ଚି ପି କହିବି ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କର ପାଟିରାଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ଵତୀ
ସତ୍ୟଭାମା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣଦେବୀ କାଳୀ ଭଗବତୀ ।
ଶ୍ରୀମଳମାଧବ ମୂର୍ତ୍ତି ଶବର ପୂଜିତ
ତାହାଙ୍କ ପାରୁଣେ ଶୀରସ୍ଵର ଗୋପୀନାଥ ।
ଜାହ୍ନବୀ ଯମୁନା ସରସ୍ଵତୀ ସୁପ୍ରକାଶ
ସିଦ୍ଧ ବିନାୟକ ନାମେ ଯେ ବଡ଼ ଗଣେଶ ।
ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସ୍ଵାଲୋକ ଯେ ନୃସିଂହ ଅଛନ୍ତି
ମହା ଭୟଙ୍କର ଅତି ବିକଟାଳ ମୂର୍ତ୍ତି ।
କଳୟୁଗ ଭେଣ୍ଡା ବଳି ବାମନ ବିଗ୍ରହ
ଏକାଦଶୀ ମୂର୍ତ୍ତି ତହିଁ ଅଦଭୁତ ହାୟ ।
କୁସୁମ ଉଦ୍ୟାନ ଗୋଟି ପରମ ଶୋଭନ
ବିଚିତ୍ର ମାଧବୀ ଲତା ବଦ୍ଧି ନାରାୟଣ ।
ତଣ୍ଡୁଳ ଭଣ୍ଡାର ପାଶେଛନ୍ତି ନବଗ୍ରହ
ବାର ହନୁମାନ ଛନ୍ଦ୍ର ଧର ବିବ୍ୟ ଦେହ ।
ଉତ୍ତର ବେଡ଼ା କଥର ଶ୍ରୀମୁଖେ
ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର ପାଶେ ପୂର୍ବ-ନାରାୟଣ ।

ପାଦୁକ କୁଣ୍ଡ ଶ୍ରୀରାମ ପାତାଳ ଶିଖର
 ଶିଖାନେଶ୍ୱର ଲଙ୍ଗ ଯେ ଲୋକନାଥ ଦର ।
 ଶ୍ରୀବୈକୁଣ୍ଠ ରଥାକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀପଟ୍ଟଳେଶ୍ୱର
 ଶ୍ରୀହରିହର ମିଳନ ମହା ମନୋହର ।
 ଉତ୍ତରପୁରୀ ଶୀତଳା ଖାନ୍ଦୋଶ୍ୱରୀ ଦେବୀ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ କପ୍ପ ପାରୁଣେ ପରମ ବୈଷ୍ଣବୀ ।
 ଏମନ୍ତେ ଉତ୍ତରଦିଗ ଦେବ ଦେବୀ ସ୍ଥାନ
 ବେଢ଼ା ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କାଳେ କରନ୍ତି ଦର୍ଶନ ।
 ଆବର ଶ୍ରବଣକର ସବ୍ ତପୋଧନ
 ଶଙ୍ଖନାଭ ମଣ୍ଡଳରେ ସାଧକ ଆସ୍ଥାନ ।
 ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଅଙ୍ଗର ରୂଷିକ ଆଶ୍ରମ
 ପୈଳ ମହାତମାକ କୁଟୀର ମନୋରମ ।
 ଦକ୍ଷିଣଦିଗେ ଯେ ବୈଶମ୍ପାୟନଙ୍କ ମଠ
 ଯଜୁର୍ବେଦୀ ମହର୍ଷି ସେ ବ୍ୟାସଙ୍କର ଗୁଟ ।
 ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ମୋର ଆଶ୍ରମ ଅଟଇ
 ସାମବେଦ ନରନ୍ତରେ ଗାନ କରୁଥାଇ ।
 ଉତ୍ତରେ ଯେ ସପ୍ତକଳ୍ପ ଜାଣ ରୂଷିବର
 ଭୁବନେ ବିଖ୍ୟାତ ନାମ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ଦର ।
 ଅଥବାବେଦୀ ସୁମନ୍ତ ରୂଷି ତାଙ୍କ ପାଶେ
 ବାସ କରିଅଛନ୍ତି ସେ ଭୁକ୍ତ ମୁକ୍ତ ଆଶେ ।
 ଏମନ୍ତେ ଅନେକ ରୂଷିମୁନି ଯୋଗୀ ଯତ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ବାସ କରି ରହିଛନ୍ତି ।
 ଶ୍ରେଣ କରଣ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପାନ୍ତି ଯୋଗଫଳ
 ଯେଣୁ ଭୁକ୍ତ ମୁକ୍ତ ସଦା ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରରେ ାଳ ।
 ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି ଦେବର୍ଷି ଯେତେ ଭଜର୍ଷି ମହର୍ଷି
 ବାସ କରିଛନ୍ତି ସବେ ଖଳାଦ୍ୱୀରେ ଆସି ।
 ମହାମୁନି ବ୍ୟାସଦେବ ଶିଷ୍ୟଗଣ ସଙ୍ଗେ
 କ୍ଷେତ୍ରବାସୀ ହୋଇଛନ୍ତି ଅତି ଅନୁରାଗେ ।
 ଏହାଶ୍ରଣି ଶୌନକାଦି ଆନନ୍ଦତ ହେଲେ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରେ ବାସ କରିବା ପାଇଁ ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ।
 ସେହି ସାଧୁ ସନ୍ଥମାନଙ୍କର ମୁହିଁ ଦାସ
 ବୈଷ୍ଣବ ଦାସ କରେ ଏ ପୁରଣ ପ୍ରକାଶ ।

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ ବଧୂ

ଶୌନକ ଉବାଚ

ସୃଜିଲେ ଶୌନକ ଆତ୍ମା ବ୍ୟାସଙ୍କର ଯେ
 ଦୟାକର ଆତ୍ମ ଆତ୍ମା ନରନ୍ତ ପ୍ରକାଶ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ କରିବାର ବଧୂ
 କହିବା ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଏବ ରୂଷି ନାଥ ।

ଜୈମିନି ଉବାଚ

ଜୈମିନି ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ବଳ ତପୋଧନ
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କ ଦର୍ଶନ ବ୍ୟାଧନ ।
 ସିଂହଦ୍ୱାରରେ ନମସ୍କାର କରି ପ୍ରଥମରେ
 ପ୍ରବେଶିବ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ।
 ପଞ୍ଚତପାବନ ମଣ୍ଡି ଦର୍ଶନ କରିବ
 କାଶୀ ଶଶିନାଥେ ଦରଶନ ଆଚରିବ ।
 ତଦନ୍ତେ ଶ୍ରେଣମଣ୍ଡପଠାକୁ ଯିବତଳ
 ଆଜ୍ଞାନୁନାଥେ ନମିବ ହୋଇ କୃତାଞ୍ଜଳ ।
 ବିଦ୍ମେଶ ବଟେଶ ବଟମଙ୍ଗଳ ଦର୍ଶନେ
 ବଟ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ହରଷିତ ମନେ ।
 ଅନନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ ଦେବ
 ଶ୍ରୀନୃସିଂହ ମୂରତିଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିବ ।
 ମୁକ୍ତିମଣ୍ଡପ ଦର୍ଶନ କରି ଆନନ୍ଦରେ
 ରେହଣୀ କୁଣ୍ଡର ଜଳ ମିଶ୍ରିବ ମୁଣ୍ଡରେ ।
 ତହିଁ କାଳ ପଡ଼ି ହୋଇଅଛି ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞ
 ଶୁଣ କରି ତାକୁ ତତ୍ତ୍ୱ ଯିବ ହୋଇ ଭଜ ।
 ବିମଳା ଦେବୀଙ୍କ ନମସ୍କାର କରି ଜାଣ
 ଦର୍ଶନ କରିବ ତତ୍ତ୍ୱ ତତ୍ତ୍ୱ ସୁଦର୍ଶନ ।
 ସରସ୍ୱତୀ ଦେବୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଠାକୁରଣୀ
 ତାହାଙ୍କ ପାଦେ ନମିବ ଯୋଡ଼ି ବେନି ପାଣି ।
 ଅଳକ୍ଷେଷ ଆଦି ଭଲେ କରି ଦରଶନ
 ପାତାଳନାଥ ଶିଖାନେ କରିବ ପ୍ରଣାମ ।
 ଉତ୍ତରେ ଉତ୍ତରପୁରୀ ତରଣେ ନମିବ
 ପାଦପଦ୍ମ ପୁଗଳରେ ମଥା ଲଗାଇବ ।
 ବଟ ଚନ୍ଦ୍ର ସାଗର ଦର୍ଶନ କରିସାରି
 ଜଗନ୍ନାଥନ ମନ୍ଦିରେ ଯିବ ମୋଦଭର ।
 ଦର୍ଶନ କରିବ ତହିଁ ଖାର ହନୁମାନେ
 ଗରୁଡ଼ ପ୍ରମୁରେ ଶିର ମଣ୍ଡିବ ଯତନେ ।

ଚନ୍ଦନେ ଚଳିବ ସୁଖେ ଧ୍ୟାନ ସମାପନକୁ
 କରଯୋଡ଼ି ପ୍ରଣାମିବ ଜୟ ବିଜୟକୁ ।
 ତହିଁ ଲେଖାନ୍ତିକ ଦରେ ଦର୍ଶନ କରିଣ
 ଚନ୍ଦନ ଅର୍ଗଳ କରି କରିବ ନମନ ।
 ଶ୍ରୀରାମୀର ମଧ୍ୟେ ରହୁ ଯିଂହାସନ ପରେ
 ଚନ୍ଦ୍ରଶ୍ୟାମୁଣ୍ଡି ବଳେକବ ଭକ୍ତଭାରେ ।
 ବଳଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରା ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଦେବ
 ସୁଦର୍ଶନ ସହିତେ ଯେ ଦର୍ଶନ କରିବ ।
 ସରସ୍ୱତୀ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଜଗତର ମାତା
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିକଟେ ରହୁଁ ଯିଂହାସନେ ସ୍ଥିତା ।
 ଧ୍ୟାନସୁତ କରି ଦଣ୍ଡବତ ଆଚରଣ
 ସେ ଉତ୍ତରୁ ବ୍ରହ୍ମହରା ଦର୍ଶନ କରିବ ।
 ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି ସର ବାପିକୁ ବନ୍ଦନ
 ଦର୍ଶନ କରିବ ଯାଇ କଟପାଳନମାତନ ।
 ମଳକଣ୍ଠ ଯମେଶ୍ୱର ବିଲେଶ୍ୱର ଶିବ
 ଲେକନାଥ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ଚରଣେ ନମିବ ।
 ଏମନ୍ତେ ଦେବ ଦେବୀଙ୍କ ଦରଶନ କରି
 ବାଞ୍ଛିତ ଫଳ ଲଭିବ ଆନନ୍ଦ ତପସ୍ୱର ।
 ବାମନା ଭୈରବୀ ତହିଁ ଯେ ଦେବ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 ଆପଣେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଅଟନ୍ତି ଭୈରବ ।
 ଶ୍ରୀମଳାଚଳ ନିବାସୀ ପରମାତ୍ମା ନିତ୍ୟ
 ବଳଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରା ଶ୍ରୀସୁଦର୍ଶନ ଯାଅ ।
 ଏମନ୍ତ ଶ୍ରୀଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ମଣି ଭଗବାନ
 ସୁଖେ ସୁଖେ ମାଳାଦ୍ରୁରେ ବିଜୟେ ଆପଣ ।
 ଆହେ ମୁନିମାନେ ସର୍ବକର୍ମ ଦୂରେ ତେଜ
 କେବଳ ଭକ୍ତି ଭାବେ ଜଗନ୍ନାଥେ ଭଜ ।
 ସର୍ବଫଳ ସର୍ବଧାମ ସଙ୍ଗେ ଯେନ ହରି
 ଶ୍ରୀମଳକନ୍ଦରେ ପ୍ରଭୁଛନ୍ତି ବିଜେକରି ।
 ପତିତଜନ ତାରଣେ କରୁଣା ବିସ୍ତାର
 ବଳୀୟାରଭୁଜକୁ ସେ ଅଟନ୍ତି ପ୍ରସାର ।
 ଏମନ୍ତେ ଜୈମିନି ଋଷି ମୁନି ମଣ୍ଡଳୀରେ
 ପ୍ରକାଶକଲେ ଦର୍ଶନ ବଧୂ ଆନନ୍ଦରେ ।
 ଅଧମ ପାମର ମୁଁ ଯେ ବଇଷ୍ଣବ ଦାସ
 ପ୍ରଭୁ ଦର୍ଶନକୁ ନ ପାଉଛି ଅବକାଶ ।

ବ୍ରହ୍ମ ସମାପନ

ଏହିଯେ ଅବଧୂ ବ୍ରହ୍ମ ହେଲ ସମାପନ
 ଶେଷ କରିବାରେ ମୋର ବିଦାରେ ପରାଣ ।
 କଳାଶେ ବର୍ଣ୍ଣନ ମୁଁ ଯେ ମୂର୍ଖ ଅଭଜନ
 ହରିଭକ୍ତେ କୃପାବନ୍ଧୁ କରିବେ ଶୋଧନ ।
 ମୁଁ ଅଧମ କରିନାହିଁ ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ
 ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ଆଜ୍ଞାବଳେ କଲ ବିରତନ ।
 ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରୁ ଏହା ଉତ୍ତଳଅକ୍ଷରେ
 ଲେଖିଲି ଜଗନ୍ନାଥ ଯାହା ଆଜ୍ଞାକଲେ ।
 କଟପାଳକନ୍ତି ତ ମୋର କହିନାହିଁ ଏଥେ
 ଉତ୍ତଳ-ଖଣ୍ଡର ଅନୁବାଦ କଲ ଗୀତେ ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ପୁରାଣ ନାମେ ବ୍ରହ୍ମ ସାର
 ସାକ୍ଷୀତେ ଶ୍ରୀଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖୁ ବାହାର ।
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଯେତେ ପ୍ରିୟ ଭକ୍ତଗଣ
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ଅନୁରାଗେ ଏହା କରିବେ ଶ୍ରବଣ ।
 ସରଳ ଭାଷାରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚରିତ
 ସ୍ପଷ୍ଟ ଆଦେଶରୁ ଏ ଯେ ହୋଇଛି ବର୍ଣ୍ଣିତ ।
 ସେହି ଯେ ଅବ୍ୟୁତ ହରି ମୋର ନିଜ ଗୋଷ
 ସେ ସମ୍ଭବ ହେବୁ ଏହୁ ପରମ-ପବିତ୍ର ।
 ରୁଚିଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏ ପୁରାଣ ହୋଇଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ସୁନ୍ଦର ଶକ୍ତି ଲଳା ଶକ୍ତି ସେହି ଶକ୍ତି ପୁଣ ।
 ମହିମା ଶକ୍ତି ସହିତ ବିଭାଗ ଏ ରୁଚି
 ବିଷ୍ଣୁ ଉପାସକେ ଯେନ ହେ ବୁଦ୍ଧି ବିରୁଚି ।
 ଏକେ ଏକ ପ୍ରତିଶକ୍ତି କରି ଆସ୍ତାଦନ
 ଅନୁକ୍ରମେ କହୁଅଛି ଶୁଣ ଶ୍ରୋତାଗଣ ।
 ସୁନ୍ଦର ଶକ୍ତି ବ୍ରହ୍ମହର ମାଧବ ଦର୍ଶନ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀମୁଖୁ ସେହିତହୁ ଶୁଣିଲେ ଶମନ ।
 ପୁଣ୍ୟସକ ଅମୃତସ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଉଦ୍ଧାର
 ଓଡ଼ିଦେଶ ସୀମା ପୁଣ ମହିମା ପ୍ରଭୁର ।
 ଲଳା ଶକ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜାର କଥନ
 ଜଟିଳ ବେଶରେ ହରି କଲେ ଆଗମନ ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ମହିମା କହି ହେଲେ ଅନୁରାଗ
 ତହୁଁ ବିଦ୍ୟାପତି କଲେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସାଦ ।
 ନୀଳମାଧବ ଦର୍ଶନ ଭକ୍ତ ଅନୁରାଗ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରାଶୀର୍ବାଦେ ଯେ ଭକ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।

ପ୍ରଭୁ ବୃଷ୍ଣ କଥନ ନାରଦ ଗମନ
 ମୁନିସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ରକୁ ପିବାର ଭଜନ ।
 ଏକାମ୍ର କାନନେ ଶିବ ଚରିତ ଶ୍ରବଣ
 ସେହି ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣାଦ୍ରି କ ତାଙ୍କ ଗମନ କାରଣ ।
 ଲଙ୍ଗରାଜ ବିଲେଶ୍ଵର ମହିମା ଶ୍ରବଣ
 ସନ୍ଧେପରେ କୃଷ୍ଣଲୀଳା ଚରିତ ବିସ୍ତାର ।
 ଏମନ୍ତେଶ ଲୀଳା ଖଣ୍ଡ ସୁଧାମୟ ରସ
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଖଣ୍ଡେ ଆବର ବର୍ଣ୍ଣନ ବିଶେଷ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା କ୍ଷେତ୍ର ଗମନ ଉତ୍ସରେ
 ଯାହା ଯାହା କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ଯାଇ ସେହିଠାରେ
 ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପୁତି ନୃସିଂହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
 ଅଶ୍ଵମେଧ ମହାଯଜ୍ଞ କଲେ ବହି ନିଷ୍ଠା ।
 ସେ ଭକ୍ତ ରାଜାଙ୍କ ଭଗବତ ଦରଶନ
 ତଦନେଶ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରତିମା ନିର୍ମାଣ ।
 ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଶ୍ରୀହରିଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ
 ପ୍ରିୟମୁଦର ଗଣେଶ ଦରଶନ ଲଭ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ସରେବର ଉତ୍ପତ୍ତି କଥନ
 ଶ୍ରୀବତ୍ସଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ବିବରଣ ।
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଗମନ ବୃଷ୍ଣ
 ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆୟୋଜନ ଯେ ସମସ୍ତ ।
 ଦେବଗଣ ସହ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କର ଆଗମନ
 ମହାଉତ୍ସବେ ଦେଉଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧାନ ।
 ଏ ଅନ୍ତେ ମହିମା ଖଣ୍ଡେ ହୋଇଛି ବର୍ଣ୍ଣନ
 ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ନୃସିଂହ ମୂର୍ତ୍ତି ଧାରଣ ।
 ରଥ ଆଦି ଯେ ସକଳ ଯାହା ବିବରଣ
 ଦେବଙ୍କ ଭୁଲେ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସ୍ଵପ୍ନାନେ ଗମନ ।
 ଶ୍ଵେତରାଜାକୁ ହରକେ ସେବା ସମର୍ପଣ
 ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଗମନ କଥନ ।
 ଶ୍ରୀମହାପ୍ରସାଦ ତତ୍ତ୍ଵ ଅମୃତହୁଁ ସ୍ଵାଦ
 ନାହାମ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଶିବ ନାରଦ ସମ୍ବାଦ ।
 ଶାଣ୍ଡିଲ୍ୟ ମୁନି ଆଶ୍ୟାନ କୈବଲ୍ୟ ମହିମା
 ହାଦଣ ଯାହା ବିଧାନ ଯାର ନାହିଁ ସୀମା ।
 ଉଅଣା ମହିମା ପୁଣି ନିର୍ମାଣ ମହିମା
 ତଦନେଶ ପୁଷ୍ପ ଫଳ ପ୍ରଦାନ ଗରିମା ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ଗମନ ଫଳ ଅତି ଅକଥନ
 ସୁଦନ୍ତ ସୁମନ୍ତ ଦୁଇ ଦିନଙ୍କ ଆଶ୍ୟାନ ।

ଯମଦୁତ ବିଷ୍ଣୁ ଦୁତ ହନ୍ତ ସମାଗୁର
 ମୁକ୍ତଲଭ ହୋଇବାର ସୁମନ୍ତ ଦିନର ।
 ମହାବୈକୁଣ୍ଠ ମହିମା ଅତି ଗମକାର
 ଅଷ୍ଟ ବଲ୍ଲକୁଣ୍ଠ ବିବରଣ ତଦନ୍ତର ।
 ବଡ଼ ବିରାଟ କୋଇଲି ବୈକୁଣ୍ଠ ମହିମା
 ଦେବାଦେବୀ ଦରଶନ ବେଡ଼ା ପରିମା ।
 ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ ବଧୂ ସହକତେଶ
 ସବଂଶୁରେ ଏ ପୁରାଣ ଗ୍ରନ୍ଥ ସମାପନ
 ଏହିସବୁ କଥା ଚାରିଖଣ୍ଡରେ ପ୍ରବୁର
 ବର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟାସଦେବ ବାଛି ସାବଧାର ।
 ଜୈମିନି ରାଷିବରଙ୍କ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଚବଣ
 ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ କୃପାବଳେ କଲି ଆସ୍ଥାଦନ ।
 ପୁଣି ସ୍ଵପ୍ନ ଆଜ୍ଞାପାଇ ସବଂଶୁରେ ମୁହିଁ
 ବିରଚିଲି ଏ ପୁରାଣ ମାନସେ ଚିତ୍ତୋଇ ।
 ମନଗଡ଼ା କଥା ଏଥି କିଛିନାହିଁ ମୋର
 ଶ୍ରୀମୁଖ ବଚନ ଗୀତେ କଲି ପ୍ରବୁର ।
 ଶ୍ରୀକ୍ଷେତ୍ର ନିବାସୀ ବୈଷ୍ଣବଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହେ
 ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପୁରାଣ ଭକ୍ତ ସମୁହେ ।
 ଏବେ ଗ୍ରନ୍ଥଫଳ ଯାହା କରିବ ପ୍ରକାଶ
 କୃତାଞ୍ଜଳି ଭାବେ ଭଣେ ବଲ୍ଲସ୍ତବ ଦାସ ।

—୫୫—

ଫଳଶ୍ରୁତି

ଶ୍ରବଣ କରନ୍ତେ ସବଂ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତଗଣ
 ଏ ପୁରାଣ ଫଳ ଅଟେ ଅତି ଅକଥନ ।
 ଏ ସକଳ କଥା ଯେହୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଚିତ୍ତେ ଶୁଣେ
 ସବୁଠାରେ ଜୟ ତାର ସୁଖୀ ଦିନୁବନେ ।
 ଅପୁଷ୍ପକ ଜନ ଯେବେ ଶୁଣେ ଏ ପୁରାଣ
 କୋଳକୁ ତା ପତ୍ନୀ ପାଏ ଉତ୍ତମ ନନ୍ଦନ ।
 ନିର୍ଜନା ପ୍ରାଣୀ ଶ୍ରବଣ କଲେ ଏ ଚରିତ
 ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନେ ସେହୁ ହୁଏ ଧନବନ୍ତ ।
 କାକବନ୍ଧ୍ୟା ନାରୀ ଯେବେ ଶୁଣେ ମନଦେଇ
 ଅପୁଷ୍ପ ସୁନ୍ଦର ପୁଅ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଲଭଇ ।
 ଦୁର୍ଗଭକ୍ତ କରି ଯେବା ନିଷ୍ଠାଳରେ ଶୁଣେ
 ଅନାୟାସେ ବିଷ୍ଣୁ ଧାମେ ତଳେ ସେ ଆପଣେ
 ଭାବେ ଗଦଗଦ ହୋଇ ଶୁଣେ ଯେଉଁ ଜନ
 ଯାନାଇଲେ ତାହା ପାଏ ସତ୍ୟ ଏ ବଚନ ।

ଆରମ୍ଭେ ଏ ପୁରାଣ ପୂଜି ଜଗନ୍ନାଥେ
 ପୂର୍ଣ୍ଣଦିବସରେ ପୁଣି ପୂଜିବ ଶ୍ରୀକାନ୍ତେ ।
 ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ପାଠକଙ୍କୁ କରିବ ସମ୍ମାନ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିନ କରିବ ମଙ୍ଗଳ ଛାନ୍ଦନ ।
 ଦୁର୍ଗାଧାନ୍ୟ ଦଧି ଦୁଗ୍ଧ ଦହିଦ୍ରା ସହଚେ
 ସୁମଙ୍ଗଳ କର୍ମ ଆଚରିବ ବଧୂମତେ ।
 ପ୍ରଭୁ ପ୍ରୀତିଅର୍ଥେ ମହାଭାସବ ଭାଆଇ
 ବସ୍ତ୍ରଭକ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜାଇବ ନେଇ ।
 ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ରଙ୍କୁ ଅଳ୍ପବସ୍ତ୍ରରେ ଚୋଷିବ
 ଶ୍ରୀହରି ନାମ କାର୍ତ୍ତନେ ରସାଇ ରସିବ ।
 ଏମନ୍ତ ଛାନ୍ଦେ କଲେ ପୁରାଣ ଶ୍ରବଣ
 ସବ ମନୋରଥ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇବ ପୂରଣ ।
 ବସ୍ତ୍ରଭକ୍ତ ମୁଖେ କଲେ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥ ଶ୍ରବଣ
 ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ରୁମେଧର ଫଳମିଳେ ଜାଣ ।

ଅଜ୍ଞୋଦୟ ଯୋଗେ ଯେଉଁ ପୁଣ୍ୟଲଭ ହୁଏ
 ତହୁଁ କୋଟିବୁଣେ ପୁଣ୍ୟ ଶୁଣିଲେ ନିଶ୍ଚୟେ ।
 ପ୍ରାତଃକାଳେ ଏ ପୁରାଣ ଯେଉଁଜନ ଶୁଣେ
 କପିଳା ଗୋଦାନ ଫଳ ପାଏ ତତକ୍ଷଣେ ।
 ବିସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ ଶ୍ରୀବଣ କଲେ ଏ ପୁରାଣ
 ପୁଷ୍କରଗଙ୍ଗାର ସ୍ନାନ ଫଳଟି ପ୍ରମାଣ ।
 ଆୟୁ ଶତ ଧନ ବଡ଼େ ମିଳେ ସୁଖ ଶାନ୍ତି
 ଅନ୍ତକାଳେ ନ ଲଗଇ କାଳଦଣ୍ଡ ଭ୍ରାନ୍ତି ।
 ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଆଜ୍ଞାରେ ଏ ପୁରାଣ ହେଲ ଶେଷ
 ପଢ଼ି ଶୁଣି ହରିଭକ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ର ହୃଦୀକେଶ ।
 ସେ କଳା ଶ୍ରୀମୁଖ ହରି ଜଗତ-ନିବାସ
 ପାଦପଦ୍ମେ ଶରଣ ମୁଁ ବଇସ୍ତବ ଦାସ ।

ସମାପ୍ତଶ୍ଳୋକ* ଶ୍ରୀ ଭକ୍ତଲ ଶଶ୍ୟ ଶ୍ରୀରୂପ
 ଶ୍ରୀ ଜଗେଶ ପୁରାଣ ନାମକୋ ଗ୍ରନ୍ଥ ।
 ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣମୁକ୍ତ ।

